

۳۸۱

۱۳۹۷

۳۸۱

۱۳۹۷

تاج المآثر

صدرالدين محمد بن حسن نظامي

محبب احمد جوني

سنة ۷۲۹

۳۸۱

۱۳۹۷

۳۸۱

۱۳۹۷

تاج المآثر

صدرالدين محمد بن حسن نظامي

محبب احمد جوني

سنة ۷۲۹

۳۸۸
۱۳۹۷

تاج المائر
صدرالدين محمد حسن نظامي عروفي

محبوب احمد عروفي

سنة ۷۲۹

۳۸۸
۱۳۹۷

کتابخانه

۳۸۸

کتابخانه

۱۳۹۷

بسم الله الرحمن الرحيم
تدوین و تالیف فی تالیف که قدم شمسوار عقب دوا سبب بر حد عد و احسان
نرسد و چنانچه در این صورت حیر و حیران آن در آیه خیال بخواب برند
مرغله بر اجل ملائکه نواله که وجوب وجود او از جهت بیلت منزه است
و کمال جود او از منصفیت نهایت مقدس و ذات بی جوش انبساط زانی
و مکان بری و متعالی و صفات پاکش از شایسته تشبیه و تمثیل عاری و خالی
ذات او سوی عارف و عالم برتر از ما و کیفه و از حد و علم
پاک از انما که غافلان گفتند پاک تر از آن که غافلان گفتند
سبح رب العزیز العزیز العزیز لم یبق من صلیه و لا اولاد
قد تجل عن کل شیء و انفع و کما یسوی و یمن الخلق لحد
نه دست مهندس فکر و نظریه من علا و کبریا و رسد و نه پای طلب سیاح و هم
و خیال با حجت عز و جلال او را باید
کما کتابت الیوم یومهم من جلال و رفعة و سناء
فالی الیوم الیوم الیوم من جلال و رفعة و سناء
ضمان جبرکات دل و بیعت جبرکات شناسی که بر ترست
خدا کی از خرد برتر و از دان چه چیز دانستن او را توان
صفت ضعف و تعویذ و عجز و قه و ریافت و دیند فکرت از حد
انوار جمال احدی که در تبار کشد و سیم صیرت در اوج هوای قویت بال قد و
و امکان شکسته و ماضی و حایت در بر و خورشید الوهیت بر استعانت و توان
ساخته
مع بل بکنه آن نیست عقل بجان از کاش که نیست

در علم و در مقام علم

۱۳۹۷
مست جولان زعفران و هم تک میلان زکات و صفش فیم
فعل او خارج از درون و بیرون ذات او برتر از جود و چون
عقل کل یک سخن زد و قرا و نفس از حد او
با تقاضای عقل و نفس و حواس کی توان بود کرد کار شناس
چون تو در علم خرد و نون با شمع عارف کرد کار چون با شمع
کیف المیزان المیزان المیزان کیف المیزان المیزان المیزان
هو الذی احدث الما فی کل کیف یذکره مستحدث النعم
آفریننده که از ترکیب کاف و نون آیت و جود شکست و بطایف صنع بیرون رایت
حد و برافراشت و بطن ابداع دایره این میدان اغیر بر کشید و بر کار ایجاد صیرت
وجود این گوی اخضر زده
کاف کن در مشیت جبرکات صنع بزرگ مرد و عالم زده
شخصه امر و نهی تکلیف خیمه بر آب و خال آدم زده
روح راقیه مقدس بیت طبع را جگر که مجسم زده
فانکاه فی کل شیء شامد صواب فی الایات و مواج
صنایع برینها العیان و انما تدل علی صنع المصنوع العزیز
فان طاعتی الطمع صانع حکمت نقد عظمت فی الدین و کماله فی الجلال
و ان لک لک صانع صانع فانت سوار و السوام الرزاق
و در حقیقت سبب انبیا که ملوک خال از شایسته داد و بستان برفت تو که منطبق هفت
قد معنی گردان کرد
مستد که نه بآیت بندرت مطلق کتب ز شکی مخاری جو کتب اند
نه خشت و نه شمع و نه آواز و نه ناله نه جوب و نه شمع و نه آواز و نه ناله

نه منجوق رسد بر سرش که شکی نیست نه تیر جرخ نه سبانه بر شدن بوی
 در بزم روان کره هفت شیاره بلطف داده و نشتان دوازده جریست
 چنانچه بجز آسمان شدشت کمن ز گردش او روشنی و کاوش
 بیخ الله شرف کتب صباح ملعت شمشه و کماله
 علم التور و البیان لذیبا لیس اما قال ربنا اصابنا
 وله الطیر تسرب و تار و توت فی و کورین آمناک الجبال
 وله الوحش بالعدا و تراها فی قمار و فی نبال الزوال
 و انحران اعلی کل شیء خلقه هر یک را از احاد کاینات و افواه مکانات بخلعت صوت
 مخصوص که در آن جامه خاند فیض فضل و انصال بلباس کرامتی و کسوت عطیعی
 پیراست و بکمال قدرت روح لطیف را با جسم کثیف پیوند داد و از امتزاج و ازدواج
 این دو که هر علوی و سفلی حقیقت آدمی نازد که بر اطلاق اشرف و افضل موجودات
 است و بواسطه اشراق نور عقل زده و خلاصه الکرافت پیش و فضل تمام گیرش
 خلقنا قتیلا بیلا آرد
 خرد چاکور به زرد مندی که مردم تواند بیزدان رسید
 سپهریت نوین سارهای جهانبست کو چکر و زنده داری
 جو کعبیت دروغ بر بیکری دروگر ز دشت از هر دری
 مرین کج راه که باید کلید درو بر زدنش آید بدید
 جان دان که جان بر تیر بکشت نه زین کیتی از کیتی در کبکست
 در فتنه شمعیت از جلال ظاهر دین ژرف تاری مظل
 نه آرام جوی و نه جنبش بند نه از جای بیرون و نه جای کبر
 سپهر و زمین به بند آمدت جهان ایستاده زیور است

و کما یزنی تاقی بالجمیع ثم انطوى فکانه لا یلیع
 و کما یزنی و تخیر جویان سخن کوی مصیبت نکاشت و در کمال حسن تفهیم و لطیف
 ترکیب برهان و صورت و فواید خود که بخود و باغ ارم صفت صورت باطلوس
 زیب و بهار آیش داد و در حجاب و ان تمام استقامت و نور سمنی و نجف و کمال
 نهاد و کمال عارض و سمن زار و عکاس بر طوطی خط بیاست و از سر زلف ناع بیکر
 بر خورشید رخسار سمن سیمانیا یکسرایند طاق هلال آساجفت بر روان مانند نیم
 طوف قمری بر روی قریب آرد و تماشاگاه سیم جان یعنی دوم جانش بر در خط
 در زو سایدان عقد کمر کرد و بلب و زیارت در قفس دمان بجد و نثار خود کویا کویا
 تاد رستان و تاد امر و الا لیل و الله غلیظین دستان قنار که الله احسن الخالقین
 می سرباید و عاشق و آن ناله الهی الخلق و الامیر مع عالمیان میر سالد
 تبارک الله من لا یغنی بک الله و لا اله الا هو و لا اله الا هو و لا اله الا هو
 بین نکاد و نکان صند مراد بران نکار کوی کویین نکاد است
 قحدا له هم حماله علی ما کسانا رجا الکرم
 و شکرا له هم شکوا له علی ما هکنا لشکر النعم
 و شهر با سبیل عقل از آشیان دماغ بیالامعراج و جلیان بر آوند و انضیب ماه
 تقلید بدو فک و تحقیق و اوج آسمان عرفان رسانید و علم محسوس و معقول
 که سبب هم آیتانی و افاق و فی الفهم بد و نمود و بدایع و غرایب ملک و ملکوت که اهل
 یقظروا فی ملکوت السموات و الارض بروی جلوه داد
 چنان نکاشت بر الواح عقل صورتی علم که خیره ماند در دیده و اول
 اولی و اولی لکن اذ فی صغیر اذ فی شرف من الانسان
 چشمه سار و بانوار حسن هفت چشمه سار و دوستان چشمه زهاب صفت و مطلع خورشید

آدمه

در زمان هر چه دل آیدش رستگاری کان هر که بایدش
 تن او را در جامه ست راست کوش فکند و ریبوشد و راست
 بجان کین کرامت ش فرشتن جو جامه که با غل کرامت بت
 میکت ایکن بنجله الارفع و زف ذات تغیر و شمع نور
 محجوبه عن کل مظله عاریف و حق القی سحر و لم تنجرب
 انک و ما کنت نلما و ما کنت انک مجاوره لخراب البلقع
 و انکها لیت عمودا بالجمیع و مقار لا یفرقنا لم تنفع
 حق اذ انکست بهما جویا عن منبع مرکزها بلب الامیر
 علقته بهما الا الشیل ناسن بین الملم و الطول المضعف
 تبلی اذ اذ کت عمودا بالجمیع و جمیع جمیع و لم تنفع
 و نکل ساجده علی الذین انی در ست بکار التراج الارفع
 اذ عاها الشکر الکلیف و منقاص عن الافح القیم الریح
 حق اذ افریب السیر الی الحی و و ذنا الرجل الی الفضل الارفع
 و عدت مقار نه لکل محلی عثما جلیف التریب غیر شیح
 و عدت تفرق ذل شایع و ناکس یتبریا لعیون العجیح
 و لای شیء امیت شمن موضع و العلم یقع کل من لم یرفع
 ان کان اضطرها الاله لیکر سام الک نعل الحسیف الارفع
 منوطا لاشک منزه لایب طویف عن الوطن اللیب الارفع
 و توعده عالمه بکل حقیقه لکنون سامع عالم شمع
 و حق لقی قطع الزمان طریقه فی العالمین و خرقها المبرج
 حق لقد عنیت لغیر المطلاع

کرد ایند و آینه دل مشتاق محل نظر رحمت و پد برای معاف و صوغیب و شهادت
 و آثار لطیف و کرم از شمع بر طوطی طیف رضع نبات راد بر مد خاک پرورش داد
 و انضغه دلب بر ذره شمشیر بیکری بغیر و لعیون زیبا نکاشت
 سبحان من خلق الخلق من صغیر مبین ساقه من قرار الی قرار ملک
 یحول حاله الا فی الحب دون العیون حتی بدت حرکات مخلوقین
 آیهی لعیون بطراز که هیات است براب صورتی نکار که سیرت
 حرج سیر کش از دروا خاص مندرست کواکبشان حایل همیشه در ست
 کرمی زجهر کبی کند درست و کویه صحن خلق در ست
 و از لعل مکی نوش دار و توان کرد ایند و انضاب کوی و دیبا هفت
 رنگ بدید آورد آن یکسایه بر کویان خانه سدس طریق اذ خارشع و انکین
 بنفوذ آن دیکر یاد ریمان کنبد مغرب صفت سیر جوی بر نیان بیامخت
 و از ماه خونی در ناف آهوجین مشک ناب دین نهاد و از جویر ملک
 صدف معدن در بزم کرد ایند
 که آفر دخت این جرخ آینه و ش که افر دخت این کنبد کینه کش
 ز کوب در و مشعل آفر و شت و سمار قدرت بر و و شت
 که اندر دل سفل آتش نهاد که از دیده خان چشمه کشاد
 که بر آب و کل نقشب بنیاد کرد که با بر درین با کرد
 معادن که در سنگ خال نهاد و منافع مخافاک دار و که داد
 نکون مشک در ناف آهوک کرد لعل مکی نوش دار و که کرد
 بجز در راست بیدان پاک و فرمان اوان ملک تا سماک
 آیت عجب کیف یضی الکماله ام کیف یجی جاجد

آدمه

فَقَدْ كَلَّمَ شَقِيهَ آيَةً • تَدَلَّ عَلَى أَنَّهُ وَاحِدٌ
وَاللَّهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ خَبِيرٌ • وَتَكْتُمُ الْبِلَادُ شَأْنَهُ
بِهَسْتِي بَرْدَانِ سَرَسَرُكَا • كَوَاهِنَ خَامُوشِ كَوَيْلِهِ رَاسَتِ
جَمَلَتَاكِ وَرُوشَنِ جَمَلِ الْبُيُوتِ • نَشَانَتِ بِرُوسَتِشِ صَرْجِهَ مَسْتِ
وَدَاعِي الطَّافِ أَوْ جَوْنِ مَعَارِفَتِ خَلِيلِ بَنَشْتِ عَنَانِ إِحْوَاكِ اَزْدِ طَبِيعَتِ
اَكْشِ بَسْمَتِ وَنَسَاعِي اِحْسَانِ أَوْ جَوْنِ مَسَاعِدَتِ كَلِمِ بِرُوحَتِ لَكَامِ مَسَاكِ
بِرُوسَرَاكِ خَلِجِ الْغِلَاكِ كَرْدِ وَجَاهِي رِفَاهِ اَوْ عَنَكِبُوتِ ضَعِيفِ تَرْكِبِ اَبُورِ رِفَاهِ
بِرُودِ دَارِكِ دَمَاقِ نَمُودِ نَامُودِ فَرُودِ •
بَشَهَرِ لَكَلَهَ وَلايَتِ • دَعْدِ شَهَرِ دُورِ رُوسَتِ • عَنَكِبُوتِ كِهَ جَاهِيَتِ كُنُشِ بَرَجَتِ
بَاهِ كُوشَتِ كِهَ جَانِ دَاخِشِ مَاهِ جُكَلِ لَسْتِ • قَلْبِ اَبَا كِهَ بِرُودِشِ جُودِ لَسْتِ
تَأْتَلِي فِي الْقِيَامِ قَدْ نَحْنُ اَحْيَا فِيهَا جَلَالُ اللَّهِ • وَنَحْنُ الرُّبُوبُ وَالْمَلِكُ اَللَّهُ تَعَالَى اَللَّهُ
وَاَنْ بَرَايَ اَهْلِي اَهْلِي دَعْوَتِ دَاخِلَتِ جَوْنِ يَغِيْبَرَانِ وَرِيسُولَانِ كِهَ دُورِ دِيَا اَصْغَفَا
• اَكْشِ سِهْمِ رَا حَتَا اَوْعَقَلَهَ كُنُشَايَانِ رَاهِ دِيْنِ بِدِشِ رَوَانِ عَالَمِ يَقِيْنِ اَنْدِ خَلْقِ
فَرَسْتَاذِ لِيْلَايَكُونِ اَللَّاسِ عَلَى اَللَّهِ حِجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَبِنُورِ عِلْمِ وَمَعْرِفَتِ اِيْشَانِ
بِيضَةُ اَدْيَانِ وَبِلَكِ وَجُوْنِ شُرَايِعِ وَتَحَلُّلِ بِيَارِ لَسْتِ وَانْمِيَانِ جَمْعِ وَسَلْ خَرَشِيْنِ
سِهْمِ رَسَالَتِ دَمَاهِ فَكَلَّ جَلَالَتِ وَمَشَارِكِ جَرَحِ سَعَادَتِ وَتَقَطِبِ كَرْدِ وَفِ
سِيَادَتِ وَصَدْرِ جَرِيْدَةِ اَصْغِفَا وَفَدَلِكِ جَمْعِ اَنْبِيَا عَنِ مَصْطَفِي رَا صِلَى اَللَّهِ عَلَيْهِ
وَعَلَى اَكْشِ وَاسْمِ كِهَ نَتِيْجَهَ مَسْتَدَانِ اَقْرَبِشِ وَظَاهِرَهَ عَالَمِ كُونِ اَسْتِ بِرُكُوْبِ يَدِ اَوْدَا
بِمَزِيْدِ لُطْفِ وَعَنَايَتِ وَشُرُوفِ وَفَرِيقِ مَحْضُوفِ كُرْدَانِيْدِ •
عَنْ فَضْلِهِ نَقَطُ الْكَافِ وَبِشُرُوفِ • لَقَدْ وَهَبَ التَّوْحِيدَ وَالْاِيْحِيْ
دَقْمِ اَوْ بُوْدِ كُسُوفِ جَانُو • نَحْنُ خَلْقُ اَمْرِ دَانَا

كواه

بسم الله الرحمن الرحيم

اَنْبِيَا كُوجِهَ مَحْتَشَمِ بُوْدِ نَسْتِ • صَدِيقِي صَفَرَانِ دَقْمِ بُوْدِ نَسْتِ
كُوجِهَ بِشَنَدِ وَبِشَرَانِ بِمَحْتَشَمِ • بِدِشِي صَفَرِيْدِي رَقْمِ لَسْتِ
وَصَحِيْحِ دَلِشِ كِهَ بِنَسِيْمِ جَاذِبِهَ لُطْفِ وَكَلِّجَدِيْقِ تَابِكِ اَتَشِ حَبِيْتِ مَنِ اَفْرُوشِ
بَاَضَاوِ اَتَجَلُّنِ بِيَارِ لَسْتِ وَضَعْنِ ضَمِيْرِشِ لَهَ عَزْنِ كَلِّجِ اسْرَارِ وَهَدَفِ دَرِغِيْبِ بُوْدِ
بَانُوَارِ وَحِيْ اَدَايِشِ دَاخِ •
غِيْبِ بَرْدَانِ خَفَاخَهَ دَرِجَلِ اَوَّلِ اَبِ حَيَوَانِ سَرِشْتِهَ دَرِ كَلَاوِ
بُيُوتِ مَالَايِرُوْنِ وَفِضْلِهَ • اَغَا لَحْمِيْ فِي الْبِلَادِ وَانْجِلِ
لَهَ صَدَقَاتِ لَا تَقْبُ وَنَايِلِ • دِلِيسِ عَقَا اَلْيَوْمِ مَانِدِهَ غِلَا
اَجَلِكِ لَمْ تَمُتْ وَصَاةَ مُحَمَّدِ • نَبِيِ اَللَّهِ حَيْنِ اَوْصِيْ وَاشْمِلِ
وَخَاتِمِ نُبُوْتِ دَا بُوْدِ شَرِعِ كَالِمِ اَوَّلِيْنِ مَكْنِيْنِ اَرْزَانِ دَاخِشِ وَتَكْنِيْنِ دِيْنِ مِلِكِيْنِ
بِشَرِ خَاتِمِ سَالَتِشِ بِدِشِ اَلْقَلَمِ دَوَامِ وَخُلُودِ كُرْدَانِيْدِ •
اَعْرَضْ عَنَّا لِيْلِيْ وَفِيْ حَاثِمِ • مَنِ اَللَّهِ مَشِيْ بُوْدِ يَلُوْخِ وَبِشَمِلِ
وَقَمِ اَلَا اَلَمْ اَسْمِ اَلنَّبِيَّ اِلَى اسْمِهِ • اَخَا قَالِ فِي الْخَمْسِ الْمَلَكُ اَشْمِلِ
اَيُوْدِ كِهَ رَقِيْبِ جَانِ خُرْدِ كُرْدِ • نَامِ تُوْرِيْقِ نَامِ خُودِ كُرْدِ
بُيُوتِ اَنَانَا بِلَكِ يَابِيسِ وَفَرِيْقِ • مَنِ اَلَّذِيْنِ الْاَوْتَانِ فِي الْاَرْضِ تَجَلُّنِ
فَاَرْسَلَهُ مُنَاوَسِيْرُوْهَادِيَا • يَلُوْخِ كَلَامِ اَلْحَقِّ اَلْمَقْبِلِ الْمَهْمَلِ
تَابِكِ تَابِشِ نُبُوْتِ اَوْسْتِ • لَوْحِ مَحْفُوظِ شَرِعِ وَسَنَدِ اَوْسْتِ
اَوْسْتِ مَفْتَاحِ كَلِمِ خَاةَ بُوْدِ • اَوْسْتِ مَصْبَاحِ اَسْمَانِ وَجُوْدِ
صُوْرَتِشِ دِيُوْنَايِرِيْ وَشُرْ كُرْدِ • سِرَتِشِ مَعْرُوفِ اَفْرُوشِ كُرْدِ
وَقَدِ بَلَنَدِ اَسْمَانِ اَزْدِ رَفْتِ اَسْتَانِ فَرَقْدِ سَايِ اَوَّلِ سِقْمِ يَابَتِ وَصَحْنِ
بَحَاوَرِ زَمِيْنِ اَزْ اَسْطَلَتِ جِلَهَ عَرِيْضِ اَوْتَكِيْ بِدِ بَرُوْتِ •

بسم

اَيُّ طَائِفِ نَحْمِ رَدَاقِ بِالَا • بَشَكْتِ نَكُوشَهَ كَلَامَتِ
مَهْمَلِ دَوِيْدِ دَرِ كَابَتِ • مَهْمَلِ خَزِيْنَهَ دَرِ نَامَتِ
مَدِ طَاَسَكِ كَرْدِزِ مَهْمَلِ • شَبِ طَرِ بِرُجْمِ سِيَاهِ
اَيُّ جَرَحِ كُورْدِ نَهْ دَقِ • دَرِ كَرْدِ بِرُوحِ خَانَقَاهِ
دَرِ دَعْوَايِ قُرُوتِ اَوْدَاوِسِ لَالِيْكَ جَالِ جِلَهَ كُورِيْ تَكَلِ يَابَتِ وَهَلْمِيْنِ وَهَمِ بَلِنِدِ رَوَانِ
اَزْ طَبَرَانِ بَا زَانَدِ وَشَمْبَارِ نَحْمِ تَبِيْرِشِ بِرُودِشِ دِلِخْتِ وَسِهْمِ عَقَلِ كُنُشَانِ
بَالِ مَقْصُوفِ الْخِنَاجِ شَدِ • عَقَلِ كَاغَا دَسِيْدِ سِرْمَاذِ • مَحْ كَاغَا بِرِيْدِ بِرُودِ
بِسْ شَائِلِيْ حُدُودِ دَرِ عَدِ كِهَ اَزْ اِنْسِيْ اَخْلَاصِ اَيَدِ وَازْمَعْنِ اَنْ بُوْدِ وَطَائِلِ
سَلَامِ بَحَاكِيْ عَزُوْدَهَ وَبِشَمِهَ • نَسِيْمِ اَصْبَاغَا اَتِ بِرِيَا اَلْقُرْآنِ
وَتَحْيَا فِي كُرْدَانِيْدِ اَنْ كُرْدِ اَنْبِيَا عَنِ بِرُودِ وَطَبِيبِ اَنْ دُورِيْ هَوَا جَوْنِ نَافِ
اَهْوَجِيْنِ عَقَلِ اَذْ فَرِشُوْنِ كُنُشَانِ •
مِنِيْ اَلْيَكْمِ اِلَى رِيَا حِيْمَةِ • مَشْوَوعَةِ وَنَعِ اَلْوَمِيْنِ رُسُوْلِ
سَلَامِيْ جَوْنِ نَسِيْمِ سَبِيْلِكِ • كِهَ اَزْ بَسْتَانِ مَسَا اَرْدِ مَحْرُكَاهِ
سِيْمَتِ اَبِيَا وَصَدْرِ رَسَلِ • مَقْبَلِ هَشْتِ وَهَشْتِ وَبِيْجِ وَجِهَارِ
اَنْ رُسُوْلِيْ كِهَ جَانِ وَعَقَلِ • كُرْدِ بِدِشِيْ بِبِلَكِيْ اَقْوَادِ
اَلَا • عَلِيْ اَبْنِ اَبِيْ هَاشِمِ اَلْقِي • جَانِ بِرُودِشِ طَبِيبِ اَلْبَنَانِ كُرْدِ
وَقَدِ اَبْنِ اَلَّذِيْنِ بِرُوحِ اَشَاعَةِ اَمِيْدِ • مَقْبَلِ اَعْلِيْهِ وَسَلَامُ تَسْلِيْمَا
وَقَدِ اَبْنِ اَلَّذِيْنِ هَذَا الْمَقْعِدِ اَلَّذِيْ نَحْنُ بِمَدْرَةِ اَلْعِلْمِ اَلْمِيَانِ بِرُوحِ هَذِهِ الْمَجَالِ
وَقَدِ اَبْنِ اَلَّذِيْنِ هَذَا الْمَقْعِدِ اَلَّذِيْ نَحْنُ بِمَدْرَةِ اَلْعِلْمِ اَلْمِيَانِ بِرُوحِ هَذِهِ الْمَجَالِ
مَقَالِ مَدْحَتِ عَنِ مَقَالِ اَلْقِي • لَكِنْ مَدْحَتِ مَقَالِ عَنِ مُحَمَّدِ

بسم الله الرحمن الرحيم

هَرْدِ اَسْتَانِ كِهَ اَنْ نَهْ شَمَانِ سَتِ • دَسْتَانِ كَامِنَانِ شَمَرِ اَزْ اَنْدِ اَسْتَانِ
وَمِيْمِيْنِ لَطَائِفِ ثَنَا وَتَحْفِ دُرُودِ خُوشْتَرِ اَزْ سِيْمِ اِنْسِ اَفْرَايِ مَحْرِيْ كِهَ بِرُودِ
سَمْنِ تَرُوْنِ كِسِ طَرِكِ وَزِيْدَهَ بَاشَدِ اَزْ جَبِيْبِ مَشْكَلِيْنِ عَجِيْبِ دُوْغَلِ بِرُتَابِ بِنَفْشِهَ
صَدِ نَاوَهَ مَشْكَلِ نَابِ كُنُشَاذِهَ •
اَلْمُهْنِ سَلَامِ كُرْدِشِ اَلْمُهْنِ غَايِلِ اَلْاَصْبَا • سَلَامِ كَلِمِ اَلْوَرْدِ حَشَّةَ اَلنَدَا
سَلَامِ مَقِيْ يَكْتَبِ عَلَى اَلْوَرْدِ عَقْرِتِ • كِتَابَتِهَ اَلْقَلَمِ اَلْقُرْسِ وَالْقُرْدِ
فَاَرْجَمِ اَسْمَانِ شُرَايِعِ وَلَايَتِ اَصْلَافِ حَقَائِقِ وَجَوَاهِرِ كَانِ مَفَاخِرِ وَيُوَاقِيْتِ
مَكَانِ فَضَائِلِ وَعُقُودِ قَلَائِدِ مَاهِيْ وَنَاهِيْ وَشَاخِ سُرُورِيْ اَحْلِيْتِ دِيَارِيْنِ
اَوْ اَبَا كُرْدِ بِرُوحِ اَمَانَتِ كَلِمَا طَرِكِ بُوْدِزِ بِرُكَلِيْنِ اِمَكَانِ وَتَكْنِيْنِ شَكْفَتِهَ دُرُودِ بُوْسْتَا
كِرَامَتِ سُرُوحَا سِهْمِيْنِ بُوْدِزِ بِرُوحِ اِحْسَانِ وَتَحْسِيْنِ رُسْتِهَ وَبَانَاوِ قَلَمِ فَرُوْكِ
وَقَدِمِ صَدَقِ اِيْشَانِ خُطَهَ شَرِعِ وَعَقَلِ رَسَبِ وَاَدَايِشِ يَابَتِهَ وَازْمِيَارِ طَلَعِ
مَشْتَرِكِيْ بِبِكْرِ هَرِيْكَ صَحْنِ صَفَهَ صَفَاوَرِ وَرُودِ رُضَا زِيْنَتِ وَهَمَا كُرْفَتِهَ •
قَمِ اَلْحَيَاةِ اَلْقُرْسِ اَبِ اَحْمَدِ • وَنَحْمِ يَابَعُوْهَ طَائِعِيْنِ لَدِيْ اَلشُّجْرِ
عَلَيْهِمْ سَلَامِ اَللَّهِ مَانَا جِ طَابِرِ • وَدَالَا جِ لِسَانِيْنِ فِي اَلْقَلَمِ اَلْقُرْدِ
مَحْرَجَارِ جَارِ حُدُودِ بِمِيْرِيْكَ • مَحْرَجَارِ عَصَا رَاوَا حِ اَنْبِيَا
فِيْ مَحْرَجَارِ يَارِ دِيْنِ نَحْمِ رُوْدِ نَحْمِ • تَوَانِ خَلَاصِ اَوْتِ اِيْزِ شَدِيْعَانِ

اَفْتِيَا حِ سَخْنِ

اَمَا بَعْدُ بِدَا اَبَاكَ يَنْتَوِيْ شَرِعِ وَرَحْمَتِ عَقَلِ مَحَارِبِ اَلْعِلْمِ اَلدِيْنِ لَا اَزْمِ وَنَحْمِ
كُنُشَتِهَ لَهْتِ رَضِيْعَتِ جِهَادِ بِصُورِ اَصُوْرِ وَرُوشِنِ شَرَهَ قَالِ اَللَّهُ تَعَالَى وَجَاهِلِ
فِيْ سَبِيْلِ اَللَّهِ قَالِ عَزَّمَهُ قَاتِلُوْا اَلَّذِيْنِ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَقَالَ عَزَّمِ

بسم

خواه کردیم قدرش برترست * خاک پایش جرج و تاج سرست
 آفتابش با آن از مسندست * آسمانش باید از منبرست
 و اگر من تحت العریضه کلمها * ومن فوقها اصلا و فروعها
 و انعام کما اذا اناجده * و افضلهم حیا و نفسا و معیلا
 و انما هم فی الحرب قتلا بسینه * اذا الاسد الطاری عن الترن عفا
 و ما بظفان آفتاب رخسارش نیلونی و اسرار افق سحر ایکن بر او در آفتاب
 انغمسه ماه دیکش جرمش زانده و در تنق بنفشه رنگ آسمان نمان کرد *
 تا شب نیست صبح مستی نلد * آفتاب چون آرد سیاه
 ان الرسول کوریش صافیه * مهند من سیوف الله مسلک
 بلی که ماه از رخت آفتاب طلعت مهر پوشش چون یک از دست باد سپرد
 و حق بیند اخش و آفتاب از شرم غریب پوشش بسان کل سرد و نقاب
 غنچه با خورشید نه ماه از برای دیدار آفتاب جمالش مانند کل از مظله
 سبز و ممد زردین آسمان بیرون از عیون ماه جبهتش معه تن کلاب آسا
 دیخوی خجلت و عرق تشویر نشست *
 شبیه بکبد الیجن بل انشا افور * و وجه من ناه الملاحه یفطر
 زیاک خلقت او به باکی آب حیره * زخوب طلعت او خوره جرم خود
 یشتق فی الدیج عن نور طلقه * کالشعر یکن عن اشراقها الظلم
 و محاسن اقوال و افعال او سرباب نقایب سیر و آداب شد و محارم اخلاق
 و خصال او سر و قدر لطیف شیم و عادات کشت *
 با خورشید در میان خالی که کرد و مشک بیز * ناک او یوی کلاب آید ز آتش بوی
 که کند شکرش خرد از آب و آتش التماس * و کند مدحش روان از لک
 و از خاک امتحان

ازین
 و احوال
 زیادش

خاک

زبان

خاک هر ملج او چون باد * برخیزد ز جای و آب چون آتش بشکرا و بارانده *
 تکی شایله فی طبعها زهرا * یفوح و الروض و یوم و یسمو
 هو الذی نعش الله العباد به * فتح السیعه متبوع و مشول
 فکل شیء کما هم عنه یجتنب * و امر و هو امر الله معقول
 من و حقه یستلزم الفزع و یستلزم * منها و لا عرفه با فی الحی منقول
 ان حله ابراهیم و الد * قریه علی کرم المخلوق جیون
 و شب معراج بفرهت مای آسافه کیند مینوهای مینامشال کرد و کیند
 و اردوی از شمشیر خاک برج خانه افلاک آرد و ویلک پرواز از نشیب کر
 زمین بیالاه کنکر قهر بآمر * و از لا اعلی که ملازمان کبوتر خانه این قصص
 آکون و ساکنان بساط طهارت و سوادق عصمت اند در گذشت و پروال
 لطف و خفاوت بر وفود ملک و جواهر و حافی کسرتانید *
 ای بال کشفه باز جفت * عالم ممد ز برور گرفته
 طویل شکر شار نطق * جانها ممد در شکر گرفته
 و عند لب لفظ کمر یاد و در بستان سوا و وحدت دستان سوا تحمید
 و تجید شد و بر شاخ سار تنزیه و تقلیس نوای سبحان الذی اسری بعبده *
 سبحان من فی اللیل اسری بعبده * الی المسبح الاقصی الیزداد سودا
 و صلی اماما بالنیین کلهم * و شاهک یات بها خلقه هدی
 و او حق الیه الله اسرار و خبی * و اعطاه فی الدانین ملکا محلا
 و لو لم یکن لم یعبد الله و احد * و کما کانعام علی ظهرها یسیر
 باکی لبان احمد السید الذی * علی شکر الجوزاء من حموردا
 ای از بر سید رة شاه راحت * و کی قمره عرش تکیه کاهت

مغروب

تلفافه کلمات
 و او تمام

و باید قدر نیش بجا بی و سید که صومعه داران آسمان بر بابا قریب شاد و
می گویند و اهل زمین در وظایف دعا و ان یکا می خوانند
شخصی نام الی کا لک فاستحی من شر اعدائهم بیعید واحد
جز غیب سرجه شایسته دانی بود جز عیب باید داری نذو المن

شرح حال مرتب این مجموع

همی گویند بنده و بنده زاده حسن نظامی و قدس الله له المآب و برضی و ختم له بالحسن
که مرخصم ادا آن بود که در مقدمه کتاب شرط اقتضای بجای آورده اید و سیاق
سخن آن آغاز و افتتاح مقصود آنجامد و از راه انکار که از لوازم او ملامت و تلمیح
او سکت است عدول آنند و عنان شکر و شکریت بدست الطیاب و اسباب
دافه نیاید و در حدیث گذشت که تعذیب المیوان بلا فایده است شریعتی
نموده و بساط کلماتی که چون حوادث ایام سر و پایانی نذرین کرده شود
افعالی مستطیع شیا فک عذر عایت بد و خبر الکلام ماقبل و دل بکوش خرد شود
او جزئی ذکر و فی الجاهز فایده و الکلم من التلوین فصل بیع
گوئی و گویند و گوئی و گوئی کز اندک و جهمان شود بر
کرب از سخن جوهر توان زد و آن خشت بود که بر توان زد
لیکن چون از سر نکته در گذشت روی نداشت خرقه صوفیان در میان نهاده
آمد و با ستمها که از سر حلال طالع نبرد که البیاع غیر المألوف
این طالع مطلق و ان می آورند و قد الحذف آنجا که توجیز
و منی انقضه جرح ناسان کار و قصه اهل روزگار که عیای عیای بیلیت
آن راه نیاید و چهار زبان صدیک آن شرح بنیاد و فیما مضی فی شرفها طول
که آمد و طریقی از آب چشم و انش دل که قلم و کاغذ از مرئی در خطر ملامت
و جان

فناخت

و جان ضعیف در قالب نحیف در معرض تلف یا ذکر و شغل
و لیس الذی یجری من العین ما وها و لکنها نفس تد ویت فتنه
سریک من نه سر شکست کان روان مست که سوی دیه بر آید می رذل
و در ایام عربت تقن بر آتش نامرادی که در میانه جان زبانه می زند بواسطه
زبان قلم چگونه است افتد و وصف نابره شوقی که در صمیم دل دستکاری
می نماید چه کاری یا ضعیف بود

قلمی لو کان یدرک المی لکن من طول شوق قلمی
قلمی است و دل آتش کز زبان قلم چگونه شرح دهی از زبانه آتش
قد بوج الشوق لی یزح لا استطیع له و لکن من جمیع وقت اندیشه انتقال و حال
در ضمیر متلاخله نگاشته بود و بواسطه فراموشی که بر نیامده مگر در ایام فترت و اضطرار
مالک خراسان که میان انبیا و روزگار تمیزی بیشتر نماند و حسن التفات بحال اهل معنی
که شش دواغی محبت و بواعث محبت بران داشت که عزم رفتن جزم باید کرد
و اندیشه از حد قوت جبر و فعل رسانید و بالکل عن قصه مشبه قناعت نمود
و اعز مکان فی الدنیا جی ساجد بر خواند و کل مکان یذنب العریط غنیمت
مجدد احراز سوی دولت بود و میباید غنای لذت و بوم بوم
و لا تکن کلیم اظهروا غیبکم ان الیام اذا ما تسفروا میجو را
و در طلب مقصود باد و ستان بند بدیدر مسیر تقریر کرد و می
علی السحر فی طلب المعالجات و لیس علی ادراک النجاح
خلی لولان فی السحر رفعة لما کان یوئیل آیت القربان
غریب از راه و ملا ترسنا شد که در وقت غنای بود منزل
و شرف ارامش و اسایش که مظهر غرور و نتیجه غفلت است بکل داشت

و در صبر

و در جود

و حقیقت شناخت

و الحور فی ظل اله و یا کامن و جلاله الخ طار فی المخطار
ذی یمنی انک ملا یمنی من الغلب مضی الغلب فی الصعب و الشبه فی الشبه
تربیدن لقیان المعالک نخیه و لا بد دون الشبه لای الخلب
نه در غنیه کامل شود قوت کل نه در بونه حاصل شود صفت ز
ناحلاف جرح است تخریب دم جواز زخم خلیک تری خیر
و مل یقع الخلی غیر مشق و تطهر بالحقان الجواهر
فکیف یقال الخلد و الجسم و ادع و کیف یقال الخلد و الوفا فی
و براسطه انتقال غم امانی از شجه آمال طلبید و از راه مقایسات رخ سفر در احراز
و کم یو ی الی اخر ان منقبه جعلته لطایب الدنیا و شیمینا
و پیش آنکه بتا شریع مشیبت روی نماید و روزگار شبیه که موسم عیش و تنوع
است نهایت بدید و ممال جوانی از ضلالت بی بهره ماند خلا اختیار کرد
اذا ما و ی غمق الشبایه و یسل و شبیه فلا تطلب الی العز و نهضا
وقت سر کار تلذذ که نافع نبوده نوش دار و کلب از بکر سیراب دهی
جه عادی محمود و سی مایه است که جانب خردمند در سکن اصلی کن
و التذلل الی الی و طاعت خطب و رعایت که بر بد و محل اهل هنر و مولد و شفا
المه لیس یاغ فی ازمیه کاه صقر لیس بمالک فی و کبره
قد بوم سفر بدید که خا خوشی مرد را بند ست
چون بشک اندرون بود کورگی که نماند که تمیض چندست
و غرات و فواید سفر اهل خرد در آید ماست معاینه دیه اند و ارباب حصاف
از راه و نور تجریت مشاعله که در عقاب صحر که بر اطلاق حاکی عدل و مرشدی
یعنی است بر قصد یقین معنی که

مردم بشهر خورشید نثار و دین خنجر کوه بر کان خورشید ناب بستی بها
کوهی در کشتنت خوش جو کلاب جو کورده که نذر از تنه تاب
کت شود مایه نشاط و سرور هم در کور شیر انکو ر
لقد مت من طول المقام و من فم طول الخ من بعد کان نکل
و طول مقام المآل فی مستقره فخر لو تار و یجا و مطمعا
و چون در این نظم بدید که لطف آب روی در خواب برده است و حسن
خاله در چشم عهد کمال خلق مناسب این سیاق بود با نظایر و اخوات در یک
سک کشیده آمد
و طول مقام المآل فی الحقی محقق لای یجیه باغ و سبب تحدر
فانی رایت الشمس زیدت محبه الی الناس ان لیت علیهم یسرید
خویش را خلق مکن بر خلق بود تو بهر از کن دیاست
زان عز یزست افتاب که او کاه پینا و کاه ناپید است
و در حله چون تقدیر آسمانی یافت پیر انسانی مساعدت نمی نمود و کارها برقی
آرزو و مشیت مشیت نمی یافت کاه تصور السفر قطعه من السفر خار انرا دی
در راه ملک می انداخت و کاه جاذبه حب الوطن من المایان عنان عزیمت صوره
می داشت و حب اوطان الرجال الیهم مایه تضاهای الشبایه ضارکا
اذا ذکر و اوطانهم ذکر فم عمود الضی فی لاف و لای لای
بند ها بکسل بر آشوبد بیک کز زاده بوم یاد آرد
و اشکو الیها و اسوالی فی و مع العین ان یفکد ما الیوس
و بقوت رغبت و داعیه حرکت ضعف و فتور را می یافت و صبر و ثباتی که مفتاح
ابواب مطایب و کوشای بند نوایست لازم شرع می آمد

قد يدرك المتألم بعض حاجته • وقد يكون من المستحيل الزلل
جرح من سرور ان كبر تشبیه • بالصابون مرد را نیست حیل
ان الامور اذا اشدت مسالها • فالصبر يفتق منها كل ما يتجلى
لا تأسس وان طالت مطالبة • اذا استعنت بصبر ان تجي نوحا
الخلق بذی الصبر ان يحقی حاجته • ومن من القزع لا يواب ان يلبس
وبرين حال مدق بکشت • ولا يورثه بوقناجا • واندیشه سکون واقلمت
وانتقال ورحلت متعاضب من شدة وروزگار برین نیل امانی وکمال بسته
من داشت ودر بای دل اندست شده خاتمه می کشفت • • •
شکسته دل تران ساعر بکونیم • که در میان خار کنی رخت رسا
کولایس العین لو تم بعض ما • یلقاه قلبی فقص اصلاص الصفا
فان جان ان تن سیر آمده در میان دود غم و آتش حرمان من کشت وهر روز
از جور جمع جفا تشنه غمه بر غصه من کشست • • •
هست کوبی غصه کردن جو طبع صوفیان • من جو معلوم که حاجه در بیان دارد
عیش کلا عیش وفتی خیر • موقوفه ابدی علی حسنها
ان کان عندک یازمان بقیة • مما تسویه الکرام فحاجتها
و در کلبه نار یک و خانه یک چون کلوکامی و سینا چنگ بریشان تراز ولف
و جلد دلبران و سیاه تر از ان معشوق و حال عاشقان این عمر کز برای
که هر لحظه از دینانی از دینا داهه بشند • • •
اندان خانه که از تشکی • نیست مکن که برین بدیم
کرمیت بیثبات نفس الحید من • که نه نیست نظم لیس نیز
محبت و من روی در روی آه • نقدی است که باقیست محنت جانی

دوقی

فلا تحبث شک بالصباح غافل بود که آن کیست مرا خفا کند تا نوزدا
عین المنة وان کانت مبارکة • لا لاخو له وان لیس الفی جبارا لایم ذکا و فطنت
و مناسب دهها و شهادت نموده • • •
کویت صبر کن که ترا صبر برده • اری دهن و لیک بگری در کرده
من عروبتی صبوری که نداشتی • عری در کربا یاید تا صبر برده
حب الله عز وجل و اعبت صبره • واعقب بالحسنى من الحسنى والاشهر
فمن لی یام الهمم القی مضت • ومن لی بما افقت فی السجین عری
چنان کوفه کن روزگار نایب • اگر دیم کردست کرد خواهد شاد
جوانی را کامروز حال غم دند • مرا بوی که فردا عوض که خواهد داد
و دایمی حرکت و رحلت بر سکون و اقامت را چ کشت و در نظر عقل دوری
ازان طایفه عین مصیبت نموده • • •
اذا المرء یبذل من الود مثلاً • یذل له فاعلم بانی مغافره
و شیو بر دد که صفتی بد موم و خصلتی نابیند است ترک کرده شدن و دل بر
امضاء عزم سفر که عین سقر و محض مشقت نهاده آمد • • •
و اذا کانت النفوس کباراً • تعبت فی مرادها الحسام
بسمتی شود بخته مرد هنر • که صافی آتش شود بیم وز
ذریین و احوال الزمان اعانها • فاهواله العظمی تلیمها رعاییه
الم تعانی ان الزمان علی السری • اخرا لیل عند الحاد ناث و صاحب
دعینی علی اخلاق الهیة • من الود و سرب تر نواده
کان الحسام الهند طانی اما • خشوته مالم تفلک مضاربه
و ضرورت نفس همدانق بیعت و بیعت بریشان خوانده شد و درین رحلت

۶۵

و توقی من بود که اهل هنر و کیا است را محال و در تنبلی بیاد شود و بجاری امور بود
و نظام اول باز کرده و فراغ و رفاهیت و سکون و استقامت روی نایب و ترکانه
و محبت ان بیش آید براد دل بر خیزد و بیکرا خرا مال از و بالی بیرون آید • • •
عسی نوبت الیام تران مرقه • تحقیق امانی و انجان بودی
ترا خور رسد روزی بغیراد • ازان پس کت نایب چند بیلا
اذا از دخت موم الهی کشا • عسی یوما یكون لها انفس راج
و نوا بر شو و فتنه در دیا خراسان تسکین بدیزد و احوال آن طرف اشراف محمد
کن شته باز یابد • بلاد بهار طبع علی • داول ارض سرجلدی ترا
بشم کسان کوجه باشند منی • دل از هر خانه نباشد خمت
و بر خلاف مراد لشکر و من و من تاخت آورده • و طوق امن بطوان آفت
و بلا مشغول شد و در بستگی کار بشوید که حال برافزون کشت و امن و ولایت
از میان خلق کوفت و بیش عروس منمت ثقی خبیث بسته کشت و بخار
امانی و مال در حجاب توقف مانده • • •
ما کل ما یفتق المویذی • تجری الیابح بما لا تشتهی النفس
فما کل طلاب من الناس بالغ • ولا کلا شیه الی الحد و اصل
نه مرجه مراد دل و جان خوانده • آن کار همیشه بچنان خواهد بود
ولکن تصایف الدهور کما تری • تم علی ریح الفتن بمقاصد
و انا انقلاب و تراجم روزگار ترتیب و تمیز بر خاست و از ناکه ایام سطر صوت
امانت بخت حیات کفر فاشد و چون خیال کن اندیش هر حساب که باخود
ناست کوفت کز آمد • • •
دلم تلیق جنل حساب کز بد داشت • که راه یافتم بد و صحنه کور

کسور

فلا تحبث شک بالصباح غافل بود که آن کیست مرا خفا کند تا نوزدا
عین المنة وان کانت مبارکة • لا لاخو له وان لیس الفی جبارا لایم ذکا و فطنت
و مناسب دهها و شهادت نموده • • •
کویت صبر کن که ترا صبر برده • اری دهن و لیک بگری در کرده
من عروبتی صبوری که نداشتی • عری در کربا یاید تا صبر برده
حب الله عز وجل و اعبت صبره • واعقب بالحسنى من الحسنى والاشهر
فمن لی یام الهمم القی مضت • ومن لی بما افقت فی السجین عری
چنان کوفه کن روزگار نایب • اگر دیم کردست کرد خواهد شاد
جوانی را کامروز حال غم دند • مرا بوی که فردا عوض که خواهد داد
و دایمی حرکت و رحلت بر سکون و اقامت را چ کشت و در نظر عقل دوری
ازان طایفه عین مصیبت نموده • • •
اذا المرء یبذل من الود مثلاً • یذل له فاعلم بانی مغافره
و شیو بر دد که صفتی بد موم و خصلتی نابیند است ترک کرده شدن و دل بر
امضاء عزم سفر که عین سقر و محض مشقت نهاده آمد • • •
و اذا کانت النفوس کباراً • تعبت فی مرادها الحسام
بسمتی شود بخته مرد هنر • که صافی آتش شود بیم وز
ذریین و احوال الزمان اعانها • فاهواله العظمی تلیمها رعاییه
الم تعانی ان الزمان علی السری • اخرا لیل عند الحاد ناث و صاحب
دعینی علی اخلاق الهیة • من الود و سرب تر نواده
کان الحسام الهند طانی اما • خشوته مالم تفلک مضاربه
و ضرورت نفس همدانق بیعت و بیعت بریشان خوانده شد و درین رحلت

۶۵

این بیت بر وجه تمثیل ابراز کرده آمد
اذا ترخلت عن قوم وقد قد روا **۴۴۴** ان لا تشارفهم فالراجلون هم
و در وقت اشغال و ارتحال جمیع از دوستان که قاعله مودت با ایشان را بکشته
بود و بنام آلاست بغایت استیقام بذیرفته و در مصداق تشاد در سلک اخلاص
نظام یافته و صفای و فاضل شایسته ریا و اذلا جفا مضمون مانده کرامت تعقد
و لطف مشایعت ارنائی داشتند و زبان طامست و شکایت دراز کردند
و سنت **۴۴۴** و فی الغناب حیوة بین اقوام بجای آوردند که در چنین سرتو
سفر بر حفر اختیار کردن و از وطن مأوف مفارقت جستن لطیف کیاست
و موافق خرد و حکماقت نباشند **۴۴۴**
الرمح مكانا ولدت فيه **۴۴۴** ما بین اهلک فهو احوب
فالبد ربین العجم انصحت **۴۴۴** والورد فوق العصور لطیف
درین معنی با عقل رفعمانی که کشایند بند شک و نماینده راه یقین است
رجوع باید کرد و از تبعه **۴۴۴** ان الغر ذلیل حیث ماکانا **۴۴۴** باز اندیشد
و من یفتریب عن قومه فهو کاذب **۴۴۴** یفر من الماء العجاج المالم
بر خواند و باد دوستان قلم عهد و شدت و رخا و شیراز و دروغ و شاذی
قدم صلیق ثابت داشت **۴۴۴**
که بر سرم بگردد چون آسیافک **۴۴۴** ارجائی خود بچشم خو قسط آسیا
ولا خیر فی ودم اذ لم یک **۴۴۴** له **۴۴۴** علی مرطول الحاد ثانی بقا
مرد آن بود که در سستی او بود **۴۴۴** لم یوت الجمال و انشقت السماء
و تن در بوبه نوایر و صده نواب داد و بشر به تانخ و شیرین کوش
افلاک جمیع نمود و دردی در د با صفا عیش منتهی نوش کرد **۴۴۴**

حرف

ع

جوهر زمانه فراوان شود **۴۴۴** که جان و دانت زوهر آسان شود
فزون کرد و دانت و دین **۴۴۴** بغایت رسد پس بیایان شود
و قبول این صیحت که چون صحنه سینه و مکنون صغیر نقش و لا و زیور صفا
آرامت واجب شناخت و استماع این موعظت نافع از تاج محبت و شرات مودت
داشت و شرف و تکریم قبل الوقوع فی البیر بجای آورد **۴۴۴**
و لتلیق بر سران اذا کفوا **۴۴۴** فیما ابوا الخیر و فرسان
و مشورت طبع عظیم و خاطر سقیم را غنایب و اخ و منزلات مداوات شمرند و
که صواب مع ثلک المشور بر خاطر کن رانید و فایز من استشاره و فی الابواب نزل
فی ابواب الصواب عمده حصول مراد شناخت **۴۴۴**
اذا بلغ الزمان المشورة فاشبع **۴۴۴** بحر کمین او نصیحت حارم
ولا تجعل الشوری علیک عناصه **۴۴۴** فویش الخافی را فین للعوام
و سران بیک امر و بعد مشور بکوش دل فرخواند و نص و شاور هم فی الامر
نصب العین کرد اندیش **۴۴۴**
شاور و بعد بیک فی الخفی المشور **۴۴۴** و اقبل نصیحت ناصح مشور
والله قد اوفی بذال نبیسه **۴۴۴** فی قوله شاور و توکل
مشورت رهبر صواب آمد **۴۴۴** در همه کار مشورت باید
تایان و شاور و فایان المشوریه ناصح مشور **۴۴۴** و رایان افضل من واحد و رای الظل
و در مذمت اخلاص و قانون اخلاص من نظام عارف و حضرت یزید که از
و دوستان یک دل مشفق و یاران هم دم موافق و روی جوید و بر مشورت یکدلی
طغور یکدلی و رفعت شغرتی کشد و عهد نامه دوستی کف النجل للکنت
در نوره و یو عیار را انت عبار و حشمت اختیار کسین و ترک تغییر بایسته مودت

۴۴۴

حیونک بالیم مقرونة **۴۴۴** فالتقطع العیش المیم
حلاوة دیک مسکونة **۴۴۴** فالتقطع التهم المیم
شبه حدیث شایع خود و مردان از آنکه **۴۴۴** تلبست بمحوقالب و لا و نون کار
مکرر باین غزاله کل و روی خاد **۴۴۴** مکرر باین بین نواله خوش طعم بد کلام
و کلزار از و از خار بجلیت بر است کرد اندیشه و بر آمین دین چهر مراد بایلا
صبر مشک خود **۴۴۴**

و ماعرة فاصبر لها ان لیتها **۴۴۴** بکاینه المیسر
دلاد و بن بخت صبری کن **۴۴۴** مکر برون بری جان از ممالک
جهان بیوسته بر یک حال بود **۴۴۴** لعل الله یحدث بعد ذلک
و ما الدهر الا طرفة دورها **۴۴۴** فصر اقلیلا سوف یقبل ید بر
در دست مساعدت در کردن به بری شغرت کرد و باز مانع جانی شیوه سازگار
بر دست گرفت و روی از راه سپهر کارین با ابلق و صبر و بر تانت **۴۴۴**
مر که خواهد که شادمانه نید **۴۴۴** حیلش با نمانه ساختن است
من سابق الدهر کما کوه **۴۴۴** لم یستقلها آخر الدهر
فاخط علی الدهر علی ما خطا **۴۴۴** و اخرج الدهر و اخرج
الوسم بیکر و ذرط خود و کرد **۴۴۴** و کر و ان ناسر و تو بانه بساز
و در شمول حوادث البلیه اذا عمت **۴۴۴** بر خواند و بغوی حدیث آشنایی
مفرح امید واریزه **۴۴۴**
لا تأس من مضی ان می سعه **۴۴۴** فوالله ان الله الذی ضاقت
اذ الحاد ثانی بلحق المذی **۴۴۴** و کاد تذب لکس الحج
و دام البلاء و قل العزائم **۴۴۴** و نعم الله الذی یکن العج

البی

۱۲

و مدد و بیک فی التفاتی بروی روزگار و یک مخلصان زند و نقش سگ
مصافات بر قرار نگذار و قدم از دایره دفا بصر ارجاف نهد و از جان و داد و بخت
الحاد یکسو شود و باب بی رحمتی من بنشاند و بیاذلا ابلی خال اهانت در دود
کرم بهر انداز و از دود سیری ضرر و سستی بشاخص در کوز خن عادت کبر
و با طایفه نویش از استکشاف آخر قطره و امثال اشارت فی الناس و یل
الفتح تان پوش کبر و بیاک ندانده که بواسطه در دوی طول العهد منی صفت
حال ایشان شود و اندیشه **۴۴۴**
ان الکرام اذا ما اهلوا ذکر **۴۴۴** من کان بالیم فی المنزل الملتزم
غافل ماند و رای صواب آنست که فتح عزمت از لوازم کفایت داند و جانب الحزم
سوالظن نامر عن کلمه **۴۴۴**
اذا المرء لم یخلص الحزم نشه **۴۴۴** قد ربه الحاد ثانی و غاربه
و در وقت جون باز سبک سبکی نماند و از خاک در یک آموزد و آتی بر و رکت
آتش صبری زند و خود را چون با دسر کردن ندانده و سپر بر سر آب یقین
و آتش هوامد را که کند و مخالفت عقل بتجیل چون با در خاک بخوید و تا
لقتن بروی آب در سکن آتش آرزو بی ثباتی حار **۴۴۴**
همه کار بهر در یک از شتاب **۴۴۴** بمان تا تاب و بر آفتاب
و اذا اردت رکوب امیر فادح **۴۴۴** فاجعل له الصبر الجمیل خطا ما
و غم آرزو از شمع مراد فی عنایت انک محال شمرده و حاصل کوش بسیار
فی بخشش کرد کار جز رنج تن و در دل شناسد **۴۴۴**
یحیی و حیدری الحقیق تم المی **۴۴۴** و المالحان لم یسعد الحاد نافع
بکوش بزرگ نیاید بجای **۴۴۴** مکر بخت نیکش بود و نهایی

۴۴۴

اِذَا بَعَثَكَ الْمَلِكُ بِالْحَبْلِ بِالطَّلُكِ وَ سَوَّيْتُ فِيهَا لِمَنْ يَنْتَدِي مَعِي
 و برآمدن کاهجور ساعت روزگار توقع نناید و حصول آمانی بت نایید آسمان
 تصور نکند
 قَدِيرُ الْمَوْلَى شَفِيعٌ رَوَّاحِلُهُ وَ هَمَّ الْوَدَّ عَنْ ذِي الْحِيلَةِ الْعَبْ
 مرا تکیه او را اقبال آسمان نبوده مرا آن که نماید خلق نامتقول
 شجاعتش حدیث و او را کفایت و سخاوت و کرمش و کرمش و فضلش و
 و از کفایت داشت زمانه که بیوسسته در کین است بخرد واجب داند و از کرمش و
 دنیا احتیاط لازم غرض تا بهمان سراب او فریفته نکند
 بزرگ و وسیع جهان تا فریفته نشوی که خون دهنده غیب از دهن خون
 آب بر جگر جلالت لطف و مودت ها فَنَنْعَلُ الْقَاعَ وَ نَسْجُدُ
 و تا کاهجور مرغ طبع دانه برینا و بزرگ و پای بسته نقض عدا
 کَدَيْتُ الصَّيَادَ تَبْدِي سَلْمًا وَ لَمْتُ فِي أَثَرِ ذَلِكَ الْمَطْعَمِ
 شکار کاهجور که دانه طمع است زبیر دانه نکند دام بلاست
 و اگر این اشارت از سر غفلت کلام الدلیل داند و چون نقش در دل سنگ
 بر صیقله چنان ننگاره و از کرمش و صبر بر باد دهنده و خال جفا در روی
 عقل اندازد و شفقت دوستان و لکن لا یُفَوِّضُ الْإِثْمَ مِنْ فِرَاكٍ دهنده و آتش
 در دوزخ مان قرار داند و بر روی شتاب زدن چون باد سوار گردد و در
 حق صبری خال بر سر کند و آب آسمان باز زند و آتش باین پیشه گیرد نباید که
 چشم زخمی رسد و از یاد مخالف و کرد حواشی نهال امل که در زمین حرص
 نشانه است و باب آرزو بخواند که نشو و نباید ناکاه از آتش فنا آسیب بزرگ
 و بعد از آن بشیخی مفید نیاید و تبارک و تعالی آن در حیات امکان صورت بخشد

میل

فَأَيُّكَ وَالْأَمْرَ الَّذِي إِنْ تَوَسَّعَتْ مَوَارِدُ ضَاقَتْ عَلَيْكَ الْمَوَارِدُ
 فراز و نشیب است روی زمین متناهی برادر کشاده عیان
 سخن نیک بر سرخ و بر روی نیکوت نه راست بشناس و بی غیران
 أَخْلَاكَ أَرَدْتَ الْإِنْفَادَ نَعْمَ كَلِمَةً وَ قِسْمَ فَيَأْسُ التَّوْبِ قُلُوبُ التَّقْدِيمِ
 آنگاه که بخواهی سلیمان نیک و لاخیری امانی بالتقدم
 براندازد بر جامه باریک و بر براندازد صد بار و یک بار بر
 و نیز در عقل در بین که در شب بیدار حوادث و بیدار نوایب دلیل نیک را
 و رفیق رستخیز است روشن و مبرهن بود که آنچه بر لفظ کرم بار اخوان صفا
 کرم را یافت مثلا اگر مژده سال بکوش دل فروغی خواند جز با دهنده هوس بنماید که
 رتبه ضعیف و عاقبت درین میدان گردی نناید و دل غم فرسود از آب چشم و آتش
 سینه کم کند و بر نیک و فسون در دام نیاید و بخان رکن فریاد نشود
 و بدست فریفته و مغرور نگردد و بطریق رفاخ خود را باین چون بلب این فواید که
 دم خوشم جو سخن دهند و کرم و سیاه روی جو شام جو صبح جو
 و در چنین غرقاب حوادث و غوغای نوایب هر که بر دل اعتماد کند و صبر و قرار
 از وی امید دارد و میخان باشد که کسی بر باد نگیرد از خاک حرف زبانی
 طلب و در آتش تیر تیر و حیوة جوید و بر باد هوا بسازد و از کرم عقیق در در خاک
 دیزد و از بیکاری آب جان کوبد و از کرم نظری باین خرم خود بسوزد
 و اگر چه مقامات از اندان می گذشت و محال است و مولات بخت می داد که
 عنان الطیاب کوتاهی بدبرد و بساط سخن در نوشته شود و ورق معاذیر
 بد بر فرو کرده آید و صیقله عتاب مودت آمرزش افتد و چون صفت اصلی شفیع
 بزرگ بود و فقر رضا عذر خواهی تمام از شکر و شکایت بسیار و حشت

باز نیک

زندگی

بهر امت الفت نمی گشت و از ملاقات و معاشرت بشمار که و بقیع الود ما بین الیاب زنگار
 و غبار شیر باین دوستی راه نمی یابد
 وَ عَيْنُ الرِّضَا كُلُّ عَيْنٍ كَلِيلَةٌ وَ لَكِنْ عَيْنُ السُّخْطِ تَبْدِي الْمَسَاوِيَا
 و بعد از شیون بسیار و در دین شمار که آفتاب مواصلت بین کوف بیوسته
 بود و در روز باران و در کساده آرد و باین آسب بخام یافته و لشکر عزم
 جان شتافته و آب دیزد و شعله سینه باج رسیده
 یک سینه و صد هزار شعله یک دیزد و صد هزار باران
 و داع کرده آمد صراع رگسته دل ز شارب و صیحت اصحاب
 چشم آب چکان شد از دواع یاران چون دامن خیمه پرواز باران
 حَشَا شَيْءَ نَفْسٍ دَعَتْ يَوْمَ دَعَا نَفْسُ أَهْرَاسٍ الظَّالِمِينَ شَيْخِ
 و و خلت هم لبالب الذی بنا غداً أنْ تَرْتَفَعُ أَوْ تَنْقَلِبَ
 و اگر این هم چنان که مرکز دین عداوت و کینه با سب دوست خوش و باری مال
 صد و آندامه مشک و زیور باران کوبد و بخت در در دل از لذت حیات دنیا
 عیش ضعیف بیشتر نداشت پس باری می فرات یاران و دوستان که سر راه شاد
 و حاصل زندگانی دعه استغفار و راه انتظار بود که کفایت علی ایاله در
 انروز و تَوَدَّ بَيْنِي الظَّالِمِينَ مَوْجِعَ وَ عَيْنُ الرِّضَا كُلُّ عَيْنٍ كَلِيلَةٌ
 گواست آن که باین دل رگسته در افکند سخن از دواع بسیار
 تَوَدَّ عَيْنُ الرِّضَا كُلُّ عَيْنٍ كَلِيلَةٌ يَلْبَسُ نَائِيَا الْمَسَاوِيَا
 و نفس خف القلم با هر کس ظاهر گشت و حقیقت الفت از من الموف معاینه
 شد و نایب آرزو چون شغف تشنه باب زلال پیدا آمد و جاذبه دوستی بسان
 شبنم و یورمال روی نمود و لشکر عوا بعرصه دل و سخن نمی ناخن

درد زود

و در کونین آتش قلای می میروی و با فروخت و در آتش سینه رایت مهر و شوق
 بر افروخت آه و فراق و مایه بین قلبی فَلَکِيفَ إِذَا سَأَلَ الْمَلِيحُ بِأَشْمَارِ
 چون خوام رفتی تو بخت کز دست شدیم هم بختین منزل
 رَاحَتُ شَرِّهِ وَ نَفْسُ مَعْرِفَاتِ فَقِيٍّ أَيْقَانُ مُشْرِقٍ وَ مَغْرِبِ
 و بخت قسم نمی که از خاک قدم امل دین که خاصیت اب حیوة یافته باشد یا شات
 شیخ و مقتدی خویش بل که قد و قبله مشایخ و اولیای راه و بر لاطان از عزم
 اصل کرامت و مقام از رویانده و سلسله بر وضه رضا و مقسک بعر و رفعت
 محمد کوفی شکر الله سعیدی اسلام که قلب ملک معرفت و سبیل حق محبت و آفتاب
 آسمان گشت و مشاهدت و سیر و باب اجتماع و مجاهدت و روی نفع ارکان
 دین و بخت و رند کان جاهه بختی است و سیر و با جاذبات عالم قدس خورده
 و دل و از نصیحت ریاض انس بری یافته
 بیایم بر خصای که در خلد اعلم از دست آسوده جان پیا
 سجایا دهنده بخت خیر تر است آیه و ان من یشر تأت
 روی امید حضرت غزوه حرم سحاح الله آورده شد
 روی سوزی که آرد در دل باید بکوی چون در جان و دین را قبله آید
 دَعَا الْعَيْنَ تَصْرِفُ بَعْرُضَ الْعَيْنِ إِلَى ابْنِ الْعَلَاءِ وَ لَمْ تَسْلَا
 و تن ناتوان در آتش عربت بسان ملک در آب و نفوذ در کاه و بکلاف و قابل خیر
 بیکر و پخته تمام و کون جلایی جو شسته ز زرد و نزار شد
 لبس کانی علی که در دامن این ایام در آب دیزد کریان لاله جگر
 و حیل من الخلائق فی کل بکله اِذَا عَظُمَ الْمَطْلُوبُ قَلَّ الْمُسَاعَدُ
 تمام همه شب من و جراعتی مونس شد تا بگاه روزم

درد زود

تأليف

نهاد باحد مراد رسید

جرحته بجره الم يوميه . مكان السيوف ولا سيما

بدیوقت مسرع و سر وایت لیم لایلدن ایله دهردن سنی حویس اشدن و
قل کال لای مَشَّتْ اصفویر و شکر. فَاَلَا تَنْتَدِلُ الْاِیَّامَ حَزَنًا صَفَا

نخیف بادرد دل ضعیف در بیم پیوست ۴ ۴ ۴

[illegible]

موت اور پھر

دارق

وَمَا تَبَقِيَ إِلَهَ وَحْدِي وَالشُّوْقَى مَتَى
سوی ریح شد دُفِ حیات
خَفِیْتُ عَنْ النَّوَابِیْنِ نَرَاتِ
کأن الروح فی بی حیات
تَمَّ بَاکَدُ زَمَنِیْکِ جَنَانِ کَرْدُ
که از دیدار بیسته نهان کرد
بِنَالِیْهِ بَدَلِ شَمِ خَالِیْ
کون توانم که از سق کمال
اَزْ مَرْکِ اَیْذِ سَالِیْ نَشِیْدُ
بجان تو که شخص من بنیذ
مَحْجُورِ اَنْدَرِ حَیْثِ بِلَکِ سُوْذِ یَسْمِ
که از مرگ ایمن تا من خنیم

جیمی من بریند فالو ارات و غارچی شیب نولور لیا
 ولو لائی فی عمر قوم لبث اقلی یسعی جیلا
 نیر ارازان کوسه یی حصاره کاز دیوار بینه دهان کور
 حیوانی اسی با غلاما و بیرون و حیوانا قند قن بیایوت و قوی
 ناهم و نعل و دم ضعیف و مغلوب کشتند

الح علی السم حتی البعد - واما طبع جان و افواش
الضعیف جنان شد بمرأ با ضرر و بیرون بگرفت
لوان ما بقیت من جسمی فلنک فی العین لم تمنع من انفسه
که سوار میلان غداست عنان ضعیف و تصرف از دست بداد و نامیه
ولایت نشو و ماه و پیش آورد و مولد که محصل مایه وجود است بیک
موسوم شد و مقوله که متقبل اشکال بدین است بوقت کار اول
در دوی آغان نهاد و جاذبه که نخست جذب اعنه به بروی آسان
باجزه شوار ساخت و مایه که در نگاه داشت متناولات سخت گان
ست عنان شد و هاضمه که در کار مض سبک خیزی که در این است
که در دفع فضلات پیشی دارد روی بتراجع نهاد و بقوی نفسانی
و طبع و دست مال شرفت اند فتور راه یافت و بهر کلین خامه
ن آمد در موج خون شتا و رشد و سمع که صدق در شتابین بود
و کلمات بسته ماند

بقيت بمسكنك ^{الربيع} وكما نصرت ^{الربيع}
 كوني كما دخلت في اوردك ^{الربيع}
 جئت كالمخاض كدركه ^{الربيع}
 بودي ان تبيع فصاحت ^{الربيع}

و شامه که آن نقیض احوال و اوج ناسو خان ختم نجات عاجز آمد و ذائقه که آن لغت
علوم کاهن را داخل اعتماد نماند و لامسه که اغراض سرود و کرمه برائی کرد آن
جادو حسن احساس اعراض نمود و حسن مشاکره که با اوج محفوظ لای بر ابرکت
ذات از بند برقی بعضی صور باز ایستاد و معقوله که خان بیکرها معتدل
است از محافطت بیشتر اشکال باز ماند و متجمله که در میدان ترکیب و تفضیل
کوی مراد نذران اختراع و محاکات حیات سبزی شد و متوجه که بر چیزها
محسوس و ناجحسوس حکم راند از تشکیک و امضاء اکثر احکام معزول آمد
فقطه که امین که میز و کات معانی جزوی بود باقی بنیان مبتلا است عقل
له عاقله تب که در وی سپاه بدن است بهر سمت داد

هست اعضا جوهر پیشه و ران عقل دستور و دل درو سلطان
المیزان العقل نیز که صله و لکن عالم العقل طولی الخاربی
و قوت باعث که در تحصیل سودمند و بهرین از زبان کار کوفی داشت
ستیم بد برت و قوت فاعله که در تحریک اعضا ید بیضا عروان پای در اند
روح تردد فی مثل الجسد اذا اطارت الیغ عند التوب لم یب
کفی محسن عروانی ریح اول الخاطی ای که لم توفت
دریغ و ضعف بدیخا که رسید تم که راست ناید اگر و خطاب کویم
و ایام توانست و عمر و مواصلت که چون سلیه اثرا با بد و چون لعان برقی بی قرار
بود با خواب و خیال انداد بد خیل خواب و طیف خیال ازین دیده واکر بر بد
وریده گشتند و گراست تقصد و لطف تحشم که هر وقت میزد و داشتند که
و قوت تامل و قد میراث رفیق بن سوای انضما غلب برقی و لطف خیال
آتش که دل می توپست از رومند بدی را خیالات گشت خوسند

خودستدی بود چنان با کلام جوهری گوید خرسند در دام
ما را در عاقل دست کویت که ان تود و با خا هر چه جویت
فلا عرو ان اصبت من عاقل الخ خن کا زلال المهر
فلا عرو مثل الخ لثب والی ولا روح مثل الماء لهام المهر
یقلی قلبی کما میدا لورکت هواک علی حجر الخضا التوقید
و جرد عن جفنی لود غرا لا واعند فی قلبی عذار مهنت
وان جو رجرج جفا بیده و غیرت میهری شفتان دولت برده وام وان سعا
مال کلام ناند با عیوت سهر مسلم کما شود در عالم مراد کون را جاور
کنا الذی یاعلی من کان قلبی صروف لم یدم علیه حالا
اشدا لم عندی فی سروره تیقن عنه صاحب انتقاله
ودیده خون باران دیدن جعفر وصال یاقین صحر کشت و بسان چشم عشاق
ودل مشتاق من خراب و بی قرار ماند
چون بودی که جفنی دید کاغذ ترا دیدی جواب اندر روانم
بانت عری التوم عن جفنی حلا و بات کویت علی الخنا و شد و با
کان جفا عاقل تا فریاد عاقل اراده تو عاقل او دیدا
من البی حقه الا تقار کاسره و الصبح نرا فایتنک ترودا
کدن لکن چشم جهان من چون چشم عروس است از لب خواب شسته است
یا مانند چشم اختر ترین و عین مهر کشفه
جفت الکوی حق کان عرا ره عذرا عاقل العین حد غرا
مکان من ندیده بروش مجاهد در کشت ان سهر جو سوزن و نغمه و زبان
و ویم فتح جوش خرس و نشت سوزن برورش جاد فانت جود برضد مالکان

جنت

جنت جنت عینی عن الترفیف حق کان جنونا عاقلها انصار
کان جنونا با حروت بشوگ فلیس یوشیه فیها انصار
اقول ولینتی تزداد طو لا اما لیلی عندکم محار
و انرا جگر میریاد بیده زهاب حسرت روان شد و ان سر مرکان بر رخ این رنگ
خانه انارد وین گرفت ج ج ج
بکیت علی ذرا کلب بعد بعد فاشعت الیقان من الجفون
ولوا فی یکت بعد و جف ج ج ج عیوت من العیون
نه جای خشنود بماند اندر نه جای درین بماند ان قبا
بکیم همی بر فراش جنان که داد و بر ترتب او ریا
که از بس سر شکم بر وید منی بیا قوت انکشتی بر کبا
و دم آتش از کوره دل بجا بطاف افلاک برآمد و بجا شک از چشمه چشم بهمان
خانه خاک فرو رفت ج ج ج
دع بثلثیه بیاض و ارمیا تلج بالثلث الاخیر رشا شه
طرح کرا خون آردم از زبان امکا طح سر بر سرنا نوست خون آرد بالی
و غب بیدار انتظار صبح آرد و عقیق شد و روز با زار امید عن بر تراز و فای غریب
تران عشاق کشت و ماه طلعت آرای امک در عقده کوف متوارک ماند و آفتاب
عالم افروان لبی بر سر دیوار بیا بر روی کشید و باه خوش کوایر اید و عقم
در دبد روی رسته و افواج غر و اندوه در مکن دماغ شرا صفت بجمع شد
و دود سرور و سلوت از مسکن سینه بسان بنات النعش متفرق کشت
صیفت علی مصایب لو انجسا صیفت علی الايام مررت لیا لیا
مراد چون نور آتشین شد انان طوفان منی با هم بمانی

جنت

بارد

درین بیرون طاعت از خون چشم همه افان شد بجا معدن
اگرند سر کون پورستی این طشت لبا لب بودی از خون دل من
و دل از درد و روی دیار و بین مرز بیا آمد و جان از رخ نوری استا بیا رفت
بیا را آمان کنان با سمان رسانید
فی القلب برت خاطی فی العظم رعد تاجی فی العین عین شک
جم من برق و ناله من رعد جشم من پروا غل من مطرست
الکف یفقی شد فادت از صفا نوای بوضیف الیه عقابها
جفون بدی با زها نا مشرق اذا لوج جانی بر رجا
و پروات ان غمت و خیران لزان سعادت نیم آن بود که این دل غم نرسود
که صاحب واقعه النظام عن الماوف شد بک است ازین محبت کز جفنی
آشیان سیه مخ واد برورد و بر داند کمان روی بدان حضرت محبت من محمد
و این قالب ضعیف ترانج عتکوت لدر معرض هلال آرد
و کدت اظیرون شوق الیکم و کیف یطیر تصفوی الخناج
اگر جومع براد با آرزوی تویر فیه بکوی و سلیک تو آشیان کتم
و حق بدست دل باشد اگر دلش ندهد که دل از جنان حضرت بردارد
و بی یاد آن خلعت که مطلوب عقل و محبوب جان است یک دم خوشی و د
و اقی لعمرون بکراک نقضه کما انتم الصغیر و کلا العظم
لوزم جود بر اندیشم جودان جرم جوش که ترک و در امان
ان البیة و الفراق لواحد او تو امان ترا عاقل با بان
و در غرقاب حیرت و بیدار دشت این نیم جانی که بید بند بلا و خسته تیر
عناست با نبل لیا سوا من روح الله عین و هویش ذاقه است و بشارت

مذخر

قد ظفر الراعی ما اوتاد لاجنم و کوش عباد
روز شب با آرزوی دیلارت جشم و کوش بسوی راه و دریت
اذ لمت الخنا فادت از صفا نوای بوضیف الیه عقابها
صد جشم شادام که رویت بینم ده کوش شادام که ایست شوم
تا مکران استار و مکان غیب لظنه روی نماید و صبح خواجه و بیروزی از مشرق آبا
طالع کشف و زامان و آمال در و لور مراد روی بیروان شد و اسباب اتصال و طریف
اجتماع آمان و ساختن کرد و اعلام مرست و زایات سلوت افراختن شود و عصد
قدیم با قوا بی فایده تا که آینه کید و تا آخر عمر آن دولیب جنات دل میخواست
و جان استقبال آن می کند باقی ماند
بس خوست آرزوی من یارب تو بدان آرد و مر ایران
فان رجع الی برکین یوما فلیخ فو نوا حنی المات
و چون تیسر این مراد بسبب صروف زم و صنوف محبت که
و تو لزمان یکت شاهر و فکان لنا با لود بین سفاف کان
درین سو قوت بیای آرزو نیافته اند هر لحظه خیال آن دو ذات مبارک که
تقوی و مکان نتوی اند و بر یوز علم و عمل محلی در دینه جمال من و صلا و این
حد ثقی نور و قالب منی روح و شوق جوفی تا نه می بدید و روز نامه
مفاخره و اثر آن قطب دین که سر و فقر جوی امان و باز مجموع تضایب اند
جدید باید و هزار آن با حساب دعا و قانون ثنا بیا و من ذلک اظام برها
و غایه جهد امتحان دعا بوم بدی الیایی او بلیج
مبدع و تو کرم بونیت بیلارک همه خیال تویم جوشان اند و غراب
و سلا دعا برده و فانه علی سکن مودکی فیه و کسوف

ادامه

جنت

مجموع بن کتب کا نظر القضا
والنجم جمع بينهما فكانت
توکلتی که گنجت هاون نيل
جوتیلین میلان نک و ذناب
نکش بیرو و تیش بی و کش
نرون خم خرطوش از کند
برفتی برآورده پرسوخ واد
کهنی حلقه خرطوشن اندام
و موج او با فوج جریخ نيل کون و حقه میا گردون می رسید و از فقه برجیس
و کیوان و ذر و سما کان و ستران می گذشت
نسترنی ملتطی الانواع خشیه من حوله جیلا یعلو علی جیل
کان را که از حد مرعلا با سیر میفرستیم غیر مرعلا
لجامهای نيل التوتی من ذیر مقوم میلهاد المیل من نيل
ما زال سابقها بحری علی جیل جزایقوت اجتهاد لیلی و لابل
و یاران و صحراکان مساعد ازین اجتهاد خرن خوار که عبره افتاد چنان تعجب نمودند
و خرن واجب نداشتند که از این دین و چشم سیدار کی در ساعت از آمد می داد
و مامد وادیک و لا نادما و دیکتی آمد دته بدو می
برکت چشم من ای نرمدی شان که ترمدک را جیون بود تا شاه
و مستد و ان داغ صفت سرهار را که رفته بود ند و بر عتیک ان کور و آهوی کل کشند
و بیرونی حمد بر باد سبقت می نمود گفتی دیوانه روی باضاس و دوده اندر ده
و یار باینه اند جیون بشهر و قطران آرد

مجموع

مجموع

نجم

نجم بر جوا گشت سرب بر تل
و قوارش بجی الجام نفوسها
و جوتیلین الی ان جندین و بطه عایل خلاص یافته شد و حضرت در صلی
مقصود کلن بود سیه آل باردیک و مزاج از حد اعتدال طبیعی که لازم جوتست
بفرط تعریط میل کرده بود و دستکاری ایام تنی ضعیف را بنوعی از بای در او رکاب
اگردن شوم در شکاف قلم
و لو قلم الیقین فی شوق راسه من السقم ما غیرت من خط کاتب
و بخاف و ضا و جنان غالب و مستولی کشته می
می نگیند انکتری در انکشم کون موکه میان مرا کند کمری
قد کان لی فیها مکتی حاتم فالان لوشیت غمطت به
و ذبت حق برت یوح حوت فی ناظر الوستان لم یفسد
و چون اثر ذبول و تحول کتر شد و صحت و خفت روی نمود بدو عالی شرف
الملك دام عالیا که بلطایف کرم و محاسن شیم محسود و مضبوط جها نیاست
و بکل رتبت و نجت و اسطه عقد عشره و در قلات و دوزان
شرف تطایع کایرا عن کایر کالرخ انوباعی انوب
و تری النجوم الزهر من لاله کالشمس و یوا علی شویوب
و کدی النجاة لا یكون غمها یحیی قوم لیس یابن جیب
نجم لاله علی العباد کثیره و احسن عیایه لاولاد
سهر سیرت و نکار در جودش شرف ز کور و نسل جرنورا نال
شرف کوفل الدروامل بضمه بعضا کایوب القنا المتالی
و اتصاف او خصال کزیه و خلال بند یفید رجدر سید کی یشاد الیه بالاصاح

مجموع

مجموع

مجموع

از جنان بر صند و شکفت
داندان یزد که جزو ریشه نیست
و شایب رایت و نضایک فایق با و اجناد و ستور و مستطاب من ساخت و قواعد
فضل و فضل ایشان که علی بن اویام محمد یافته بود تشبیه می کرد
و با جند نان آب که عروا و صا من بعد فیهم عروا الخور
چنان بود بدی کنش جین بود و جین شرد عرخی کش چنان بود جود
نجم الوجه کرمیه احسن احمد شمع المون من الطراد الاول
و بر رکان دیکر در تقدیم شریط غریب نوانی و اوقات مراسم که تیر و رکت
بظا هر یقین می نمودند و از سرد عوی می معوق بر امان صورت الفت و موافقت
جند ازین یوسفان کرم صفت جند ازین در ستان دشمن روی
صاد الصدق و کاف الکیمیا بها کوی جودان و ذلغ عن نفس الطیفا
و قد تحدث قوم با جتاع عجا و ما اظنهما کانا ولا اجتمعا
و از روی مجاز بر او حقیقت موالات و صادقت درین آمدند و عهد نمودن
جنت کدانی سراج فطن خیرا و اشارت عن لثیری یوسند
فطن سائر الجحان شرا و کما تامل علی سرفواذا
فلو خیرهم لجوز انحرکت لما طعت غافه ان کاد
مسکین دل آکینه از رخت سنگ عکین تن نازک کل از صحت خار
اداما الناس جرم لیب فانی قد اکتهم ذواقا
فلم اردد هم الجحدا عا ولم اردد بهم المرفقا
و کار دل مسکین ازین در دق دربان و عجزی پایان می رسید و از صفا
اخوان ریا و خلان جفا المومنین باغ ناشتویه می خواند و چون سو

مجموع

مجموع

مجموع

و معانی انجاسید که یقین علیها لانا امر
کما فی کتب اعدائه العزم لجمد
اذا اشیئت ان تخطی فاضل کفه
بالدب دل بند با سخن جان نرود
بامه عالم جواد ریمه کیتی نرون
و لا تعجیب صبح الله ما یبکت
بیوسنه بر وفق کرم ذاتی کرامت تقفد و لطف اشفاق منبذ دل می فرمود
و بر مقتضی حسن عهد که طوار کده مهری و عنوان نامه بزرگی است شرط
مکرم و خفایت که خلق بمنون آن منت و رهین آن عاطفت اند بجای می آورده
و العاقلون حین مابن عا طیف
تنها ستم که ست خلق و حلقه صفت تو هموار
بر سرده که در جهالت است منت داری هزار خروار
نزلت علی آل المصلی شایبا
فما لای الی اکرهم و انجاسا دم
و بر اسم مردی و جوا غردی بر عادت بر روی جوهر صدف مروت و در
و زیادت است بقدیم می رساند
جود و در هر چه مید را نرا زده است
و یکا دین کرم الطیاع و لید کرم
فاذا استقل صعد فلیس یبک
و عالم مجد و معالی مناسب آن خانه دان جود و کرم و ملائک در زمان بود نعم
احمل کرد و کلب جود الناس اکثیم
و از غنی جفا الطیاع فی مومما

مجموع

مجموع

مجموع

به زبان من گفت که نه چو کلب بید عهدت م
دوستی یک دم هم نماند . در کرم خون دل خورده شاید
ماجرای طایف التي قد زعم . قد عوملوا بالخوان
ما جری احدا صوره اح . فی الله خالصه و الشیطان
اما بول عن و دای مال . وجه و ایا مال و جعاب
گویند از تولد اختار . شب چیترون شد آسمان عتین
تغریث اسأل من عن فی . من الناس هل من صدیق صدق
فقالوا یزبان لا یوجدان . صدیق صدوق و یضی الملوک
راوی قول طبر و سوادیه . فی المثل اعز من یضی الملوک
و بعضی از خواص دوستان که بنا بر اخلاص با ایشان مخور بوده و قائله ودا . دو اتحاد
از صفات ریاضون اشارت کردند که اگر کنایه با وسی که طبع اهل روزگار
تصور هفت یا نکت معرفت بدن مالک تر تواند بود تا ایف کرده شود و بیرون چند
در شیوه مدح ابتکاران نظم داده آید لایق وقت و موافق حال افتد و مسو
بر وجه روزگار یادگار که از نوعی فایده خالی نتواند بود .
باید رعایت شعرو خال نکینست زر . با در نکین من فریض خال نکین
و از انفس این معانی دوا می بقدرت در حرکت آمد و لشکر صفای بر عرصه
دماغ استیلا یافت و عقل گریز پای روی بوال نهاد و پشت بر صورت داد
و این نظم الاکتی بقطعتی . و لست اری خوار فقیه انظم
و فی قوس من الالعوج رایح . و لکن علی قد الشعر یحجم
که سفتیم پیشه بود نبود . خریز از کوه جبر استقر
سخت گشتم پیشه بود و نبود . سزاوار دخت کرا فقیه

کنون

کنون کفتم و سفتیم و رفت و خفت . در یگانگی پیشتر خفتی
قالوا کنت الشیطان قلت ضروره . باب الواعی والدواعی فقلت
خلف الدیان لا کرم بر شمت . منه النوال و لا یلیع یفتی
و عجب از اهل روزگار که نتیجه تحصیل و شریه استفادت کلمه چند منطوق
و جمع و تالیف کتابت با سنی شناسند .
منزعه فته جوعنا عاند زانک نماند . کسی که باز غنا سله ای را از خاک
مراخذ از من خویشتن هیچ روزگاری نیست . تو خواهم از عهدان کبر و خواهم از انبساط
تبعی که من از فضل خویشتن دزیم . همان چنان بود و وسیلی استاد
فانک کنت الدیان ثاب بقطعه . و ضعیف و عیان ثاب اعلی المراتب
و لکن المادراتی جفا و قسمة . بضع ملک لا یحیل طایب
و لکن باین تلوت و تغیر حال و چندین غصه اهل روزگار کجا بر واکت
شعور کرا سودای شاعری تواند بود .
غصه ایست کز ریاض جهان . کل نبویه خار می بینم
برین خویشتن بفضل خزان . کسوت نوبهار می بینم
فضل هر چند در میان آمد . بخت را از کنار می بینم
و لولا ما تکلفنا الیاس الحس . لظال القول و اصل الروی
و لکن القریب له معایب . و اولایه العزیز الیاس الحس
و از بیچاره شدن من شود که و بود فضل و کمال هر درین زمانه و وسیله
و دست او بزی باطلست .
هر که کوشد پیشتر او رود در باب من . از جهان مرده زدن دگر پیش
نست چون نورسته فی مرد صر من از قیام . تا فزون تر می شود بند دگر و نایب

و دلائل و دلق بر و خباب نیک اما فی بیانی شود و مخایل بد بختی بر صفا
فوق زین کانی بد بد می آید .
بخت من سر و مهر آسمان در دست . ازان بزی را فدا نمود دردی از بالا
روز و شب شبه ام سیر چون پیش دم . سیه کلین شب معجز روز شد بیلا
لحی الله ذی الدیان ما خالوا کب . فکل یعیب العیبه ما عیبت
و آثار رات طالع و اردن بر هر چه احوال بوضوح می بیوند و اطراف محو
اختراخیت بر روی آمال بظهور می رسد .
و شمع بواش الی مال دهر . فلم اقدر علی ظلم اعزب
فماح الی بیره که جراعیت زود . بچه هوس کن که طلسمیت کم بقا
المکرم ثم تامله فحسم . فلاح ان لیس فیهم فلاح
و رسوم جوانمردی و مروت اندر اس می پذیرد . و احکام فاداری و فتوت منسوخ میشود
دست او فادما ب امیس الذهب . قال الناس بی بخایل و مواریب الارب الفساد
کمان بریم که دین روزگار تیر خوب . بخت چشم مروت بر دادر جود
ز سیر مفت ستاره دین دوازه برج . بده دوازه سال اندر دین دیار و حدود
مهران شخص کیم از جود شد بعد . که یک کرم می آید از اعلم بوجود
خلاقوا و ما خلقوا لکسرمه . فکلامهم خلقوا و ما خلقوا
ز قوا و ما ز قوا لیسط . فکلامهم ز قوا و ما ز قوا
و اختلاف و تزلزل بقواعد و ارکان علم و حکمت راه یابد و ریح مسکون
مهراراهانی ادب و حرد خالی می گردد و ببع معور کرم از خداوند فضل
و افضل محطل می ماند .
نقد کرم بجوی که التار قد خلعت . نام سزم میرس که الی ربع قد عنا

انقلب الناس اغراض لدا الزمن . فلو من العلم اخلایم من الزمن
و چنانکه طبع از انظار مدح این طایفه نبوت و ابایی نمود عقل که جراعیت رخشان
و آخری در انظار انست و مهم ترین بیاورد و کرا نایب تر سیر می آید و زاده با عراض
و لایق پیش آمد که بخت تاویل از هیچ صریح و ما انکم سارک الشعز کف عدول
باید کرد و شرط صریح و اوله الشعر با علم از روی یکسو نهاده
عد و ان الشعر ان الشعر منقصة . بذی العلاء ما توالی و الحسبا
روزی معرفت تا ویلات و نظایر انبیا . عزمی مغرورست تغییرات و رسم شاعران
و عمریز که در شین و جومری نفیس است و سیر می آید کتاب سعادت
و حسنات بقوت در او رخیان و مقلات و من بر باد داد .
الوقت کالتا و الامار فیه عشا . فبادر الخیر ان العزیز عرف
رگزدون جز این نیست سوخته کسر . یک روز از عمر خود بر نیا نم
خیولک انفس تعد و کلمها . مضی نفس و ما النقصت بدجرا
و از نظایر و اخوات این سیاق است افتاده است .
و انما فی الدیان که سینه . نکل و قونا و الزمان بنایم کرد
برگشتن عمر تکیه کم کف . کین نیک نشین نمک است
نور الد صوفی کل عضو . حرکات کائنات سکون
و بیسته را باب خود و حصاف و اصحاب فضل و بر اعف را عسته نام سیر
و ضمیر و بنامر خاطر بوده است که از گردش روزگار دون پرو که صریح
و باد شب افز و زرد یک سلب نظم می افتد .
سخت شور ید که کار و دینست . نیک دیوانه سار که نایب
نماتق دموک را غیر بکار نیست . فادام یحیی بیه و حک البد

دولایل

دست آید این ایات دل آید دل را روح و روح را با حق فرستد
 ان المعاني الزمان وقد ارى فعل الزمان بأمله لظنوم
 فكم الزمان ناس نيت عابنا ان الذي لم الزمان لموم
 عروس نيت را که زبون نیت دین نه قبله ایست که نیت
 حسن را که زبون نیت را که نیت دین طاس نیت
 آشوا و التواب ثم اشكر نعمها اعظم ما انى من الحسن
 فاذ انت اذكى الزمان فلا انت بل على حد من الماخوان
 و دل غم زده روزی هزار فریاد می کند که با چنین عیشی نرسد انس و تاسی
 صورت بندد و با چنین سر و کاری بریشان امید خوش دلی که باشد
 این صبر است حمایت دوی فراغ و رفاهیت که او در این دست برد
 جرح مختلف زای تن ضعیف بحد قوت بای از خاصه سر تیران دوستانی
 که بخت باورند و در کتاب منزل در حساب آینه مرید شیون بر حراف
 ارتقا پیشه ساخته است و با یدب الصرا و عشق الحریش گرفته و کمر
 عهدی و پیمان شکستی بر میان بسته و شست آردی مجبور و جهاکاری بر
 و تیریدگی از کاران با العجب روان کرده و سایر وقایع و شرح جعفر در
 روی صفا و کلام و جوهر آدم و حیاط خراشیده و دل از لوی صبر و از وفا
 بر تافته و در موافقت جهان سحر کار استین بیکار بر شکسته و با کلام
 پیشه دامن معاضدت که زده و با سپهری شفت دست مساعدت
 درست دادم
 در چنین روز کار دشمن روی از همه دوستان مین آید
 و می نیکو از نیاعلی الحزان بری عدو له ماین مکافئه بد

دست آید این ایات دل آید دل را روح و روح را با حق فرستد
 ان المعاني الزمان وقد ارى فعل الزمان بأمله لظنوم
 فكم الزمان ناس نيت عابنا ان الذي لم الزمان لموم
 عروس نيت را که زبون نیت دین نه قبله ایست که نیت
 حسن را که زبون نیت را که نیت دین طاس نیت
 آشوا و التواب ثم اشكر نعمها اعظم ما انى من الحسن
 فاذ انت اذكى الزمان فلا انت بل على حد من الماخوان
 و دل غم زده روزی هزار فریاد می کند که با چنین عیشی نرسد انس و تاسی
 صورت بندد و با چنین سر و کاری بریشان امید خوش دلی که باشد
 این صبر است حمایت دوی فراغ و رفاهیت که او در این دست برد
 جرح مختلف زای تن ضعیف بحد قوت بای از خاصه سر تیران دوستانی
 که بخت باورند و در کتاب منزل در حساب آینه مرید شیون بر حراف
 ارتقا پیشه ساخته است و با یدب الصرا و عشق الحریش گرفته و کمر
 عهدی و پیمان شکستی بر میان بسته و شست آردی مجبور و جهاکاری بر
 و تیریدگی از کاران با العجب روان کرده و سایر وقایع و شرح جعفر در
 روی صفا و کلام و جوهر آدم و حیاط خراشیده و دل از لوی صبر و از وفا
 بر تافته و در موافقت جهان سحر کار استین بیکار بر شکسته و با کلام
 پیشه دامن معاضدت که زده و با سپهری شفت دست مساعدت
 درست دادم
 در چنین روز کار دشمن روی از همه دوستان مین آید
 و می نیکو از نیاعلی الحزان بری عدو له ماین مکافئه بد

و حسیه فیه و امر
 از تمام مراد و در و کتب
 و بعد تمام را به و فرستد

دعا

و با چنین قوی بدین صفت و سیرت
 سیه کرد و زبان و در یک چون خامه سفید کار و ضعیف و دوری
 آن یحیواریه طار و احسا مکر جا بی و مایه و من مایه و دوا
 یا رکنه و واد انشبه که بوسته در مکان و در یکایک عذر و خدیعت
 باشند و واد معادات و منافات بود مت گرفته و با بال معادیت و معاد
 شک نموده و زبان سنان کرد اوطین و وقیعت که صراخ برید با سر و دل و زبان
 مقراض اعراض ساخته
 با من در زبان بسان مقراض یک چشم بعین خود جرسوزن
 کل من اصبح فی دهرک منی قلته فیهو فی خلقک مقراض و فی الیوم
 می گس نیت نه بر در فلک که نه دان به نیت
 کذا لاعتاب کلاب ملق بکل طریق فان ظنوت بمرنانه فله فو سوات
 در جمله چون فی التناقض اسل عصر از تنای مقدمات جمل و او از دلایل
 شدست که وصول به اذ و روی و آن بهای موس نامنه اندم
 و بعضی الدار ملقش شفاء و داء النول لیسی له داء
 و حصول نیک در جهان گرای این بدست آرد و نیامان اسف
 کله العدا و قد نسی ایا طعنا الماعل و من عاد اک من حسد
 بصورت بر وقیعت و از اهرم مادمت فی دهرم و از نهم مادمت فی ارضهم و نیت
 و صحیفه جمل و حسد ایشان باب عفا الله عنهم شسته شد و درین سر
 صبر کن بیش تیر باران نوابی بجهنم و نایه است که چینه آمد
 اصبر علی حسد المؤمن فان صبرک قاتله فانما ناکل نفسا ان لا یجمل ناکل
 دانا مکران نیت بی حسود در یا هر که نبود بی خنک

و با چنین قوی بدین صفت و سیرت
 سیه کرد و زبان و در یک چون خامه سفید کار و ضعیف و دوری
 آن یحیواریه طار و احسا مکر جا بی و مایه و من مایه و دوا
 یا رکنه و واد انشبه که بوسته در مکان و در یکایک عذر و خدیعت
 باشند و واد معادات و منافات بود مت گرفته و با بال معادیت و معاد
 شک نموده و زبان سنان کرد اوطین و وقیعت که صراخ برید با سر و دل و زبان
 مقراض اعراض ساخته
 با من در زبان بسان مقراض یک چشم بعین خود جرسوزن
 کل من اصبح فی دهرک منی قلته فیهو فی خلقک مقراض و فی الیوم
 می گس نیت نه بر در فلک که نه دان به نیت
 کذا لاعتاب کلاب ملق بکل طریق فان ظنوت بمرنانه فله فو سوات
 در جمله چون فی التناقض اسل عصر از تنای مقدمات جمل و او از دلایل
 شدست که وصول به اذ و روی و آن بهای موس نامنه اندم
 و بعضی الدار ملقش شفاء و داء النول لیسی له داء
 و حصول نیک در جهان گرای این بدست آرد و نیامان اسف
 کله العدا و قد نسی ایا طعنا الماعل و من عاد اک من حسد
 بصورت بر وقیعت و از اهرم مادمت فی دهرم و از نهم مادمت فی ارضهم و نیت
 و صحیفه جمل و حسد ایشان باب عفا الله عنهم شسته شد و درین سر
 صبر کن بیش تیر باران نوابی بجهنم و نایه است که چینه آمد
 اصبر علی حسد المؤمن فان صبرک قاتله فانما ناکل نفسا ان لا یجمل ناکل
 دانا مکران نیت بی حسود در یا هر که نبود بی خنک

و حسیه فیه و امر
 از تمام مراد و در و کتب
 و بعد تمام را به و فرستد

ان العزیز

اما يك درانت كه داند خرفه چنه حيوان زخم يار كن
تواظر كن و قد تمسك فاذكوا غير ع البصر
و قد يحوي و لا يحكم كالحق الكلب ضوء القمر
و عاقبت دل يذبن واقعه مشكل كه جمله دخت در دراستن در ده
و بعد از انار و نكار و منقصت اصل زمانه خورسندی نمود
فاذا انتك مذمبي من ناقص فتم الشهادة لي باق كامل
مراسم اين عهد سواشك نكست كه با جدين سر سامان مذهب و به
سهر ادين سان سوكته پيشي كونه مومنان با فضل ملاشكال
والخرفي دهری و قد بشر بالانتم لا يعلمون واعلم
و عز من ان النبي الذي تكلم به لك زاني بعد ذلك يختم
و ادعى ليلك الذي هو سلم الى جنة هذا الممر و اليك سلم
و قد اقبل الجبال احمل ليق انا لله و الاياه اقبل اعلم
و الحق از دوي اضايف الكور است خواص

دل باند و به مبتلاست سرا ثبت الغرض دل كجاست سرا
تا در جين حلق بشوايد و بريشان بسوي صبر و خورسندی كرايد چه صراحت
يك كه به نقش از حيفه سينه كه بخان خانه عنا و مشتق دأشيان غم و حست
بعينه ديان من و ستد
و اما انك الميسك فتاع فبند كم يضيع و عند الآخر يضيع
مرادش من نيست صبره چه عجب در يك خویش نباشد نصيب حق يا
و عري في الموانع كالريح صايح و نصير في المظار كاليسك صايح
و عد من هنري كه آن دولت شكوفه دوي خود و نعمت و ناسي كه آن سعادت

شرك

بزرگ ردي بود خواسته بي شود
چون موار و نكست با روم خورسندك دولت حق و دانش نعمت بد كوي
من في بعيش الموعظه كرا فاشه كوعيش الموعظه من لم يعلم
و در اين نظم لطيف كه بخت از نظم در و خورسندك روي و رقيت از
آب زلال و دقيقت توازن سحر حلال است واسطه قلاوه و در نيمه تعريف

حال كرده من شود
كوجه بيغت نكرد تعريف كه مرا جيت مابه و معالما
خفم خرفه معرف صرست جوشين كه ايدان كلزار
لان جوتيم زبان كشاده كه كوه خورسندك كلف اظهار
من يكي كوه صرم فتاده بخاك از سرتوب مرا بردا
كوجه باشد بزم دست تو كذا خاك بركوت عار
لاني كوشقه لاجي او كالم اليان و است بعين الرجل ايل ماله و الملقب
لكن يذره المصغر بين ابيس ماله حق ماعبر

و كل شكر و شكايه كه ميان خلق و مبتدل كشته ليرت و ان قبيل انيت
عليها الضارب شله و ان روي عادت كه هي طبعه خامه كرا اتفاق افتاده هي ايد
اين غريب مرا كه ندانست همچو كس در شمرن مذمت و در نظم من جيا
ليكن جومض هزاج فابيم از كسي ناچار اندك بنماي زماجر
لواش الجبر الا صدمو رش لم يعق الجبر الموم كلانا
كويي كوي هرجه توان كفت ز بهار بهر شكفت بخت الكومج ديون
چون رنگ خورده آينه كشته ام ز غمر يك صيفل سخن توان بخت و شتم
اين ابيات كه ملايم و مناسب اين سياقت بود و لايق و موافق اين حالت نمود ابراه

كوه من شود

من فها و من و لاني امرو اصرن عرضا يذنه الطفا
هر كه را كه بيشه شدم مخلق در محافل جفا و كو كند
و انك بومني تواضع رفت همه عالم شاره او كو كند
و اشارت عطف اذ انكم بالتغافل در نظر عقل قبول افتاد و ض و اذ احاط بهم
لجاءون قلوبا اسلا باهم خرد شنوده شب و جح الجحاجنا رشيع و عذر
خواه قوت كيهت عفت و وصفي عباوت موسوم و مشوب و انجشمه آب
حيوه دانش و ديد انوار خورشيد فصل مجرم و مجرب كرد انيله اميد
تور موسي چگونه ببرد كور نطق عيس چگونه داند كور
و انك با الجحالة فمكنا و نكرو فضل الشمس من كان اخفشا

چه مگر مرغ ضعيف عقل او انحضيف نقصان تقليد باج كمال پيش و ذر و
فلك دانش فوسيله باشد و طفلك رضيع خاطرش كه از بستان مادر كا
و دايه فطانت نظام كنن دار ذروي عقل و ذوق منير چشم دل و مذاق
جان نيافته كوه خرد مندي ديابواب معاني اسباب استيلا و استعلا
حاصل دايره و در اقسام آداب ادوات امكان و مقدرت جمع بواجب
نقشاست و از حسن علم كه قبه كل امر ما محييه و شرف نظم كه المرو
في طن لسانه في طيلسانه

لسان النبي وصف و صف فواده فليح صورة اللج والدم
من خبر باشد نيز ديك ارباب بصيرت حد و تواند بود
و اذا خفي على العين تغادر ان لا تفرق مقله عريا
مرا اگر تواند عطان دم داند كه من كيم ز سر كل من چه كار آيد
صدار سابل بيليد كه تابيع صغر ز شاخ دانش چون من كلج اريد

كوه من شود

شكوت و الطاف ليثي عادة و لكن يقض النفس عند امتلأها
مرا حكايت بسيار و شكور انك است اگر چه من نوزم دم با نيك و بسيار
بيان علم و جاهل تفاوت اين قد كه اين كشيده عنان باشد آن كشته هار
كوت ايدان اول شفت من علف لكن لاني ضربه بليت مضارب فولا
و از معارضه الفاسد بالفاسد و دفع الشر عطفه عد و من اندك ان
روي ضرورت اصل خرفه درين باب رخصتي جسته اند و آينه راي و ذوق
بغوي كلام امير المؤمنين علي كرم الله وجهه كه بحقيقت كج حكمت و كان حصا فت
است ز دوده كه الحذر لاهل العذر و فاعند الله و الله اعلم العذر
عذر عند الله و آنچه مصداق اين مقال و نمائ اين جال تواند بود در كلايد
و نرا چراك سوار بدين نظم و نثريافته

الما يجهل احذ عينا ففهم فوق جهل الجاهلينا
با مرد غار و دعا بدين باحت تبحر كذا نيام كن باين ساخت
اذا عوج نكبت فوج فوايه ليكن باذياب حلم و تواضع كه صفتي مرغوب و خلق
مطلوب است و بفضيلت و قار و زانت و ثبات حزم و سكيت تناسب
بوشتر اذ تمسك كرده آمد كه اما العلم فلام التنيه
ملا خرد ابراز و بود خرد بر سر دانش افش برود
شون خرد برد باي بود جو بزي كني ش بخودي بود
يعني العلم بجني حنوت اذ ارباب الطيش طارث بالحق
و ليكن طبع كذا استمال طبع او العلم
و نكست في نكست نكست استفتي في نكست على سبيل النكست
اذا انور حيف لاني لادكي لم يفتي في نكست و لا دكت

كوه من شود

بسم قرآن و بحمد و در چون می بخیزد روزگار چون کس بود ز کار آید
 انا الذي تضرع اليك ادعيت واسعت لكما في من مني
 انا الذي تضرع عن شواهد ما ويسر الخلق جواهر الخضم
 و بعد از اظتاب و مبالغت در شیو عتاب و ملامت با خود گفت آمد که براهل
 بصیرت سزاوار با صغریه پوشیدن نیست و فایده عند الامتحان یکدم الرجل
 او تحاش و اخبر و روشن است مع الحده پنهان غزلی را کار باید بست خاصه
 کس مثال مبارک بشرح مقامات دولت قاهره شید الله اراکما و محمد نبیا شما
 نفاذ بد برفته است و محال عذر و تاخیر و نفاذ اعمال و امهال تضایق فخر
 حکم قرآن نفی الله و اعضاء با تسام و امتثال تلقی باید کرد و بدک نشیط
 و املی بسط روی بقر و بر تحویر رزم و بزم و جمیع و تالیف ماک و مقامات
 مایون که آثار محاسن و انوار فضایل آن چون فیض آفتاب در آفاق جهان
 مشهور است و بر سر زانها بسان تسبیح مذکور آورد و این خدمت
 که دلقی تمام و سعادت بزرگ است بپایه شرف اسلاف و سرمایه فخر
 اعتقاد ساختن و عروس معنی زار کسوت چهاران لطیف و استعارات
 ضیاع خلق داغ و کوش و کورن و دیگر بحالت ثمری چون عقد منظوم
 همه جا نهان کارن شاید و زیور نظی چون در منشور که سلک فضایل ببلان
 انتظام پذیرد بسیار است

[illegible]

مباذا صد رتوبی من که باز ذکا عشر نه مد و حی جهان چون توبه مدای فک
و چون کرد عالین دولت که بزبور بقا راسته باد بختیخت خود بیروسته بسته شد غم جرم گشت ^{مضی} غی

حق جوهر منزه عن انفسه بالاشعر صاقل و لا بد و معتبرا
 قطب جوهری و یون نوری جوهری و خلق جوهر جانان شعری جوهری
 جانک طبع مختلف بنماذج صبر شیفه و مقنون کرد و نبات فکر و ایثار
 خاطر رأینا و حتی تشبه نماید و در قریح و عوار مدح دها خاص و عام جذب
 و رقت معانی بدیع ان الفاظ خوب جمال الیرو سولت الفاظ عذب از عافی
 رفیق بحال بدو و نسبت بیوسنکی میان لطف مطلع و حسن مقطع
 بریزد نکرده و نظام سخن را از وجانت لفظ و عزارت معنی زینت
 ثناء و آراش می اندازد بیدار کند
 تزیین معاینه آنفاظه و الفاظه را نبات المعارف
 لفظ و معنی صحرانور و سرور چشم و دل را باوجی در خور
 و لفظ کوجه الحب عند محبه و اعذب من ماء التواضع بورجا
 سحان بدیع النظم بخاشاه و دو العقل درانی العقود متشابه
 در انواع بلاغت و اقسام فصاحت آن علمیان را چشم خیر مانند و بر مالت
 من البیان لسخرا جواب شمت از بیش جهانان برادر و قوت مهارت
 و فضل براعت مولف کتاب ادب این صنعت را مبین و روشنی شوخ
 تحقیق این سخن که می گوید این دهی خاند خدای بل که شتاند خدا یگان
 و افتتاح بدین خدمت در شهور سده اثنین و ستمار که آمد

[illegible]

وَأَكْبَرُ النَّاسِ لَأَقْبَرُ الْحَمَامِ رَأَيْتُهُ لَوْ لَمْ يَكُنْ كَأَنَّهُ لَمْ يُولَدْ
باری تعالی و تقدس این دولت و مملکت را ما دام که باخ صیاب محمد خاک
می کشد بدو زیارت این بگون سحر آتش نورین در حد پاینده دارا و افتاب
سلطنت از شرق اقبال و مطلع جمال تابنده
باخر صرع از کمر اختران سعد جگر سپهر بیکر خورشید سای شاه
و هلاک عالم بود و تافته صلاح و لایصاف البریه شایب
نسخه و جلالی سه سبغ و غنای و حیا
جهانمان مشامه کرده و عیانیده دیکه که ناما لک جهان خداوند عالم سلطان
السلطین معز الدینا و الدین را اعلی الله امره الشا و حسبنا مسلم
کشته است و نسب و کسب مستخلص شده تاج و تخت بقدر دولت قاصر
ثبتهما الله ذیب و جمال که بخت و ملک و بلیت جاء و جلال یافته و بیا به قدر
از رفعت بر تارک که یوان خاد و دست زدا نشان بیدل ذخیره و کان بر آوره
صائبه الدینا علیه فیض کجی فی یلیقه یصبح لجره و معنی عاکفانی راجحه
جو قدرش بر فلک بگذشت کرد و تاج جودش در جهان کندهای در جهان آمده
جو این فواید را بحدوش شسبقت کردم ذریقت خنده بیدل اکت و از حدش نشان
و بخت و در زکار خاص و عام و وضع و شریف در سایه عنایت و رافت
باخ شاهی که السلطان فله الله فی ارضه مرفه بود اند و درم هاد معدلت
و احسان خدایا که آسوده لاجرم بین این معانی آفتاب عالی دولت قلم
بشرق و غرب عالم وسیله است و سر اذق اقبال سر بر اوج فلک کمال
افراشته و عرضه مملکت تا غایت امکان بجال و فضیلت بد برفته
افزاد الی جیون دجله مالک و سوبی نبال النیل بعد منها

نسخه
و جلالی سه سبغ و غنای و حیا

أَرْكَبُ مِنَ الْعَقْدِ سِرّاً مُمَا أَوْفَى فِي آيَاتِهِ مَعْلَمًا
و عدل است که تو کس چنین شب بردشت خاد و بر سر بیوست و طشت زردار
و بیوست معای معایون این دولت بر دال فزواقبال و بهمانان کشاده است
و از مهابت فرزان فتنه چون سیمرخ روی انجمنان دور کشیده و ظلم چون جعف
خاوت خانه عزالت اختیار کرده و در کج خرافان بسان پوتیا رسو و پرده و
از اسب مغلب باز این کشته و عقاب جان شکر فاخته و از طوق و ناکوتر
در کردن کرده و بخت شک ضعیف بلبل کرد از پر شاخ هوا شاخین خروشا ده
زهر فخر تو آفتاب زدن چشم پوتند و بر اردن کوی سنگین سر
ذیع سقر تو فکند بر و زشتکار کلبل موله و حد حد کلام و صحن کمر
و یکی از خصایص و تضاد این پادشاه مشغری سورت خورشید طلعت آفت
که هر که در خدمت این درگاه که یوان رتبت چون پر کار برین نه ایستاده
است و بسان مرکز زمین در بندگی این حضرت آسمان رفعت قدم ثابت تله
عاقبت تیغ قهر چون دایره سر کشته است
لخضر و سلطان السلطین هیبه تجزها الدینا علی حوز حدها
مخافه ان تلقی سیوف انتقامه بصفتها یوما فلیک محمد صا
جرح اکبر خلافت دای تو کرده قبه زرش بر سر بجا
و تقیر اوصاف آن ذات خورشید صفت که در بروز نور تعطف او در شرق
و غرب علم شایع تراست و ذکر کرامت شیم و معائن سیر او در اطراف و انکاف
جهان سایر تر و واسطه قلم و زبان حال باشد و اوسلیت عیان اعدا کن
اذا نحن انجینا علیک بصاح نانی کما تفتی و توفی الذی تفتی
فان جری علفاظه یوما بعد حده لعینک انسانا فانت الذی تعفی

نسخه
و جلالی سه سبغ و غنای و حیا

هر سخن کاند و نشان ذات او گویند و راست طبع را چنانکه خواهی اند و چون بود
این مثل در اوست تا اهل معانی گفته اند چون معانی جمع باشد شاعری آسان بود
و لای با طراف القواف و حسبنا من القرآن حکم الله القوانیا
و لم تکلف نظمین یا و جدنا العالی و اخترنا المعانی
و عادت جنان گرفته است که هر چه از مصالح دین و دولت که عنان مبارک
تافته است و عزیمت میون در وقوع حوادث و حدوث و قایم با مضار ساینده
آمارات من فتح العزمه فاعله التوفیق بیدل آمده است و ذلایل هو الذی
ایک بخشه و با المؤمنین روشن شده و انداخت و ظفر قرین را با ت معایون
نجر دسیف رای من عزمه لای شرمه لای طلاق و لای سک
عصبا اذ اهره و و جده نابیه جات الیه مرفوف الذ هنر تعذر
تبر فلک ذیع ستونه کند جو تیر چون عزم کامکار تو بر کند کمان
و تیک صدق این مقل سه آشت که چون بطالع سعد و اختر معایون رفا
اعلی ملازل عایاد رفزان اقبال و ظلال بیروزی در شعور سده مسر
و ثابین و حسی نایه از دار الملک عزنه حرمها الله من طراف حرکت فزوه
ساک کنده طبع هوا های و رکابش که نه حرکت می و صدی دست
لو کولت الحیث حق ما تحت لک تحت الی اعلا الیه الیم
و لشکر اسلام آراسته و ساخته و اعلم حضرت و آیات دولت بدست نایند
افراخته بر صوب هفت و ستان زوان شده است
لایا نه شریک بالشریک لکاد علی کتاب الفیج
آراشتیت رایت و جرت سیا و او بر روی روزگار منی زلف و خان ملک
و چون سر بر دوا اقبال لزال محو فای لجلال بظا صر لوه و آورده آسد

و هو ان دیار بکود و ماک و نعل مراکب معطره بجل شد صد کایر قوم الملک
و کن الدین حزه را که از اعیان ملک و میثا حیدر و لیت است و بر سوم سفارت
و آداب رسالت محلی یافت و موقوف او در خدمت پادشاه اعلی حقه الله مزید
الجلال اسند یله آمده و در حسن سیر و کمال صبر مشا الیه و متفق علیه
شد و ان شعاع عقلم نور د کا و افز خط کامل ضعیف کشت
لقد حاز اقسام الفضایل کلها فامسوی و حید فی فنون الفضایل
مدد کی که یافت جمع معانی از و را بحر کی که یافت چشم معانی از و بصیر
برسات اجمیر فستاده آمد تا کس رای آن خطه و واسطه شمشیر رشد خود
ببیند و از طریق ضاد منج سلا کاید و از سر مو برستی با قاعده مخدای
شناسن آید و التزام کلمه شهادت و قبول احکام شریعت از لوانم شمره
و ان کفر و ضلالت که خیران دنیا و آخرت بدان بیوسته است باز ایستد
و خلقه بند کج درگاه اعلی اعلا الله که مدار عدل و کرم و مزار سلطین
عالم است در کوش کند و بدین وسیلت و ذریعت موارد عیش و حیا
از شویب کد و لیت خالت کوراند و چون سفیر بوجه اجمیر بیوست و بدوق
فرمان شرط رسالت بتقدم رسانید و در آرا سخن مراسم توفیق بجای
آورده بدایع الفاظ لطایف معانی بیاراست و در و ضامح و مواعظ در سلک
عبارات خوب نظم داده

بکلام او ان لک هیر ستم ما ک من حسبه الی المصا
لفظ تو در ست و معانی ص دای تو جانت و معانی ص
باغ ادب را سخن من باد تخم سخن را کرم تست بو
سبج وجه کلمات و حد و زعید در ضمیر آن تبی رای ممکن نکشت و اعلا

و اندو دل بدی که تقدیر آن در سمع آن مستجد جای گیر نیامد
از بسیاری عدت و شکوت در خیال تن نقش جهان داری صورت کرده
و آن دقیقه مایع الخلاء اذا تقطع المدة غافل مانده و لطیفه اذا اجاء القضا
ضاق الضما برطان شیان نخاذه و نفس و کان حقا علینا نصر المؤمنین بر
مخوانه در نظر کفر و احکام شریعت اظلام بدعت آمده و نور هدایت غفلت
ضلالت نمود و چون بر رای اغلائی خدا بگانی که از عالم قدس مستقد
و تله است و نور او بر ضیاء مهر و ماه غالب و مستحق
و آراء صدق تو اقصی ضیاء و ما علی اللیل لم یختر علیه محار
نرادی از عمل آفتاب زان خاک اگر نگروی رایش در آفتاب عمل
این معنی عرضه افتاد و فحش کلمات آن مخدول بسمع مبارک مائی سرور
رسیده اثر تغییر در بشره میوهت و اسره میایون بدید آمد
کر نیاید تغییر او بر جهان افتد در چشم کوکبا در یک شود سحر
بل که اگر مهابت او بایک روز مانده قطار حمت ایام بکشد محار
خلقت طلاع الخلق هیئتک الحق خلقت غوار السیف فی الخیاء
و عزایم با دشمنان که قرین قضا و قدر بمنشین فح و ظهورست
فلیس الصار منها و جوب و قلب الزمان مضارب
بفتوی شرع و رخصت عقل بر جهاد استقام بدی وقت
عزم تو قد مثل البرق موقعا و لیخبر مضطربا و السیف ذری الابر
امضی حق السیف فی دعوته و القضاء یزول تحتها علی البشر
ظفر عیش عزمش اجل محواید زوش قضا بهیچا تیغش قدر بارای اهر
جهان در حکم تقدیرش ظفر اهریم غزال ملک بارای و تدبیرش همیشه عاجز و مضه

ادب را

ادب را فضل او مرکز قضا را امر و مانع فنا را مع او بر کار اجل را تیغ او مسطر
و آید او بر نو شاد مسوول بیکر سوار کشت سبک تن
کر سال بیرون خیزد از پیرون کنش و رعناش با بر خواهی گیرد بای بار
و سحر من نبات الوبح منتعبل بالهوق لکنه کالبعد از صبحا
و یعد یسیر من الزمان قالیجا و یبدل الزمان الماحی اذا کما
مد عزایان کوکب از ازل خار دارد صد هزاران مه نگار بر زمین بر نعال
آسمان نقطه شود در زیر دست و پای او چون بگردد در گرد در وقت مجال
ان زار میل تا سوت اهل و نادان قام الیه الخاوس
عوزه الحاسد بخلا و یزوت خوقا علیه النوس
گاه بر تیغ کسار جو خنجر شک می ساخت و گاه بر روی آب بسان ماهی
شناور می شد نه در جفت دست ضیا او می رسید و نه در رفتن پای
نگار کاب او پسود
چند برق بر پراستاده در بستون بهینه با دامن دونه که بد و لب
زهر انگار در حلقه اعد و نشان نعل جواد در دو گوش جودال
جو کوکب کرد سوار کند بر پرودت فرار بخت جو جوان بر آودت
اذا اقبلت قلت دیشا من الحضر مخوخته فی العذر
وان اعرضت قلت ضرعویة لهادیب خلفها مسطر
و سباه نصرت بر همین وحش ظفر بر بسیار بر سمت اجبر خضعت فرمود تا کو
خنجر چون آن بد که هر خضاب کند و از سنان زبان کرد از بیه ندان
الا ان حزب الشیطان هم الخاسرون بگوش او رساند و باب تیغ آتش
نعلش او را که یاد بخوت در سر داشت مجال مدلت سپارد و روز نم

صاحب

که رنگ عیار از روی آینه ظفر بر خیزد و عروس فتح نقاب از چهره بکشاید
باصل شرک بظلال می نماید که ظلم را دام باطل را نظام تواند بود
لوقیل لایموت النیب لم یستسب يوم الوغا التي مصما
کردن ان تشبیه تیغش روی و در باشد از اوصاف و عشر کلم خاطر بر نعل
یاد بر او کنی بیکان به مانند ضمیر نام تیغ او بری الماس ویدان زبان
و بر اهل خرد پوشیده ماند که دریاچ ضعیف ترکیب با عقاب جان شکر
دعوی بر بوی تواند کرد و بخشک حقیق بر نیت با نا شیب دم ساوا و یا رفته
فلیس جاف الطیر مثل مقورها و لیس لا سود للقیب مثل الثعالب
و لیس الصلاب لهم کافر یاعلم و لیس یجوز فی الذی کالمناقب
جواند هوا باز گسترده باشد و یسند زنجبال او کلب تر
نه رویه شود زانموزن دلیر نه کوران بساوند جنگا شبر
و رویه عاجز در مقابل شبر شرن تواند آمد و خفاش شب کوکب تاب
چشمه بر نور خورشید روشن تاب ندارد
چود دریا موج اندر آید ز جای ندارد دم آتش نیز باکت
در فیشیدن باه خندان بود که خورشید رختنایمغان بود
فانک شمسی و الملوک کوکب اذا طلعت لم یبد من کوکب
و چون کوله لای اجمیر که لاف میادرت و ضلف جلالت او بسمع قوی
و بعید رسیده بود از وصول رایات میمون و مواکب منصور خبر یافت
در حال مقاومت و جدل بیش آمده کسوف متانلت و سلاح محاربت
یاست کرده و اسباب مصاف و امور دنیا نظم و ترتیب داده و بالشکری
که عده و عدد ایشان در کارخانه خیال کنیزی و صورت کروم را قوت

نصیر سیاحت آن سپاه نبودی و محمد نس فکرا استخراج تکلیف بر صحن آورده
که عاجز آمدی و سیاح و کثرت بر شنه طول و عرض مع که کنز کردی
نه بود و ناکت و شکوت غمور یافته و بکثرت عدت و اهت کوه و صعدا
گرفته و نفس صبا در سینه قضا شکسته از صف لشکر فکله جنبش اندر دست و
و زلف خنجر فکله جوش اندر بحر و بر
توم اذا الیوم لایح شر بوطقا و قد کن ارجح جری الی يوم الیماح با استقل
بعضی بسان دریا و نه پوش و کوهی شکل آسمان خوش و رعبه جون
زحل بر کینه و جون مشتری باسحق و جون بهرام با تیغ و جون خورشید با سر
و جون زمره لیکن دو خلیفان نای روبین و جون عطارد ایا کلک مکر
تیر و زوبین و جون ماه و دوسر لیکن بر خط آورده
اذا جلسوا للشراب کان اقترابهم علی من یختمهم حدیث الملاحمه
و لم یختمهم الا قواح شیو فیم و لم یختمهم الا قواح شیو فیم
یکی کوه و بد و ناند و ن مزار کوه که هر کوه از آن بود لشکری جزا
همه سیرین و شمشیر دست و تیرا نکشت همه سینه شکن و د یویند و شمشیر کار
و هند و ان زاع جمن بو کوه میل سبیل همه و ز ند کفقی دریا و تیر
بر روی کوه نیک جوش آمده است و یا ابرمظم یویش بواق باذ جون
رعد خوش بر آورده
یکی چون موج دریا بود و بر ابر او کشتی دالکشتی همه دیوان رنگ آمیز مکر آور
یکی چون طور سینا بود و زوایا بخت ثقیلا زبشت او در فتنه کف موسی بیغیر
ببشت ز ناله میلان بر شسته تا اول اندلا جو عزیزان آتش باو تلها و خا کستر
خول کاغان الخیول سوار میخ فیول کا مثال الجبال سواج
از سر

صاحب

نصیر

جوش اذال زبانی علی عذر لخصی تصبیحاً فافتاها و الفها صحیح
 فارصد و شک و محله در هوا و زنگار و از داخه و تیراز کان چون ناله
 و باران روان می گردد ایند و بزخم بیهان اکنون در دل سبک و ستان آتش می آید
 با آن بوی لا توفد کوکب فی توکس قد غار به کوکب
 محفل و منزل و موسیق و منقح و منقح و منقح
 سلیوا و اشرف الیها علیهم حمرة کما حمیر سلیوا
 برها در خمر با گردن منقح خمر نیزها در شخصها معرب روان کشته و
 معرب و ناله و در هوا در حلقه حرام معربان در خمر در حلقه حرام
 حلقه حرام در حلقه حرام حلقه حرام در حلقه حرام حلقه حرام در حلقه حرام
 و آنجا بیلان جنگی بسان بوق چشمها خیره می کرد و از سودن آن برهم صاعقه
 بیلای شد توکس طور سینا در مناجات معی ترسد زهول نور سبحان
 رجا حاک ملاقات کربان توکس می زند تا قوس رجا
 و در پیش خیم لشکر جزار و سپاهین شهاب از انوار دین و معاضل
 اسلام که صریح بنوک بیکان افکند که از تارک لیوان برداشتی و بسرینان
 از سیر آسمان سیمای تبه دین آفتاب بر پودی و باز کردار بیک رگفت تلخ
 کفر از روی شاد روان خاک تلخ کردی و آتش صفت بیک ضریب از تیغ
 که سباز چشمه آب روان گردانیدی
 ملک مانند دیو این ملک تاثیر کوکب آت محفل آسیب شیر آت بیک آشوب بیلان
 دلبرانی که از گردون بنوک رخ سیاه دیو بیک جو کجشکان منقار از زمین
 هوا انوار س فی ابد هم آسید فلان را ک فاسد و الفنا آخر
 بر صحن صحرا همچا مانده که آن صف کشیده و زنده بیلان بر بیکر که هر یک
 در میدان

میدان

و میخند و میسن و قلب مردان جنگی و بیلان کار زاری آرایش یافت در هوا
 معرکه جگر سرور دین و خود و زبانه بوق چون ستان آتشین می تافت
 و از دمار نشانه از حمله جوشیران جنگی بر خود می پیچید و علم چون مبارزان
 لباس کین می پوشید گفت زمین نادر در درون نخل آسمان جوسیل روان
 کشته است و هوا معرکه از جوش بوش و ده و ده و ده و ده و ده و ده و ده
 و در اسحاق البرمجی و الفی لیا و محرق الفضا حیدر
 زمین توکس زاکن معنی برادر هوا توکس زاکن معنی برادر
 زنج کشته هوا معرکه آتش بار زمین کشته زمین معرکه باغ آهن بر
 فی حقیقه اسلام حقیق تکاملت اتصال من علة و عدید
 جواد و کواکبانی آریسه ایقتن الی الغاب غایب لاسود
 و اذ السلاخ أضانیه لکی الی جراتالی فیه بحر حیدر
 و از هیبت او از کوس و دم نای روین بیم آن بود که دایره نلک از حرکت
 باز ایستد و مرکب خاک چون آب روان شود و از آتش حرب زهر شیرش نه
 آب کشته بود دان کرد نبرد روی هوا بر بار بیهان شد
 و علی التراب من الیها تجاسید و علی العما من الحجاج شوح
 زبس که در و غایب تو جلال کرد هوا طامم بیرونه لوف غبار گرفت
 خیال تیغ توانی که لاله بر آورد بنفشه زار نلک عکس لاله زار گرفت
 و عتاب اجل مرغ روح اعلا مخلف مهری در دوز و از بیم جان در تن دلاوی
 چون برگ بیلان باز و عکس آفتاب در آب می لرزید
 تیغ اعلا با گردن دجانه اندر زیم او چنانک اندر فروغ می بخان کرد و می
 ابرو و الطعن فی القلوب و دیا قتل ان یصور الیها
 و اذ اذ اذ اذ

میدان

در میدان جنگ و بیکار جواش و با دهن شتافت و از خون دلاوران بیک
 بلورهای با قوت مذاب و خروطم ن بر جند صفت بگونه لعل و مرجان
 می کرد بر کستان و عماردی بیاراستند
 مرا نکتی که بد بیابوش بیارایند شکفت کویین بر کوه ساروله ستان
 کر بگرد عماریش منطقه جو نا عماریش مانده در سرطان
 زمین بلور از آسینب او جواشندش نبوغی سوزی در کوه شهر یا بجان
 و هر ساعت از غایت خشم و کین خروطم کند آسینب از دیر زه سیم سیاه میخ
 کیم خیمه بیکل جوکان کفتی کوی نلک بخواهد بود و کاه بیکر از اژدها
 بجان کفتی گردن بدم و خواهد کشید
 نلک خروطمه لادوق خرمند میلا او نلک میسک ارجه و التوقیع سعدی
 و اذ النوی و کانه الثعبان من جیل و کانه انقلب عدا موسی غلله بها نکت
 متعقفا کالمنجیان بساحة المیلان نکت بیکس لیلان و تاه بیکس تیغ الی ع سردا
 و کانه صواب بلا نکت الحاروی جلد لوف حلی اظلامه تلب الشیبه لیس بیک
 میقط ابل و بیکس آن بیکر العین نکت کفت موج کالکلیب عینه صوبا و صلا
 قد ساد کل عینه کسا و معرفه و جلد و کانه یوم الی عا لیس من الحاروی بردا
 و اذ النوی من حربه یقیق و یوقش و یستند
 ابرند و معه نظر ایشان شل و باران بر جند و معه باه ایشان صف همچا
 دندان بکی سختی شله در دل مرغ خ خروطم بکی حلقه شله کرد ثریا
 ابرست بیا خاند و با دست بامون صحر است بیکر اندر و کومست بعبرا
 چون آب ز پلا بکراید سوکت و دست جواش بکراید سوکت پلا
 با نوه رعد آتین و با سوختن بوق با نکت ابرکت و با کوشش کبیا

میدان

و اذ اذ اذ و طالع حیک ابرست اذ نکت الفنا امیا لا
 بط العرب فی الیمن عینا نکلوا فی الشمال شیا لا
 یقفن الیوم اید یا لیس نکت استونا حلل ام عیلا لا
 و وجوها اذ اذ اذ روع نکت حسمها له و لیلان
 از سبیت استخوان مبارز جنان بود کز خوردهش مای کند قصد زعفران
 و سرودان اسلام در روی مخالفات دین تکبیر کشید و با دست بیکر از
 من الله و فتح قریب در کوشش آمدند بعضی بسان آتش در زمین معرکه
 ناولک املاد و کومیتی چون آب از با زله و زله که بیهان دل و معه طافت
 و هر ام حنام صاعقه تبر نلک و مرکب و سپاه بستان
 قوم اذ اذ اذ الیها فاکهم غیر الحاروی فی الردی من عیون
 عیون تحت ظی السیوف الی مشی العطارش الی برود المشرب
 خص التریک و سیم فرقه مثل الالی التریک المذ صبت
 و ابرو از برق شمشیر بجا حلال خون می بارید و خنجر بریده بیکر از اذاج
 دمن بسوزی با نوه و جهر مینایی می لعل فام می آت و کفتی بر لوف
 آب بقم باخته اند و بارخ سبن بر شک لاله در نکت شسته از صیران ایقان
 می نوه و بر شمر طوطی دیده لیک در می بیلانی آورد و با آتش زخم
 جو صاعقه مرد و بیک می سوخت و از باران خون خاک در مکه
 سیراب می کرد و آینه هوا از غبار نبرد صافی می داشت
 حاجی و ان لم یضد فادیس بطل و مقول و ان لم یضد
 یشتی الوفا فالرس لیس عیون من حله و الی ع لیس مقول
 و کانه سواد الیها و حمر ما دبت باید فی قمر و ارجب

میدان

و اذ اذ اذ

برینان گودا تیغ ابون اندر گفت **دود گزین روان بود که در بر نیان**
 کوخی چندان روان دارد که غمخیز **مهر خضر اندر دیکتی زنده ماند جاویدان**
 و خیر که مقنا غیس ادواج اعد بود از کوه و درختان بر یکدیگر الماس اشکال
 بای مور ظامونی کرد و بر صحنه مینا نشان بر یکدیگر می نمود **دود**
 گزین عجبوت و ده مورچه نیست **مهر که بیکری بیان و گران تیغ**
 اشکال بای مور و نشان بر یکدیگر **بیزا جرات بر رخ چون صیدان تیغ**
 تیغ اید جرم کوه خورده سفته می کند **الماس جیت ریخته بر نیان تیغ**
 اخضر اللون بین حد به **دود** **من دجان غیس قبه المور**
 اذ کدت قوفه الصواعب نانا **ثم غارت فی الدخان القیون**
 فاذا ما سلکته هجر **ال** **الشمس ضیا فک یکد یستین**
 ما یالی من انقضا یخرب **ایمان سلط به ام یسین**
 یستطیر المصار کا القیس **المشعل بالستور فیه العیون**
 وکان فی یزید نارا والروث **لجار علی صغیر ما معین**
 واز غیب نیزه که افق ما ز دین است مامی در مورد ریا جوشن سیمین
 می پوشید و بیسان که فقط زبان افق است روی سیر بردها می کرد
 و از چشم نه چشمها خون می کشاد **دود**
 زلف سنان قمران دوش **جوسباب بگریز از ناف ماذر**
 کسی که سنان تو جان داده باشد **زیم سنانی توانی بخش**
 بلند از غیب سنانت هواسد **مخواسش کوکی پروبال از کوثر**
 ترور لاعادی فی صفا عجا **استه فی جانیها الکوثر**
 اگر سر آرد بان سنان تو شگفت **مروانده جوسه خون خورده سر آرد باد**

دود

زین سیرد خون غد و بر دشت کف **کیت اورا یا قوت سرخ کشت تعال**
 و چون بزدانی و تالیید احاطی ماه مجنون آسمان اقبال شاه جهان بیا کرنت
 و اخرام نور بخش هدی افروزند و اعلام سایه کشت اسلام افروزند لشت
 و از برده غیب لطیفه و مالک المومن عند الله العزیز الحکیم سید آمد
 و بواسطه تیغ ابدان **مهر از غیبی خاکسار باذیمایان دود رخ رفت**
 شعون الفا کاساد الشریقی **اعوامهم بک لقی التیغ العیب**
 و از خون خشم بد که در صحنه نیلوی قری خضر مود و طلوع شد و عرومه سید
 کین و تشبیه و فز از زمین چون روی که لهستان و شوی پوش گفت **دود**
 نخون خشم بد شتی کجا ببرد کنی **دود** **و اجل بهمار کی رود قضا بشناه**
 قد عود الیک عادی و کشتن کجا **فمن یبعثه فی کل مر حاک**
 هر مصافی که اندر رود و فتن **تیغ ناباکت قمران باشد**
 صد قمران و حسن و طیر لایزال **فلک ان کشته میر بان باشد**
 و حال آن لشکر جزا چنان کشت که باری تبارک و تعالی در حکم تنزیل
 یاد کرده است و در مصحف مجید خبر داده که خطنا هم حیدل کان لم تغف
 تالمس و رانی امیر که را کبر بر صغیر کشاده بود و کرعناد بر میان بسته
 و عنان طغیان بدست شیطان داد و در صف جنگ اسیر شد و وبال
 آخ بدست گرفته بود چنان جان او رسید که مذاقت و بال امها و کان
 عاقبه امها خسروان نهایت فرمان خدا بکای لزال مقرون المضا و التناذ
 بخد مفی و جوه انوال قبول کرد **دود**
 عجب نباشد اگر کز دم فلک در دم **مهمان کند ز شکان تویش چون زبور**
 و اخفت اهل الشیرک حتی انه **لخافک النطف التي لم تخلو**

دود

و تیر بگرد و از سینه دشمن دین ترکش می ساخت و چون ضرر در دله و فر
 در دماغ جای میگرفت و در دین صفت سواد بر زمین می د و خت و از خار
 یکان خانه سبب می بلان چکنی چون پشت خار پشت می کرد ایند و چشمه
 معصرا از کی نیل روان می کرد **دود**
 کسوت کوندید ست سر ناکش را **در آتش مرکب ندید ست مهر**
 بعد زرقی حدت قضایا مصدرة **بلی المونی حلا لوبش والعقب**
 خذ نکا و جوسوی خیم او و د کوبی **نخری اجل خیم را بیا بدیز**
 چنان روز و شب تاب و چنان روز و صفا **که جز بر رخ ندانندش از شعاع مهر**
 درست کوپی بیگان تست در دل خیم **مهر آنکی که بر این میان دود شر**
 و از رخ کور کران مهر از پشت زنده بیلان در شگم می ریخت و از روی
 مضاف سر کشان صند پشت به پشت می دادند و از باد حمله جو کشتی بر کشتی می سو دم
 از غیب از پوست خود بیرون چید مانند مار **در بهر نعت هر کرا سم تر باشد در قفا**
 و بر کس و العیان فی نفس القفا **من ان عیون کوی علی غولف**
 و نعل نکاوران بر رخ از سنگ خانه آتش می افروخت و از زمین جوع رنگ
 کرد پس بر نیرو نه نام می رسانید و سم اسبان نخون صند وان شبه رنگ
 که بیان راغ کشته بر دم افتاده بود ند لعل بیکری شد کفتی ز بر جد گونه
 عقیق کوفته بود و یا بولا دیون بهرمان و مرجان کشته **دود**
 اذک الحری منه ز بر جدی **و ما حق المکریم ان یذلا**
 و قد یلغی ز بر جد عقیقا **اذا اشد المیزید لقتلا**
 و کان ذوا بیه فی راس **تمت ان یکن له شکلا**
 بود التیر و امسی حدید **اذا اخذی الحدید له نعالا**

نعل آتش تیغ زیم بکر بر د **بیان ذیق از املا ب دشتان تو باه**
 و از آنجا که لطف ناهید و د و ضل نامعد و خفا کاف بود بعد انظر و
 عجز اسیران خط لا تریب علیکم الیوم بر صفات احوال ایشان کشید
 و کناه هر یک بنیل عفو و امان بپوشید و حکم اشارت بملکت فاتح حله رادر
 حرم عدل و نغم احسان ماوی داد و از سر مدق نیت و صفا عقیقت
 آفرید کار جلالت قدر نه و نعت نغمه بر تیر چنین تیغ بزرگ و موصفی
 جسیم که محال باغ دولت بدان تاف تر شد و سر و بستان مملکت نصارت
 بیشتر یافت سجد شکر کز اد **دود**
 ان کان یوم مروی الدهر من کچم **موتوله او ذیام غیر منقصب**
 ذین الایک اللاتی نقرت بهما **و بین الایام یکرا قوب الشیب**
 و در و طایف خضوع و خشوع افروزد و بر اقرا و بضع بندگی و اقامت سوم
 سیاس داری که شمر فیض الهی و موجب مزید نعم و احسان باذ شاهی
 است که این شکر تم لا زید بکم ثبات غوغا لجرم یون این شمایل کزید
 و خصایص بشدیده که بدان اسلاطین جهان مشتی است بد جهان دایان
 کین را متبوع و مقتدی هر روز آثار لطایف و انوار عوایف ایزد کما
 و تقدس بر احوال ملک و دولت پیدا تراست و اعلام نفرت و ریای مکت
 در اطراف ریح مسکون بیرون تر و خاص و عام در کلیتان عدل و احسان
 او بلیک و ارشاد و انت می سزایند و بعد زبان جوسوسن دعا مملکت
 می گویند و چون ترکس و بیلکوش چشم و گوش کشاد و بخا اند تا صبر
 قمرش بر اهن وجود دشمن بیسان قبا و کل باه کند و میوه خیره و چون
 شگوفه بر خاک ریخت و آنچه و وزی چند در بستان مراد بیسان لاله

دود

از چهره آتش شادی افزون و چون نیلوفر سر بابت غفلت فرو برد عاقبت
بستان شهاب گردان آید و زان او بنفشه و اران تقابیر کشید و باب تیغ
ضمیمه از رخ چون شبنم لایحه او چشمه ارغوان انجمن روان گرداند
فرو ریزد ز باد تیغ نیلوفر لباس تو اگر در زمین خیمه تو چو گل مهد تو سپر دارد
و سبوت کاغذ خنجر شکست و در سن سقوط القطار
و بعد از حصول چنین دلقن بزرگ که ایزد عز احمد از زلف داشت
لشکر تصور نصیرم الله عنان مراد بر صوب اجیر تافتند و باقیال روز
افزون خدا یکتا مد الله ظلال جلاله علی مشارق الارض و فلاحها
بر باد بایان آتش کمر که بعل سخن زمین می شکفتند و از سر
آب گرد با وج انلاک من رسانید چند بیابان قطع کردند که باقی با
بساط آن آستان طین نمی کرد و شاهین تیز بوزخ شهباز صوا اترغیل
آن دشواری گذشت و از غایت حرارت آب در دیده ما من می شد
و زمین از تف آفتاب کسوت محو و حروری بر شید و گرمی هوا از شراد
ماویه خبر می داد و سوزن آب از مزاج جیم حکایت می کرد که قی خاک
سوخسته طبیعت آد کوخته بود و یک تافته رنگ باقوت اهر یافته
و مهنه بیضات القطار کسوت کاغذ با باد فاجیه القواریر
کأن جرباها و الشمس تفتت صلال دکان منیمب النار مفرور
کرمش چون حرارت محروم در سرماش چون رطوبت مرطوب درشتا
ریک اندر و جراتش ذکر انداخته مردم جوهر باخ مخافت جو کردن
دیوار عاش یافته مار و ستر برشته ماش ساخته غریب متکا
پیشروان دها و مده شهاد او چون ناب شیر شرنه و دندان از دها

سازگار

دوین

و چون ماه رایت ملایم که تاج کردن نور ادوی عاریت ستاند بطالع سعد
و طایر میمون بر خطه اجیر طلوع کرد از بس غنای و اموال کفی بهمان خانه
بهار و جبال را در کشاده اند و عرصه آن دیار بحد با شاد خرسید قدر
نوا نگر کرد اینده
یلا اذا انزل الجسان بغیرها حتی ترعها ثمنه الفخار
جوش همه از جندل و ابرو خاکی خاش همه از غنیر و کافور عین است
آتش همه از کوش و ابرو خاکی خاش همه از غنیر و کافور عین است
فکلیک الیک ساجد القماری یل المکة أهله الوارث
و ان ولیت سائرهما الطاریا رجعت لیرید یاب الفراسین
سرخ شمس مستقر یک و سبز شمس فائز انکر کشت کو از لاله و دشت از کبا
شبنمین و لاله نغان بروی سبزه هست بند از کعبه عینا بر عقیق و کهریا
و صحن باغ و ریح دیبا و هفت رنگ و شیشه بود و روی کوه و صحرای شک
زکار خانه جوت شده
کأن البور ند شفت علیها لطایمها اذا طلعت رباها
علی اوراقها رنجات طلیک کفر قد تعرق و جنتها
و من حیت الغام لها عقود مضطربة تلطع طلالها
عقودها بیهوهایا شاک یتمتع ما و من یحسها نلها
و ترفد من از امرها جوت اذا اعتک التیمیمها شفاها
یشق البرق من جرات من جیو با ندر بر علی حیاما
کأن الشمس اذ تجی و تبتدی عقيلة منیر کرمت حیاما
فیسر صالها طورا و طورا یین کها و لا یقی حیاما

نوا نگر

نوا نگر

نوا نگر

نوا نگر

نوا نگر

نوا نگر

نوا نگر

کاف زین ناز همه بیرونه سلب غنای اطراف جبین زمین همه بیجا و اثر شده
نوا نگر الویج که بیجا بیجا من جومر طراوت بالانوار
کفک الما بیجا در دوعیا نغدت تیسر عن نجوم سما
فی حلیه خضره و شیشه حوک الویج وحلة منقار
من یخند دوفونباز بر لاله منی کرب خوش خوش بلاه بر لاله
زین که کور کون بر یک بیله و لاله خورد درین و عقیقین کند می دندان
بشان غایبه دایم لاله باقوتین نشان غایبه اند میان غایه دا
کل از نصیب صبا کور بر یک کل دین کل از سر شک هوا کور بر کلای دهان
اگر عرو و باقوت تاج شاهان بود کون زخان دریا و تخت و ظار ستان
زین که رنگ یکسار بر یک لاله خورد جوهر لاله و دیند رنگ شیر درستان
مکک است و منقش من بد و عقیق معطومت و منقش و مشک ویا ن
کفی بجلیت و زبور از هار من باغ و باغ پیرایه بسته اند و از لطایف
و بلایع انوار سعد فلک در یک مکان قران کرده و از انواع و اصناف
ریاحین روضه انجمن برین بدینا فرستاده
و جنات طائر انجمن فوق شراها جریه خضره
أعین النرجس لخی نجوم و الخضره و الریاض فیها سماء
موا از بوی و عطر و جهان از رنگ پروریا سبزه از ابر و نقش و زین از لاله بر یک
زکین باغ چون کردن و عابد ز منی انجمن زین باغ چون دریا و لاله در من
کشاده و چشمه انرکس بدینا رخ لاله کشیده و بیا کون و لاله زلف سیسبه
و شمع بخوری دوارج هوا عطری آینه ریاض صبا در من باغ عود می خور
و تنفس فیها العبا تنطقت اشجان من خیل و حرا یل

من شکسته ناز جبین جوهری صمغ بنفشه جنته بزرگ من جوشن شفت
سپهر کشیده جوامع ناب که کون و زود رخس چمنه جوانش از کف
زحلای جوی کورده کارگاه طسیران ز نانه باخ من کورده کارگاه خنجر
بروی خال بر آورده این هزار نگار بروی آب دیوارده آن صفا پاشن
موا جوب کون و خوار کشیده نقش نای صبا جوهر خنجر کشیده نانه بکف
زایر کشیده بکوه در میان دیو صوا ز لاله کشیده بکوه در جرج
ز باد بک کل سرخ مانده بر سر آب جو خون دشمن بر تیغ شاه شراوژن
کفک که ترکس من کسار سحر زین از نشاط روی دلدار بود مست کزنده
است و کلک زین بوی از زلف مشکبار دیار دزدیده
خود خنجر کند از سر هانت کل و صمغ کین بر و طاق و ان بود این عشق است
وین مورد ترکس همه گویان نکرده بسوی لاله کما و نله اندر کف لفت
کل اگر یوسف محمد است عجب نیست از لاله و دینش قدح ملک وین و لاله
کل جو یوسف نود من غلام یک نرفت آن چنان غرقه خون کوسه بر من
أعضان و دینت آیدن التذکک اجیاد صاعقانی و عقود
نوا نگر کسار و تار جنت کواخ و دیند جنت کورده
و تلجوت کواکب و تار جنت کواعب و تار جنت کورده
و آثار ترحمت کلزار و بر من جنان منت خنده بود و جرح سلب رنگ
چون ترکس چشم بنگاه آن بر کشاده و در خوان از لطافت کله طارک
انکشت تعجب بدندان کزیده و حورا از غیبت مینا ساز سبز سینه
همه در باقوت روان گرفته
از سبزه بر تیمور کار صفت کشت و لاله سم آموش کوف سر شد

نوا نگر

نوا نگر

و شال جان دور آید با معین بدامن و کشتن جنبه بر روی بر دانه کف دست
در ساق زین نرسد و قلع عقیقین طالع غیر ریخت
طالع شکفته سرخ و سیاه پیش در میان نوک دینار زرد و سبیل ایشان کند
این چون میان ساعی سپهر زینید زده و آن چو میان آتش سوزند و دوزخ
و عیون من نجیب تر آید کعبون حقیقه الشیخ
و کان الندی علیها دمع فی جفون مجرعه بنفشه
و کان الشیخی حین تبدی ظلمة الصلح فی خدود الفید
نوکس خوش بوی دانه در ساقه درخت طوطی در دانه مشک سوده در کنار
و بر آهن صحرانظر سنبل و بنفشه مشکین می شد و صد له صبح از قیام
کل دانه و کلین می کشتند
زبس کل که در باغ ماوی کوفت بمن رنگ در رنگ مای کوفت
صبا نازد مشک ثبت نداشت جهان بوی مشک از بوی معنی کوفت
مکر چشم مجنون با بر اندرست که کل رنگ در خسا لیا کوفت
سروکس تانه از زرو سیم نشان سر تاج کسری کوفت
چو رمان شد اندر لباس کبود بنفشه بکر دین عینی کوفت
بخت ماند اندر عقیقین قدح سرشک که در دانه کوفت
قدح کیم چندین و در نیا کیم که بد بخت شد هر که دنی کوفت
و لکچاقی الزلیق ربطین کمالیچین کیم علی فاق سرور
و لکچاقی ان لاج العوار لها سولف و خدود نحوه صور
و لکچاقی من انوار ساجد کالدر بهما دمع الطل مشور
و لکچاقی افا انبت خلایل ذیله علی فی الما صا مجرور

موصول

والله

و الی فیضیاف فی الشجر اتو ی تلو ی الی یسعی و صومد عور
نقا الطارات عن وجه العذیرها کاشق فی المراقه مجرور
و النور منتشر بین البصار کما یخالط الوریق لیس الذبانیر
و الزمن بالجمان الحیر یسعی فک حمله فیها الما صیر
وقت لایجاد زلفی نکت کما علی کلام جبر الوریق مشور
فلو ان حسنها خول الجان غلت تجویق و تقص شواخص المجرور
فأخاع عذارک و اعلم ان خانقه اذا تاه الزیغ القلق معذود
فاستوف حقلک من دنیال مغزول فان حقلک من دنیال مغزول
و رس آتاذ خیر سیم بر اعلا دولت و دین می کشید و لاله صحر
شین زبان آتین مدح خسرو روی زمین می کشاد
خون دل لاله در دل لاله یز مرد و شد از نیت کمری
شقایق فی اعصاب نور کاخا خد و دبت فیما غار من شرین
اذا نابت فوق الغصون نایما کور عقیق قد بلین من الحمر
کفتی جهر اهل یکر من احمر فروشته است و از دست ساقی ابر
در ان نشان شراهما کوان نوشید
سرشک ابرینید معذ ست مکر که شد ز خوردن اوله اراخان احمر
بد و زوق اید بهد شعور تلخ من الایک فی بروج
و قد طلع الشقایق فوق خد کینی ان العقیق علی الزیج
و ان بوی بحار هوا چون زلف دبران معطر گشته بود و بساط خاک
چون نای اهوان حین مشک آیین شده
و دکن رایحه الریاض کاخا یعنی التاء علی الجبایق فوج

فیروز نکر

جهان بوی بهار این چنین عطر نشود اگر است با خلاق شهر را شد
و دست قدرت مشاط و از عروس باغ با بویور لطف و مای آراست
و لعنان کلستان با در لباس زنگاری جلوی داند
فمدح و مویح و محبر و مدبر و مکر و محال
فغالب داعیا و ذا اثر و ذا فاعل و ذا فاعل
صحة نوکس جو لباس علم رسته کلین جو کرم سولر
برق و سحاب ایند و بیل سفا بید و سمن مفرجه و ذوالفقار
کفتی مرغان در بوستان انس درستان سحان من احسن کل شی خلقه
من سرایند و ان کمال فوق زبان صدق بنظم این معانی می آرایند
تاک فی نبات الارض فانظر ان آثار ما شنع الملیک
عن من لیس نال طراش فی اخلاقیات ذی سیک
علی قضیب الزیج شاعدا بان الله لیس لا شریک
تو فی شعیر صبعة الله جهان بر کل معرومی نماید
شقایق داغ بر دل نای نشت که کلین دست بر سوری نماید
چمن شد طوطی کز شکل لاله غراب آتین بر می نماید
سجده از باغ و لاله و کل جو سوسن از دمان زده می نماید
بهر باد صبحت آن زرخش که مردم سوسن می نماید
و چشمه آب زلال در لطافت از کوشه کلمات می کرد و از غایت صفا
در شب تار سکه ریزه در قعر آن می نمود
و امواه بیکل بها حصا سلیک الخلیق فی ایدی العواف
طلق روانت آب می عمل امتحان ز خلاص است خاک اثر کیمیا

نیم

سبیل

کفتی

کفتی از کمال غذا و بیت مزاج چشمه سلسبیل گرفته است و از غایت
زادگی خامیت آب حیر یافته که چشم ابر بر بساط سبیل در و کو صراحت
کرد و که دست با بوی و کی الیبر جوشن خطایی نیاخت و مانده حد
زنگی زان داود کی بیانی آورد
توی الریح تنج من ما یما در و عاصفا اوشبک
کان الزجاج علیها اذیب و الیقین لها قد سیک
من البومین رقة غیرات مکان الطیور یعلی السمک
ان حوض آب روشن و ان سین کرده روشن شود دل که بیخی هوا کینه
کوبن زخیز بساطیت بر ناک و اندر میان خزین روشن آینه
و اگر چه شعور فواهی ان حسن انوار و لطف ازهار و بیقوت غایت
داشت و بسبب طیب هوا و خاک و کثر آب و اشجار لذتی می اندان
بنور حضور شهر یاری آراسته ترکشت و میمان وصول با دشام
روقی و طواف زیادت یانت و تباشر صیغ ان افی مراد بید آمدن
و اساس و قواعد بکد ها تقص و خراف بدیروت و معابد اصنام
و اوثان مساجد و مدارس بدل افتاد و احکام اسلام و رسوم شریعت
شایع و مستور گشت
آیدت دین الها شیوت فلم تنفع لیس الشریفة عند سیک شار
و مکتب دین الباطنیة بعد ما کفتی و اذ عین بها الما و
کوسند و رفاخت حق با مست ان کیم تیغ نوکدی میان کفر و ایمان آندست
عدل کسری ظلم حجاج است و کمد توکیش عدلی عدل کسری عین عدوان آندست
و فتنه خلج العدل چون کبریت اهر و اکبر اعظم معقود ماند و حادثه جهان

کود

از عرصه مندی بشت بجزیت داد و ظلم جنایه جو و فادعتار و کت
انان بلاد و دیار در کفید و عقاب بی داد و کرشمه جو و ستم خالی گشت
و جقد خرابی جو که از او ان جلاجل شهبا از هر جهائی که رفت و عدل
دل کشای عنان امن و سلامت سمار خلود بیت و احسان سبک روح
رکاب سوزن بحلیت دوام بیاراست و هیچ آنویزه را نکنت شر
و فساد و بجال بجال و عباد دعا نند
آفت نیایا عدل بی کل جایت **من الارض حق السلب باب المظالم**
در اضاف او تابان بود کت **سماع کبک ننگ یاز بود کت**
بجز مطرب کسی نه زن نبود کت **برهنه کن بجز سوزن نبود کت**
نکو که هیچ آب از سنگ نوبل **د** **بقای کل نشتی باه از با د**
کوتر از عقاب آموختن **بند** **بجان کور خودی میش سوند**
و رای اجیر که بطایف جیل و دستان از صولت شیر زبان دهایی
یافته بود و بد قایت مکر و تر و پرا از تیغ شاه جهان کیر امان خواسته
و دعای خلاف و دشمنایک قدیم در طری غیر همان و ممکن داشته
فلا تاتین الیغفر القدریم **بنا** **بعود نیاید بعد ما کان محرم**
زدشمنان کن دستان نو کردن **بدست دیو بود عقل را کور کردن**
نموده ز ناله شدن ملکست و مکنست **زدشمنان کن دستان نو کردن**
اذا و تری از انا خذ ردعا و **من بزیج الشوک لم یخمد به عنیا**
ان القه و ان ابکی مسالمة **اذا زای بنگ بود فرصه و نیا**
دردم باد اگر مس در کت **بک** **کذا کی اذن و نیا بد**
و از راه زرق و شعور و ظاهر بخلاف باطن فراموده و در حقه سینه

کشت

کعبین مسلمانان کو خادزه در ششده رنج نرد دعا باخته و در دست خن
دا و تول مال فراوان داده و در زیاده و بیهودگی نقد نقان همان آورد
لقد صدقوا الیه فی حق **بنا** **مواذین الی دی یس یفغ**
و ان و ان دارین فی آخر حقیقه **اذا نکنت یوم من التسع تاسع**
نور ذاین مثل دانا یونان **که هرگز برتری ناید زد و نای**
بجای زخم ند هند ما تو یکا **نیم ناله ناید هرگز از خاک**
و چون اصرا را ن تیر رای بر کفر و ضلالت روشن شد و آثار حقد و کینه
که در سینه همان می داشت برهنه **او بیلا کشت**
ان الیوم لتبکی فی قلعتی **ما فی القلعتین و در من حق**
برخ او رست او بیلا سست **کده لش بر حقد و کینه ما سست**
و فی عینیه ترجع انا **ما تدل علی الضمائر و الحشود**
و کینه خفت عقیدت او بسع مبارک اجمع الله البشائر و البشائر اکل
و یال اعلاء الله با مضار حکم سیاست نهاد یان و بیغ الماس کون سران
مکراه از حق جل کرده نشد **ع**
که زخم تیغ را بعد و امتحان کن **آری بی کنند بسک امتحان تیغ**
آنک بسک ک من ثریله قتل **فالسعد قتل بفریح صلاح**
بر بدسکال تیغ می آزمای از ننگ **برسک کنند بیشتر تیغ امتحان تیغ**
و محال ظلم و شرک که در زمین ضلالت نشانده بود و مدتی آنرا با ب
غفلت برورش داده تبعه و غش آن بوی رسید و خامت عاقبت
عاقبت ملکیت و شومی بخی و مکر که لا یحیی المکر الموتی الا باهل و یار کشت
اگر بد کنی هم تو کبر بخت **نه چشم زبانه خواب اندر دست**

بنا و انما نقشن بیژن هنوز **بزدلان از آسیاب اندر دست**
فقی الله ان البغی یخرج اهل **و ان علی الباغی تدور الد و ابر**
و لکن اگر دهمد این باد شاه فی المثل یک بد خوا **ع**
بیگان بفرقه در کشت از سر کین او **از سوی ن خدنگ برون برد از کان**
و ان سید بود عدو حوک استما **کف عن اقرابین العالی**
تقوی **ایا نش اجیر پیسر رای**
و بر رای بتوا که در شام و عادات او را یل برد انگ و خیال فراگفت
بیل بود و از حرکات و سکنات و اناس رشد و تو سم خیره یل با با ان
سپه کرده شد **فتلید السیف یرم الی یح و اعطی الفرض عند الی**
و در تحویل و تقوی منصب بند بوی با انگ تفرقه میان ملک و سلطان
مرو و است و تها و نمای میان نور و ظلمت بدیج مقتضی نصرت
من کیه او نشیانات غیر مضا و شمس اعل کرده آمد و از مجلس اعل
لا نال من الفلار عزیزه با انواع اعزاز و تشریف و اکرام و تحلیک مخصوص
کشت و مثال فرموده آمد تا در تقدیم ابواب معدن تقیل و اقله خواص
بند کان کند که در سایه های مایون دولت مشترکی سعادت باحوال
ایشان نظر کرده است و ذره وجود هر یک قدر خورشید و برتیب کوان یافته
سایه هر که در کشتار همه در بود **قرصه آفتاب را بس نکتد سایه بان**
و از فیض انوار عواطف و دون بجز زیادت گرفته بود و برورده درگاه
معظم و بارگاه مکر عظم الله و کرمه کشته و با خلاق کوبه و آداب بندیده
خلاق کانی که جهان را سر می مکتوب و شلی مضروب است محتلی و متعابد
شد و بطریقت خوب و سیرت محبوب باد شاهانه که بر تعالی ایام تلایج

ک

از برجه روزگار مخلص خواهد بود و محایف مجد و جرات عالی بد کر آن موشح
تو شیخ و محدث یافته و شد لاج و ترقیب از موقوف بندگی بد جده شهر یاری
و مرتبه جهان داری رسید **ع**
طوبی سکت عن حب بناعه **قان الیحدید و یجاد و تریتیا**
ان القناه الی شامد و نفعها **نعمی نکت ابویا فایوب**
و قدم تقدم پیش سرور ان دهن خیر و ان عمر نهاده و تارک ایشان برین
خدمت طاعت تاجدار و فرقد سبای شله **ع**
سری که سوده شود بر زمین خدمت تو **زیک قبول تو تا حشر تاجدار بود**
بجز علی لاذ قایت عرصا **به** **ملوک یرون العز تحت هوا به**
فصل در مصلحت حرمها الله و ادمها
و چون **خاطر خفیر و حه الله از مناظر او و محمات آن طرف**
فارغ شد و زمان اقبال و دولت و قلال ناید و نصرت مراجعت فرود
و واکب منصور که چون بروانه حرایس شمع و غابو نند و بگردا رسمند
شبیقه آتش میجا بر سمت دسلتی که از امهات بلاد هند است روان کشتند
و عسایب یما نون اذا ارشمت **بهم الوغا فی عزم العی**
مثل الباع بدت که ناز و قد **لته ظلمة لیل لیس لای**
بمشون فی زحف کان متوفا **فی کل معرکه متون حها**
آنها موت یطر خون نفوسهم **تحت المظایر کل یوم لیس**
سپاهن محبت جو اوج دریا **کروهن بکثرت جواعدا اختر**
بنون همه حافظ عهد رستم **بخجیر همه وارث رسم جیلر**
مجوید در عرا و صفت **جلیان جو اعراض لازم جو هر**

و چون بایات عالیها الله بحس دملی رسید در وقت باران آن
 تقدیر خدا یکی از اوج کوهان گذشته بود و اساس آن چون قلعه دولت
 قاهر و سرخ بود بر تپه و منند عقل از تقدیر مساحت آن عاجز و قاهر آمده
 و ناظر دیه در طول و عرض اقلیم سعه شد و نظیر آن نادر از توان
 آن کیفیت عتد بر دین از حق سحر آید و از حق خود و حقیقت اشکال
 هر چه را کواکب بر بساط سیمای معاینه کن گشت
 رسا اصل تحت الثری و سما به **الحی الیم نوح لایناک طویل**
 بابت کاد و مایه در اصل هم قیف **بایرج کاد و مایه** در فرع هم قران
 بتوان از و مشاهد کردن بچشم **کویت کواکب و اشکال آسمان**
 و تقدیر اسلام بابت حضرت کشاده و شمشیر ظفر کیهان دایر و در کرد قلعه
 در آمدند و نقطه کردار لشکر مخالف را در میان گرفتند و از پشت
 قمر عقاب و از تیر چک در زد و صوار نبرد بر و از دادند و پیوند مع
 روح اعدا با نفس قالب کسسته و برید کوه آید
احاطه بالافان من کل وجهه **احاطه بحیط الدین** چید کایه
 و احاطه علیها مظهرین غنائم **بیشق بجمام بالمتایا صولیب**
 اذا ارجلت تشنه حاربه لها **تلاوه یوم ذی القرم نائب**
 صولیب لا تخفی و را **خضا فیها** **مشق غیون** و عطف حواجب
 سیک زکاتش همان خیم **چون فانه بعد وی برد این**
 شعل نحصاش در آب عرف **چون برق یا با خمد دین**
 نکان آفت مایع جویم **یقظن حوکه دلا وراج** **بتمم**
 و از ستان آسمان کون سیک خون بر زمین سرگردان شده و سوزان آن قلعه

مفسر

الک

روشن شد که اگر تیغ پادشاه جهان امان بخیرند و نام اختیار و مصالح
 بدست شیطان دهند و اعی حسد و باجی تلافی و امکان تلافی
 نماند و صورت حال دملی با اجمیر جهان شود که گفتند
 اذا رأت اختفا بالأس قد خربت **کان الخواب لها عیدی من الخرب**
 و از مهابت و سیاست ملکانه دای و مقدان آن خطه سر بر خط بند کن و قد
 در دایره فرمان برداری نهادند و بشرایط مال گزاری و مراسم خدمت تمام نمود
 فاکر و الاماره ختیا **ولا اختلوا و ادکل من و داح**
 و لکن من حوکه فی حشائیم **سبوت الیم فی رجب الجراد**
 در میان دشمنی کاید خیال تیغ **از مسام و بجای می روید زعفران**
 در خیف خیم تو شری نبوی **و هو اعون تو می نبرد جز ستان**
 و بتایید ایزد عزاسمه جمع نیروی از مشرق اقبال بد مید و بایات
 نصرت و اعلام ظفر و بر اوج ماه افراخت و تیر دیر فتح نامه بر بیاض حسن
 ناهید و خوشی نقش کرد
زمزم و فتح و بشارت طفرش همیشه رنجه بود بای یک دست دیر
قد جاء نصر الله و الفتح الذی **ترمن بکبریه و صفیه الاقلام**
 و بخیر سرخ نام که بر موافق و مخالف سعد و محسن اکبر است سرگردان
 در برف طاعت و فرمان آمد و بتیغ آب کون آتش شرو و نداد و کرد
 غنا و عدا نشاند شد
من انیض لیس و جمل ضامن **حین الوجوه مشویه بسواد**
تک کان سعیه بحاله جفیه **لعل تسکینه یوم جماد**
 جزایل سر تیغ آتش افشانش **بکسندید بعالم مظنونش و آب**
 ستان او را سرگردان نبرد و تیر **عجب عروسی گوار است زبورا نره و آب**

مفسر

الک

ايش طلعت نجومهم **لقد طلعت بجرک بالسعود**
 قام من مطلق و عذر من **علا بالذی یسف فی القیود**
 لیتمک ذکر ایام قول **بیشق من یؤجک غیر سجد**
 و عنان صواب بر صوب حضرت عزیزین **احقر ما الله السعادت فانا**
 علیها الکرامات تافه شد و روی بابت منخور سوی مستقر سر
 سلطنت و مر کوز و جلالت آورده اند اقبال روز افزون در مقام و اوقات
 مقیم گشتند و تحت سیاه مالک صفت اقلیم تسلیم کرده
ایام یکام و اختران فرمان بر **افلاک نهاده بر خط طاعت سر**
 و در خط و دملی موضع انداخت لشکر کاکی ساخته آمد که از نزلت
 سباه بهار عرصه آن زمین فراخ تنگ تر از حلقه خاتم و قیام سوزن
 نمود و از خدادست لشکرش شمار معین آن صحرای بزرگ خرد تر از خیم
 بود و حدقه مادر در نظر آمد
فی با سواد الغاب غیلهم **من الدوا یک غاب بنه اثرب**
 فی مشرقین بین لکراک حیمهم **اسئل اذا اتوب الی الله بهم و یثوب**
جیفا لعل علی الافاق قیطله **لیلا له من اعلى من الشیخ**
 ز کوه سیه و رو شایین نماند **ز خوشی شب را جانی نماند**

مفسر

دکرایات کبرایم و سامان

و ایات حسن کبرایم و سامانه که فیه منبر مصالح آن ثغور نگران بود
 و انتفات خاطر خاطر عظام احوال آن بیشتر بخوشید سهر ملک
 و ماه افق رفیع و مشرقی فلک دولت و تکیه خاتم سعادت و واسطه
 عقد مختاری و در صدف کامکاری خداوند سلطان معظم صاحبان

عالم

عالم شهر یار اذ کوه جهاندار بنده بود و رخسار و جشید فرشته و نیر و نیر سیر قطب
 الدنیا و الدین اعلا الله قدره و نقل فی الحاقین امه که در غن مجبور
 و استر و نمایون او او را جهانگیری واضح و رخشان بود و آثار کشور
 کشایی لاج و در نشان تفویض افتاد و از قص این اشیای معوق و اطمینان
 بموضع وضع الضامع التیب روی نمود و کونست استقلا و لایس استیما
 خبر روی بطراز این ترتیب بهادریست افزود
علی آنها فوق السمی غیر کما **اضیف الی مبتلای فاشقت**
و قد جک علیا قد له و محله **و لکما عن سائر الناس جدت**
 سیاسی و شکر خدا و ند لا که کار جهان بد و سپرد و جهان کرد خالی از بزرگوار
 و بلوغت و عقیدت پاک فی شجعت سزاوار ملک و شایان
 سر بر سلطنت شد و میمان تیغ بجانی و خنجر هندی بر مالک صند
 دست قهرمان و فرمان روان گشت
تحت خورشید که تیغ زند **بوسر جارم آسمان تصد**
نفس عصام سوت عصاما **و علته الکوا و لا قد لا و صیه**
 عروس ملک کن در کنار کبر و تنگ **که بوسه بر لب شمشیر ابداده مد**
 و در سایه اقبال غنایت از حد فرمان بوی بمنزلت فرمان دمی رسید
 و از بزرگ طاعت داری یا علنی درجه جهان بانی ترقی کرد
 و هم لادست بقدر شوق من نویسد **که چمن نه کرسی کرد و نش بزوقه است**
 و باستماع مفاخر و ماکر قدم تقدیم پیش سوزان در خضر و ان عصر
 خداد و در میدان میامات و مبارات کوی سبقت از سر کشان
 کینت و صندران جهان بر بود

مفسر

بیای چاه فلک را کشید زیر کباب بدست ابریهما ترا گرفت ز یونگین
 و لما دانت الناس دون محراب **يَقْتُلُ** اَنْ لَمْ يَرْسُلْنَا سَاقِد
 وصیت شایب و قضا یل باذ شایب در اطراف و انکاف عالم سایر و شایع شد
 در مالوک و سلاطین عتصان ملکی و صفت فلکی متفرد و ممتاز گشت **ع**
 لَهُ سَمْعٌ عَرَبِيٌّ عَلَى الْجِدِّ بِرَحْمَةٍ **يَقْبُضُ** مِنْ اِلْهَامٍ مِنْ تَهْجَا غَضِبَتْ
 ز بار صمت او گشت کوی **بَدِينُ** کردار **جَنَرُ** جرح جنر
 ذمه در تال الشُّرْب غایب **عَلَتْ** وَا سَعَلَتْ مَخَاهِرُ كَيْدِ
 هِمَّ التَّوَّاعِ وَا قَدَّارِ **يَعْبُدُهُ** وَا يَعْبُرُهُ دَمِنُ الصُّبُورِ
 و در اشعار تند و انتشار ذکر بد رحه و سفا که اعلای ملک و دولت پلان علو
 مناقب و مهورات اقرار و اعتراف کردند
 يَقْرَهُ بِالْفَصْلِ مَنْ لَا يُوَدُّ **و** وَيَقْفَى لَهُ نَالُ السَّعْدِ مَنْ لَا يَفْهَمُ
 منی بعد تو نازند و دست از کل **بِهِ** نظیری تو دشمنان دصند اقرار
 و برید فهم دور اندیش و سفیر فهم دور بین که همیان اسرار فلکی و جواهر
 عالم علوی و سفلی انداز تصور مدح و ثناء او عاجز گشتند **ع**
 جابیت مدح تو که آنجا **كُنَّا** و جوه حلقه بر در آمد
يَقُوتُ صفات الخلق اذراك **وَا** اَدَامُهُ فَمِنْ وَا بَعِي التَّوْنَمَا
 کمال وصف تو صبح خد گفت **وَا** محوری غایت صنع خدای عز و جل
 و زبانه که ترجمان دلست حدیث غنی البحر و لاج **ج** تلقین کردند و درو
 دشت و مقام حدیث این معنی را در زبانی این عبارات ترین دادند که
لَيْسَ مِنَ اللَّهِ عَسْتَنْكَرُ **اِنْ** يَجْعَلُ الْعَالَمِيَّ وَاحِد
 کز نهانند و در نظیر شاید از انک **تَوَا** خدای بی رحمت زانده را نفرستد

و در جمله کلام شرف و منقب و باری آن تواند بود که این زجله شانه و تقدست
 اسماء و بصع لطیف بنده را امید توفیق از انانیت دارد تا صدق بیت حق
 رغبت در راه دین بگرانجامد و از هر امثال فرمان اسرار و جان
 بر خیزد که انشراح با خفا و تقلا و جاهد را با تو اکتفا و انشراح فی سبیل الله
 و متبوع و پیشوا طایفه کرد که بدین گرامت مشرف گشته اند که اولی
 کم مقهور و در ذی کرم و فضیلت و مرتبت جماد بخرد مندان و ارباب
 دانش پوشیده نمائند بحکم آن که باری جلیت قدرته و علت کلمات در صحف
 مجد و شرف بیان فرموده است حال بعضی از مومنان که در تحصیل
 اسباب سعادت بکوشند و در تنقیح لایش بواسطه جمع میان اب و خاک
 مبالغت نمایند بر عایت این ادب قدم در راه محبت الهی نهند که فی
 رجال بحون ان یظلموا و الله یحب المتطهرین این نجای قیاس باید کرد
 حال صاحب دولتی که با بیع خاک هند را از نجاست کفر شسته بکند
 و تائید آن زمین را از شوک بشوید و جنت بهرستی پاک گردانند
 و بصورت و بایس ملکانه در آن کشور یک بت خانه نگذاشته تا مزید
 اختصاص و محبت الهی با خلاق مقاسات شد اید که اصل انبیاء
 انصاری روشن کرد و اقلاد و مراتب اصحاب متی تفاوت در جاده سعادت
 که علی قدر اهل العزم تائی العزائم پیدا آیند
 تیرش بدیده دوزخی خیاط چشم دشمن تیغش بکفر شوخی قصار جان قیمه
 جز تیغ کفر شویش کا زرنی دید ایش جز تیغ دیده دوش دوزخی که دیده مهر
 یکا دیده من غیر را
 یکا دیده من غیر سبیل محمد الی ربکم انبیا

و چون رایت مد یگر خسرو گذرد در رتبت بای و نفوت براوج کجوان محمد و بد
ممت از سر گردون کلاه انقباض نو کرد و بر حمن کرام سلطه افکند و احوال
آن طرف بین رانی جهان آرا کی زینتی بی انداز یافت و بجنس الثقات
خاطر مبارک و مغیر میر آرایشی تمام گرفت و اقبال و دولت در صواب
نموده است و ایند آید و از آن ایردست در ایشان که بر حاضر و خایر
و خداین کان محمد آن خطه منشاء وجود و احسان کشت ۴۰۰
دایر از کز دست تو یک خاصیت محمد دست تخت بیرون ندیدم از جنان
کائنات القطر من تدی یس ۴۰۰ وَاللَّهِ مِنْ بَشِيرِهِ وَمَنْ حُكْمِهِ
ای که از جود نور حق و ستمای آن انکشت و سپرد دعا
و دقایق آداب بند بود و بی وسوم جاگرد نوازی بجای آورد و شد و در
رعایت حقوق رعیت و لشکر کی اشارت کلیم رایح و کلیم رسول عن رعیت
پیش چشم داشته شد و قاعه ملکه و ملل جهان حوسس شد که و من آن
دروغ مستحیل نمود و بنادین و دولت بد بجه معور کشت که خوارین
آن در تصور عقل نیامد ۴۰۰
حق ریخته الاسلام فاستحکمت به عواره و قد شدت لدیه با نریس
جهان بعد تو مرکز خدای چون کرد و جو تو بر سم دعا قین روی بروز قتال
زین سیند دشمن بیخ بشکاف بس انکمن بستانی در روز بخ نهال
و مناخ و مشاع شرع و ملت از شولیب ضلالت و اقله بدعت
مصون ماند و از تجلی نور حق و تباشیر صبح اصف آتش فتنه انظفا
بدی رفت و دو ظلمات ظلم از عرصه ممالک منفی کشت ۴۰۰
فصحت للاسلام انحراب و فصحت ظلم البورک و الا لحد

از گذشته و ...

دافنتی

وَأَفْضَتْ عَدْلُكَ فِي الْبِلَادِ وَأَهْلُهَا وَفَرَيْتَ دُونَ الظُّلْمِ بِالْأَسْدَادِ
 نِيَسْتَ زَانِصًا تَوَدُّ بِهِيَ عَالَمُ كُنُوفٍ جِزْتَنَ كُلَّ رِيْزُونٍ جَزْدَ لَالَةٍ نَكَارٍ
 عَدْلُ تَوَاتُرِ أَهْتَامِ عَائِي أَفَاقٍ شَدِيدٍ بَاكِلٍ وَكُلِّسٍ ذِكْرُ خَارِنْدِ يَدِ خَارِ
 اَزْ اَثَرِ عَدْلِ تَوْبِ سِرِّ وَبِرِ بَاكِتِ دِيْنِ اِبْرِيْشِ كِبِيَهْ شِكْلَا دَمِ قَشْتِهْ خَارِ
 وَبَجْدِ مَتَدِ وَكَاهِ بَهَايُونِ كِهْ طَاقِ اِيْوَانِشِ فَرْقِ فَرْقِدَانِ سَايِدِ وَدِرُوَهْ
 اِيْنِ سَقْفِ فَرْزُوْلَهْ دَامِ خَلْ كَمَا يَذْ اَصْنَافِ خَاقِ اَزْ اَقْطَابِ جِهَانِ رَوِيْ
 نِهَا خِنْدِ وَبَسُوْرِيْ اَنْ كِيْتَنِ وَكِرْدِنِ كِشَانِ اَطْرَافِ وَدَرْجِيْمِ حُرْمَتِ بَارَكَا
 مَعْلَمِ كِهْ مَحِيْثَهْ كَعْبِهْ وَزَارِيْ اِيْ اَدَمِ بَادِ طَوَانِ كِرْدِنِ كَرْتِنْدِ
 فَضِيْقِ عَلَيْ لُصَادِهْ كُلِّ مَسِيْحِ فَقَدْ مَلَأَتْ اَقْطَابُ عَنْهُ قُنَا
 وَبِنْتَابَهَا وَوَضْنِ اَزْ بِيْ خَدْمَتِ دَرْ كِهْ يَلِ لُفْ صِفَتِ رَوْضَهْ جَنَانِ بِرْدِ اَشْتِ
 مَوْزِ بَا ضَوْفِ خُوْدِ كِرِيْ رِيْسَتِ بِشَهْ بَا عِزْ خُوْدِ بِسَنَانِ بِرْدِ اَشْتِ
 فَالْاَرْضِ دَارِكِ وَالْبِلَادِ اَعْبِيْ وَعَلَيْ اَوَارِكِ اِلْخْتِلَافِ اِلْاَعْمَرِ
 وَهَمَّتْ مَلَكَا نَدُوْ نَظَرِ بَا شَاهَا نَدُوْ رُوْزِ رَايْتِ وَرَبْتِ اَفْرَا خِشْتِ تَوَشِيْ
 وَتَقَرُّ جِلَالَتِ دَفِيعِ تَرَحُّنِ كِشْتِ اِخْمِ اِلْهَالِ اِلْخَصْمِيْكَ جِلْدِ
 اِيْ بِقَدْرِ اَسْمَانِ مَسْقِ تَوَدُّ رِيْكَ زِيْنِ اِيْ مَعْدُوْ زِيْلَمَانِ وَارِثِ تَغِيْ وَكَلِيْنِ
 وَدُرْمَدِ تَرْدِيْكَ اَزْ كُوَهْ تَا كِهْ لَشْكِرْ كَرْتِ وَارِثِ زِيْنِ تَا اَسْمَانِ اَوَانِ فَخِ
 وَازْ اَسْمَانِ تَا زِيْنِ نَدَا رُفْعَتِ اِيْمَانِ
 وَازْ اِنْظَرْتُ اِلَى الْجِبَالِ رَايْتُهَا فَوْقَ السَّمَوِيَّاتِ عَوَايِلًا وَتَوَاضِعًا
 وَازْ اِنْظَرْتُ اِلَى السَّمَوِيَّاتِ رَايْتُهَا تَحْتَ الْجِبَالِ فَوَارِسًا وَجَنَانِيًّا

أواسلح

تا آسمان و زمین بود و دلخیز بود . لشکرت از آنج و از آن و از آن باد و دست
 مهر و دست مجبور و کمر بر نور و دست . صبح تیغ و صبح کلگون باد و دست
 و اگر چه سوزان سر بر خط بودیت این درگاه نماز و اندک کردن کفان
 روی بخت مت این بارگاه آورده در مجلس انس و خلوت طویق لطف
 و تواضع چنان مسلک دارد که از فوط بند و نواز کی تفاوت میان مالک
 و ملائک ظاهر نگردد و با وجود اسباب ملک و قدرت آثار بخوت جهاندار کی
 بر چنین مبارک او بیست نیاید و روز بار و سوس و خور و نوبان چنان
 دهد که اگر چه در و م و نفوذ و چین در ایند از ماسعه سیاست در
 بند کان دست در گزیند .
 را بشک حقیق الحلیف فی محض قدیر . و نوشیت کان الحلیف منک المیزان
 لطف ارمایه وجود شو . ذ . جم را صورت روان باشد
 با ست اگر بانک بر زمانه زند . کرک را صورت شبان باشد
 دوت تواضع و علوت قدر . و نشانال الخطاط و ارتفاع
 گداک الشمس تبعضان شاموت . وید نوالضوضا والشعاع
 و چنانکه از شمای خدایکافی معتاد و ماف است مهوان در سندن
 عز و جلال . دست بر نوال بر کشاده بود و در عدل و انصاف
 باز نماده و معنای طیس احسان که جیلت القلوب علی حب من احسن
 الیما دلها جهانیان جذب می کرد و نام نوشین روان و حدیث
 خاتم طای در طین نیان آورد
 ملک تلال من معانی عذبه شرق الناجب . نشان شمای رفته فی الخلق و بار غایب
 سخا و عدل تواند جهان پرور و بشت . چنان روده که بر و آفتاب شب منتاب

درین

و بیوسته کلزار خرمی از خار نامزد کی بیرواسته بود و مجلس بزم
 چنیا کیان بری چهر آراسته جانک دیله که ایند در جلال خوابت اندک
 خورشید رخسان ایشان آب کرفتی و از باغ عارض دل افروز هر یک کل
 ندرین جیلت .
 صاحب الحبال من یتر بوجهیه . مافی و فو یک ساعه من یاس
 آینه داریت چشم شانه در کان بکف . حاصل ازین حرفش چهر نیاید
 کف تجار الطرف فی حسنه . من خد قد یحتی الورد
 هرات از زلف دیتا ایشان کند کی بود و هر شکله و تانی از ان بای بندیت
 کرد لم سر کشته شد و کتاب زلف او و است . کوی را سر کشته از فریت چون بود
 یس الوش لا یجملات . و لکن کن یمن به الجملا
 و یقون الفایز لا یحین . و لکن خفت فی الشعرا الضللا
 زلف چون بر چین کند خوار کی نمایه مشک را عجب خون پر و زند قیفت
 و با آن مه روی آید ی کی که لاف حسن ندی و زلف نه داشت
 که بیست ایشان دست بر مزمزه اذی .
 غایبات سالیات للامح . ناعات فی تصاعیف الوتر
 مبررات الکاس من مطایها . الراح فی حضرة من فاق البشر
 بر بط و جک خوش چنیا کران بزم نو . برده آب رده بنشاند باد را سمن
 و از ناله روده و آواز سرود بلبل جامه و وجود بسان صبا قبا رک
 چاک می زد و سنگ ریزه در تعراب چون در هوا رقص می کرد
 عتی یحلی الظلام غرته . عتا و عصفت بشی و الاق
 فودت العین ایها اذن . تسع و الاذن ایها اذن

فاذا نکلتم فهو یسر و لو . و اذا اتقتم فهو یکسر سگرا
 ترکس برانک او میو ملک خیر کف . سنبل بازی که او میو جهان بلجین
 عطر و نشان خفت برده در زلفش . چمن کشایان من کرده برویش نسیم
 از شکری کتد یمن خواند بنامش دهن . بر عدی بسته کرد اده میانش لقبی
 شد سبب کشتن من عشق بیان و دش . عت سبت این که کزنی سبی را سبی
 و منشر عارض زریا و او بظفر خط غایه رنگ جمال و کمال یافت و آینه ماه
 عذارش از مشک سیاه رنگ می بد بویت .
 آن چه است که از مشک سیاه آوردی . و ان چه نص است که در کوزه ماه آوردی
 خطه و آوردی تا عذر کاهت خواهد . رو که مقبول ترین عذر کاه
 خطه چون رنگ تو را ایند عارض بد میب . نان نو میدی دل کت کاه
 که الشعر فی خدی فاز دد . صوره الیه و لم یجد الجوی والشوق
 و احسن ما کان القصب فصاره . الحی العین فی آینه حیرت
 کفنی در عمار رخسارش دست فتنه بروق کل بنفشه می سایه و یا
 سنبل تر عارض نترین می آراید .
 لو لا سواد خدی و عارضیه . لم یستطع نظار فی وجهه البشیر
 کمین ارض تصار نبات لها . وین ارض بها الاوار و الزهر
 خطه که خورشید و شر نوید . از غایه بر قر نویدند کافر برانده ناطع بران
 خطش تب عشق را منون شد . ناست که بر شر نویدند
 و لا تافک الزمره فوق عارضه مست
 و از باده کلوی بخار و عطر و بخور عطر یا را آمد و هوا مجلس چون
 زلف و جعد دایران معطر و معتبر کشت و دهان می خوار بسان ناف

والله لو کانت المراه و المراه . فان تاسا و اهر و اعتقرا
 جرایبال و دریم اوجی و دریم . اگر بنا شد در خلد چه کس نالان
 اگر چنان بصفت خون سواهی او بود . بر منده آدم بیرون نیامدی نچنان
 و عقوبت زلف ساقی بر کوشه ماه خلقه کشته بود و از سلسله مویش
 خورشید کند عینین افتاده و از سایه جعد بر تابش بر کلزار رخسان رفته
 زاریند آمدن .
 تلبی و صل غک لم یجر فها فکب . کلام احقر قامن نار خدی بکا
 او نکرد بر نور سایه مستولی . چرا شب تو منی بهایه کسترد بر نور
 خوف می بود ای ماه من زلیله ها . خوف ماه توان سایه عیبه و خور
 خدیگ نازد نقت سلا سیاه . من جنة لایزال سلسلها
 که از سر زلف بسته نان مشک تاب می کشاده که بچوکان سنبل تافته
 کوی سیمین زندان می ربود .
 سازد از زلف و رخ مرساعتی چوکان و کوکت
 تادل و بشت مرا چون کوی و چون چوکان کند
 آمین یحیی عارضیه موالج . معطفه تفاح خدی به نظرب
 کلام دل که نکر دید در کوکبخت . چو کوی زان دوسر زلف مجبور کاش
 کلام جان کرا می که آینه نماده . شکسته بشت زان دل جو سناش
 و لعل خوشاب او از چشمه نوش آب حیوة را مددی داد و ترکس نیم
 خورشید به غنی از کان ابر و جانها خسته می کرد .
 قبی القیل لسان فی الوردی . وری بر جبهه آساده الشری
 قمرین الملائک نیه شمایک . کلام غار له النسم اذا جری

شبه

سنبله

نار

آهوجین مشک آگین شد و مغز باد و نوش از شراب ریختن نسیم ریاض بهشتی باز
 و همان نسیم کالیاض تنگست فی الجمله لاریح و لا اشد
 و کلبه است از بخور و غیره بخندید جام و بنالید زهر
 و جام بلورین از نیمه آهوجیان جام کل عقیق سیاه است و قدح سیمین
 از منی لعل چون قلع لاله یا قوت سبک شد
 میمنه بر یک عقیق من که چون ز قلع عهد فروغ و کوپن ساه است
 دق الزجاج و دق الخمر و قشایها قشاک اللمر
 نکاه خمر و نقد ح و کانه قلع و لا خمر
 کفی زمین از جوعه او لباس از غلانی پوشیده است و صوا از فروغ
 او جهره بهر مانی یافته
 بر کف نهاده سرخ من کر نشا طاو اندیشه لاله زار شود دینه کشتا
 ساق ز عکس رویش کوپن سیاه است آتش نهاده ساخته از هر لاجمان
 خوش بو تر ز عنبر و خرم تر از عقیق روشن تر از ستاره و صافی تر از دان
 و یکدرد شب بری اندر شعاع او از چشم آدمی تواند شدن نهان
 جانی جوهر زدن کز و بگذر کند عناق بر خم شهر و کشتی باذان
 مشعشه نامه بصفاها حقیقت منها النقص مما اجلت
 ربیة شمسی منو الطم حوش علی الوعد لکن للکرام اجابت
 سلاسل یا قوت لکی البزل مدحت بهاد و نایابی الهوم و غلت
 حلال کشته بقوتی عقل بر دانا حرام کشت با حکام شرع بر احمق
 و نور او در آینه شامی نار شوق در دل و جان من افروخت و سخن
 جفت و کلشن چون عارض نیکوکان ختم منورین گردانید

نقش

هوا در صم

ثقلت رجلات اتنا فرغی حتی اذا بليت بصر الراح
 خفت و کادت ان تطير باحوت و کذا النفوس تحف بالارواح
 را بکینه ایچون نور دست افکند دست بیرون کرد بنداری کلیم از باذان
 جوی ساقی دروینک شود کوپن سکر در بلورین صیف سبکی کردند یا قوتی ریلان
 طبع از و بر تاب معی جام از و بر شترای جم از و بر دود لعل و مغز او بر روی بان
 و سر شک لعل و نکون از چشم صراحتی بان یا قوت اهری در نشید و یکو عقیق
 سیاه از دحان ساغر بگردان شعله آذر زبانه من زخ
 و قهر و منم به لا بریت صانیه کد مع مجبور بلالین معیار
 کان ابویقها و الراح فی فیه دیک تناوگ یا قوت اعتقاد
 از صراحتی چون بلان آند رچکه مشتری کوپن سوی زهره بیفام کند ست
 در میان جام روشن مریوی عاقلک راست بنداری که خوشین اندران چم آید ست
 و ندیم شاه از دست ساقی مجلس افزون بیم آرای سغراق آتش انشان
 بیایم می گرفت و در ساغر زین و جام بلورین یا قوت روان بل که قوت
 روان دمام می کشید
 من آبارین لحنی اشرف و منها الکوس و بجام فیه کسری و خالی المجر
 منقطع المعانق للمخز و للماء الروح
 درونی گرفت مجلس ساقی شراب در ده سغراق آتش انشان یا قوت آب در ده
 در از صدف روان کن مد در جلال رنگ کوهنر کان برانکن برق سیاح در ده
 چون صبح آفتاب مدبر و آریبشم چون زهره مشتری بلورین نقاب در ده
 قیامه سرفه دار جان من کند صراحتی زان سرفه جام برکن زان جان در ده
 نداد علینا الراح فی عین سید حوثرها بانواع التصاویر فارس

از ارسلان

قوارها کسری و فی جباها فها یذرهها بالقوی القوار
 فی الجمل و اذوت علی جیو حبا و للماء ماد اذوت علیه القلانس
 و از بس قلع لاله مال و جام لاله از دست ساقیان نوشین لب گرفت و باد
 کلکون و شراب ریختن بر روی شاهان بوی و ش نوشین صبح مانی
 سرا جیب مله بر آورده بود و آفتاب عیش روی از شوق خونی نموده
 فی عین من قبیل التکر مانو کوا للبرق مانعی و لا لرعد صوبیا
 قوم اذ اقولوا کانونا یکس حنا و ان قولوا کانونا عا ریشا
 شیرین که در زم و کدریم به ماه در بوند که جنگ و کد صلی همه حور
 و صردم لشکر شراب که شادی دل و سر مایه طرب بود بر عرصه دماغ من
 ناخت و بانایغ و بار نامه فکرت من شکست و ریاض خونی و نهال عیش
 و تانک من داد و روی آینه دل و عقل روانست از رنگ و جشت من و ده
 و مواد زهت و سلوت زیادت من کرد و اسباب نفرت و کراهت از میان
 بر کرانه من داشت
 صغرا و لا تنزل الحزان ساحتها لوسها حیر مشته سکا
 شراب باشد که صفت نیست بان خود هزار جان کرای نذا نام شراب
 اذا ما الشربیات دگرن بوما فغن لطیف الراح الفل
 و در چنین جتنی چون هشت برین مجور عین آراسته و مجلسی بسان باغ ارم
 یکدل دجان ختی و چین زیب و ترین یافته
 که لب بسوی باد و کد دست سوی کل که کوش سوی مطرب و کد چشم سوی
 هر تیر مراد که در جعبه آمال بود انداخته من آینه
 فیما جلیسا عن الخلافة محمدی بانظاره و الزی و النور و الخمر

نقش

و قد ارجت ارجا و و تعطرت سابع نثر با قش به نشر
 ز خاک مجلس او بوی خلد می آید جناح کمیت عنبر و کلیه عطارد
 و از سر تا و جشت خسر و کوان قد که هر و کیش چون مشتری و بهرام
 سعد و بخش دهد ز کز آفتاب سنگ دیز و باد صمیم کان کونده ز منی داذ
 زهر زینت و ایوان بزم او شده اند مکان اختار و کان ز آسمان و زمین
 و زهره ریش کوپن کند اخضر رقص من کرد و عطارد از غایت نشاط طرب
 ماه و نوش می گفت
 اشرب علی طرب من کف خری طرب قد قام فی طرب یعنی الی طرب
 من خند دین کین الدیک سالی ماقیه کسری من العنب
 فالواح من ذهب و الکاس من ذهب یامن رای دمه باقی علی شیب
 ز عکس می لعل جام بلور سبهری شد ایوان برا ز ماه و حور
 من لعل کف بر سرش ناخسته جوهر بر سر ز یکداخته
 شله مردل از خرمن ناز جوکت لب من نشان با قدح و از کوکی
 فوان نواز نه در جنگ جنگ نزل برده بکمان چون رنگ یک
 ز بس کران بود بر رخ جوش من زهره ریاه را گفت نوش
 شفیق النفس حات علی الشقایق شرای کان دین و قنست لایق
 ادا ما الصبح کاذبه تجلی بران از مشرق خم صی صا دق
 ز جام لاله من خور بر رخ کل فالک مانع عنه و عاریق
 جهان با دست بکسر با دیمایک و خالف من علیه لا یوافق
 و بلبل خوش نواز و نواز نه و د کشته بود و بسان بشیت کان
 بر سر کلین بانگ و خروش بر آورده که هشیار دزد و موسم کل جز مست باشد

در جهان شاهد کی و ما فارغ در قبح جرعه و ما شیار
و آیت را محروقی برق فضل و اتمت لا اسلو و لعود ضارب
و طوقی زردین بیکر بر زبان لاله یا قوت لب لبتان باغ را بیعام می داد
که عاقل در فضل بهار کاس می خوش کوار گیرد و خردمند برای دفع خار
چون کل و ترکس جام عقیقین و قدح زرین خواصد
در خمارک با قلع متر عت نیش کالجی لعل و زرد
من رد کانیه مادر دل ماغ بود خیار ما با ملاد رطل دایم بود
مرم کز دم زده کشتن کز دم بود می زده راسم رمی دار و رم بود
آهن اشعار عنیدی دایم لعل لعل
و اللالی عنیدی و ترک التاس سکاری
و عاشق بر یون زلف دوست دست از بنفشه طری خالی ندارد
و یزاد روی یار جزئی از غواقی تو شد
از غواقی چون که مرکش دید از عقیق کناخته شناخت
و راجع عذبه التار حتمی و قوت شرابها نارا لعلاب
یذوب الهم تزل الشرب لون لمانی مثل یا قوت مذاب
و سون آنا در صف بند کان بصدر زبان می گفت که ذات بی هلال
خسرو که سرور و ان شهر یاری و جهان جهان لعل
در عشرت شامان کل رخ تادام حشر با باقی
بر جیس ندیم و ز صه مطوب خورشید غلام و ماه ساق
فکن فی الملک یا خیر البرای سلیمان و اک فی العرنوحا
و خسرو شیر شکر بند از نشاط شراب عزم شکار می فرمود و چون باد

ن

بای می آورد و عنان بهمت آب سیر آتش کبروت ادا گفتی سلیم مقوم مرم
کفته بود و یا خورشید بر چرخ فلک سوار کشته
فرو کزین و بیرون کناشتن عیب است ستاره از سر کلک آسمان بیاب و ال
عجباله خط العنان با غلب ما حقهها الماشیا کین عاذتها
از قوت سخا تو هیچ آفریده در دست تو قرار نیاید مکر عنان
و باره زبردین سم کینه نیرو نه کون از کورد چرخ بام می کرد و بعل آتش
افشان در سبک خاه شکل صلال بیلا می کرد
هلال شکل زلف سمند او کیزد ازین سبب ز کسوف ایمن است شکل صلال
و باز ده یوش بر اندام سیمین از شست مغنیر بیکر ما می شیم می خود وار
سلسله ابر جرم خورشید ظاهری کرد کفی زلف بر بند و جین بر عارض
بت جین افتاده بود و یاد ام مشکین سایه بان کل و سوسین شله مانند تیر
از شست شاه جهان کیر می برین و در پروان با کوردون مهر را می کشت
و از جلجل صدا در کن و صحرای آکنند و بزخم شمع مرغ تیر بران بلال
کردون بزیرین انداخت و غلب قمر او که حره اجل و خیر قضاوت در
بود در دل و سینه شکاری بستان مغز رسته و کل در غنچه می شست
و منقاد الماس نقش که پیشتر از رواج صیل بود تنی مرغان چون خانه
ن نور و چشمه پروین می کرد
ایما احصیهها مقلد و لولا الملاحه لم اعجب
خلوقیه فی خلقیهما سویل من عب النعلین
اذا نظر الباز فی عطفه کسته شعاع علی النکین
بدستی بیکر میخ زده یوش ز سبیل بر کل از دم تابنا گوش

ص

اوداج

جو بر قراطس شایع خط عبری و با چون بر ح اصل طوق قرمی
بلان ماست نقشش بر پر دبال که متاب و ذک بر کل زغراب
جو بر خد بنان از مشک جبر جو بر دست عروسان نقش غنیر
و پوزان شره دیدن بخت می چون بر وین جشم کشته بود و از خون خوار کت
جشم او بیان دینه کبد و خروس مسکن خون شده و چون چشم می خواه
و جلاد رنگ لعل بد خشان گرفته و بشکل املال سرمه از چشم او بر خ فرو
آمد کفشی شیده در ترکیب کرده اند و با بر ورق کل زرد خط بنفشه
کون کشیده و خامها مشکین چون بشیرها بر سیکو زردین کفنی بر نوته عتزان
مهرها بر عین نهاده اند و یا خور بر دتاری را اعدا منقط کرده
و المردنات علی الأعیان تحسبها فوق المهور من المشاومه اللیق
من کل امرک بادی الخف مطرح الحیا جم الحیا سون الخلق
الشمس بد لقبوها بالفراب أعطته الرشا جسد امن لونها الیق
و تطفه حیا رگ یصا نهما علی المنا یا فجاج الرب بالحدق
مکد و ما بر آواینا طرقة المومن بآسه کانا علی قرق
و از کین کاه برق و ارجی جست و ماه در کنبه کردن جان می کرد و در
نشیب و بالاسان شیر حمله می آورد و اهوان مشکین تانی کافور ک
شکم از جنب و راست می انداخت
کان الرطای العین بها کوکب کشف عمامه مدح عمامها
ماهی در آب کز عین دارد زن آه و درم غزا و سیمین دارد شکم
و خد کبر قبح القساء ملع و دو قین لما بعد و ان قشوا
و بزخم ناب بیکر آتش می افروخت و بد اسهال سیمین که در خه

زین

زین داشت سرشکاری می درود و در دست که در تک بر تارک زدن
خون بیکر خضاب می کرد و روی خاک مجامه عنای می پوشانید و کفشت
باب شکوف و ناردان می شست
شرقی خود را در ک غیر بوش ناشتا اسری شد و بر سر خورشیدانش ناگهان
کریه سست از هر آن خورشید بر شیر می داد و وجه کشت از بیم این سیم در
وسک نازی ارحص شکار چون باد اش بای می کشت و چون مرغ
زمین بیای می شد و در تک حله هوا از کورد کلمی می کرد و منتشر ناب شیا
صید می کشاد و از خون مجرم خاک رنگ بقم داد
بکل سقی اللی ماء اسود معا و مقود مقلد
بکل ناب در پ میجد علی خفای حیک کالبرد
کطالب النار و ان میجد یقتل ما یقتله کلا یکت
یقتل من د الخلف فام یقتد کانه یل و غدا لا یمر
فلم یکنه لا الخلف یقتدی
هوا بریان بود و دشت بر سک شتابان هرد و در پرواز و در تک
بک کرده و نواران بر بند بک کرده زمین را می دوند
تراوی می خور از اضاها به یکادان بخون بر اضاها به بر
و از هول آتش شمشیر مغرور سر بر و شیر آب می شد و از بیم خفید
آب کون دل در بر صبا و وحش خون می کشت
نقد کلا الفرخین فحب انه فوق الخافه خلفها و اما محبا
و بند کان خسرو چون ابر بر باد سوار کشته بودند و در تاختن بیان
ماه بر فلک دوانی قرار شده و بران زخم تیر دلی دور انکشت تعجب

م

ص

بدن فلان گزیده و ناهید غزل سرای بشکلی سوار دهان مدح و ثنا برکش
و شمسوار گردد و کلک صفت که خدمت و عیودیت بر میان بسته و ترک
فلک بسان کمان نه طاعت بجای طوق در کردن افکنده و بر جیب بر گز
بستن شمشیر و کشاد آیت و آن یکاد خوانده و کیوان بر آواز عتاب تیر
و ناخ کمان رنجل تحسین جویج برین رسانیده

الْأَثَابِ تَنْزِيلُ نَوْسَةٍ كَلُودِهَا فِي ظِلِّهَا وَالطَّعْنُ فِي لِبَاسِهَا
الْحَارِ فِيهَا كَمَا عَدَّ قَلَمُ وَالزَّكَاةُ جَدِّهَا وَدَمُّهَا مَاءُهَا
فَلَا تَحْتِجُ مَنَامًا تَحْتَفِئُ وَكَأَنَّمْ وَلَدٌ وَاعْلَمُ مَهْوَاتِهَا
مُخَادَعَةُ بَاطِنِ دُكْهُوَانِ دُرِّ كَابِ وَشُجُو زُشْرِ خُورْدَنِ خُونِ خَوَارِ كُنْ كُوفَةُ بَهِرِ
وَسَمِ اسْبَانِ اَزْدَلِ سَنَكِ جُونِ بَرَقِ آتَشِ مِی افروخت و نعل که گفت
قوس ملاست از شرار ناوک درین می انداخت و فرش زمین از او
نقش دیباچه می گرفت و بساط خاک چون آب از باد شکل زن
می پذیرفت و در جنت دست یاز بایان جوکان و ارکوی خورشیدی
رہود و بر نعل ملال کرد از هر یک بوسه می داد

آفرین بر می گویی کان ماه بیکر نعل او و جرم خاک اندر زمین نعلون سازد مکان
جوف بپیچد چون بیارد دست نعل را که استخوان اندر تن او حلقه ها خیزان
چون بر آن کیزی بچینا آتش تحریک او و همچو آتش بر فروزده عیب بر گزین
در بیان نقش خاتم نه یزد مانند مور بگذرد و بر چشم بیوزن و بر تار و پود
تند در همچون سپهر و یارکش همچون من راه دان همچون قضا و در برین مکان
نشان مع النعام بیکل دُو فَقَدْ أَلْفَتْ نَاصِيحَهَا الرِّيَاسَ
و لما لم ياتهن شحت من الحيوان سابق الظلال

و

تَرَكِي أَطْفَالُهَا تَرَكِي حَمِيمَا كَأَجْنَحِي الْبَرْقِ وَ كَيْتِ نَسِيمَا
و قد ذابت بنار الحقد منها شكا حَمِيمَا فَأَجْنَحِي الْبَرْقِ وَ كَيْتِ نَسِيمَا
و خندنگ چهار یونگی عقاب جان شکر بود چکر شکرایی می دوخت و نوک
پیکان غنچه شکل از جشم مید چشمت خون من کشاد و الماس تیغ نیلوفری
از تن کور سیل افروانی می راند و حد خنجر ضمیمه را می بخت بنقشه فلم اوزنگ
لله و خیر کی می داد

کانه کلام از نصت حریفه با صلب من خسته افکارها کلب
خط عبرت بر پشت هر کور بسان نقطه ناد و خط مور
بپراز و کن شله هر جای روی جوان شمشاد بر رست طبر خون
اَقْبُتْ كَأَنَّ مَخِيْرَةً إِذَا مَا أَرْنُ عَلَى قَوْلِ الْبَيْتِ كَيْسَ
لَهُ نَجَلٌ يَقُولُ أَصَوْتُ حَيَادٍ إِذَا طَلَبْتُ الْوَشِيْقَةَ أَمْ زَيْكِرُ
فامیج بالفلاة يد بر طرفا علی و جل تو خسته کثیر
کف از زخم نشان آسمان کون تن کوز چون چشمه کف کفر خون بلای
کشته یزد و از نوک پیکان الماس نعل آتش از بسان حدف معدن یزد شده
فانك سما اعزها نك واهقه والنما

و چون ماه و عظم رمضان سه شانی و همسایه که موسم رحمت و وعده
مغفرت استقبال نمود بد رکاء و مایون خبر تا نه شد که جثوان لعین
عزیز شیطان در دماغ گرفته بود و کلاه سروری و سر کشتن بر سر
شما و در پای قلعه ها نشستی دست بختک نصره الدین سلارک
بر آورده و بالمشکری یک دل که در موقوف جان سپاری و هنگام سوارک

و چون ماه و عظم رمضان سه شانی و همسایه که موسم رحمت و وعده
مغفرت استقبال نمود بد رکاء و مایون خبر تا نه شد که جثوان لعین
عزیز شیطان در دماغ گرفته بود و کلاه سروری و سر کشتن بر سر
شما و در پای قلعه ها نشستی دست بختک نصره الدین سلارک
بر آورده و بالمشکری یک دل که در موقوف جان سپاری و هنگام سوارک

و چون ماه و عظم رمضان سه شانی و همسایه که موسم رحمت و وعده
مغفرت استقبال نمود بد رکاء و مایون خبر تا نه شد که جثوان لعین
عزیز شیطان در دماغ گرفته بود و کلاه سروری و سر کشتن بر سر
شما و در پای قلعه ها نشستی دست بختک نصره الدین سلارک
بر آورده و بالمشکری یک دل که در موقوف جان سپاری و هنگام سوارک

بر من دین و برستانه سیمین کشد آسمان رفتار اسبش خاک را از نعل خوش
و رغبت بندگان دولت در جهاد جنان صادق بود که گفت بر حیان متغیر
کشته اند در امضا و عزیمت غزو احرص علی الموت تو رب لک الحیاة بر
خواند و سر و الله الموت الاقرب حیة تکم قاصرب و ما للجیوة الاقرب تو تکم مقربین
بیتن دانسته پشروعون الی الموت کلها و فریاض عد و هم تنهیب
جنان حریص بحرب اندرون که گفت حرب عزیز بود برایشان و جان شیرین خوار
و شیر ملک بیش شمشیر ایشان چون شیر عود سو ز خوار بودی و شیر پشته
چون شیر کرابه می قلد رنمودی و از عقاب حدنگ ایشان سر طایر حکومتی
کردی و تبه ز وین سپهر کردان کردند تیغ رنگ چون تن خاریشت
بر خار بیکان شدی و مای سپهر و ولایت بسان کشف سرد کشیدی و کز دم
این طاس آگون نوش دردم نهان کردی و دل در بر خوجنک جویج تارنگ
بسان انار شکفته کشتی و بر یک بنول ناول در شب تار سینه مار و دیه
بود و ختی و بختی آزار من سید از سیاه جشم برداشتی و کلنتی

کلف از روی ماه و خاک از جشم سیاه بر بودی

کان سخت اگر گیرند پیش حله دشمن سبک دستی اگر جویند بیس کشکو اعلا
برخ تیرستانند و از زدن دشمن بول نهان بکشند آب از چشم نابینا
یکاد یصیب الشوق من قبل ریمه و یکله فی سهمه الیة المرسلة
و سفله فی العتد و هو مضیق من الشجرة السوداء و اللیل سو
بند کانت بکر زم جوخیا طامند که چه خطا نه اندای ملک کشوگر
بکزد و قتیق خصم می بیند تا بریند بشمشیر وید و زدن تیر
و از بر شمشیر یک برق طغری افروخت و از گور خنجر ایشان افتاب
نهرت می تافت

باد تازی بر عرصه خاکی رانده آب مندی را در شعله آذر گیرند
البارکین من الاشیاء اروعها و الراكین من الاشیاء ااصعبها
میر قتی خلیج بالینص تحذری علم الکما تعلی ارامهم عث با
ان المنة اول ما هم و قد جرت انهم الی القمام و الهربا
و از سره ان جتلی ضمائر آن دیار تنگی پذیرفته بود و گوه و صعدا
از عدت و است ستون آسک و از عکس تیغ مینا فام بیکر آب چون آتش
عقیق سپاهی شد و آتش از تحبب خنجر الماس کون در دل سنگ
و یوزد آب می کشت گفت رسول اجل در حد تیغ و خنجر هر یک
مکان ساخته است و تیر قضا و قدر با مضار شل و سله ایشان قرار کرده

طریق موت قید العید و سطلها لنیم فیها بین نوحی و مشرع
کان المنة اول ما هم و قد جرت انهم الی القمام و الهربا
بجزد بالله از آن آب رنگ آتش نعل که با زخم دهن و بخاک رنگ ادم
ببرق مانند و کن برق رانند سکون ببا زدن و کن با زدن با نایب جشم
و از وصول این خبر در دل خسرو شیر دل آتش حیت زبانه زد
و کوه شجاعت خاصیت بید کرد و بجهت نصرت اسلام سوس
وار کوبست و خون کل تافه و خندان شد

دل شا و خندان بدی روز خشم که چون چشمه بودیش در باجتم
تنگی البک و الفخک و السیف یفک ال عسی
و با زدن و بسوی آتش بیکار روی مخاذ و سمد با و رفتار ش
در کرد چشمه خور نهان کرد و خاک را با ماه سوار کرد اند
و اذ جری ترک الیراح و راه حیرت طوالت فی الحاج الاقم

آتش اوداع و کوه نهرت عرض ابویر و زکی سرشک و اختر هیا توان
 کایجاد است کوی در تقاب لاژ و در مد میزان چشمه سپای در اجاره کان
 آب و آتش را تو بنده اریک مرکب کرده اند آب یا فوین سرشک و آتش بر جان و خاک
 میان یترجین حیدر و حلی الثریا علی ص
 کفوفین الشمس فی کف موج الصبا علی فلیس
 چنانچه در از او بگوهر جو خورشیدی که در تابد پروزی
 و یزدی هوا نیرها خطی نیستان بیذای کرد و در سایه آن صحن زمین بر باد
 مرغ و در از خیال روح انجی شکفتان مغز تارک باران کرا دان و استخوان
 و لا تغیر الراج فی جوه اذ المخط الفقا و تثب
 زوکل نیزها نیزه داران مه کیتی جو اطراف سنابل
 و از بیخ سنان آتش افشان جگر تیر و ماه و زهره و بر جیس جوانی می
 شد و زخما چون کلنا شیر سوار نکل بسان جهره ای رود نام می کشت
 و صرام خون ریز بسان زحل سردیس سیر سحر ننگاری زه می کشید
 بد انگه که زخم سنان و زخم تیر زشت ماه مرغان کویز جویده باه
 بر آسمان زبیت کرد و زون ستاره سو ذیع تیغ بد یاد و افتد بشناسه
 اریک سیوفیه بخاک و جسم فلاغیم صبر و غضبیا
 محبون عیال بار ماه مشتقه عکس الاستی فی اطرافها لشهبیا
 زان سنان جو بحر رفت صحر کشت باطل صناعه تعجیم
 کفنی بعضی دلبران بسان ماسی جوش پویش کشته اند و کوهی بشکل
 مار زه در شده علیها اللابون لکل صبح بود و اغرض لاسیاسا د

ماثوب

بقی الحام نعلمه سحر ن ابد و تکل لافتر کن نیکون
 می طاعت آن آب رنگ آتش نعل که کج کوه رنج است و رنج بد کوه
 و کشور سنک از تنبیب سواران دشت محشر شد و مرکز خاک ان بی قرارگی نکل
 دیگر کشت کفنی آسمان از عکس تیغ و خنجر دریا از خنجر است و روی هوا از کا
 یات سرخ و زرد ساین بر از زر
 و تکل حقیقت لک الوایات فیه قطل صبح بالیغ الحصاد
 صیت پایات دولت از تو بلیغ صیت آیات حشمت از تو مبین
 ای بسار ز مکاه کوه صولت در هر بیر کشت فرق مجنبن
 و اژدها نکل از بیخ اژدها علم نکل می شد و شیر جرخ از شیرایت چنان
 امان می خواست
 هزار بار در محله فزون خواست و شیرایت و شیر آسمان زخما
 و تحت پایاته اساد طیمه فی ظفر کل آتیب الیطن بلوت
 جو بکند زمین سیر آسمان مد نوین کرد سیمین کمان
 کان الیلک خارجا فیه حال مثل ما تعطف السنان
 و من ام النجوم علیه دمع بخاذران همز قبا الطعاف
 و از شنه کارزار و شفع بیکار شتابند تراز با و باد بروی کردن
 و صحن هامون در دل شب تار روان شد
 فیت لب الیالایوم فیه تحب بک المسویه العرب
 بحر الحیش جولا جانیه کما تقصبت جناحیها العقاب
 روز چون خورشید و ده شب جوامه و اختران می رود در ملک وی انظاره
 لشکر می کشد و سیمرخ آفتاب در پس کوی قاف مغرب ستارگی کشته بود و باد

اشمب

کافزایان را تم مرقعها غلطها با عینها الجواد
 سیاه و چویش و پرو چویش او چنان چون ز باخ صبار وی و غر
 زه و سیک چون کبوتر و لیکن بروی زه و مهر دام کبوتر
 کلها را بر کان تیر جوانی که بر پشت فی دل شتی قد دلبر
 زباز وی مردان روان خشت رجم رجم است زکی دیوایتر
 و از غایت حرارت آب و هوا چون سحوم آتش افشان کشته بود و لذت فیهین
 عین نکل اسبان که از نو نه کردن کدر کوهی رنگ لعل بد خشان گرفته
 و شرب اجرت الشعری شکامها و وسعت ما علی انانها الحکم
 حتی وردن بعین صیر صحر تنس بالماد فی اشد قبا الیهم
 روی ماه از رکاب شان رخنه بشت مامی زوشان افکار
 کوی کرد و چشم خلق زمین چون برارنده دست چو کلان داد
 آتش بلرب حتی کاد محفرها حب اللقا اذ اما تقع الیهم
 و از ماه رایت خسرو تاج خورشید رخنه کشته بود و آن کوشه جگر سیانش
 سایه بر کردن افتاده و ابر خاک مواکب و کتاب او بد یله آب می زد و باد
 غاشیه بخش آتش بای او بدوش می کشید
 می فکند از ان دندان مه و مرغ و زحل دلیلی نایح و سنانی شل و یک سبرش
 کتابیه یلوح النفر فیهما برایات نظر زبا لبحاج
 کشته بلند مواکب او با ظفر سخن کرده در از خنجر او عدد و نیا
 باشیده نور کوه تاجش بر آفتاب کسترده سایه کوشه جگرش بر آسمان
 و دولت از صحنه صحنه سینه اوایت فتح و نصرت می خواند و اقبال
 در چشمه تیغ او چنانک در آینه نقش طفر می دید

چشمه

اشمب روز در آشیان ظلمت تخان شاه و زلف شید و نکل شب بیض و رین
 جرخ در زربال کوفته و هوا در فغان خورشید بر نکل بر غراب جامه سوک پوشیده
 هوا از فقر در یاتین تر شد نکل چون فقر در یاب کهر شد
 و لیل کوج البحر اذحت سدوله علی باواع الیوم لیست حوت
 نقلت له لما تخطی بصلیه و اردت اعجاز او نایکلک
 الایها اللیل الطویل الا انجلی بصبح و اما صبح بیک با مثل
 نیالک من لیل کان نجومه بکل مغارب النکل شکت بیدیل
 هوا اندوه رخاه بدوده سیمر آراسته جهر بگوهر
 کمان بردی که باذ اندر بر آند بروی سبز دنیا بوک عجم
 خمر شوله جو خور لاف جانان مغرق کشته اند و لو کوشر
 مکلک کوه اندر تاج اکلیل بتارک بر نخاده و غفر مغفر
 کفنی از آسمان عاشقان نقبا کیتی کله بسته اند و روی نهانه چون
 نامه عاصی روز محشر سیاه کرده
 شوق چنان بد زکی که کفنی مردم سیمر تاه بزیاید می شوی دیگر
 هوا سیاه و بگردار تیر کون خفتاب نکل کبوتر کردار نیکون مغفر
 و لیل فی کواکبه حرا ت فلیس الطول بدت انقضاء
 عدمت محاسن الا صبح فیه کان الصبح جودا و وفاء
 ماند شب سیاه بیکجای بر مقیم جزو نکل مغرس و بر بای بای بند
 و خط سیمین جوه ازین بوستان کل غای چون عارض سترین
 می یافت و عقد بروین از سیمر نکل زکی بسان شاخ شکوفه میان بین زار می خود
 و تری الثریا فی التار کانه بیضات ادمی یلین بقدر ند

وكم هم طاحت فباثه بالهوى * وادى بظلمى فيه حر الوداين
 تغلبه واكل بنحو صبره * بحيرة الاخفاف نزل المرافق
 راعى جرحه مورود رطله كرهه * بوسهل بود سلس وحزنى ابو
 از دست جب هلال جوینین یکی گمان * و دست راست میر جوینین یکی گمان
 لفتی هلال بوسف و شب تیره چاه بود * عروق دل و بسته چاه در ورس
 و حیوان لعین از وصول مواكب منصور خبر یافت و بفر رفت حال از بانی
 خصمان برخواست و بدست نامرادى عنان از دست جنگ و بیگار بر تافت
 و صاحب واقعه و حبله بنیم و بین ما بستمون شد و از صرصره قهر خسر
 با جمعی ملاعین دیو صفت از نیش سلیمان می گریخت و چون کوران
 صولت شیرزبان و ببر دمان می رسید * * *
 مضامین باقی المصنوع فیهم * * *
 روان رسم اگر باز به محراب شود * که بر جوید از و چون کبوتر از مضراب
 و از تنبیه سنان چون زبان افقی اتقی صفت بر خود می پیچید و از
 سم بیگان ماهی پشت بسان ماهی بر خشک اضطراب می کرد و از بیم خدنگ
 مار زنتار جنانک مار بوسست آفتند نه می انداخت * * *
 از بی زهر روان که بخاک آوری ز زمین * از بیم در زهر شود مرگوا بکیر
 و از ترس سیاه مار سقوط در دیده بر راه می جست و از هراس لشکر
 مورشار بگردا بر فروار می آورد * * *
 باشد هلاک مورچه چون بر بر آورد * بد خاوتت مورچه بر بر آمده
 و در میز صفت چون باد بساط خاک طوی می کرد و نشیب و فراز بگردا بکیر
 و آتش می برید و از مهابت تیغ آب نمای آتش بیکو بادسان بوسر کز خاک
 آسان

راه

آسان می گذشت و از شکن خنجر شمع سپهر سپهر وادى لوزیف *
 و عد الفوارس منک فی ابدانها * اجری من العسلان فی قلاتها
 و از غایت عفاف خونی در مجاری و سنا قد عروق او بستمون شد و از بر ط
 مینیت مغز در تجا و یف عظام و کله سراسوی کلاخت * * *
 ز بیم او بتوان دید روز شک و نبرد * مخیر دشمن او که دشمن پیران
 ز تف مینیت او در دلش سد رخون * چنانک در تن عتاب و در دل پیر
 گفتی خیال سنان خون خوار و بخواب دیده است و یا شار حسام ابدان
 شداری شامه کرده * * *
 تکلیف بیت مضطربا جهان * فرشت بلخیه شوک القناد
 یون فی النوم ریحک فی کلاه * و عشتان ابیری کلب فی السماد
 شب نیارد خفتن عدو تو ملکا * که جز حسام تو مرکز نشیند اندر خوا ب
 جو باد و از جو بی بکر شتاب و جلاک * جو رخ و سیف نل فی بکر طعان و ضراب
 رخ عدوت در اندر دشت از لنگ * مرکب است حسامت زان شب و سما
 و خسر و شیردل خنکی بخت از هفت بزر بر عبت من تاخت * * *
 ز خون شمشیر مندی در کفش اول * زخوی خفتان روحی بر تنش
 موف علی فرج فی یوم ذی الحج * کاخا لعل یسعی الی ابل
 و شب رنگ بران اندام او چون باد بروی می شتافت و بسان جرخ تیز کرد
 کز خاک می پیروزد و رجستن بکسب سم خیر نلک می شکست و شمشیر
 کرد از بروی هوا بشیخ می گذشت و با بر مانند با گردون گردان میسا به
 می شد تلعش با نیم میخ آراسته سایه بان ماه می گشت و آفتاب ارباب
 سایه خاک سم او می بوسید و بلطف رفتار چون سایه پردوی دیوانی
 رفت

و از غایت سرعت بر سایه خورده است می گزیند و بسان تیر از هدف خاک
 ببر جاس افلاک می نیوست * * *
 و مشرف از انظار حاط محضه * حان القصیری جرش عرد النفا
 قریب ما بین القطاة والمطاة * بیدان بین القذال والصلاة
 ساق التلیک فی سبع منعم * ریح الذراع فی امینات العین
 رکبت فی خواشب مکتبه * الی نور مشک طغوظ النور
 یک بر اعلی طلیعه فاعومله * الی لوحین بالخطاط اللاحق
 مدخل الخان ریح شجرة * مخلوق الصهوة مسود و آفت
 لا سلک یثینه ولا فجا * ولاد خبی وامن ولا شفا
 بحری نکلوا للریح فی غایاته * حصری تلود بمرایع النفا
 تظنه وهو برکت بختها * عن العیون ان ذاکى اوان رکت
 اذا اجتمعت نظرا فی اثره * قلت سنا اومض اوبرق حقا
 کائما الجوزاء فی اوساعة * والیم فی حیمة اذا بدت
 چون نلک عالم نو دود چون قمر نلک لار * چون شتاب نه نای و چون عطاره کاردا
 چون بوسیدن می از نلک اولد * بولندن آسمان او کرد او بر کسوا
 و مسرع ضیا و نلک آن باد سیر با حرکت و اله و جیل می شد و کو
 و جحر از برق نل و عد صمیلش بران شوار و صلا می گشت * * *
 شکل شب کو بین مجسم گشت و جان دادش خدای
 بر چنین و دست و پای بدید اند * * *
 اغر یلوح علی صفا الصباح و سایر الغیب
 ادا ندمین شربان الصمیل نل سمیه له المقرب

بست و خنجر بد توان رد از آنک * همیشه در نلک از باز پس برد خنجر
 مسیر اوطر اندر سرائکی و سماع * صمیل او نزع اندر دل آورد جویر
 اگر کاش می بود که * تاورد * مساوی نلک اعظمش بود نلک و بر
 و سیاه اسلام در جود باکو بالشکر صند بر او شد * * *
 بولم یکن رکبا الا واکب لم یکن * لیلدم من جد باسک مهر
 بماند کیر بکاه عزیمت انجزلنگ * ستورد شمن اگر اعوج است و کو محوم
 و بانک حنوان را مکت مقاومت و مجال جنگ بنود اما چون بنا کام خود را
 در کام از دهاه قنال دید و راه عزیمت و کو بر بسته و ایا ی دوان و اعلام
 نصرت خسرو کی کشاده بصورت حال نه از سر اختیار که مکر اخوک
 لا یطک خنجر کین از نیام عداوت بر کشید و با کردار کرد فتنه بکین
 و تیغ ابد ایایی حرب بر افروخت * * *
 فایح عالم جد نلک مطعا * و اقدم امام محمد منک مریا
 فلم یفته ان لک محوک مقبلا * ولم یخبر ان حاد عنک منکبا
 فی التمهید تیغ ابدان از دست * اگر جنتی بود بر مخالف تو و یال
 گمان بود که اگر شک ایکن کیر * و یک تیغ توان کرد دیده با مال
 معوا و اموالها شایر فیا و تقوا * کو تقة العیر بین الورد و الصدر
 و اضغف العرب ایدیهم فطعمهم * بالسهمیه دون الوخر بالابر
 و از نلک جلال بر کوس جرم کوزن خروش بر آورد و بانک تبین و آوان
 سینه مهر جهان بر سو گشت * * *
 ز نلک کوس و خروش بیلان جنان کوچه * که از تنبیه در اصلاک کیر د
 و صلا زعد طیک و دمانه بیوق بر افرو و دم نای روین نلغ صورینا آورد

دم نای روی تو چون برآید • بدانندیش را بر نیاید ز بوم
و زان صد تیغ و صواب خوله • جویغ بفسر و در عرق عودم
و از بیج چمن سیم بیکر ماه رنگ زعفران کوفت و کلک ز رین تیران مسیر بان
ایستاد و شهور جویغ چون ناهید شیون آغار نهاد و زین در بر کهرام و بر
نچوش آید و دل در سینه کیوان بوکینه خواب شکله
حسام تیرا یه حرام در کف • گرفته دف از بیج و خنجر صاخره
و صرد و لشکر چون در یار اخضر در ترحم اید و بسان در کف بولاد بر کله کر
حمله کردند و هوار نبردان کرد سپاه در شمر سپاه شند و زمین جنگ
از خون دلبران لعل پوشی کشت
ناجوس ز صرا الجرم مفرج • و المار من مار التراب اشک
و التفرق ثوب بالنسور مطهر • و الارض فوش بالجماد خلیل
تمینو العقاب علی العقاب و یلق • بین القوا یس اجدل و مجدل
و سطور خلیل انما الفاتح • سمر تفرق بالدماء و شکک
براز کرد سندر و کی ماه از نبرد • بران خاک شد کام مامت ز کرد
زمین سحر کشتی مژد انجوز خون • کهن راست جنتان و کامی نون
ز کرد سبه خنجر جنگلیان • معنی تافت چون چکر زنگلیان
زین کشته کاید و صرد و کروه • ز خون خاست و دریا و از کشته کوه
نه بیلا یل از خون رخ زرم کوش • که بولاد بوش است یا لعل بوش
و سر شک تیغ باغی صحن ناورد بخون سبیراب کرد و جوعه خنجر هندکی
خاک مکرله راست کرد انید کفتی برف شمشیر و خنجر بر جان مبارزان
من خنده و آب و شل و محله برین کشتگان می گزید

دیو

و بیض تری الهامات غنم مهرها • تلخ کماطار الشوار عن المرتد
نار کفیه کشت سر سرکشان ز تیغ • زان نارسد دینه میلان جوان دان
و ز عکس تیغ چهره بد دل کمان برکت • کابتنی است تیغ عانی بر عفران
و ایر کرد از تیغ از شاخ مورد سر شک عانی می بارید و بر برک سداب
سید ارغوانی می راند و رخ کند نایاب لاله می شست و زلف بنفشه
بختی احر خناب می کرد کفتی از صفی بولاد بخاذه می بارید و یاز خنجر
الماس یا قوت می زاید و قطرات خون بر سیکور نکار کون او کفتی نظرها
شکرفت است بر مینام سبز چلیک و یاد اخمار انار است بر برک انار افتاده
معن نمود ز و روی حسام خون عذر • چون آب شکرفت از روی تخت زنگار
بوس التبع علیه وهو موجود • من عی و کما غنا هو مغل
ریتان کو قذف الذی استقته • لجری من المجهات بحر زید
ما شاد کته منیه فی محجه • الا و شغوره علی بد هاید
ناریت آب رنگ و شراب اند و حباب • آیت نار نعل و حباب اند زور
در آب که حیات نهادند پس جرا • مکر آب او بخود حیاتش زور
طبعش معن ز خوردن خون معتدل بود • کوسرد و خشک باشد و او باز گرم و تر
آن شب که آسمان ز بر نام او کلدشت • تا بر او بجهر کشیده اند و بخور
و رخ خنجر در کرد چون آتش از میان دود می تافت و در میلان جنگ
یا قوت بر صحرانید می ریخت و در زخم باد را کوه مر جان می داد و بخون
کنید بیرون را لعل فام می کرد
تندر المراج ضاحیا هاما • بله لالک کا حالم خلاق
از قف خنجر و ز خون عذر • و در بیکار آن شه صفدر

دیو

موج بحر محیط کرد و خشک • اوج جویغ بسیط کرد و تر
و کوه بر صغیر نیلوفری و جویغ عکس ثریا در آب می در کشد کفتی و بارید
دین در میانه اشانه اند و الماس باه و بر نیان ریخته
از خرد آگاه می در غنم باشد چون خرد • و کمان آگاهی در دل بود چمن
اینه دیل و کوه و کسترده مردارید خرد • خرد الماس دید کافته در بر نیان
کوه را ز نکلش چشم اند نماینده دوت • چون پای روشن اند و بر ستاره آسمان
در بوند و چشمه سیاه داف می قیا • و اندر آهن کفر مرارید و از دین کوان
هیچ کس دید ست مر سیاه را چشمه • هیچ کس دید ست مرارید را بولاد کان
ایض کالم اذ انقضی • لم یبق شیاعه الا فری
کان بین غیره و غریبه • منقار دانا کلت فیه للذی
ترک المنون حین تقوا اثره • فی ظلم الا کباد سبلا لتری
اذا هوکی فی جنة غادرها • من بعد ما کان خیارا و من زکا
و بیکر شهاب کوه دارستان در طن بسان فون هلال صحنی می شد
و قذ الف واد تیغ در ضرب چون عین نعل خنجر می بد برفت
تیغ خون زین ز بی ریخته شده سپهرین سین
قد خون خوان زین ریخ شده ز رین دال
و جرم خون آلوده هر یک بسان شعله آذری در تشید کف خنجر سیم سپاه
سوسن باب بقر و رین شسته اند و بیگان مرد نام بد می احر خناب کرد
از روح زرد و خنجر سپهرش می کند • دیو سپید فوج و شیر سیه نغان
کم من دم رویت منده استنه • و محجته ولقت نیما با تره
و حاین لعیت سمر الراح به • فالعیش هاجره و العسر زان

نار

تاز آب رنگ تیغ تو الماس برد مید • الماس جزه داب بکیرد می قرار
خونی که از دند و بیکان سنان • بر خاک سطره اند بخت کند نکار
در سایه سنان تو کرد کلاه سبز • رنگین جواهر سوده و سوز نه چو شرار
و تیر جگر دوز ترک بر تارک سرکشان می در وقت و در شب کرد چون
شهاب روی هوامی افروخت و در ابر غبار بسان برق و صاعقه می
در تشید و باتش زخم از سیمه آلودن کوب می افشاند و بنوک بیکان در
مغز مبارزان بولاد می کشت و در دین دلیران بسان خواب بر چشم روان
می شد و در سینه جنگلیان چون راز در دل تهمان می کشت
و للسهام حقیف من مسامعهم • کالخلد القیت فی انیامها الفکر
اذا اسطارت طلائع الاقوادر فیها • بالیض عوض عن اغمارها القرا
کوه صاعقه بر سنگ معنی کارگر آید • تیرش به ازان کارگر آید بر سیر
آن تیرند تیر سست عقاب است که بستت • خط اجل و قوع عتقا و بر بر
و خسرو بر و ز جنگ چون ابر و باد حمله می اوود و کهنه خاک از رنگ آن
باز باقی آتش طبع باذ سیر تلک می یافت و غبار سم مرکب انجم پیش
تاج خورشید می شد و هلال نعل شب رنگش در جنتی یا ناهید می کشت
و ادم یسجد الیل منه • و تطلع بین عینیه الثریا
سوی خلف اصباح بطریشا • و یطوی خلفه الافلاک طیا
فلما فات و شک الخوف منه • تشبث بالقوام و المویا
سیه چشم و کیسوفش و مشکدم • برکت روی و آهونک و کور سم
که اندام و نه تاناش و جویغ کرد • زمین کوب و دریا بر و نه نورد
مسئقی بخوباد و بیلا جوا • بر شتا و جوامع و دلا و جویغ

دیو

زاند بشو دل سبک بوی تر ز رایت خورده مندر چو تن
 جوشب بود که سبک بشافق بیک روز بگذشته دریا فیت
 نهادی بطبع آن که بسته دم دوسه بار بیک درم چارسم
 کفتی روز از بیاض جبین ادم او نور پذیرفته است و شب از سواد بیکر
 آن که سبک ظلمت افزوده **۴۰۴**
 بجای الشمس اشرف من وجهه لم تخرج منه دجی الظلام المطبق
 ستان چشم فلک سینه بصره شکم ملال کردن شب رنگ ماه پیشا
 و شهر یار شیر شکار بزم بولا از سنگ خاگ آتش من افروخت و از کشته
 و انخته غم را بزمی کرد و از خون بعل اسب رنگ لعل بد خشیان
 من داد و سرسوردان در بای با زبان جون کوی در خم جوکان
 من افکند **۴۰۵**
 کانا اهدام فی المیما عیون وقد طبعت سیونک من رقاد
 و قد عفت الیس من موم فایظان المانی الفواد
 در یزد رمق تو دها جو قله لاله کسته تیغ تو سرها جو خورشید انکور
 کوفته فایده فتح تو زمان و زمین نهاده مایه تیغ تو و خوش و طیور
 و با لباس خنجر ترک و تارک اعدا و دین من شکافت و دل دایران سان
 تیار لاله جاک من ز و جرم بنفشه فام از عوافی من کرد و بیکر بریان رنگ
 باب معصوم من شست و از عکس صغیر خون اودا و سپر قیر کون کرد شکوف
 من شد و دمع ز نادی جوی هم مانی من کشت **۴۰۶**
 چون بول کن ناست و لیک جو بیکری کرد و بدرون عرکه جون شاخ ارغان
 نیلوان در ناب بخان باشد ای تجب نیل و نیل کاب بود اند رویان

دل

در ابرو

در ابرو کرد که مرا و هست جون درخشن در کام فتح بیکر او هست جون زیا
 هست آتشی که دوز بر آید بزم رجور از قصرها و قصرها و از خاگ خاگ
 و فی القهر النادر القی عبدت قبل المهر من الخ ذ الیوم قصید
 من یه آن قصه معشر اصغر عا جدها او تعظم معشر اعظما
 و از تیغ جون برق از تیغ آتش من افشاند و کرد نبرد بیاران خون من نشان
 و از جگر شیر زیان چشمه خون من کشاد و از تن زنده بیلان سبک یاقوت
 ناب و لعل مل با من راند **۴۰۷**
 کان قضای فی کلمه یدان یوم الندی والودی
 شمنی که هست کف و تیغ او بر من جوهر کوهر موج و جواهر صافه بار
 منی کشاید کشور منی ستاند ملک تیغ انجم و بکر جان او بار
 کفتی ابر تیغ سر بارش برق آتش افشاست و نمک خنجر خون خوار
 هز بر جان ستان **۴۰۸**
 خنجر او سر کن کورش و مغر شکستش بولادست و محش ستان کنار
 و باز دها روح شیران جنگی از بشت اسب من دیود و بیسان
 بر جم سرد لیوان از نوک ستان من آویخت **۴۰۹**
 و یحلم هات اعدا به فلانی یلبس من التاجا
 از نین او تیغ من الکهن او آویخته جون شیر علم شیر زیان
 و از زبان ستان آب دار آتش حرب زبانه من زد و بلعان برق
 رخ شهاب و از روی هوا من افروخت و از خون بسک و ریک رنگ
 یاقوت رانی و لعل بد خشیان من بخشد و از بیم جهر من رنگ
 کونه ز و نین من یافت و هرام تیغ من سرد سرد سیر سیر جوشن نمای من
 کشین

سرمه ماه از نوک معنات جو جان راه که کشان برداشت
 مشتاق و ادیش او هم تیغ نهاده و طبلسان برداشت
 علیه ساه من تمام خیوله کواکبها فیها المیسة تلمع
 و ابرو از زبان تیر چشمه حور من بوشید و از حقه کردون مهرها سیمین
 کواکب بر بساط خاگ من افشاند و مخافان دین جون صدق خاکسار
 من کرد انید و نوک بیکان ز رین در سیمه مهر و ماه من نشان **۴۱۰**
 شاهی که پرو زرم ارادگی زمین بکند بتر در بیکان
 تا کشته و از ان کفن ساز ذخ تا خسته و از ان کند در بیان
 و بکر ز لیان کرد و تارک کردان کشان بر من آورد و سر احزاب شیاطین
 ز سرمه با زبان بان من بست من کرد و ساز زخم کویا و تیر زین جون
 جاعقه در آب آتش من افروخت و مغر مبارزان چنانک ابر زاله **۴۱۱**
 بر خاک میلان نبرد من ریخت **۴۱۲**
 کوز تو بند ثابت بکشايد از فلک تیر تو بچ و لکن بر باید از حصار
 چشم طیز تو بوشد ابرو که کوز تو جون سرمه کرد در تن بد خواستخان
 و سربکان از تنی خون آلود خسته رنگ لعل بیکانی کوفت و نوک
 ستان از عکس جهر من ز داند و کشته زردی که باید بوفت **۴۱۳**
 بیض و سر ادا غمر ز رخورت لعلت خضت بها ارواح و المیها
 بزالت نفس من لقت و لاسیما ان صارت نخر و صاوت و
 بونک بیز حفتی و دج سیمای کوفت ز یونکین ملک سلیمان
 ز تیغ روشن او خاند و تیر است ز کک تیر او و جمن ملک نور اف
 سیمه ملک و نار حواش ما بیل است جو سر بر آید از و فتمه اشیاطینی

مشققات

مشققات سلین الروم و ز قتها و العزب ادتها و العاشق النفا
 کفتی خنجر من ابرو من شیه رنگ صند و ان ز بر بخته بود و دست اجل
 بر تن قیر کون ایشان ز عفوان ریخته **۴۱۴**
 ز بس کشته صند و زمین شد سیاه جو زاغان افکند و بروک راه
 در نشان رتن خشت افروخته چنان کاتش از همیزم سوخته
 بیوم نخرج ککجال فیه ادانس بالعناق و با بطراد
 تشق برقه فی کل اقف و اقبل سبله من کل واد
 بغرب ملک اثار من المیا مح و طعن مثل افواه المراج
 ز نین همه کله سایکی نمود بجشم ز بی که بر سر ایشان فرو رفته عذاب
 نکا غاصم العدمت شبها مع الغراب غریابی علیم وقع
 همیشه خم تو در سایه مایک بود ز بس که بر سرش از مهر استخوان آید
 و حنوا که مایه شرونداد و اصل کفر و عناد بود بهشتین و هم ندیم ندیم
 شد و اعلام شرک و آیات ضلال او بدست قهر کن کشت **۴۱۵**
 دایت یل خوا و تو خرنجک را مانده تیغ با ز بس رفتی بطبع اند و یو خرنجک را
 و در شد و دوا و بلا و قضا نو ابرو عا کز تار ناب و دگر کرد اب و عا
 و آتش هیا جون باخ خاکسار شد جان بملک سورد **۴۱۶**
 شایسته شیر ناده که خون عد و است در ریختی حلال تر از خون کوسفند
 مالک دمد و انجمن و ز رستخیز بر مجر جیم ارا عله اوسند
 و بایان کار و سر عجم بیکار **۴۱۷**
 تیغ جون الفت تارکش بکوفت جوین بیان کمان جون فون قامتش
 و خنجر ابدان خاک و ز مکاه بخون آن بخند و سرشته شد و عرصه

محت جد و ال

مالک از نجاست شرک او شسته آمد
 آمن ز مهر کشتن خصم خاصیت
 باین بقتل من اود بپیغ
 و بشهر کوهر کار که کتی روی سبب
 آراسته اند و یا شاخ
 میانید رستم و بر صرع کرده جسم
 ملک و دولت و بحسابه فتح و نصرت سر نهادند
 نمود و تیغ تو آثار فتح و گفته نلک
 چنین نماید شمشیر خروان آثار
 و صیت غزوان شهر یادی و ذکر مساحت
 شجاعت همت در اطراف عالم
 سایر و منتشر شد و اخبار ماکر و مفاخر
 در اظهار شایع و مستفیض شد
 و نام مجد و معالی بر صحنه ایگار
 دینج و تناسبت تخلید و تابید یافت
 ارتکاب الجند سیفا و القریب مجاهد
 و لولا مجاهد السیف لم یقلد
 و خیر حالات النفوس حمالة
 تحت با یگار اثناء المخلد
 عمر مردم اگر چه بگذر دست
 عمرانی مدیح شعراست
 زنده دسم بشعر فرد و سیست
 و رنه نور جهان نشانه نجاست
 و نیکان دولت از کوفت غنایم
 بسیار که و مقام کثیره باخذ و صفا جوهر
 و کان بگوهر و در توانگر شدند
 و بسان سوسن و ترکی باکر سیم و تاج و در
 کشت و خضر و بر و نجاتک
 تیسرین فتح بزرگ که طراز قوج ملک و بود
 عروس دولت بود و یاد و در هر محفل
 آن عظیم از قایح لطف یزدانی
 و سعادت آسمانی شناخت
 تساعده المندار بهما یورید
 و یحده لا نلاک کیف تدور
 و ما کان للیور و لولا جوار
 و مجاز و للشعری العیور عبور
 تحت فی درگاه تو یک دم شکیبایی نکرد
 فتنه را جز عصبه عدل نوسودایی نکرد
 محمد روز

و قد فتح فی مائور المبر عن سین البشرو صلی الله علیه انه قال
 اکبر و العالی و قال علیه السلام
 فأنهم ورثة الانبیاء ففی اکرمهم فقد اکرم الله و رسوله و قال علیه السلام
 و افضل الصلوات و التحیات کن عالما و متعلما و مستقما و لا تکن الرابع فتم کلک
 لا حرم بین این عقیدت ستوده و حسن این سیرت پسندیده و زبر اجوات
 ملک آثار لطف و انوار غنایت الهی طاهر ترست و ابداد نعمت و فیض
 فضل نامتناهی او بیشتر و کافه خلق با آله کف کمر یار و روی بدین بارگاه
 جلال که بیله اقبال و کعبه اعمال جهانیا نیست می آرند و عنان نعمت علی
 بتاعل الله یار و تداین با جدمت این درگاه آسمان رفعت می تابند و خود را
 ذله کردار بر افتاب این حضرت جنت صفت جان می دهند
 من المخرقة الغناء تحت قنطرة و تزوی بانوار الویج المیج
 ضناک لا زند الرجا المریج بکاب و لا باب العطاء عریج
 بوستانیت مدد و نور تعیم و آسمانیت تد و نور جلال
 خدمت تو معقول دولت حضرت تو مقبل اقبال
 و بتقیل بساط طهارت که بوسه جای ناموران کیتی است عز اصولی
 و سعادت کلی می یابند و بتشریفات کواغما به و خلق فاخر فایز و بجهت
 شوند و بعلو رتبت و جاه تقدم رفعت بر تارک ماه می خندد و در میدان
 معالی کوی سبقت از شمسوار گردون می ربایند و از حق تعالی می
 خواهند که طناب خیمه جهاندار روی را بسمای خلود بسته دارد و عقود
 شهر یاری در سلک دوام بسته و کلزار خرمی از خار نامرادی بیارسته
 و دیات ملکوت بکایان فتح و نصرت آراسته و آفتاب اقبال بر درجه شرف
 و نقطه اوج ثابت قدم و از آسیب چشم زخم کسوف و آفت نقصان مسلم داره

بن جواز بانی نوکافان اروا راست است
 از انق خورشید قصد عالم آرای نکرده
 و چون بر روی انور خسرو دین بر و روشن بود که اگر بیدار بر امتداد و ز
 کار باقی ماند و بر تعاقب لیل و نهار بشکر و نعم آفرید کار مشغول شود
 عاقبت مدت عمر عالم اقتضای پروردن نطق شکر و با تمام آن نعمت و انواع
 آن موهبت محیط نکود بس در مقام اخلاص بقدر وسع بندگی ضعف
 بیچارگی عرضده داشته و بجز تصور که انلا احصی ثناء علیک اعتراف
 آورد و بیس لکن فی حد الضمار حصان و بحیازة نعمه بیان بر خواند و در
 تمهید قواعد عقل و تسمیه ارکان شرع می لغت نمود و در طلب این
 تجارت مرج و مضاعف سطح منطقه جد و جهد بر میان بست و ربع مسکون
 بهمار انصاف و انصاف معجور گردانیده و بحیامی نعمت بلند رفت و برو
 روز بازار فضل و پراعت باز آورد
 لک الفضل و الامتثال و الهمة القی انانق علی زهر العیون و اوقات
 و لولم تکن آثار مجدک اتمد ا لعین المعالی و المفاخر کففت
 بزرگ بار خدایا تو آن شهنشاه جهان جزان بگرد که شاهانه نعمت تو
 عریض جاه تو بخواهر و در یار گرفت بلند قدر تو بخواهر فلک پیروز
 نه چشم گردون چون کرد تو صورت نه نه کوش کیتی چون گفته تو لفظ شنود
 و تو تبر و احترام علماء دین که ورثه انبیاء و خزنه شریعت و حقیقت اند
 و شرف قرین و مزیت درجه اختصاص یافته واجب و متعین دانست
 و اعزاز و اکرام ایشان بروفق کتاب و سنت مقدمه بختیار و عمل
 جهاندار می شناخت کما بین الله فی رواه و الاملا یات و فضل فی جواهر
 الکلمات بر نع الله الذین آمنوا منکم و الذین آمنوا العلم و درجات

و ما جلال بطرسفد اکبر و ناصیه را بشکر مترون و از جنگ خضر خضوب
 و خطر محاق مصون و اولیاء دین و اعضاء دولت بیروز و اعدا ملک و حصاد
 ملت سید روز
 بشکریا کفیت باذ دشمنیت دلیم که باذ خیمه حاجت بر اوج علین
 دونه می ستون و در بیدار دل جوشم جویم گوشه سر چون طناب راه نشین
 بدیده من نوب الزمان معاشیر اخرا دم و لا یخو بعبید
 ابدت مقابهم بحاسن فعله و الصمد یظهر حصنه فی ضده
 و چون املا د شاد مانی و وفود کامرانی متصل شد و انواع میامین رسا
 روی نمود و کاب عالی لا زال عالیا در ظلال بیروزی بر صوب هاستی
 روان شد و بجهت غارت حصا و روزی چند آنجا توقف فرمود و بعد
 از آن عنان عزمت بر صوب کمرام تافت و آن خطه بقدر و مبارک زیبتی
 تان یافت و بفرمانه رایت همایون آفتاب معالی با حیر خویشی خرابید و در
 اوج اقبال بنقطه شرف و مرکز سعادت رسید
 بیج فتح رسید آفتاب دین آرای یکامها بر سید و فضلها خدایی
 فأتبع الدنیا اذا کان غایبا و ما احسن الدنیا بحیث تكون
 و اسباب سرور و مصلحت و نواغ و راهیت خلق دریم بیوست و خاص
 و عام در ظل عاطفت و کتب رحمت آسوده گشتند و در پناه امن و جوار سلامت
 از غلب نواب و حوادث خلاص یافتند
 غدت یک آفاق البلاد خفیه و بعد تحمل دنیا و انت ثالها
 جهان بساخت جهانرا هوای دولت که از طبیعت احیاد رفت ناصایت
 از آن گذشته که کسایتی کندی این سحر پیورده در می یا صبا بغار می

و تاشیر صبح انصاف با طواف مالک و انظار بسلطه عالم رسید و شعاع آفتاب
معدلت بر کافه رعایا و ذرودستان یافت ۴۴
تویی که سایه عدالت جنان بسط شدست ۴۵ که پیشه کردن آن مشکست خورشید
سایه نام وظل عالم منبسط ۴۶ فالظلم من رتی لب الشکر حل
ان شام راح و میض البرق مند سخا ۴۷ اولاد جان بحق جلد صفا
و انوار میامن رائی و رویت بر صفات دین و دولت پید آمد و آتش ر
محاسن شمشیر و خنجر بر جنان ملک و ملت ظاهر گشت ۴۸
دمن مملکت محمد خوش ۴۹ تاسر تیغ او نگرید رار
انادیم و دو جوییم و سیوفیم ۵۰ فی الکباد ثبات ادا دجون هجوم
سما عالم لهریدن و مصالح ۵۱ تجلو الدجی و الاخریات رجوم
خسته رائی او در ملک را و فتنه بریند ۵۲ مبارک روی او بر خلق کار بسته بکشا
و خبر تیغ فرخنده و بشارت بزرگ در عرصه کبکی منتشر شد و صیت
آن با قافیه و ادائی بلاد هند و سند رسید و فتح نامها مشتمل بر کیفیت
نصرا و لیا دولت و قهر اعداء مملکت تحریرو افتاد و محضرت غزنده عمر صالحه
بالدوله و الاقبال ارسال کرده شد تا رائی انور را اقام منور او و شن
کرد ذکه بر محمد و روزگار مقاصد و آمال که بمحصول حق رسد و مطالب
و اعراض که محتاج مقرون می شود بنام آن همه بر ممت عالی و عقیدت
باک خدا یگانه است و مهریست امانی و سرور و ترشاد مافی و فائحه کرامت
و مقدمه سعادت لطیف و غایت و انعام بی نهایت با دشمنی است ۵۳
خسروی کاینه روی ظفر خنجر است ۵۴ روتی سلطنت از تیغ ظفر پرور
ملک یثیق جبین جیب الدجی ۵۵ و لایز و تار و الدجی اسود

ملک

ملک محقق الملوک مجاهد و علی مناقبه الخناصر تعقد

استخلاص میست و دهلی

و چون نیرو اعظم سایه بر بروج میزان افکند و سیه ویرانه در صحن باغ و راغ ۴
در ستارگی آغاز نهاد و دجله سبز کارا اشجار چون روی عاشقان ز رنگار
شف و میباجین باغ و لیستان بر تن کهر بار گشت و از انهمزام لشکر کرمانیم هوا
اعتلال بد برت و باذ بود و آب جزن کف را و خسرو را فشان گشت ۵
صنیت اقبال الخریف ۶ علیک بالوجه الوفی
یحکی الربیع بحسنه ۷ و نسیم ریا و الحبی
و نبوب ورد الزعفران ۸ له عن الورد الحنفی
باد رختان آسمان را دوتی بود انیم ۹ زد شد روی در رختان اندر ایام خزان
آسمان از در ایشان برده بر روی بست ۱۰ تا نبیند زرد کشته و بجا و دستان
و در چنین موسمی مفت ملکانه بر ترتیب مناظر امور دین و دولت مصروف
گشت و از کهرام بطالعی که قصار و بود بفتح بشیر بر صوب میرت علان
مسارعت بکشا و بوسیل تاخنت باذ کردار ۱۱
برین اندر آمد که زین را ندید ۱۲ همان نعل اسبش زمین را ندید
ملک له فی کل یوم کرمه ۱۳ اقلام عز و اعزاز مجوش
و یکوفی غس الوغافیا له ۱۴ قهرایک علی الرجال بکوب
و حتم منصور شمشیر نصرت آخته و اعلام دولت افراخته در خدمت نهاد
گشتند و از غلبه رجا و محول ابطال عرصه هند تضایق بد برت
و برد لیوان و روزگار و مردان کارضا آن دیار تنگ آمد ۱۵
چون ده اندک شکر مضروب عدد ۱۶ لیکن جوا نایب بخت جهانستان

و جمعی انبوه از ظلمت هوا بر ستون سوز خدای شناسی رسیدند و مسجود
بزار معبودین ممتاز را جل ذکری بیانی و یکانگونی یاد کردند و بنیاد کفر
و ضلالت و محاذ شرک و غیبت خرافاتی بد برت و عباد اوصاف و اوتان
مسکن اصل توحید و ایمان گشت و شعار دین و شعار اسلام بوضوح و ظهور
و اقامت الصلوة فی معشر ۱۷ لا یعرفون الصلوة الا کرام
معه غافل از حکم دین و شریعت ۱۸ ممتی خبر از خدای او میامین
نه هرگز کسی دیده هنجار قبله ۱۹ نه هرگز شنیده کسی الله اکبر
و در حصار میرت کو توفی ممکن نصب افتاد و از انجا رایات سمارین و اعلام
تائید نصرت در جنبش اندازد بر عزت جهاد اعظم روی باستخلاص
قلعه دهلی آورده شد و بوقت وصول صوادان آن خطه مخیم و اقامت
و اقبال محیط سرایر ده جلال گشت و لشکر آتش هیبت باذ حرکت چون آب
بر روی خاک نهد روان گشته و آب تیغ هندی در آتش زخم رخم
در انگشت ناهید و کلک در بیان تیر سوخته و پیاد بانی تازی در بار
حمله چشمه خورشید بگرد آینه شده کرد آن قلعه سیمه ارتفاع سیاه سیاه
در آمدند کا حطه الهاله بالقر و الاکرام بالقر ۲۰
و قهی الحصون المشحرات فی الذودی ۲۱ و خیک فی اعناقهن قلاید
نه خورشید را سویی بالار آورده ۲۲ نه آندیشه را سویی بجان او در
بیالاش بوشیده افلاک و انجم ۲۳ بلامتش بنهان شده خاور و خور
و ساکنان آن قلعه جنبک را آماده ایستاده بودند و قتال را ساخته و شمر
شده بوفور عدت و شوکت غرور یافته و از سر معنی و ان غنم کم فنی
فی الذی یضرم من بعد غافل مانده کاللیوث الصلیلة و النیر الیالیة

چند جزایر دین و چون با ذم نفس ۲۴ هر یک جوهر و سوس و چون بید هم ریا
اسود و لکن الحراب غر ۲۵ ینها شمس و لکن الصقوف مطالع
و چون حصار میرت که از قلاع و بقعاه مشهور و کشور هند است و بمحاصرت
قواعد و استولادی از کان مذکور نزول کردند و بخت از اشیاء ملک و اتباع
دولت که بکمال شجاعت منسوب بودند و بفرط خدمت مرسوم بیک
مشغول گشتند و اهالی آن قلعه را از مهابت و پاس خسروی در صف
کارزار کارزار گشت و هنگام کار دست از نبرد و یکبار ماند و جنان
حصنی حصین و قلعه منیع که به باه چون کوه شاخ ثابت و راسخ داشت
و خندق چون بحر محیط عریض و بی پایان نه شاهین تیر بر بر و ان
ار فرازان گذشته و نه شعاع بصر از حقیض بشر فانی آن رسید ۲۶
تکل طرف قاصد و نه ۲۷ و کل وصف دونه تقصیر

لوجرت الربیع محال گشت ۲۸ کایله عن جویها تقصیر
نیشت رسید بهامی سوزش کبیه ماه ۲۹ قناده مردم ار و در ضلالت از بقی
قیاس خندق و بیش در گذر شده ۳۰ شمار برج و بلندیش در گذشته نفر
کشاده شد الله ایدکم و اعلی ذکرم ۳۱ بالنصریقوا فی السمار و یکتب
و کوشش مخالفان ملک بایند کان دو که همیشه از حد تیغ ایشان حد قمع
و ظفر و دست نافع و مفید نیامد و در و بین و حصار آهنین بیش
بنان کوه لار میاهدان دین مانع و حایل گشت ۳۲
زمانه گشت بر اعدا جو حلقه خاتم ۳۳ جو درون قهر گشتی زمانه زیر تکیه
لوا نغذوا فوق السما و افلاک ۳۴ لحدیم فوق السما و افلاک
مخالفی بمثل کرمه سار کرده ۳۵ شود زخمه انگشت شکل تو بد و نیم

بمقی

بر حصار آمد و روان شدند
 بتسرعون الت الحياج کا غم سب تسرع في الواحد من الرقت
 صفت جوش و روان بروی صحرای جو که اندر میان موج دریا
 موج اندر دیران چون خنکان بکند اندر سواران چون یانکان
 کان حباب القدر مار علیهم و ما هو الا السابغات المواپیر
 منه در جنگ چون باز خورد و بجای کله نماز و بسان هد هد غفر
 حیثی افسوس روزماند ماغ از تنج آب جوشن سیم اندوزد بوشید و برشا
 دام کپوت و در میان زده تنگ حلقه روان شده بل که بشکل بشیزها سیمین
 جوشن خطایی برقی راست کرده و بنقش جسم مار و جشم بل دروغ دای دکن
 سلب ساخته
 حله الامم خیطت بعبون الجواذ خلقتها والنبال تموی کرچل العوا
 شیما اوهی القناده لا کالقتا د شوکها حله الیها و باقیه باذ
 و بصورت خار بشت نوک بیکان خار صفت بر سنگ فسان حرب تیر
 کرده بکودا کشف در رد تیر عفا هیما سمت سنگ خار گرفته
 زبس هند و انبوه چون خیل ناغ زبس خشت و خنجر جو خشتان جراح
 یکی نبشته بد کفق ارا نیوس همه شاخص الماس و بر سندر
 تصفوا علیهم اربع موضونه یرتد عنها السیف مغلول الشا
 مشککات حلقا کا نجا مسروده با عین من الدبا
 ان نفدت فیها الراح خلقتها ادا قایبجی فی الما الوکت
 فسلخت اذ بالها صوامسا کا نجا مطبوعة من الجذک
 و حفله ثغور اسلام و حماة حرم دین که بجاهلست بستند و کالبرق
 اللامع

الامع و الماء الساج چک پیش بردند کفقت صفی تیغ ضمیرانی ایشان مصرع
 رجالت و روی خنجر نیلوری هر یک مشرع آجال
 رنگ خون دشمنان بر بیکر شمشیرشان راست بنیادی شقایق رسته بر نیلوفرست
 از شاد تیغ ایشان بوزنیم محرکه آب چون خون روان و خاک چون خاکسترست
 و قد اتصوا هندیه مصقولة یرضار جی الموت فیها سود
 و از فرو شکوه شاه کی نصرت بالربیب یوید باس و هراس در غما بر اعدا
 دین اخلاف ساخت و مسرع ترس و بیم در صحن سینه ایشان آمد شد
 گرفت و از رابطه مهر خسر و عنان تالک و تاسک از دست ضبط و تصرف
 ایشان بیرون شد
 و اتم لو غضبت علی ثبیر لان مع عن حملته ارتحالا
 اتش هیبت ترا با شد اخت و آسمان شرار و دخان
 و برعد بات دایاتی انوار تیغ مین و آثار نصیر عز یوید شد و امارات بیرو زک
 و دلا یک ظفر و موزی واضح و ظاهر کشت و تباشر صبح بجای بر تانوف
 معتاد از مطلع کار و بنیاد یگار بدید آمد سسته الله النقی قد خلت
 من قبل و لن تجد لسنة الله تبدیلا
 نصرت طایفه خشم بازگاه کشت دولت کناه علم آتین تبت
 نفع و نصرت و اجل و رزق و بعد و در صلح و جنگ و تیغ و تیغ و مهر و کشت
 و در یک ساعت سرباه و بای حصار بقیه و هم رنار و روح شیان
 کردار کن مردان جنگی خالی ماند و چنان تلفه که سربوچ آن در برج
 که بیکر می سود و از غایت احکام و استوار کی کشاد آن در هوس
 خانه ضعیف مختور تیغ شد و از فرط ریبوخ و مسعت بهای ممت ملوک
 پیران

استحلال آن بخت کشت و منتهی فهم دور بین از کیفیت ارتقاء آن خبر نمیت
 داد و مسرع و هم تیز تک بر شنه ره طول و عرض آن گذر بخت کرد مسلم
 و مستخلص کشت
 نقد و فی عرضه بالید و اعترض طولاً علی منکب الشعری مناکید
 مضع الی الجوا علاه فان خففت زهر الکو اکب خلفا و مخاطبه
 کان ابراجه من کل ناحیه ابراجها و الدجی و حف غیامیه
 حصنی جرش جواهر پاک میخ زمی و ستون افلاک
 بخش بنشین برده اهنک زان سوی سمک هزار فرسنگ
 تیغش بفراد برده خرگاه زان سوی سماک سانها راه
 سپهر بل منش فرودید سون تیغ در که جو خود پرویدید
 صد سال بلند رفته هر یک قانی بد هان لوقته هر یک
 و جین حصنی مشهور اسم مذکور که واسطه دیار و نقطه بلاد
 هندست در عرصه مملکت افزود و نهایی ولایت مع بسطه ارجایها
 و انجا بها قهر و غلبه در قبضه اقتدار اند و ریات و اعلام دولت
 در اطراف و اکناف بر و بحر مظفر و منصور کشت و حقیقت معنی
 آن اراض بر شما عباد کی الصالحون جمال داد
 علیک عین الله من فاع لارض مستول علی النج
 زبس که تیغ تو لشکر کشت و قلعه کشاد درست شد که خله و ند نصرت و نظری
 و سرتیز آن خطه از هبت تاثیر تیر قد الف و ابریک در ایشون
 کمان خم داخند و از با ذریع جان و رخ مانند منقطه گیر خد مت و بند کن
 او بر میان بستند

تا که خدمت او بر نیست جرخ بخورشید شد تا جوی
 و از هجوم قهر خسر و کن زاله در جستم حباب احکام و باب حیره طبع
 آذر و حد نیک ترسان و هراسان بودند و بنیم لطف که از سنگ خانه
 چشمه کلسبیل کشانید و از جوب خشت در راه دکن کل طریقت
 روید امید دار و تیغ کمان
 بر جین و بحثی ضره و صوناغ کنی البحر فی آذیه تمهیب
 بر و وید و ملاس منه کانه الهوی لدعیدین الجواغید
 و از هر بغی اندکی منه فی الرض و تحمیر اطراف القناجین بغیبت
 مهر تو بر احباب تو شاکیسته ترا آمد از بیرون یوسف مصری بیدار
 کین تو بر اعدا تو خون خوار ترا آمد از تاختن رستم سکزی بیسوز
 و از انجا که شمول رحمت و فیضان رافت خسرو کی بود و المومنون
 هیتون ایمن کناه ایشان یلم من تجاوز و اعراض بهوشانید و خط
 امان بر صغیر خطا و جوعت هر یک کثیف و عفو قدرت آمین و از لوازم
 و مراسم جهان نال رکن و مقام مکرم اخلاق شناخت
 رفت و واتی سجایا و فضیلتا بشی الیک بریا لروضه المراف
 و یقنی الحلم منه عفو مقتدر عن کل مغتوف بالذنب مغتفر
 جبر را بکشت عفو و بس مملکت طلم را بکشت عدل او و بس محکم کرفت
 نلی بر تیغی فی مالک غیر منج فلاح و لا قی قادر غیر صاغ
 و بطاع سعد و اختر ما یون زمانه کار کشایی و ستان راه نمون دت
 شمر خرامید و عرصه دهلی که منشاد دولت و مبدل اسفادت است
 همیا من قد هم مبارک آراسته شده و بلاد طیبه و رب غفور صفت

و صورت حال ساکنان خطه کشته
امتن قوا انت فهم عظیم واحد ارضانت فیها مطب
کنت اقبال او عید و کلاب خاک در دشت و آب در فرغ
نم برآمد نزدیک قنیه زمین بر برون زدن شاخ بود و شجر
شب تاری نمود کونه روز زهر قاتل کویت طعم مشکر
و بفرد و لث فاحه و اقبال روز افزون شاه حق در مرکز خور
گرفت و رعایا در سایه امن و سامه امان از خوف محن و مصروف
زمن نجات یافتند

فلاذ بحقوقه ایدکن الرعایا لباذا المضر حیه بالرعاف
نفرد و لث شاه و کمال محنت او زمانه ایمن و آباد شد بهشت آیین
ممن نالده آمو زنجیر ضیغ ممن نفوسه تبه و زنجیر شاهین
و کافه خلق از قبض کف شهاب آثار و لطف و انعام حق شمار بسان
کل امریاجهم لعل بیکر کشند و از جود آن دست کهر بخش و در دایره
چون بحر و کان بکوه و زو توانگر شدند
دریا که دید هر کو کوه و مکان او اینک دل تو دریا اینک تو کوه و مکان
هو البحر من ای النواحی اثبتته فلیتجه المعروف و البیور ساحله
تعود بسط الکف حتی لو انته ثناها لقبض لم تجبه انامل
و لو لم یکن فی کفه غیر روحه لجاد به فلیتی الله سایل
و ابواب و احسان بر جهانیان و احسان خلق جهان کشفه آمد و نام
مکرم و معیت مردم در جملة عالم شایع و مستفیض گشت
و لو کفوا العالمون نعمته لماعدت قسبه سجاها

کائنات

کائنات بر تپتی بها صنعت منفعه عندم و لا جاحا
جرمان کرد و گفت بودی بخانه تو بیک ساعت

نور یا بکشیدت در زانوش بر نشاندت و ز
هران کوهر کواب و خاک بپاشد بهشتیدت

کنون تد بیو آن داری گزاف من بکشیت کوهر

و بهر عادت گذشته در اظهار شعار شعور و منار اسلام تاکید بر رفت

و بهر طاعات و ارکان خیرات افزاشته آمد و رسوم بدعت و قواعد

ضلالت اندر اس بدیرفت و شهر و نواحی از بت و بت پرست خالی

ماند و بجای هیکل اهنام مسجد بنا افتاد و جایگاه عباده اوتان آرامگاه

موجدان شد و زنجیر تسبیح و تحلیک و لسان مودنان بکیوان رسید

و مرکز کفویان و اخراشید مسامحت و کلمه علیا آرایش بدیرفت

چون در در دل کف و نور در مسجد چون در در دل ابرار نادر و قندیل

تحلی الدین او تحن حسان فانت علیه سورا و سوار

در رعایان معراج بر امرای احمد

و چون برین سیاق عقود دولت در سلک ارادت انتظام تمام یافت

و معاهد دین بر سن استقامت بواجب احکام بدیرفت صدر

اعلی قوام الملک رکن الدین حمزه که در میلان آداب کویت

از ابنه زمان و بود و است و برهان فرزانگی بس و روان کیتی نمود

و انوار مفاخر او بر چهره مالک تابان گشته و آثار ماکثر بزرکت او بر کفاه دهر

و دهانه عصر تاوان کرده و بیوسته محنت و نعمت بر افعال خیر و اعمال بر تو

و معروفت داشتند

تقی کان فيه ما ليس صدقة * على ان فيه ما ليس الاثريا
تقی کلمت اخلاقه غير ان * جواد فماتقی من المال باثريا
ولن راها وسانتله اکت * عدد واکین اوسوز نله ناکت

و باصابت تدبر واصلت رای ریک از روی آینه دولت زرد و زده و چرخ
و خفق و دقایق و عوامق کارها بد رجح و ثوف یافته که صیب آن چون
نیض افتاب همه جاها رسید است و بسان اخلا و نور فضایل و طیب
شما یک ادمه کوشه شین

بیل صیت ترادست در غنای صبا * رسول حکم ترایای در رکاب دیور
اذا اعد الکرام کنت مفضا * منزله الجبال من الوحد
فان ذکر الکرام کنت سابا * مفرقه وکانوا کالربا

از جانب رنبور بد وگاه مایون که معبد الطاف و مقصد اشراق قد
فرستاد مراخ بلا ذرات امیر سحره شیطان و عرصه خندان شد
و از شوق حشمتی تقص عید و میثاق رادامن کوفت و میان با فو حق
آتش نشد و انکیقتن کرد عصیان در رست و از مورد صفا و مشرب و ناز
روی بنفای آورد و تنک مرکب نخی و عدوان تک بر کشید و بریان طغیان
یا خندان در ساعد انگند و سوز زرقه متابعت و کردن انطوق طاعت
ببید دمای از جلد بند کن و دایره طاعت دایر یرون نهاد و دست
ظلم و بداد کن غیب و تاراج بو کشاد و بالشرکت در عدد و عدد بدان مشا
که ساقی علیم الارض بار جبت روی محاصرت حصار رنبور آورد
همه چون آب ارتد باذ کینه در تیغ آکنده و عبا رفته و شرار شران زمین
برودین رسانیده

توم اذ اطرقت موتا سیوفکم * خستت بها سجا جادت علی البلد
الکرمی ناکشیده مهر شکست * سجنی ناکشیده زهر صرف و
ممه را بار ماخ حلق شغل * ممد را با سیوف ضحک کان

بانه در زبانشان جو غران شید * نین در دستشان جو بیجان بار
و بر بتر را که رضع درگاه و بر کشیده بارگاه اعلی قاهرکی ضاعف الله
جلاله است در مضیق ضرر و معرض خطر افتاد و با طاف اذیت و مطالب
بلیت گرفتار شد و چون مضنون این قصه عرضه داشت و کرامت استماع
یافت و فرود ترتیب امور ایالت و تنظیم عقود ولایت با میر سابق الملک نصیر الدین
مسعود زید کلینته باز گذاشته آمد که شاخن بوزار دوحه نبوت و سرون
از جن قنوت و اختوت از برج سعادت و کوهی از دوح سیادت

و درک اذ دیاه طهارت و بدری از فلک رسالت *
رسط الرسول الذی تقطع اسباب البرایا غدا سوک سببه
مهدت قدت النبوة و الاسلام قد اشراک من نسبه

تفاخر غوده بد و اک ها شتم * نظاهر نوزده بد و اک حیدر
باجلاد اوعر بطحا و شیرب * باسلاف او غر عراب و مظهر
و در شناخت قوانین و رسم و آیین ولایت داری بر اقوان و انفا سابق
و در شجاعت و مردانگی بر امثال و نظار اقیق و تجلو نسب ظاهر شمر و

در اقامت مند رادانی و بکال حسب ظاهر واحد ماله تافخ *
مقی کند نسبش بر زمانه استخفاف * معنی کند مغریش بر ستان استمرا
الیکم کل مکرمة تو و ل * اذا ما قبل الیکم البتول
کفالمخفی مدح الناس طرا * مقال الخلق جدم الرسول

خنجرش

ان حرص خوردن خون انجشتمه کرد هان من غود *
تسرع حتی قال من شهد الوفا * القاد اعادام لقاء حیات
و ماعقة من نله تکلفی * علی ارونس الاعلاء خمس صایب

یکاد الذی فی فیض علی العبد * مع السیف فی شتی القتا و القوا صیب
غلام و کب اویستد راه باد بزان * شهاب مولت او خسته جان دیور جیم
سید کند کشاد خذنگ دیده رو ز * جنانک نول قلم در شتاب حلقه میم
فرو خورد حشرات زمانه نیزه او * جنانک که جاذ و بجاذان عصا کلیم

خیال تیغ وی اندر میان بشت بدن * عذ و ذلت و دین راسیان
و مردان گزیده و د لیران کار دیده که از مخافت خذنگ و نم رفتار ایشان
عقاب از اوج کوردن مدحمت شدی و از مهابت نیزه آژدها بیکر

هر یک شیر بریده خالی گذاشت *
همه جرح نادر اختر سنان * ممد خدر را بازمان نم عتاب
و در ایشان رزم و کین ساختن * هوار پوش خون و خوتاختن
ز جامه شان روز و شب حالین * زمین بشت اسب آسمان کوردین

مترادین علی سراق اغلب * یعنوله نظار الملوک الصید
و بد رین علی اللقا یشفهم * شوق الی یوم الوفا المشهود
و از غبار سرباک روز روشن بسان شب تار شد و چشمه خورشید
در نشان در ظلمت کرد نهان کشت و روی هوا چون صحن خاک

لباس اعبر پوشید و قبه آتش نگار سهر کله و خافی بست *
و اعرض تقع فی البوا کانه * ضبابه دجن بلبس بتمام
زخم ستوران و کرد سبا * زین ماه روک و هوار روی

و خرنش سهر دولت و جشید سهر مملکت *
ششمی که بجای تیغ و نیزه او * بترس باشد ترس و بیم باشد بیم
صعب الکرمیه لیرام جنابه * ما حق العزیمه کالحمام المصقل

بر سمت حصن رنبور نشاط حرکت فرمود و بای در رکاب فلک سانی ادم
زمن بیامی آورد و عنان ناید بدان شب رنک شهاب و رنار داذ
کفی یقی عروس بدیع آمد از حبش * از غنوش سراع و زمشک بیوم
سیرج وقت بود و لیکن رنج مرغ * ترکیب داذه بودش حیاره و انز
معت زباز و نورهای و تک از نهاد * طوق و نازنا خاقوت ذکر کرب

نلراج تحت الصبح لیل مظلم * اذراج فی السرج الخلی المدم
ضلل الجین علی سواد دیمه * مثل الظلام تنه و منه الانجم
و کانه بینات نعش ملبب * و کانها هو بالثریا بلجم

و مرکب ماه سیر او از کوردنک چشمه خورن لبست و در جشش نعل ملال
کردار را کوشان ناهید می کرد و چون صبا و نکیاد شست و بیدل همی
نوشت و بسان کور و آهوک و صحرای سبرد *
جوم الشد شایده الذی نالت * تحال بیاض غر تحاسر ارجا

که خاک شد بز بومش سیکر * که سیکر شد بز بومش خاک در قنار
و قضا با حزم خسرو و رکاب و قد با عزم او و عنان می شد و نوک
بیگان موک نشناخته بر نک دیزه سمی می دوخت و بیکر که گذارش
از دوه جرخ عقده ذبی کناد و شرار سنان آتش بارش سینه

سملی می سوخت و کوز صاعقه کرد از برف زخم روی هوا می افروخت
و بر تیغ او از نشاط برون جان در شکم دنان بدید می آورد و افی

و چون هراج از وصول رایت مایون ملائت خفانه العذبات خبر یافت
بالشکر اسلام روی مقاومت ندید بفرود دست عجز در دامن قرار
زد و از مهابت شمشیر آب در آتش بای کشت و باز کردار با فوجی کشت
بساط حال بخود نرفت و گاه هم خمر مستوره نرفت من توره صفت ایشان کشت
و ادب بیکو با بر اکت مضعف الی الکدح الملقی و وجه متعجب
فرار و عظم الجیش لم یس منم قریباً و تلک الحرب لم تلغ
مکره یقوت کشت خور که بنهد کشت بهر کجا که درین باز یابد و روزن
و خسرو و خسته رایت در استکبار این هم و کفن الله المؤمنین القتال برخوانند
و در مقابل چنین بوهبت جزیه که باری تعالی از نانی داشت بر سوم
سپاس و این که الشکر قید النعمه قیام نمود و ثناء حق عز اسمه
زبان خشوع و خضوع بکشا و در اجراء امور و منافع عدل عادت گذشت
و العادت فرمود و خاص و عام را در ظل عاطفت و مخرج عنایت مایون داد
و از انعام شامل و احسان کامل خطی و انور نصیبی و ام فی ارنانی داشت
و احسن وجه فی الوری و جد محسن و این کف نیم کف منع
کود و خودش روزی اول و آدم را همان کشته رایش و و فی احوال عالم را همین
بو طریق طاعت او بدخل دار السلام در فشار سمت او منزل روح الهی
و بدست ابوشال شریعت کرم و اعطا اخیان فرود و بیادان جود و نوال
کشت زار امید تان و شاداب گردانید
ملک بری الامحسان من عدا اوقات فاستطاع بیکو و نشر العرف کف من جوف
گردست جود طبع مکان کبردار دکت جود ترا نواز ننگ یابدی مکان
بر کان ز کف دست تو کرم و فی کف زلفش مهر کرد و پیرون جود ز کان

و یک

بر که کو نگر کف شکل دست تو بزرگم شود که بختیید را یکان
از حرص آنک خواسته بختی خواستن خواهی که موی بر تن سایل شود زیان
لا شی احسن عنای من نایل کف سایل
کان کل سوال فی مسامحه قمیص یوسف فی اجفان یعقوب
و درین وقت بسر رای بتورا بختی رف و کرامت مخصوص و مشرف شدن
و صدق اعتقاد و حسن ارماع شامل احوال رعیت کشت و بر مقتضی اخلاص
اموال و از بخت منت فرستاد با سه حزین و درین که لطایف عمل قابل بدر
آسا و آن برداخته بودند و بد قایق و بدایع صنعت اضلاع حلال کوردش
آراسته و بصورت کانیات بهر کار قدرت در مسکن صلب سنگ بر تنک اصل
وجودش زده و نقش بند ازل در هم کنجی دل افروزش
نکاشته و دایه انقباب در مهادر احجار سالها بسان اطفالش برورش داده
و بتدریج و ترتیب قراط شبه رنگ آنان بیکو کمر یا فام کشاده و صباغ و از خجسته
و قریه کحلی او بای زعفران بر آورد
چشمه خورشید اگر جود ز تو بودی نیرندیدن صیوط خویش همیزان
اکرم نه اصغر داشت صغر نه تند او دعت سر لغز استر نه
و فانت یح المساعی خطره و حجت الی الامام غر نه
کاغمان القلوب نقر نه به یصول من حوته صر نه
وان تقانت او توانست عبرته یا حیا انضاه و فخر نه
و حیدر مغناقه و نصر نه کم اکبر به اشتیاق امر نه
و ترف لوله دامت خسر نه و جیش همزمتی کر نه
و مستی شیطانی جمر نه اسر بخوان ثلاث شر نه

یک خطه قانع کشت از مالک و خطه شد اکنون مرا و رامیسر
سروش دارا در یک خطه تن تنش دارا در یک خطه تن سر
و عادی که داس بلای جسد پیرن و لکن علی ساق بلا قدم
اذا تراکی علی الخطن اسعفی حال الجوس لناعن تفر متبسم
و بعد از آنکه مطلوب و یافت مقصود رکاب فلک قدر رجایب دهلی که منشاء
فضایل و بر کوا فضال است روان کشت و عنان جهان کشایی در ظل ظلیل
اقبال بوسمت آن خطه انطاف بدیورت و مود و منصور و غام و مسرور
مقر عزت و حریم دولت باند رسید
جهان و فلک بیکه و ملک داعی امید تان و دولت توکی و بخت جوان
فتوح سوی همین و بعد سوکت بسیا پیش سیمین رکاب و زیاده بر عنان
و فداقت به الامام ز صرا کاغما جلا الدمر مضاعف خد و الکوا عب
و بتدریج تو فی نامها بظفر غز نه مد الله ظلالها و بسط جلالها مثال نافذ
کشت مشتمل بر کیفیت استخلاص قلاع و حصون و ذکر فتوح و عزول انام
مایون تارای اعلی اعلاء الله و ارفع و روش شود که ابرار بخلاف
و مصروف شد اید که در موقف کار بماند کشته است و در مقام کارزار
مشاهده افتاده خلاصه عرض و زبده مقصود اظهار اخلاص و بندگی
در تحصیل مراضی حضرت خدایاکانی بوده است که با دشاهان کیتی
از انجاء و ملاذ ساختند و مقبل اقبال و مال اکمل دانسته
شدن بیش در کاهت اندر زمینش مخاک از لب تاجران کشته
مخاک لایحی من و ذراک للملای حرم تلقی حضرتیک الی تنی عزتک العظم
و دبیر خاص که تیر فلک بیکه بیان و معین بیان او سر و پا لباس نکوت درز

و کم اسیر اسلمت اسر نه انتزه حتی صفت مسرت
و حق موی ابد عنده نظرت اولی التی لقلت جلت قدیر نه
و در اثنا این حال بیش تحت فو کد سالی جنان تقوی و کجی که رایت که از
دهلی کو بخته بود خشرک انکبته است و قوی از اهل شرک و فساد و بغی
و عناد خرام آورده و در تها و ولایت داری و تخی ملک خیال فاسد بد باغ
را و داذ و ان غایت غرور و غفلت دل را موس خانه دیو ساخته الشیطان
تد باض و فوج فی مدوله و دعب و درج فی محرو و چون سر این معنی
لای انور را ازاده الله اشواق و دش کشت یا فوجی از حشم منصور که
اذا استعید و لم یساو من دعام لا ید حرب ام بای مکان
بوزم جهان کشایی که مجاهدت نیست
عزم تو کوزند بیکو کاه جرج دست از و ز او کشاده شود عقده و غیب
بعزم العصب فی الوغای جرج و دای کیم فی الدجی متوجه
کند عبیر زین مفت جرج بکوب کلا رند عزم تو جوج تیر ناوک
و دتا حقن قاید تابید و نفرت و رای فیه و ظفرم عنان خسرو شد و از
مساعدت روز کار و مساحت اقل از آن ملعون کوفتار شد و قلم نقاره
رقم زوال بر حقیقه ملک او کشید و تیر فزا از کشاد شست قنایب فجا
او رسید و اجل محترم منشور بقا آن مغرور طین کرد و از جوعه خیره که با جود
لخبط الامت کاس ممت جرج نمود از باز نغم آن ابدار آتش فعل سوان
خاکسار از تن جلا ماند و خطه دهلی که در اقامت مسکن اصلی او بود و ستاده آمد
و لم یلف عضو منه الا ضربیه یا بیض با نور خمر مضارب
تجیل عنده راسیه و تخلفط لطیفها او صلاه و مناکبیه

و یک

معانی من سفت و آنرا در ملک الفاظ عذب و کلمات خوش نظام من داده و در
حسن کتاب و لطف عبارت بدینسان نمود گفتی زبان کلک سیه سار و
مقرر اسرار بلاغت بود و صبر بر خاشاکه و عند لب کلین باغ فصاحت
اذا اخذ القسطاس خلت یمنه **تفتخ** نور او ششم جوهر
ای بر سو کتاب ترا منصب شاهین **سنتی** ننگ داده برین قول کواهی
ناخورد مسیر قامت عین توقف **نادیده** نظام سخت شک تباهی
زلف خط مشکین تو یک حلقه ندارد **بن** رایحه خاصه ز اسرار الهی
باجزه نوک قلم کاه ربایت **مید** دفته هیولی سخن صورت کاهن
و کلک خیزران بیکرا و جرم محیف باب زعفران من شست و بر تخته رخام
دندان شعبان من خود دانه زبان تیوی سنان و نوک بیکان عیان من کرد **م**
له حد مصاص و مشبه حیه **وقالب** عشاق و لون حذیف
تیری شمشیر داد و روش سار **کالبد** عاشقان و کونه عکسین
للایم نقشه و شق لسانه **وله** اذالم تجس الطراقة
کالحیه النشوان من لسانه **من** حیث بگری سینه تر یاقه
و بسان مرغ زربین **درد** یار و یار غوطه من خورد و از مقدار تاد بروق
بیاض من ریخت و از شاخ **درد** مشک بر صیغه سبع من افشاند و بر لوح
نقش لعاب خلد من دانست **م**
لک القلم علی علی الذی یشتبه **نصاب** من الاموال کلکی و الفاصل
له الخناوات اللای و لولا یحیها **لما** اختلفت للملک تلك المحافل
لغاب الامناعن القاتلات لغا به **وارک** الجنائش اید عواس
لدریقه طرد و لکن و تعال **بکانه** فی الشوق و الغوب و بلبل

ص

نصیب اذا اسعفت منه و هو راکی **و اعجم** ان خاطبه و هو راجل
کلک و موسیبت شکفت و بدیع **از** شبه متقارش و از سیم بر
گفتن او مشک و رفتن نوک **ن** خوردن او غیر و رادن درد
از سخن کاه و نداند سخن **وزن** کاه و نداند فکر
زرد و بد و زوضه خیرات سبزه **خشک** و بد و کلین اقبال تو
و بر عارض روز از زلف شام دام غایبه نام من کشید و سخن کاف و خشک بجز
ترن آراست و بساط حریر مشک ناب من الود و روی سوسن و سمن بقطر
من اند و ذرد میکل عاج چون بر کار بر سر من بویید **م**
دوا سبه سوارکی یاده دوان **نقش** روی و وجه از هند و آن خیف
خیف الشوی بعد و علی ام راسه **و تخفی** و یقوی عدو حین یقطع
جمع ظلام فی عمار لسا نه **و یغم** عن قال بالین یجمع
ذباب حسام منه انجن ضربیه **و اعصی** لولا و ذامنه اطوع
و چون خورشید عالم آرای بر برج سرطان سایه افکند و از اشتداد حرارت
بساط آتشین بر بساط زمین کسرت و شد و از فوران نایم هوا و قوت کوا ایوب
در کائنات بر جهان کنازه آمد و شش و نفس از دم تبیین سموم و حرور اضطراب
و التهاب بد برفت و سنگ دینه در معیم کان چون یاقوت روی بکنازه اوج
و خشک در غرات موج چون سیاه در جرات اوج حنر کشت و از تنباف
روشن تاب هفت دریا از خضر جو شید و سرب بره بر خط محور چون مرغ
بر باب زلف بریان شد و سر و کون نور فلک مانند داس و خیال آتشین کشت
و بعد و بیکر بشه عود و غیر بر محمد رخا ظاهر کرد و دل در بر خورجک کرد و
بوته در آتش شید و ناخن در رجه شیر لسان آهن در کون نرمی بد بر رفت و کلام

ص

در خنده خنایک سبند بر آتش بسوخت و زربله تراز و بر غشال نقره در کاه و کنازه
و نیش کلام برین طاس ایگون بیکر کونه لعل و عقیق یافت و بر کمان کرد و نیش
دکله خنرو و از بتانت و سم بر غلا بر مغزار سبزه کونه اخگر گرفت و رسن یک ناک
دل چون بنه بر حوازه جرح و دانه و خن و بشین ناه من بشک دلخ نافته بر سبز
چون ملک بدید آمد **م**
و عا جره سحر آتاکل ظلمه **ملوحة** المغرام مضی الجنادب
نوی الشمس فحار من ترسل عیله **لقتاح** ریامن نطاف المنان
بکرمه و بدشت ارینکشت یاقوت **جنان** کناخته کورد که نفس اند و کاه
جو کوله آتش افروخته بدید آیت **کبوتر** و هوا بر بلند کرد و له
جنان شدست و کرمه کرمه خورش **من** ناخن و دندان چنا کند و باه
و عا جره تشویق الوجوه کانه **اذا** الفیت خدیق ناز تاج
وله کاون الزیت طح عا **بوجد** کل نطق او بجرک عجز
از حضرت عز نداده الله جلایها و حرس ظلال لها که مطرح شعاع اقبال
و مطرح بصر آمال است مثال استد عا و نوح با صناف الطاف و عواطف
باز شاهانه رسید و از مطاوی فرمان خدایکاف اعلی الله او امره التات
خاطر مبارک و نزاع خمیر منیر بین منظر و حسن خبر شهر یارک معلوم
یا خیر من بدی عین لخطب نادج **و یحک** عقد الحادث المباد
خدایکان که ندارد تراحم بر خویش **نه** ان ندر کشت نیست دلجو میال
شمتست مهر و تو با من و مهر و مهر را **بهد** بد و ناید من بقرب هلال
ص **ص**
انما یب التیام **و خن** که چمن حاشیت و بساله بکوه شمشیر ابله زاده و فرخته بود

و بلبل

البر و غیره بر سر
در کاه و کنازه
بیکر کونه لعل

و نایات و اعلام فی حضرت بنوک سنان آتش بار او افروخته بر حسب صفای عقید
و خلوص طویبت کفر قریان برداری و متابعت بیست و روی بدان حضرت بکشت
صفت که او از آیت تم رایت نجما و ملک کبیر آورد و رفت که ابروین سر برده
سیاه در صفا عالم علوی من کشید و کلمه خافت از قبه فلک آتش رنگارنگی نمود
و تقوی نیلین بر چشمه نور بخش اناب من بو شایید و نقاب کلکی بر رخ و شفا
کردن من بیست و بیان سریع سیر بر صحن میلان فلک قطاری من کرد و اوج
کوه بیکر از روی دریا از خضر بدیدی آورد **م**
کان الرباب و دیت السماء **نعام** لعان بالمرجل
هوا از ابرو بشید جوشن و بختان **زنگ** خویش کمان کورد مهر و روشن تاب
و برق از میان ابروین چون قارون نفاطان شمعها من بسوخت و مانند خنجر
زبیکان مشعلهای افروخت **م**
الح و قد راکی بر قایلها **سری** ناتی الحی نقوا طلیحا
کرا اغضی الفی لیدوق غضا **فصاد** جفت جفتا قریحا
اذا ما احتاج امر مستطیرا **حسب** اللیل زنجیا جریحا
چو برق از منج بد رفت تو بنار کی بلی زکی **زخرا** کاهن جگر کاهن دو اند باه لک
براه اند و اذان اخگر بو زده دستش از تیرکت
یکی زان درد بخروشد بره و یفکند آذر
کاغذ اللیل زنجیت بکاهله **چو** قشع احیاناله بدم **کاغذ** اللیل جفت و بوقلم
و بیکر نو رگستر از سیم زنگاری رایت شکرت من افروخت و از رویت
هوا مظلم علامت مصقول من نمود **م**
مثل السیوف صخره عارض **و السیف** لایروح ان لم یهجز

ص

ص

بیت نایابا غادها **۱** **۲** **۳** **۴** **۵** **۶** **۷** **۸** **۹** **۱۰** **۱۱** **۱۲** **۱۳** **۱۴** **۱۵** **۱۶** **۱۷** **۱۸** **۱۹** **۲۰** **۲۱** **۲۲** **۲۳** **۲۴** **۲۵** **۲۶** **۲۷** **۲۸** **۲۹** **۳۰** **۳۱** **۳۲** **۳۳** **۳۴** **۳۵** **۳۶** **۳۷** **۳۸** **۳۹** **۴۰** **۴۱** **۴۲** **۴۳** **۴۴** **۴۵** **۴۶** **۴۷** **۴۸** **۴۹** **۵۰** **۵۱** **۵۲** **۵۳** **۵۴** **۵۵** **۵۶** **۵۷** **۵۸** **۵۹** **۶۰** **۶۱** **۶۲** **۶۳** **۶۴** **۶۵** **۶۶** **۶۷** **۶۸** **۶۹** **۷۰** **۷۱** **۷۲** **۷۳** **۷۴** **۷۵** **۷۶** **۷۷** **۷۸** **۷۹** **۸۰** **۸۱** **۸۲** **۸۳** **۸۴** **۸۵** **۸۶** **۸۷** **۸۸** **۸۹** **۹۰** **۹۱** **۹۲** **۹۳** **۹۴** **۹۵** **۹۶** **۹۷** **۹۸** **۹۹** **۱۰۰**

والبوق

والبوق سوتق مایین ظلمته **۱** **۲** **۳** **۴** **۵** **۶** **۷** **۸** **۹** **۱۰** **۱۱** **۱۲** **۱۳** **۱۴** **۱۵** **۱۶** **۱۷** **۱۸** **۱۹** **۲۰** **۲۱** **۲۲** **۲۳** **۲۴** **۲۵** **۲۶** **۲۷** **۲۸** **۲۹** **۳۰** **۳۱** **۳۲** **۳۳** **۳۴** **۳۵** **۳۶** **۳۷** **۳۸** **۳۹** **۴۰** **۴۱** **۴۲** **۴۳** **۴۴** **۴۵** **۴۶** **۴۷** **۴۸** **۴۹** **۵۰** **۵۱** **۵۲** **۵۳** **۵۴** **۵۵** **۵۶** **۵۷** **۵۸** **۵۹** **۶۰** **۶۱** **۶۲** **۶۳** **۶۴** **۶۵** **۶۶** **۶۷** **۶۸** **۶۹** **۷۰** **۷۱** **۷۲** **۷۳** **۷۴** **۷۵** **۷۶** **۷۷** **۷۸** **۷۹** **۸۰** **۸۱** **۸۲** **۸۳** **۸۴** **۸۵** **۸۶** **۸۷** **۸۸** **۸۹** **۹۰** **۹۱** **۹۲** **۹۳** **۹۴** **۹۵** **۹۶** **۹۷** **۹۸** **۹۹** **۱۰۰**

بل تراب الطریق کلا **۱** **۲** **۳** **۴** **۵** **۶** **۷** **۸** **۹** **۱۰** **۱۱** **۱۲** **۱۳** **۱۴** **۱۵** **۱۶** **۱۷** **۱۸** **۱۹** **۲۰** **۲۱** **۲۲** **۲۳** **۲۴** **۲۵** **۲۶** **۲۷** **۲۸** **۲۹** **۳۰** **۳۱** **۳۲** **۳۳** **۳۴** **۳۵** **۳۶** **۳۷** **۳۸** **۳۹** **۴۰** **۴۱** **۴۲** **۴۳** **۴۴** **۴۵** **۴۶** **۴۷** **۴۸** **۴۹** **۵۰** **۵۱** **۵۲** **۵۳** **۵۴** **۵۵** **۵۶** **۵۷** **۵۸** **۵۹** **۶۰** **۶۱** **۶۲** **۶۳** **۶۴** **۶۵** **۶۶** **۶۷** **۶۸** **۶۹** **۷۰** **۷۱** **۷۲** **۷۳** **۷۴** **۷۵** **۷۶** **۷۷** **۷۸** **۷۹** **۸۰** **۸۱** **۸۲** **۸۳** **۸۴** **۸۵** **۸۶** **۸۷** **۸۸** **۸۹** **۹۰** **۹۱** **۹۲** **۹۳** **۹۴** **۹۵** **۹۶** **۹۷** **۹۸** **۹۹** **۱۰۰**

صمد سب

وسیع غلاظ وسع دقاق و صهوة عقیق و متن خطا **۱** **۲** **۳** **۴** **۵** **۶** **۷** **۸** **۹** **۱۰** **۱۱** **۱۲** **۱۳** **۱۴** **۱۵** **۱۶** **۱۷** **۱۸** **۱۹** **۲۰** **۲۱** **۲۲** **۲۳** **۲۴** **۲۵** **۲۶** **۲۷** **۲۸** **۲۹** **۳۰** **۳۱** **۳۲** **۳۳** **۳۴** **۳۵** **۳۶** **۳۷** **۳۸** **۳۹** **۴۰** **۴۱** **۴۲** **۴۳** **۴۴** **۴۵** **۴۶** **۴۷** **۴۸** **۴۹** **۵۰** **۵۱** **۵۲** **۵۳** **۵۴** **۵۵** **۵۶** **۵۷** **۵۸** **۵۹** **۶۰** **۶۱** **۶۲** **۶۳** **۶۴** **۶۵** **۶۶** **۶۷** **۶۸** **۶۹** **۷۰** **۷۱** **۷۲** **۷۳** **۷۴** **۷۵** **۷۶** **۷۷** **۷۸** **۷۹** **۸۰** **۸۱** **۸۲** **۸۳** **۸۴** **۸۵** **۸۶** **۸۷** **۸۸** **۸۹** **۹۰** **۹۱** **۹۲** **۹۳** **۹۴** **۹۵** **۹۶** **۹۷** **۹۸** **۹۹** **۱۰۰**

والبوق

و لواط لا احدى القوتين له الشمس والبدن والعروق والاشكال
و درستان سرائی خلد آسای دستور مملکت و مشیر دولت و ضیاء الملك نزول
فرمود سرائی که چون قدر فکر ریت اوین رفیع داشت و چون جاه عزیز
او عرصه نسج
و فیما لومرت مهابال روح بیخما فضلت قطلت لتتیر اللایلا
موار کا یام الهوی فرط رفته و قد فند العشق فیه العواذلا
و ما علی الرضا مرض بحری کاتبه صفای تیر قد سکن جلد و لا
کان حاتم شله الجری جنبه نقد البسطن الیابح سلاسل
سرای از خوشی چون عارضه جن از دل کشی چون جسم یار
یکی از وی ادم با طهرت یکی از وی حرم نازل عقلا
وزان یازدهمشت انوار اطراف روان آب حیات این را دایم
زجوب طوبی این را ساخته در خاک جنت آفراده دیوار
یکی را سعد کوجون کرده معور یکی را بختی چون بود معمار
و مقارن وصول رکاب مبارک حضرت غزنه کن مطلع خورشید کامکاری
و مستقر سر بر همان داری است آفتاب نورخش در کف میزان راست
بایستاد و از طلوع سبیل روشن تاب طبع هوا اعتدال بدیورت و دور کار
از قدوم فصل خریف مزاج دی گرفت و یاد بر سر سیمین آب زرافشا
شد و بر برکان زرین شاخ کوه نثار کشت و درخت از برک و بار و کطا
نار خانی مانده با دوزخ آن بجا صیت از جوب آتش افزوخت و تاج مرصع
از تارک لبتان کلستان برداشت و از دست و گوش عروسان جن یاه
و کوشوار بست و جل سبز کار و جز بر مردی باغ و راغ بر بود و بر مینا

صفت لی

صفت لی

جویبار

و تاجه من سوسن کان نصفها و من جلتا نصفها و شقایق
کان العوی قد ضم من بعد فرقة و ماخذ معشوق الح خلد عا عاشق
سبب سیمین سبب جو کوئی بلور یا چون خواسته بر خورست
خوش ترش زرد چمن آفت را طبع مرطوب و لون محرزست
شاخ ابرود کوئی و اسود دست و گردنای طبرورست
تاراز و ناز دانه کرده جلد ۱ جون غوب خانها نبورست
و ترخ کوه بایک جون ناف احوان چین مشک آگین کشت و سان
سیم پاک تی قن سر بر عثران شاخ بیند و ذ
جسم لطیف قیصه ذهب مرکب فی بدع ترکیب
بیه لمن شد و ابصر ۴ لون محب و ریح محبوب
ترخ از دوج غبر بوی سیمین شمع دانه جو بسته بیه کافور در دینار کون
رخ شکوف کون نازک زبرک زلفا بت رومیت اکثره باب زعفران
کان از جها تمیل به اعلا نما حامل و صولا
سلاسل من زبرجد حلت من ذهب اصفر قنادیلا
و نایع لعل قام الزهر جون کل و مل جراح افروخت و بگردار زراب
سرویت بشکوف رومی یالود
انظر ان شجر النارج مبهی اعضا ليجت الی ابرار تنند
فید کرات بروق العین منکرها کا نما صفت سما ذهب
نایع جود و کله سیمین تر از و هرد و زبرخ طلح کرده بر و
آکنه کافور و کلاب خوش و لولو و انکا و یک زبرک دل جاذو
نار از تخم با نهاده لب هرد و دویست بر سوزن تیز اهره موار

واشجار

جویبار و مرغزار جوع و کبریا رخت و برزنگار کوه و صخره از رنج و زعفران
بیت و صحن بستان غرضی و جامه زرین بیا رست
لاحت تباشر الخریف و عارضه ۴ قطع انجور و شادفت آن تحطلا
جون زبرخ سهر سوکی ترا دور دست برابریا شت بله لیل و نهار
حلقه سیمین زه جون زعفران بلبل عینه زرین نشاند بر سر و شاخ سار
دست خزان در نشاند جاه و زحلان لعب بخت بر کشاد کوئی کریان یار
نایک بر انگشت کل کرد خزان فند قی کود جن بر نگار جبه دست جنار
کرده خرف شد خریف از جبه قبل کله بر سر از دست باد سیم و زرین شمار
و شاخ زربار و جعد بار غبر نثار شد و حقه زرد ترخ و آکنه از اوراق
دینارکی روکی نمود
جویک کیمه خزر در دست آکت نه بیل در و تار و نه ریتان نش
بان سرشیر شد نار کفته ۴ که باشد بیا لوده از خون دهانش
جو کویت نایع کویت زمرجان ۴ سر رسته مینا صفت صولجا نش
ز نخلان معشوقه سیمینست کویت ۴ بیت زمانه از اشل عاشق نشانش
نویست جون زرد رخسار مرد ۴ که نخلان بینا شود و کوانش
امامیت زنگ مکر خوشه زر ۴ بر افکند زنگار کون طیلستان
و کوئی سیمین سبب در سایه بول زرین بر و ریش یافت و از سر شاخ
جون ز نخلان محبوب و رخسار معشوق بینا آکت
در سبب عقیقین نگو آکی زرین ۴ هر یک صفت عاشق معشوق نشاند
آویخته چونند بیک بای نکونسا و ۴ کوشان کمین نیست چه مستوجب آکت
بر سبب نقلها سیه بین که سیاهیش ۴ کویت زدل لاله منی وام ستاند

واشجار نارنج کان غارها ۴ حقایق عقیق قد ملین من اللد ر
نظا لعا بین العیون کا نما ۴ خد و عدایت قن ملاحضها الخضر
و طبل خوش گفتار ارغنون و موسیقار بخا و قهری طوق داران
سقا و بیگند
دشت بر یولاد و کوران مانده محروم انجرا ۴ کون از کافور و کبان خفته خاب
عقد ها کلینان بر مگسده ماه مهر ۴ سازها بلبلان دریم شکسته ماه
ناوک اسفند یار انداخته با دشمال ۴ در قه دستم پروی اندر کین
والعین خوف جود البرد تعل و جوه راقه تصفر من زعفر
بیت تحق ان سر الیاب بها ۴ کلبی الصب مد عوجلت با لسفر
تخت اورا قها تیری علی عجل ۴ کما نظا بورت التیران بالشر
توی الد نایف فی المراه قد شرت ۴ اذا نظرت الموراق فی العود
و طلیعه لشکر دی از اطراف هر کشور رومی نمود و طلیه شتا اعلام
سر بر ابراخت و سباه زمستان بخت و تاراج زرخزان بشتافت
ونک از ابر تیره لباس امر من و مطرف ادکن پوشید و جتر نیلوت
و رایت کلمی باز کشاد و جوع داود کن و جوشن خطایع بار کشید
و غذا السحاب نکاد تحب بالتری ۴ اذ یال اسم خالک الجلیاب
و تری السما اذا اسف ربابه ۴ نکا لحقت جناح عراب
کر آسمان زابر پوشید باک نیست ۴ کو آب چشم ابر زمین شد جو
با چشم بر سرشک سر اندر هوا نما ۴ میخی برنگ تیرن بالا و قیرو
و گاه خورشید چون شرم رده سرد در نقاب کخی می کشید و در
سایه غمام روی فلک آرای نمان می گردانید و گاه بسان دلیبرت

صفت لی

صفت لی

صفت لی

صفت لی

صفت لی

صفت لی

صفت لی

صفت لی

صفت لی

صفت لی

چون از تنق ظلام آشکارای کرد و جرم روشن تاب از حجاب حجاب می
تغلب الشمس ترقی لحظه و مرض مدنف من خلف ستر
تداول فتق غیم وهو یاقوت کفین پرید نکاح بر کدر حین
و آسمان مسکن النقای و زمین قصص الجلباب شد و روی هوا و
خاک باخجور ناغ و بیضه غراب تحفه ماند ۴ ۴ ۴
خالی ملای خرمین آتش رود و عود تادر حین زبینه کافور خرمین
آن عهد نیست این که ز الوان کل حین کفین که کار کا و جو پر یلواست
سلطان دی بشکر صرصر جهان بکند بیفت که جو صرصر دی چون همان
در تحفه کرده عزم خروجت باغ را چون ابگرها نمده بر تیغ و جوشنت
نفس بتانی او بغرب خانه باز شد ۴ عیش کن که مادر بستان سترو
الارض صارت حسکا کله ۴ و زهر بر البرود قد تار
والا بر الزور علی ضعفها ۴ تمهل فی الخلق عقلا
و عیس الامه بود الموا ۴ فیعدون الشمس و البتار
و صحاب سنجاب بوش در زیر بای فروش قائم انگند و ابر فلخته کون
بر سر کلین بجای دم طاوس پر حواصل پوشانید ۴ ۴ ۴
تو در پر حواصل بر زمین آید می ۴ چون فلک در زیر پر فاخته گردد
نوا السحاب من السماء دریا نمسا ۴ و کسا الجبال من الحواصل طلسا
والرج باردة الهبوب کا نمسا ۴ انقاس من عشق الحسن فاقلسا
بر روی سنگ سیه پوشیده برف سید ۴ جو موی قائم بر روی جامه سجا
و میخ بر تیغ میثاقم آب خورده الماس می افتانند و بر بساط زمردین
سپین در و کو صرصر تار می گردد ۴ ۴ ۴

فاذرت

فاذرت علیا تلجها کد راهم ۴ توت من الاطیان عند نثار
اذا قابلتها الشمس خلت بجفلا ۴ مقابل شیب تارک بعد ار
زین صحنه سیم است و ابر کج ۴ درخت فیه کافور و مسک در عدن
فلک درخش می ماند و هوا الماس ۴ ز خاک سنگ می روی و آب آفت
شماها ز بوردست شاخ هر کلین ۴ خزانها عبیرست خاک هر جعدن
الثلج یقط أم لجین یسبک ۴ ام دا حصا الکافور ظل یفرک
ضیعت به الارض القناد کاخا ۴ من کل ناحیه بغر تحک
ثابت مفاد قما قین شیهما ۴ طربا و عهدی بالمشیت بمسک
اوتی علی خضر الفصون فاصیت ۴ کالدی فی قضب الزبرجد یسلک
و کو و بشته معجز سفید بو تارک سیه ۴ افکند و دشت و صحرا از کسوت
ز کارک لباس سیمای بک ل کوفت ۴ ۴ ۴
لیس التلوح بها علی مساکت ۴ فکانها یبیا ضها سودا
سواد شب بوقت صبح بر من ۴ می کشت از بیاض بوقت مشک
زح کشته شمرها میجو سیمین ۴ طبقها بر سر سکلین مزاجل
و حین از ریخته نقر خام بدل یافت و حین باغ و داغ مکان کافور و چمنه
صیاب کشت ۴ فکان السما صارت الارض اصدار النفا من کافور
و از میان حوض و جوی کان یشم بدید آمد و از کوان غدیر و ابکیو
معدن رخام بدید شد ۴ ۴ ۴
لب کادیز بوطلی است و روی حوض بر ترق ۴ شکم رود بر یشم است و بشت کو بر مر
لیس الشیخ من الجلید جلودا ۴ و کسا الزمان من البرود برودا
و اذا رمیت بفضل کاسک فی الهوا ۴ عادت الیک من العقیق عقودا

صورتش

میرزاغ را ز خلعت عباس کسوتت ۴ هم شاخ و از رایت شعبیت طیلان
نقشت اگر ز شدت سرما باختیار ۴ مرغان بسوی آیدن آشیان
و از تنویر هرکس مریخ صفت چون جهره ماه و چشمه آفتاب می تابانست
زحل محل بسان جرم مشترک و چین ناهید می در فشیخ و نور او در
شام مظلم چون هیچ نیر مشعل و شمع و ز می افروخت و شب چون بر تلخ
را بر تک دیله یاز و افروز و شمع می کرد ایند ۴ ۴ ۴
حرر ساطعة الذواب فی الدج ۴ تری کل شرارة کطراف
نار لهم خرمیه کر ۴ تار یها اوت عن الاسلاف
تسک و المارکت الضرب ولو ۴ منی الاله لثلاث بسلام
مسمی الطریق اناهما و کانه ۴ اسد الشریک او طایر شراف
و اذا قضیت النعام ضیا ۴ حمل الهیبه لجامع الامان
مفتة فی ظلمها و حرورها ۴ تنیک فی المشتاق فی المضاف
زهر اکیم فی العواصف جرها ۴ و تقو الامهزة الماعطاف
سلحت فمایطیع اطفالها ۴ زحل و نور یلخ لیس بطاف
نصل الودود و لا خود و لوجری ۴ بالیم صوب الوایل الغراف
شیت بعالية العرات و نورها ۴ یشتی منازل بایل و اناف
کوهری نیکو جودانش میگوی روشن جو ۴ عکس او غیر نمای و فرق او غیر نشان
با کردش سیک بیست ابریا بحر موج ۴ ضاعده رخ ابردم باران شرر تند ز نشان
از شرار او بود برشته زین فلک ۴ و نشان او بود برده ز سیمین جهان
کاو جنبیدن چو ابرودت گردیدن ۴ بحرهاد بخار و ابرسیاه نشان
روی او داد و زمین را از شکوفه بیرون ۴ نور او کرده هوا را از بنفشه طیلان

و تری یلور الماک فی ارجیها ۴ قنار حراتار و السفودا
یا صاحب العودین لاجلها ۴ حرک لنا عودا و حرقت عودا
و قطرات سر شک بر کران نوکس چشم انعقاد بد برفت و آب در میان
غیبه دهان حق میا السیف و السکین انجم یافت ۴ ۴ ۴
می فزوده شد از باخون میان جگر ۴ می فزوده شد از برف دم میا دمان
می دمیدت بر جرم برف چون الماس ۴ می و زیدت بر جرم باخون سوال
کان الارض وق صقلته ۴ الک صوان مترقیات
وان غلط الزمان الشمس ۴ بدت نقط علیه مذ هبات
تدوس الخیل ان مرت علیها ۴ متون یجمل متواضعات
کان میاها تنساب فیها ۴ اسود من لجین سائرات
و ان کشاد تیر باد سبراک چون آبکینه شامی و آینه جینی بسته شد
و از شدت سن فاک اثر کوه زهر بر کشت ۴ ۴ ۴
یوم من الزمهر بر مقور ۴ علیه ثوب الضباب موزور
کا غماحش و جوه ابر ۴ و از منه فرشتها قواریر
و شمس حرة محبده ۴ لیس لنا من ضیایها نور
روغن زمین زخرد و کافور شد ۴ و زده و عود روی و روی این و آن
بکشت مدتی که ز کوبه سید کشت ۴ چشم جهان در از روی روی این و آن
شاه فلک ز پیچ و می شکرد از آنک ۴ در ز پر جاذرند عروسان بوستان
از برف بر عیان جنبیت کوهسار ۴ و زنجیر بر آن کلاه هندلیت آبلان
بر روی حوض حوضک سیمین ۴ تا کوه نبات برون زده و زادان
و زمین شدست چون من استند بار ۴ تا میجو رستمست بزه باذر اکان

فما

گاه چون ناله بگریزد و آید و بوی داغ گاه چون آله بخندد و بوی دهن
عکس او در باد خشنه جواند و شب نم نور او در خاک تابنده جواند و تن روان
که بگوید دیگر او بر زمین چون آسیا که بگوید قامت او بر هوا چون خیزران
که بماند شمای جم او چون کربا که جو بارند سحای اشک او چون رعد
در دم مشکین او بیلاد رخ رنگین او چون عقیق سرخ کوکوب سیه کردن خان
چشم او چون مست و خاک او چون ماه کونه او چون کشت و باز او چون کشت
شخص او سیاه لونه جرم او در بزم رنگ ساق او زنگار سیمار و کوشش او شکرش سان
و آفتاب صفت از مشرق تنو علم شکرش و طراز نورانی من نمود و
کردار از او بود و بیرون آمد بیکر و رایت احرار و از ظلمات یاد
خجسته خون او و شمشیر زبانه و ذی کشید و شبه انگشت بشبه عقیق
نمای و یا قوت زمانی می کرد

فخم کیوم الفرقان تعلق نادر کنار الفرقان فی الکبد
اسود قد صارت تحت حرها شد العیون الکحل بالزبد
در نشان کوه عاریت بنگ از آفتاب برون آورده برونش جوان تاریکی
فرانش بود از عکس و شبیش بر کلاه سوش بر عیار او دود برش بر کوه را از حکر
توی کرد و بطبع او باد و سوز و حر و کول و لیکن با شکر آب عاجز ماند و مظهر
ماکر بر صلاک او باد و ریخت کرد او را که بچکان زمین را خورد و برد از خاک و رنگ
بیا را بدایع خود می کاوون و طارم را جو خرگاه موصع را بنور خویش جرم خود
کاغذ انار و الواد معا و خوضانی طلاء نجیب
و چند عذر را میسما مجید فاسقش تحت عنبر اشپ
کفش انگشت آتش گرفته هند وایت خویشش جوهر کرده و یاز نیکست

بدرد

بدرد مد کوفتار کشته
کان علی النار رجبیه تنوع بردا لها اصغرا
و دوا بر لایطیق النهوض و یا یالف السیر نہیں سرک
تجملہ سبحا اسودا فیجعله ذہبا احمر
و شعله او از دهن تنو زبان افش می نمود و از دهن هاشک او شغشها
زریلا می آورد و شهاب آساروی هوا تیر کون بسان آینه جبین از رنگ
طالعته می زد و زو و بر شال سیمیک روشن تابان میان در آفتاب و حصار
بولاذین می تافت

کوسن که در کویت سیه سار سحر پوش در آفتاب دزدی که همه روز نت و در
که شمشیر زنگ از سر دزدی برون که بر هوا افتادند کاور سها زو
حصینت بر زنجیر و ندر میان حصن قوت متحد ند علی ریغ یکد
در دستها گرفته زهر کونه لعبا صریک بر عفران و بشکوف که ده تر
هاروت و ارشع سازند سر زمان نالعبان زنجیر پیرون کند سر
و نادر کعبه العود ترغض ضوفا مع الیله صیات الزیاج الصوا و
و شوار او از قوس شعاع چون صاعقه تیر بر تاب می انداخت و از تل
زنجیر بسته زین می بایند و از بسته زعفران غنچه ارغوان می
و از توده شنبیل دانه انار نار دمی کرد و از خرمن کل زردار

و کاورس بر باد می داد
کان شرارها المثلوث محما نهته الیج وهنفا سطرار
قراضات من العقیان لجت بها النکاء تذروها بد را
فتغولونها صغرا کبا و تحوی و نجا یضا صفا را

کان د خانه تطع السوارک
اکو فروخته باشد بود جو زربین کو جو آرمیده شود باز سزین خورین
شبی که بناید بخلاق صورت خویش عقیق با ز کیتی و مشک و عود ختن
شعاعهاش بدید آید از زمین یا قو شرارهاش بر یابند از هوا وین
ز فامشاش جو شمشیرها چون آلود بر نکه بلف شمشیر یا شیر او زین
و عکس اوست طارم چون روکی سهر یا نجمی آراست و صحن بارگاه
چون جبین ماه بقلم ضیا و سنامی نکاشت و صفحه دیوار از نیک بپیکت
بان صیغه تیغ خوشید می زدود

جو زربین کبکیت بر جوی یازان شاه از زان و زرش پاک ریزان
بسان دلبرک در لعل طلم خروشان و گرانان مست و خرم
جو زو و وصل او را و شناسی موسوزند چون روز خجایی
ز جبین نور بکیتی نلند ز نورش باز تاریکی دمنده
فالور بلب فی اطرافها رجا و لجم بر عذ فی الکنا فها ذمها
فطاع و عطا شرار لو جرک معه برق و فی او تلیق کوکبا لکبا
لوکان وقت تار خلته در را اوکان وقت اشمار خلته شنها
و بت ناه آب در صمیم سنگ خان بخاری کرد و بتاب و قدت آفت
بولاذ موم صفت می کلاخت و طبیعت زمستان بسویه بر مزاج بهار

من داشت و بزبان زبانه در کوش اهل زمانه می گفت
من رام قلب الشار فاکه فان قلب الشار فاکه
جو سهر زخرگاه و طارم کون بخیرگاه و طارم کون احزان
نور برده و ستان سر زین شمع بر او درده و آواز خینا کران

سرباب

سرباب زن در سردران مع بن باب زن در کف دلبران
کباب از تنو در آویخته جو خورین در قما جوشن و ران
و چون نوب فصل زمستان و استیلا سبیه سوما یا خور سید ناکاه آن
فلکین و جشم زخم زمانه عارضه حادث شد و از تصاریف ایام بی فرجام
حادثه عارض کشت و ذات می مال خسرو که خزانه اقبال و نشانه اکمال
است از صدمت تا توانی اثری بپذیرد و بعرض میا چون که مبدل است
و کرم و منشا عطا و نعم است عرض مرض را یافت

و کیف تعلک الدنیایش و انت یعله الدنیای طیب
و کیف تو یلک الشکوی بلاء و انت المستعاث لما یوب
کو تیغ تو یک دم از میان برخیزد عصمت همه را مال و جان برخیزد
از بقرت که جا بدخواه تو باک برخیز سیک و رنه جهان برخیزد
و ما الکلب محموم و ان طالع عمره الا انما الحقی علی الماسد الورد
و انحریم سرائ و زارت بهارگاه خنایکانتی که دولت خانه اقبال است
حرکت فرمود و بسبب ضعف و ناتوانی خسرو مورد عیش هفتی و شتر
عذب خوش دلی تو یکت یافت و راه انس و صاوت که کشاده و معجور
بود بسته و مغرور کشت و خاص و عام تو بین اسف و محنتین ضحیرت شد
و از تقسم خاطر و توزع ضمیر از لذت عیش و فایده حیات بی نصیب ماندند

محاذرة علی الجحد الرحمت و اشقی فی علی الکوم المصیل
از بیکرست جهان می لرزید و ز فرط بلائت زبان می لرزید
و ز غایت احسان تو بهر شخص بر جان تو صد هزار جان می لرزید
و کیف تو نفس فی ضلو و قد رجفت لعلته البلاء

صد غنچه

وبراقت و طایف دعا و ادا امت مراسم صدقه تو فرمودند و بحقیقت دانستند
که در تربت سرای دنیا کلین خاد و ملک خاد نامکن است و در هر روز
خانه کیتی شاد کنی غم و راحت فی الحال ۴۴۰

و من یشتب الد بیا حال ۴۴۱ یوم من مستحیل مسخیلا
ز شب و شتابی بخوبی کسی ۴۴۲ کجایم دارم و زحمتی بستی
و تکلف الا یام صد طباعا ۴۴۳ متطلب فی الماحذ وة نار
و اذا رجوت المستحیل فاعلم ۴۴۴ تبی الرجا علی شفیها ر
طبی و طیب و دوش راکی که در تد بیر مرضی بد یضا نمودن و در انواع علاج
نشی مبارک چون دم مسیحا داشتی و بکمال علم و معرفت از همه ماه و روز
بر بودی و بوفور تجرید و مارت از یکو خورشید یوقان هر دی ۴۴۵
علم تو عرض نفس جوهر پرورد ۴۴۶ فضل تو صحر جنتی عجم پرورد
کلک ترا که سبیلان قصد کنند ۴۴۷ اسبیل کی ماه و زردی خور پرورد
کانه من لطف انکا ۴۴۸ یحول بین الدم و الحمر
ان غضبت روح علی جسمها ۴۴۹ اصح بین الروح و الجسم
در ضیوع مطالبت و مل و آت عمل من طب لمن جت بجای آورد و در
انالی و غم و مسترد از صحت بر جان انه لوید من روح القدس نمود
نکانه عیسی بن مریم ناطقا ۴۵۰ یحب للحیوة باسیر الا و صاف
بید و له الل الخفی کما بسا ۴۵۱ للعین رفیق الغد برا صافی
و معنی قول صاحب شرع را علیه الصلوة و السلام لکل دارد و ای
دستور و مقتدی ساخت و بترتیب و ترکیب ادویه و اشر به کرد اسباب
تشقیه و تصفیة بر اجی برآمد و بشری که ملازم و موافق مزاج مبارک نمود
اشارت کرد

شاه

شاه شرق از هر آن خور دست مهون شرقی تا شود صافی و باقی قالبش مانند روح
این تکلفها چه حاجت چون بد و بحشیه اند ۴۴۰ قالی چون جان عیسی مد قی چون عمر نوح
لم یف الد و اجمک ۴۴۱ عن صفا کایکون الصفا
فلا علیک البشاعة منه ۴۴۲ و لک النفع و نعم و النفا

و یوبی محت جماعتی که دعا ایشان بزور فان دعا المخاصین حجاب
تحت یافته بود صبح صحت از مطلع امید و افق مراد تجلی نمود و قوت
طبیعت از عبا و تغیر از اعطاف مزاج مبارک بیفشاند و ذرات خورشید
فرا خضیض اعتلال با وج اعتلال رسید و ماه نور افزای روزش در سق
ان خسوف شب رجوری بیرون آمد ۴۴۳

شکرا یزد را که روز ازین اندوه ۴۴۴ بوجم جهانیان نشد تارکت
شکرا یزد را که روضه ۴۴۵ دولی از آب جلال ماند زینکار کن
شکرا یزد را که زود بیرون شد ۴۴۶ یکبار به بیض فضل داذار کن
ماه کرم از محاف رجورکت ۴۴۷ شمس شرف از محاب بیار کن
باصحت او سهر کز گردن ۴۴۸ بدست گرفت راست رفتار کن

و اذا صفا الزمان ۴۴۹ و اذا غلب الزمان علی
و جهانیان بصحت ذات شاه جهان مستبشر و شادمان گشتند و جسم انی
و تسلی و قاب روح و خوش دلی روان یافت و رنگ غم و وحشت ابرو کن
آینه دلها زد و ده کشت و نواس سلوت و رواج خوش دلی و زین
گرفت و رنج و نا توانی با عدا و دولت و دین انتقال کرد و عرض مایون
از عارضه که نصیب دشمن بود شفا یافت ۴۵۰
ماه ملک از محاف بیرون شد ۴۵۱ روز کار جهان مایون شد

صدا می آید

و هر یک از خواص حشم با نرا که درجه و مرتبه خویش از عواطف با دشنامند
حظی وافر یافتند و فوا خور و رجت و مرتبه خویش و عطایا و خلع کرامت
مکرم و مشرف شدند ۴۴۰

خلع کانوا الیج مدیح ۴۴۱ و موشم و مضمغ و مقوف
بمرت عیون الناظرین و ابر ۴۴۲ حسنا یجاد البرق منه یخطف
لونات الشمس المنيرة حسنا ۴۴۳ ما کانت الشمس المنيرة تکشف
و چون در زمان اقبال انداد الملک اعظم محمد و در کرمان رسید و عرصه
آن ولایت بین وصول رایت میون صعبه و فرد سعادت و مطامع جود
و سخاوت گشت ۴۴۴

ما الفرات اذا حاشفت غواریه ۴۴۵ ترحم او ادابه العبرین بالزین
یوما با جود منه سیب نال ۴۴۶ و لا یحول عطا الیوم دون عد
اکریم زخلق تو کیر دین تا شیر ۴۴۷ و کرم صاحب بخود تو یابدی تعلیم
کینه نهد ان باشدی جومشک تب ۴۴۸ کمینه قطره آن گرددی جودز تب
خداوند ملک معظم شصت یار ترک و عجم تاج الدین الدین اعلی الله تدله
و بعد فی الحافین امن کن واسطه عقد ناصر الهی و فائحه عقد کامکار کن
و تیمه و شاح جهاندار کن و بقیه قلا و بختیار کن و دیباجه کحیفه
مرد انگیز و صدر دینچه فرز انکی و لعل کان مروءة و کلین خاتم قوت
و شاح باغ جلال و سر و بوستان کمال و زینده قه اتصال و نور حد
آمال بود ۴۴۹ اسامیالم ترده معرفة ۴۵۰ و انما ذکرناها

لطف استقبال و اجب داشت و مورد مایون خسروی را بتعلیل و اجل
تلقی فرموده و بر لفظ کمر نثار اند کنی سرد قرا من و خلاصه آرزو است

صدا می آید

که کرامت نزول و شرف حضور واجب دارد و خطه که انوار ایمان منظر
آرایش و جمال دهد و خسرو خورشید ندر بدلان باغ ارم صفت که نسیم آن بکشت
عنبر چنان بمشام جان من رسانند و لکن در قصر رفیعش از چهار طاق ایوان
من گذشت لطف نصحت و تجسم حرکت فرموده **ع ع ع**
بساتینها للمسک فیها و ریح **ع** و اشجارها للریح فیها بلا عیب
کان جزو الزرع بین عصوها **ع** ضرایبها مستقیمین تعاتب
کان نیتب المسک بین ترواحها **ع** اذا تهادت الیهبها و الخنایب
کان القیاب الغریبها کواکب **ع** قضی کما املت تقی الکواکب
ومن تحتها الارض تخری میاهها **ع** نفایضة منها و منها سواکب
کان جوارحها سبایک فضة **ع** تلاب و اسیان بمن قواضب
بیاعی خرامید خسرو که او را **ع** بهار و بهشت مولی و جاگو
چهار اورد از توت و ریاحین **ع** و شهابها و اوزان خوبی صنوبر
زدستان قمری در و بانگ عنقا **ع** ز آواز بلبل در و زخم مزهر
درختانش از عود برکش زبرد **ع** بناتش زمین را خاکش زعنبر
بکشی جواند و شه مرد عاشق **ع** خوشی جو رخسار یار دلبر
یکن بود زلف در صحن پستان **ع** جو جان خردمند و طبع سخن ور
مخادش نه دیار و کوثر و لیکن **ع** ز شبنم جو دریا بیاکی جو کوثر
ز خوشی جو جان و ز خوبی جو دانی **ع** بصفت و او از لطافت جو آذر
روان اند و مانی سیم سیم **ع** جو یاه نو از در سیم منور
کاما القصة البیضاء سائلة **ع** من السبایک تجری فی مجاریها
اذا اعلتها الصبا الیدت لها حبیبها **ع** مثل الجواش من صغیر لواحشها

صفت باغ

فرموده

فرودن الشمس احیا نابینا کما **ع** و ریت الغیث احیا نابینا کما
اذا الیوم تراثت فی جوارحها **ع** لیل حبت سمار و کبت فیها
طریق السک المصور غایبها **ع** لیل حبت سمار و کبت فیها
یعنی فیها با وساط بیخنة **ع** کا الطیر تنفس فی جوارحها
و لواحش دوستی بسوایت دلجو بین بیوست و اسباب بیگانگی بلطف
حال یکانگی بدل شد و ریاض عریض موانعت نضارت از سر گرفت و قوا
الف تبارک فی تأکید یافت و ضایع و سراسر یو با آراسته کشت و مصفا غلام
کا المصنات بین الماء و المدام بینک آمد و وسایل مودت با قرین محبت
دست در هم داد و بنا مقلد مات و داد با مودت و اخصاصت رسوخ بد برقت
و عقد عقاید انتظام و عقد عهد استحکام یافت و اتفاق نیت و اتحاد
کلت از جانب حاصل آمد **ع ع ع**
اتفاق هر دو عالمی کرد و تاج و تخت **ع** اتصال هر دو روشن کرد چشم
ملک و دود و لعل هر دو کرد و باید تحنیت **ع** دین و دنیا را هر دو گفت باید
کا الفرق دین اذا تامل ناظر **ع** لیل مودع فوق عن فرقت
و بهمان موافقت ابواب سرور و مسوت کشا شد و اسباب عیش
و عشرت ساخته و آماده کشت و مجلس انس و خرمی بسان بهشت
برین آرایش و جمال یافت و دست کمر بار خسرو عد و مال که همیشه
در بزم و رزم زرافشان باد بر مطیبر سبقت گرفت **ع ع ع**
در رزم بدست آورد و در بزم پیچند **ع** ملکی سوارکی و جهاتی بسوا
عادل تر و عالم توازی هر ملک نیست **ع** الاملک العرش تبارک و تعالی
فیظهر یوم الخلود من کفه الندی **ع** و یظهر یوم الباس من کفه اللیم

دوستی ملکی

بهرت مصاحبت

جام زرباشد جو دست بهشت یازد **ع** تیغ سوزا زد چون روی بیدان آرد
و ماه انبرای جشن معایون در سرائی زرافلک از سیاه درم زد و از روی
و آفتاب فریدون جاوید و سنا عاریت خراست و عطار در بیان سون
زبان بتقریر بلج و نشر ثنائی کشا زد و همان بد که خسرو و کیهان چون صد
و نایف معدن در خوشایب و مشک تاب کرد لیلید و بر طاعت ساقیان سرودند
سیم عذار آیت و ان یکاد خواند و زهره پروای بیلان بزم مانند کل جامه
صبر و قرار چاک زد و از ناله نای و خروش دف دایره کرد و ابائی نشاط
و طرب دایره آسار سرگرفت و خورشید رویان دله وارد در قص آمد
و از خرم ماه رخسار شاهلان پریش و ش خوشه جبینی کرد و از عارض
آلای جوانی دلکش نوردید و بهرام خون آشام غاشیه خند شکاری نورد
کونته از میان نه کرانه جست و حلقه چاکوین در کوش کوشه ساغر گرفت و تیغ
و خنجر عد و مال کاس و قدح مال مال بدل کرد و مشتری از گلشن رایش
و زهت کلبرک سعادت افشاند و ذخایر و خزاین سعود برسم خدمت
موقوفه عرض رسانید و کویان که پای رفعت بر سر کشید کویان دارد
بسیاسی فی قصر رفیع ایوان برخاست و خاک بارگاه اشرف که آسمان
دارد بر کرد و از مرکز آستان از زیند سیمه دیده ساخت و در مقام طاعت
و خدمت بوکار صفت بفرق عیودیت بایستاد **ع ع ع**

له کبریا المشتوی و سعوده **ع** و سور و مجرام و ظرف عطار
کیوان موافقان ترا کجگر خورد **ع** نسیم جو را جگر جگر بسته با
و مشتری جوین زهوانی تو کند **ع** یکبار مرغزار فلک خوشه رسته با
مربح کوخورد و تو نشسته نیست **ع** ز کاه خورده خنجر و جوش کسته با

درد

و در بند بوزن بد خواست آفتاب **ع** کرد کوف کرد جانش نشسته با
و زهره جز بزم تو خینا کوک کشد **ع** جاوید دف دیله و بریط شکسته با
و ناله دهنه پروانه تو **ع** تیر **ع** شغلش فرو کشا زد و دستش بسته با
ماه انخواهد انک بود نفل مرکب **ع** از ناخ حاق ابد چهره خسته با
و لعل شکر فروش خوبان با ده نوش شد و هوا از عکس جمال پریشان رویان
بصرمان بوش کشت و کل دامنش در مرغزار عذار شاهلان بهار آمد و کاله
شادین در حرم رخسار ایشان بشکفت و بنفشه از شرم زلف و توانا چین
یکبار هر یک سرور پیش افکند **ع ع ع**
مذمبه الخند و دجملاد **ع** مضمة الثغور با حقوان
نقش بند جلال و اوجیب حسن **ع** داد حسن و جمالشان داده
عقل پیش لب جوید شان **ع** راست چون کاه پیش بیچا ده
حسان الثنی بنقش الوثنی مثله **ع** اذا نس فی اجساد من النوائم
و یمن عن در تقلد مثله **ع** کان التواق و دخت بالمیاس
و مجلس بزم از نیوان سرودند کنار خد و شاهلان مه بیکر جو را کرکه
بهادر لبرکی و صلال صابری بودند و بجزع خون خوار و لعل شکر بار
روان دارد و دار و کفتی بستای بران کل و شیرین و سنبل و یاسمین
است و یا آسمانی برا زمه و مشتری و زهره و پرور نیست **ع ع ع**
مه شکر لب و با ذام چشم بسته دمان **ع** بنفشه زلف و سخن عارضین **ع** و کل رخسار
کبد و رعلی عضون طیار **ع** فی حقون تقطین رو آ
ان تبسم فالثغور اشاح **ع** لحن عب الغامه الوطفا
و ساقی جو ترس ساغر ز رین بودست سیمین نهاده بود و افتاح

صورت و ماه

من تاب چون قمر و منازل خویش کودکان کرده
 سابق ید بر الکاس مترعة و بهایطون لخطوة الکاس
 فترک بریق الکاس فی بیک و ترک صفای یدید فی الکاس
 کفک که لعل ناب و عقیق کلالختست در جام زر عکس رخ او شرابا
 و فروع آتش رخسار او آب روک کل خود روک من بود و لاله ازان عارض
 من رنگ رنگ من آورد و کلزار ازان جسمی زیبا در عرق تشویر
 و جلیت من نشست
 وجه اذ اما بدت للناس سته کانت محاسنه حولاً لهم سجاً
 بنامیزید بنامیزد که کن تا توان بودن غلام آن چنان رویی که کل رنگ آورد
 چگونه مد توان خواندن چنان خوشید روی که نور دیده و رست کرد و لبش رنگ
 بخش آینه حسن است و من ترسان و لرزانم که از روی که روی اوست ناله برزند رنگ
 فیما لک من خدا سیل و منطق و دیم و من خلق تعلل جادید
 و خوشید عارض نور کسترش روشنی بر ماه دو هفته تا دان من کرد ماه
 رخسار خوشید منظوش عکس بر جام بلورین و جهان سیمین من زنداخت
 عکس بخش هر که در شراب ببیند ماه متع در آفتاب ببیند
 و کانت حمرة خلد و بیاضه صفو الما اذا خوله زجاجة
 عکس بخش انجمن بر افتد بر بام در جاده نصب دکنند کوریشام
 کاه از رنگ ماه رخسارش خوشید فلک بیا من چون شفق اهر چه خون
 دین من شست و کاه از غصه خوشید جلالش ماه بر قبا بسان صحنی
 سلب خرقه وجود ضرب من کرد
 و اذ بدت شمس النهار و دججه رجعت وضو الشمس منه کاسف

دوی

روی ترا غور و دیده نیاید ازانک ز آتش رخسار تو آب بهر من رود
 عیب از مطلع شاهدی که صبح میبرد و شوق از عارض سم سیم و جهر آتش
 نای از و ام خواهد و شکست از خوشید بیکر دلبوی که شام مظلم سیاه می
 از زلف و تا و خط و ذکاسی او عاریت ستاند
 چشم ندید شام را بر صبح بی چرا بر صبح صادق صادقت بای نهاده شام او
 عارض کل نسیم او بر دوی که رنگ کانت سیر و من بر دقت خوش خیم او
 تبسم کافور عارضه عن مسک صدع ان دانفا
 و کان هذا الصبح شفقه فی صبح ذاک اللیل فاصطحبا
 صبح و رنگ بمان عارض چون ماه و مد شام را ماه ازان طر کوتاه و مد
 طانی ابروش مرا جفت غم و درد کند چشم آهوش مرا باز کن دوباه و مد
 اگر شام مشک افشان رنگ ازان زلف بریشان کوفتی ماه و افسار برده ناک
 دهن اندریدی و اگر ماه شب رنگ نور ازان طلعت رخشان بد بر نقت
 خوشید راه نشین آینه گردان او نندست
 در صحنه عالم کجاست کز بشین راست آویز روی بمان بیکر زلف بمان د
 فالوجه مثل الصبح میبخت و الصمد مثل اللیل مسود
 ضلالت لما استجیرا حسنا و الضد یظهر حسنه الضد
 کفک آفتاب رخسارش از عنبر سار ساید بان کشته است و ماه دیدارش
 بشک دام ما من از رنگ دودن سلب ساخته
 طرک بر من قلبی ماسمه فالحدیک البس الزردا
 دوزخ غریب من از تاب و از خم جو بر خیز و زنه افتاده دوم
 دو چشم تر کین از تنه و رنگ تو کفک سرمه گرد ستش بنیرک

صدور

ز مشک بقی مرغوب بخواه و فو هشته ز فروش تا کر کاه
 ز تاب و رنگ دل رندش ساج ز سیم کو بخته کسترد بر عاج
 ز رنگ روی دل بر خاک دیزان ز تاب و رنگ کل بر باد یزان
 ام از ویش چهل باغ بهارکت ام از بویش چهل غود قمارکت
 جمال خود بودش طبع جاذ و سرب کور بودش چشم آهو
 و وجه برد اللیل صحابه السنه و فروع بریک الصبح لیلای الشعر
 و جید کما یطوای الیاب شادت یعنی علیه الظل اشد الخضر
 و عین کما ترن الماهات الی طلا اذا اغاب عینا اغتال خطوه الذکر
 و دل از بستان جمال او بنو بار غم بسیار من آورد و جان از گلستان
 رخسارش تخف خادشمار من بود
 کواثر روک اوسوی گلستان رود باذ صبار کند تخف نور و زرا
 کاشا خلد من راح و جنته صا و ناظره من صوره عمل
 و زلف زنه سان اوسایه بر عارض خود شید رخشان من انداخت و رایت
 سید روز بروج سیاه شب من پوشید
 تلو بیاض الوجه صد غا حالکا ذیل الدجی بسواد و مصروع
 زلف بیفشاند آفتاب فروشد شهر بخشید و در کار بر آمد
 و بر گوشه ماه تمام دام غایبه فام من نهاد و بر روک رهن و برین نقاب
 عین من بست
 اگر از نقاب ویش هموار شد شعاع مه دره هوار آمد و آفتاب سازد
 کان تقامها عین دیتی یعنی منعها البذل الطلوعا
 و یطوف لاله نار رخسار و کلزار علل بر جبین من بست و روی برینان

تا که در آن مارا
 مارچه و شاک و طریقت
 از آن فغان ملک
 عین را در او بر زشت
 و نده و میان
 و بر او روز هم میبخت
 و بر آن زخم میمان
 و بر شانه جگر من
 با سید جلوه جلال
 و صبر از و عینا
 تو عالم عاقبت
 و کفک شعله را تو مان
 بر مال کویت
 و نمان از حفاظ طرکان
 دین من خورده
 از زده انباشت زان
 و بر روی وینا
 و بر روی وینا

و از غوان بطران مشک مطر زنی کرد
 طر زلف بدع و طران لخد صدغه عین من الشعر طول الدجی و الاشارة لدغه
 طوق کبوتر بست سوز لاف آن کار من میجو باز و در طیش بر منی زخم
 فن فی که میجو جنک با رست زلف او من بر من میجو کبوتر منی زخم
 و بر برک سمن زنجیر و بر نشون دایره قمری کشید و از سنبک بوس صفحه
 لب من صد بند و چین من نهاد
 کاه از کل و از غوان کند باین کاه از مه و مشتری کند بستر
 که تاب که شود خم اندر خم که بیخ که زند سر اندر سر
 که حلقه کند بکل بر از سنبک که توده همد هم بر از عنبر
 موی که به بند کند بکشند شب کشته در آفتاب باز کو
 و کانا کتبت علی و جلا ته عماد صد غیه و لایه عماد
 و حلق او در حلق دل مسکین کند مشکین من افکند و از صرند و کره
 صد زنجیر و زنه من نمود
 کان سلسل الی صاغ منه شبایک و القلوب بها مصید
 کند مشک لامان و بوم تاخت کبرذ سیاه رنگ را ماند جو بر کل تاخت کبرذ
 معقوب زلف مشکیش معلق بر دود چنان جو عنبرین عقرب در دین کبرذ
 کمی میجو شید باشد که بر خوشید برایشن کمی میجو شین باشد که بر دوری کبرذ
 جو ساکن باشد از جنبش شمال قد اوداده جو طبعش از خم کبر و نشان قلن کبرذ
 کین از کل سلب سازد کین از نه و تم کرد کین رسم صنم دایره کین طبع شین کبرذ
 خمر زلف کین دایست کو خوشید و مه کبرذ سر زلف کین شینست کوشین کبرذ
 جو سنبکها نورسته ست بر طرف من زاران که دید ست ای عجب سنبک که ازان سر کبرذ

و از غور

چون دره شعله شکست عید بر **۴** تصفیه جنوبی مع الشمال
 چون پیچید صد هزاران عقد با شعله **۴** چون تابید صد هزار حلقه باشد کله بر
 و سنبلی تاب داشت کرد شمشاد عذار حلقه می شد و طوطی مشک بارش
 بر صحنه کیم ساحری می نمود و از رندش ساج بر عراج حلقه
 انگشتی بیضا آورد **۴ ۴ ۴ ۴**
 کان طرته فی عراج جهته **۴** اذا تاملته عقد من السبع
 طره برانگن از چین ازین آنک سایه اشی **۴** جهت آفتاب راستی نقاب می زد
 کفقی طره سمن سالی و خطه ماه فرسایش تنه آن طلعت خورشید سیم
 کشته اند و زلف می قنار و جعد کل سبرش شیفته آن عارض لاله بیکر امان
 زلف تو چون بد یلم بر شعله رخت **۴** کفم که ساحریت میان شراب مشک
 زلف تو بر حقیقت اگر صفت می قنار **۴** بر آتش ای نگار نکیر قرار مشک
 یامی بد اشعرات فوق عارضه **۴** مثل البقیع فوق الورد قد بدنا
 طرته مشک فوق البحر تنشده **۴** فامسک فوق البحر تبت
 که خوشه نمیش سایه بر کل عارض و کلنا و خسار من انماخت
 و کله شاخ سنب و ضمیران کوز سبب سیم زخمان جوکان می زد
 عنقود صرخ تلت فوق و جنته **۴** لا یستقر بکامن فوط جنته
 زلف او مانند جوکان و زخمان شعله **۴** کوئی چون کافور باشد غایله جو
 صد غایله قد لا علمی **۴** مثل الغایت علی الورد
 نضو لجان الصدغ مستکن **۴** للعنبر من نقاحه الخند
 و بنفشه از جعد غایله بار او سر سار می شد و سوسن از طره سمن بر ک
 او پوی او می در دید **۴ ۴ ۴ ۴**

دیوی

ز بوی زلفش با باد بیضه عنبر **۴** زلفت رویش با خاک درمه دیا
 تحمل المسک عن ذوابه الزنج و تقرعن شیت برود
 و صبا از سر زلف مشک بیزش نامهای جید و نسیم او بار عطر و بار
 نامه عطارد می شکست **۴ ۴ ۴ ۴**
 اگر زلفت چنانند نسیم **۴** شود بر جان خون آلود یا هفتش
 و کل در پیش آن کل بر بار از خوارکی بسان خاری شد و مشک نرد آن
 طره طوار چون خاک کوئی می مقلد می کشت **۴ ۴ ۴ ۴**
 مشک را خون شد جوکان عارض جلاینه **۴** زلف چین بر جیش را مشاطی می شانه کرد
 فالبد رعن طلعت قاصر **۴** و المسک عن ریح مخط
 و خط مشکین او کرد غیر بردان حریر می افشاند و بعبیر تو روک کلبرک
 طری می آراست و بر آتش رخسار اند و ذنقاب قیواند و می بست
 و از بنفشه بر سمن و سوسن د و ایر مشکین می کشید **۴ ۴ ۴ ۴**
 بر سمن از غایله دارکی نشان **۴** بر قران مورچه دارکی اثر
 غایله تاجند کثی بر سمن **۴** مورچه تاجند کثی بر سمن
 و خط تم فی حانات خند **۴** له فی کل یوم الف عاشق
 کان الزنج قد مرع مسک **۴** فذرت ماجوته علی الشقایق
 آنک هست بهم خوش بنفشه و سوسن **۴** می ز سوسن او برود مد بنفشه ستان
 و آنک هست بهم خوب کمر یا و عقیق **۴** شد ست چشم بر کمر با عقیق نشان
 و شمشاد او بران جوان و بر نیان کل سهر می شد و از لاله و نسیم
 بسترو بالین می کرد و جعد مسلسلش بر ورق اهر قش سینه با می نمود
 و خط معبرش بر برک سترن طوی شمشاد طوی بدیدی آورد **۴**

صحنه بر عید

کان خطه عذار فوق عارضه **۴** میلان آس علی ورد و شرب
 ندیم مشک شکر کشت شمشاد طوطی **۴** طراز بوک کل و لاله شد بهار ملک
 شکو کوئی که شکر پیش ازین زلفتی **۴** بکارگاه لب او کون کند زنگ
 فتور شقیقه لب مسک باوکت **۴** و درج عقیقه لدر خازن
 کفقی شب از آن خط شمشاد رنگش سیاه می عاریت خواسته است و روز
 آنان د و عارض دل افروز و نور و ام کرده **۴ ۴ ۴ ۴**
 حب النماز علی فربند جینه **۴** و اریق فوق عذار الفیق
 و کانا الخال الفی فی خند **۴** من لیل من هواه مسترق
 عارضش در زیر خط دندان اند زبر **۴** چشم اندر زبرمش کان و ذل اندر بر
 سوسن اندر سنبلیست و لولواند لاله برک **۴** نکس اندر سوسن است و لاله اندر بریا
 عذار کالقران علی الطراز **۴** و بد و فی الحقیقه لاله الجاز
 و لوجاز السجود له سجدا **۴** و لکن لیس ذاک مستجاز
 و زلف خورشید نور سالی او بر روی قمر سایه بان مشکین می بست خط
 عارض آرایش از برک سمن ثانی سوسن طوی می دمانید **۴ ۴ ۴ ۴**
 در خط شوم ز سبزه خط تو هر زمان **۴** تالب جوا بران لب شکر نشان نهاد
 بر سوزنم ز غیرت زلف تو کجده روی **۴** سر بر کنار تان کل و اغوان نهاد
 بس جان نازنین که بلار انشانه شد **۴** زان تیرها که عزم تو بر کمان نهاد
 لدمقله شمع القلوب و جنة **۴** تفق منها النور من کل جانب
 و سال علی خذیه خط عذار **۴** کما اثر القلی فی خط کاتب
 و چشم خون دیش بر کمان ابرو و تیرمش کان می بیوست و عزم جادو
 او نوک بیکان زهر آلود در آینه بصیری نشانید **۴ ۴ ۴ ۴**

چشم و جاد و کت جان زلف تو افی دل **۴** جادوی خند لبان لغزنگی بدن
 لعل تو دره روی بس و روح لایم **۴** جزیق تو دره زلفت پیش و راه من
 خط تو طوطی نسیم چشم تو هندک تراز **۴** طوطی عنقا حجاب هند و روی کن
 انجش زلف تست و رختی روی تو **۴** از جیش هر زمان سوی حق تاخت
۴ ۴ ۴ ۴
 عذاره بتقبیل **۴** فورد عیناه سفین
 و قامت الحوب علی ساقها **۴** بین امیرین فتولین
 و هار الجوز فی خند **۴** دما باین الفریقین
 و جعد بر شکست سایه بر آفتاب کلبرک عارض من انداخت و سنبلی شو
 بوی بر طرف لاله زار رخسار صفت می زد **۴ ۴ ۴ ۴**
 ای سمن سروی دل من جنت **۴** صف زده سنبلی تو بر سمنت
 جای جانها شکن شب بوشت **۴** دام دلها کله بر شکست
 لب از تانگی انکار **۴** شو ذ **۴** چون سخن راه کند برد
 نیکیان جمله ها ذند لقب **۴** دلبری دهن خوش بخت
 ماه اگر خصم طراز قصیست **۴** از توبی و ای یوان ببر هنت
 بو بیا آینه زیباک کند **۴** بوسها آرد و از خوشبخت
 نوانه فی عجمد یوسف قطعت **۴** قلوب رجال لا کف نسا
 فاحسبه من حور عدن و انما **۴** سنی هار بافی خلصه
 فلان الا التفت تو قعا **۴** لرضوان خوقان یکون و رایق
 کفقی جعد بازی کو بر طرف کلزار قاص کشته اند و آن د و زلف
 جوکان زن بروی لالستان در جولان آمده **۴ ۴ ۴ ۴**
 کوان د و عارض زخشان زلف بود است **۴** زلف اهر مست آن د و زلف جوکان زن

در وقت روز و شب و در وقت روز و شب

باین دلیل من مافوق درست کند ^{شما} قیاسان خد مخرج
تو خد المصقول و الخال فوقه ^{کورد} علیه طاقه من بنفس
و لعل لبش که هزار دل بز بونگین داشت در و کبر در ضمن شهد و شکر
خان کرده بود و وقت جان در و یا قوت جان بر و و دیت نهاد
جان تعبیه کرده دلبت ایرد ^{زان} چون دهنیت منی تان مانند
یا حق من شهد الضمیر له ^{قبل} المذاق بانه عذب
کشمادتی لله خالصه ^{قبل} العیان بانه رب
ماندم شکفت نالیب و در نالیب تاد ^{درست} با عقیق ستاره است یا شکر
کان جرن بخون شکر آوازید شد ^{وین} چون ستاره روشن و منظم جوید
و چشمه نوش در دهان من عقیقین من کشاد و لعاب نخل در میان
سین سیمین تان من کردانید
کاغذها و الفجر و مبشر ^{بنا} اطن بصفا الراح معلول
کاغذها و هارح ^{و بهما} صبح فحسبک عسل و معسول
دهش چشمه نوش است و در ^{از} صفت مامعین من سازد
نیت چشمه صدقت از نیک ^{در} صدق در عین من سازد
من جو حلقه بت و جو خاموش شد ^{باز} از ان حلقه نکل من سازد
نه که میم است و جو خندان کرد ^{میم} با مخرج سین من سازد
نه که بست و که بدله ^{نفس} مغزها و شکرین من سازد
و بلعل شکر بار معجز مسد اشک را من کرد و بر و روان قامت قیمت
سروان من شکست
با کمال احتیاطی قامت ^{لا} له رادل بر صوبه سوخته

مظلومه

مظلومه القد فی تشبیه غصنا ^{مظلومه} الیث فی تشبیهه ضربا
قامت چون سرور و باش نکر ^{آخته} جوش بوی میانش نکر
زلف و رخس دینت اکنون بیا ^{آن} لب شیرین و زبانش
کشتی از چشم سیاهش بین ^{خوشی} از تنگ دهانش نکر
بر دیک ضربه دل و جان من ^{آن} ندب و داوگرانش
حسنت نظم کلام توصیف به ^{و من} کلام معرمان الحقد
فالحن یظهر فی شین و نقه ^{بیت} من الشعر و بیت من الشعر
و از لطف تن سیم سمان بران صفا جان یافته بود و از نازک کل
عارض خرسید آسار ماه و بیان از سایه زلف نشان بد پرفته
رق حتی حسنه و رق الود ندیا بون بین الراح
جرح الماکمه الرطب حتی خلته لابساعلا ^{راح}
کوسایه بول کل نند بر تو ^{بر} عارض نازک نشان ماند
روزی که درخ تو برده بردار ^{از} شرم نه کل نه کلسان ماند
کان نارا دیرت فوق و جنتها ^{و اختط} کاتها من فوقها الفا
رفت علالة حدیما فلو رمیا ^{بالخط} او بالخط من سما بان یکنی
کفتی از غایت طراوت تن آب بیکر خویان از خاک شیر کس ندارد و از کمال
لطف عارض انش نقاب شاهان چون هواد بر صحن آید
سلاله نور لیس یدر که الممس ^{اذا} ما بدا اغضی له البدر و الشمس
بهامست الا هو ^{بقعه} هنوکت ^{کان} نفوس الناس فی حبه ^{نفس}
گر باز بد و رخ بود از کوی تو خاک ^{آتش} همه آب زندگانی کرد
نسیم عبیر فی غلاله ^{و غشال} نور فی ادیم هوا

حاجه تراب

حاکم نو و از طبا معنی مجوه ^{مصطفی} بفرطین رفته و صفا
نقد رح الرحمن رفته جلید ^{خلاله} من نور بردا
تسربل سرا لامن الحسن و از نند ^{ردا} جمال طرقت بهما
و جام بغدادی بکلی از جام ساقی حکایت من کرد و نوا و صفحه جوارب
صیغه سیم من کرد انید گفتن جرم آینه رنگ او مطلع خرسید ریختان
و از غایت روشن چون بیا ماه مستنیر و تابان
من عقاد کثل دهنک دغوا ^{فی} انار اوق من جفانک
ان نبید اندان قدح که بوضفا ^{جان} در جهم و نارد در نورست
مهور نبور شد زبان کد زبان ^{در} کوارش لعاب زنبورست
باده کرجان خور شد شاید ^{زانکه} انکور دیک حورست
بلون رق حتی کاد یخفت ^{علی} عین و طاب علی المذاق
انت من دونه الا یام حوت ^{تقاد} م جسمها و الروح باق
و آب رز که باب در مانیت تل ^{طعمی} که بمذاق جان حلاوت شهد و شکر
من نرستاد و روح صفوتی که بجهر باده نوش کونه آذر و لون یا قوت
احمر من داد
آبست نه آبست چه آتش نه جو آتش ^{کن} آتش یا آب دهد بوی یا
و کان طیب مذاقها رشف الرضاب من الخیب علی صدق و اوم
ذهب الزمان بخصمها و نکادان تحقق لرنهها عن الاوام
و کاغذانی الکاس شمس اشرفت اوبد رجم ^{فی} الاظلام
جو جان صافی و جام زده و دارش ^{همیشه} جان و تن او را بطبع حد
جو عارض و رخ معشوقه از نقاب تنک ^{نایکینه} ببیند کان دهد دیار

دار و شوق

و از روشنی اوج هوا و جرم خاک برج اختر و جرج کهر من کرد انید آتش باکش
بطبع یکسان و در لطافت با هوا توان و خاک از شعاع او و شکر نکلین بدختان
خرشید از شعاعش بر جرج منکسف ^{نا} مید از شیش افتاد و در غار
کویت جمال ساقی از عکس نور ^{او} در بیت در نشانه یا قوت آید
روشن تر از ستاره و خوش بوی تر از شکر ^{صافی} تر از روان و بصورت جو آب نار
رنگش جوارب روان و شاپاش جونه غفران ^{بوی} جو مشک تان و چون غیر سرخار
لعیت ناب ناب که در جنت بود بلور ^{آبیت} سرخ سرخ که لیشش بود شعاع
و ملاطه کالشوق رفته جسمها ^{او} کالدوع افاض من حریث
تختال فی ثوب العز ^{کاتها} جسد علی دین العول و همین
بید و النهار اذ ابدت من نورها ^{و بین} عنا اللیل حین بین
کفتی که در آب کیند شامی که باب متعلق ماست یا قوت مذاب ریخته اند
و در جام بلورین شمشیرها زرد و شعلهها و آذر بید آورده و در هوا جوهر
لطیف که از خاک کثیف حرد از خون انا داشته
تغنی الزجاجة لونها فکاتها ^{فی} الکف تا به بغیر ان
ان صراحی چون بیان جام بلور اند ^{مشرقی} کوس سوری نصره بنام آمدست
و میان جام روشن هر سوز عکس آکند ^{راست} بنار دیک که خرسید اندا جام آمدست
راح اذ اعلت الکف کوکوسها ^{فکا} تها من و نحا فی الراح
نفضت علی الاجسام ناصع لونها ^{و سرت} بلد تها ان بلور و اح
عجب از آتش نای که از شعاع او روی هوا چون جبین خاک ارغوان
بوش شود و شکفت از جبین آتش فروز که آب حیوة با لطف هوا مثال
او چون خاک من مقلاد باشد

آن من که نرزد دور بپازد ز عکس او شکوفه سوده کرد و مغز انداختن
 کرد و فعل او تنه زور زور بند کرد و طبع او دل غناک شادمان
 روحیت و کثافت و شمسیت کوفه نوریت فی تغییر و بادیت بی د خان
 لم یلک الماک علیها امها ولم یکنها الضرام المحتضن
 کان قرن الشمس فی ذرور بفعلمها فی الصحن والکاس التندک
 که دید آتش رنگ آبی که عکس او بر زمین لاله سیراب رویا ند و که دیدها
 مانند جرمی که از نور او محد خاک معدن عقیق و لعل گردد
 کلون الجلائر اذا دیرت وان مرجت فلون الزعفران
 انک کربادی بوی برکنده باد را رنگین کند و بی درنگ
 انک باید از لطیف بر زمین کورسد آسیب جامش را ز سنگ
 صفرا فاقه مد شعاعها طنیا شد به موم حاشها
 صهباء تلغ من وراي اناجها کالشمس مشرقه خلال اناجها
 من لک ناعمة الصبغ قد البت جلد الشباب تیش فی طلاها
 طابت و لکن ماعدا شفاها رقت و لکن ماخل و جناها
 آتش که چون بر طبیعت دست باید کستان عارض را آب دهد و کو
 هر که که چون هوا از بوی او بخت گیرد خطی چون خط دلبران بر ناله
 مشک و بیضه که نور کشد و اگر جوعه او خاک رسد چون غیر ترسفته شود
 و کاس کیا قوت اذا ما مزجتها نظار بومها مثل احمه النمل
 و تحب مسکافی الزنا لطیها اذا صفت بم الکرام عن العذل
 چه ساقی چنان در عکس او پیداشود راست بنیادی بوی در شام مر جان شد
 جام میواری کون جوام یا قوتی از و وجهه از اصل او بر دگون پدید آید زکات

نیمت

نیست مامهر و مشک و بان و زوایه هم رنگ ماه و نور مهر و طبع مشک و بوی بان
 کافراش رخسار معشوق رنگ من در دین و کاه از چشم سبیل با رعاش سر شک
 عنایت عاریت من خواست و از غایت لطافت چون مواد رنگ بصر من شد
 و انکال رقت با خاک کثیف و آب لطیف من آسخت
 رقت عن المار حتی لا یلا بها لطافة و جنا عن شکله الماک
 فلو مرجت بمار المار حشا حتی تولد انوارا صو آ
 بیارای ماه دینه و صحر جان که بنده ست و جا کو ترا این و آن
 الان ماه پرورده مهر بخت که از ماه تن دارد از مهر جان
 جو برکت کونیش کو بی مکر معی بر من بشکند ادعوان
 جو بر لب نهادیش کو یذخرد مکر آب ناست بر ناردان
 کس از وی دهان نای امرنگ که نه زهر بستد ز شیر زیان
 چنان باشد اول که کو بی تنش دودل دارد از تاب و زور توان
 چنان گردد آخر که کو بی مکر ز نسبتی تنش را بر مازوان
 و بنامیت آتش در دوزمان خبرت من ز ذاب صفت از لوح ضمیر
 نقش غم من سترد و باز کرد ار خاک در چشم فکرت من انداخت و بمصله
 نشاط از آینه جان غبار وحشت من زد
 منی چون رنگ بر دایز ز دل رنگ من رنگین بر رخ باز آورد رنگ
 هوادر دست من در میان درشت غان کرد دست من باران کو دست
 کو اند و هست من اندوه و بایست و کوشادیت من شاذی نزایت
 کجاند و بود ای و سوز ست کجاشاذی بود شاذی نورست
 اذا ما انت دوت الهماء من العقیق ذعامة من صد بر حیل

من کش که غنای کش اند و مردان و کشید و در راه و ستم کش کشد جز بخش رخت
 و دل از غایت فرحت سلسله بی صبری من چنانید و از دست ساقیان
 سیک روح راح و ماد و رطل کران من خواست
 سرمه و نشنه آب درده زان آتش چون کلاب درده
 در جمله جام آسمان کوف آخو ختر انخاب درده
 یا قوت باور حقه پیش آرم مرجان هوا نقاب درده
 آن خون سیاوش از خیم جیم چون تیغ فراسیاب درده
 تا آتش غم روان شو زذ آن طلق روان ناب درده
 تا جرحه ادم کون کند خاک آن لعل سبیل تاب درده
 صبحه بسلانة صبحه بسلانة لخلطاء و الزند ما
 سد امه نقد و المنی لکوبها خولا علی السراء و الضراء
 راح اذا ما الراج کن مطیها کانت مطایا الشوق فی الاحشاء
 ذهبیه لهیبة سیک لها ذهب المعانی صاعه الشعراء
 صعبت و نارض المزج بی خلقها فصلت من حسن خلق الماء
 خرقا یلع بالحقول حباها کتعب الازغال بالاله سماء
 و ضعیفه فاذا اصابت فرصة نقلت کذا لک فرصة الضعفاء
 جمیه الاوصاف الا احبا قد لغت و جواهر الاشیا
 و از قلح سیم کون چون شفق از دهان صبح و سهیل از خط جبهه می تافت
 و بیاله ان لمان او چون ساغر کل و لاله عقیق سیم من کشید
 لعل کو ز رنگ او کف دست روز گردد ز نور او شب تار
 ما زجت جوهرا الزجاج فیما ات کساع مانج لواء

کشف

کفتی یا قوت روان در آئینه شام و رخت اند و مرجان و بیاض و در جام بلورین
 کذا ختمه فالحق یا قوت و الکاس لولوة من کف لولوة مشوقة القد
 زان باذله که بای جود و باغ دل نمزد جان بر شمش کند کهر عقل را نظار
 آن ز و سیم صر و لعل و بلور درج یا قوت و یثم حلقه و مرجان و در شعار
 و بر روی باذله کلگون شکونه حباب چون عقد بروین بر سیکر مرام بدین
 من آمد و لیسان جرم ناهید از میان خورشید و اختران جوف آخری در فشیذ
 توتی علی الکاس اذا صفت و لحب الطانی یا رجا یا
 لا یاف فی التبر مغروسة تستوقف العین بلا لایها
 ففی دواء العس فی شربها ما تشبهیه و هی من دایها
 کفتی کافور بر روی شکوف روم بخت اند و ثاله بر عارض ارغوا
 رخت و سوسن و سمن بر توده کل و کلنار افشاند و لولولای بر ورق
 لا لالانغان نثار کرده
 کان حباب الکاس فی جنباها کواکب دوفی سما عقیق
 جو خورشید جامی که کو بی حبابش معدن هر کاند من هر کونده
 فکان کاس ملامها لما ارتدت بحباها نورید و جنتی اذا لاج تحت نقابها
 و دست از من خون رنگ رنگ لعل بد خشان گرفت و فلک از بوی او
 و خاک از جوعه بسوق یافت و از دم شکیں او بر هوا ابر تنه قبه بست
 و چار عشر و بخور عبیر با نسیم صبا میامخت و جهان غایه ساق
 و زمین نافه کشاکش شد
 باذله چون رنگ در قوت چنانک بویش از موشی بلنگی می کند
 عبت اکفهم بها فکما عبا یثنا دعون محاصبا قرفل

کشف

زبس یون باذه که بر شد زبست **م** معی کشت کردن کردن مست
مع کون و غش شب داغ جهر **م** ستاره عقیقین شدی بر سهر
نخوتی سماع طرب کس استوان **م** شد بر فلک بای کوب اختوان
و را منکر ز صر طبع یسان ناهید جنگ و بر بطن نواخت و از تار و تار
دل را غله روح و جان را شربت نوح می فرستاد و بس زخم چشمه خضر
در لغت دودی کشاده ز با نر نفس ناطقه می داد و بر خن ناخن لمان را
منین با نوای بار بزی آمیخته از ملک جمالی آثار در حلق می نمود
یاد بر لسانه جحش **م** فیما و لمطاطه بعر
فلست آبی و لوسقونی **م** علی اغایه نیک صحر
کفتی سرانگشت او بر روز جون لعاب رسن باز کشته است و در دست
حرکت با سبک دامن جیح جابک دست میبار شد **م**
و غریب جلاش ترکی نیده حذقه **م** اذامس با کفین عودا و مضرا با
کان یله بیه تلعبان یعو **م** ده **م** اذامس با کفین النفس اطرا با
و قریه الا صوات حمر ثیابها **م** تمین ثیاب الوش جوا و تعبا
و تلفظ یماها اذ اضربت بها **م** و تلفظ یماها علی العود عنا با
کوته فستی فلک جاک ز ند جوند کش **م** سر سرده نوا را زهر کند با حو
زهر ز رنگ خون دل درین ناحیه **م** جون سرناختن کند بارک جنگ شتر کن
و بلبل خوش لمان بر خالت سماع جون تی دلان فریاد می کرد و بر ناله
رود و آواز سرود جون شیفتگان نغان می داشت کفتی از غایت خونی
دل بیعتایت کوش ملک سلیمان یافته بود و جان بسی مزایر و اوتار
بر کجی قارون قهر مان کشته **م**

صفت
صفت

الغیر

از نوازیست شده پوست بر ناله مش خنک **م** شاید از خنک خود پوست بر اندام نوار
سخن از لطف و زبان گوید و چون خواهند گفت **م** مرز باقی را باید که شود زلفی پیار
دل او تافته در بافته زلفین و بست **م** و رفتی چون زلف بتابش جراتالد را
و ناطق سنان لسان له **م** کاندیت فی کف محبیه
ما نال یطقه طورا و یسکته **م** و غلو التلق فی اطراف منشیه
و بر بطن زبان زلفی بد بر نته بود و تی دهان از هر کش فریاد خاسته
تی زبان کویده کورا سخن در ستاق بود **م** علت گفتارش اندر نوک انگشتان بود
ساعتی با جانش می می سخن گوید لطف **م** ساعتی دیگر خوش و کالبدی جان بود
کفتی بختی دل در بودن مالدن کوش او عادت کرده اند و بختانیت جان
بودن امعاء او از احتیاج بیرون گرفته یسان طفلی بر گنار دیده شیون می کرد
و بمالیدن او داج نالیدن او زیادت می کشت **م**
شکل کرد و نوا صورت عود **م** اگر فکر کند مرد مفکر
سمان میای که از اسرود و شاش **م** در لیل اندر ایدش آن مخاطر
فلم از مضرو با سوا اذ ابکی **م** اجد سرور و اللوری و بینهما
کتوم خیر الصبر مادام را جلا **م** وان ركب المفا دابدی المکثا
کنالک خطیب القوم ربک نهار **م** و یعلی قضیا ان اراد النکاح
عودی که کوش را بودا بوی او **م** مصلد برو جیح و زخم بار کینه و
بیضش کند دلب کرمی هر لینه **م** جو بکری جسم او را نوای بسر
آتش فروخت در دل کاش فرو زخم **م** اندر میانش بیلا کند صبر
و کما جی چون مجنون از فراق لیلان تالر پرده اشته بود و از غایت غافان لهما بوست
او بیلا کشته و کهنی بتار زلف در اندش بسته بودند و با و تار تار کش بقله

بیکر

فالغیر و القلب و الاسماع فی عجب **م** مابین شاد و مختار و منتقب
والکاس ذایرة و الروض مبتح **م** و النائی و العود و الزمار فی تحف
و راقصات علی الايقاع باخر جنت **م** فی الحیات و الضرب من جد الحی لعبا
مطربان دلکش خوش با نوای غزلها **م** ساقیان مهوش کش با قمار حور عین
بر فلک برداشته خرتیله جام آملوت **م** بر سنا بنواخته ناهید جنگ را زین
و جنگ هلال آسار کنار مغنیان ماه سیما کفتی را نیست موی خضاب کرده بر
دامن ریخته و کیسوان مشکین و زلف عنبریش بجای سراز بای آویخته **م**
لوح کرده و را میفرم **م** علی برید لعاج و التنا
جنگی طبیب بهوس بکفته زالی را **م** اصلع سرک کش هر نفس مویست در با ریخته
ربع نموده بیکش خطما سطر بر سر **م** ناخن بران خطما برش و تن محاکا ریخته
و نشت او بشکل نون هلال و عین نعال اختا یافته بود و یسان سر زلف
و طاق جفت ابو و خمر کونه و سرا و چون متعار بان و جنگ شاهین کوی بدیو
و یسان شرمساری سوزن کمال حیو غایت خجالت در پیش مانده **م**
آن شرمساری سوزن کمال انگیزد را بباد **م** تایلک نفس کند بوی عیش و هوبری
بر پشت او و جوی نما دهان زان **م** بر کردت کنار کلسون عنبری
از سینه ناله و خروش مجروح از زرق بوش می رسانید و چون هزارستان
م هزارستان آواز نوحی شنوا نید **م**
و سمع قضا من کران و مزهر **م** و اصوات ابکار تبارکی مغروردا
اذا ما شمت منهن اللوم قننه **م** عمید عود الخیزران تمیلا
بلبل می بر و متعار و لکن زنجار **م** ساق او بر پرو تارک بخار متعار
آن گمان پشت که بر حلق و سرین و زانو **م** ساخته ددم تیر و هدهست و سرور

صدر

پیوسته یسان غنچه دهان بسته بلبل و او را از اشکارا می کرد و چون فی تیر
آواز لکن بر خلاف او ناسوده باز می کشت از راه صورت راست اما با بکری
همیار شده و از روی طبیعت موافق لکن با مخالفین دسیار کشته **م**
هستند و شخص جون دو بیکر شده است **م** کوزست یکی بقامت و دیگر بخت
برداشته هرد و با بوق شاه مست **م** جو خرسندی بد و هلال اندر است
و نای دلکشای عهدش میان نموده گریسته و همه میان چشم بود سخن و
دهان بر سر تی زبان بالی را می گفت و کلو بسته بدم نفع صور بیلا کرد **م**
سبی من بری عتبه نفاه **م** اتی مته صحر و لوب
فی ناوان رنگ کوا و از اوست **م** دل اندر نشاط و تن اندر بطر
چودر سفته در آب و بوف جود **م** جود زرد و از خاک زاده چودر
بریده حکمت سر و بای او **م** بسته بنورنگه کلو و بر
شد او که بارنگ جون خنک شد **م** زمره صفت بود جون بود ترا
بسی بود و مشهوره باشاخ کل **م** لیبی یوزه هم خوابه یا شیرین
جو شخص دلیران همه بر زخم **م** جود ست عروسان همه بر صور
سروش کوش کشته است و جوش **م** سراید جسم و نبوشد بسر
و دف سر کشته جون دایره سر و بای که کرده بود و یسان گوشها اکان
سربا سر آورده کفتی صورت نگاشته بر جنبه او از لطف معنی جانور
کشته است و از حرص استماع اعانی حاسه بصرمع بد بر نته جون شیفتگان
ناک و فریاد با و ج افلاک می رسانید و یسان فی دلان نغره و خروش
از گنبد اخضر می کن را نید **م**
ان خروش خورش آن دایره کرد و دوری **م** بای جود لیر خواهد که بر سر گیرند

بیکر

و غنای زلف و رنگ نقره من فوق دهن من زمان
 و روز دیگر که صبح عالم آرای از مطلع افق روی غوغ و شرارات مصباح
 صبح جستن کون و آثار طلوعی بحر در اقطار جهان بدید آمد و افوار
 عارض دلفوز و روز در عرصه کیمت منتشر شد و ترک فیه خفیه سم از فرب
 خاور بر کشید و انقباض و دوزخ از جهنم زمانه فرو نشست و شامه کافور بر
 کنبه لا جورد بر آید و میخیزد غالیه کون از سرگردون باز گرد و پیراهن مشک
 فام فلک بدید و کرد عبیر از دامن سحر بیفتانند و سواد طره شب از
 بیاض عارض و روز بر گرفت و در زلف معنیر شب تار صانور بینا آورد
 و اشعه خفیه و لمعان تیغ بحر عرصه کیمت منور کرد
 و کثرت دفع الخیر الظلام کانه ظلم علی بیض تکشف جانیه
 زاع شب از باختر همان شد چون کاند باز سفید صبح زخا و
 شب را مغرول کرد چشمه خورشید رایت دینار کون کشید محور
 و شاه انجم سرشکونی از مشرق بر آورد و تاج کوهر نکاد از تیغ کسار
 بنمود رایت لعل بیکر از دامن افق بیفراخت و بر جم شب از روی بیروق
 روز بر گرفت و بزر آب رخ کیمت فرو نشست و بدید از دهن زمین
 بیاراست و بگردار کون ز دین بروی فلک روان کشت و عالم را باطلعت
 نور بخش و شک کین بد خشان کرد
 الشمس من مشرقها قد بدت مشرقه لیس لها حاجب
 کمانا بوقتیه احمیت بحول نایجاد هب ذالیب
 شاهد طایم فلک رست در بر هفت بر کرد برون زهر در کون تقدیر شد
 و التمس مثل النخلة الشجره کالوردة الحمراء وسط الحرم

امثل

او شک جام من عقیق او کطاس من زجاج بالمدامه مع
 و خسرو مشرقی دای که ما و آن آفتاب طلعت او نور کوز و صلال اعلام ماه
 بیکرش از ماه شب چهارده در ضیاء سپیده خواهد
 ماه اگر صفت ز ماه رایت او بخره و هر که بودی ز مهر طلعت او باید داد
 این یکم از جویخ بهمان نیستی هر که دو و آن یکم در خاک غلطان نیستی رو زنی دوبار
 در رمضان اقبال وظل ظلیل جلال نصرت و رکعت فرمود و چون بهمان
 رایت خورشید عربی و سه دهنی که مستقر و لک و مرکز باید و لضر
 سایه افکند و بین مقدم میا یون آن خطه آرایش یافت و تاج و سر بر غیر یاری
 و تحت و امیر جهان لاری بلات مبارک زیب و زینت گرفت و امداد
 و الطاف ربانی و سعود آسمانی متواتر و متواصل شد و یک گردون
 اخبار مقامات و غزوات در عرصه عالم شایع و مستفیض گردانید و ننگ
 کلک سمین عطارد و جام زین ناهید بوسم حمل بیارگاه اشرف
 فرستاد و با نجر خورشید فوسایه شهر بر مالک هند انداخت و دیار
 مرغ پنج نعل محمد جهان بیما شد و تحت بخت توایم فرزند ساسی
 بر فوق مشترک نهاد و سرا پرده و عروش و طناب تند بر تارک کیوان کشید
 ارق کمری زحل صاعد الحی المعالی اشرف المصعد
 و فض کیمت مشترک بالندکی اذا اعتلنی فی بلاء الابعید
 و زد علی المریخ سطوا بمن عاداک من ذی نخوة اصید
 و اطلع کما تطلع شمس الفجر کاشفة للحدس الاسود
 و اخذ من الزهرة انفا لها فی عیشک المتبیل الارغد
 و ضاه بالاقلام فی جویها عطارد الکاتب الاسود

در شب چهارم از ماه رایت او بخره و هر که بودی ز مهر طلعت او باید داد
 این یکم از جویخ بهمان نیستی هر که دو و آن یکم در خاک غلطان نیستی رو زنی دوبار

و به با نظر بدر الدجی و افضل فی هجته و از دد
 زحل سرور از دست انجم معتت گرفته هجته و از دد
 دولت با هر چه خواهد کرد مشترک بهر دست و یاری کر
 تیغ مرغ آتش دار دشت رادین مغز و جگر
 نه حجب کاف و یاف سایه جوی خورت فلک بر سر
 کرد اندر در تیغ مجلس تو زهره لهو جوی خینا کر
 در بر اعت عطارد ساحر بر سر کلک تو در هر مهر
 ازین روشنا یی شب تو بدر باشد همیشه قمر
 و از باب تیغ زلف و اصناف چشم و خدم بخدمت درگاه معظم شتا شد
 و شرایط و مراسم دعا گوئی و ثنا خوانی تقدیم رسانیدند و شهر و نوا
 بر مثال باغ ارم خرم و آراسته شد و در دیوار بدیدار روم و در بخت
 چین آدین بسته آمد
 شهر در دیار روم نقره از بوستان راه زخواب شهر خوبتر از نندهار
 اذا ما ساحت الطرف نید تکاملت علی نظرا العینین منک البهایب
 نعت حیث ما یبره که منقدا محاسن مستطرفات غرایب
 و قیما خوب منظر که از قبه آن مرغ تیز بر پرواز فلک شقی و بخت
 نکر و ضمیران کیفیت تقدیر آن عاجز و قاصر آمدن بسته شد از بلند
 شرفای آن در جنبه جویخ تیغی من سوز و از در و ایوان سیم اندو
 و بارگاه زنگار دشت
 و آسب جنبر فلک اندر قران او بر کنج خیمه رود مرد با سبان
 و لمعان بوزق تیغ و لایحه که از اطراف آن آویخته بود در دوح

بهم

با هر و را تحلیک من داد و عکس و فروغ آن بر مثال چشمه حور چشمه خای
 من کورد و مانند دج بر کوهر و برج بر اختر می در شیل کفایت اجرام نورا
 از آسمان بر زمین آسمانند و با جسم ظلماتی صفای جوهر و وحانی گرفته
 جواز تنگ مانی بر از نقش و صورت جوهر دوس رضوان بران خورد و لبر
 چو گردن که دست بر زدن پور جوهری که یار بر در و کوهر
 نهمه قمر عالم ز حشمت معطل همه روی کیمت ز بوی معطر
 و چون خورشید عالم آرای روی شرف خورشید آورد و لشکر بران
 طلیعه سپاه ربیع بخت بهر بخت داد و یاز سبک بای قدم در فراسختی
 نهاد و ابرجایک دست دست بنقاشی بر آورد و سحاب نیستانی مشاطین
 عروس باغ و بهستان بر دست کون و از برک حله و از شکوفه پیرایه ساخت
 و عقد هار و وارید در دامن باغ و از باغ با بخت
 لعلست فرور بخت بر دامن کسار درست در آویخته در گردن پستان
 از سبزه و از لاله چه بردشت و چه بر کون میناه عقیق است بر آینه فراوان
 از یاز معنی سوخته شود عنبر و کافور و از بر معنی تو زده شود و لو مورجان
 لمابدت للارض من قریب نشوت و لولها السکوب
 نشوت المریض للطیب و طوبی للمریض للمریض
 و نوحه المادیب بالادیب و خیمت صادق انشوب
 مقام فیما الرعد کالخطیب و خیمت المریخ حقیق النیب
 و الشمس ذات شارق محروب قد غربت من غیر باغ و یوب
 و الهوی فی ردایها القشیر فی لاهوس نهیما طیب
 بعد اشهباب الثلج والاضرب کالکمد بعد السن والخبیب

در شب چهارم از ماه رایت او بخره و هر که بودی ز مهر طلعت او باید داد

و صحن صحرایا بر یوز کاک آرایش داد و برین و کشتن در عدن افشاند
 در ناخوردن چکید از ابرو * کل تاله برون دمید از خار
 کرد بیکان تیر قوس شرج * غرقه در موج خون همه که سار
 آب در جوی چون عقار بود * لاله بر کرد جوی جام عقار
 خلق بلب بر غم ناله زید * برده بر اوج جوی ناله زار
 طوطیان جن بجای چینه * لعل و کوسر گرفته در منقار
 قطوت اشجار ز دنیا و دنیا * جناب از تناسل شکلی از انبیا
 عضون کفایات القیان و نو * طيور رفیت کالقیان سواد یا
 شقایق مسود حشا ما کانهما * خدود الغواف یتلقن الغوالیا
 فان تک فی اللیل الخوم فانها * نجوم حوت فی صفتن لیا لیا
 غدت حاجر الحواشی کایم * من الورد کانت فصولا و امیا
 و از چشمه چشم سر شک باران بر روی حوض و آب دان نثار کرد و کوش
 و گردن عروس سینه بکهر های قیمتی بیاراست
 اما ترک الغیم قد سالت منداغه * کانه عاشق تطویه النکر
 راخت الریاح الصبا یغن عارضها * حتی اذا انظمته فلک یتشر
 قطرها کز ابر تیسان می جکد * چون کمر در کام بستان می جکد
 این قیامت بین که باران چون نجوم * از فلک بر صحن کیهان می جکد
 اشک چشم ابر بر رخسار کل * میجو حوت بر روی جانان می جکد
 تاله بر اندام لاله کو * بیام ذره بر خورشید رخشان می جکد
 و طفل رضيع بنات از بستان ابرو مطهر شیر تر شمع و ترتیب نوشید

در بحر

و در بحر لطف دایه نامیده بحد باور رسید و خاک از نسیم باذ لاخ خاصیت
 آب حیوه یافت و صحن باغ و بستان از انوار ربیع جانم دیگر گرفت
 فضیه انحال ذهبیه * از راه دریه انواع
 متیلج غلاته سترج * ضوایع متارج ابحال
 و الماء یقنی القیض کانه * قد افلام تشقه انحال
 و توفت عجم الطیور کانهما * شرب العقار توفت اوتاه
 دشت از حیرت بر بوشید قوطه * بر عنب آستینش و بر مشک باذ بان
 مینا بصیرت همانند جو بیار * لعل با خشیست همانند ارغوان
 انزاله کی کشته بران لعل شستنی * و زخوید دشت کشته بران سبز بر نیان
 از بس بنفشه چون کف نیلست جو * و ز بس شکوفه چون تل سمیست آبد ان
 و دست قدرت زمین را از کسوت کافور کن لباس زنگار بیت بدل
 و از دعارض خوب جن بخت زهر چدرنگ سبز بیاراست و نیل و لاله
 و زرنیخ و شکر و بر کو و صحرای بخت و مرغزار از حله سبز کار و د اوطیلان
 یافت و اطراف جوسار از بوستان افروز مجلس آرایت کرد و عروس
 باغ از بیکر شنبلیله پیرایه بست و عرصه گلستان از انواع دیباچه صند
 میزار زهر و بیرون غود و بساط زمین از لطایف انوار آسمانی بر اختر
 کان الریاض و انهارها * و اعصاب انوارها النعس
 طوایس تجلی بلا رحل * ارقم تعن بلا رؤس
 شاخ جویان از بوستان * سیکل جراتان در مرغزار
 کرسختی نیست درین کوکشت * کرد برون رضوان طامس و بار
 و نحال یا صحن ابرو با مینا در یک سلک کشید و شاخ ارغوان لعل باز بر

جدید دیکر رشته پیوست و با قوت دانی در زمره ریاضی ترکیب کرد
 بر زمین از ابرو لو بار و بازمیک بیز * فرشته ای چون منشی بر نیان آمد بدید
 دو مینا از نهال یا صحن آبد پروب * لعل و لید از درخت ارغوان آمد بدید
 کلستان از نیست چون از تنک مانی بی * نقشه با مانی در کلستان آمد بدید
 تری الشجر فی القمار بالایما منقوشه
 کان الارض من حسن عمل الفرم منقوشه
 و کل جلوه کائنات دامن برقع و کوشه خود بر انداخت و از مهد مینا رنگ
 غنچه چون معاز ابرو سم از کان و دراز چار پیرون آمد
 چون کل بشکست محمد مینا * کلین جو مظله بر و شد
 بر کف می لعل شاخ کل داشت * بلب زجه مست و خبر شد
 و رد الورد یدعتی سهما * آن ریه مثل ریاک
 و دتاج لاله تاج پوهنت * انه افترعن شایاک
 حیک الورد ها حیا * فهو مثل عین الیاک
 لست ادبکی لفرط حوتها * امحیاک ام محیاک
 هام قلبی مده و بک * آه من مده و من ذاک
 و کل لعل در میان و اوراق مرجان رنگ و اطباق یا قوت مانند ریوهار
 ز ریحته ریخت و کل سینه در صحن نقشه خام و جام رخام لختی زعفران
 ان شاخ بیفت و کل زرد کنی جهره دنیای و بیکو کربانی داشت کف
 دست بد را بر مشک بتقی میخون کرد
 کانه کف شاد غنغ * لعل بر غفران صفتها
 درست کوئی دینارهای که * جو بکوی کل سرخ و زرد در کلزار

نور

زهر مرته خواهد نفاذ دست سهر * بنام خسرو دین دار سکه بر دینار
 کاخ و حنه الحبيب * وقد نقشها عاشق بدینار
 و کل دوروی چون کمر بار و عقیق منقوشه دینار و بیکر کلناری نفوذ
 و بسان عاشق غمخوار با معشوق من کسار رخساره زرد و سرخ بر میزها
 در باغ نگار کل دورویه کن دارد * یک دوری بشا ذکر و دوروی بقیار
 چون خفته بکن عاشق عجز از نفاذ * بر جهره او جهره بکن دلبر من حوا
 و انظر الى الوراء فی قضاها طاعت * کو چندی عاشق صبت و معشوق
 آن کل دوری رعنا لکر چون خم شد * بار خن زرد و دی تاسر بران خون آمد
 و لاله سوخته دل از رخسار آتش رنگ او رنگ آورد و ساغر عقیق بیکر و قدح
 یا قوت مایل مشک اذنی پاکست
 جام نگون من عقیق احمر * ملیت ترار تده بسک اذفر
 خط الوبع مثاله ناقامه * بین الریاض علی قضیب اهر
 آن لاله نعان ز بر سینه شکسته * و ان قطره باران ز بر لاله بدید
 این میجو بکن نادر و زان زهر آب * و آن میجو بکن آب در قنار زهر نار
 کان رباها و الشفق تشقهما * تلاد الیاد جرهام تشاقب
 کاه بچشم دلکشای از جمال حور لعین حکایت می گوید و کاه بصورت
 روح افزای از نضاف ریاحین بشت خبر می داد
 و شقایق النعین تحست انما * قدح العقیق قضیب نیه الغالیه
 جو چشم بیکش روی وجودم نلعش دل * جو طوف ناخند خلق رجو بطوطی بانی
 و حیایین نیما شقایق غصه * کدقاین نظمیت بعقد و شاخ
 ترنوا یک عیونها نکانهما * تومن الیک تناول المقلع

و چشم منور بر کس از دیده بر کس زبیا و فرین مهر گشت و از رخ فی خوات
 و بیع و دایع باغ زید کی بر قان گرفت ۴ ۴ ۴
 کان عیون النرجس الغض اعین ۴ کسانم بوم الین ثوب التمد
 ترکس الاعاشقان هجر دست ۴ چون من از هجر یار غمنا
 و رنه این علق است چون کردت ۴ جملها زرد و جامه را بال
 و احسن ما فی الوجوه لعیون ۴ و اشبه شی به النرجس
 لغتی از رشک جام عقیقین کل ساغر زین بود دست گرفته است و از
 غیرت قبا حنغان لعش خود در اند و بر سر نهاد ۴ ۴ ۴
 و نرجس کالین من ذی حب ۴ احلاقه و البین اشقار
 نوکس کورست شوح دین ۴ سرف و کلاه زرشکینه
 و یا قوت صفرا آبی جوف دین ۴ مرکبه من قایم من زبجد
 کان و قوع الطل فی حباتها ۴ بقیه دم تحت خد مود
 و کلنا اغان عارض دلفروز در خوی نجات نشست و از شرم آن
 جمال بزم آلائی رخ چون آب فرد شست ۴ ۴ ۴
 و جلالتا مشرف علی اعالی شجره ۴ شبهت فی فردعها اجرة و اصف
 تراصه من ذی فی خرق معصمه
 و سوسن آناد کربند کی کلستان بومیان بست و زبان بوصف محاسن
 کل و ترمت کلین بر کشاد ۴ ۴ ۴
 و کان سوسنهای سبایل فضا ۴ و کان نرجسهای عیون تنظر
 یوت شیر از دهن سوسن از آن مواید ۴ که صنوبرش سرستان صبادرد هفت
 ده زبان است بگوید سخن حق با او ۴ باجناب عمر که او راست جد جای سخت

نخن

و سخن مشکین دم که جهر عیش و عشرت رنگ از بوی او گیرد و بیخ نشاط
 و طرب بیاع و استواری پذیرد از نسیم غالیه ساج کل و سنبل بوی دزدین ۴
 برج نور است مکر شاخ سمن ۴ که کلش را شبه برون است
 میجوشان صبر می شنه افشان خیرا ۴ شاخها سمن تان و بید طبری
 و یاسمین که عهد او از خرمی چون عهد دلخواه است و روزی چون وصل کوناه ۴
 عن عشرون یوما تم یخفی بالسلامه
 چون کل دلاله جام مل و بیاله برداشت و از ساقی ابر در نشان نبیند
 مصعد و شراب مروق خواست ۴ ۴ ۴
 پیوسته در تعجیم از کار یاسمین ۴ تا صد بیاله بر کف یک دست جوف
 و لیلیاسمین الغض خد خریه ۴ تسمه قرص الحب مناعیا
 و للنرجس العیان تبر و فض ۴ لحنظها لتلقاه یقظان کالیا
 یاسمین آمد و نگر که بجی گفت ۴ گفت اکوزلف دوست من جوین
 و مرابین که من جوزلف ویم ۴ چون مشک و میش فرو شوی
 کتی تن نازکش از سرما نشان یافته بود و اندام لطیفش از باد سرد کبود نام گشته ۴
 از آب تر و تان بر آمد عجب ملار ۴ گویا کبودی زندانم یاسمین
 و پیشه از شرم بخار کل بر پا ۴ سر بر افکند با کد حیل و زلف دوتا
 شفته آن قبا و یکناشد ۴ ۴ ۴
 خم سوسن کشت حشم روی از آن دارد درم ۴ عاشق کل غنچه بنفشه پشت از آن دارد دوتا
 زرق البنفسج فی حوائی بر کت ۴ بخیره کثواب العیان
 کتی بسان غم زده سر از جور یاد و جفا دلدار بر آن نهاده است و یامانند
 سکواری جامه کبود و لباس ازرق پوشیدن ۴ ۴ ۴

و لا و ردیه اویت بزرقها ۴ بین الریاض علی زرق البواقیت
 کاها و ضاعف القصب جملاها ۴ اذیل الناز فی اطراف کبریت
 بنفسج جعت اطرافه خلک ۴ دمعا شرب کلا یوم تثتیت
 یک بنفشه چون ناخن شود کبود ۴ بردست شیر خواره ز سر و زهر بر
 و نیلوفر نیلین بیکر که از میان عوایف باغ و خوراید بستان فروهای دیکر
 از تاب آفتاب جمال کل سر از آب بر آورده ۴ ۴ ۴
 نیلوفر از آب سر بر آورد و غود ۴ مشکان کبود و دینه و دانند و
 چون نیلگری که نیل فروخته بود ۴ زدی بکف و کف سبید و انگشت کبود
 و نیلوفر احوک المدامع نوله ۴ کفلس شفا بهیما الدردینثر
 فی خضره فی صفرة فی معصر ۴ یوح علیا منه مسک و عنبر
 لکاسات شرف فی الکف و صا ۴ من السند عفن السواعد خضر
 بدین صورت خوراد را ب نیلوفر ۴ جو با ز کرد می چشم از مستی خواب
 جودین دینه زرد و رخ کبود زغم ۴ فرو کلند سر خورش و چشم کرد بر آب
 کتی از غصه سیر شکری کل جهر بیکان بیکر آب نیل شسته است و یا
 از بیم بیکان سبز رنگ غنچه سیر کبود نام بر سر آب افکند ۴ ۴ ۴
 وی اندر آب جو بریت آینه زده تیور ۴ دوکت آینه بر جسته نیلگون بیکان
 و نیلوفر صافه الریاح ۴ و عافه الماء صفوا و رنقا
 عین الطراف فی الغلبد ۴ السند النار حرا و زوقا
 و اذا و کون از حسد و خسارتش رنگ او رخ بر آب فروشت و بسان
 غمگنان از اوراق زنگاری جهر زعفرانی بنفشه ۴ ۴ ۴
 کان آذر یونجا ما بین تلک القصب ۴ خیمه مسک حوله اسراف من ذمب

بسان

بسان غالیه دانی رسید آذگون ۴ نشان غالیه مانده میان غالیه دا
 دیاض آذر یونج لاح مبتسم ۴ کالتیر شیب بسک فیه منثور
 کانه رشاع الشمس یفتحه ۴ خیال خد معنی القل مجبور
 هر زمان چون آذر یونج بر خشد ۴ مردمان چون نیل نیلور بخندد در شهر
 و کان طبله عطار بر باد از سوسن کرد از کلبه مشک فروش بر آورد
 و یاسمین چون زلف دلبران جهان معطر کرد و نوکس در عصر زین عود
 صدای مشک حق سوخت و لاله در دنج عقیقین غیر تر و مشک اذفر نشانند
 مشک از خون بود و کل که جو خربت امروز ۴ مشک ناگشیه بکوا این دم مشکین چون یافت
 و فاح نسیم الريح و من عیلة ۴ تبشر الخوازم ترضع الغیش غادیا
 زانتخ رشید شد نافه شب نیم سوخت ۴ قوت از آن یافت روز خوش دم از آن شد بهار
 کشت زبملوی باخاک صید سیر نوشت ۴ کشت زبستان ابود صر خوف شیر خوار
 نوکس بر سر کف طفت ز زبهر خویش ۴ تارک کلین کشاد نیشتر از نوک خار
 شاخ و یاحین بیاع خیمه ز ربت ۴ زذ ۴ شاخ که آن دید ساخت برک تمام از نثار
 سرون بالا می خویش بجه شیران نموده ۴ لاله که آن دید ساخت شربت گوشت کوار
 و جعد مغول خیمه بران غالیه بار شد و خط سلسل سنبل بران غول کشت
 از خاک بر آنچه شد لعل و زربجد ۴ با باد بر آمیخته شد مشک و قوتقل
 کانیم المسک ریا نیاسته ۴ اذ احبات ریح به متبسم
 اذ العیت فیه الریاح حسنها ۴ عذاری تاتان الحدیث الملقا
 و هو اذلف بر تاب بنفشه جیب صبح بنگ نایب باو و برون صد لکل
 احمد در بر من سحر گرفت ۴ ۴ ۴
 و کاد ربا ترکت فی ردای ۴ من الزوار رفوفه لطیف

بارافن قوس سما و لا بسما الحسن روض الخضر عیب سما
 ایست آنک فی طهور ملک کار اینک منه تحت لوات
 گفتی بعد از وی از حسن مرغ از جان بر نافته است و حلی و حلل از
 محبتیان و رضوان عالی خرواسته
 آدمیه نصرانها الحلی بخر اروضه خزن جادها الحلی ترصد
 ام الطایر المیزون بهمن متوجا و ما علی عطوفه و شفی محبر
 له حله نظری و تباریک رجا و اذ هو تجلی کالاعرابی تشر
 حکم لوجها قوس الحجاب سما فاکب محضر و اضرا حمر
 بجافاتها صیقت فصور برجل خلال خوانیم لیا التبرصد
 سید و ربابین حالها اذا بلاذیها المرقوم باللیل ممر
 کان بلا لیلین تناسفت بها جن العقیان تحفی و تظفر
 بقیه با طلیق و یزحی عطف و قد هزمن اعطانه یتبخر
 یحق بحیبه دلاص مزر و فی الراس منه قد تشعب مغفر
 و فوق جناحیه رد که مخم و فوق ذنابا ملاه مدیر
 و من جند الفردوس اخرج و الحلی الناجنة لما بد منه منظر
 تبارک باوید الذی لطف منعه مبین و فی الیامه لیس بنکر
 و چون شاه سیرکان شانه ماه خرامید و فضل چهار انجم بدیر خیره
 دین پرور چنانک از ان عادت ملکانه با قوف کشته است و از ان خصال
 میون و کیم تر که یون مشهور شد در حفظ قوانین اسلام دست احقاد
 درون طاق گردون رد و در اعلا کلمه حق و انرا شش منزل اهل علم
 و ارباب فضل که جایک شواران قلم فتوی و کوی ربایان میلان تقوی

و کلام

تربت جای اهل حفا و محیط اجابت دعا شد گفتی رضوان و روضه محبت
 بدینا فرستاده است و ملک آواجرن کعبه قبله و سر از خویش ساخته هوای
 اش افزای آن صفای تراز چشمه و نور و صحن غمزدایش آراسته تراز خیره خود
 ز و ششای حین و هو او درک می نماید اسرار عیب و شیشه
 از قضای روح پرور او روح فردوس اعظمی مطایفه می کوزد و از ان عرصه نزه
 در و جنة عرفها السموات و الارض بر دلها کشاده می شود و امارت و رفیها
 داشت می افش و تله الاعین مشاهده می افتد
 تبارک ذوالعرش ما ذاتی من الحسن فی جانب المجد
 ازین پس من و صی و صی اوله زنگنه بیست جهان بجان آمد
 زیننه دل بهاشا بر ایدم بدهان خود کر زلفت آن بقعه در زبان آمد
 تخت بیکه برین قلعه دل و خطبه شاه
 و بعد از چند کرت که صاحب دور فلک از استیصال با جماع آمد و جریخ
 سبک دست بد راع ایام که خاک بهیود رای جهان آتای شمشیر که
 کینند درون برده عیب ضمیر روشن او را زها بهاف
 ذکر تظنیه طلیعه عینه بری قلبه فی بوم ما بری عکا
 بر تو شیخ نهال دین یزدانی و بر است سر و بستان مستطاف مقصور شد
 و صحت ملکانه که قدم رفت بر سر جریخ انور و آفتاب منیر در از و عزیمت
 باز شاهانه که اقل راسما فی و ادوار فلکی قاید و تابع اوست بر اقامت فر
 جهاد مصروف کشت
 عز مات یصین ناحیه المظلم و لوکان من و را حجاب
 یوقدن و الکواکب مظفاة و یقطعن و السیوف نواب

که توحی العن است که من یمن الله سبحانه اولو کفمنی قطاة بنی الله له ستافی
 دستور و مقتدی ساخت و تاکید بیان و تشدید ارکان آن از بسندیه توف
 آثار و مساعی شناخت و کرد از بوم بت خانها که بیان صوت نامه مانی
 و لغت خانه از آرایش یافته بود بهام این فلک آکون و ساینده و بیم باز
 پایان آتش که در بای ذلک بیان کو بیکر بخلنا عا ایهاسا کما صورت
 حال آن کور اید و بتان سکنین را که معبود اهل شرک و معبود ارباب
 ضلالت بادیکر اسباب و ادوات عارت بخطه دلی فرستاد و قاعده
 آن چون نهاد کوه و اساس دولت از مال فی شهب روح بدیرفت
 و دیوارش که من اعلمی من مناط الثریا دست ارتقا در کمر جو زانو
 و پسان سد اسکندر و رنه صرمان بستک خاله اسخ کام یافت و منه و مراب
 بطایف کتابت و وقایع صحت آراسته شد و با شکل غریب و نفوس
 بدیع ساخته و پرداخته کشت

میت بیند از اشکالش جمال قهر و شروان مع بیند از کائناتش شال سلما سکند
 کشید مسجد در ستش نو کوی جامه دیبا فلند ستند در جنت نو کوی تخت مر
 و طاق سحر آسا و روان فلک فرسای آن که از غایت نزهت عزیزت محبت
 برین است و انکلا صنعت رشک نگار خانه جین بطور مشهور و رفاهت
 موش و مزین شده و بتویع نامه یزدانی مشرف و مکرم کشت
 شاهن که تا بر کو خاک از در عدم در نیست و منت مرکو تار یک شد نهان
 او در نقاب مانده و کیش جلو کر او در حجاب رفته و صند و ش توجان
 و قیما از رین بت خانها مانند جبر آینه کرد از خرقشید و تاج کوهر نگار
 ناهید بر شرف آن نهاد آمد و بجایا من لای مبارک جنین بقعه متبرک

تربت

حزم کرات رکاب و کشت آفتاب **عزم سبک عنان تو کشت آسمان**
کین صد هزار تیغ کشد از یک سیر **وان صد هزار تیر بند از یک انجان**
وعنان کشور کشاکش و رکاب ملک فرسای درمنور تسعین و خمی از خطه
دهلی بر صوب کول و بنارس مغلوب کشت و احسان متجدد و طریقات
ختم در ظلال ریاات مایون که مطلع خورشید پیروزی است جمع آیدند
و حامیان حوله اسلام و بیضه ملت که در محالک و اقطار جهان و مال را
بذله نهند و بتبع آب دار مورد صفاء دین و مشرب عذب ملک انبیر کت
کفر و ضلال و شایبه شرک و بت برستی نگاه دارند و بنوک بیگان
آتش بار کوه کنار گویند جزا بر سیمرد و تاد و زند و بسم و رکبان خاک نورد
با در نماند نظره که کشان بسرند **شعاع تیغشان برق و خروش کوششان**
غبار خیلشان ابر و کشان تیغشان باران **بروز روزم چون سوسن همه ابرایشان خیم**
بگاه خرم چون کلین همه اطراشان در **آساده حرب تا لعد و لکم**
باعتقاد صافی و اجتهد و اقی روی لغز و محادیت و عنان مار شکل بازدها
کام ندادند **مواحد کال عقابان عند المعارك**
طار و اعلی جرد عتاق خواهر **و اینک دیوی بخون مردم**
اینک با ذی بطیع آتش **باشد فلکش جویم بر دم**
مهر زده پشت و کاه جستان **در سنبله سپهر گندم**
از زلزله شمش بریزد **و از ان آب که از غایت صفا و روشنی جوایبه جبین زدوده و عکس**
بدی بود و بیضه باغی بر روی آن بسان کوه بر یکر خنجر تابان و مشتق

و اما ادا

و اما ادا اصراف منه صفا **جست نجوم الیك ذات سولیا**
وایت سیوا قد سلطن علی الشری **و صارت همایون الی ویا حوا قلا**
کلاست کویت جویش روان **سمی شاد گردد ز بویش روان**
همه ساله خندان لب جویا **بهرگاه باز شکاری نکارت بکار**
گاه از جنبش صبا چون زلف دلبران معقد کشی و گاه از گردش نگار
بگرد از غیبها جوشن بر یکد بگر افتاد **آب حین یافتی در حوض از باذ**
آب حین یافتی در حوض از باذ **مجدد بر کار حدیر جینست**
مستلک فکانه لصفای **دع بخدای کعب یسلسل**
و اذا الیایح جرین فوق منوب **نگاه درج جلا عما صیقل**
عذب فاند رکت اما ما وها **عند المذاقة او ریح سلسل**
لغتی از کمال عذوبت و لطافت کوثری دیگرست و از فوط عزارت
و بعد غور در بای اخضر بیایان بگذشتند **بحال به قطعاً مقوما**
بحال به قطعاً مقوما **بکر علی قطع مقوم**
و تحسید جام بلور **بیار علی صارم مخدوم**
کان الشمال علی وجه **بها سقم و بهن لم تسقم**
ضعیف رش کف الریق **علی کبد الذیف المعوم**
اذا درجت فوقه در جسته **فی حیک الزردا المحکم**
آن آب نیلگون معن کمان بروت **مالیه قرطه ایست زبیر و بهرمان**
کویتی که باذ تو ذه سومان آد ده **کاهن رند بصیقل و کاهن ریدمان**
از دانش و پان اثوی نه در و و لیک **از نیکی جو دانش و از روشنی جوجان**
استخلاص حصن کواکب

و در بای قلعه کول که سر برج آن در برج دو یکرمی سودر شعاع بهر
از حنیض آن غنی گشت و دم تیر تک بند روه آن غنی رسید **ز نامش را گویند از ابر و خورشید**
نه بومش را از حنیض از باذ و باران **لشکر گاه کرده آمد و اطنا ب سوار بوده شامت در خرگه ماه و برج مای کثیره شد**
کرند بکار آمدی خیمه جاه و تا **صبح نگردی عود خور نکشید ی طناب**
و اعلا دین دران موضع حنا تک در آب مای و در شب سیاهن مجاور
و ملازم برزدند و بگردار آتش در آن و مجر و عرض در جیم و جومر
ثابت و متک و بخر و ر و عده تسوید شیطان که بعد هم و عجم و مایع
الشیطان لایع و راجیک و جلال را مستم و قتال و نزال را ساخته و آماده
خلق نه مردم آسانه آدمی سرشت **باد یوم سحبت و با وحش هم زبان**
نسوا احلامهم تحت العوائی **ولا احلام للقوم الغصاب**
اذا کانت مخورم در و صا **فامعنی السابغ فی العیاب**
و اگر چه باشکوت لشکر مخور صفت عجز و تصور ایشان ظاهر بود و اما
خفت بر صفحه احوال و آمال آن جمعی مخاذیل روشن اما هر یک از راه
تام و تنگ در موقف رزم و جنگ مسابقت و مبادرت می نمود و در مقام
جان سپاری دل از سر بر گرفته قدح است و بسالت ثابت می داشت
اذا ما تلوب القوم طارت مخافه **من الموت ارسوا بالنفوس الواجد**
و بدست غرایب و ضلالت رشته شروفته و انا ب می داد و در صبح
کرد کفر و اشغال نایب بت برستی مکر عناد و وجودی بت و در اطفا
ایزاد دین هدای و اخفا معالم حق سخی می بیوست **و باین الله الا ان یمه**
برید لجاهد و لیطفوه

روانگه محروم و عزم که لیم و وجدک مسعود و جنگ ثاقب
 و از اهل قلعه آنک بخت عقیق و ده ماه موسم بود و سعادت اذن او را مساعد
 نمود از غرات ضلالت بساجل هدایت آمد و عزم و پختیار کن در دست یافت او را
 و نواخت شناخت و هو که از اجل عقل مجبوب و از نیر خرد عاقل بود و اختری
 نور او در حقیقت غیبت و وبال او بارانزه صورت تلخوب مرک را بر بخت
 مرغوب حیا و ترجیح و تفصیل نهاد و از سر استیلا و اصرار و تحوران
 از قید بندگی و اسارت
 ما خطنا اما اسار و منة و ادا و القتل بالمخارج
 خرد را بر مرقا نیک با مشیر ابد رخا سار کرده و بدست شقاوت کمال عمرا
 در بستان سرای دنیا بیخ بر کند و مرغ روح را ساید اجل گرفتار گردانید
 و تبعه شر و نساد و شومی بقی و عناد بد و بار کشت و چون حجاب و شرار
 زود میر و اندک بقا شد و صحیفه حیواتش ختم حسن الدنيا والآخرة نمودند
 طوتم عن الارض اجالهم و لم تقن عنهم صنوف الحیاء
 کسی با توت از کور در ناله ناله بود که ناکا و چان دهن بجدل
 و امرا و ارکان دولت تفتها الله و مکتم در قلعه و رفتند و اموال بسیار
 و غنائم بی شمار نایک هزار اسب آب سپر خاک سپر آش طبع با دیس
 طایر حرکت سیمرغ طاعت غضنفر رک آهونک بخدمت آوردند
 ماه تک کبوان منش خرسید فروزه نشاط مشهوری صورت عطار عقل مرغ
 اشنان از کین بیرون جمد چون باد زود کسی کوید زهر آهون او را که مان
 چون سموم از کوه و اختر زانق و دم از نکل چون درخش از آب و آذر افسر تیر از کان
 از نو بیغ نعل او چنانی هامون بر شوار و زغبای کام او بالایی کورون برد خان

سبب

خبر

خرب حیره خیم هیکل سخت سم بالینه ساق آخته سر کهن سینه تیز گوش آلوده ران
 سوز چشم ستان کرد او بر ما الوفا حلقه گوش محو نعل او بر ما الوفا
 باز دست کیک بر طایس فردا ج ناک جوع دل کوکس بصیر بیل طرب عنقا تران
 شد الداعی بطول صید و کالقصا متی بجوی لقی صیب
 و هر یک از ان با زبان هیکل پیل دمان و قوت شیر زان می نمود
 و در جستن بگرد از مرغ تیر بر روی هوا می گذشت و با سبب گوش سنا
 آسا آثار خلد شه بر روی ماه میله می آورد و بسرعت مسیر بر کوید
 راه می بست و قدم سبقت در پیش مسرع جرج تیز کر ارد و لشرات
 سم خا غن دین غم بر یون می سوخت و بقدر احد نعل محض شکاف
 در دل سنگ و سندان آتش می افروخت و با ساقی بر طریقی تنگ و
 چون خواب در جستم و از در دل می رفت
 بر کتب الوفا لایستنیها و یقده من هم الجنادل ناله
 سبک تکی که نکر دهم او بیدار اگرش باشد بر پشت جتم خفته گذر
 کند نشاط و نیک عالمی بیاید نشان بای نبیند از و جواز مصر
 و چون بفصل جمیل و لطف جزیل منعم منعتا از اسم آن کار مهمل
 و میسر کشت و اغراض و مقاصد کلین بهین حجاج مقرون و مشغوع
 شد اخبار طلوع را بان عالیها اعلاها الله بر تو اتر رسیدن گرفت
 و رد البشیر بانه باقی غذا او بعد غد
 بنقبت محو تا خاف و از بجی حق ورد
 نکات بشریت بالهر المدید انی الابد
 و بیانات آن بشارت خطا و رتیاج و استیثار زیادت کشت و امداد سرور

متونک الجنات تعقبت القافیه اعتناق تو اصل و تود
 شجر بظن الصوامع مبرق تحت العباد و بالافواهل مرعد
 و در سلک خدمت دلیوان نادان بسان شریامنظم کشتند و کودان نام
 جوی مانند کو آب صف کشیده نهمه درختک چون قطب گردون
 تیز گرد استوار و بر زمین ناورد چون خط بحر بر نکل سوگردان
 بالیل و بسان صاعقه و شهاب با تیر و زین و چون سهر و ماه چون
 و سر بردار و بگردار تیر و ناهید دو دین و خندان روی و بشکل
 آفتاب و صرام تیغ زن و خنجر کار و بر مثال مشهوری و کیوان روشن
 رای و کینه افزای
 بکر آهمن سایی و بین صحن کن و تیر موی شکاف و تیغ شیر او شن
 قوم ترک آه ما هم مشعوفه و یوم الوفا عواطن الکفان
 یسر بلون اسنة و صفایح و الموت بین صغیر و ستان
 و با چنین لشکر کجواز و حشمتی نامدار روی چنگ رای بنادس
 آوردند و چون بین العسکین تقارب بد برفت و محاربه در مواجهه
 خواست افتاد رای مالک آتانی خنایکانی که نمود از عقل کل و کینه
 علما غیب و طلیعه آفتاب نصرت و جام کینتی نمای ظفر بست جنان
 اقتضا فرمود که خسرو جهان کنای عد و بند بایک هزار سوار از راه
 بیضا اسلام و حفظه شود و دین روان شود و از لشکر مخالف
 اگر دو آید پیش کشد بنین یکتی و کو یک آید پیش کشد تیغ دین
 و خسرو بیرو و چنگ که سوار میدان شجاعت و سوار دست قدرت است
 و در ناخن برید نکل غاشیه خنک و ادم او کزد و با تیز کاحی عزم

سوار

و ابتهاج و مواد فوج و اهتلاز درم بیوست
 و رد البشیر ما اقرا الاممنا و شقی النفوس ذلک غایات الملق
 از مزد و آو آن این خنیت افتاد در گوش زیاده سعادت خبر کن
 و صبح امین از مطلع مراد تسم آغاز نهاد و بیل طرب بر کلین شاد کن
 در تیر آمد و اصد نوادر و از ده برده مختلف یا طالع السعد اطاع و چنگ
 از کاسر اسدن گرفت و روی زمین و زمان بوصول رکاب جفا بکان
 جهان بخت و دهر گرفت و دهان اقبال مقبسم و خدا یام مشهور شد و در
 جن ملک سر و جلالت و جمال سعادت حاضر و بر و مند کشت و انبش
 آمال انوار از هار غم مراد و مراد و روی نمود و در وضه شاد مانی و کلین
 خرم تان و شکفته ماند و روز کار که بد و ملت روز افزون و مزید کرامات
 کوناگون نوید می داد و فاکر
 سعد از زمان و مساعد الاقبال و دنا الملق و اجابت الامال
 و الیم من برج السعاده طالع و المجد فی حلال العلق بحال
 همه زمان و زمین و دشت و اباد و بهاد شاه زمین و بقیه زمان زمان
 و خسرو ملک سیرت نکل رتبت بر موبک مسابقت بخدمت استقبال
 شتاب و چشم را از غبار سم مرگ بپای که کیمیا سعادت و توتیا حدقه
 دولت است سرمه و در شتابت ساخت و بر آب چون کو آهن در عرض
 آمدند
 جو شیر بردل و در بر بارها چون پیل و جو موی جد و در دست نیزها جوار
 چوبه با جله بر و میگو حمله بدین و جو رعد نعر زن و میگو تیغ گزار
 فی جفای کالسید او کاللیل او کالقطر صانع موج بحر مزید

تفا سیو قد پ قاش و هم در تکه پائی بسته ماند
 بهرم پیرایه جسم فی السراج را کما به و یسیر القلب فی الخیمه ماشیا
 شبهه خیمه بر تارک و تلافی آن حال گماشت و برایت روشن و زوت
 صاف تدبیر لشکر کشی و ترتیب صف آراست پیش گرفت ۴۴
 اضاف الی التدبیر فصل فی تجماعه و لا عزم الا للتجماع المذکور
 هرگز نکند یوت بگرفت با دای تو غیب تک بالک
 و یسیر بجای الکرب نای سته و اذا هو لم یونس بریح سده
 و یسیر شمسوارانچ بای عزم در کاب عالم ستانی آورد و بدست حزم
 هنان جهان کشائی بگرفت ۴۵
 زود و عزم او فراز و نشیب تیزترین حزم او سبید و سیاه
 عزم کصقول الغرادیثم حزم کجکه القدر حصین
 عزم کشتعل الضرام یسیر دای کجهره الصباح مین
 کوفندی عزم اردولت بیدری پیش و نبودی حزم او ملک نبودی
 و بر پشت نور دین کامرونی از کلبه بعالمیت رساند که اندر وفرد است
 جهان کاهیک البی الایته فی الحسن جار کصوره فی هیکل
 تویم لولوا فی ار ساعه و البدر غره وجهه الممثل
 چون ابرو باد روان شد
 باه در زریان جوهریک جوی جتوان افروز سر چون خرمی ماه
 و الشمس تحدر طرائف را که به حتی نکاد من الا نلال محدر
 و ایدان زمین از بار صلاح مواکب تزلزل پذیر ویت و سقف آسمان
 از نعل سرباب در جنبش آمد ۴۶

لا

اذا غن سربای من شرق و مغرب ۴۷
 از صف لشکر کنگره جنبش اندر دشت دگر و در تفت خنجر کنگره جوش اندر بحر ویر
 و کرد از خطه اعتر خاک بطانم اخضر افلاک رسانیدند و پور و کن هوا از
 تکاثف غبار بیک تیره بیکری که زمین در بیکریل آمد ۴۸
 ز کرد و کباب و تیره و دوی روز سفید ز کام مرکب او خیمه جیم جوی اثر
 اطعم لیل من النقع لم یکن سوئی البیض و السوا لیلان کوا که
 و باز جتو هائی نوسایه بر آفتاب ز دین جیم طاموس جمال کیترو و سیمین
 دایت ماه منظر که چون سایه منشین آفتاب ظفر باد جناح اقبال یکشاد
 و کوه از خیمه سایه دیمش جوی شاخ بیدار از یاد و عکس آفتاب در آب
 لوزان کشت و از غایت غنایت ماه سیمین سپهر در پیش آفتاب تیغش
 پسان سایه مد قوق شد و تیر و روشن خیمه ۴۹
 و کرب صبا غنچه بود کرد سپاهش جیم جیم نکس شود این زجه از دین بهری
 و شرف دستبوس مبارک که عله مباحات و زبده کوامات و عنوان نامه
 بختیار و طران جامه جهاندار است در یافت و یک ز خیمه میل از
 زوخته و تفره خام بار کرد که کفقی ماه و خورشید بر طام کحلی قران کرده
 آنکه و با عنصر آب و آتش بر کوه نیک هم پیوسته ۵۰
 فیلا کوضی حین بلیس من رفاق الخیمه بردا مثل الغمامه ملیت البانها بر قار و رعدا
 دای کفله شاهی کیست من الخیلا جلد ا فتر او من فطر الدلال صمو الناس خدا
 یزهی بطرم کثل الصولجان یزده د ا متدد کلا انوان عله الرضا آمد
 او کرافقه تیر به الحی اندمان و جدا او کاصلب شد جتیا و الی الخضر شد
 و کانه بوق چکره لیغف میده جدا ۵۱
 یطوب ساری جین عیطان الصخره

میر

اذا و مر جتوان اسند تالین الغودین عقلا عیناه غایرتان ضیق تالین الضوعدا
 تک کفهوه الخلیج یلک طول الد صرح حلا
 جسد صیکل آن که شکل جرح توان بکن مانند شک و لیکل کوه روان
 جویستون تن اودست و بای او جیست بر چهار ستون بیستون گرفته مکان
 پیوسته نرم و ست و کهن که خله بهرد جوسرمه سوده شود ز بر بای او
 د و گوش او جود و لیلی سیر شد بیدار دهانش از لب بیوت او شده بختان
 مثال صورت خطرم او بلبل ماند که او دهامعلق ز کوه کشته عیان
 محب یار و دانه در اوج و است سر سواران مانند کوه در جویکان
 سلاح جنگ زخرم سارد و ندهد مبارزان ویلان را بلبلان سلاح
 دگر سلاح زخرم خود جتوان سار د که که کند گاه تیر و کاه کاه
 نه بود که بر و آید جنبه تند بجرخ آید کوه بر شود خور و دغان
 و صد سر است بیک هیکل رخش بیکر شید یز کام بر اوق اندام
 بوق تان رعد آواز که هر یک در نشیب و فراز چون قضا محتوم ۵۲
 و دعا مظلوم رفتی و در رست و بلا صفت ابرو باد و فعل آب و آذر و دین
 ز صراطین مشقوری فانی که رید که جنگ ان شهاب او را عیان و از هلال اودا
 بر زمین از شکل او پیوسته نالند هزیر بر هوا از رنگ او پیوسته کرسه خباب
 بادها و جوان مور و ذباب است و کند جای که در جیم مرد و پور و خراب
 که شناسد سوئی نیستی چون قضا آسمان که کراید سوئی بالا چون دعای نجاب
 نکالاجل المقدر فی کل محبط و کالعل الکبر و دینی کل عوج
 اذا لکبه کان فی وصف شمایل و ان یسیر و کان من نسل اعوج
 و ان لک من کان اشرف ملج ۵۳ و ان اسرجه کان اکرم سرج

دو

و انواع مشغولات که نسیم آن لغات و ایحشت حکایت کردی و از طیب آن
 رواج کوه و صحرای چون کلشن معطر و معبر کشی با قامت رسم بندگی و نود
 اثر اخلاص پیش خدمت کشید و گفت ۵۴
 نیم جانی که هست پیش کشم که به دست من این قدر باشد
 بود لایق تبار تو لیک ک کار من بنده و با خیر باشد
 لو کنت اهدی علی قدری و قد لک لکت اهدی لک الدنیا با دنیا
 و سوابق آن خلایق و مسایع بشرف احماد و عزاز رضای پیوست و محل ددر
 او پیش سر بر اعظم حمد الله بالین مزید از تقابل بوش و حرمت و منزلت
 او علی مرالایام موفور و موفور ماند و از مجلس اعلی اعلاء الله بلطایف ترجیح
 و ترتیب اختصاص یافت و بد قایت تمجید و نبل نوازی محفود و مضبوط
 شد و بنظر عنایت و عاطفت طرطوط و طرطوطها نمان گشت و از انعام و اکرام
 باد شاهانایح دایل حسن راین وصف اعتقاد باشد مشاهده کرد و ستریا
 قوم یملون با غفران و جعلین من المکرمین معنی خویش ظاهر کرد انبید
 و بعد از تکرار و اعادت ۵۵
 نیاز حسن الزمان و قد تجلی بهذا الغرر طقبال ضده
 و کان الدهر بعد ر قبل هلا فیل و فاه و انجل عدل
 این ایام که کفقی ناظم زبان حال اشکار کرده است اشاد آن واجب شناخته
 احوال بنده باز توانی گرفت نو و اسباب عیش بنده نظامی گرفت نو
 بیت صیت و نام بود بلطف خلایکان صیت گرفت تان و نانی گرفت نو
 از اسباب دولت سلطان بر محمد و بودا امانی جانی گرفت نو
 اینک و هر کشتی اعدا و دلالتش بنده دست قهر حاسم گرفت نو

و برود که جهان بنام بعد از روز که جرخ دایره کردار کرد و مژگان در گشت
 و اجرام نورانی لم جسم ظلماتی ز پیروز برآیدند بخواه هزار سوار با لباس زره
 و جوشن که چون سایه روی بر کف بانی آفتاب دارد و سرش پان گشت
 و زهر خوب جهر که چون سایه آفتاب مسایه است در تب لوله زخمه بیند
 اخت و چشمه نور بخش آفتاب که آتش آب خوارست مانند چشم جهر بر زبان
 گرفت و بجم خون آشام در تاب طناب آفتاب کندش از خیق نفس
 خنک سایه بر زمین غلیظه و شتری صافی لای که در ضیا نایب آفتاب
 آمد چون سایه سیاه روی شد و زحل بلند صلی که
 در سایه آفتاب تندش و چون سایه نهاده روی بر خاک
 بدار و تفرس در مانند
 فالشقی حس و التدا آشنای خوف انعام و لغدیت سوار
 بکشاید زور اشتقامت و کمران میان جونا
 وقف باشد که تاب آفتاب شر و اوست نشه جهان کرد در چون باذ بای
 خالک بیست و پنج عدلش که چون جرخ و آفتاب بی تو راست بر دست
 خنک باذ بروی آب و بخر نهاد
 عدلش او حاتم زمین بنود امن بیرون آسمان باشد
 قهرش اسایه بر زمین نکند زندگانی دران جهان باشد
 مرک را دایم از سیاست او تب لرد اندر استخوان باشد
 ملک با حیدر القلوب با حجت و تحایه الا و نهام و ملوکار
 لوانه افر الصفا لحنی الضلالت او قال جفا جفت المهار

و برود که جهان بنام بعد از روز که جرخ دایره کردار کرد و مژگان در گشت
 و اجرام نورانی لم جسم ظلماتی ز پیروز برآیدند بخواه هزار سوار با لباس زره
 و جوشن که چون سایه روی بر کف بانی آفتاب دارد و سرش پان گشت
 و زهر خوب جهر که چون سایه آفتاب مسایه است در تب لوله زخمه بیند
 اخت و چشمه نور بخش آفتاب که آتش آب خوارست مانند چشم جهر بر زبان
 گرفت و بجم خون آشام در تاب طناب آفتاب کندش از خیق نفس
 خنک سایه بر زمین غلیظه و شتری صافی لای که در ضیا نایب آفتاب
 آمد چون سایه سیاه روی شد و زحل بلند صلی که
 در سایه آفتاب تندش و چون سایه نهاده روی بر خاک
 بدار و تفرس در مانند
 فالشقی حس و التدا آشنای خوف انعام و لغدیت سوار
 بکشاید زور اشتقامت و کمران میان جونا
 وقف باشد که تاب آفتاب شر و اوست نشه جهان کرد در چون باذ بای
 خالک بیست و پنج عدلش که چون جرخ و آفتاب بی تو راست بر دست
 خنک باذ بروی آب و بخر نهاد
 عدلش او حاتم زمین بنود امن بیرون آسمان باشد
 قهرش اسایه بر زمین نکند زندگانی دران جهان باشد
 مرک را دایم از سیاست او تب لرد اندر استخوان باشد
 ملک با حیدر القلوب با حجت و تحایه الا و نهام و ملوکار
 لوانه افر الصفا لحنی الضلالت او قال جفا جفت المهار

نید مویله و تلب تلب و شباقش و خاطر خطار
 و چون بلسر کاه اعلام دین و اجزای شیطانی رسد بسان آتش خروشان
 و مانند جواز باذ دمان شد و شکلا علی الله العزیز سمند نراق اندام را چون سمند
 در میان شعل آتش و نمک در غرات موج دریا انداخت
 برقی گرفته در کف و ابوی بیش روی و مایه نخاده و بسور و جوی پیروز
 کانه اجل و طرفة و جبل و سیفه تدری الودج بحکم
 و از مرکز زمین خاک بارج کیوان رسانید و رواق پیروز از غبار جنع نام کرد
 و میک تگادران و زنده بیلان در کرد نهان کرد ایند
 حزن من التبع فی عارض و من عرف الکلی فی وابل
 مواز کرد اسراران سکی چون دل عاشق زمین از رنج خون خواران برقی چون رخ جانان
 صید باه انگله هزار در دل انجم و تحب حل آورد زلال درق ارکان
 و خسر و بقلین اقبال و الهام دولت با خیم نه داده دست خون می بخت و بر
 بساط حرب یک لب ندب جیوه از دشمن دین می برد و بعباب تیوان ذراع کان
 که شباه ظفر بود شهابت تعیین می کرد
 کتوم طالع الکف لادون بلجها و لا عجمه عن موضع الکف اضلا
 بهایون شب تیر بر جرخ بیدر کند رشته در جهم میوزن بشیر
 جومالذ بزه کو شمار کلاب بهالد بکین کیش کشت زمان
 هتوف من الملس المتون تزینها و صابع قد نیط الیها و یح
 اذا مال عھا السمحت کاحضا و مرأه ثقی تحن و تعول
 و هملاک ناخج هام عمر اعدا در عقده تبین کو فتاری می کرد ایند و بشهاب ریح
 کوکب غیبه را در اشعه خون حکم احتراق می داد و از نوک سنان تن شیدان

و برود که جهان بنام بعد از روز که جرخ دایره کردار کرد و مژگان در گشت
 و اجرام نورانی لم جسم ظلماتی ز پیروز برآیدند بخواه هزار سوار با لباس زره
 و جوشن که چون سایه روی بر کف بانی آفتاب دارد و سرش پان گشت
 و زهر خوب جهر که چون سایه آفتاب مسایه است در تب لوله زخمه بیند
 اخت و چشمه نور بخش آفتاب که آتش آب خوارست مانند چشم جهر بر زبان
 گرفت و بجم خون آشام در تاب طناب آفتاب کندش از خیق نفس
 خنک سایه بر زمین غلیظه و شتری صافی لای که در ضیا نایب آفتاب
 آمد چون سایه سیاه روی شد و زحل بلند صلی که
 در سایه آفتاب تندش و چون سایه نهاده روی بر خاک
 بدار و تفرس در مانند
 فالشقی حس و التدا آشنای خوف انعام و لغدیت سوار
 بکشاید زور اشتقامت و کمران میان جونا
 وقف باشد که تاب آفتاب شر و اوست نشه جهان کرد در چون باذ بای
 خالک بیست و پنج عدلش که چون جرخ و آفتاب بی تو راست بر دست
 خنک باذ بروی آب و بخر نهاد
 عدلش او حاتم زمین بنود امن بیرون آسمان باشد
 قهرش اسایه بر زمین نکند زندگانی دران جهان باشد
 مرک را دایم از سیاست او تب لرد اندر استخوان باشد
 ملک با حیدر القلوب با حجت و تحایه الا و نهام و ملوکار
 لوانه افر الصفا لحنی الضلالت او قال جفا جفت المهار

ممن بد نمر بدم صفات زرم قرا و بد و سپیدم خون شد مله ببرد نتر
 اکره حزم تو بزدی معین فکرت من و وصف تیغ تو بزدی صیر من کیفر
 و خنجر خون آشام صبح دشمن شام من کرد و بر جوشن و بر کتوان چون تیر
 بر تار بر نیان می گذشت و در آتش زخم کوهر برجم اربابان احکرم تافت
 و صاعقه کرد از حقایق اعار اعدایم سوخت و از خون روی بآب بقیه شست
 و بریکو سبب رنگ جدول من کشید و صفحه زنگار کون بشکرت بیرنگ
 من کرد و در ظلمت کرد جو آتش از میان دود من تافت و بسان آفتاب
 از برده سحاب شعل ز دین من نمود
 من کل ایضی بهتر ذوایبه و یمن و یصیح فیه الموت مسکوتا
 تری وجه المنا یافق جوانبه و یخلف اوجه جفان عفارینا
 بر و بحر مبدل لا تحس به و ضیبت العوار و لا طلبیا و لا جوتا
 کان اهل ترک منک علون ترک و دلم نغادرن آثار انعامینا
 و حقرت فیه رکبان الودک فترکت و حفرین عادی براد هرامینا
 کانمن اذا عرین فی ریح و یعدین بالورد اعداد او قصوتنا
 معظمت علیها کوه عجب و تکتی الحار اب و تکتیه لکبریا
 بلارک نام یا قوتیت آن الماس تدر و یحجان مردین شامخی که باشند میوه مرجانش
 طبیعت جو بساید مران اهر کراش که آرایه بآن نفوذی بکرم حرام الواش
 زمین جزیری لباس آید هوایلی سبک کرد و اگر چون حله کلتی کند در حور عرائش
 بشبه آسمانست آن صورت بخور کوهر و لیک از ازل چون خورشید نتوان دید آسایش
 بسا کو رخ دشمن طاعتی نالیده جان تدر دران ساعت که آهنگر می بالید بر سانش
 چنان بر صاعقه ایزیت کند رجکت لهر و روان بیغام را آتش رنگ طوناش

چنگی چون مرغ ارناب زن من آویخت
 ستانش منی مرک را جنگ داد و خد نکش بخون ریک را رنگ داد
 و اسیر ظلم آن الکعب کاحضا و یمن الم شرب الدما علیل
 اذا ما هویت للظعن ایتشت انه و یفر الری الی النفوس رسول
 و بزوبین ریح سیر صاعقه زخم بزدی سبزدید ها چون بیرون بدید
 آورد و حلقه کند که گفتی تلاده جزا است بجای طوق در کردن چنگلیان
 با سم جنگ از غضب کله او از خلقه گنم بخراسد دله سوار
 و حام شفق رنگ آفتاب شعاع را از قاب قیرون هندوان نیام من
 ساخت و بخنجر تیغ نام چون تیغ سفیده دم جهان من گرفت
 عالم بر خنجر تیغ گرفت آفتاب ملک و آرکت جهان تیغ ردن کیرد آفتاب
 الغزیه مرکب الموت فی جناته و اضرب بهام العدی نجیت من سطوات
 و تیغ از چشمه میناسیل یا قوت من راند و بر صفحه الماس رنگ مرجان من
 افشاند و بیکر نیلگون بخون کلگون من کرد و جهر و خیم را فی باب شقایق
 من شست و بجم نیلوفری کون کلنار من داد و بر زمین آتشی رنگ دانه
 انار من ریخت و محد آید و سنگ خاه بسان در طبق و دق من کرد و بلش
 زخم ششاز زمین ناورد و برین من رسانید
 له جسم صیقل المتن جوده و کانه ملک فی کتله لب
 کالار بلاش لکن لبس مشعلا و کالما بالمجور لکن لبس نیسک
 بشبه جرخ و بلفظ هوا و صورت آب و بلع بوق و بفتح سحاب دلو خنجر
 نعره باله اگر یاد او کند یا جو ج و بویه کو خد جند جائی سد اسکندر
 خست بار که برکان او گشتا فلک و بویه ذی شب و روز را زیکدیگر

و برود که جهان بنام بعد از روز که جرخ دایره کردار کرد و مژگان در گشت
 و اجرام نورانی لم جسم ظلماتی ز پیروز برآیدند بخواه هزار سوار با لباس زره
 و جوشن که چون سایه روی بر کف بانی آفتاب دارد و سرش پان گشت
 و زهر خوب جهر که چون سایه آفتاب مسایه است در تب لوله زخمه بیند
 اخت و چشمه نور بخش آفتاب که آتش آب خوارست مانند چشم جهر بر زبان
 گرفت و بجم خون آشام در تاب طناب آفتاب کندش از خیق نفس
 خنک سایه بر زمین غلیظه و شتری صافی لای که در ضیا نایب آفتاب
 آمد چون سایه سیاه روی شد و زحل بلند صلی که
 در سایه آفتاب تندش و چون سایه نهاده روی بر خاک
 بدار و تفرس در مانند
 فالشقی حس و التدا آشنای خوف انعام و لغدیت سوار
 بکشاید زور اشتقامت و کمران میان جونا
 وقف باشد که تاب آفتاب شر و اوست نشه جهان کرد در چون باذ بای
 خالک بیست و پنج عدلش که چون جرخ و آفتاب بی تو راست بر دست
 خنک باذ بروی آب و بخر نهاد
 عدلش او حاتم زمین بنود امن بیرون آسمان باشد
 قهرش اسایه بر زمین نکند زندگانی دران جهان باشد
 مرک را دایم از سیاست او تب لرد اندر استخوان باشد
 ملک با حیدر القلوب با حجت و تحایه الا و نهام و ملوکار
 لوانه افر الصفا لحنی الضلالت او قال جفا جفت المهار

وچشم تیره دیده دوزخ عقله جوش دو تا چون که از رشته یکتای کشاد بر
سم هر هزار چشم عقدش را بر کمر بند جو زامی دخت و برفیه زین خور
دیده سمت بدید می آورد و از سر سیمین ماه برجاس و از آینه چشم آماج
می ساخت و در شب تار چشم با ریاحل مورد یک سلک می کشید و چرم
خزول و خشکاش بسان غلبه چشم می شکافت و چشم دیده را از یک
تار موئی مذتار جدا می کرد و چشم رمزی در دل نقطه و دل ده خا
می گرفت و یک نقطه طغر از گوشه چشم می بود و کلف از بجه ماه و سیل

از بیش چشم بر می داشت

سید از بیش چشم بردارد • یفلن او که روی نازارد
و هل یعطی با سعه الرما • و ما یعطی باطن العیوب
اذا کنت کناسته استبا • با ضلایا ساهما ندو یا
یصیب بعضها افواق بعض • فلولو الکسر لا صلت تقصیرا
بکل مقوم لم یعی امرنا • له حق طمنا و لیبا
بریک النزع بین الفوس منه • و بین رسیده الهدف الیه
و مضاد و از بیش ناوک از له چشم رک جان می رود و در زک
صفت بسوزن نوک خار مؤکان بر کلرک چشم می دخت و در دیده
دشمنی چون خار در چشم و رشته در سوزن می رفت و سوزن
آساخا اهداب را چون چشم ز له و دهان سو تار می شکافت
و یک چشم زدن از سوزن خانه کلاه می شد
چنان چون یک زده سوزن می • هیچی یک زده تیرش زخمتان
کان چون سس تیرش خرم • سعادت روی بناید زیکان

بشارق

بشارق سحر الرجل الملاق • فراق القوس ملاق الرجال
فانتف السهام علی قرا • کان الریش یطلب القصال
و کلک الف بیکر از خون و دال بر چشمها چشم می زد و نوک دوشاخ
اولم الف و از او که ز چشم سوئی قفای کد را بنید و بجد جوهر کارش
بر عین چشم دایره می می نکاشت و با صفت بر عت حرکت نقطه
سیلان از روی بیاض چشم می بود

بنوک ناوک نقطه سینه بر میاید • شب سیه بکوی ضرر چشم
ز خانه خا سانش بران صفت گذرد • بکاه زخم کی سوزن ز بهریان و حریر

و بتف بیک جان سوزد دل و چشم اعلا آتش بوزین می سوخت
از تف بیک شه کشور • شاه مرغان بیکند شمشیر

و داغ تلک بر چین خصم شوخ چشم چون سکه بر دینار می بخاد و چشم لا
چون بوته در آتش و نقره در کاه می کلاخت

با بیک چون آتش و شمشیر جز آتش • ناچیز تر از جوشن و کفر ز سیر نیست
و پیر عقاب چشمه نور بخش آفتاب بسان چشم اعنی من پوشانید و مرغ
تیر را از خانه باد خانه دماغ و آشیانه چشم بدل می داد

طرف مرغیست تیرت ای خسرو • که بر کسان بر دم موارد
نگند جز دل عدد و طهر • نگند جز حیات ختم شکار
زلف نصرت گرفته در جنگ • نامنفع بسته بر منقار

مرغ ز ما حق که هست او را • کف در بار شاه دریا یار
باز مانده بسوی شست • ملک • دهن می زبانش ماهی وار
ما حق دیده که صدمه شست • نرساند بکام او آران

من رسانید و از تیر چشم بجای سر شک جوی خون می راند و کشاد سیک
منفد دیده بر چشم می است و زخم کوان ان چشم که چشمه سار بینا نیست
چشمه خون می کشاد و سر دمک چشم را در میان موج خون آشنای می آشت
و از خون چشم صحن زمین را گونه لوح یا قوت می داد و نوک زهر آلود
را بخونابه چشم عقیق فام می کرد و بسیلاب خون چشم خاک سر که کلزار
می کرد ایند

تیر توکل کند از خون عد و بیک از انیت • با عقاب است که شهاب نظر خوانندش
کفتی کلک دیده دوزان طبیعت مرغی مزاج کیوان توکیب یافیه بود و خدنگ
جان سوزن در چشم دشمن از اهداب و احقان بر و بیکان گرفته

بسوت دشمن تو تیر توجنان بر د • که از فرجه و از دیده نکرت و دیلاد
بند شست تواند کشاد چون بجهد • بکن عجب که ز بیکانش بکد در سونار

و سهام محمد کت الزدک من لیبید • واقعات مواقع الایصار
و از خدنگ جان ستان خسرو که با چشم زنده بیلان را می گفت
سبیل جنگی می جان شدند و از ایر تیر باران چشم بد سیکان بجا

آب سر شک خون راند • آب سر شک خون راند
بیرون بجهد خون راند • جان عد و جوشست تو مال جنبی تیر
با جان دشمنی تو قیامت کد قزاق • جو قضا کان تو کرد در قوس تیر

سرفار و از سینه دشمن شود دینم • روزی که دست و شست تو کرد در سینه
و صحن آورد کاه از اشلا و اعضا مرده و بید ناید بد کشت و صفحه
خسرو نیل و بجهد و تیر کون هندوان شنبلیله و زعفران کشت و زبان
تیغ خون ریز در کوزه سینه جنگ جویان بسان آتش تیر زبانه زد

من ندانم که بجیت خاتم انگ • من برادر زهر و جگر دار
سلاحرم یک زمان ز هیبت او • مرغ و ماهی نمی کنند قرار
و از چشم تیر بین چون چشم احفش رو شایین می رفت و روز روشن
بر چشم دشمن بسان چشم خفاش تاریک می داشت
کیتی بسان دشمنی شه روز کور شد • از بس که نوک ناوک در چشم خور
و خدنگش در سواد کرد با سپاه چشم را می گفت و در ابر غبار چون
برق می چایب از طیقات چشم می گذاشت

زهر زخم و بریدن خدنگ دیده در درت را • ز پیر و یون جهز بیکان ز بیکان سر براف
در مغز سر بگردا بهزد در چشم می شست و کاسه سر بر مثال بر و یوز و کلکیر
صد چشم می کرد

جوخ مغوس نهاد بهر مشک شود • چون ز کشاد تو رفت گوشه یوزان کان
و بسان شعاع از چشم ان حلقه ز له و عیبه جوشن روشن بیرون می شد
بر و زحرب عوف کتی بیک نورسلک • بتیر در زله تک حلقه نقطه خال
و بالماس بیکان جزی بیکان در می سفت و باد ام چشم بشکل دهان بسته

می شکافت و حلقه نرک چشم صده چون صده کل و قباله می درید
و عیبه چشم و مهر کردن جناح زده شیر و مهری مار بعدن بولا می دید
کاه تیرت چشم حاسد جوخ • بوکوب کند کاه تیغ مغز دشمن کز بوکوب کند
و از بشاط خوردن خون قصار فتاد بر سرعت روی سوئی فواله چشم می

مهاض و ان حرم برودن جان قدر کرد از تعجیل هدف چشم می ساخت
نوک ناوک جو عقل درنگ و بوی • از درون دود دیده بر دم جوی
و زبان بیک خون خوار از دهان خوذ و چشم ز له ندر مرگ بکوش جان

می

ظفر جویان شده لوزان جوسپایان از براتنی جهان جویان شده بنیان جراتش در دل
 مع جوشید خون از حلقه نیک زه بیرون بران گونه که آب نار بالاق بر وین
 ستان مع خون خواران جوش و فانه سپیده سرش شیر عیاران جوی خواب زیاده مردان
 زبان نشسته اند لکام همچو نعل در آتش بر بخورده مغز سوزد همچون سرمد رها
 جنت از حلقه نیک سران جوش کین دله بساط نرشد میلان و همراه مهر کردن
 هلال عید را مانست جرج بیک اندازان که گشتا یازد و روح و حوش از گشته در
 مشت الهو نیانی العد و سیوفه حتی عرفن مسالک اله و روح
 سخت جاجهم علق اجساد هم فیدلت سخطا کوس ریح
 ز خاک معرکه یا مغز سروران و مبارزان بیامیخت و زمین رزم خون دل
 خسته و کشته شسته آمد و کرد با زبان از بساط اعتر بکنید اخضر ترف
 کوردم و بخار خون بیشت بیک و رویت سماک رسید
 و دارت رحی الحرب و الحیر نظیرا و اکثر ما یجادم و عباد
 روز جنگ تو شود سرخ و سیاه از خون و کرد موج دریا محیط اوج کردن ایبر
 راعلا که شیر پیش حزب و نعل دریا و غا بودند از سیز و آوین عاجز آوند
 و بغیرت حال دست از رزم و قتال کوتاه کردند و رویت از صف جنگ
 و موقف بر کار بر تافتند
 همه کبود لب و زرد روی و سرخ سرشک همه شکسته دل و تیر جشم و خنک دماغ
 و خسرو که خورشید نظرت از کوه تیر آبل و نور ظفر استخوان کن
 بتو تیر ربانی و تاید آسمانی دمار از اهل کفر و ضلال بر آورد و در مقام
 فتح و پیروزی عنان مرگ بر آید از گردانید و باز غنایم بسیار که با قلبها
 بنعمه من الله و فضل بخیریت خدا یگان اعظم شایسته

جنگ

جشم کیتی تیغ کورده سپید روی کورده بگرد کرده سیاه
 بخور مثل السیف للدين وحده و صوب علی الکفار سیفا مجرما
 بر خوف حیث الله حول لواءیه لیخبر نصر اعز بنامویدل
 و بنارکت با انواع کرامات مشربیات فاخر اختصاص یافت و از کمال اشتیاق
 و وفور عنایت خلا بکافی بهره گرفت و مجلس اعظمی از اهل من العلم برید
 بد کینه مایل و نشر فضایل او معطر گشت و مساعی جلیل او در دولت قاصد
 بحوق لطیف بیوست و انوار نورانی و رجولیت و آثار باس و محبت
 او بر جبهه روزگار سمت تحلیف بد یوسف و عنوان نامه شهنشاهی و صد
 تار ججهاندارین بد کوان محبت و کهایفت و داستان هفت خان قصه
 ماندن دران در طین نیان بر آمد و بر انداز اقلام و انجام سزاوار عواطف
 و شایان اکرام شد و فرخورد مفاخر و مانو با دشاهانه بونیع تر در جقی
 و شریف تو منزلت رسید
 فال الغز لا ما تطرفه الفقی بظهر حصان او یصد رقنایه
 بر و زحش و کتی راست عز و دین کتی و زحش کتی با آهین مغفور
 و چون در مقدمه حرکت و ابتدا خضت سایح خبر و طایر همچون رویت
 نمود و دلایل نوح و امارات ظفر پیدا گشت و بحصول تیل مراد اصل و یافت
 مقصود کلی تیق و وثوق افز و عزیمت خلا بکافی که معیشه بتاید آسمانی
 موبد لست و فتح بین و نصر عزیز از نناج مقدمات رایت و رویت
 مبارک مهم شد که فوج از جشم منصور در خدمت رکاب اعلی
 ملازم باشند
 در خدمت رکاب تو سر بر زمین نهاد خورشید از آسمان چهارم هزار بار

و دیگر اسرار و سرخیلات و اصناف مختلفه و رویت بقع و قهرای بناس آوردند
 و آداب لشکر کشی و سام سیاه آرایین بتقدیم رسانند و بر نور جمعی از سوار
 و پیاده حکم فرمان را با افتیاد و امثال پیش آوند و از حرص کارداران با بر و باد
 رکاب و عنان کشته و رویت بموقف جنگ بجدال آوردند
 فرارس طعانان مازال للقتال مع الشیبه یومانی مفاد هم و خط
 سواران شان شجاعت جوید کرد و پیاده شان جلاوت جوید و ستان
 و چون رایت بنارس حث حد را که عمده کفر و ضلال و ماده عجب و احتیال
 بود حرکت رایات مایون و خضت و رکعت لشکر منصور و روشن کشت
 و تقاب سکر و حجاب شجعت از پیش نهاد خیال و تصور او بر خاست با لشکر
 کران و سپاهی قی کران که شمار آن از عدد نمل و دمل ریادت بود و تنایع
 و نود و افواج ناهم و دایشان چون ادر فلک من خایب
 شهاب سلطون دریا شکی باد خیمت زمار بطلت کردن توان کویار
 بیل غر و از کس نیافته مالش زمال مست و بتنبیه ناله بیلا ر
 بشیل غر و مقتا و قتال پیش آوند
 و اعرض من دون اللقاء تهایل بجاون حرسان الوشیع المقصد
 کاه اذا الکبا تحفت یو شیم اقاموا الفرسان فی کل مرصد
 بطیون اسرامن غریک کا نه علی الدمر سلطان مجور و بوترک
 اذا انفوت من بعد غیش سولمه سعی نحو بالمشرقی المهند
 و وجه جشم و رؤس لشکر همد جنگ را ساخته و آماده گشتند و رایات
 منکوس شرک و اعلام معکوس کفر برانرا خنند و بیل بر جھوا و معرکه
 چون باد بان و از باد جوش آمد و درز بر پرگستان مانند حصار آهین بوسدن

حصار

حصار که هم ز پیوه مخیمتیش بیلاوت گردیدیش بنکر
 تو کیتی که طوریت و موشی صماوت بجای عصا انگری مار بیکر
 و اذن اللون ذری نایب له شجعت تری که میکلا کال الطور مرتقا
 کان خرطوم درون لغایسته تومن نلاک الی صوب جوارها
 حکم توایمه الاحباب سایر اذ اسباط التلایق عد و ودر عا
 وینک خون ریزان خون دل بهرام خضاب من کورده و بکسب زخم رویت ماه
 و بش ماهی خسته می گردانید و خرطوم نشان شکل او قلاعه شیر فلک
 من شد و حلقه شریا و منطقه جویان کشت لقی از میکل ان ابر صورت
 جهان بنیک آکنه اند و از بلای آن کویک رسد سنگند بر آورده
 جهان کوی کوروی شود کوه بست چون یک همد بر سر کوه دست
 جود یواز سپاهی و چون او بلند جواش جشم و جوا با کوزند
 زنجیش فلک باز مال جویا ز بخطا طوم بار و بوی فراز
 بهامون بروی شد یکی کشته کوه کزیشان بنوخ کتیکین رسته کوه
 و همسک البردین فی شبه النقا شیه و قد
 و کانما تحت علیه يد الغمام لجون جلد
 و اذا الونک صفاته اعطاک من الروع نقدا
 نکان معمم غادة ما ضیبه ادا صدا
 و کان عودا عاطلا فی صغیر اذا تشدد
 یجد و قوا یمن از بیا یترک بالتعاب و صدا
 فاذا تجمل هضبه نکان ظل الدلیل صدا
 و ادا هویت نکان رکنا س عیایه قد تزدک

و اذا استقبل رايته في اعطافه من لا وجدا
مقطرا اذا اتقن زجرا بصوف اذا انشد
خز قلا بجد النور اذا توجه مرده

و از شنه اسب و ناله بيل و ما بر آسمان راه كم كرد و عرويكوس حرمي صلاه
نصرين الله بكوش و حن ان رسايد و آواز سبيل هم و دم نايك و دين
بايوت يرسد
جان مومن چون كويت بر دامن حصص جوتي دروغا چون نايك و دين تو آيد در صغير
و غوي ان ز لولة الساعة شئ عظيم حجاب شهت از دين جهانيان برداشت
و حقيقت تكا السموات يظنون منه بر دلكا كذاه كشت
و الشمس في كبد السماء بوضه و الارض واجفة تكاد تمور
فلك رائف تيف در تاب كوه و جهان را دم نايك بر سر گرفته
و ان عكس رايان نكارتك كه با سوين دندار مي كورد و هوار آورد كه مانند
پرتد و و طاقوس كشت و از فروع بيوت كونا كون كه با سواكين را زمين كفت
زمين معركه بنان كلزار و لالهستان شذ
بسان قبه كسركي زمين از زينت لنگر و بشك نامه ماني هوا از رايان الوان
لغرايه حمار بالخير تحققت لها لجه في نكس الرج تتطف
من الذهب الابريز ضيع براسها لصيد طيور الخير بار خنق
و صرد و لشكر چون ذكوه بولاد صف كشيدند و بسان دود ريار دمان
ان با دمر صر در توحج آكدند و عزمه هند از سوار و بياذه چون
دشت معشر قضايك بد برفت
فليس بشرق الارض والغرب رجفة و في اذن الحوزا كمنه زمانم

نجم

تجمع فيه كل لبس و لمة فاقم الجداش للالتزام
نذرويه تنك اندر آند سبا و نيك ابركويين براند سبا
كه باران او بوز شمير و شير جهان شد بگرد در ديار غير
زيكبان بولاد و بر عقاب سيه كشت رخشان رخ آفتاب
سناخه نين بگرد اندرون شاه با لود كفتي بخون

و زحل تحليل موهل ان از اوج كيوان بگذشت و آواز تكبير بجا آمدن
دل از شير زيان بستد
نور الله اكبر موكبت كفته بلند آيت نصرين الله رايته كرده عيان
و فضا معركه از جوشن و روزه دار آهسته شذ و هوار ز رهاه از برق
اصبع و صاعقه خجرا آتئين كشت كفتي از ابركبين بجاي مطر تير و نين
في بار و ان زمين جنگ بجاي نبات سد و بجل مي دريد
روكي زمين بر نك نك كشته ارسلاح و روي نك بر نك زمين كشته از اعتبار
دلكا كرهان شذ چون جشمها منور و يكا خا چود ندا خا مار
از آب جشم خسته با من رسيد نم و ز خون جشم كشته بمه بر شيد بخار
ميجون دهان نارد تخالفا و دندل خا بر خون چون دانه انا و
اسرى سوا الاسلام نيك واد جوا بقلب اسد في صيد و ربحال
قد شروا عن سوقهم في ساعة ابرت از ابركبين ببال سباب
و كذاك ما تجرد بال الوعا للاغلة نصر الاما ذاك
يحمل كل مدح سمر القفا با عايه اولي من السرباب
خلط الشجاعة بالحياء فاصبحا كالحن شيب لغرم بلال
يوم احبته الزمان و فثقت لما ندى اعني المومن نزال

نجم

و كوش نكارتان بيوك سناخ آرايش يافت و عنان مبارزان از جيب و راست
كردن شذ و از بيش و كردش سواران غيها جوشن چاك كشت
و از مصادمت و مصادمت شيران كار زارك بيل بر بيل جنگي افتاد و از
ناين جنگ و بكار سلاح بر تن نردان كار بنفسي
حي المديد عليهم فكان و مضان برق او شعاع شموس
جنان تف خنجر جهان بر فوخت كه بر جرخ از كا و واهن بسوخت
و از هول رزم حركي روي سهر نيلو نوي بر نك شنيلايد كشت
و روان بر دل از تن چون عرق از مسام روان شد و از حضيض
خاك بد و افلاك فرصت انتفال يافت و از خيب شمشير آيد ار
زهن شير زيان آب كشت و آتش در دل سنگ و صميم بولاد خنق
ساخت و مرغ اوج هوار و جش و صحن صحر خالي كذاخت
مخاب سيوف الهند و من خدايد فكيف اذا كاتب تزاوية عوا
و يذهب ناب اللبث و اللبث و حله فكيف اذا كان اللبث له حبا
و صحن عباب البحر و هو مكا فكيف بمن يفتي البلاد اذا عبا
قباء صورت اگر همت تو در بوش بصر بنيندش الماغضفر حكي
و از بيمر سرج آسمان از حركت باز ايستاد و كلل تير دبير از سرباز
ماند و ناخيزد را شكر ناله و شيون آغاز نهاز و شمسوار كودون سود روبر
خبرج بد و كنده و صرام تيف زن مشركي و ار زام عصمت بر انداخت و كيون
كينه جوي چون صومعه داناان طوبق انرا بيش گرفت
بله ميران كران كرده ز سنگ حادثات كركنده بر آسمان سلطان رايش سر كان
ان خيب هيبنت كرونك با ذك ووز زهرو في جاذ و مانده شوي و طلسان

و لوز

و نوز و داني خشمش نيند تا ابد آسمان اين خوشه يك دانه ماز خرم نشان
قل ناب عك شذ يد الخوف و اضطربت لك الهابة بالاصح السهم
و الاخبار سم ايشان كره افلاك موكو خاك شذ و از رزم نك نكارتان عرصه
خاك جنبش افلاك يافت و در شب كودون ز رستم بيل آيد و آينه بر فو ر هوا
از تيركي و نك فو و قار كفت و رخ رخشان آفتاب در حجاب نواخت ماند
و عجايبه نوك الحديد سواد جا و عا بسم او قد الما شاييا
و كذا كتي الفخار عجايد حجت ليل و اطلعت البراج كواكبا
كودها كود جشم كيني كود كودها كود كوش كودون كود
تيف چون خورده كشته چون لاله روي چون كل شذ چون تيلو
خار بشتي شذ نين و شير ابط جان شكا رجمر شكا
و ناوك ديد و در حلقه ناله و غيبه جوشن مي در وين و بيل سيشه
در تو ك پهاوك جوشن و بان مي در وخت و صاعقه كود در بانش زخم
بكر مردان كار و دليوان ناملر مي سوخت و در جشم مبارزان فزون
از خار مژگان جاني مي كرفت و مرغ دوح را از نقص قالب درضا
عالم ارواح پرواز مي داد

نجم

جان از تف تير موش دندان چون كويه برون جهنم زنجير
شمير زخون تاف سازد و بيارمي نوك را موز و
جوشن سني كست در خون همچون مامع بسره اند
در آتش رزم باي كوبا و من آيد حرك چون جمنين
و يوم يظل الفخر محفوظ وسطه بسمو الواني و النفوس قمع
مصيف من الهيجا من حاج الوعا و لكند من رابل الله صريح

عروس کسا ابطاله کل قوتش . بوی المومنه و موانع افروغ
 و سنان خون خوار چون ژاله از منج باران خون من افتاد و بجد آید
 آتش باوسیک سر جان رنگ بر صحن صحرای جنگ من راند و خذ نک خاله
 در روی ماه چون بشت ماهی بر خال بیگان من کوه و بنوک الماس صفت
 یثک خون و یزد نه بیلان من سفت و شهاب و بار بکشت زخم سینه
 شیر زبان و ببر دمان من سوخت . . .
 النیل کالشبث فی لیل العجاج و باب الماس ناه و انواع الادیان
 و الصبر تکی دنا و المومنه و اللیم داج و لون الملتقی قاف .
 کورد از رخ خذ نک او جو برد از خان . کورد از نوک سنان او جو بکشد
 من چون زنبور خانه در سربا و مشکف . نصیر الماس دین در بر شیر عین
 و تیغ ابگون بر تیغ تیل خون من چکانند و از بولاد مرجان و از نر جان
 من افتاد و بر صحنه مینا رنگ لعل مذاب من راند و بر روی الماس نام
 یا قوت و دان من کوه و بر صحنه تیر بیکر هند و ان نقاب احری بست
 و از صیک نیلگون بیلان جشمه خون من کشاد و چون بوق بر خور
 و خفتان و جوش و بر کستولن من کدشت و لبان صاعقه در کد
 در باسجک آتش من از روخت و بیاد زخم سینه من چون باد خزان
 بک درخت بر خال من افتاد . . .
 بر نیان و لرست آهن و از خون بر نیان . کند نا رنگت و سربا بد رود چون
 میجو پیر و زست بروی تاخته سم خال . میجو سیمابست در روی رعد در نقا
 کوهش بیلان ذره اندر آفتاب . بیکوش تانید همچون آفتاب اندر ما
 از نیادیدش و بر دهن صیار و ظلم . در ظلم و نقش و در مکت ظلم و زشت

منی
 سیمی

3

فی کف عقیق اذ امن . حسبه مرعوفه بر توفد
 زنج تیغ تو بر خیشی کند نوحه . هر آینه که کند بد سگال تو مغر
 و خیر رخشنده انظمت کرد لبان جراح من در فشیق و مانند شعله آتش
 از غبار دمان من تافت و سرسرو ران دهر و کرد نان عصر از تن من درود
 و نهال عمر اعدا از جن ملک من برید و از خون باط خاک کاله کون و ارضا
 من کرد و بکشت زمین رنگ خاوقت و معصومیت دلد . . .
 حله بوش برهنه خیر اوست . کوهی کاب اورا آدر اوست
 جان ستانیت پاک همچون جان . بیکر و جدا و یقین و کمان
 میند کمانا صیقله اشویه بالهند ما الهند با
 یخطف الارواح فی الریح کا محتطف المیما جین یخفی
 در صورتی که زهوش بدل شود صوت . دوی بیکری که نماید اجل در بیکر
 جهان بسوزد و از وی خذ نکند و زنج . اگر چه شرک زان دوری بزر شو ر
 چو خون مردان باشد بمیلیه شربت لو . شکست نیست که بیش از ناه ناید
 بروی و انکدر جشم مرگ مانند کو . صلیب او شود کوش عمر کرد دگر
 و ریح منمک کسا پسان از دها یا زان کشته بود و بر زمین حرب میلند
 ضرب پیشه و نسیان بیلان آوره . . .
 رماح من المخطی زرق نصالها . حداد اعالها شداد الماسان
 از سبب نین چون مار در نشان در آب . مایه اند و جوشن سیمین کند جوشن و رکت
 گفتی از تنش بیکار و مده تن کلک و از کوبیده ایت و از حرص کار زار
 مار کردار بر خور و بچکان شل . . .
 من کل اسیر عواصی مصرته . کانه بر جا عادیه شغلین

و زمین ساد و دماون با تل و کوه تساوت بد بیوت و اصبح البرجرا بدیام
 و البحر بر با سلاطین مودت حال آن جماعت کشت . . .
 بجری لیلیاد من القتلی عت جید . و من ذمام بد حقیق فی وجع
 و من جاحهم یبعد ذی لیسر . و من ذابهم یقیمت فی شکل
 زحمن صحرای کسار باید یز آ مد . زب که کشت بد ناه کشتگان ایثار
 بر بزرخ بد یز کشت عالم روح . زب نفس که بر اید و کشتگان بخار
 و دست باذیان از دل کشته لون لعل بد خشان کوفت و خار و خاشاک
 از تن خسته رنگ عقیق و مرجان بد بیوت و خاک میدان جنگ بخون
 سواران عین شد و بر صحن صحرای شقایق نغان بیلان آمد و از زمین بجای
 کیا سبز و دین و دار بر نیان رست . . .
 از لب که تو در هند و در ایران زده تیغ . و زب که درین هرد و زمین ریخته خون
 زب هرد و زمین هر چه کیار و بد تا حشر . بیخش همه کوی بود و شاخ طبر خون
 تو در الانقم الحب خیل . اذا الهام لم ترع جنوب العالیق
 و انور القدران المومنه . من اللم کار لیجان تحت الشقایق
 و از خون دشت نبرد چون بحر اخضر در توج آید و بر دوزان و نشیب
 موه که فوات و دجله بیلان شد و از هند و ستان سیک خون بسیمون
 و جیون رسید و نم و محله آن از شرک و شراب و مایه و ماه بگذشت . . .
 فانا لث القتل تقود دما و مم . بد جله حقی ما دجله اشکل
 چا خون جنان بوشد سوئی بالا که کشت . هم اکنون اشتهب کردن ز رنگ خون شود اشقر
 جنان راندند جوی خور که تا صد سال دینا . جوشاخ سرخ بید آید بیکر برک سیمبر
 ازین بر ایدان بود و خون آشتا کردت . اگر حتم شدن شامی تو نکند شنی لنگر

میان کوه سیه نیرها کوزان نشان . بظلمت اندر کشتن نمی بجد مار
 من کل میاد الهمة یلشتوت . شطط با علی متنه و عرام
 و از کورد سنان خون آلود چون اخگر از میان دود من تافت و مانند اختر
 در دل شب تاری در فشیق و نوک از انجتم بیل فواله خون من کشاد .
 و بر صحن صحرای جنگ سید ابوغا فی من راند و هتکام طعن و ضرب کل بر
 کل من افتاد و خاک معرکه کارزار و لاله زار من کوردانید . . .
 و مطروقة زرق تروح و تقدرت . لخب نفوس اولسکله دما
 اذا خالطت فی الطعن در عاصتها . ضلال الم فاعی فی قزاة ما
 سنان ریح تو مار بست و زهر در دنان . خذ نک شست تو مرغیست مرگ خد
 و کوز مغر شکاف ترک بر واک سر و دمان من شکست و مغر کردن نشان
 با خاک و خون من آمیخت . . .
 زمین از زخم کوز تو سستی خواهد که بک بزد . و لکن راه او بستت زمین کوردن بخار
 و خم کند طوق سر کشان و منطقه دلیران شد و حلقه او که دام من روح
 بود سر و دایان کشت . . .
 اژدها کردار بچکان در کف راد کشت . چون غصا موسی اندر دست موسی
 همچون لف بیکوان موده کبوتاب خور . همچو عهد و ستان سال خور و استوار
 و اجل جان شکار کلاه و قبا عی قتل و میجف کردانید و دست و شا
 خاک بستر و بالین و کفن زله و جوشن ساخت و ز مانه براهل شرک .
 و ضلال و زوشن شب تار کورد و سر کردن کشان و دلاوران هند
 چاک در اید و صحن او بد کاه از اجساد ایشان روی بقی و قطران
 بیاورد و از جوارح و اعضا محال کشتن و طوی کدشتن شکی یافت

وزین

غذی طشت فلک بر خون پناه امرکز و کشتی زمین چون کوی نصادان که در غلطی است
در آن ساعت ز طاس جرج این آواز می آید بنامیزد زمین سلطان چنین باید خوشی لشکر
و دوی کور و دشت ساهون ان کور لشکر و عکس خون مقع و ملع شد
و موج خون با جرج سقا ملون براند و سرب جرج چون سقا
در جویار خون غوطه خورد و ماهی سهر بر روی دریا خون شاد
شد و نو و نوئی در میان کلزار خون فرماید و ان خون مبد بنفشه فام
آسمان باب نارد ان شسته آمد و آئینه خانه کرد و ان خون لاله کون
کشت و کند شبیه فام چون شبیه جام چون مشون شد چنان خون
زمین چون هوا کشته ان خون و کرد زمین لاله کون و هوا لاله و در
نم خون و کرد اندران زنکاه فر و شد براند بهایت و باد
و ظلت تقبط المیدت کلوما تج و قها علقا متاعا
موازی بالرمح کاین بکها شواطن یتزعن بها التزعنا
و رایت بنارس که بدشکر انبوس و زنده بیلان بسیار مغرور کشته بود و
الجبلی ملک مصر بد ماخ راه داده و از دقیقه الم ترکیف فعل یک با صاحب
القیل غانک ما ناکاه ان کشاد بند کان دولت که بر سحر و تادیه سخن
بد و زنده و بر کبدا اختر معیت اختر شریا کنند و حکم آتش آسادر پیش
تار بر روی بشکافند و نوک بیگان تیر در تیزی خار نشانند خذنگی
مربع صفت محققه او رسید و در هودج آسمان بهایک سلک
فتا بر مشت خورده و از مرقد فر قد سائی بیل کون بر خاک افتاد
حاصلان نو که شان عمری و معیت پیش ارجه همان جهان دیده و کشور گیرند
بند کاتب را ان کشتن ایشان بعد شرف شک بر بازان روزی که کبوتر گیرند

ارکی

ارکی سهاک فی المهاد نافذ دکن الضلال عماما عشت محمد دم
بمی اندکی و الودی من راحیکه عاصیک نایج و کاراجیک محروم
و کوب رفت و ان جرج جلال و اوج کمال در کشت و شایخ حیویش از دود
مالک برین شد و ناله اینا کنونی بد رکیم الموت بجمع جان اور سینه و کن لاله
رکب اذ اخلت القری و هی ظالمة ان اخذ الیم شد یب و سوا و لک کبوتر
خانه هوا و موس کشته بود و نشن شاهین سودا از ناسل و جبه باز امانی
و آمال کاذب شاد و مرغ غرور و غفلت در وی بیخه نهاده و در هوا ای ملک
بر وبال نشه و عصیان بر آورده افسردا کرده اند و آن باز شاکر بشیر
ابلا آتش حرب من افروخت پیش بارگاه اشرف کلا زال ملج لیلما لیلما به
بر خاک مذلت و هوا آن انداخته شد
لم یبد فید خوف باسک مطعوا للظیوف عود و فی ابداء
قتره مغرور علی اعرا مثل اطراد کواکب الجوز زار
مستور فالشمس منتصبا لها فی اخریات الخیال کالمخربا
اکو کرد احمر کلین تو رخ نایزید ان سر تیغ نوموت احو
و کو اصطلاح تو کشت منکر عنای کشید ان حسام ترمکر
سری دارد و لیکن ان کار فرست تی دارد و لیکن ان تیر به لغو
و بک تیغ نجاست بت برستی و از کجاست زمین شسته آمد و عرصه دهند
از حبث وجود و لوت سر شک و احوالی ماند و سرا بر تیغ و عناد کسسته
و دامن شد و مواد شرو شاد کلی مخم و منقطع کشت و صدق قطع
دابر القوم الذین ظلموا بغایت و مخرج انجا مید و اساس کفر و قاعده
ضلال استیصال بکمال و انهدام تمام یز بوقت و لید شرک ریشه نوی

منافذ بد شواکت یافت
شد زمانه جنایتک در محشر نامه عاصیان بود ز کناه
من نیارست شد ز ظلمت شب از دل عاشقان سوی لب آه
و عقل دور بین در وادی اندیشه سرگردان کشت و ویم تیر تک
در بید ضلالت گرفتار شد و خیال صورت کرا و شرف باز ایستاد و جاسف
فلک از املا فطمت راه که کرده
و لیل کان الشمس صلت مرها و لیست لها الخواشار فی مرجع
نظرت الیه و الظلام کانه علی العین غریبان من الجبروت
فقلت لقلبی طال لیلتی و لیست فی من الهم میجا و فی الصبر مشرع
ار می ذنب السرحان فی الجویا لها فیک مکن ان الغزاة تطلع
ان سیاهن شب بر یک و بشک بود چون ماه منکسف روزن
و یخته دهر قیود و محسرا بیخته جرج خورده بر وزن
جرج کوردان جو خردان بوز در کوهر شانده در کورن
و صحن زبردتی با نواز و از ما رست زینت و بها گرفت و کنبد بیرون
بام بلای ثابت و یب و آرایش یافت
و نقد ذکر تک و النجوم کانه در علی ارض من الغیر و نوج
یلعن من خلل العیاب کانه بشر و نظایر من تراب العریض
آسمان بوستان نیم شب لاست کوی توذ یتدفوست
ما فی الخضر و الیاء داج و انقدت انجها کالستراج
مثل قنادیل افرا حلقست فی تبه مخنه کالزجاج
و بیکر اجرام نوای چون کمرها شب افروز از حقه آگون کرد و ن یافت

و ثلثه بزرگ راه یافت
و الشکر قد حصدت استار بیضیه مجد سیکل و الاسلام مستور
که وقتک لشکرت فی الضلال محار و نار و اشرف مخاف المصدی نور
شع با عزت نماید نقش در کون بخور و مرگ را تیغ جشاند طم و صرا انتقام
بهر کسوان چهل بر شیه تن و پروناک انداز و آتش نکل
که ناظر دیده از دیدن آن خیره ماندیم و غنایم بسیار
ز خرا و دافوش و از سیم و زر ز درع و زخمیان و خور و سهر
کو محاسب بنان از شماران ستو شدی در تبه افتاد بند کان ملک
و صرف نمایان برداران دولت آمد
ترا یک زمین محنتیت نیارم گفت که عقل را بود انجا محال منادیت
فالد هر منتظر اسرا تشریه و فرمای قضیه الرای عشت
و چون شاه سیرکان از ایوان سیمانی بافت عزتی خرابید و جلال جهان
افروز و زور نقاب تیرکت متوارین ماند و هند و طایم بر لشکر ضیا علیه
کرد و بیکر تر زلف و جمل بنفشه لیا لوز و مشک ناب یو صلایه که بود جرج
نیلو فرست سود و مشاطه و ارکیسو و عروس لیک و خمار تار و کرد اندید
و زاع شید رنگ بر عارض سیم بر روز و بر وبال بکسرت و بسایه نواد م
و خوافی روی هوا و ضایع شایه و غراب عروب جمن کیتی بقیر و قهران
بیا لوز و دوشینه بر باد فلک و عرصه عالم جولان کاه سیاه و رنگ شد
و جیش حبش از پشت که خاک روی با فلک محاذ و تبه آتش نگار
کله و خانی بست و جهان سبزه کار کلم سیاه و در سر کشید و زمانه جانی
ردا و نیلی و جاد رکن بود و فی انکند و ان سواد شب در محلی نفس طوبی

و صد نفر بهای

صفت

منافذ

و در ذراکی بروی سبزه بزرگ و کشید
آن بی شمار و خرد ستاره بر آسمان روشن بشبه اولو بر تیغ و بر سمن
یا حلقه سیمین بر سینه کبود یا بر بنفشه ناد بر آنگون مستقر
درین نگاه سستی کویت بد و شست ^{کان} بخت و سبیل در زنی بر سبز برین
کانون فلک شب انگشت آتش ستاد نسوین بیان مرغی بر نوک باب زن
ولید من نجوم فی و شاح تلوح فی ظلام فی ظلال
حکمی من اذنک الدیاج فرشا قبل دوق عرصه کلال
و از لعان اختر بر حد قد شب دمحس نقله از نور ویلا شد و در طره مشکین
و ذل غنیرین او تارها سبیل آید
ولیده لیل کون المشرق کانا نجومها فی مغرب و مشرق
دارا ام مشوره علی بساط اذنک
تیر شبنم گزهاویه دافن نشان هر زاویه چون قطره از راویه بیلا کوکب از ما
از جانب مشرق شفق چون لاله بر سمن طبق کوکب بگردش چون عرق بر عارض مشرق
انجم چون جعفری بر کنبه نیل و شمس چون دست کمال مشترک چون قطره سبیل
و برین شمع افروز شاهان انجم انجم ساختند و کوش و گردن فلک
سبک سوبقه شریا و قلاعه چون آکران باز گشت
و کانا نجومها از شمشاد خورید و النجم تاج و الهلال سوار
و قبله الیم و الجوز از بنفشه کالو عذاتنج نیلا غیر منور
خیال نور کوکب میان ظلمت شب جنبانک بر حواصل میان بر غراب
مثال برین کف میان نطق کبود بهارها بر نورست برکت لعاب
بنات نقش بر آنگون بر کوکبان سبزه جویمها شتر مرغ در میان سراب

نجم

نجوم چون امجدون حباب ز رین فرو کذا شد از روی جامه حجاب
کان الثریا راحه تنهیر الدجیم لیلیم طال اللیل فی ام قمر صفا
ناجیه بلبل بین شوق و مغرب یقاس بشیر کیف بر حقی له انقضا
و مجره برین آکون جرجخ دولاب حباب سیم در بر آنگون و جویمها شتر مرغ
سین زار فلک روان کرد ایند کنتی بر حقی آکون کردون عکسها ایند حقی
انفاذ ست و یا بر لوج ز بر خدیش آسمان خطها نور بهم پیوسته
قری وسطی خط الحیره سیلا خط لیلین فی الزبرجد مستلا
شکل حقی مجرور کاشکاره موسی میان مجرور بر آب رد عصا
و ماه کلاه دار سوار عمارت آسمان سبز قبا بیرون کرد و بیان آفتاب
از بس تن سیمای کردون و افق سیمای کون طلوع غرور و ماند
مهر بلورین ازین حقه مینا و حد یقه مینو نمائی بیل شد و بگرد ایام
چراغ روی این بساط زنگاری و تخت لادن روی آتش را گشت
مذهر ازان چشم و یک ابرو ست بر رخسار جرجخ تا زمی ماه نقاشان شب نون کوده اند
و کانا بدر الدجیم طالع و المشرق یازا نیمه بتوقد
ملک علی صدر الماریک جالی من فوق حاشه غلام امر
و کردون کوش عروس جرجخ جابک دست را بقلاده و کوش و ان انا
آرایش داد و ساعد و ساق مخدر فلک بت سر و پای بسوار و خطا ازین بیار است
و اذنک الهلال مطرنا ثوب الدجیم بشاعه و الجودی ذرق العصب
نکانه فرس الملک المریح الفی بارض بنفیع نعل الذهب
تو کف فی جنت خسر و تاخت کرد نماندش نعل زین در میان
ولاح ضو هلال کاد یفقیه مثل القلانه قد قصت من الظفر

و برین فلک کون ذریخت کردون شیشه رنگ گردان شد و سقف پیرو نه را بر طرقات
خویش آذین بست
زمانی بود که سر بر ذراکی بر یک روی مجروران موعظ
چون زانند و کرده کویت سیمین شند از بیلاد او کیتی مشور
و البدر فی افق السماء کلام طفی علی دیاج ذرق آ
کنتی سیر ماه از برای قفا خیز طبل باز شهر یاری مانتان کیتی من کین دناج طالع
از برای شرف بیکان زرد تور شافق نشبه من نماید
ای ماه قبا بران یاری کویت یا مجرور شهر یاری کویت
نعلن زده از زرع یاری کویت یا مجرور کان شتر مرغ یاری کویت
ما ذا اقول و توفی نیک ذوق صبر و قد کفین فی التضمیل و الجلا
ان قلت لا زلت علویا فانت کذا او قلت زانک نعت منوتک فخلا
و تیرد بر پیشه عرض کاه لشکر انجم بر او و خامه دای و تل بر میان عقل
و کفایت کون و تخته افلاک بنقوش و رقوم ثواب و سیارات بنکاشت
که که شدی بد بد عطارد از آسمان چون بر کل کبود جلد قطر مطر
و خاتون رواق سیم در جلوه کاه مشرق جمال داد و از نظام اخضر چون
کل از مظله مستحق و مرد زرد روی نموده و از هلال لو ساب
با از رین و پای و رنج سیمین ساخت
مشاطه قضا شمر زلف ظلام را غریب فرای نافه مشک تبار کرد
دست زانما نجه خاتون نهی را بر کار کاه صنع نقابت زفا کرد
و نیز اعظم روی بخجوت خانه عرت آورده بود و قدم از او در شبستان
مغرب نماده و مغرش خاک که مطرح شاع او بود از ضیا و سنائی کناشته

نجم

و کانا فی العوب جدم متیم و کانا فی الشروق خد متیم
چون کرد بهمان شاد و زانند رانی کیتی بست از مجرور میان جرجخ فلک سیمین کر
و نوک مشعل از نیمه مینا بدید کشت و بدست مهر و سیاست تیغ خون خوار
از نیام بر کشید و از خشم و کین جین ابرو بیان جین قبا کور اند
و کانا المریخ مقلة ناعس خمر آربه من لذیذ نفاسه
و الزهرة الیفا حکلی ساقیا یوم بقوتی الی جلاسه
و کانا نجم الثریا اسود مان بری من سوبک اضراسه
فلک جواب شمر ایستاده و مرغ جنبانک شعله آتش بود میان آب
و قاضی افلاک در چهار بالاش آسمان سیمانی پیشست و بر مستند کوهر
نکار کردون تکیه بر و مرکز عز و شرف بنور وضیا بیار است
و المشرق وسط السماء تماله و سناه مثل الزینق المترجرج
سمار تبر اصغر کبسته فی نص خاتم قضا فیرونج
خیا مشرقی اندر میان ظلمت شب معی بتافت جود برین نون رخ ذوالنهن
نخاذه در بر ناهید برین خوشین کونته دو کف بهرام حویه بر خون
زشت جرجخ و کاج دهر نیشا معی شند از هدیه جان اهرمن بیرو
و هند و قصر صفتم بر کوشه بام جهان بظافه پایتاد و بیان بهرام جنایشته
شد و بهله علالت برداشت و علم یقی و عناد و ایت شرو و شاد بر افراخت
مقیم منزل هفتم محمد سی دیلم دراز قد و توکی صیقل و بدیع بدن
بیش خویش برای حساب کون نخاذه تخت مینا و خامه آهن
و شب در بر یافسین جعد رنگی کوناهن کوفت و جیش طلام سبیل
در جبهه قیرون مالیک و تیغ آب رنگ گرد ظلمت از روی کیتی فرو

و بجز مصقول رنگ نیک از آینه هوا بزد و بک غریب فاصله میان
نور و ظلمت پیدا آورد و دین سرحان ربه شب را در صحرای علم برانگاز
کرد و سمن مانند نور و روشنی سر در برده شرمساری کشید و عیون مهر
شهرت از روی بساتین نیکون گردون باز جید و اوج انکاز از صاویر
و نفوس ثواب و سیارات خالی ماند

کان الخیر اللیل حین بنات . الی الغرب حب نحو صید یاد
بدست جام چو بایند شام را بطلوم . تا بقتل صبح انتقام سام کشند
ستارگان را یک یک زبشت لشکر حام . از روی جرح یکایک میان دام کشند

کان نجوم اللیل عند غروبها . قاع نظر المزن جاد و ادها
و از بستان نقد پر شیر تیا شیر بسوی طفلان جمان روان گشت و نور
بیا من روز در سواد عارض شب شستوشد

کان ایضا فی الخیر فی غلبه الدجی . تقادیر شیب صفة منه مقر
شب کهل شد و جو مردم کهل . آیینت سواد تیر با شیر
چشم خوش اختران فر و لست . از غمی بختله تیا شیر

سرحان بحر قتیب دنبال . در توفه جرح راند خون تیر
تدا عتدک و اللیل من اصابه . کالحنیث فزین اصحابه
و الصبح قد کثر عن اینابه . کالما یفکک من ذهابه

و لکام سیم اند و سببند دم بر غدا و دم شب بد یاد کند و صبح عاج
سوزان گریبان مشرق بر آورد و نقاب نیل و برقع کحل از چنان جهان
آزای بکشاد و حجاب ظلماتی از اطراف و الکاف عالم پر گرفت و بردها
دخانی از روی روشن گردون برداشت و بدست بلورین قیله نیلوزن

ص

ج

جاک زده و از دامن کشید اخضر در سعلت و شرفیشاند و از نیمه ازوق طنا
سپین جگر گشت و بقلم نور بلوح آسمان خطا ره سپین کشید و دم سپین دم پرود
هوایم آتش افروخت و زاغ شبه رنگ شب را در کوه اشیر بوخت

صبح برآمد ز کوه دامن اطلال کشان . چون نفس جبریل از کوی امین
بس نباشد سخاوت . اورا زاده کن و دانه در با

کرجهانی بیک عطا بدهد . از لبت خویش شمرد بلیقا
و از سحاب لطف و مهر باران بر نوال بر آمیزد و از آن جود و افضال بارانید
و بر صفت الماس تیر و کین در دل احزاب شیاطین و دین نهاد

ملک اذا غشی السیوف بوجهه . غشی الخمام باوجهه لعلها
قسمت یله پیاسه و سماسه . فی الناس قسمی شله و رخا
جو خندان بود کوه را زان شود . جو خشم آورد بر رخ کیرد کفن
درم از کف او بنزع اندرست . شهادت از آن دارد اندر دهن
و تشنگان کرم را از مشرب عذب احسان کل یعل علی شاکله سیراب
گردانید و دشمنان ملک را از چشمه بر کوه صخره کماله غیر الرقاب
قرب موت احوشایند

کالغیث یحیی ان معنی و السیوف بر دی ان طوا و الدهر صبی ان رکت
شقی الخلال یروح اما لیا نعم العدن تسرو اما سنا

مثل الشهاب اصابت فیا معشبا بحرقه و اضلکنا ظلمنا
او کالغمام الجودان بعث الحیا اعباد ان بعث الصور امضوا
او کالحیام اذا تبسم منه عبس الودی فی حله فیهما
باسد ذی کعباید یا ستانید یادند . تاجان بر بای باشد شاه را این یاد کار

آنج بستاند و لایت و انج بدهد خواسته . و انج بندد بای دشمن و انج بکشاید
و در شورسته نس و ثمانین و خمس ماید بد رکاه مایون که قبله امانی و مقصد
آکاست انجا کردند که هراج و انج اجمیر رایت خنات و لوا غوایت برانلخت
و نایر شرکت در دل و چشم او روشن بود برافروخت و راه فتنه نهاد
که به بسته بسته داشت بکشاد و اثر عصیان و امارات طغیان پیدا کرد
و از غایت خندان عنان هوا بر سستی بدست شیطان داد و سودا را ارتقا
مدارج سرورین و معارج مژگون در داغ گرفت و بامل مکتوب که حجاب
تاریک عقل او بود مغرور گشت

و یل لجر و عصا ک فانه . متعرض لحجاب الضو غام
چنان غرور بدید دشمن ترا کرد . که ما عتاب بگیرد بترج بیرهنی
کسی که بیرهن کین تو فرو بوشد . جهان چه گوید گوید بد و زیورهنی
و جبر رکن روکت لشکر و پشت سپاه او بود شنا بان جدد و دهنی آمد
که انگل حاین رجلاه و رعایا بدظلمت ظلم و فساد او گرفتار شدند و دما
و اموال مسلمانان در معرض خطر و تلف افتاد و چون ذکر این معانی
بسمع مبارک اسعده الله البشایر رسید خسرو و بیرون جنگ که با دشماها ن
بود را و بندگی نمایند و بند کان در که او با دشمنی کنند

خسروان پیش او گریستند . میجو در پیش خسروان حجاب
و لاجل او هو عید لجر ده . و لا عبد الا هو فی عدله حر
معت و عزیمت یاد شاهانه بر تارک و تلافی آن حال موقوف و موقوف
لحزم اوست بهر کام زخم مرناظر . و عزم او بهر تیر و از هد لشکر

اذا

اذا الدهر لاق له عزمة . و فی نواجع عن خطبه
کمرستان و گردون زخرم و عزم نواید . که حال مرد و میراست از فساد و غل
و رایت جهان آرای که هیچ نور افروزی روز مضلات و مصباح ظلمت زدای
شب مشکلات و ذریه فتح باب جهان ستانی و مفتاح فوج عالم کشای است

کوری و دوش نه کلید جهان بود . در کام قتل شب شکند بر نه نهاد
که فکر بین العیوب ید بره . الی معقل منافع مقال
صواعق ارک الوانقش بعضها . علی یل بله لاقض او ذاب جامد
چنان اتضا فرمود که فوج از لشکر منصور و در سلک خدمت مرتب و منظم
باشد و باقی چشم در اذالت خلد اطراف و ازاحت علی تفوکر انقیاد
و امتثال بندند و بافاق و وفای دین بفرم ملاعین و قمع اعدا دولت
و دین آرند و حکم فرمان اتمام جزا الذین عادیون الله و رسوله را الی الله

الایه مطاوع و متابع باشند

بگیر قهقهه شمشیر عدل و جنبش کن . درای کوه همه هند یاد شا آسا
کسی که اشهد ان لا اله الا الله . نکوید از سراو کن تنش بپنج جلا
فاستخر الله و کن صارما . اقبل به فی الشرق والغرب
و موکب مایون زیادت از عدد شیب و قطر شیب رویت باسخلاص
اجیر آورد و ایت خورشید قول زالت خاققه بالظفر سر بگردون افراخت

بجیش جاش بالفوسان حتی . ظننت البر بحر امن سلاح
و السنة من العذبات حمر . تخاطبنا بافواه الوباح
بر عدد لشکر حق و قوت نداشتند . جهی کشایند یقین و کمانرا
طاقت یک فوج او که داشت که طوفان . صد یک آن بود و غوطه داد جهانرا

در ضمن که جزا الصیف کدر السیف بود و در تاب آفتاب جوشن در دین
 من افروخت و مرد جگن در میان زله و خفتان من سوخت و شمشیر در نیام
 بر مثال موم من گذاخت و کوه بر خور بیاں جرم آفری من تافت و نوکیان
 و ستان مانند عقیق مذاب من شد و کواکب برین سقف رفیع ایوان محرق
 من گشت و تف عموم عرصه خاک مرکز انش من گردانید و حواریت حورو
 از راه و به خبری داد گفتن از سخوت هوا گره زمین کوره آتین گشته است
 و از وقت کرامت شرات جیم محسوس و معاین شد
 و بحیره کا البحر موج سراپا کالیم لیس لما بها من طلیب
 او فی همال الحریه عود من منبر للظلم لاله لم یخطب
 و با ذکر من سوخت بر زمین و هوا بلفک راپرو و بال و کلک راپرو بال
 منی کپاه ز کومار کرم شد آخرا منی درخت ز تف سموم گشت نکار
 بوخت ان که بد و یاد از تف خورشید منی بسوخت نفس در دهان مایه و ال
 یطل بها الحریه للشمس ماشلا علی الجدل لاله لا یکیر
 اذ حول الظل العشی رایشه خنیفا فی جین الحق تنصیر
 غدا کتب الاعفی و راح کانه من الضعیف و استقباله النفس اخضر
 و خسرو غازی که تیغ آتش بار و مرکب با ذر تار او چون جوی و آفتاب
 من قرار است با طایفه از لشکر منور عزم تا حقن فرمود
 علی کل طاوحت طاف و کانه من الدم یبقی اومن اللیم یطم
 الکلیل بسته بوسه زبورت بر زمین مخاذه بود من و مهر بر جین
 در وقت که هنده ظلام من سیاه و تیر و تیران آذره بود و سبزه رنگ
 بر عرصه کنی استیلا یافت و رایت و جگر سیاه بر طارم نیلی و کبک کلتی

باز گنازه و نقاب د خافت بر جیم روشتان کودون بسته و جاذر مشک
 رنگ بروی هوا بار کشید و فضا عالم بجاده انقاس کون نمفته و حدیقه
 مینا جوی از تیرکت بسان دریاه تار شک و حقیقه کبود فلک از کوه سیاه
 و ثواب خالت ماند و غراب شیه رنگ شب صحن زمین بقوام و خواتی پوشیده
 اطال لیل الصد و حتی ایست من غریه الضمیر
 کانه اذا دعا غدا قد حزن الارض بالجنح
 از سیاهی شب برنگ و بشکل بود چون ماه منکشف روزن
 ریخته دهن قیر بر صحرای ریخته جوی دوده بر روزن
 جوی کوران جو خسروان بزرگ در و کوه نشان در کوزن
 و شب رنگ شهاب سیر او در شب چون با ذرینا خاک من نوشت و در
 مسالک مسرع افهام از موافقت و اعجاز من گشت و برید جوی سبک
 کوه مرکب او بوم تیز تک در نیافت و شه سوار کردن دوا سیه غبار
 مرکب خوش او نشکافت
 سوار اگر کشاید بهشت او بر تیر ز تیر کدر و تیر را نشانه شود
 جاری لیلیاد قطار عن اوطاهام سفا و کاد و طیر عن اوهامه
 جلال تلطمه جوانب عریه جات بحج البلد عند تمامه
 و اسود غم صفت لعین ناطق جنبه ناطقانی اطامه
 مالت جوانب عروقه فکاخا عذبات اثل مال تحت حمامه
 و مقدم الاذن من محب انه فیها یروى الشخص الذى لاهمه
 یحتمل فی استعراضه و یکب فی استبدان و یشب فی استقلاله
 و اذا التقی القصر القصیر و باده فالطول حظ عنانه و خرامه

قطع تصویر

صورت

و کان نارسه و لا قداله ردق نلست تراه من قدامه
 لمحت معاطفه خیل استه الخیزران مناسب بظامه
 و کان صلته اذا استعلی بها بعد تقعق فی از دحام غمامه
 و از صدمت سم و کوش او پشت ماعت و روی ماه آسیب من تافت و از نفی
 نعل آتش انگیزش صحن خاک چون سطح آبگیر از با ذر شکل زله من
 بد بوخت و از شرارت انجم من صحن شکافش روی هوا بر از من و دروین شد
 و معلیم روح العنان معود خوض المها لک کل یوم بران
 و اذا توکل فی ذرک منقح صعب بعید العهد بالختار
 ترک سناکه بعم صحن اثری یروح کنتش صدر الباز
 زخم نعلش نقش بر خاک شدست کوه شمش توتیا جشم کیوان آمدست
 شکل او کویت از ان بایش جو جو کانی دشت او تیرست از ان کوشش جو بیکان
 از نکوی جشم از و برداشت توان ستا جشم بد و درانت نیکو کوهی کان آمدست
 مست چون کشته و کرد آتش تک پوزاب ایست این خود که آتش اصل طوفان آمدست
 من جبار ارکان نباشد ساعت عالم بک عالمست ایک از ان بلجار ارکان آمدست
 و چون جبهه از امضا عزت مما یرون خبر یافت و آوازه وصول رایت
 میون بکوش او رسید در مضیق تفکر و طریق تحیر نو ماند و سبزه غم
 و اندون بر صحن سینه او استیلا یافت و اندیشهها ثابت قدم که دفع بدو
 نبود در ساحت خمیر او جای گرفت و از غایت صجرت نفس حرکت گشت
 او شعله ناز شد و از کمال محافت مره بوجشم و موت برش او تیز تر از بیکان خاد
 مشت توبه رجال فی صند و رحم لما اول تمطی مخوم قدما
 ز در کرد اند تیرب تو مبارزان را جانک موچما بر تیش کوه و ریشهها زعفران

و روی ایند مترو و مغران رنگ و غبار خطر سیاه و تاریک دید و راه اطلال
 و حیاه اضیق من بیاض المی و صد رالیم یافت و پید پیده رایت من اعمال
 فکر ت دانست که در میدان جنگ تاب متاومت نلارد و روزی کار حیل
 و رو به بازی با شیران کار از ارت مفید نیاید در حال من نظم امور
 و غاوت ترتیب اسباب میجاستک اسب فزان سک بو کشید و بسان با ذر بساط
 خاک بیخودن گرفت
 ترک العشیروان قتال د و نیم فجا براس طوره و لجام
 بجیت و هشی و ز بیع جانان نبداشت که هست افق بجانش بر میان زنار
 و ضافت الارض حن کان خازنم اذا راکم غیر شئی غله رجلا
 و بعد و انی ذا الیوم لور کشت بالخیل فی لحوات الطفل باسعلا
 و کمان برد که بواسطه کویو از رابطه قهر و سنگاری یافت و از تیر بلا
 و شیکه عنا بیرون آمد و از غرقاب هلاکت با ساحل سلامت رسیدم
 و از تیغ جان ستان خسرو جهان کیر مسلم ماند
 سر تیغ کی برد تار و نیاردی محبط کوبید اند بشت سوز هفت آسمان بر تو برد
 ضعیف انکایه اعداء تحال الفوار یراخی لملجل
 خیل شاه کرجه کند شوخ دید گت از بیست تیغ صبح جگر نشود کمان
 و از بیع آن
 مار زخمی که مجرمه مار ملک رامست من خلاف بکار
 بگردار کشف سرداران حصن حصین کشید
 سنان مع تو کوه ز نورد از نهیب حصار کبود خفمت میان دیه مار
 و لوان النجوم عصمت امرا لجانک البهار کما اسارت

و جهان را در حصار را بجا و گریزگاه و پناه ساخت
 صبح تیغ جوان نیم یافت آفتاب آسمان حصار گرفت
 و چون دیاب شد ام عتکوت بیا بر پخت و بسان کرم ابریشم هم از لایب
 دمن کفن ساخت
 دشمن از کوه تیغ کن جوهر بکشت عتکوت آسای بر این خود پرده
 گراشتند پس آن پرده نه تیغ خرد گیت که زشت او و زنان را پس پرده و
 و بختک و اراسیر نقص عنا بسته دام بلا شد و کبوتر صفت در دام بخت
 و مضارب اضطراب افتاد
 او کو خسته در که تو مرغ شود سوار عالم در کودا و شود مضارب
 فایتوک الایام من صرا اخذ و ما تا خذ الایام من مو تارک
 و بر اثر آن خذ و لب
 یا دشاه جهان که فرما نش بر جهان چون قضاوان باشند
 در مسایوت نصرت روان شد
 علی احق الاطین مختبر المدی یار خاک ذیبه الرده المتورد
 بر پا که چون بشتاید جو آسمان از غرق طوع کند کوب ظفر
 کسا الفجر من نون صفیه واللیل البسه من دجاء
 و ماه رایت خوشید نوازاق جلال بر صورا اجیر طوع کوب با سباحت
 گردون توان در پامثال کبه
 بشمشیر از پیشه شیر آوردند بیکان مه از جرخ بر آوردند
 مقام وصالون فی الروع خطوم بیک رقیق الشفرتین بیان
 و صراج که جان بازی از ناهمیت دل بازی شمر در صف جنگ
 و مثال

و مثال شاک السلاح با یثاذ بالشکری تمام که محض و هم از احصا آن
 عاجز است و نطاق عبارت بکند آن محیط لکستی همه عتقا توان
 در پس قاف جوشن و خفتان همان کشته و کبوتر صفت بدل باه دانی
 نه در دامن مغز کشتان کرده و بسان خروس جنگ جوئی لیکن بر
 جای انسر ترک و مغز نهاده و مانند بلبل طربناک اما بر سماع جنگ
 و اعافی صلیب تیغ و خنجر گزیده عناقیم حجة المرفاس و انانیم حجة المرفاس
 نه ناطق و مع شطی فروش چون طوطی در مردم و همه مردم بخاد جوشنا ن
 و کل فقی الحرب فوق جینه من الضرب سطر بلا لسنه معجم
 بعدیدیه فی المفاضه ضعیف و عینیه من تحت الماریکه ارقم
 و در موقف شجاعت آثار مرد انگلی اظهار می کرد و از راه تملک جرات
 و جساد حق می نمود و پیش ستان خون خوار سپر جلالت می داشت و با کمال
 غایت شمشیر بسالت می کشیده
 بدخواه نوز میبیت تو هست بر زمین مجوس و کوزه کشته جوشک و چون عفوان
 و در میدان ضرر اسب خطرق تاخت و عنان استبداد بسند مصر
 نژاد من داد و در ورطه هلاک رایت ضلال می انراخت و در مقام
 اضطوار آتش بیکار می افروخت
 اذالم یکن الما لاسنه و کرب فلارای لخطور الما و کومها
 اگر بکند ذاک در بار فرقت بما اندر او یزد از بی غرق
 و لشکر اسلام بوا بر و باذ عنان افکنند
 کاللیث لایثیه من امداد خوف الردی و تعاق المیعاد
 هر یک که ایام و القصب و کالحیه المنوب و کالضرغامه الهاسل کرد قلعه در آمدند

تو گفت که دیوید در کار زار من شیر گیرند هر یک ببار
 کالیف فی اختاره و الفیت فی ارعاه و اللوف فی اقتداه
 و از عین و بسیار بیان صرصر جهلها تند کردند و از صلا کوس و ناله
 نای مضاجهان بانگ تند و کوفت و از غل و نکاویدان روی خاک هلا
 بکار کشت و بر فلک از غبار موا کب ابرین تیره بست
 آسیب فلک اسب تواند زین جنگ بر آسمان زمین در کوسارد انقباز
 و بخت حوافر هار کا ساطعا لولا انقیاد عدلک لم یهدم
 بات النوریه و حیح معمل حق تیغ میخ و تیغ التشم
 و سما الی حوضی الغمام فاقوه کور غمها لالغبار الما قتم
 و از خشم و کین روی بلان شیر شکار بر نک دیو شیر شد و از غبار رسیدت
 کام کردان جان سپار بطعم زهر مار کشت و از دختان کرد و شکر کوف
 خون گیت شیف ادم واد شیت گیت کوفت و روی هوا و صفت
 زمین نقاب کلیتی و فرش عنان یافت
 و عی السما النع حق کاشته دختان و اطراف الرماح شرار
 هوا شوق بز بر غبار بر کشت ازان بشوق فزون تر بود خسوف قمر
 و از بی ناک کوه لاند اجل چون سنگ بشت سرد می کشید و از خیمک
 دل در و رقی موز جکی بسان بشت خار بشت بر بخاریکان می شد و حذیک
 صحن شکاف در چشم با ذام شکل بسان مغز بسته می نشست
 خذ نک بر بیکان در و کشی که کاه کشاد زمین تلار در و خورد سپر او فزینک
 چنان رود که راکب صد خون آود کند گمانا که درون جوانا کون نازک
 و بیع شیان شکل سرسروان کردن کشتان باری آورد و نوک ستان

آتش افشان در غیبه جوشن و حلقه زنه شهاب و از من افروخت
 و از رق کال شهاب اذ احشاه دراک الفطن غاده حلالا
 نع ترا لیتن خلیل است و در جنگ کرا آتش شهاب نیاید پروزیان
 و اموردی عشرین ترشاه و اردا و برضاک فی ایراده الخلیل ساقیا
 و از برق تیغ ابد آتش بیکار اشتغال بک یون و از صاعقه خنجر
 آتش سینه مردان کار مانند اجکر ثبات و زنه در بر کوان بسان کوه
 آتش بتفسید و مغز در سرسروان بر مثال نقع در کاه بکذاخت
 جهان از تیغ تو رسد چه ترس افتاد تیغ با که از مغز عدو تو نیار کرد بیرون سر
 هوان سرکان بتیغ تو شهادت جلا کردد تشش من سر برانکیزند و در حشود و حشو
 لوکان صابی رأس عاز سینه فی یوم معوکه کاعیا عیدین
 و در طعن و ضرب قد گریزن و شمشیر تاب و رخ یافت و از صلیب حربه
 و سر بر کل ناله اجل بکوش نه در جوشن بوش و سید و از خنک
 برق تیغ جان شکار هوا معرکه ابر مرک بار شد و از کوبه خنجر عمر کز
 صبح فتح و ظفر متبسم کشت
 بعض ضایع بالایدی مقابلهما و حدها صلیح الماعناق و البقا
 ضحکن من خلل المهاد مصلته اذا اختلفت ضربا یکین دما
 چگونه تیغی تیغی جو کوب در گت که بکشد علم از آسمان مرجانی
 بوقت خنک چو دندان زنگنه دلیک بجای آب درو آتشیت طمانی
 و دست اجل کویان امل کوفت و بقا و فنا چون تله و بود دهم آیین
 و روان کشفه از تیغ چون بخار از لبس بیالارفت و از حسیض خاک
 مانند باد و آتش بمرکز اصلی و حیز حقیقی شتافت و بر این ایکن

تقص از ابر و از مرغ دوج عالم ادر ارج بیل آمد
 نلم ابر و مالک اکثر متعصا بح دامن فایده و کیم
 از غیب لوه تیغ تو جاسوس طفر مرگ را در چشمه تیغ تو بنمان یافته
 و زنجار خون خضات حلا و عوکه من مزاج انجم استعدا باران یافته
 و تیغ عمر و ساسی و رخ سر کرای تیغ سر در میان موج خون چون مایع
 در آب پشاور رسد و صد روان و سر روان مند را خار و خاک بستر و سنگ
 و خشت با این کشت
 فسام و بطلیم حوری و صمیم و فرشم تراب
 و من فی کف منم قیام کین فی کف منم خضاب
 ز خاک بر کنی ز دم خوا و با ز سنگ خانه دمی چنگ حوری را بسته
 و صراج از نوح آتش خشم خیر وی که یاب کوثر طبع آرد و مده و مده و مده
 مرکز خاک را چون که انلاک فی قرار گرداند خود را با چشم و دلی بر آب
 و آتش در آتش سوزان انلاحت
 تافته دل باشد از تیغ تو خیمت میجو تیغ زان جوشع از در دل آتش می بر سر گذ
 میجو خاک تر از آتش دشت با این خند میجو آب از خاک بند خواست میجو کند
 سیو ملک اضی فی النعوس من الودی و خوک اضی من سیو ملک فی العدی
 و خرم عمر چون خاکستر بیاخ صرم بر داذ و با آتش بلا و عتا برک و بار شجوه زندگانی
 بسوخت و بیاب خیز فلکله بقا خراب کرد و بندد با ذاجل دوحه حیات
 را که در خاک کفر رسته بود و بیاب شرک بود و شراد و اذای بکند
 بکن مخالف و بند خوا ملک و دولت است بر آب و آتش خیل حباب و فوج شراد
 از ان حباب جوهر بر کند شوقنا جیز و زان شراد جوهر بر نند عود زار

نیر

سیر الملوك الصمد تحت لواءه وینوی الی اعلا یه قبله الرعب
 و اگر آن خاکسار در پیوژن باد خوس ملک آب روی خود نبردن و بر
 خام طبعی جز خاک بر بر نه و جز باد بدست دیک سودا بیخی و بیشت
 از انک عرض وجود جوهر کرد ز کرد اب مالک جان مالک سپرد و پیش
 آتش کهر باد بای خسر و چون آب در خاک بفلتند تیغ فی الخلمه الوجل
 عالم آب و آتش گرفتگی از اسبب شد باد و قاع کد حواش بدان او را یافت
 هر که در بیشت چاک اندر نفلطد میجو آب میجو اکش مروارید سوختن دان ریشت
 و بند کان دولت بیالای آن حصن حصین و قلعه منیع که دیده هیچ بیند خند
 آن ندیده بود و از غایت احکام و استوارکن آب روی سد سنگد رکی بود
 و از کمال ارتفاع دست در کرد و دیگر و خوشه سیم احضار زده
 برج آن خوشه کندم را کند و ملک است برفرازش و شوش دان از نریند
 مکابره برفتند و بسر دیوار حصار که فزان لنگر آن ان قله ثریا بر تر بود و نشیب
 خندق آن از قعر تریق فرو تر یکسانی بر آندند
 زحمت علی فرغاً سامیه الذریع علی راسخ راسخ القواعد راسب
 جوج علی الرواض عدل کاعاش نشوز نوکل لا تجیب مخاطب
 تکلمها شمس الفار و سارة تغلذ هار و هار الجورم الثواب
 ردی بر حصار زک که جوج مغطمر غودزی ز بارش جاء مقعر
 را کسب جنبر صفی جرج کرد و دوف برودید بان خفته رفیق جنبه
 و اعلام فتح و ریاضت صورت سر بیون افراخت و آفتاب بیروزی سایه
 بر صفحات دولت قاهر انداخت و انوار اختر نظر ان صفحه خیر بر کوسر
 که جاوید مشرق و تابنده و مستنیر و خشنود باد بیا شد

ومن لمب الفتح الجلیل فاعلم مفاتیح البیض الحقائق الصوام
 فتح و ظفر جوهر تیغ تو قیام سله در دیک تیغ تو همه فتح جسم است
 نوک سنات برودق صورت و ظفر حریت کاندرو بعد آفاق مدغم است
 و چنین حصن محکم زبندت معلم که از مشهور ترین قلاع و بناهاست از
 انک طلیعه لشکر روز تیغ سبیل دم از نیام شب نادر کشید و طلا به سپاه و رنگ
 از روی که خاک بشت بهر عت داذ تا بلان ساعت که سیر ز رین خورشید عالم
 آتاک بر حصن سیمگون آسمان راست بایستاد و جگر لعل بیکرش برین قبه زبر
 جدی و خیمه زنگاری مجد استوار سید
 کمیک شخص نیده حق رمق و تن الزواک نعیم بزوالم
 مضبوط و مفتوح کشت
 فتح تفتح ابواب النصار له و تبرز الارض فی اثوابه التنب
 عو یفتح شد تیغ تو بخل از نیام مجوس بعد نشد تیر تو رها رکان
 ایام ظفر کشور کشاکش دشمن بند و یا موبد دینار بخش شهرستان
 و با بعد فضل الحق ابواب خزان توفی الملک من تشا کفاده شد و لطایف
 صنع یزدانی و تابید آسمان بر روز کار دولت بیست و عنان او امر و نوا
 کشود صد برادر جواد بفضله افتد آید و صدق معجز رویت فی الارض
 الی اخر الحدیث و بش تو کشت و اطراف و کائنات مالک از ماه رایت نور کسرت
 زیب و زینت بدیرونی و جهان از فر شاه طلیان جاو طراوت عهد اسکندر
 باز یافت و سر و پروجهار بالاش با شاعی بذات مبارک و عرض میابون
 جمال و آرایش از سر گرفت
 بد و از فر خنده دنیاید و افراخته دولت بد و بر اسب ملت بد و آرمه کیهان

خشم

تفتن الدست منه عازضا مطلا و یجوتون السراج منه جملا کجیا
 لو خاصه جود الفطن او بجا جشلا لطار و س صخر افاض فاشکبا
 حکم الحسام اعترافا و الغام ندک و الطود حلهما و اساد الشریک غضبنا
 و ولایت اجیر اشراف محمد قدیم و محاسن ایام گذشتنه باز یافت و احوال آن
 طرف که یکی ازطن املی رفت و بدو بقول سابق باز آمد و مجاری او بر تزل
 دف اموان و تجدید زمان و نوئی و طراوت افزوده و اعان داشتغال بتارکت
 در نصاب استحقاق استقرا و بدیرونی و مصالح و مهمات دین و دولت بر سرین
 ارادت دوی با استقامت نماز و عنود و مفاد ملک و ملت بروفق مزام
 نظام و استحکام یافت
 اقام تقی الام یام بعد اعوجاجها و حاط ذریع الاسلام بعد ابتلالها
 نظام حال زمانه توام کار جهان تمام کشت با قبال شمع یا رجبان
 حیضه الاسلام من بعد ضیمه و قوم روح الدین تقوما
 و شواجع اسلام و شعا بر حق یوضوح و ظهور بیست و مشاهد دین و معا
 هل سنت که دوی بخوان داشت منور و معور شد و راه ضاد و در عتاد
 که کفاده بود مسدود کشت
 فساد من الام یام عم لیساخ و عامر دین رده و هو عامر
 جهان بد و روقار زمانه منقو لمست که یوست از سر زین باز شد یوسف بلنک
 و اعلام ضلالت و ایت غوایت نکو ساز شد و شاع بیق و عدوان از حد
 مملکت بریده آمد و حقیقت الظلم قاطع الحیوة و مانع الهیات شجعت
 ماند و مواد شرک و کفر منضم و منقطع شد و اساس بدعت و قاعده بت
 برستی استحصال بکمال بدیرونی و از ماسخ فسق و محام جور و اثر و خیر نمائند

شکر را ایمان توجیه کرده دارد خشک مغز **ظلم** با انصاف توجیه ابردار چشم
سطوت و باس و نصیبت آب کوداند و غوث **در** سر طغیان دماغ و درش عیان چو
حق خطه الاسلام فارزد خاسیا **من** الکفر طرف کان وهو طوح
و شد انی مضب شیخ له در کف **متنا** نا او اخیها قنا و صفیج
و اطلع شمس العدل من افق الحق **و** للعدل من بعد الخطا و وضوح
و مواضع که الایث ضغ و وثق داشت آرایش منبر و صحیف کوفت و سکن
امک عنت و فساد مانع از باب زهد و تقوی شد و خرویش مودنان و الحان
مقربان طاس گردون بر او اند کرد **و**
حق بیضه الاسلام بالبیض و القنا **فقد** جعلت ثقتد عنهما الطامح
میثقه قاعله دین کرد کار جلیب **مهم** دست بشعشیر شهریار اصيل
و در سایه عنایت و حمایت باذ شاهانه باز در هوا هوا دارن کبوتر در بر
و از آمدن و از باس و سیاست ملکانه شهر غ فتنه در پس قاف اعتکاف
عزت و انزوا اختیار کرد و شربسان جغد از معول عالم روکش خوراک
نخاذه و در حریم امن و امان شبان از کوک کله کله بر غزا و عنایت نیاورد
در بنه حفظ توان مهر ترتیب رزمه **کوک** در باب مصاح را از کوفت نشینان
نظلم غور الخیل بالذنب است **و** لا تربیب الاسد الظیاء الکواش
و سالک و مهاجرات انخوف و خطر در در و فسد خالی شد و معابر و مراد
از آفت راه زن و مقدر مصون ماند و رعایا و زبردستان از بید بلا
و شکیکه عنا خلاص یافتند **و**
رست نجاه خانه یوسف دین خون او **جنت** از کوک کورسته میش روی
شعبه دان جرب دست اوست که پنج ملک را **کود** ببرک کند ناتان خوشاخ ضیول

خ

ظلم چو سکه در تفاسیل کرم مت خود **تا** بطراز و سکه بر صفت زلم او نشان
بلوذا الوعایا آستین **بطله** **لیا** ذعتاق الطیر بلبل الراس
و یلخج ظلمن العدل وادنا **و** یو غام بالنایل الغر و البراس
و از بخت نور عدل زنگ ظلام ظلم از حقیقه روزگار و زده شد و بنیا
ستم و بیلادی انهم لام تمام بد برفت **و**
لا سمح بللا لار قصت به **عدلا** و اجلیت عنه الظلم و الظلما
بسی نماد که از عدل و امن برخیزد **بعهد** دولت او نام شهنشروک خیال
و غبار احتلال از روی امانی و آمال برخاست و اغراض و مقاصد
مسلمان و ذمی و رعیت و لشکری بمصوب بیوست و مطالب و مآرب
متاد و وارد و موحده و معاهد بنیام انجایید و ابواب بر و رفت بر دور
و نزدیک و ترک و تازیک مفتوح شد و اسباب فراخ و آسایش و سکن
و آرامش آگاه و ساخته گشت و در بر تو خورشید عاطفت شب تاب
فقرو نیاز روی از عالم در کشید و از فیض سیاح مکرمت لشکر خشک
سال حرمان از عرصه مالک بشت بهزیمت داد و از چشمه نوال آب
ز بزل عدل و افضال هینا بر یامایق خاص و عام رسید و انعام شامل
و احسان کامل خسرو کی عفا صفوا چال حال جهانیان بیاراست **و**
فالعدل منتشر و العزم مجتمع **و** العزم متقبل و الرای مکتمل
بسخت جامه ظلم و بکند خانه کفر **و** بویخ نیاز و دید برده آن
ساس البیوة قوم ماجد ندس **عز** البید به ندب جازم بطل
برافه با غنقت عموما **عنف** **و** یخلم بکدر صفوا خلد
و از باب علم که از حضرت نبوة و تشریف تعریف العلماء امنا الله علی خلقه

بافته اند و بر آستین مخفی ایشان طراز علماء امق کانیای بن اسرائیل کشیده
از اعزاز و اکرام باذ شاهانه بوا فتر ضیعی و تمام تروضات محس مند گشتند
و زجلات فاخر و جوار کرامتایه مخصوص و مشرف شد **و**
به عاد اعلام العلوم عوایا **و** اصبح ائمان التنا عوایا
ذوق اهل سکر زانه منسلخ **و** ستانه در این بقعه در زمان آمدن
و هواد و لاد دولت قاصد در خیر مطیع و عاصی و داین و قاصی جای گرفت و دنیا
غایب و حاضر بد کرده عاوش شار و زکار مایون آرایش یافت **و**
از بهر مدحت توبان ساز از عقیق **اند** در دمان عقیق کل سرخ کامکار
بیتول لسان الدهر مد حک دایما **و** لکنه فوف الذک مو تایل
فا انی کورث الحمد غافل **و** لانت عرا یعقب المجد حاصل
دست سر و از آن تو نکند **الف** استقامتی نون باز
و کوکیز جند متنت بشد **و** ف شکو آیش آب ابرون باز
و سروران کورن کش از انا بق روی بدکار جهان بنام نهادند و کورن
کشان سرور و محس رعیت بر توان از آمدن کوفتند **و**
ز حوص خدمت او سر نون محس آیند **بوقت** مولد از او حام ماذون الطاف
لقد خضعت له الدنیا و دانت **فهل** مرقی سواه فقر تقیه
و اقبل خولک لا تقابل حق **غلا** بصروا التو فی
و لشکر کاه اسلام از از دحام دایان و رایگان تضایق بد برفت و زمین
بارگاه آسمان رعت از جبین صفه روان دنام داران هند فرسوده شد
ز لب که بر د ز او سجد می برد ملک **مجال** نیست قدم را از از دحام جیاه
حیث الجباه البیض تلثم ترهه **و** یخلم صیبه جی العظام

خ

و یخفی الماوک الصیل تقصرونه **و** تقطول فیله السن الشعراء
و ملوک بسان مالک عاشیه طاعت داری برد و ش و حلق فرمایان بر داری
در گوش کورند و در راتجاع او امر شهر یاری بند و از کوکیز ترن و جاگزیت
بر میان بستند **و**
دانو الملک مظهرین شعار هم **لما** بلوک و ما علیهم عار
بیا و از کسی که میان نیست بجز **قوا** به و ارمه خون زخیر انلا ف
و صریک فراخ و حسن عیود بیت انواع عاطفت و کرامت مشاهده کرده
و از شجره خدمت فرض ثمره نعت یافت و از فیض فضل و افضال ملکانه
بوفور تر ضیعی مخصوص و محس مند گشت و در ظل عنایت و انعام
باز شاهانه شام عناء او بجمع تحاج بدل شد **و**
بهر بلاد که شمعیت از عنایت او **سواد** لیل بیوشد رخ بیاض رخسار
فلم له عند اهل الارض من نعم **اشی** علیه بها اهل السموات
و خسرو ببر و زنجک بحر طرف کرکعت و خضعت مح فرمودن آنک
در نبرد فروزن شد حسام و اوج فتح و حضرت عثمان می رسید
جسم بکشاید فخر هر که که بر بند می کن **بخت** در بند میان سر که بکشاید کین
و عزمه نال بها ما اتبعی من العذی و السیف مقروب
و السیف انکاف بلها ظم راعفة منها الا نابیب
و عنان جهان کشتی بر صومعه کرمی تانت **و** ف آنک در مصاف در فتنه شد سنان
تغفات نخ کامال و امانی یافت من آمد **و**
ترا بختک چه حاجت خطا کردن ملک **کرایت** تو بفتح آیت نیست نیکوین
نلت مالا بنال بالبیض و البهر و صنت الارواح فی الاجساد

و تفتا الخط في مراكزها حالك والمهرقات في المخراد
وانواع سعادات وكرامات ودرسايت عزاي مبارك مساعدت مي نمودند
بيروزي وپهروزي در نكلام اعلام ورايات همايون دست دردمي داد
فلازلت منصور اللوام مقلدا توف اليك الماد حون القهايا
العلم ايجي كبري خلا ولا جو صيت خرد تواراي توبس رايت تراخت تويس
وفتحها بانام كه بو خاطر ميچ آفزيه نك شق و طاس نكون كودن را قوت
مهاكاه صلاه آواز آن نو ذكي دوي مي نمود و مرور و خطه بنوك
پازنك در دياد اسلام مي افروزد و قلعه حصين و حصار مي ميچ
كشاده و مضبوط مي كشت
آن شهر كشاي تو كه باشي فتوح شرطت كشيدن خط نبيان بهر
في كل يوم فتوح منك واردة تكاد تفهم امن حفا البرود
وقايح عذبت ابنا وها و حكت حق لفتد صار مجبور الها لثهد
وعنان ايات بيشتر ولايت در قبضة افتداد و صرف آند وصيت
عزوات و فتوح در اطراف عالم بعد نواتر كشيد و آواز مفاخر شهر
ياركي در اقطار جهان ساپرو منتهو شد و آثار ماثر باذ شاي بر صفحات
ايام و ليالي موبد و مخلص ماند و صدور دواين و بطون دفا تر با ثبات
محاسن مقامات همايون زينت و جمال گرفت و صحايف مجد و معالي روز
نامه عز و شرف زيب و بها بد برفت و فضيلت و مزييت عهد فرمان
ذمي و نوبت جهان داركي بر عهده گذشته بيل كشت
عهد ها و نون دولت د انيم خد روزگار ماون باذ
يد بيضاء موسويت بجود كليسه بردان كنج قارون باذ

فلا

فلا انزع الله الحديث عز باسه ولا انزع الله الوعا عز اضره
و چون خاطر عا طرا و ترتيب جلايل و عقلايم اورد فارخ آند و مهمات و صالح
بخير مراد شوق و مقرون شد و اطراف و الكاف مالک آريمل و مضبوط
و آراسته و محفوظ كشت

چون حرم شد حريم مملكتش حضرتش كعبه در ميان حرم
كس نمادست ز اجزيم و ز سير كس نمادست خوار جزو و سيم
جشم و مرغزار آهوشد چشم و ابرو و شير توان بيم
اضات لنا الدنيا به بعد ظلمه واجت لنا اياما عن خلق رطب
عنان جهان كشايي بر صوب دهلتي كه دولت خاندن و اقبا لست
انعطاف پذيرفت و اعلام ماه فرساتي مظنون منصور بدان محمول
جلال و مجرسة اضمال باز رسيد

دعكس بر جم اعلام ماه فرسايت سيمو آيند كوف نام ز نكيا ركوفت
والله يعلى رايته نضرها بوايه الما قن محسوب
و كانه خلق از نور و ظهور رايت و رايت تمام از دركات حجم بچينات
نغم بيوسند و در يا ض اضا ف و خلد ايش معدلت جا يكا د نرو مسكن جزم ياني
بشي نمادند كه باران عدل و رحمت او بر افكند زيبا باغا غرو و عراب
ذبي عارت عدلش جهان كنند كه بدليز نكرد يار كس را شراب مست خراب

سكون الرعية في ظله و عيش البرية من رنك
والسنة الناس بمجوعة على شكر وعلى حمد
و بعد از چند كرت كه ابلق ايام در ميدان خاك جولان كرد و دست كرد

فلا انزع الله الحديث عز باسه ولا انزع الله الوعا عز اضره

بذراع شب و دو زك ارضي بيموز رايت دولت ارايت كه در اوايد حال نظر
بر او احوال لئلا در بديت فكرت حساب خاستت ببردازد
عليه باعقاب الاور كانه مختلصات الظن يسمع او يرك
رمي علي خبر داركي مكر علي كعبه است خلا كوسيكسي ازان نيزت خبر برك
فكان اسرار القلوب تطله بغير وحن حوايب الالبنا
بر اعلام كلمه حق و اقامت فرض جهاد مصروف شد و عريت جهان كشاي
بر اطاقا تايه شول و هدم قواعد بت برستي مقصور كشت
فاض علي العزوات بصر رايه من ريد التوفيق والتسديد
فكنا كل نسر و زكار بر بايد اكر نه عزم تو شهادت و عس باشد
وافولح لشكروا طبقات حتم در ظلال زايات همايون جمع آند و اعلام
دولت افراخته و شمشير همت آخته دوي بغز و مها ذند
منه بخوناب كرم شده جون حصين دهر بالماس قهر كشته شده جون
اصنبا اتحاد الارض ثم هادها فاصح دهرها بعد ذلك مطرفا
كما نضت ثلثي ثياب حدادها و ابدلت المصقول ديرا و لحقا
بر اندازدهان شب جنان صبح تو كفتي صبح شد جان شب تار
ليكن جان بود كز شب چون بر آمد بهما شب نان سس نفود و يناد
و باز اشم صبح بال نور كست بر اطراف جهان بوشايند و بپوق سبيد
دود از روكي بر جم سپاه شب برداشت و از ظهري رايه روم علم رايت
هند نكوسار شد و لشكرو خطا و خت بر خيال زنك و حبش دست
يا ذبت و قنديل و آيينه شاه جن از اين متف مقرونش و كنيد معاني و بخت
خروجين از افي آيينه چين نمود آيينه جرح رفت زنگ شده نكار

فلا

ذلك صنو بر مثال كشت مغرب نكوف تا كنند نالهان باز سحرش شكار
سوخوت شب مشك نيك ايش خورشيد بر نكبت باذ بحرقيت عود قمار
بوق و دين صبح جوج بر انگند و كود بيش عروس سحر كوكب تار
و كان الصبح انا لا من تحت الثريا ملك اقبل في التاج يندى و
و شير سوار كردون تيج لعل بيكر از نيام بر كشيده و سبر شكر في از رو

سهر ز كادي بر او و د و جتر زرين بر كوشه افق سيماني بگتود
و بهن زرين از ميدان فلک حلقه سيمين ماه بر بود
نيمه كشيد اناب حلقه در بود نيمه اين زرين حلقه آن سيم ناب
و رايت ديگين از روئي ايران ز نكار بفرخت و تاج شعاع بر فوق روز
سيم سيم نهاد و طنا بجا ملون انجمه تابان در اوج هوا باز كشيد و شمع
كيني افروز در خيمه سهر فلک بفرخت

جوشع روز شد الكا كبود بديد ز مين رنك ز ريفت رود در شكار
فالشمس في افق السما كاخا خد تصغرفي تويم و ام
كالقطة الزرقاء فيها يكته حمر آمن ديدم طاروق اوراق
او كالشقيقة من حديقة نجي قد رف او باقوته في خاتم
و كانهما و لك اصغر حو لها اثلخون خد صب هلم

و عكس او روئي هوا بپريد و دود طاس بياراست و بر صحن زمين
صد هزان زهن و برون بپيد كرد و جهان مينو نور اكر منيا و طرح
شعاع گردانيد و فروغ او كنبد نينو فروغ را از لاله نعان دواج
بر افكند و مجو كيا كون بر سر و شنان كودون كشيده و بر قمر
جروح زمردي قمر نور بليست و بولوح مينا و بخت ز بر جدي آسمان

خطها از رنشت

بدت شمس النهار غدا صحو علی وجه السماء بلا حجاب
 فاشبهها ألم یوکف علی المرأة من ذهب مذاب
 رايشن بر جرج دای چون سرافرازی کله ماه کردن سربز سبز معجز در کشد
 عاشق باهست بیداری کدر عزمه و شب کس تبیند ماه را چون ماه را در بر کشد
 آسمان چون بویک بیلوفر عاید یا ملاذ کوز لاکله بر پرک بیلوفر کشد
 گوی شاه اختران آمد جبرینار دعلم معجز دینار کون بر فرق صواخر کشد
 و از او صنایع فلکین شکلی مناسب نخصت مبارک روی غوغه رکاب خطا یکانی
 بر سمت حصن آسمی که محزون بای بود روان شد و مقارن وصول اصناف
 احوال و افواخ نفایس گذشت از چیز و هم و مکان کجای در تحت تصرف
 و تلم دیوان آمد
 بد رجهای که برست و بر زهاد بیا بنتم هادرم اسب بید رهاد بیدار
 شمار گیرند اندر شمار سیم سبید قیاس گیرند اندر قیاس زریعار
 ز عکس جامه زرین مواجوب بازم زمین ز توده یا قوت سرخ جریکلار
 ز بس که نافه مشک و شامه کافور شد نسیم صبا محو کلبه عطار
 عود زرین باکوهرین کرم شمشیر سلاح نیک و برک جبرکان کدر خوار
 نشین با تیراده که هر یک که تک کند بیضی سم سنگ خاه را سمار
 بکشت دشمن و بکشاژ ملک و کج برورد و بخر حضرت دین محمد مختار
 و از انجا بطالع سعد و اختر ما یون نشاط حرکت فرمود و عنان جهان کشائی
 بر صوب بنارس که واسطه بلاد و نقطه دیار صد است تافت
 جهان یکام و فلک بنه و ملک داعی امید تاه و دولت توکی و بخت جوان
 فتوح سوک عین و سعود سوک بنار سهریش رکاب و زمانه زریعان

قاله

قاله دل منبسط و العود من جمع و الشعر نبع و الجور مصظم
 و چون رایات مایون لانا لث خافقه بالعبور بان خط سایه آنگد ص
 ان ولایت کالنج من صد و الکرام بود از روح من دار السلام کشت و کثرت رکت
 بتارکت و اقلیم نبوی در خوره دین و بیضه اسلام افزوده و حق و اولم
 از ضمهم و دیارم و اموالهم و ارضاهم تطوع و هاسر معنی خویش اشکارا کرد
 و قریب یک هزار بیت خانه مسکن صلحا و موطن اهل تقوی کشت و معاید
 اصنام و اوثان بمساجد و بقاع خیر بدل افتاد و مشاش شرک و سرگز کفر
 مطلع خورشید توحید و نور ایمان شد و منار دین هدایت و شعاع
 شرح اسلام بوضوح و ظهور بیوست
 و اناف بالدين الحنيف فتبه نارا علی علم بلا اطفاء
 و قشت به الصلوات فی الفایوت ارغام لصدیه لم و حکاک
 شد مدد دین مدی را و دشانی بجهانک مایا بر جرج کردن روشنائی خورده
 و رسم بدعت و قواعد فساد مدروس و متقدم شد و مراسم و معالم
 شریعت ظاهر و روشن کشت و اساس دین و دولت رسوخ و استوار رکت
 بد برفت و ارکان ملک و ملت تشیید و تاکید بسزایافت و اسلام اطناپ
 شجارد و رفعت بر افق دعویت بست و روضه سلطنت سخن و حلال
 انوار و از هار معدلت نصارت از سوگرفت
 بسجیک عاد غصن الدین غضا و عود الملک مامون التثغلی
 بقیت و ریح عزک فی صوب و نار سطاک داعیه التلغلی
 بدولت توشربوت و خبت شرک مطهر بیان وی توسلمان زکف کفر مسلم
 عنایت نور توحید کسته جنگل شاهین رعایت نور آهوش کسته بنجه ضعیف

و اعاد منابر بد عادت قاهر طراوت تاه یافت و صغیه دینار و درم بنام
 و القاب مایون آرایش نوگرفت
 فلم یخل من نصر له من له یبد و لم یخل من شکول من له فم
 و لم یخل من اسما به عود منسیر و لم یخل دینار و لم یخل دریم
 خطها را زیان بد کو توشد تا مر سخن زبان باشد
 سکما و ادع بنام تو باز تا زرد در جهان نشان باشد
 و ما خلقت الا لجود اکفیع و اقلیم لالا عوا هم منسیر
 و نظام احوال بر قاعله درست و سنن راست اطرا و استوار بد رفت
 و از وجو استقامت امور و استقامت جمهر و حاصل آمد و حلاوت فراخ
 و رفاهیت بذاق خاص و عام رسد و مقیم و طاری و رعیت و لشکر
 در مهاد رحمت و رافت آسایش یافتند و توسن بد لکام ایام در رکاب
 فلک ساین رام کشت و در رکاب من فرجام در زمه خدم بر منافع عبودیت بیارای
 آرام یافت در حرم امن و وحش و طیر و آسوده کشت در کف انی انی جان
 کورد و فر و کشا ذکر از میان تیغ ایام بر کوفت از کردن کمان
 از غصه خون گرفت جوی ظلم را جگر و زخنده یا زمانه جو کل عدل را دامن
 اسد لدنیبا قد تعلت امورها و سد دها بالرفق ای سلاطه
 و رعیه اصليها نسا لف و تعطف من بعد طول فساد
 و روز بانه از امن و امان روی برو این نهاد و شب دجور ظلم و قنص
 پشت بجزیعت داد و آتش دست تقدی از دامن بنه کونا که در ایند و آب
 از مجاورت سک بانک و فزاد در باقی کرد و پاخ خاک را در موضع طبعی
 و مرکز اصلی آسبیت تر ساینده و صبا هله لاله و جیب غنچه خاک نزد

از

ان جهان بخش جوان بخت که با هیبت او باد بر غنچه نیار که کند برده درین
 و من سخ ظلمانی حریک بنصوف الخ تلف اوتین خزیان اخینا
 و آهو و کوزن قرین شیر و ممتشین بلبل شدند و کبک و نیمه و انیس باشد
 و مجلس شاهین کشند و بنیشک منعیف در دیار باز آشیان نهاد و عقاب
 جان شکر در جو او کبوتر نشین ساخت
 و اعدا لبد علی الانام جناحه فغلق الحماة لا یصل الالحبال
 ز انصاف و ز اضاف و شکفت نیست ذوات غلبه الکوچینه خام کشند
 و امیر باد شاهانه دران دیار مع بتابین انجاها و شاعدا راحها نفاذ یافت و راه
 و شغرت و احوال منتشر بر و لاد دولت قاهره مجمع کشت و حال بندکان حضرت
 در جهان کبیر و کثرت کشاییت روشن و فی شجعت ماند و قوت و استیلا
 و قدرت و استعلا فرمان برداران مملکت بنایت وضوح انجا مید و رایان
 و صندران هند در عداد عبید و زمزمه موالت متلاخل شد مند
 و ملوک و اصحاب اطراف رعبه او رعیه در دایره خدمت و ریشه طاعت آمدند
 شاهان سرفرازان که از بد و روی رایات قوتی رای سیر و نه بد و مال
 اری کل دکت ملک الیک مصر و کاندک بحر الملوک جدا دل
 لب ملوک بود هر جا که دارکت دست سولوک بود هر جا که دارکت باکت
 بترک جاگو ایوان نشت خانه خان بھند نیده بخونق است رایت راکت
 و ایالت آن خطه بیکی از بندکان مشهور منزلت منظر و ترتیب تقوی
 افتاد تاد رعایت جانب خدم و حشم و اصحاب تیغ و قلم مهافت نمایند
 و ایشانرا از نیک و قود کفر و غوایت و شر و شرور و اهل شرک و ضلالت
 صیانت کنند و در وقت حرکت و اقامت از مصلحت عام و نظم کلی غافل
 باز شد

واجب آنکه احوال و شمل اعمال رعیت باز گردد بتقدیم رسانند و در حفظ حصون
و تلاح شرايط حزم و احتیاط بجای آرد و پیرو دایام قاعد خبرات محمد
و بنا بر حسنات مشید دارد و نام نیک بر حسن روزگار ابد الهربانی کند
نماید بکیمت کنت بایدار **م** همان که نیک بود باز کار
تزدن الایام خیر فایده **ا** اذا مضی یوم فلیس بعاید
و چون خاطر خطیر از کلیات شهر و نواحی خارج آید و برای بنیر و تدبیر
صائب عرصه ولایت ترتیب و تسبیح تمام گزیند و مطالب اعمال اصحاب حاجات
و عکس خبرات بیهن محاج مترون شد و محبات و مصالح و اعراض و مقاصد
در حیرت حصول آید و قواعد ملک و ملت بر مقتضای مشیت راسخ و راست
گشت و امور دین و دولت در سلک ارادت متفق و منظم شد **م**
اضحی یک الدین مغتوا میاسمه **و** الملک بعد شنات الشمل منتظما
فاشرق العدل و لا یام **ج** یث بد الظلم فی ارجاء الظلم
بودن کار تو آن انتظام یافت همان **و** که از حمایت جوی نیاز شد کافور
در آن دیار که عدل توانکند سایه **و** بقدر ذر بود انتاب وقت ظهور
و ضیعت مفاخر خسروانه و ماکثر باز شاهانه در بسط ربع مسکون
فایض و شایع گشت و ذکر مقامات مشهور و عز و ات در تاج مثبت و مدون شد
لقد غلب الایام انوار ذکر **و** سوار منیر الشمس فی الشرق والغرب
گشت رایت اقبال از نور گردون **و** بسند آیت افاضان او هر گشتی
و مثال اعلی کازال نالفا با صل رفیع نامها نفاذ یافت و پیرو دیو که
مشرقی از نور منیر او بشان و از آفتاب مبهی بر جیلدی و پیرو دیو که
انفک لست و در خدمت او کنگ و انگر بستی

نور

نک از بحر خدش دادست **و** بد رات و قلم کلاه و کمر
خلاصه مقصود و زیله عرض خد قلم در افشان من آرد و عقود معانی
دو سلک افضال و عبارات بوجز نظام من داد و در غواض براعت
و لطایف بلوغت بد بضا من عود و بد قایت کتابت انجان سخن آراوت
آشکارا می گردانید و با سده اقلام بحر حلال بر صفحات حدیری گلشت
و آثار بدایع بیان و دواع بیان ظاهر می کرد **م**
ان سل اقلامه یوما لیعمله **و** انسان کل مکی هر عامله
اذا امر علی رقی انامله **ا** اقربا یوق کتاب الایام له
و سول خاطر او بود جام یکخسرو **و** سفیر دایش او بود تاج نوشروان
و نوک قلم او مشک ناب شب عارض کافور و زنی آلود و از خیمه قارعبیر
بر میدان عاج من ریخت و از دیار تیر غالیه بر صحرای سیم من بارید **م**
کیمت میانه صحرای سیم غالیه بار **و** کیمت میانه دیار تیر غالیه خور
سمن بساط و شتی کسوت آدمی حصار **و** شهاب رنگ سنان رنگ خیزران بیکر
بد و معانی بینا و حشم او مکه **و** بد و معانی نوزی و حشم او لاغر
بفرق اسود و روی صبر تیز و ایض **و** بکونه اصغر و روی کرم بد و آفر
صبر بر او برساند بلفظ معنی را **و** جو قدرت ملک العرش روح را بصبر
بجای آب ز کوش بر آورد نظران **و** و کوجه هر که قطران غنیمت از آن کوثر
و صیف من نبات الماکر ملی **و** رفیقات خواشها سبایا
اذا ذبحت ارت شم عاشت **و** ولم یلدین ما عقص المنايا
برقن دوعین بلاعیون **و** وهن الضاحکات بلاشیا
کین وهن الضاحکات **و** جلود اللاتقیة والغطایا

نک الملوك تتوا عن مساکنکم **و** نقد اقی اخذ الدینا و معطیها
و بجیت ضبط و حفظ و نواحی و نظم امور اطراف بر طرف رانه نصب کرده آید
و زمام حل و عقل بکف کفایت و دهانه دهنده شد و مناسط امور
جمهور رعایت بواجب یافت **م**
نقی ملک الدینا فساس بلادها **و** نظم من احوالها ما تنوشتا
کار دولت جهان بساخت گریست **و** جز کرد زلف شب بریشانی
بج بدعت جنان کند که **و** یو **و** ملکی می کند شیطانی
بصفت **و** طرف کول **و** موضع ملک **و** احوال **و** احوال **و** احوال **و** احوال
و خسرو بجانب قلعه کول که از امهات قلاع هند است نشاط حرکت نیرو
و عنان کامکارک بیرونی بونی تاز عدل آن از بریکر شهاب خبر کیوان
کین مشرقی جبین نه غیش تیر طیش ماه سیر کو سرین کور سیم
کاودم بیل هوش بیخوش و ش خروغام خم آمو جش عقاب نغم غراب حزم
یکد اختیال طاموس جمال داد **م**
له زه طاموس و خطو حامة **و** و بد ویم باز و انصاف عقاب
و قوای طلی و احوال لغامه **و** و اهداب سید و انساب حباب
و موله خروغام و روع نقال **و** و لخط قطعی و حذر غراب
و جدل عنان و اثنا ذبال **و** و قد خروام و اصباح شهاب
و هیچ اخی شول و تد فیف اخلا **و** و ایام بوق و التام سواب
ممر رنگ شب بر پرده اندر یکی براق **و** و مهتر زلف بیل و قوی تو زکون
فایح تر از غراب و دلآورد تر از عقاب **و** و هشیار تر از عقاب و چایک تر از غن
عز عاودم بهر خاد غراب چشم **و** و بیل زلفه کردن و کور صیون بدن

و صبر

حکات اطرافها آذان حیل **و** و آذان الملوك لها مطایا
و رکاب اعلی بعد از چند کرب که اشهب روز و ادم شب را در مضار
زمانه بتاختند و مشغولان حقه سیز سیم هر کوه مهر و در گشتند در طلال
ظفر و پیرو زکی بد از الملک غزنه لا زالت کعبه الوفود و ان گشت **م**
ولا تخضت لامر عن مطلبه **و** الا اثبتت و فی اطراف الملک
مخادر و کت نصند و ستان بد الملک **و** بفرخ اختر و پیرو روز و پیون فال
کشید لشکر جزا باز مرکز عین **و** و فراع فز و بست بر جنوب و شمال
زنجیر دستان بر کوه گرفته طریق **و** و باز بایان درد شجاعتان و محال
و دیات خسرو و پیرو زنجیر در حصار آست روزی چند مقام فرمود
و مقدمان و معتبران اطراف تحف و هدایا بخند مت فرستادند و بارگاه
اشرف سحرگاه دیدن و اشرف و بوسه جای ملوک و صفدران عالم شد **م**
تعبو بوزنک الملوك اذا اجتمعت **و** حیل الرواک و لاج ملک جین
و بیت حتم فی عراضک ختعا **و** و بعد و هم ذل صبال و هو
اصحبت تقدیم بحق ملک ما **و** تدم الکعب سناها المستوف
بودن باویش از بوسه دادن ملکان **و** زمین سراسر شکفت اگر شود شداد
نکین او نیک است بد که بدین عور **و** حسام او نه حسام است بد زبان خالی
و سرسروان و کورن کیشان و دیو بقیه طاعت و متابعت آمد و رقاب جهار
و قهاران بد لک و مسخر او امر و نواهی گشت **م**
دشمن نماید در همه عالم ترا کسی **و** بس که کسی بماند مطیع و مسخرست
در خاک دشت هر که پیما یوسر کشید **و** او خاک بر سر است و تقا تاج بر سرست
قضى لک الله یا لدینا و قد ملک **و** یمناک اکثرها فابشر بها

نور

حتی بمان از قدم او فشانده کرده **لیلی** باستین بپوشد لب از لب
 باریک را چون دهن و راهوار داد **پوده** دوان جوهر در سن بپوشد
 و طایفه که دران فواحی منتظر فرصت کین عذر ساخته بودند و بطریق و طاه
 بازت با شیوان کار را بکس مکر و خلع پیش گرفته و از سزاین معنی که
 جوهران اندر کبوترخانه باشند **زحیل** قهجه باشد با کبوتر
 غافل مانده جمله را بشع قهر بکند راستند
 و مل ترک البیض الصوارم **حیسان** افاده او در تینا الحق
 ز نیم جبهه الماس رنگ شش شیرش **بلان** دیار ناند از مخافان دیار
 و ادواح اعلا از نعیم دنیا بجم عقیق فرستاده در حیم تهر و زح
 سبیل مایه دانه از سر همدان سر بر ج تا اوج کیوان بر افراشت و تنها
 ایشان طهر **سبا** و طهور کرده اند
 اذ انقبت الاعداد **یوم** سرکه **فان** جمع الف و ر و ش و ح
 کل النفوس و للطیر **اللحوم** و للوحش **الغطام** و للحیاء **السلب**
 از دوان انجام شکران در معرکه **طهر** راده شراب و وحش راده طعام
 و جبهه تیغ ضمرانی بخون حرمی و دوشی طلع و لعل نام شد و بخار خون بالا
 سبیل مایه دانه بر آمد و سمنه ازین فواح پیشانی بوز شکوفه از غوان کشت
 و از تارک کوه سکن سر شقایق غوان بدید آمد و بود و کس خاک ای رنگ
 بدل خار و خاشاک کل و کلنا درست
نکم من طریح بالصور **مجدل** و کمن جرج بالذی **ما** مفرج
 فکمن دم از جرج من دیار هم **وید** دم ایضا **العدی** غیر مفرج
 یلوفرحام تو کشت آن گروه **نا** **یوبیت** و سینه لاله و بر جبهه زعفران

شد

شد غور عارف یک آتش که دود خورن **شد** صحن دشتی بمن معرک استخوان
 و عرصه آن دیار از تب و تب پوست خالی ماند و خاکی کفر و ضلالت و قایل
 شرک و غیبت اهدام بدید رفت و نصرت دین حق و توبه اهل علم مدله
 سعادت و فلاح کرامات شد و اکرام از باب فضل طراز ضایل شمع و حسان
 عادت آمد و حسن الثقات بمصالح احوال و منافع کمال خلق پیوست و
 انقباض مدلت از صفحه دیوار ملک سایه ضعیف و حریف ز دوده کشت و جمال
 حال رعیت از دست قهار جوهر و وصعت ظلام ظلم صون ماند و کافه رعایا
 و ستم رسیدگان در حجر لطف نظر رعایت با شایسته آسایش یافتند
الناس کلهم رعیت واحد **فی** حقب مرعاه و صافی شریبه
والکل یصح شاکر الزمان **والکل** عسی انما فی شریبه
 ان جهان بر جای عدالت اهل عالم را داشت **کاند** رین ایام جز حقی کسی کوان نیست
 ان جواهری که توبه بخت سبب دار **می** زین ارتعاش اندر صمیم خانه نیست
 و مقالید اعراف و سخن قصیده کول بمک **الاکرام** احسان الدین اعطیک ضاعف
الله قله داده آمد
قصد للولایة مستحق **تساوی** تدرها شرفا و بقدر
نقل للفضل و لفقض **والتی** الاثقی اشرف نینه بدله
آسمان قدری که آسمان فلک رفت و مشرقی سحر حشمت و عهده
ارکان ملک و سردنرا عیان حضرت و طراز کسوت معالی و جمال جبرئ
ایام و لیلای و در دریا وجود و لعل و یاقوت تاج کرم و اضلال بود
اسیر امیر علیه اندک **جواد** مجید بان لا یجود
میری که امیر سبزه برورادین کرد **بادی** که بخیست بنا کردن را کین

و در تو اسرار و لایب داری نص اختیار بران کمال مردان و دود و نور فزانی
 افتاده و شغل نیابت با صواب تکمیل راست و اصالت دایت روشن او که دران
 من مثالی مثل کشته است و تیغ دور و پیک بر وی ملک و دین باز آوره
 و رنگ از روی آینه پشت و روی روزگار ز دوده باز گذارشته آمد
اختر عصب المزمزم **اکن** **اقتل** السیف الکهام **الثانی**
ولین طلبت شجیه ذاتی اذا **ملکلف** طلب الحلال رکابی
بند فلک نظیر تو لیکن بشرط **انک** **میسون** تو بدید احوال کند نظر
 و در حفظ قوانین و رسم و آیین این منصب اعتماد بر تو عقل و صفات
 او کرده شد تا چنانکه از دود خورده و حصانت او متعارف و مشهور است
 و از شرط کار و اعتماد و مالوف روی بنظم این مصلحت آورد و نظر و محبت
 و حدس و فراست که در کمال شایستگی او بود و است از حسیض
 کمال بدیده اقبال رساند و تحصیل مرصه ایزدی ضامن سعادت
 کل شناسد و تو قیام علما و افاضه و اعزاز احرام و امانت از لطایف
 شیم و محاسن او صاف شود و حرمت اصحاب قلم که نوک خادمه شب بیکر
 ایشان فهرست دوز نامه فضل و براعت است موفور دورد و با وفور
 حرمت و لطف تقرب و ترجیح دست ایشان از تناول کوتاه کرد اند
 و بتدریج و ترتیب محل و در تبت مریک در مدارج انعام و مراتب اکرام
 نیفرانید و نقد و تهنید اصل سلاح که زبان تیغ خون خوار ایشان دوز
 و غارت جان فتح و ظفر است متعین شناسد و ابواب غنیمت و کرامت و اسباب
 اعطای انجای ایشان گشاده و آماده دارد و قهار و سراسر بر جبهه و خیم
 و لشکر و رعیت محبت و لایزال یوز صفا آراسته گرداند و دلهارینه

محو

بمواعید خوب و محفیف و توفیه آرمیده و عواد از وینک خواه و دوستدار کند
 اگر خاک پای همه دوست کار **که** خود دید از سنگ نادوست دار
و با بیکر الف خل و صاحب **دان** عد و واحد الکثیر
 و در رسوم ولایت دارک بلا نیت این خصال مرضی اصلی معتبر شناسد
 و لطایف تنوع و دقایق تامل بر وجه اسفعا بجای آورده ضبط ولایت
 بی تردد کار صورت بنندد و مرد جنگ بی افاضت ایادی بچینک نیاید
 و اشاعت احسان بی منافع عمارت دست ندهد و فواید عمارت بی محاسن
 مدلت دوست نیاید
لا یضبط الارض الموانی الا بتماک **الرجال** **لا یستقی** فتاکم الا بکمال
لا تكثر الا بوالا **بالعارة** و **القالب** **لیست** تدوم عارة الا بعدل و اعتدال
نکو تانیان **سداد** دست **که** آید کرد و زیله دست
کس کو مجید نمی تاج و کا **خورد** باید و کج و رای و سباه
برانک که بر تخت شاهی نشست **میان** بسته باید گشاده و دوست
اکوبه از شاه بیند **ستم** **روانش** بد و رخ بماند **دتم**
اگر شاه بیند **جوید** همه **بر** اکله از کز کرد و درم
بدین کیتی اندر نکومش بود **شبان** بلان سر بر او وحش بود
 و در عوم احوال جاده محور اقتصاد نگاه دارد و وسط امور که بحسنه
 بین السیتین واسطه عقد عادت شناسد
علیک با واسطه الامور **فاخما** **نجا** و لا ترکب ذلولا و لا صجبا
ستوده کسی کو میان کومید **تن** خویش را آفرین کس تربید
 و از ضایل شایب که نیل بطرف افراط و تفریط دارد بر میزد و با ذبال

غلور کارها که سیرت نکند و خصلت ناپسندیده است نمک نباید
ولا تعلق فی شیء من المهر و اقتصد کلاه و فی قصد المهر و ذمیر
میان کزین بخت بجا کت باشد جز نیکیت و صفات
و بیروت و عادت نبوی علیه السلام که بهشت لایحه مکارم الاخلاق اقتدا
و تقیید کند و سخت لطف سحبت از کوم شمیم او که بر اطلاق طراز محاسن
شیم و اخلاق است عادت خوانند
لولا علاج الناس اخلاقهم اذن لفاح الحما للذائب
زخوی بناید نه بدت بکرت نکرتاسون خوی بدت نکرت
مهرین دوست مست از جهان خوی خوش خوی بدت نکرت شمن کینه کش
و یقین داند که فی اثری مرفعی شرف کوه را ساقی بیلا نیاید و تفاوت
درجات بشوکت بحسب حضایض ذات و ضایل صفات روشن کرد
اقبل علی الناس و استكمل فضایلها فان بالنفس لا بالجسم انسان
قیمت خود را قدر علم است که تن خود بدان بیارایت
خلق در قیمت ببنداید چون خود را علم خود ببیند
و عزیت و در جهان بعضی بر بعضی بدلات نخل و وسیت افضال
رویی نباید و صورت مردم و جوهر مردمی در آینه بر و احسان جماعت
کیا سبزو مردمی بر یک یک کردند و لیک ازین بیکان دان بودند و زان بحوال
الناس لولا عرفهم فهم الذم و المسک لولا عرفه فهو الدم
میان غنیر و خاکستر اندرون قوت و کرمی غنیر باشد بر یک خاکستر
ز و سرب دو کمر بود لیک فرق شنا ز در کلاه شمعان بود و ز سرب لنگر
بلن فامه و طوطی و قطارند و لیک غنای این شکو کند غنای آن اخگر

والله

والله خردا از بدایه خصال شایسته و زبور خلال بایسته عاقل نکند
و عیال ظاهری محاسن و صفت باقی نرینند بشود
و لیس فی وجه الفتی شرفا له اذا لم یکن فی فله و الخلاق
بهست از دویت نیکو نام نیکو توان کن کت بود فرجام نیکو
و زهر جان کزانی افامی افعال ناپسند بتریاک بزرک اعمال خوب دفع
کند و رسات کلام مجید که مصلحت این معنی است تاملی بسزا و استکشا فی
شانی واجب دارد ان احسنتم احسنتم لانفسکم و ان اساتم فلها
نخ تفک القبح و صفها و اخذ الخادئات لا تامنھا
سوف سقی الحدیث بعد کما ای احد و نه تعب فلکھا
مع تا توان راه نیکیت بجای که سود ست بروی مهر و سرائی
و شریف و وضع راد و قضیت معد لت یکسان دارد و قواعد و معارف
اضاف را تمجید و تائید بسزا دهد
عدل کن فانک در ولایت دل در بیغامیری ربه عادت
در شبانی جوینک بود کلیم داد بیغامیری که کلیم
نه که عادل بود زخبط مثال عدل سلطان به از فراخ سال
ما حوج الناس الی الاضاف و ابعاد القصد من الاسراف
دا ذکر کنی فانک اندر انساب روز نشینر سایه حق بر پاخشا و ذکر خوانند نکند
آب روی داد خواهد داد آن ساقی که هر جانی اندر زبرد دارد برز بر خواهد نکند
و رایت چون و آیت ظلم منکوس و مطهر کرد اند و از د عارستم رسید
که اتقوا دعوة المظلوم فستجیبوا له و اشارت سیعی الذین ظلموا ای
شقلب بقلبون بیش چشم دارد

لا تظلمن اذا ما كنت مقتدره فالتظلم آخى ياتيك بالندم
تمام عینک و المظلوم منیب بد عو علیک و عین الله لم تم
جویند کت ستم را از ستمکار مکن تو نیز سر کز بر ستم کار
و جهل کند تا نیک نانی دنیا بجات عقیق بیرون دودان روز که بوم
لا ینفع الظالمین بعد تقم شرمسار نکرد و در زمره اموات عالم و ولاه
جایز نیاید
چنان زنی که چون برسد کز دکلار نیچ سراز شرم و ز شمار
فلا تامن الد سر خرا طاعتش فی الیل مظلوم کرم بنای
چنین گفت نوشین روان و آیتا که چون شاه را دل ببیند زدا
کند جرح مشهور او را سیا ستاه بخواند و را نیز شاه
نسب نامه عدل شاهان بود جوهر دد و ق کناصان بود
و در اقامت فرض جهاد بر مقتضی و جامه وافی الله حق جهاد
برود و حق بنزیک عزیز را که اقلویم حیث تقم قویم امام و مقتدر
سازد و در تنفیذ قضایا شرع و امضاء احکام دین مبالغت نماید و در
تشییت و اجراء امور سیاست شتاب زد کن نکند و هنگام سورت
ختم زام اختیار بدست استبداد و اضراوند هد و نظرا ز سرحد
نکر بیان کار و او اخو اعمان اندازد و برهقوات امعاب زلت که
و لوم یک ذنب لما عرف العفو ذیل عفو بر شاند و عذر ایشان حکم
امر صاحب شرع که ایتلوا ذنوبکم لعلکم تتقون تمهید کنند
اذا ما انت من صاحب لک زلة فکن انت محملا لزلته عذرا
مرا نکس که بود شرع کلاه تو بید بود و کین کن شته محواه

الحمد

احمد صلیک ما یدکیه ذوسفه من نار غیظک و امع ان جفی جان
لللم افضل ما ارد ان اللیب به و لاخذ بالعواجل من ماجی جانی
عفو کن فانک مرتکب عفو کنش روز محشر زخمت خالق رست
و بن مشورت عقل که خاکین عدل و محبزی حق است بنکال و عتوت
نکاید و حق جتی ظامور دلیق روشن هیچ حکم عضا و نفاذ نرساند و
پانند که کانی که اندر خود را در معرض خشم آفرید کار خلت قدرته پنا
رد که ان الظن کلینف من الحق سببا و شرط تینظر و تحفظ در جمع معانی
بجای آورد و از صرحه مخطوط شرع و مدد و عقل است در همه ابواب
اجتناب نماید و سخن ساعتی و تمام را محل استماع و حد امعان نمکند
بناید که کوین بجز نیکوی و کوبد سزاید کسی نشووی
و از موافقت و مطابقت اصحاب اغراض دامن اخترازد و رجیند و بر
اسلحه متکلم و علی المویب شواهد لاند فو اعتقاد نباید و راه مکیه
و خدیبت دشمن که کیس الد و علی حال بامون بسته گرداند و بد
خواه حال ملن و مکت و قیعت نکند و او را بایست و بخود را مالیز
و مزجور و متکوب و مقهور دارد و در تفریک و تقویر مقصد و شر برانجا ده
سنت و صراط مستقیم شریعت نکند ز و امن مسالک و مناخج و معابر
و مرا صد مستند عی نظم مالک داند و رعایت جانب تیار که باید آفات
و نشر کنند مکارم اخلاق اند لازم شمرد و صورت مقصود و جهره
مطلوب بیج مستحق در تقیاب و حجاب توقفت نلار و حاجات صادر
و وارد و مهمات خاص و عام مقصی و لکنی گرد اند
تا صیبت و بام بیک شود از تو مستشر تا ذکر و فعل خوب بود از تو یاد کار

بفرودت از سیمو امید اختر مراد * بشکست از ریاض میامن کل بطور
اسلام کشت حزم و لحاظ شد عین * چشم حسود کور شد و گوش خیم کو
در دین مراد دل ناید توتیا * در اکل امید عد و راند نیش تو
ذین اعتدال جفت بطر شد و انصاف * ذین اعتضاد بار طرب شد سر قدر
ایوم انجوت الکمال ما وعدت * وادراک المجد اقصی ما تمناه
ایوم اسفرو وجه الملک مبتمما * و اقبلت ببرید السعد بشراء
و از آنکه این خبر اختر بخرج اخضر و قاص شد و زهره را مشکر با سعد
اکبر جام می خوش کوا کرفت * * * * *
کوت جام بطر عیش با هزار نشاط * غود و ذوق و روی چون هزار نگار
بذین نشاط مطرب نواز خوش بخت * بذین سعادت ساقی بنید لعل بیار
اصحی جبین الملک از مهر مشرقا بعد الکوثر
سغوت وجوه المکررات و اشرف غر السعد
و توفی و مکتب اضار حق در کشور کشای و عد و نیکو تقاضای بذیرت
و اسباب قدرت و کامکاری در قمر و قمع مخالفان دین یکی هزار کشت
لم لا میدی حق انال بحا * زهر النجوم اذا ما کنت فی عضد
بسی لطف تو توان باش آب آیین * بعون جاه تو بخرج بر توان آمد
و خسرو بر قضیت صدق اخلاص و نوط اختصاص تا بهما حق بذیرت
و نوصیت اتباع و امر و طاعت خدایگان که با طاعت آفرید کار برابرت
با دار ساینده * * * * *
شمار روزی تا بهر چه کس * که در برش او بر محمد چاک جبین

و بعد از

و بعد از دست بوس و کرامت تشریف و نواخت مشرف کشت و مزید قر
و مکات و الطاف فی خجالت از ملوک آفاق امتیاز بذیرت و از ابر نوال
و بحرا فضل با دشاهانه بوالقوت و توفیق محرم شد و از کسوتها خاص و سب
و ساخت صلی کوان و عطیق فی کوان یافت و سبک زبان شکر بذیرت و استطاع
و شرا حصان خدایگان جهان بیاراست و عجز خویش از تقریر اصناف
انعام و ایاد ک در ذی این کلمات و عبارات نواخذ * * * * *
شد ست بیش توفیق و توان از پیوست * از آنکه هست پرو بار منت و انعام
ایاد ک لا استطیع کنه صفا تحسا * و لو ان اعضائی جمیعاً نکلم
و زانک بنده را همه اعضا زبان شو * هم شکر گفت نتواند تمام کرد
و روز بروز صفای ران و حسن اعتقاد شهنشاه در و فون نیکو خدمت
او می افزود و مقامات مشهور و ساعی بند بزرگ او محل شریف و موقع لطیف
می یافت و از شجره اخلاص ثمر اختصاص مخرج مینا تر شاهدت کرد و منزه شمع
و درجه منظره و در قبول و اقبال افزایشت می کشت و آثار لطف عنایت و انوار
آفتاب عاطفت بر جبهه آتال و صفی احوال او روشن تر می شد * * * * *
اگر عنایت لطف توفیق که از دست * نغم نامتناهی حق ریاض عقی را
عجب نبودی اگر تندر با ذهبت * تو * زح و بار یکدیگر درخت طری را
لوان کفک لم یجد لمول * الفاء عاجل و هر یک المتأمل
و لو ان کفک لم یکن مستقار مسا * اعتدال آخر سود و عن اول
و در شهور سینه آئین و شمع و خمیاه عنان کامکاری در ظل مختیار
و صوب تمسک معطوف شد و آیات مایهون همای آسایال اقبال بر جهان
و جهانیان کسود و روی هوا چون بر نذر و طاقوش و ذی کبک و خورش بیاراست

از شکو مقامی رایت شاه * کرکس آسمان بر اندازد
و لوله الله و یمن جیش * عن ان یکن وجهه الاضمار
و باز جتو آفتاب بیکر جناح مجاح بکشاف و سایه شهبو بر فتن جرج اخضر
تا بلند دست ماه جتر ترا * جرم خورشید هم عنان جلالت
مشرقی از ابتلا غصه کند * خون دل در کنار مغرب قی
و چون در ظل ظلیل اقبال بجد و تحسین رسد آمد و مرکز شکر و ضلال
نیم عز و جلال شد و اطناب سرا برده و شهنشاه بر بیوتی افراخت
و از خیم کوناگون دران نواخت صد کرد و نیتا آمد * * * * *
الست ترک تلک الحیام و قد بذت * یقدها الی تلال تلج
تا ثلها اسد بغیر ذرایب * و انما صها خیل بغیر سروج
و اعلم فی القول تحسب انحصار * سما سماع او بوج بودج
از خیمه و خرا که تو کوی که سهر بست * بر کوکب و خشت سحر کن و بیابان
و بندکان شاه بر مرکبان شاهین حرکت عقاب صولت سوار کشته کرد
حصار برفت کوی آمن در آمدند و پیران قلعه چنانکه باذان میان ایشان دشوار
گذشتی صفت کشیدند

و حیث لو الراج انتفت نیه مسلکا * لما وجدت من مسلک جبین تقیق
شیر الراج الموت من نفعه * نکاد تغیب الشمس فیه و تحققت
ای سیاحت را نظر لشکرش و رفعت نیک * ذیقیت بر طول و عرض لشکرش و اشد
بسته کرد مرکبت صد برده و یوی سبک * کرد نعل مرکبت ضد رخسار و پشت سبک
و از جو ایند و طراف آن حصن منع که اساس آن در استوارت باسد سکندر دعوت
ببایستی بد تصدیق زیادتی می کرد از بندگی بر چهار آن از بوج آسمان و اوج

نور

کیوان می گذشت و بایان خندش بشت بیک رسید از تفریح محیط خبر
می آورد و سر کنش بر روی سماک بر آمد از دوه فلک اعظم نشان می داد
بسان هر صرحها تند کردند * * * * *
ناصیت کان السور من فوق بدار * فی الارض قد شق الکواکب و القوا
تصد الی اوج عجم احفاد * و تفرع فیها الطیران تلظ للبا
در و مردم ندیم ماه بود * ز راه آسمان اگاه بودی
و از تف کار از مغف و سر و جوشن در بر بنفید و از نایب بیکار از خلق
بجای نفس افسوس و عقاب اجل در ضلوعه که پرواز آغا رخا و شادین
بلا مجلب مهراد و اح جلیان دوزخ گرفت و بر خنجر بر عمر بهار زان بگردار
چارمل در کوه قشت و برق تیغ بر جان دلیران بسان ساعر کل در خنر آیتاد
از اسیر فی وجه قرن تعللت * نواخذ افواه المنايا الضوا حک
حصرم دیدن کوز جسد می * در معرکه بین ملازک و ک
ان حصرم کاصد با دشایست * کثیر سهر کند نایست
و منی خون آلوده از کله فیکون عیار بسان آفتاب از میغ می تافت و بیکو
لعل فامش از مظله ظلمات کرد چون آتش از میان دود می درخشید *
می تافت تحت نفع و لایسته * کنگر محبت و اخلاص الدلائل
تا ندیدم تیغ و تیور و انلا ستم یقین * کافت از بلخا و خورد آتش از مندرستان
و از نینب بکله حصارم کجوان نخل خون زهره در حق زهره خنیا کو
بجوش آمد و از پی حربه آب در آتش بار آب و آتش در دل سنگ و آهن سکن ساخت
ز بیم حصار جواب جوا بشت * وطن در دل سنگ خارا گرفته
تری حدیق الابطال فیه کائنات * نخل من خرف الصوامع عندها

و در خطی بر معنی که گویند حق نیست و در دست سوادان زبان از دهان من
کان پیاپی الکت زیدت قنای غیر حادیه القوام
و الماس ستان که زه پیش او هیچ عتکوت نمود دل شک و ستان سفته می کرد
تا ستانی زه شکاف شدست نام زه را در شور یافت شدست
قراض بواسطه داود عند صا اذ او تفت فیه کنه الخدیف
مواد لاملاک الجیوش کاخا تخیر ارواح الخاء و تنقین
تفک علیهم کل دبع و جوش و دعوی الیهم کل سود و خندق
و تیر جگر و زردی صفت مغز بر سر جگر لیان می دخت و چون سوزن
از حریر و بریان اذ خود و خفتان می گذشت و مانند بوق و صاعقه از غیبه
جوش و روشن گزاف می کرد و بیک چشم اعدا افزون از من خار بیکان می نشاند
و اصغر من قنای النبع ضرع به عثمان من عتب و ضرع
رو دخت که تو سوی مخالفان زکاف چنانک سوی شیاطین بر آسمان آتی
و در یک ساعت چهار دیوار آن حصن محکم و سد معظم که نشیب و نوارش
بهرت و شر یا زسیله بود و بایان خندق و سرکنکرهای و ماه و بیورسته و فتح
نامه آن بدله بان دینه و طلا و ید خیال بخواب و مدارای و بده و نه و بر پرتو
و برید کوش و بچ و قات از ترخان زفان شیشه از بسیاری نقب و حفر
چون چشم زره و خانه زبور شد و از قوت نبل تکران تلمها و رخها
بسان دندانها سبب بد و راه یافت
آنگ زنا بر عین نعل نمیدشت قلعه بد خوا ملک رخته چوبین
و طیت سنا که چارک فیا تفتت تلق اجتنها نبات الی صفر
و با جهاد نایب و حضرت آسمانی و میا میست و اقبال روز افزون خدای یگانه

بحین

چنین قلعه حصین که طریق استخلاص آن بر ملک دنیا و خردان کیت بسته بود کاشاکشت
و پسر الله للسلطان عن کتب تقا مبینا یرد الشیب شبانا
نقش هریم حند نو ملال املیت عکس هر کوسر تیغ تو شعاع ظنری
و رای تهنیک که بجمعیست لشکر و حصان حصار مغرور کشته بود و با ت و عد
بسیار اعتلاد و استظهار افزوده چون کثرت اعلام و دود و امداد حتم نمود
مشاهدت کرد ترک تانغ و اندیشه بر حنی خیر و تاخت و وجه تدبیر و صورت
واقع و لایعین مباحص دوی نمود و جهر تصور فاسد و خیل باطل و تشویش
و تفرقه بشمل طلیع و عقد منظم و راه یافت و اندیم مغز و سرور و سر و دیر
او مجوش آمد و پوست بر تن او چون چشم نرگس زردی بر قان گرفت و خون
در رک او بسان خون در دل لاله افسرده شد
خون در رک از خمیب تو چون ناله بشود و اخگر شود ز بیم تو مغز اندر استخوان
اخاف نواد الد مرابط شک فانهوش غلغ غلغ احشاش و اجزیت
و در میدان ضعف و بیچارگی کوی تلاطم با خن گرفت و از سر نخوت
و راه استیاد بر خاست و از ذره جانی محضی نذل و قواض آمد
و تضرع و زاری و سیلت عاه و دست آور خلاص یافت و بکفاره عازانه
غریبان جو طنبور در زیر زخمه کذا تان جوارز یز پروری اخگر
زبان بیا راست و عشق خدایان دوی زمین که از تاب هیبت او آب
در دل بولا آتی شود و سنگ در حیم کان لعل مذاب کرد و جان امان
خواست و بنده و از این دندانان خسار خاک پیوسید
خضعت لمصلک المناصل عتقه و اذل دینک سایه لادیان
کجاست در جمعه افاق سر کشی امروز که نیست گردن او لم یطو قوفاش

کنام حاد شد دندان غمزه با تو بجز که صولت تو زین برنگند دندان
و چنانک از اخلاق کوبه و شمای پسندیده خدای یگانه متعارف و مشهورست
و از کمال عاطفت و رافت با دشمنان عفت و مروت عفو قدرت آمیز را انوار
مکارم سیر و محاسن اوصاف شناخت
خشم او کل من علیها فان عفو محی العظام و من ریم
عفو اظلل ذوی الجرام کلمه حتی لقد حصد الطبع المیزما
باعفو از زمین جو و اوردن و سبک با خشم او هوا جو زمین تیر و کوان
و جرم و جناح و جناح محش و دیک محشایش بیوشاید و ان اولی الناس
بالعفو اند و هم بالعفو به پیش نظر آورد
اسید و رداد اهیبت و آب برادر ایتاد نا
شیریت و زحرب و لیک جو برعد و پیروز کشت بر و مریان بند
و شایب لطف عفو بر ساحت زلت و هفوت او با رانید و جراید جرم
او بآب حین مرجهت نیست
یا اکثر الناس احسانا الی الناس و احسن الناس اعفایا عن الناس
از بس عطا که دهن کوی که بی نیقت و ذلی عفو که کوی کوی که بی عفو
و کویال را می تهنیک که از محبت جاهلیت جان را سیر تیر بلا و تیغ عناخته
بود و قدم کفر بر مرکب دایره ضلال رایج و راستی می داشت سر
بر خط فرمان نمازه در خط امن و امان آید و از ملک باستیفای نیم
جانی قناعت نمود
ز دنیا بکین قناعت نمود نه جویان مالی نه دیند چاهی
من الناس من یرقی عینور غیثه نمر که رجاء و الثوب جلال

بحین

و چون از دهن شانه صغ لطف خویش در کفایت این مهم اذ افت داشت و امار
نیض فضلا و بر و جناق و دود کار و صفحات ایام ظاهر شد و احوال دین و دنیا
بر وقت مرام ترتیب و نظام بد برفت و ثواب ملک و طاعت بر حسب مراد تمید
و تاکید بسزایان و امور شرعیت بر سنن استقامت تمشیت بد برفت و صحن
ان زمین از خبث شرک و لوث کفر پاک کرد ایند آمد و مسلمان و حریت
و معاهد و دین مامور و متابع گشتند و با قامت شرایط مال کز اری و اظهار
آکار طاعت داری که می بندگی بر میان بستند و بیع افروید را در حرم محمد
و امان مجال عناد و طغیان نماند
لو کان من قبل یرعاف و یجور سنا لما تمده الینا الشیب و الهم
جهان آتش شد از عدلش جهان کاند و رمحه
و دای دشمنان او کسی که این نعمت خسب و مین ماضیت با غفور مین ماضیت با جوشن
در موصیای ایت تهنیک بیما المیر طریقیست
و ایات و ولایت بهاء فلک و دقت و عطارده جوی و طاعت و ناصد سیر طرا
و خوشیذ افق سخاوت و محوام میدان شجاعت و مشورتی مسند حجت
و کیوان آسمان ترتیب عرا الامرا الی اوسلان سمسلا رهبا الدین طویل
تفویض اقتاد که ضیح دولت و رضح نعمت و بر کشید درگاه و بر آورد بارگاه
است و در پیش محبت منزلت شریف و در جنت سیف یافته و جمال حال
او بر بود اخلاص و جلالت اختصاص آرایش بن یونته و دوی کارنامه
دولت جماعتی ستوده و خدمات بسند ید او مورد شکر و مدد روزنامه
معانی و معانی بزرگ فضا و نواصل او مسو و کشته
جواد کفی عادل جانی که در شمت و نخل و ظلم بنیاد ضعیب او را

که جام باذه باقی دهد ز دست تهنش **•** تنوع بویک کلک را نکرده خطا
هو البدر لا اله الا **•** ناسخا **•** سوتی انه الضم غام لکنه الوب
و در انو و ولایت داری و رسوم سپاه آرائی آثار باس و جند ست و امارت فر
را نکت و شجاعت ظاهر کرده است و مشهور مردی طغوا انا اب جلا و طلاع
الشیایک **•**

هو الشجاع بعد الخلد من جین **•** وهو الجواد بعد الجبن من جلد
گش جنانک بوئت سخا نوریز **•** بروی دست نهان خال جبال **•**
دلش جنانک به کام کینه بست کند **•** بز بر بای بر آورده سنین و شهرور
و مشافیه فرمان شنید که اعلام سنف و اظهار شعار شریعت
جد و مبالغت نماید و تغییر بهاد او کان دین و تکل بر بهما حشرت اسلام
را و تکل هذ و مواضع اصنام و اوثان عمارس و بقیع خور بدل گرداند
و انرا بنو رضو و عطا که در نه انبیا و حفظه شریعت اندوزین کند و بز برور
و فتوی ایشان که سعادت دین و دنیای بیوسه است بیا راید و همیشه
تواعد عدل و معاصد انصاف محور و منور دارد و در جمیع احوال
حنان سازد که آثار خوب و ذکرحید باقی ماند **•**

سخن ماند از ماهی یادگار **•** تو با کج داشت برابری
و للفق من ماله ماند مت **•** پناه قبل سرت لاما اقتفت
و انما الموحید یصل **•** نکل جدیدنا حائل و عا
هم محرومان سدن کوساوی از کورون **•** هم سخن خوامی شدن کینه دین از برور
جمیدن تا چون سخن کردی قوت باشد سخن **•** ریخ بر تاجون بمر کورین نو باشد سمر

فصل کا لیل

آن

و چون مصالح و مخافات و ولایت با تمام رسانیده شد و امور عا و رعایت بواجب یافت
و عوجبات ادعیه صلحه از وجه حاصل آمد و در مشهور است اثنتین و عیسی و
فدایک اعان لا نالت بالظفر مخوفه بر سخت کالی و ده که واسطه عقد بقیع و در قلا
تنوع هند ست روان شدند و بوقت رسیدن بظواهر آن قلعه حصین که
باز سیک تک از حنین بدر و آن سخن رسید و از تندر و وسایه بر برج آن
سخن انداخت و و هم سریع سیر بالارکان ترقی نمی کرد و چشم سحران از ارتفاع
آن حیره می کشت نزول کردند **•**

و منوطه بالجمع تقیر و عکا **•** ایلدک الملوک و تشدق فعا لها
بکذا لفریک ثیب لک لم تر **•** بتمو لجره مثلهما فتبا لها
برور کشور اسلام ناکل شته صبا **•** درونبرد و کس از مستی خدای کان
ملوک را رسیدن بد و کسته امید **•** سپاه را یکشاذن در و نبوده توان
و فرضیت جهاد با تیغ خون خوار در روی اعدا دین کشید بلان آسمان
رنگ بیکری که از کوه رخشند صد جزاب زمین و برورین می نمود و آن کش
نعل آب داری که بر خیم خاصیت برق و صاعقه پیدای آورد و در بارک
حد بری ایناب مارخان می داشت و بر الماس صخره که در مورخان می گردانید

و لولا بسیک من تحول **•** نقلنا انظر الیکد اختلا
سلیل النار دن و رق حق **•** کان الایا و ربه السلا
محل الیوم تحیه تردک **•** نجوم الیبل و انتم الیلا
منیم الصلک طرفی تقی **•** یکون بتاین مینه اشکالا
تیین فوکه ضیاض **•** و بشو فیه للذرا اشکالا
عباراه لسانا مشرف **•** یقول غرایب الموت ارتجالا

تیب کان فی المیاط خمیرا **•** علکن به اصطناعا و اعتیاقا
و اگر جدا استخلاص جنین **•**
قلعه محکم که دیوارش برآورده دیر **•** و روضه خوم که بنیادش بران شهر زیان
بیش خاطر و او هام غریب و بدیع غود و از غایت منامه و کمال حصان کشا دن
آن نزدیک عقل که کشای معذر بود بتایید آسمانی ممانی ظفر و پیروزی
سایه بر بند کان دولت افکند و آفتاب سعادت و محرومیت از جبین انصار
حق که انهم لم المصورون روی غود و نصر عزیز و فتح مبین طرازیایات
و کتابه اعلام مایون شدند **•**

انا فتحا لک فتحا حین **•** بر علم خسرو مشرق بین
آن علم من که گردش خدای **•** صد علم فیه و ظفر بر همین
علم ظاهر الهدی نکاشد **•** علم البقی و حولها المصار
و روز کا بتیب برامتی و تیل آمال مساعد غود و جهانیان را دلایل
و اما دات کشور کشای و عد و بندک روش ترکشت و آثار عزایم بادشا حانه
در دفع مشکلات و معضلات حوادث دهر و واضح تر شد **•**
ترب حاد شه محضت لها **•** متقد ما فاعل الذمر
ناکشفه شد ست خنجر تو **•** خنجر حاد نه است حبس نیام
که بود دمرکت بنوسن خاک **•** جت کند جرج کت نباشد رام
خاضع آید کلاه گوشه عورت **•** گوشه باش تو ابسلا
و رای سلکته پال که دایت کفر و ضلال افراخته بود و بلشکرین شمار بیلا ن
بسیار مغرور گشته و در کین کاه مکر و عد و رشتن جفا و کشتاده و نایره
شروفتنه را اشتغال داده و بی غنی و عناد و وساحت صبر او را سنج

اذا نصر الامیر و قد نصاه **•** با علی المورطن علیه السلام
و دکت فوکه حمر الماسیا **•** و لکن بعد ما خفت نالا
یذیب العجب منه کد **•** نلولا الغد یسکه لسا
کوهری کا در صفت ماند آب و رشت **•** باز سنگام علم سوزان آذری
کونه آست و سا آدریس جراب خواه **•** هست از و در دین کان سیل و در دین فکر
اصلش از سبکت و چون اش فروزد **•** سنگ خال از جیب او شود خاک ستری
بشت اسلامت و زین معنی نماید **•** روز آینه خطیبان از سر صبری
سر بر بر کورست و چون ستر باید غود **•** کوهر او در بر پیل کند هر کوهری
راست کوهری بیکور خشان او چون لین است **•** کند رود دین خیالی بیند از صبری
رو در دم از خون دشمن بشکند ابغان **•** و رجت رنگش از کبودی هست چون
و خنجر مصقول از مغز دل و دایان نیام می ساخت و از تارک مغفوتاد امن
نه لسان قبا خفتان لاله جاک می زد و از خون مجسمه نیلوزی رنگ
خون می داد و درش زمین را آب بق و نکلین می کرد و بر همین خاک کلزار
و ارغوان می افشاند **•**

آن از دق آبد از حسامش که در مصاف **•** هر قطره که ریش کند بحر اخضر
آض من المجد الماضی و افقد من **•** جاری القاص و اضوی من سلا القدر
نصل کان المنا یا جند طاعتیه **•** فی طول قهر الیمن القصر
و ستان که سنگ و سندان با زخم وضعیف تر از تار بر نیان بود بر سینه و چهره
لا اله الا انت و انت لست و از خون و استخوان عد و کلزار و سخن زار می نمود
جوشست سید در حق خود سپان تو جهم **•** اگر جرمی با دین باید از مادر
تیبیت و ماحد فوکه الجهادی **•** و قد ضربت الحجاج لها و اقا

نبرد

در امن شاد و حال غلم و فساد و دحین سینه او شایخ و چون سلطوت و صو
لشکر اسلام مشاهده کرد و بر و بال باز جتر میهای بر کشاده و مع صفت پای دام
اضطراب شد و در منزل فکر و مضیق تغییر عاجز ماند و خطرات اخطار بر حنا
غیر او را و ستونی گشت و دوین آمد و در زنجیر آتیره و سیاه شد و از اس
و حراس ملکانه رخ او رنگ این گرفت و از تنق و تاب عفت با ذلتان به دست
بر اسباب او چون اناط کاف

فک کنت تا سر رم بال صیف مغیلا **ف**صرت تا سر رم بال صوف و الزمیل
زیم تر جود سنگ خاه خون گردد **ز**مانه نام غدا کوهر و خفاش
و حقیقت شناخت که در میدان مغفلت عنان در دست ساطع داشت است
و از کم عظمی کار و زوگ و خطری محیب او تکاب کرد و در بحر جانب که نظر انما
و از قید بلا و عافیتی جست و از محال شبیه بریز و اطفال و زنان خون و پیرانه

مهر و مهر بسته دید و دست آویز و پای کوهر شکسته یافت **ک**
چکا کوهر و دشمن اگر جعد مرغ شوخ **ع**قاب صیبت تر چون گرفت راه هوا
آفت آفت و آواز و آغیز و آجید **و**قد غزیرا الوصاف و آغیر لاجن
و کناه و راجع و شایط و حلم کامل شاه دست کبر و پای مرد یافت بضر و دست
حال انا و ج استنداد و اصرا و محضیف و جز و مسکنت آمد و حلقه طاعت داشت
و در میان برداری در کوشش کوهر و شرایط و مراسم بندگی به بند بر و ساینده و بخواس
بند کان النجا و استعانت نموده و قبول مال و سیلت بجا و در ریعت حیاه ساخت
و در نه بجزیری **ج**

چو در کوه کجیل صیبت و از صورت **ج**وشیر کوسه غرنده و زمین سکران
معه زایع فلک بر کشاشته خطوط **م**عه زایع کوه و کلاشته دندان

مهر

یقلین اساطین و یاقوتین **ع**لیش تجانیف یثیرون بالوان
بر جعد خدمتی بموقف عرض و ساینده و چنانکه از عمارت عادات و سیر خدایا
ناجین و عفت متناهد و موقوف است لطف عفو و کرامت امان از ان داشت و باد جود
اسباب و دست و کما کار و برهان **ا**لا انیتمکم با شیدم من ملک نفسه عند الغضب ظاهر کرد
تا بلیش فانی تحت تاب راجع **و**منع یحیل بعله بدل مغیبل
بکامرک عفو اندوا کنند **ک**ه خشم چون غنچه یکان خویش
فک صیبت عفت لا یترجم **و**لم جود مرخص لا یجاب

و یقار جان و بمن امان استلها را افزود و در عرفات ملاکت املت تجر به الذ
بر خزان و ناخن و وار کردن بطوق عبودیت بیاراست و بلبلی صفت بر کلین
خدمت سرانین گرفت و چون لاوسوس لب مدح و زبان پشنا بر کشاد **و**کنت

آسمان راجه ثنا گویند بیچاره زمین **ی**لح خورشید همانند بسراکت صفت
وله لادن و لست اکف و ماوان **ج**لح خطبات و قتل عنایت
یم اذا و منت الجود و حاش لک **ش**هدت عکت بعضیها اعطیات
و برقرار گشته مقام قلعه و ولایت بروی تقریر فرمود آمد و تمهید قاعه
تکلیف او را مثال اعلی اعلاء الله نفاذ یافت تا بر سلوک نهج بند کن و اقامت

و رسم خدمتی موافق باشند و در معترفات احوال اثر اخلاص ظاهر
دانند و حفظ امور و نظم مصالح جهو را لازم شمرد و احترام کافه حتم و ارباب
تنوع و قلم واجب شناسند و کار ولایت و رعیت بر تقصیف راستی بپرداخت
رسانند و عور رسم و نهاده کن تیر کن جوهر شایسته ظلم دارد و در متابعت
فرمان از تبعه و نتیجه اعمال و توفیق باز اندیشد و بیوسته ایضا تا خیر
و آفت فوت فرصت بر حذر باشند

و عاجز البرای مضیاع لغرضتہ **حق** اذات امر علی القلایا
 ذافر و ذاکر و کت بفر د امان **که** داند که فراجہ کرد زمان
 کلستان که امروز باشد بسیار **توفیر** الحق کل نیاید بکار
 و چون اطراف و حدود از اعلا دین که بقلع حصن ساخته بودند بکشت
 و رایان هند در جزیرہ عبید و سلک موالی معدود و منتظم شدند و جمیع
 احوال آمد و ما مور بز بود حسن عنایت و لطف ترتیب آرایش پاوت و فراغ
 و رفاهیت خاص و عام در سامہ امن و امان و سایہ عدل و احسان روئی نمود
 تا حشر منکشف نشود آفتاب اگر **آید** بزیر سایہ عدلت بزیر بار
 اخلاص لنا الایام فی غلہ دولۃ **بعد** لک فیما للبرعیہ اہلال
 و ما الارض الا الغاب انتم اسود **و** ہل بیتاج الغاب بحیہ ریال
 بقلع سعد و طایر بیجون خدا یکن عالم کہ ہمیشہ روزگار غلام و نکل تابع
 احکام او باد فضل نصرت و عزیمت حرکت فرمود **و**
 زحمت اوست بمرکام زخم و ناظر **ز** عزم اوست بمرتب و ارصدش کر
 لہ عزما لا ترد و جو **اذا** ما انتم خطیب من الدھر قادم
 نوافذ کالاقدر اذانی ادرہا **تد** و رولم یشد علیہا الماسج
 و ارا صدق مجتلی الغیب و ہما **موا** قعہ فی مشکلات مصانع
 و رکاب فرقد سایش بر سمت غزنی کہ مرکز ولایت دولت و مستقر مریب
 جلالت و قبلہ جہان داران کین و کعبہ تاج و دان روئی زمین است روان
 نس عشق و کاب و نبع تست مکر **کہ** سبز سحر نکل از اہلال دار و زین
 و چون بلال الملک اعظم **کت**
 تم الجید شد و الاواخت **و** شم الدین مضروب العتاب

باز

باز رسید در تشبید ارکان اسلام و بنیان شرع شروع از توفیق فرمودہ شد
 ایام ہذا کو محاسن و شرفضایاب آن مورد ماند و در تجدید معالم خیرات و معاند
 حسانت حق از وجہ نمود کہ انوار شواہد و دلائل آن بر روئی و ورکار
 طبع و مستبصر کشت و نام خوب و احد و ثلث جلیک تا غایت اعلا اہل کینت و نہایت
 ادا و نکلن سمت باینک کث یافت و نصیت آن مکادم و معالی در معولہ عالم
 ابر و باز روان و وزان شدن **و**
 و یاج را جوین سخن رسد بناحق **الاع** کیرد صیت مکادم سیرش
 ان اللکام اخلاق عرفت بحسب **و** المکررات حدیث منک مستور
 از دست تودست کان سخن دست **و** نصیب تو گوش آسمان بر
 لا جرم بپیمان این خصال بسند یاف عرصہ مالک مزید نصرت و اشیاع یافت
 و اما لک لطف ایزدین بر دجنات دولت و صفیات مملکت پہلا آمد و امور جمہور
 بروئی رانی جہان آرای ریب و آرایش بد بروئی و مطالب و مآرب بر قضیت
 مراد پنج مقرون و موصول کشت و اطراف و اوساط ملک بشک بر صایب روئی
 و طراوت افروزد **و**
 و بایک نیم فی الدجی الخطب ثابت **و** عز ملک غضب فی طلی کل ناہج
 و قد کان ملک الشوق نکل زال عقلہ **و** کنت لہ بالرای افضل ناظم
 دلیک ووشنی از رانی اوست عالم را **مکر** کہ عالم چشمش و رانی او نظرت
 و خسرو عد و بند عثمان کشای از کالیود بر سمت دہلن معطوف و مضروب
 گردانید و متعاقب راپات اعلائی خلا یکانی **و**
 در سحر حضرت امکام جوی و کامران **از** شکار خسروئی آن آفتاب خسروان
 خون دانش در بلازک زہر و باہ اندر غلغلک **کو** و کو دین در خیت ابر و در باد ربان

و قیام حدیق یسددون عن الوفا **فایده** من المنايا و امیات الاظافر
فما جهم احدیك اشقی من العین **محدود** العوالی او فرغ المنایر
و غلبان فیق و طفر جمان در زیر بر کوفند بود و همایون دولت سایه اقبال بر
سر خلائق گسترده و سپهر مراد بجناب کامکاران اطراف بر و مجروحان حایت
آورد و جگر و دایت ماه بیکر و دین هوا بر تندر و دم طایر است **۴۲**
نمازه سایه جگر مبارک است بر تو **جنانک** سایه الطاف نور بر اهل هنر
گذشت جگر تو هرگز کس آسمانی دین **جباب** کرده و خورشید را دیکر بیکر
و بین قدم مبارک چشم دین و دولت روشن شد و عرصه ملک و شجاعت
ملک پستان کلشن گشت و جزا جگر تو کس و کوش مقصد است بیاد کن و اذیت کوی
خسروا کوش بنفشه است و زبان سوسن **که** بعمده تو هر سرستند ز کنگر و کون
هر یک در همه عالم خلقت **دیگر** بود **کود** اقبال تو شگفت کرد و ن سیرین
فقط سیاه و اصل فاسد **و** خلك جبار و قوم داعی
و خسرو لشکرشکان از صف میگرد بصفه بار خورشید و موقوف رزم و مردان
بجس بزم و مرد من بدل شد **۴۳**
بزم خان نبوده بخت از کاهران **رزم** نشان نداد بخت از د کامکار
لعل یکن فی الدمر الادرهم **و** طرحت لا تاك ذال الددم
اسباه عکین فی اعدایه **و** بد بیدری فی ماله یحکم
و را مشکوبی هم که خوشی ملاحت جزیر اطراف طر و اه بار نداد **۴۴**
عارض آتش بیکر آب روی ماه و صفت بر روی مانده بلبل بر شاخ کل می سراند
ماه جز این در لب و آهوان نر **جنگ** ارم در بود آهنگ ببت
و خطیبه شیشه و شایسته **منه** الا علی و دواعی الحقبت

من

من المعصیات الحسن و المویات **محبوبه** او عا طالم تجلب
و بخت داد و دین جگر مسیح آتشک را می کوه و بحر زمزمه سنگ ریزه را بیان
جباب بر سر آب من آورده و با و از دوزخ و سرور و خرم صبر بر باد می قرار
من داد و بهما غم انجام و در اندوه جون شب و صبح کوتاه من کوه انبند و لجن
دنگش خاک در دوزخ زهر بر بطن نواز من انداخت و بزخم موسیقار سرخ
از اوج هوا خفیف من آورد و بنقر او تار در صمیم دل آتش شوق من افروخت
و جگر یک عتاب و فندق بنان پد بیضا من نمود **۴۵**
و لها بنان لو اردت لها **عقد** اکفک الکن العقد
عمد آخو غما بنان عتاب **تر** **مهر** جنگ خویش بر کوه کن کوفت
زخمه کرمش بر انداز سک آب **مهر** آتش در دل آهمن کوفت
یستلطن العود باطوانها **نعمه** فی کبدی شاهجه
و بتوان بارندگی که نسیب روح و نصیب دل مجروح بود رخ نشاط و طرب
از روخت و پراه خسروای که زن غم و مهر شاخه مانی است رایت عشرت می افراخت **۴۶**
عنت فلم یبق فی جادحة **الامتیت** انما اذن
کودون مراد دیده بیک کوش من بداد **در** خونی زلفت جنگ و سماع او
ما ذلک سماع دل آه یز و روح با دوح آشنای یافت و از خوشی او از را مشکر
زهر حتما کو بر فلک رقا ص کشت **۴۷**
بکه صبح زهر زلفک من بر ایند **رضا** صوت را و دش زبوا از بر جنگش
و عن کلامیثنا اتنی و اشا **یا** **دفع** اصوت اجرب علاج للقلب ادکارا
و از کویه بلبله صبح نشاط در حلقه آمدن و کل خرمی از غنچه امید روی نمود
و رایحه سلوت از جن مراد عشاء دل رسید و نسیم خوش دلی از حب کامران

وزیدن کوفت و حال نشاء در بستان عیش بالا کوفت و شاخ نرمت در باغ طرب
 بیار آمد و سوسو و بر جو بیارانی تا و کف بد برفت و سپاه بی بیات کرد از
 ساحت صیقل شوق کشت و لشکر شادمانی شریافت در سلک المانی مجتمع شد
 و خرمین تبار بسج باز خوش کواری باز برداده آمدند
 باز که چون آنکس با عکس چون خورشید او بیخ می تواند مخیزن چون قصب با هفتاب
 و لیس لیس با شرب صافیه کاخاد مدته من عین مجبور
 و ساقی ماهی بکرا انداختن تاب بونک عقیق مذاب در داد و سافو شرب بسان
 جام زرین آفتاب کو در آن کرد
 بد بیکر سینی برش لحظه و ششم یغینم اعن حباب نفور الویل
 و سبی مشیه الشوان من ترف کاخا قبله من طرفه غمک
 و از فروغ بازه در جبین رخسار او کل و کلندار بیار آمد و در باغ عارض دل
 افروزش لاله و از غوان دست
 باز که کانکت ساقی کرد و از عکس چنانک شاخ سرجان سر برادر دین کان و در
 و راج من الشمس مخلوقه بدستک فی قدح من محار
 هوا و لکنه جامد و ماء و لکنه غیر جامد
 اذ اما نامتنه و حق مینه تا ملت نوراً عیناً بنار
 کان المدیور لها بالیهین اذ اما لیسق او بالیسار
 تدبیر ثوباس الباسمین افز حکم من الجاناد
 و از عکس من رنگین جام بلورین مطلع خورشید رخشان شدن و آکینه
 شامین کان عقیق و مدخل لعل بد حشان کشت
 و کان بختها و بختها کاسها نادر نور نیند ابو عاصم

اداره

او در برضا آید و طبقت حبلان باقوت حیران
 جوارقینه در اید شهاب را مانند جودریال شود آفتاب را مانند
 بیار بازه که با بازه در کلیم و کلاب بیوتی در تک کلت و کلاب را مانند
 در آکینه شامین سفق نمانت بهج شعاع آتش کوشنقاب را مانند
 بونک چشم خروس و غمزه پرتند دو و حجب شب که جناح غراب را مانند
 بیون لعل مذاب و حباب یوسرا و برقص در شده در شهاب را مانند
 تانق من تحت لعلاب کاخا عقیق خدود تحت در المدام
 و از بونک شواب نکست غیر ترعشام جان رسد و بزمرگاه دل بسان دستکا
 شک فروش معطر فروش و حق چون رنگ از آینه زند کانی رنگ زنده کشت
 لعل بازه خون رنگ حق دانی چیت صیقل کابینه عمر متور دارد
 یا کلکون عرق زاده کل بیک نشا ط که لیسش لب از نکست غیر دانه
 اش علق الخمر بالیحا و ستم احسن اسمایحا
 لا یجمل الماء لها قاهرا و لا تسلطها عین مایحا
 کر خیه قد عتقت حقیبه حق مضی اکثر اجزایحا
 فلم یکد یدرک خمارها منها سون آخر جو بایحا
 دارت فاحیت غیر مذسوم نفوس حراها و انضایحا
 و لخنر قد یشرعها معشر لیسوا اذ اعدوا بالعتایحا
 و لعل شکر خند او بوماه و آفتاب طماری و عقد سذب ان عقد پروین
 بروی داشت
 بهمد اگر خندد زان دوید شری ستاره کرد و تا شریا
 الهم بری سون ام منو صبا ح ام ابنا متما بالمظنوا الضاحی

و ترجع الیه مبیا اذا البسحت عن ایضی حضرت السطین وضاح
و نقل یا قوت از درج در بتم من کشاد از چشمه نوش در در دارک بیلمی
آورد از شکر عقیق رنگ سنگ لالی من نمود و از میان صدق کمرها و شب آورد
عرض من داد
نفسی انداخته و راق مسمه و زانه شنب ناصیک عن شنب
یفتون لولو طبع و عن برد و عن اقاج و عن طبع و عن حجب
بخت عقیقین نقط مسمی کرد شاید در بتم دو نیم کرد
و شکل عن عریضاب کاخا حق اقوان بتمه مستام
که بخته انان بتمه شکرافشان جاشا عاشقان بشارت می بود و که بزلن جو
کان کور کوی داستان زنجاران راه کاروان روان می زد
و غلطان بوجون کویست و جوجوکان برافانست و کویان تو با هست و بوردین مراد
بنا و جوجون بزارین تولیفات را طوب در دل و عدد چون بختی که تو بلاحت را دان
اکو طریقی بشارت و کور خسار بشارت می شرم شب تیره نفسی رشک مرده
نعلی لب می داری ما کور جوعه جامش میان چشم مردم با جرمستانند در کشت
و نعل من شب شخوک بارد ارجا و شمس و نفت من صد عینک ملا الحیر و الارجان
و نعل من لالت لعلک السلسال عتلا و باد نقد هم العذار بشارت و قد بتم
و الوجه فاعلم ان تودک بالحدار نقد تودک
و نمرود لعل آب دارش آب زهر کرد و نعل آفتاب می بود و سنبل
جعد بر تابش باز از غنیر تو مشک تاب می شکست و لام زلف جوکان
مثال ش جان فراخ در چشم من دلا ن شک ترا حلقه جیم می کرد و نون بود
کمان کور دارش از دلف بیکر شیفکمان میات جیم و دال بدل می داد

دو سحر

ذو حایجان رایت کوشه ابد و صمد و ارایت کلامه
نیر بالا و کان بود تو می و جز شد من ندید ستم و غالیه تیر و کان
علا و وجه و در جفت و نون الصنع معجما عبال
و طره منقول اوسایه بان کل و یاسمین می شد و زلف مسلسلش برده دار
لاله و سرب می کشت
و مرتد بطره مرسله الرفار و مسبله کاخامن ررد مضاعف
سایه بان یاسمش را بعد از سنبل تر و بزه بان نرکس او را زلف بر با و ست
مدرس سایه زرخشان و زلفش کیرین کل اگر رنگ در زشت و صبا عطا است
کل لبی منقبض و صبا و اوجت و بنا بای کل تاب بران جستن آن برخاست
تا شنبست که برخاک درش رو می کند کل مسکین مده تن تو بر تو رسار است
گفتی خیال طره او بر عارض دور روشن از شب تار نقاب مشکین بستم است
و عقرب زلف کمان کور دارش بر کل سورت دام غنیر من خاخ
زلف او بر کل زعفران خام خم در خم کند جعد او بر دم مشک ناچین بر چین
لین صدم یکمن عقارب صدمه فقولوا له یح بر یاق ریده
چون کمان اندر کشد زلف از لبش جعد او بر دم مشک تاب
و خط زهر رنگ امان سنبل بر چین بر ارغوان و بر بیان بر چین من است و از
بنفشه تر و سمن و سوسن نقشها هم سوخته بزمی آورد
نعم بنفشه خطن کز خیال طره تو زانه سایه طوطی بر انشاد انداخت
نکات بتم عذرا فی خلد و رد نفسی بعضی من بعضه
کفتی دخت فتنه بر برگ سمن تاه مشک و غنیری می بزد و یا ان قیر بر کوشه ماه
منیر صدم بند و طحیری می کشد

و معذرت معاف حسیه فقلو بنا و جلد علیه و قاق
ایکس عارضه السواد و انما تقضت علیه صباغها الاحلاق
آند خط سایه بلا لالت رخت وین نیر منصبیست که لالاش غنیر است
معزول کت بود رخت از نیکو و خط ویرا که بر تو ملک ملاحه مقور است
طفره او بر تو با صبا بنگوخت برهان قاطع است که آن خط مزور است
و ماه در خدمت آن نکار سیم عذار سوسن و از گریست و عطا و بدلم
مشک بار گلبرگ عارض او من نکاشت
عارض او خلیفه حسنست وین سبب راسیه می بومش
الحسن منه علی ما کنی احمد و الشعر حرنا له من یطالیه
احسن و احسن ما کنی شمایل و اذلاح عارضه و اخضر شاربه
و ناهید حلقه بند کت زلف بنفشه نام او در کوش می کرد و خورشید از رنگ
کلنار و خسارش در عورت تشویری بستم و هم از نوکس چشم نیم
خوابش چنان امان می خواست
خواب چشم نوکیش در سحر سحر آزمای تاب زلف غنیریش برین سنبل
له مقلتا خشف و الحاف ساحر و سطو و جبار و حو و شاطر
ان دو چشم اندان دو جاد و بند و اربدری دتم ان دو زلفند ان دو رنگی هست و اید
خستگان ان دو جاد و خرد سید ایزد کشتگان ان دو رنگی مرسل در جمل
و مشرقی ان شرم نور جیم لاله رنگش از بساط جیم مرصع ضیا بازمی جید
نکند زلف مشکین او طریقی کیوان و منطفه جزا می شد
لاله با و دین در نشان و من اندر و صمت مشک با زلف بریشان و کت اند و بیکار
ای می گفت که رنگ من از ان رویت بد و ان می گفت که بوی من از ان رویت

انور

اشرقت و جنتاک بالمی حتی اعشا الخاق عن ضیا السراج
غم شلت فوق خدیگ صدغا من غیر علی صفا عاچ ویران کرد
و زلف زاغ بیکر اوسایه بر شمر طوطی من انداخت و کورده شام و بنفشه عارض
کرد نینور در اید تابش خورشید و بان کرد خورشید اندر اید برک نیلوفر ترا
قلل منه علیه فوق خط عذرا ظلمات و بعضها فوق بعض
بر عارضش بدیدم سایه فکل زلف در خاطر بتاد که خطش بر ایدست
از شان زلف مشکین و انلاخت بایس کفتا که دانت جدم خاطر دامت
قالوا الحقی و انکین شمس و ما و ما و عذر عذاریه
مرآه خدیجه جلاها الصبی نلاح و میاف و رصد عیه
که چشم قنالش از کمان آسما طاق جفت ابرو تو آتش من انداخت و کاه خط
سمن سایش بر ورق کل طریقی زلف تنگ حلقه من ساخت و که زلف ماه و سایش
بر روی لاله سیراب آتش انگیزی می کرد
که رنگ آری عارض نازک کورده آب آذر انگیزی
که سنبل بت را بشو رافت تا آت و شود بیکر انگیزی
که نوکس مست را بخوابافت تا شسته خفته را بر انگیزی
که سحر کئی چشم کا و انده کز بوضه عاچ غنیر انگیزی
و قد اخذ القام البد فی صمد و اعطانی من السقم الحاقا
و بین الصیغ و القد من نور بقود بلا از سما النفا
و طرف ات سبق العشق کا سا بهما نقص سقا فیها ما فا
و خضر تبت الایضا و نیه کان علیه من حدق نطافا

و در بنور سته احدی و تسعین و ختمایه که بتا زک و ولایت اجمیر مع بسطه
الجمیاد و انجمایا بنور حضور مایک منصور آراستگی یافت و اطراف و الکناف
آن خطه بفر و شکوه و آیات مایون متعقل کشت **۴۴۴**
بغیرا لوان الییا علی العدی **۴۴۴** عشوره الوایات منصوره الخند
دایت نامی قوتا انکله انلا ذروت عدل **۴۴۴** نود بر جرخ بلند و سایه بر دهر خراب
روشنان سفت کرد و ن فایند از احقرات **۴۴۴** ساکنان دج مسکون آستند از اضطراب
برای انور که آفتاب منیر از حیا و ضیا او تیغ نورانی از قزاق خاور بروناید
و ماه عکس بدیوان رشک اشراق او سیر سیمای در طلاف باختر خزان کند **۴۴۴**
کر که خوشی عشق عرصه کند لای او **۴۴۴** جرخ زند بر زمین آینه خاور و ک
و اکوای احکا المیف عنبان ضرت **۴۴۴** فی الخمد سواد جود نه تعلما
دایت تو بر محیط فلک خیمه زد چنانک **۴۴۴** کویت که آفتاب دویا آسمان دصت
جنان عرصه داشتند که جماعتی از مفسدان مدبران که سر شرفشته و فساد
و سر طویل شو و عنا بودند و بیو سته تیر غدر در دکان سر کشی رانده و
دربس سهر جنگ و جدال کشیده و با جوش کارزار دود بر مخفر یکا و پیر
نخاذه و سر سنان خون ریز برای ستیز و اویر نیز کرده و تیغ سرافشان
بر سر جود و عدوان آید داده و ریح ذوالبزن چون سروه کسوزن
ضعیف شمرده و حمله شیر سرافزان حیل و روان و پاه دانسته و صو
بیک سرانند از چون بید شطرنج بازی شناخته و بر سر بیاط نشاط
لسان رخ و روی در روی آورده و در دست خون با سهر جود خوار
نبرد نبرد سر بسو باخته و در میدان سرو و کاش کین و گرد با انگیخته
و سر بریاد فصول بتلیب و تاراج بر صفت کرده و سهر خندان و جهالت بر سر آب

افکنده

و از روی نام و رنگ آن راه سوزن بر خاسته و چون جهان جفا بدیده سراز
کریان شوخ جشمی تراورده و میان حوادث روزگار سرد دم بیکد یکر نهاده
و خلیع العذار لکام اصدا بر سر بانه خوراهن کشیده و بر کار مانده بر سر کو خلا ف
بر سر ایستاده و سر گردان چون دایره طریقی سر کم بیش کوفته و سر شسته
نور نهاده و در باد خانه سرف مزخودیک سودا بخته و از سر خفت عقاید خیالا
فامد بل باغ راه داده و از حمیت چون آتش ار باد سباسبیه اشتغال بد پرفته
و از حمیت لسان اخرا و خاک و آب سرد سرد آورده **۴۴۴**
قوم اذا اخذوا الحرب اهبطها **۴۴۴** دایت امر اقد احضرت عواقبه
کروهی جو یک مشت عفريت کریان **۴۴۴** بکفی جو کو و جهودان خیر
جو کریان محصوره سلیج **۴۴۴** جو و جهان بکس سوران قیصر
سلب سایه و فروش سنگ و غذا اغم **۴۴۴** جبرفته و غر شور و شرف شر
جوشناس بالکین جو خیر و خشت **۴۴۴** جو یا جرج بی حد جو ما جوج می مر
و حجاب خرواله منهبان و جاسوسان فر ستاده که از جشم ترک طایفه محفله
اجیر و سیله است و شوکت و عدتی بیشتر ندارند اگر از آن طرف بر فرود دکت
بدین سرحد پیوندد و باتفاق پیش از تاهب و استعدا دشوم فرسوق
جسته آید و از راه شیخون مفاصله بدیشان دست بردی نموده شود
چنانک حجاب ضعف و نند دای از پیش افتاب شجاعت و بسالت رفع افتد
و مبارزان بر عینا رغار و شتار از روی آینه حاشیت و رجولیت بر رفته
ایزد و بالاس خنجر نیل و نوک کلزار عیش از خار صفت و اذیت خالی کرده
لایسم الشرف الرفیع من المادی **۴۴۴** حتی براق علی جوا به المدم
سرا نکی که اورفت قد بخت **۴۴۴** غشش بخون دست باید بخت

نشر

و خضره ثوب العیش فی المصنوعه الق **۴۴۴** ارتک اجرا الموت فی درج اللذ
و ان لشکر یزک اگر یکین آن محلیت عقابت اجل خلاص یابد و روز و غایب دام بلا
برینا و بیزد ضرورت لاه کیز کرده و از تیغ سحر تیر چنانک خورشید سایه او
سید و یاد کرد و پیش کند و دلمه سر منزل بکین کند و تابد علی در ششدر
بما ایت فرا خواله و چون شیوه نمویه و تلبیس ایشان بو قوف پیوست و حال
مکینت و خد بخت و مخرج و ظهور انجماید **۴۴۴**
بضو بکید هم الضعیف حبابا **۴۴۴** سوا بما و سلت من خطر انما
مال الرجال و للکایه و انما **۴۴۴** نقله الشنوان من عاداتها
نبردی بود چاه جنتی بچنگ **۴۴۴** بکشتن زرم دلا و در چنگ
که در چنگ هر کوشا در کین **۴۴۴** و کر چند باشد دلش بر و کین
و بر نور دای عالم آرای **۴۴۴**
خلد و دای عالم کین حکم و دایش **۴۴۴** براق بشما کو بعالم کند چک
گند دایت اولوح محفوظ را جو **۴۴۴** کند حکم او صحت تقدیر را حک
بر فرض جهاد قرا و کوفت مغرم جهان کشای بر کفایت مهمات و اخلاص
مالک مند تضمین بد برفت **۴۴۴**
و عزایم لوکن یوما اسما **۴۴۴** لفتان فی الایام غیر نواف
مایه الحركات الانما **۴۴۴** نایه الامتداد و الالاعاب
بمظنون بین سیاسی و سیاسی **۴۴۴** و تبین بین مشوبه و عقاب
حزم ترا از نور کد سلب سیر **۴۴۴** حزم ترا بکوش رسیدن نه کان
راندی چنانک خاک نشود بد برف **۴۴۴** رفتی چنانک مرغ خنجرید از ایشان
که کین ز پوای تو که او ز پودست **۴۴۴** که جرخ هم رکاب تو که دیم عنان

انگیز

و مطر تم عزمت لومیت بها **۴۴۴** یوم الکریه و کن الدهر لافدا
در وقت که زمین اران شد و سورت کرم او قتل تهران کشته بود و آیت از غایت
مخوت در غلبان آمده و آن تف سموم تنو خال تنو آتشین شده و از نایره
خود و طبع هوا حرارت حاویه یافته **۴۴۴**
سرباب دوی زمین کوه برت و ریح **۴۴۴** سموم هوا بسته دم تبین
و یوم جحیر لا جحیر کنا **۴۴۴** من الحرو حشی المها و هو الحجه
یقلد سرباب البیدینه کانه **۴۴۴** حواشی ردها نصمت نواجیه
کون رفوت کرم صعب در دریا **۴۴۴** جو موم نرم شود پیک در دهان بچنگ
اگر چه کوسه باشد بکرمه و برون **۴۴۴** بفار تک نیاید صید رنگ بلند
جو دست دلیر آوسرین ز آتش تبیز **۴۴۴** ز سنگ تفته براناله سو دم یک
کهر بکان بد خشان ز قوت خوشید **۴۴۴** کلا رکیر و بیرون ترا بد از دل سنگ
سود جو ما می بوتابه ساعتی بریان **۴۴۴** جو بر پرد سوک خشتی بر الیکر کلک
بود بغل سموم آتشین سموم بدشت **۴۴۴** جو تفت تیغ شهنشاه صفت شکن در جنگ
و یا فوج از حشم کدورت ناختن برید جرخ کرد ند رخس ایشان جناب
ندیدن و شیر سوار کردون عبارتم سمند ایشان لشکا فتن **۴۴۴**
و قوم مثل من صحو اکرام **۴۴۴** و خیل مثل من حملت خیار
بیش از طالع انتاب بر طلیعه سباه کفر رد **۴۴۴**
در صحر که آمد چون خورشید **۴۴۴** ششیر زمان هم از بکامی
و بارح از دما بیکر شیر کردار بر زمین و یسار حله می آورد و آن نوک شان خون
افشان سر کردن کشان بجای بوج می آید **۴۴۴**
از حق مع مملکت زان سرور چون الف **۴۴۴** تله که تافت را کاف کند که طمان

مهر

وإذا ما اعتطف القنطرة حسبتها ۴ صلا تابطه من برضار
وكره ان ذم من نادده بسير زمره وكنيد ز بر جدي رسايند وچشم خورشيد
نوراني بدرد بعد كونا كود ايند ۴
وكانا نشتت حوا نرجيد ۴ للناظرين اهل في الجلمد
وكان الطرف الشمس مطروك ۴ جعل الخبر له مكان الابد
جوابنا سوده اهل در كود انبوهي ۴ محمد ضربت ز روح او عصاره در دست
وتع آسمان رنگ كره اهل در حيفه بر كوشش جبهه نويد ز در سخي بهلا آرد
و بجزر آكون كه اتش از نيزي اوز بهار خواست مع خون باوج جرخ
نيلكون رسايند ۴ ۴ ۴
جندان بهخت خنجر تو خون د نمان ۴ كاجراتي خاك تا بتركي جمله برهم ست
تد سوزن شير الجبال شولم ۴ نكان بنه سبه الخرياب
و جوي على الورق الخج القاف ۴ نكانه النار في الخراف
ويختم نيز ديه و در حتم اعلا و جون چشمه زره و بر وزن خون بالاي
كود و هوا و زمين معركه بار و اح اشباح كشته مشيون كود ايند ۴ ۴
تمتني كه بور و عا توان كفت ۴ كه از زمين و زمان سر كشد باستقلال
تمام اقامات القيد سيفه ۴ وعانيد لم تد رايها القيد
و خسرو شير شكار بفت شمشير سبه شير سوار فلک مي سوخت و در ۴
صف بيكا ز جوي لعل كود بخون آب را ۴ اتش كار زار مي افروخت
و در ميدان كار بران خاك جنگالي و دري و در صفت ۴ سمند بادور ۴
نار مي تاخت ۴
تو كفت ز جشك سرشت آسمان ۴ نيا آمد از تا حق يك زمان

المجرب

الحرب توش والباس مفت ۴ والسيف عزيمته والله تافه
عدو شكور و درستم جهان كشاي جوايش ۴ خرد برست چودستان هنر ناك جونيوم
و دوسه جنگ جوي شير خوي دوت دو روئي آرد از رخ كوبال و تبرزين
ايشان عارت اذ اذكت الارض دكا بيلامت شيد و انجمه بيلان برسير
آكار و شير الجبال سير او دشمن من كشت ۴ ۴ ۴
چنين بود تار و ز بيكا كشت ۴ ز شب دامن روز كونا كشت
چود رايه تعوان زمين برود بيد ۴ در و چشمه ز دوشيد نابديد
دو لشكر ز بيكا كشتند باز ۴ طلايه مفت شذ شيب و فتران
الارب اعلا عزام فاذهنوا ۴ فعا و اومع فيما ليد غيال
وفي الخيل عن ماء الخاضع عت ۴ و من التي ماء النفوس نكال
و تدن من فرساخن صوامم ۴ و حطم في لها من الال
بودن دكة الهند و من عريضة ۴ و تير كن دره الماء و من زلال
تجازه بالونب كل طمسة ۴ تانج في فها دم و ن وال
تبات به الاقوان حق نجابات ۴ كان ثقل الفيلقين جلال
و دوز ديكو كه خورشيد سوزن دكار از سحر سيم كار بر آورد و رايه نده
بيكر بر كنيد لاجوره باز كشاد ۴ ۴ ۴
بر كشيده آفتاب رايه نو ۴ تادم جود خاك تا زمين
و كاتبا الشمس المنيرة ابدت ۴ والبدن يجر للمعيب و يغرب
مخاربان لنا من صاعد ۴ من فضة و لنا من مذنب
منهم كشتند اذ ياز سبيد مشرق ۴ بر فلک طافوس ز كين بر زمين خيل غراب

جرح كهون سره شب را بيلك ز سرخ ۴ معر كالا ان كنيده اند و جوجم افتاب
نور آل پوتاب دوز بهلا شد ز كوه ۴ دوات عباسيان شب بد يرونت انقلا
ز كوكبون ديور بته كوين برافت ۴ از ميدان بونه شب مي برارد زوناب
يانه كوين مي كشد بهر رقاب سنده وان ۴ شاه عالم صيردم شمشير صندلي از قرا
باز لشكر كفتو ضلالتا جيجين تمام كود ۴ بود ند و قتال و نزال راساخته و كاده
كشته كفتي ان قايت حرص مورد جنگ بيوند از حيات ابد بر بده اند و از كمال
شه موقت كار ز او با موك بيوستكي جسته ۴ ۴ ۴
كاهم يردون الموت من ظار ۴ و يشقون من الخلق و يحانا
مع جوسوسن كور بدهمدي بوميان بسته و بيان كل خبر مي رخ خين
كشتي خون شسته و بشكل تركس جشم شوي بوله جنگ و جلال محاذ
و مانند كل احمر سهر لعل بيكر بدست كونه و بگردار غنچه نوک بيكان بخت
و عد وان تير كود ۴ ۴ ۴
مه ساخته نوک و خندان جنگ ۴ ز كفت كوك در جرم بلنك
نوايس قوالون الموت اقدمي ۴ دليس على غير الواس مجال
لهم اسف يزداد اثر الذي معني ۴ من الدمر سلا ليس فيه قتال
بايد يهد السمر العوائ كاهنا ۴ يشب على اطراف من ذبال
و ما كولة الاغمار مرهه القوي ۴ تراها قراي دايه وضعا ل
حكمت روني البين الحسن و فعلها ۴ و ليس بها الا النمود مجال
وحاد عليها الضرب والركض بولا ۴ اضربها مطل و طال سوال
نليس اعند من الدم تافتي ۴ و طرف لهما يثير حلال

معه

بجانب از دوزخ

و خسرو و قشاشان قدر امكن كه شير از ييم اوروين در بيشه همان كود مي
و عقاب از قوس خذ نكش بواج هوا بر انداختي با تي جندان اضار دوت
بر صفت كفار تاخت ۴ ۴ ۴
ردم را ييم ترك تان بود ۴ چون زنده تان ياند بر تان يكي
يشي صلي الموت مجديه اذا ۴ كان لفق الموت كويه المصطفى
و مثل الحيت لدرنا لسا ۴ اصد عنه هنيهة ولا انثني
و لوحني المقدار عنه هنيهة ۴ لرايها او تسبح ماجحت
تعد المنا يا حيا يا امي ۴ ترضي الذي برضن و تاتي ما لقي
و عبادان كوك خاك بقيه انلاك سيد و دوي زمين بمره آراسته و چشمه نيز
شيد بيكره انباشته كود ايند ۴ ۴ ۴
بيوشيد بهنا مامون بسود ۴ بيد خشك دريا و جيون ز كود
و ارض كنت املاء صا حالا ۴ و جوكنت ارجيه غبارا
و اصناف لشكر اسلام و كفرد ايره كودار هم كوك كار و ارميط كشتند و انواع
سياه ايمان و شرك بيان امواج دريا بويي بيكره بركشند ۴ ۴ ۴
چون داييد هم عمر فروشان نبرد ۴ جان شيرين بهما كود بهار و اوعا
نيز زن نود ببرد جسم از خورشيد ۴ آسمان دوت بپوشد رعبا بهجا
كن معرا شود از رخ سم بيل سان ۴ و زش شير دلا ن كوه نايه صرا
اهل مردان در جنگ و ايه نو ديك ۴ اهل كودان اذ و بهاند شيلا
كانه الليل لا قرب ولا بعد ۴ محي عليه ولا في ولا علم
تمدي الغبار اليد الشمس كاسفة ۴ كاهنا فيه سريون بيكنم
شق الغضنر كجاء الراح ۴ به الموت يفرح احبانا و سلم

دخو

و پنهان آسمان کون سیل اغواش بر بجزایر برود و براند و بسط پراش سرگشت
زین خون رنگین من کرد و بخت و سبیل کو بر خاک تیره باز کردیم داد
آدم رنگ کلد خاک را بلان خضر که اندرون کمر بست صد سیدان
کان الدم الجاهم و العنا صحت کما البلدان دیشی لمظان
فلو طرح تارب العیش نیما لما خافت من الحدق الحسان
ونا کاه از کشاد اسل ضلال جنگ کوی مثال خسرو خسته شد و از مبارزان لشکر
اسلام و مجاهدان سپاه حریف تنی چند در جبهه شهادت یافتند و آیت ان الله
یحکم ما یرید موکلان الحکم الاله شد
کانه ملتی لیلید بکرة و قد جالت الابطال بدن المشاعر
تبار فخره شکر فی شهید ازاد بر سر یک جو باران سیاه خون ز چشم آسمان باران
بلایین حله پوشید بر سر سوک حور العین دل کوس و ساق عرش زان قاتل طایف
تکلیف احوال و لدرج رسته و الخلیف من بعد الصید حبیب
وسران العین حق مشکوف و معاین شد و صدق قول تداننا و لیل علینا روشن گشت
خودم علینا و یوم لنا و یوم لنا و یوم لنا و یوم لنا
بیک سان نکرده و بهر بلند کوی شاد دارد کوی ستمند
من یزویا یزویا به و الدهر لا یغتر به
و خسرو از لجه دیار جنگ و شعله آتش و غا و الموت خویان نظیر بلایست بیرون آمد
جو عشاایش پاک بزدان بود دم آتش و آب یکسان بود
خروجت منه کالشهاب و لم تزل مد کنت خراجا من الفخار
ولا ین سیاق در بیت که کوی ناظر راند ریان شاه جهان گفته شده است
همه درین سبک نظم افتاد

نویس

فر به اسفیت غلیک مد وکت سپهر او تهاة افحسام
و ضاقت خطه فخرت مضی خروج المخرج من اسرار احسام
و در اثنا این حالت سپاه خسرو را که از بسیار کت غل و عدت و و نور مد
و مدت راه بر صبا و کلبا بسته بودند و نهان فیم و محض و هم از استکشاف
واحصا و صد و سیل سق آمله یز ایشان بیوستند
لشسته از بر هر بیک کوه تن ده تن همه ناهن پوشیده و زخوردن
بران مثال که بر تو دها خاکستر بیای کوه زان کشت سوده و آبنا
بخیل ان ماله آخر اذ اما تر کین له اول
و یغضب شمس الضی نورها من لیلید ماسع الارجل
و بیک فرستکی اجبر بر تولی کردند و در غن کاذب و خیال ناسدا ایشان
جنان بود که انصار حق دست از ان و ختن آتش بیکار بلدند و پای ان مقام
کار زار باز بسخت و ان موقف جنگ بهلو می کنند و سران محاربت
ببخت و روکی ان صف کار دیگر دارند و از میدان کین لشت بهر می کشند
و عنان از حصار برود بر تانند و سپاه اسلام دل بر جنگ و بیکار بخاذه
بودند و چشم انتظار بر راه حرب و بیکار و کشاذه و از میان جان دلا
دین کوی محاصرت بسته و عزم بر بیفتان فتن سبیل الله فیقتلون
جزم کرده و بقضا ایزد ک لقی الله امرکان مغولا و ضا حاذه و اطنا
خیام معاونت و مطا هرت در هم کشیده و چون ماه سپهر سیم اندود در درو
آورده و چون مرد دست بقبضه شمشیر خون اورد زده و تازیان باز
حرکت آتی سرعت خیزان دم خا لاسم
دشمن چون تافته بند برایشش شمش چون ناهن بولاد هاون

جهان بمنزلان اسد الدین ارسلان قل نصیر الدین حسین و غزال الدین بسر
مودج و شرف الدین محمد حرا که از اس و شکو ایشان دل حد براج نکل
مخترق شد و مغز در سر و چون نقش در کاه کلاختی و جان دقت و دگر
عاج کبوتر در مضارب اضطراب نمودی و خروج جنگ گردان رانی راه استقامت
طلوع پیش کوفت و شیر ثابت قدم ناخن در جبهه نهان کردی و سنبه دودله
شیر رنگ آمیزکی و صفت درویشی بکذاشتی و ترا زو راست جشمه بای
سنگ از بله اعتدال بیند اختی و کزدیم جفا پیشه نوش از سریش ریان
کردی و توس تیراند رجان مذاقی ازله فرو آوردی و جدی خاک
طبع روی در دروغزار تلک کشیدنی و لا بواب از کودش جوخ در کای نمی
ما مذکی و ماهی سگ دل سرا ز سپهر سپهر بر نیاوردی
هزار لشکر داری که صریک ز ایشان فز و نرند ز درو سبیل و از ارنیک
زما سیرت دریا صیپ جرخ توان سبیل رایت به خرمشتری نوسنگ
بخرم رخ ستاره سنان آتش رجم بجهر دود لیواند و افکنند از تلک
من کل مشع اخلاق متبسم الخلیف ان ضاقت الاخلاق الخلیف
بعی به البرق الماسه نوس فی صوة الموت لانه رجم
تلقت الرماح بصد و منه لیس به ظم و عادی جواد ماله کفیل
و مقارن وصول ایشان قوس خورشید از خوشه کندم ببله ترا زانند
و جهان از فضل تیر ماه بسان تیر راست با مستاد و طلبه لشکر سربا تیغ
از نیام کشیدنی کوفت و مکر سپاه دکی دست بخیر افراختن بر دروم
لشکر کشیدن او و حکام تاخن در آمد
تد عاده بالمر جان اوتی ستمدلا طلق الامتایل و الاغصان و البکر

مجلد

تعال الروض من صغر مخبره * وكان محتال في خضرم الاثر
ای عجبت بختی کز اثر لاله و غول * کفتی آموزه مینام و سجاد است
ثم غادف اوراقه لظفر منفر * مناثر بالرياح السواف
وكان الادوات يهادنا * نير * ثم افان من يدك حياض
جون كفت بر خلق داف زركه محشود * شاخ جون شاه و كواكب سوت شامین رود
و در منتصف صغرسه ملاط و تسعين و خمسينه خسرو جهان كير از خطه
اجمير كصف فرمود و باصناف ختم و طبقات متجذبه و كين بفتح راي نرواله
نهاد و هذا الى الكار حياض كالم * بنوا بطين حية و ابا
عفن الفضا يجمع و سمعت * ببا زعم نعشوقه الحريه
و جون بهای رایت خورشید فرسایه بنهر و نول انداخت و بار اعلام ماه
بيكود و هوا آن قلاع معتبر كه قصور قبا صره بيش آن دم قصور می زد و پرواز
آمد ساكنان آن ديار كوتروار از حبيب عقاب صولت خسرویت روت
بهزيت نهاده بودند و بسان مرغابی از شكوه شاهین قهر شاه راه كز كوفته
و از بيع جان مركز خاكی كذاشته و بيش از وصول صورت نصرت كه
از فزع قهر و شدت غضب اوست * در دل كان يار هار خون عقد
نصرتك از شكوه او جو برآمد * كردش جرخش لقب نهاد و مرد
هيچات روح و عجم بفوارس * في الحرب لا كشف و لا اميال
و اين دو قلعه را كه سران سوزين جرخ كذاشته بود و مرغ پير بر سايه پرياله
آن بيگانه بهيلاش كفتي كه در زلف جاو * فلك جشمه و چشم ماهيت ماه
مسكن جعد كرده و از باق آن كز زياره ناهيد و تاج خورشيدی سود و سر
كنك فرزند سايش كه از يام نه فلك من كذست

نشد

نشد باشد از ابر پر رفته تو * كذبت نامش از ابر پر رفته تو
كرد بر آورده و ديوار و خندق آن كه چون كوه شاخ و رايح بود و بسان جهم
زلف و عظم * جو غار بر ابيغ ياركت اسبيل * جو عراب موسی فراش مجو
فاما صغفا كرده حالي نص بخون بدم بایم بيم نصب العين شد و در
ضمان اقبال و طلال خيال بنشور رفته آمد *
چو خورشید حق رفت شاه جهان * سياحت جرسياه جگر آسمان
تاشی بهيتان كان جسمهم * لم تخفها فوق السروج قلوب
و بر تاتر منيان و اصحاب اخبار اعلام می دادند كه را آن و دارا برس لشكرت
چون ذرات اثاب بسيار و بسان قطرات سحاب بن شاه فرام آورده اند
و در باغ كوه ابر بسان جون كه آهن پور سرده نشسته و مستعد جنگ و جلا
و بهيار زدم و قتال ايستاده *
بياذ جود يوار بر بایست * سواران در آند شيد از جای خویش
كروحي تكوشش میان بسته تنك * كروحي در آسایش از جگر جنگ
سواران خوقل القوم سبت رونه * با سياهم حتى صوت فقط طيرا
و كاتو الكاف اللبث لاشم موشا * و لانا قط الصيد حتى تعفرا
همه چون شير و بيلك قوتی بال و بزرگ هيكل و بسان بلك و تخك خا
دل و آهين جكو و مانند پير و كوك الماس جنگ و بولادير *
سياحت جوا شفته بيلان مست * همه نيزه و گز و زور خجور بدست
كوفته سبر ما جودم تنك * بر اكله بركستوان بلك
بهوشيل جوشن سران سياه * زماهي بشيره سبيد و سياه
يك سحر ختان ز كفت كوك * هم از مائه اصاب خود و بر ك

فخيم كذا المرو الا بطل فنه غيل حسته اسود
سلب الشمس ضوما بشوس طالعات انلا كفن حد يد
عارض كذا جلته بوق البين حبه بالضميل المعود
و خسرو كه روح كبريا و كاهي بسان كاه و شمردن و نوک از خرم خاک بر
بردي و در ياد حيل منگ كاهي كوان سنگ سبك شمردن و نوک بيگان كاه كذا
از سبك خا با بكن را بندي و بفتح صاعقه فلك الماس و ايلال صغره ارض صابر كوفت
سيم سيمانه او بر سنگ ناكرد و كز * مجو سيماب الرمشش سنگ كود دي قرا
تير سيم اند و ديگان كورند بو كوك سبك * جون عرت سيم از ماسم سنگ در آتشكار
وايض طاعن الحدد بر عد متنه * عفا عزم منه اضيق من الضل
عليه باسرا المنون كا غيا * على مغربيه انزل آية القل
بيض نفوس الصيد دون * و تطف عن مطنيه في مدراج
باحسن ابني شهاب زخم ثريا كود سيب خبيب در ياشكوه كذاشته از حد
مصحفي و عد محصن بل امن كوه آمد *
لجب يظك به الفضا مفضلا * يدح الاكام كاخن صحاريت
سوارانش تيف و سباه آهن دل * حمام صاعقه بار و سنان كوا كرات
و سوار و بياذ و خسرو اله و اصناف لشكرا هند كه او هام بني آدم از قصور
يك فوج از افواج في نهايت و املاذ في غايت آن عاجز آمدن و انلام
اقليم اهل عالم كه لو ان مافي الارض من شجرة الا قلام بكنايه مثل الكنايت
و ناقودن * كتاب للمراقب مبادت بملها * نكل كفت اقراها و ابدت
سياهن از نژاد ديو و تودر جنگستان رستم * كروحي بر نهاده خوك و تودر حريشان
از براهي تعال و سكون از راه ده نك شستند جديك نوبت رايه خلايكان

نشد

و جوشش شفق کل طود کانه خورشید ریاخ و اجرت غصنا و طبیا
و کمان بردند که از شوکت و پاس ایشان خوف و حراس بیاطن حامیان حوز
اسلام راه یافتند و عیب و ذریع در غنا بر حلقان خرم دین متکین کشته
بشمارند که بیکشند و شفق ترا کوه دن لیک بر کلاه از سودار
و دد لشکر کینه جوی چهار روز و روزی در رویت آورده بودند و بنظم اسباب
کارزار و ترتیب ادوات بیکار مشغول شده و شب یک شبیه سیزدهم ماه ربیع
الاول رایات مد بیکر شاه بطالع سعد از منزل روان گشت و با صدا که الما لک
من فی الما لک بشکر کا و کفار رسید و بوقت آنکه خسرو سیارگان کانه الما لک
فی کف الما لک جگر لعل بیکر از افق سمای بر آورد و سپهر شکر فی از سپهر
نیکاری پیدا کرد

والشمس موصد مجر کانه ترس نعلبه کین راج
جوسر زرد از تیغ کون انساب جوز دین سیر کشت رضار آب
مقاتله در مقابله افتاد و سپاه اسلام چاهها باد روزه ابلهاس خوب بدل
کردند و بر بیاط آورده کاهسان بعینه شطرنج صف آرای گشتند همه چون
نیز تمام قد و مانند تیر راست انگشت و بگردار کمان سرکش و لبش سیر
تراخ سپیده و مانند کمان تیر حنکال و مشابه سنان رده و ده خصال
و بر مثال تیغ بخون جهنم شسته و بسان دشته بخت کشته و صفت
دو بین الماس اجد در سلسالت همان و بشکل خود را من رده در بانی
مجزت کشان و بصوت غنیه جوشن پشت بنشین باز نهاده و معنای
حلقه در صفها در هم یافته

ولا ذل محتویه ملحومه علی ضرها ینضم المقسم

نکته

موصوف

یکایف نوح التنا فو قما فجات کما خلق الشیم
مهر کنش دردم آن مای و بیکر معمه پاران و آسن کذا و جوشن در
معد کلند و اندر خاکها ممالک معمه نهاده دل اندر شانهها خطر
و در پیش چنین لشکر کجرا و نامدار و حشمی کن شک در یا مثال لشکر شرک
سردایان کفر و ضلال با دج کبرای رسانیدند و مانند ثریا برین گنبد خضرا
تلب و جتا و راست گردند و میهند و میسر را بر سیم و آیین زیب و تزیین دادند
و جنگ را ساخته و حریف را آماده کشتند

کا لیل الا ان ثوب ظلامه من عشر و نجومه من لام
تلقى الدیم من یضه یضی کا یلقى الضی من نفعه یظلام
بن حوافی بیکار و کین شاه جهان بدل مخالف کفار و دین بیفامیر
تیغ مغز شکاف و مغز دیکه کلا ر بنین شیر شکار و بیکر شاه شکر
بش جون کوه و لیکن نیات کوه سنان بیک جز باد و لیکن نسیم باد نهر
معد چونیزه کمر و کین بسته و بسان سنان در کوه جنگ این حدب انزو ده
و معنای تیر در بند بر آید دلی راست این شاه و بگردار کمان و وقت کشاد
شست جفا پشت خم داده و بشکل بیکان از صدمت سوهان شیران و غایت
آمده و لبش سیر سپیده هدف تیر کینه ساخته و بر مثال تیغ در کرد گشت
جود عیار و جلای برفته و مثل خنجر از آسمان میدان دار و بیکار کومر
شجاعت بر آورده و مشایخ جوشن از خیم و کین چیر ابرو بر هم افتاده و ماثل
نه از حر جوش و شره کارزار از همه تن حشم شده و نظیر خود در زیر
مصلحه کوبال اقبال زده و کشته و مانند کار بر سنگ نسان آسمانی
تیر کون الماس یافته و بصورت کوه کانه چشمها بطعن و ضرب کشاده

کفتی آسمان از غبار و چون زمین لباس اغیر پوشیده است و زمین از بولا و بشت
بسی آسمان جوشن در شده

مطارد النع بلا سیاف حمله و للضی علی عوا التنا شعل
ذکر آسمان در سیاحت شده ۳۰ جوشن زمین پشت مای شده
برنده زتن جان سنان اصبیب جوعشق از دل هر جوان کوه
و شمشیر ضحیرانی سیل خور بر صفحه نیکون می راند و خنجر نیلوروت
ار بیکر ایلادش آتش می افروخت و نواح دلیلی با حنجر ککیان را زنی کفت
و شل صدی در سر سوزان راه می جست و کویال تارک شکاف بر دیال
کردن کشان می کوفت و زمین سپیده خد اسب و سوار بر یکدیگر می دوخت
و خند که جهاد بر دروغ و زیارت می نشست و بیکل موت شکاف از اهل دلب دین
کان هدف می ساخت و دین خطی از جگر دلاوران سیراب می کشت و سنان
جان شان در تن صیدان وطن می کوفت

بپونقاده سران را ایل زجان و زدل نرو کونده یلان اجد همین و بسیار
صمیل اسب نکرده در آسان غلغل شعاع تیغ نهاده در آفتاب انوار
سوار باز و درخ بیا و ده جنگ بیا و ده با سپهر و تیغ در کین سوار
بلا من سهم جتک در زده اقبال بجهت کرمی داغ بر زده ادبیار
رحان رفته سوار و با غنوده رحام زخون کشته زمین کونده نگار
و الطعن سرور و الارض واجفة کاخانی نوادها و هد
قد صفت خدا ها الهام کما صنع حلا بجره الخجل
و الخجل بیکت حلو دعا عرفا باد مع ما یحقه مقول
قیاد بر نجات و سوار سپیده خیم حسام برق نروغ و ستور و عد صمیل

جوعشق در سر مردان کویه تیغ مشق جودم در دل کوهان کونده کور و زمین
عون ماه شد جعفر و جعفر خفیب بیکر تیر و شله و دیه ستاره کجیل
پسته دیم بیان و کساده تیر و دهان بصل جان مبارک و محرم خون تیل
و از وقت طلوع بیکر دین آفتاب از افق سیم سپاه حلقه بر تدار ارتفاع او
نایز بیکار بالایی کوفت مانند یک خط خفیف الخار که آتش بیا کار نور و شست
سد رفته از دوزخی قرون که شد بان سامان سه می کنون
خاک اندرون چکیان مجرمار کشیده زبان ازنی زینهار
زبس حسم حسرت و خند تک دوت شله بیل مانند خاد بشت
زهر و نکل و هند و کین بود است جهنم سر و نکلده جهنم بانی و دست
رین رفته چون با کل آخفت جوجنک سبه با ده زو رجیت
نهم من بین معجز و سیف و معنوس نور و اصداد
و آخدر و جف الا جفا منه بخاد مایر و لک المصاد
نکان له سواد الیل جارا و من الجار للطل السواد
محرک طرند و به لوب و میخ طرفه و به سها
ادا ارنف الکرم فی قلته اقص علی جواحه الجاد
ای ان ملقی الحفنان منه کان الهدب بیضا قناد
و الخلیع سیوفک ان فیها اذا انصبت رعب سفا
ولست بواجده لم خفیرا این بیروفا او د اد
للقون الضلوع علی حقود لها عقیل سمهم انقاد
و لشکر کین و ضلال از ملت جنگ و جدال بشت بهریت دادند و از پاس و سوار
لشکر اسلام روی از میلات سبیز نمایان کیز نهاده و از غایت سرعت

و بسان صفه حربه جی منوایه شسته
 سبرها در آورده فاهن برکت جو ترک از بس سرگرم کرده و موت
 بنواد اغایت غنود سیونیم عفا فاجال العباد و خضور
 و اذ القوا حیثا تیقن الله من بطن طبر تیره و محشور
 لم تم فی طلب اعنه خیلهم الا و عمر طریق هام بتور
 و زنده بیلان کوه میاذا بر نهاد سبر و بیکر شهاب جبر صاعقه هیت برت
 صوت را بر گشتوان بر افکندند و خرطوم ثیمان شکله ایشان که کفتی جوکان
 هلاکت از میدان سحر کون مرمی دیور و پای بند نسوین جرخ و دلم
 حوت فلک می شد و منطقه ترک معرید کرده و طوق هند و با سبان اسنان
 می کشت و بسان و شاع و فلاده و بر جود او کور و نثری می آویخت
 جبال جنگی در دو کیش روان که بزخم بروز و حرکت از بیخ برکنند جبال
 بش شکسته می مانت زمین را بست مشک خسته من شیر که از ایاک
 دلک الاوف من الفیل سوکها لیل علی مضیات یدید و روا
 حوص العیون و افاض الیناب سبله الخراطم مشخرات الدرکت
 و ریای میون و اعلام سما یون انداخته شد و شکل صاف و بیکری کارینند
 کشت و انواع لشکرها در حرکت آمدند و از جوانب و اطراف جنگ پیش
 بردند و شریکها از حسیض خاک بدروه افلاک ترقق کرده و نایه کارزار
 اشتغال و التهاب بدیرفت
 و حرب لوان الله یرمی بحرها شامیخ و ضویق ز لؤلؤها جنودها
 تسعها ابطالها بصوا رم علی بضات الحدید حدیدها
 و مضتو الاطراف حرکوها سریع علی نفس الکین و رودها

جوسلطان حرب نریاید یک در یابد یک که خون دیند بالاید زیم موج او ثیا
 سر مردان مردم کش در آن در یابد ف باشد جو سجان کشته خون بولب جودا ند و صدف
 بهارش کور و موجش سز و کشتی آب و کف جو منکش روح جان او بار و مانت پیر زریکان
 و ارسک خون دین زنده بیلان جون بوزمین معرکه روان کشت و هوا آورد کا
 از هیکلان کون بیکران برنگ نیک شد
 زمین را هیکلش شد چون سکت در هوا را قامتش قد چنار دست
 بتی چون کرده کوهی در سلسل بنگ چون کرده باذن در عیارشت
 و از عباد سم اسبان جشمه نور بخش افتاب پوشیده ماند و صفی ماه بسان
 صحیفه اعمال اعمیان و در محشور سیاه کشت
 بران کرد و هوا صافی ماواز نبرد بران خاک شد کام مانت ز کرد
 و یوم النطل الشمس فیه رویضه لقع مجلباب الدحی مصیب
 و از باد و کرد هوا صافی چون جهی رنگی و رخسار حبشی تیرگی یافت
 و جهان در زیر برزخ و اجنه غواب مخفته ماند و سر و ارسلنا علیهم
 ریحا و جنودا لم تروها ملکوف کشت
 و یوم ترا ای شمس من مجاجه نطلع اسرار الصوت من ضایرت
 و صغی الوایات فیه کانها صغی بجواشها قوادم طایر
 تبسم حتی احباب جلباب نعه بمر و نه یطوق و داء الدیاجر
 تقی و راء اللثم کالشمس اشرقت و راء غلام للغزاة مسار
 سناه سنان بود و خورشید تیخ فاهن زمین بود و از کرد میخ
 تو کفتی که خورشید در برده شد زمین زیر نعل اندر آورد و شد
 هوا کشت چون روی رنگی سیاه ز کشته ند یزند بر دشت راه

مهم

وکل عجات رکاب از عنان و شیب ان تران نشناختند
 دور کار تبریک یک شان نبود **۴۴۴** معیان پاکیش من انداختند
 بفراغ اعدای من منایا بسو قضا **۴۴۴** الیه سیرت من یدیه استعارها
 مرد شنی که فتح تو بند بر جنگ **۴۴۴** مغزش رهیت تو بچوشت در استخوان
 و بیشتران سوزان لشکر صند در صفت جنگ **۴۴۴** و بیگار اسپر گشتند و قریب
 بچاه هزار صند و ستمیو ابدار بایش دو رخ فرستاده آید و ان خسته و کسه
 حصار نبرد پاکوه بسته تساویت بدیوشت و سر کردن کشان در بای آب
 چو کانی بسان کوک کردان کشت **۴۴۴**
 نغد و حصید اللسیوف بکفم **۴۴۴** اطرافین و قایما حصید
 تفتش زکله سوری مغز دشمنان **۴۴۴** سرتین جرخ را جو بای استخوان
 در برک در بر عم عدو صر صرا جمل **۴۴۴** نوروز را طبعیت فصل خزان بد
 نزد امتی دشت از روی حاصیت **۴۴۴** رنگ از بیرون جوشن و بر گشتوان
 و از موج خون حمله صند و صر هیتم رنگ لعل بد دشمنان یافت و مستند
 سیمای ناضق سخن ششم سر منی ارتقوان و همزمان گرفت و تیغ نیلوفر کن
 جلاد خطه تیغ بیکر کلار و لاله زار بد برفت و قیام مشتق شهر ارمیلان
 چهارم با دختی و عنانی کست و یار ز دین را مشکر روات سیم باب کل
 و کلغوبه یک یافت و دوا ز دین دیو بارگاه دوم بح نای و عقیق ملاب
 مشحون شد و جامه زرنگار برید ایوان اول بشکوف روی آلوده آمد
 و بخار حار خون با وج جوح سقلاطون رسید و جوشن سیم اند و دماق
 ارم خون برنگ طبر خون کشت **۴۴۴**
 فرودنت و پر رفت روز نبرد **۴۴۴** مهابی نم خون و بر ماه کرد

تو کتم بین مصوع تراپید **۴۴۴** من الداء و محضوبه وایید
 از بخار خون خضانت هوا بر کله **۴۴۴** فی مزاج انجم استلاد باران یانده
 و بایک کرکان نامی ده دلیزکت از کبر سوزد و در جوح نیم افراشته بود و در
 بایک به رودکن دشت هشت براسب هوا و هوس سوار گشته و در
 شش رخ و اندیشه بچ هوا س او محبوبین مانده و بر لباط آرزو و امل
 کبکین چشم چهار کرده تا بتجیل سه منزل دو اسبه بکند و در میدان دار
 و کبر با خرو و شیر کیم عنان شود و دیاه واریش بحریت داد و روی بره کبر
 مخاذ **۴۴۴** و است معنوا و لا اسد **۴۴۴** و مقیت منیر ما و لا عدل
 در پیش حله تو کجا ایستد عدو **۴۴۴** و دیاه راجد طافت و در غنچه ترست
 و از بیخ تیغ شاه جهان کبر کرد و تیر از کمان بیرون شد و از ترس خنجر
 خسرو صند و مانند کپورتان صوت عقاب ز میدان کوفت **۴۴۴**
 ایا یاد شایستی که از بیخ تیغ **۴۴۴** موش سود در درجه ماز کر
 ناداسه رسته و اذا اسد **۴۴۴** سلت علیه سبوتک الا حکام
 سود عجب ارسهم تیغت **۴۴۴** آهن بر صد زنگ زرنگار
 و همه راه آب شور و خار میلان راج و یحان شمر و جنگ و خاره در واقع
 و بستان شمر و کفی ان سوبانی چند از اعدا دین بود و یک نوار تنگ روز
 بساط خاک طن خواهد کرد و از نسیب شیر شاه حریت از زمین آورد
 گاه بفلک ماه برد **۴۴۴**
 برد سه مار دول بخران سوز **۴۴۴** کند کرد او خنک بازان در این
 بجو الوعیه حق تلوب الاعاد **۴۴۴** مکان القتال قبل القتال
 در یافت بیت هزار بوده و بیت و دشت و خنجر یک غنیمت افتاد

و موافق بسیار مسلحان قیاس که در خد و عد و ضبط نباید بدست آید
 للسنن بالکفر و القتل ما و لو **۴۴۴** و الحرب ما جمعو و البار ملزوعا
 و بسیار اسلام از پس شود و جواهر کان بسیار و عجز استظهار شد و از غنایم
 فی انذار که لا یحیی و لا یوزن و انکر دین نیار گشتند گفتی ابراب خزان ملک
 کیتی در بگشاده اند و د فاین محبوه عالم بوقت عرض آورده **۴۴۴**
 کو صر تیغی که مر صد بحر را کون ملاد **۴۴۴** کردن و گوش همانرا و در روز بود کر
 لم نیل تحت سناها من سنا قهر **۴۴۴** و تحت عارضها من عارض شنب
 کان فی قطع اسباب الرقاب بها **۴۴۴** الی المجد العذام من سبب
 و شمر و و الاله شمر برترین دیار در دیار است و خدا کانه اقلیمی در حرم
 ملکات افزود و خورشید انعام و احسان پادشاهانه سابه بر خاص و عام افکند و عالی
 در بنا و عدلت و سابه یافت آمدند و در وضعه شرح و ست با قرار و انوار اضافات
 و امتیاف حال گرفت **۴۴۴**
 و عزت رقاب الشوع من بعد ذله **۴۴۴** و ذلت تلوب الشوک من مشوه
 از عدل پادشاه جد جبر است خوبتر **۴۴۴** کو عدل او شود مقتی علی الدوام
 هم شرک را طوار و هم شرک را زوال **۴۴۴** هم خلقت را ترا غیب و هم ملک را انعام
 و رایات فتح و پیروزی سوز بواج سحر بیره افراخت و آیات نصرت
 و بختیاریت بود و در موهام نگاشته آمدن **۴۴۴**
 و اخلف الله للاسلام نصرت **۴۴۴** و ان قلب فی الآیه الام
 بار نقاش مرغ سعادت بر زبان **۴۴۴** طوطی دولتش شکرت در دمان
 در سایه کوا و بی آسایش ظن **۴۴۴** و زبانه سر بر وی آرایش جهان
 و بر عتار ملکش نصرت کیاد **۴۴۴** که ازین کرب نایدش انجمنه سان

و در پیر روشن ضمیر که ماه زود سیر از سرعت کثانتش انگشت تیغ کز دین
 و تیر است بد پیران غیرت ذهن صافیش بیان تفکر بدندان خنجر گرفت
 و زهره خوش نواز از شک مر بر خاچه او زهر و جنگ برنگ دکت
 و آفتاب کیم آرای از انوار لفظ در انفاش مهر از بساط ملک با ن
 جیدتی و مرغ تیغ زن از نیزکت الماس زبان او خنجر نفاذ و مضامینا ک
 و مشتری خوب چهره مش در دشتش پیش حدیث دره شکر نکودت
 و لعل بلند جل در کوب عبارت عالی او غاشیه بند ک کشیدت **۴۴۴**
 و فقی اذا هن الیراع حبسته **۴۴۴** عضاء غمره بصر مناصلا
 من کل صافی البرد یطق الایا **۴۴۴** بلسان حامله و لصمت راجلا
 صبر بر کلش در کشف مشکلات جهات **۴۴۴** چنانک نفع داد و آرزو
 نه در حدیث فکرش و زبده باد غلط **۴۴۴** نه بر محیفه عزمش نشسته کرد
 در کفوح نامدار در قلم مشکبار من آورد و کلماتی چون آب زلال و بحر صلال
 نظم من داد و در کوهر در سلک عبارت وسط کتابت من کشید **۴۴۴**
 اذا ارقشت یض الصهایف خلقت **۴۴۴** تطرن بالفلک ارضه الشمس
 و اب و انش انطیع چون آتش و ابش در خوی حجت من نشست و باذان
 غیرت ذهن و خاطر و باش خاک بر سر من کرد و غوام کردار از دین یار
 نکر در راه شب افز و بوی آورد و از کان قریحت کو صرهار تیغیت
 عرض من داد و بر محبت و انش صراف و از بقوه الفاظ سر من کرد و صراف
 صفت در سر من ضرب ضمیر در سینه زرمای من داد **۴۴۴**
 نکلها بختنه و دستخ **۴۴۴** میجر اسرار غیب در تریب
 از برای انظار طبعش جرخ **۴۴۴** عقید کوهر کتاده از کلیک

دجت انعامه ثم انجبت بوقت مصالح الدجج في كتهه
باللفظ يقرب نفسه في بعل مناد بعد نيله في قربه
جكم صاحبها خالاب سابه متدفق وقلبيها في قلبه
كالروض موقعا نوره وبيض زهرته وحصن عشب
او كالبرود لحوت عتوج من حاله اودشيه او عصبه
نكاها بالبحر معقود بها شخص الحبيب يد العين عيته
وخامه زرد بیکرش بر صغره بياض خال مشکين من مخاض لبر ودي حير
خط عيون كشيده در ميدان عاج دواسيه بيازه بسيرت دويدن وچين رعاش
روشن روشن بزل وخال شب تار من آراست
دو زبان بوسه زان بستان ناله كنان سر بريدن دوت تيره زرد بیکرا كنار
كه سير او نمايد صحرها مشمس كه صبر او كشيد صحرها استوار
جون بگريد زار باره جون دل لام سرنگ جهره دولت زشاذي نشا كنند چن لاله زار
كاه بقاص كمدني باني بر صحر ابرسيم كاه غواص كمدني دست در دريا قار
روشن سرخ جوان در دجج دوت وچم كه چه دارد شخص ببولون زرد وقرق بار
از سوشك ابرو عمواله دين با كتر جفت و زسير ابرو بوسه شب بار وديار
يا صغره صبيد الطرس حسنا اذا ما احتربل في عيونه
تواه اصفران غير سقم لكثرة اكلمن سود طينه
كفتي نوك كلك غاليه خوار و شيفته صحرها تير كشته است وريان خانه سيه
سار او عاشق دريا قار شده
شاه حقيقست كه خامه دواة لا اذ عشق است انك زبان در دهان
صبر چند زاهدست و تامل سرديك در عهد صفت تو شايد كه ان كند

بجها

يا عجب من حال انبوت كنع في عجز من المسك
نظم في الكافور من مسكه در ابلابك ولا مسك
وجون ديوت ديوانا شاه تحريف نامها ببرد اخ ودر صفت كيات ديم پراخت
بجاني آورد وبراين روشن دقايق سرف در آداب سخن آراست عوده
اكا ابيض القطن وحديته روض الرقي و عيونه ارا
صفت الى الدنيا بديع لفظه نكاها زنده و من سوار
واذا العلوم اشبهت طرقاتها نذره اعلام لها و سوار
نكرد داج قودان بگرفت اندرك نكند آنچه تو كوين عييت اندرطن
واعيان امرا و ارگان دولت بشريفات فاحرا اختصاص يافتند و از احسان
وعاطف باد شاهانه مهره وافي و نصيب وافر كشتند را ياق خسرو بيزون
چنگ در ظلك ظليل اقبال بر صوب اجير دان شد و بوقت وصول ركاب
منايون شاه ما نكند عام به لها بيوست
نكاردت او بر كانه خورشيد نشان نيزه اورد در دهان صغره نك
تدمت تدمت البدر لب سواد و امرك عال صاعد كصعود
و دوزخ چند براي آبادي و لايت و انتظام خيرات بزرگ شهر نزول فرمود
و المصاب ستر ابرو رفعت سر بجهار طاق فلک افراخت و نظام و فخر ارض
و قوام و اقتدار دولت از دجج حاصل آمد و از انجا عتبان مبارك بر حمت
دستني كه مطلع خورشيد دولت است معطوف كرد اند و جون بطالع
سعد مسير عز و جلال باز رسيد بر عادت در كنج نوال و خزانه جود و اضاف
باز كشاد و بدست زرافشان و خاير مجر و كان عشيدين كوفت
چشم تو عشيدين صد كنه كهر ابرو زنده و كبر بربار و نرفد

طام البليد وليس من اعدايه و غما لظفره و ليلين من احاسيه
فالتفت عجل ان يلم بارشده و اللقيت يفرق ان لطيف بفا به
واظها و اخلاص را افراع خن مني مختلوت غزنه مد الله طلالها و رساد
و در مجلس اعلی لا ناك زايد الجاهل موعج احاد و محل ارتضا بيوست و صغره
حال بزرور حسن غنايت خدا بكان في كدر مستند جلال جون آفتاب سيمر
آرامي بر سر ملك باينه باذ زينت و بها كوفت و روز برون آقا را كمر خور
روزي زينت در افضي جهان و اضع ترفيت كشت و در جيت و تربيت ملكان دنيا
خورمعت و ساعی باذ شاهان في افز و تاجه ان شد كه ناصد بربط نوار
نعل كيت وادع يان و كوشوان ساخت و كرام كينه سار را يته و جتر نوله
ساعت بدست صحرها افراخت و جهر روم بيش ركاب فلک فرساي پسان
كه چمت سبز آسمان عاشيد زكارت ببرد و ش نكاذ و غفور و جين سايد
صفت از اين آفتاب دران جون جيم جهره و بيكرد و بيكرو حايك سمين
شاه بر سر شمشير بستان
بوقت خواندن جز غنائش قصير و غنور قرا تو بديك تنج بربيان بستان
ملك تواضعت الملوك لغزوه قسرا و فاض على الجدار و كره

و بنذا و چند نوبت كه رومني و شن روز بوهند ز نشب تا ختن آورد
و تنج مهر جوشن سمين سحر جاك ره و نواج زدين هلاك سهر كودار
شد خسرو و مشتر مني را يتي كه بتور صحرها مشكل جرخ اثير من كشاد و بختن
تد بپر سر و شسته نقد پرمادي نافع و در آينه خياك صورت استقبال
من ديد و ان شفا امره و حساب فردا من برداخت

مفي

ماضي الجنان بربه الحزم قبل غد بقليد ما برك عينا به بعد غد
ارديه دك دامت تو مرور باسره سرك كه بوذ در دل اعدا بكشايين
المعنى برك بابل دامت كثر الامرين و را ك المعيب
كرو مجاهدت و قتال اهل شرك و ضلال بربيان بستان و همت ملكانه كه سر
رفعت در تيج جرخ بربن من سود و تقدم زينت برقه ماه و برون مني مخاض
باذ شاهانه كدر ميدان مضاكوت از بركات صبا مني ريوذ و بسرعت نفاذ
بر بركات بشي مني كوفت بر استخلاص قلاع صند صغره و كرا انيل
اخولحزم مشبوب العزمه رايه اذا كملت الاراك لا لا يتتبع
نكند على عام العيوب كاخسا له من و را ك الغيب مراكى و مسمع
نعزم باذ سيرش دان ملاه علم علوت زحلم كن طبعش بين قرا و كرا غير
كمن با حرم و محلات مني انختم اود و نغ مى از لطف او حيوان دمي ارجمت او صغره
و سيف عزم تيرد السيف هيبت بطلب القرامن التامور و محققها
و عتبان كمارك در شهر و سده تسع و تسعين و صغره بوسمت كالنور تافق
بطال مني فرخنده و ميايون كه ماه را يته مهر شاه افراخته بوذ و عطاره زبان
بشتر بر مدح و نشر ثنا بكشاده و ناهيد يان مساعدت و مفاصرت در دست
كوده و خورشيد منطقه هوا در كن دولا بربيان بستان و صحرها حلقه بند كني
و چا كوكن در كوش كوده و مشورت بربدم اخلاص و فرياد برك استاذ
و كيوان غاشيه كه كركي و خد مشكارك ببرد و ش گرفته
هست كرتي خدمت او را بر عيت مستعد هست كودون طاعت او را بطاعت مشكين
جنش ان بستان في فرمان او در ميع حال كودش آن بستان في بيان او در صغره
و رعا الله جزين باشد صراس و باس بر كشتند احرام اذان و بكسلند
اركان ازين

فلا العورد ان هذا لقوا ضرب خارجي ولا الجران جبر الكتاب مانع
ولا تهم الاملاك ما هو شايه ولا تحطم الايام ما هو صانع
وفلك حصول آمال ونيل امان في توبه من داخ وملك عرید بسطت وجاه وضعت
عرصة ملك مؤدبه من فرستاد
نادی جلالتك الملك كدایم وسفك الدنيا وجمعك نایم
اندر شب ولادت او كفت روزگار كای ملك مؤدبه باذسلیمان میسز
روماییت رایات خورشید سانی واعلام عالم آرای لا زالت مشورة العدمات
خداوند عالم سلطان عادل اعظم صفد ایران وتوران تحتی صاحب قرائن
حاتم روزگار رسم روزگار باذشاه جوان بخت جهان بخش آسمان قدر گویان
فصو مشرقی حصان مریخ فعال خورشید آثار ناصید دینار عطاره بنان
علا جویگان شمس الدنیا والدين خلق الله ملكه وسلطانه واعلی قدره وشانه
كه در كوه تیغ وصفی خورش آفتاب جهان كیری وامارت عالم ستانی واضع
وموید ابو دروا طاعت نور كسرو ضیا جمیعت خورشید بیکرش سعادت
برجیس دلف ناهید لاج وموید
بنی زنده بیل وچان جبریل بكف ابرهمن بدل رود نیل
والوجه از هرو ولفواد مشیخ والوجه اسمر والمسام صم
روان شد وچتم جهانیان بد وصفد جهان كشای عدو بند و دوسرور
خورشید رای فیروز رجك ووشقی یانت
دوشهر یار كین ودر نام دار دین دوا فخر زمین و دواختیار زمان
یكی بدست جویادی نسیم اود بنابر یكی تیغ جویاری سرشك اورمرجان
یكی جوباده خرد وهره بایدش سانی یكی جویاری زند جویخ حدش میدان

دریغ دولی

یكن جهان موانی كز بدست یقین یكن یقین معاوی كند یقین كان
میشه دولت آن باید باشد ازین میشه نعت این جای كیر باشد ازین
نه حد كوشش این كاید بدست شمار نه بحر خشت آزا بدید دست گران
وازل دانه رایا المعانی نقت علفها به فیض الاوان
وازل لفظه مهم وقالا اغا فصارخ او نك عان
نفاش عیشه الغریب دلا و رثا یكون من لصلان
وباز و ملك وساعد دولت بد و شهر بار خورشید راییت قوی شد و پشت سپاه دین
بد و شمسوار میلان كین استناد یانت
یوژ بنوالا مال فی كتهما علی حین لاسدی العراب البان
لمی دق عبی ندی نكلاما لدی الحل طعام والحرب مطعان
معانرا لامن قلب كلب مكاشح بحیث یناجی سورة اسم الضعان
جهانزاد كه اینست مقصد نك رادولت آنت مقصود
جوانی در یار داند موقوف رزم جوان بنشیند اندر مجلس جود
سراندا بدصف بورس مستاد زانساند ركف برحكم معود
نوكفی دوا ختر سعد ودرج جهاندارك قران كرده اند یار دوكوه شرف در
درج اختیاریت اجتماع یافته
وفان هر درو نامید بوجرخ ز شاذی زخمه سوئی زیروم بود
در شهر جنگی راییت مردی و مرد انك از اوج زهر و بر دین كذاشته و د
دلاور رایت شجاعت و فزنا نك بر روی ماه و مشرقی نكاشته
ادا اكتمل حقد الخائف غادا ملاعده و ماهوله بالرقاب
دان سعبانی تقو الملك حصان جویا بد واستعز را كل جانب

فرسان ملكه اسود خلاف طلب الهدی غایب فی عریف
آن یك باهره زاده بود و با شیل و مشیر شش و شیل و آن و یك باجود و نیم در و د
آینه و از بعض فضل و كرم موجود كشته
یكی سپاد شرع و نبلا دین یك خورشید قتل و یایه جود
معانی اجتماع الفضل ذوق مولف و صامان حیث بسب مغرور
كذا نرد الظلمه لانا كلا علی السكلا هذا كذا ام اجد
یكی بخامه بر نوال حجت حاجت ارباب اعمال تان كرده یكی بدست ابرمزالام ابناء
امانی در روز نامه افضال اثبات فرموده
ما اللذان اسالی املا تدوقف الناس به علی الشفا
تلا فی العیش الذی ربه صرف الزمان فاستیاع وصفا
واجریاه الجمالی وغدا فاضتر عینی بعد ما كان ذوق
ما اللذان عرائی جانبیا من الرجا كان قد واقد عفا
ما اللذان سوا بنا طرقت من بعد اعضا علی الدع العدی
و قدانی مینه لویو رب بشكر اهل الارض طرا و افا
بالعروس مشا و ما كان كالمسوقی اذی مجرد طما
لا زال شكری لها مواصلا لغنی او ستاد لی صرف النما
خند صبح مع فنه بسان ان بر تیغ ضیع ملك باب تیغ ككشاده و كریه اركفت و انشا
این مرد دست ابرو تیغ باب داد باد ارفق تیغ خون خواران اتش و ارمه جرم
صفت شور دكی بدیوقت و خاك از شك كت كیر با این آب كودار مع عرق
شرمساری كفت و ادر تیغ مع آن عطار جوی حسان بالا كود كی ادم و اشهب
روز شب اشقران و از فیض نوال این بحر جود جنان موج زده جهان چون
یاع

و قن خزان بسم و زو انگر شد بد که آن تیغ آبلار سیل عصق چنان راند
 که جرخ خاک در موج خون بیکر آمد بد خشتان مرد و این بدست صحاب آکار باران
 سخا چنان انشاند که سخن خاک چون کلبه ضراب بد دم و دینار مشهور کشت
 بی تیغ که تیغ آن کوه انلاک را در موج خون چون کویت هادان غلطان کرد و دست
 این بساط زمین را چون کجیف سبز آسمان بد و کهر بیار است
 و نورا سود و دمی ادا را بهارایت العربین
 یکی سود مایع بتیغ درد بیا یکی بد و زده و بتر بر کیوان
 کند کند قضا را معنی بتر خصام کنند سست اجل را معنی بسخت خان
 فاسبا هم بالامن و الخوف یترشی و ایدیم بالمال و الدم بمع
 لم یغتاسطو و غفوحه رعان و هاتیکم رلال مع
 آیتی بقوه ساعد منطقه جوزا و عقله ذنب می کشاد و این دیگر بزور باز و نلا
 بد بخور و حمایت چنی می کست
 در این چون شهاب آتش سوز تیغ آن چون چرخ کوه در دار
 هم کلا سود السود فی حومة الوفا و عوسم نیده القنا و القبايل
 بد که ان غایت ثنوت بوقت جنگ غار بیکان و اظفار سنان کلستان و لالنا
 می شود و این از فرط تپش مورد زرم جرعه خنجر و الماس رخ داغ
 و ریحان داشت
 که این جست جنگ و که آن گفت نام که این تیغ در کف که ان حم حام
 ماسی و فی الحاکم اربعا متالفین بسود و عتاب
 تدزین فی الارواح بد مطرب فی الاجلاد بد قرین فی الاسلاف
 در قاف العلاف اهل عند کلبا نطقا الفلحة مثل اهل دباب

کن

آی یکم چون سیمر آینه نام جوشن اسقام پوشیده و مانند بصرام تیغ خون آشام
 از نیام بر کشیده برین خط عقل سخن می پیوست
 قد انکر و اللصادم المنقوش والشرف الاروع الضارک
 یکم تیغ دارد بختکند و ن که هم رنگ اوست و بارانش خون
 می آتش افروزد از کوهش همان مغزیلان باید سرش
 و این یکم بیکان اسق بار بزرگ آب داده و جدنگ خاد بر در کمان سه و نلا
 زبان سنان شمال بحر یف حال می کشاد
 که خورده جنگ شیران مع بناء دلیان ایران مع
 بقی سرچنگ کرده دادم زنت که جز خاک تین نبودش کفن
 ز قربان چو جان کمان بر کشیم زمانه برادر سران ترکشم
 ان شیت تعریف بالاداب منزلتی و انشی قد علق الفضل و النعم
 فالطوف و القوس و الامهات و السیف و النرد و الشطرنج و القلم
 ان یکم با خنجر خون خوار مغر بیکار بر سر سخا ده و مانند رخ از دها بیکر
 جهان کشای بر میان بسته بر لفظ کویتا دمت راند
 کو جرخ بکام مانگودد جنبرش زرم فرو کشایم
 اذ ارکت اسیا فانی کو حجة سادرت الهامات یسقطی بجل
 فانی اسیا فانی اذ انا جردت و لکن فناء عاجل قد تجردا
 و این دیگر کند سخا کوبال فتنه بیان بر آورده و ستان آسمان بیکر بکوش
 شب رنگ زمره جبین راست کرده این معنی برین نسق ابراهیم کود
 مغرشی معرقة الحصان و لکن قیمی معروده من حدید
 لانه فاجده امتاة دلا ص احکمت شجها یلا داود

مراجون بکف کوه شبت رنگ زبر ستم بر آرد ها وجه شبر
 کم را از دها فلک سوزیکین چه بال آید و از دها زمین
 بد که ان ماکر و عوا فی جوف ضحیران زده و رنگا رنگ پوشیده و با تیغ نیلونی مانند
 کلبه بر شکر تیغ کشته و بالاس عبارت در شهور بدین گواهی بهرنت
 و سینق کالقیقة شولقی سلاخی لا اقل و لا بطار
 دل بهر سزای کم از سبیل انی ذبیح صحنه تیغ جو کند نای مشقت
 لی رفیق شمع الفواد عاف عزل فی تضافة القنیان
 لاعمی فی الصقم الا اذا اصبح شوان فی صبح تان
 بد که این خشتان لاله بیکر پوشیده و ترکس و از خود بر سر سخا ده چون سوسن
 بد زبان می گفت
 ایاک عتی ان یاک محلی فیکون کالامی الذی لا یرجع
 بکرد و زاده زمین در نبرد ازان بیش کتن کویم از اسود
 کان الصروف الدهر تحت مشیق و معی الذی احبی و یردک الودک
 و از یکم چون شاخ بد خنجر اخضر بدست گرفته و مانند کلبه بیکان غنچه سان از
 شست نرودان کرده و بصف سوار تیر دها معرکت کشاده که
 بیش بیکان من کن آید کوه کربان که جیت جان باز کن
 وافی جوار لکل کیتبه معودة الاجل بما نضر
 و املا حق تر توک الی فی القنا و اسف حق مش الذب و النفر
 از بیع دح بیکان آن سبک راع سیاه و از لرزان شده و از ترس خذکن
 بران این شرط بر کوبتر آسمان هراسان کشته
 و علیها مسرود تان قضا ما داود و صنع السواج تیغ

دکلاما

و کلاما مسرود تان تضامنا عصیا اذ امس الغریبة تعطل
 و کلاما فی کعبه بوسم فیها ستان کالماء اصلع
 عجب از کند نابریک مع ان که بخار خون او سر و ارا همان لاله کون می کرد
 و شکفت از سلاب رنگ خنجران که کون زمین را در موج دریا خون غوطه
 می داد انتمیب مضار ان ماهی در تعویج جوشن سیمین می پوشند و از شای
 خنجر بد این مرد در سیر زنگار کن جرخ روی می کشید آن یکم از الماس حد
 کوه کدار مرد تان مار ظاهری می کرد و این یکم از کوه حرم آینه و از آسمانی
 بران زمره و یردین می غوخم
 یکم از کوه ریخشان و لون بیکر خویش جوا آینه ست و در و عکس کوه در
 یکم کوبه بهمانه کوه در اتن خویش جو بر نقشه بر اکله کوه در ازان
 و ابیض لولا المکة فی حساسته بلس فی خدیبه نار الحجاب
 انبر به حب الحجاج و الطلیق فاداره فتولید المضارب
 بود سیاح الوحش و الطیران تندک بانیاب لها و غلاب
 کاه این ان برده و غبار چون رخ فرشته از لباس اهرمن سلامت شد و کاه
 آن در حجاب کرد بسان آفتاب یقین دود اهل شکل بد بد می آمد که دین
 آفتاب صفت بیکری که ان ابوعبار طرازها نورانی مالد و کن دد ابر اند
 جوهری که از دخان کرد شعله های زردین بیلا آورده
 فروغ تیغ هویدا میان کوه سپاه چنانک در شب تاریک ستاره و س
 و کان السیوف فی النحر مر خالطه مخافة و ارتعاع
 که سهند کرده و کلا ران در فراز پناه معرکه می شد و که رخش مامون نرود
 این در نشیب پناه معرکه می کست آن یکم بزم بزم از دل سبک آتش

من افرخت و این دیو بساز گوش بره و ماه اسبب می در عجب از آن
 باز بای که چون بادی رفت و خاک از دین خبر نمی کرد نه در جستن بران ریلان
 که آن چون برق لاف برایت زنده در رفتن رخسار و چهره که باین حیات
 که سایه بافتاب دعوت بر اینی کند
 نه در مفاصل آن سستی ز بار رکاب نه در طبعیت این شوق زبانه عذرا
 ز نعلها نشان سطح زمین گرفته صلابه زگوشتها نشان روی هوا گرفته نشان
 محبت هم تب لایزال العوجیات الضوایر
 نکاحی سطل المیحات عقیان کواکب
 و چون ماه را بستاند و خوشیذ فرکه صریح بالماست بیکان در در دای می
 سفت و بشهاب نشان از حاتم سیم رنگین مهری دیو از آن جلال بر صحن صفا
 کالجی طامع کرد از اعتبار عینها جوشن آن حور بیکر بر نور آینه جینی رنگ
 تیرت گرفته و از گرد چشمها از لاین لسان چشمه خوشید رخشان در حجاب
 از گرد جنگ چشمه خوشید بر رخسار و زخم کوس تارک سرخ با فغان
 سعاد بان من العجاج ملائکه بیضاییه مما استعجم
 نظری از اعلا مکانا حاسیا و اذا السنا یک اسلمت لبرامها
 و لشکر مغمور را از برای دغ حرب شیطان و قلع مخ شوکت مخ آتش
 انشان از غیبان بر آورده و سنان فتنه لسان بوکوش نکاوین راست کرده
 بر زمین زخم و بیکان لسان سیاه بوفک ذوقا وصف کشیدند
 حشی همه شدت و نیرو جوشن شیر خیل همه بپنده باز و چون زبیل
 اذا الموبط جلت و جوفهم اذ احبر بید و من خلال الکبابیم
 وان لموا بالیا بریة اطعموا عیون المذامع فی جلود الارامه

مر

برقن عن احقان صفوة علیک اعد احقلا
 و عن انواها کافوا المرام سروج در دا
 و کثرون عن انیا جاسل المرام سا حیدا
 من کل جم خلته بوم الوعی عولاصدا
 و علی طار و سه بر من حاجوا و یو دا
 لولا انقلاب لسانه لوائته خصما الدا
 متوالیا امرا و نجبا مالکا حلا و عقدا
 و نغمه مبارزان نامدار و تکبیر و تحمیل موحدان گوش فلک کر کرد و رعد
 کوس حوی ز لوله د کوه و لوله در جرخ انداخت و دم نای و دین و خروش
 بتره نغمه صور مذا آورد و از عیار نعل باخیا با یان چشمه بر نور آینه چشمه
 فار شد و از گرد سم اسبان حواشق کلکی و برده نینلی بروی نو و کذاشت
 و جهان کسوت عبا سیاه و لباس سوکواران نوشید و زنده زده و رعبان
 و طبلستان بر زمین بود و ش افکنند
 ز کوه کردان کردن شده بلون زمین ز نعل اسبان هامون شده بشکله قمر
 غبار تیره جوار و خد نک حون باران سنان برق حور و میره چون تند ر
 کان مباد النع فوق رؤسا و اسبان لیل حواوی کواکبه
 و زبان تیغ و سنان با سر و سروران را زخمی گفتی و سر و سروران از زبان
 تیغ و سنان ز نهاد می خواست
 سران از شله ز نهاده خواه و این نه عجب مثل زنت که خواص سران زبان زخار
 و البیض انغال الحند و حقیله و السمر اشیا و القدر و رشاق
 و رمح خطی از قفس سینه دام کبوتر می ساختن و شل مندی از سوله تن

مهر

وان رام برام بدع شرعاه ناسیه فی البر موقوف سارب
 و بنل کان و فرمان بوداری دولت که خیره از حد تیغ کذا را ایشان ده کستی
 و ده از نوک بیکان موت شکاف هر یک صد یان شدت
 بیش آن سپه کوه صف بید صفت سپهر تاختن مار زخم مرد شمار
 لسان طلحه نور بهی کشته ظلمت باز آکنند
 کلمه الاسد فی عربیهم یعنی کالدلیل حاش فی فقه
 لایسبون الفلقة جادیم حتی یزل الشراکین قدیمه
 و لایح الملقا لاسلهم حتی تن الصفوف من کومه
 و بیلا کوه بیکر کردن بیکار از نظر عرفیت مجبورین زخم شهاب نیم برنگ رعدانک
 جبر حوش آتش خروش بر صحن آورد کاه جوار و باز روان و بیان شدند
 چاه جوجه ست خا به بدن خیره کش بکلیست خیری بوش
 تابی باد خیز خاک آرم پیکری آبگرد آتش کوش
 کوهن پشه پشت غار دهن از رنگ برق جوشن رعد خروش
 درد خاش و ماسون محوط و زده با غش و چشمه قیر جوش
 کاه بادش فلکله بر گردن کاه کوهش کشیده در آکوش
 بر فلکله خلال تیغ بیدشت بر نهاده سر بر ملک بدوش
 راست کوبی که با ذرقا داش حاسنت ارد و باد برون کوش
 ارد ها ماس بر دشت ز بهر ماند کوه حلس حونوش
 اقاله بعد حن فی ظلم الوفا و ردا و ردا
 یسوی کسب حجاب محاسن بر حن و ردا
 و لکن دکن ملائین غیر امعا طمین ردا

من چشمه دوزخ کشاد و تیر جبار بر کاسه سر جرد و همان سوناق شکافت
 و لایعوجیه فی المارق محطی و المشرقیه فی الماریق بعد
 و السهم بسوط المیناج مطبر و السیف بلوغ الصراب مجرد
 بدکی میا الحرب نیران الوغا و النادر یطغها المیا و یخمد
 از بنفش خون گشته ملع شاه وین و ز کرد سم باه مقنع شده جدا
 ادواح سرکشان می چون باد خط و اجسام هندوان می چون خاک و میا
 در دستها خاذه و ملک خایه ابل بر سحرها و در یاه جهان جامه بقا
 سرماگر کشان می در جبین می چون کند ناد رود و بیخ جو کند نا
 دار بخار خون هند و دله ضد کن کیوان رنک اهل بد خشان کوفت و جامه
 شتر کن عالی شد و باج دیلی محرم میانی کشت و تاج زین خورشید کوه یا قوت
 ریانی یافت و بالاسمین ناهید لون عقیق میانی کوفت و خامه خیزان بیکو تیر باب تم
 رنگی شد و سیر کیلی ماه و درج رنگارنگ ملک بشکوفت وین آلوده آمد
 ز خون مفت در یاد راندیم زمین از در کس و برون دادیم
 و الحرب عمر مردم نیه سیونهم مقاب
 و دای کالحر کرد و رادام جلا شیوه خواب خرگوش بر دست گرفته بود و بتول
 شیطان کبر بلنگ بد ماغ را و داد از نهیب شیر رایت شاه و باه صفت پشت
 بهر عمت داد و از فرمائی جرمایون چون را سوبه سوکر بیان شد
 خاند و شهاب الریح لافقه و هارب و ذیاب السیف طالیه
 می بجای و می منعتیان شکست پشت و گرفته کوز از انجوار
 بجای دل بشک اندرون می پلان بجای موتی با ندماها برون سونار
 و انصار دین و دولت چون انشی ارستی روی سالار احصار دادند و بر تله که

شاه

شایع که از تو کرب سربقه سیحاب و چشمه انخاب می افراخت
 صحن او حسن اختر ثابت بام او بوم کنید دوار
 مکاره بر آمدند فلک چشمه و چشمه ما نیست ماه
 ز بالاش کفتی که در دلف جا و فلک چشمه و چشمه ما نیست ماه
 سالی شد کن میخ آن دین نراند بام من رسید کن از دور باز
 تفاوت مخلوق ان جا و مسدع الابداف و عوالمها
 ارنیت و الشمس می رینما و الظل من تحت الخا و تحتی
 و برج جناب قلعه را که را بروج آسمان دینا دین کرده و با می صبا لنگر نراند
 سانی آن نمی شود و دست نگذاشتن محیط آسار آن می بود و عقاب
 رخ شهبازان حضیض قلعه که شمالان عطف داشت بود بحیله بد و نه نمی
 رسید و شاهین نیز بر انرازان که جود کنی ز بر کوش می نمود و سیه سایه
 می انداخت و پیلان کن صبر و جرم خون بر کوش بر از در محد و دوزن شکر
 المتنی بالجهل کل عظیم و المستیج من کل عزم
 و مرونا الغور الذی لوسلت و مع خلق ارجا به لم یسلم
 او بکر الوسمی یطلب ارضه بعد الریح و ترکا لم یوسم
 لایستین به الجحوم ساسا و بلج نیه المید و مثل الدرم
 مدله و کم حیل عصاها امله فیهت علیه مع الطیور الجحوم
 و احارها قات کل منیفه ذکر العقاب بها و است الاعم
 معطین و کار الایق و وعت منها و عات المهر صیف المیغم
 عرت و افعیه الخا و لم تظفر من ضفعا نکافها لم تعلم
 بزی سابه او و یغیشه جرح سیک بزی بایه او و در عیشه یوم کران

الشمس من رعد

بر کوزانی نیاورد یک صد بیک و بر کوزانی نیاورد یک صد و ستان
 پامش اندرون خانه نگر کرد و بد بد پوش اندرون باه نگرید و شیطان
 میان او توانا جود بود برسد فوان آن نتواند و رید با و بران
 بجای چون مرد رفت و نه می که بترک جود مرد می می ایمان
 بر و کس کرد ان جناب توان بگوید که ان زمین بیک سویت کس کرد ان
 بام او بر اذان بسود ستاره شمر و سود ستاره زبرد کن درون باد ان
 و چون بر مار لعین حین دست بردن کرد استان رستم در شان در طین نیان آورد
 و حدیف سفت خوان و بقیه ما ز ندان منبوح گردانید مشاهده کرد اهرات
 چتر خورشید آتاجون سایه بد بوب شد و از شکو ما رایت نراند سانی بسان
 صلاب زرد و مخفی کشت و یس بنیاد تا خاک اندر شود و چون خیز
 و ترمس لقت بر امعابه جن الحافه میت بلعصا
 نهیب زدم تو بکست جوشن بهرام شکره بزم تو بکست بر بطل ناهید
 شود جو غیبه کل چاک بوک دشمن تو کوش بنام تو بر سر زند خورشید
 و اندک ماید بنظرت و کیا ست خویش رجوع نمود و نظری سانی بر عواقب کار
 انداخت و عیان جزم و خرد بر صوب تانی و زمام عجب و خویشی بی بی باز
 کشید و از در و در کشت خضیض مسکنت و زار کن آید و سود و بقیه
 رتب و طوط طاعت آورد و قدم در دایره مک بند کن محاد و رقم جواد انک
 و دولت خواست بر خورشید زد و کرم حق و عاطفتی که در عهد سلطان سید
 شهید بین الدله و الدین میور دینی الله شاه و اکرم بشوا اسلاف او را فرموده
 بودند تا ان گردانید و کبار انرا ایمان حضرت را و سیلت استعطاف

دین

راین با دشاه ساخت و قیو مال و یل و زریه امن و امان و دست خلاص جان داشت
 عدل صرفت فی الاول حررها و نوره الجود و التیار و الخدی
 میحانت و عرفت الارض الو نور به عن عرو و حسب العرو و کشت
 لم یفق الذهب المروک نکش رسته علی الخفی و بدعراق الذهب
 ان الاسود اسودا الغاب مهمها بوم الکریحه فی المسلوب لا السلب
 و ذرا انرا این حال حکم اتفاقات آسمانی و احداث اجرام فلکی مرغ و وح آن
 غن و ل سادام اجل بر او بخت و مرکب زند کانی او ان صد مات حوادث در
 سر آمدن و دست ایام بر صفحه بحیله او آیت انقضا و انقراض پشت و کشتی
 عمرش که روز کن چند سماره نقاد دخته بود بدست ساحل بنار سید ویم در
 کرداب ضلالت و غرتاب کفر نیم جانی که داشت مالک سیر
 بر عت با ذناب دین خصلت گفت برو یا کنی دوزخ که خاک را بنکی
 احاسنات الخ العصیان دارد یاق لها الخین اسقی الخ حین
 و زون رین افخفت و جود و لوک شرک او با ک کشت
 عدو که بود کومش کانی بد و ک بر سمیت برین ارضون سراهنگی
 بقا جان تو با که ام اوتار سب که که لغرد با من نقا خرد جنگی
 دارت الافلاک بالفر کیم و علی رأس العدو بالابوة
 و همه او احد نوصان مرکب هوا بدست دیو سپهر و در میدان عجز کوی کبیل
 و بد سقای افکن و غبار عصیان و شر و طغیان برا کنیت و آس کنیده و انتقا
 ورشته فنا تا تاب داد و سواس شیطان در سینه او داکت ساخت و ایل
 مکن و ب تقی عتد ایمان در دل او بیاد است و خیال باطل جهنم خلاف بیت
 داشت و در ادا بیل مال شیوه مواعید عوقوب بر دست کوفت و در عود

سودا فاسد در باد خانه و داغ او اشیان ساخت **ع ع ع**
 اگر عدوی ترا دوستی بود این بدفع سودا یفت بست افتخون
 و در مقام صفت دعوی منیة و لا الیه اظهار کرد و از راه نام و ننگ النار
 و لا عار زدن گرفت **ع ع ع**
 النار لا العار یکن سینا **ع ع ع** ورمی العار الی النار
 بنام نگو که سیرم زو است **ع ع ع** مرا نام باید که تن مکر راست
 و العار مضاض و لیس خلیف **ع ع ع** من حمة من جان لما فیها
 و با وجود غناخت رایت انا لا غیر برافراخت و با حال ترس و بیم و هوس
 و تسلیم کو بخت **ع ع ع**
 اذا لم یکن فی الغار من الروی **ع ع ع** علی حالة فالصبر رجت و احزم
 چه گفت از شهیدار نیکو سخن **ع ع ع** که باید دلی باز شاهی مکن
 الجرب ان باشر بها تلامی مکر العشب **ع ع ع** و اصبر علی احوالها موت الابل الاجل
 و سیر بر سر آب افکنه تیر خوف و خطر در کمان می راند و دست از جان شیر
 شسته شیر بحدت و بیست می کشید و گز جو و عناد سه زمان حوک برقا حت
 می کشاد که چون خذ نک جان ستان مکر که ان المنايا لا یطیش سها مها
 دفع بدیروند استان نیست و پنهان خون افشان اجل **ع ع ع**
 انی وان عرت اعلم انی **ع ع ع** سالتی من الموت یوم اخلاعا
 حاجز و حائل ندارد و تاویل در مذلت و صوان باید داد و باز دیال
 عجز تمیک نمود و در سکن مسکن مقام ساخت **ع ع ع**
 عیش عن یرا و مت و انت کرم **ع ع ع** بین طعن القبا و جفن النبوء
 لا انا قد حیت غیر حید **ع ع ع** و اذا مکت غیر فکید **ع ع ع**

والمطلب

فاطلب العز فی النقی دخذ **ع ع ع** الذل و لو کان فی جبال الجوار
 و درین سرائی سنخ که غایت در یک درون یک روزی بخت قدم حبس
 بر لبم جلالت نهاد و خط مجزو دفع ضعف بر محیفه برد آنک در زم آرمای کشیدم
 و لوان الحیوة منی لحی **ع ع ع** لحد نال مسلما الشجوا نا
 فاذا لم یکن من الموت بد **ع ع ع** فمن العیوان یکن جبا نا
 از یک حد کردن در روز رانیت **ع ع ع** روزی که قضا باشد و روزی که قضا نیست
 و روزی که قضا باشد و روزی که قضا نیست **ع ع ع** روزی که قضا نیست و روزی که قضا نیست
 انی یوم من الموت اندر **ع ع ع** یوم لا یقید و ام یوم قد و
 یوم لا یقید و لا اخشی الروی **ع ع ع** و اذا قد لا یغنی الحد
 و انقال این سخنان مزخرف و ضبول بر فضول بلنق و ترتیب می داد و کج
 تاویل از معرض اقوال نابینا بدی ق فاک ما یفوق تناب اعراض می نموده و از
 موقف خطر که مقتل الوحل بین فکله صیات نفس واجب می شمرده **ع ع ع**
 ختم تو می طوطی قولیت می عمل **ع ع ع** فی فی که معبر عفا نامیت می نشان
 و معنی این بیت عقل را و غما می برد و املا می کرد و زبان سخن سرائی در
 گوش هوش ادبی کثی که **ع ع ع**
 سخن مر سرت را کند تاج دار **ع ع ع** سرت را کندیم سخن تاج دار
 احسنه لسانک ما قول متلیت **ع ع ع** ان البلاء و کل بال المنیة
 و با سطرها و حشمة جند که آرموده عیش می و مشرب عذب خوشی **ع ع ع**
 دانست و مشرع لذات و راحت واده و معاش و حیور شمرده **ع ع ع**
 سنگش زخیال دوست کش تر **ع ع ع** دوستی بر سرک خنده خوشتر
 و دریا به پیشکار **ع ع ع** شبح رکن حشمة سار ش

والمطلب

و انما را کالسلسل فخرت **ع ع ع** لفرغ افلاک الراحین و الزهر
 بر کفر و ضلال احوال می کرد و در آرزوی استبداد حیات و جادوی مغوذ
 و بر سر عرو که الی بی ملک صبر و صبره الا نهار تجریت من تحتی فوجاه می شد
 و از خاکساری بر اس خام طبعی دیک بود امی حمت و از باد بیانی آید و با و حو
 بغیر این می بود و با فز و حق نایره بیکار اب آرد و کادی بود و با و کادی
 گرفته خال در چشم خرد می انداخت و از و خامت عاقبت امور برد آف احوال
 جهل و اعداء و دلت عبرت می گرفت **ع ع ع**
 هر که با او داد و در دست چرخ شیدم **ع ع ع** هر کس خالک می چرخ می چرخ کرد
 ندوان افلاک السموات اضررت **ع ع ع** خلا فک لا نهات من الخوف الدب
 و ناکاه یفرد و ل و ر افزون شاه که انواع حضایر آن بشواهد و رفاه این
 ان حد کمان بر کرمین رسیده است و بظهور آیان و وضوح بیست نقاب شک
 و حجاب شهت از پیش جهان بیان بود اشته لطیفه از بده عیب روی نمودم
 ز آیات شاهی ناد و اف کردون **ع ع ع** بناید که فال تار تبارک
 و انما را که انما را و عمر و حاد زدن کافی دانستند و حشمة جند که انما را زات
 بد عین الحیوة شمرند و نقضانی فاجش بد برفت و اش تیز از ان جشمها شک
 بمصعد داغ اشیان بوقی کرد و سرتایت انا یمن ان اصبح ما و کم عودا ففی یاشکم
 بیا و معین معنی خویش اشکارا کرد و حسم احد و ان لمعان حشمة کسرای
 پیغمبر حشمة الکمان ما و هاب خون شد و از بی آمان انما را خال مباد
 بر حیا و چشم او برست و از چشمه چشم او سر شک خون آلود بر حیره و قیر
 اندود و تقاطر شد و از فدا و چشم او بجای آب خراب جگر آلود روان شد
 و بر دمل چشم او و روح در باغی خون شتا آموخت **ع ع ع**

والمطلب

والمطلب

خوف و صرامن بوضایر و سوابر ایشان استیلا یافت
طوقتم من حد باسک روعه هات لها الاصدار والامصار
و نواضا رامت عتات الطبر لم تثبت علی خفاها الموحام
سعم تو بود معنی خصمت بجلالت کرم صورتش مانند زبان تازمان بود
و روز و شب بیستم ماه و بیست میانمه ممکنان با عجز و اضطراب تمام
بناکام بیرون آمدند و وطن مالوف و مسکن موروث قهر او قسرا خالی گشت
و ایشان روز افزون غنای مرکب بخت و پیروزی گرفت و بخت مساعد دست
در نترک نفع و طغی و در ج
فتح الله فی الدوار الک الحافی یوم الایین منی اعظمها
ظفر جوین بدست تو دید کشتیج همه سلاطین آن روزی چون نکار تو یاز
جوین دیدش اسب تو با سب تو گفت همه سعادت از زلف مشکبار تو باز
و تباشر مع تایید و نصرت از انی دولت پیدا آمد و عذبات ربابت مهابوت
که نمیشد در اقطار جهان خافتی یاد سایه بزرگوین افروخت
فلا ذلت منصور اللواک مطعرا نرف الیک الماد چون التهانیا
رایات تو تابید چنین باز منصور و موید و مظفر
و قلعه کالغیر که بر سرخ و استوار آن چون بنا هرمان در جهان سرشته
بود و حال حصانت و ذکر احکام آن مانند سکندر در عالم مشهور شده و سواد
تملکان در سربل و کشته نکست و صول استخلاص آن در ضمیر سلاطین
رفته نیامده و آفتاب امت ابد علم در تکابوین بر آمدن آن مراد فروخته
دماه سمیت بخت آدم و بیست و چوین کل و بخت بهی خا بر مان یافته بتیغ
قهر و ان سب شک من آن کین و گردان عد و ویند قلعه کشتای کشفاده شد

نسخه خطی
کتاب خطی
کتاب خطی

کفر

کرفت او داد کشت و سب بکشد
پناج بد سکا با نرا کت بشکسته و کرد
برخیز تیرشان بر تن می چون دام شد
ز تیغ و تیرشان در خون ده سلاق و ام
و مار که خطه نامند در بلاد و یار اسلام افرو و خلق اینزه در بقیه طاعت دار
و زمان بر دارن آمدند و شره عدل با دشاهانه که معار عالم و ناظم احوال بنی آدم
است بد و در نزد یک رسیده و نماز و سبلا و رسوم و اطالاد بدعت
اند راس تمام بیرونی و اعلام علوم دین و رایت حتمت ارباب فضل و معارف
بخت تو قوی کشت است دین رسول جوشست موسی علی شریک هارث
عدله حوالاد اب منه نوا ضرا و قد ناک عضا ما و عا و عا
خدا دها بعد اند راس رسوما و قام به بعد اسکاس لوانجا
و معابد بر صحن و هیاهل و تن بساجد و بقلع خیر بدل افتاد و زحل تسبیح
موجدان و اوان سهدیل مودنان با و ج شریا ابد و نام بت و بت برستن و کفر و کفر
عالتی فرو شد و سم و این اهل شوک و ضلال با ظرها و انوار آیات هدایت
و قد علم الانجاد مد نصر الهدی ران کین للذین الحنیفی منیع
منتظم کرده شرع با احوال مندرس کشته شوک و آثار
و سباه اسلام از احوال و جواهری قیاس چون کوه و دریا بلبل و کهر تو انکر
گشتند و بیان کل و ترکس با جام عقیق و ساغر زرشندند و بجای هزار
بوده در تحت اطواق و اغلال آمد
نگل عظیم لم یبدل امره علی ساقه تید و فی حیل و قد
و صحن زمین از هیکل زنده بیلان بیکر حال دواست گرفت و عرصه قنار

کفر

از صورت هندوان فیروز حیاتی تار یافت و بر و شایع عالم از موافقی بسیار و شایع
بی شاد و صاف بد برفت اثار مقامات ستوده و موافق استبداد و اناق و انظار
عالم لایح و منتشر شد و امضا با کرم مشهور و مقاحرا نثر و یاقاضی جهان و مسام جهانیا
فتور آگاه کل ارجح و عقوا خیاره کل ناد
بهر باد علامات عدل تو یبدا بهر دیار مقامات تیغ تو مشهور
و عنان فتح و پیروزی از کالنجی بر صوب مهر تابنده آمد و آرزو خاص مستخران
و شره و مقربان جز برالدین حسن ارب که واسطه خند فرزانگی و در قلعه
مردانگی و نکین خاتم مروت و دل کان فتوت بود و رای مالک آرای او بر پایه
دین و دولت و تیغ فتنه ردای او عنوان نامد تیغ و نصرت و جمال شهادت و وفود
در رایت اطران خایه معالی و ذکر کرامت او بر روی روزگار از شرح و سطر تیغ
و قد عیت ذکا کن التعریف آنجا شایسته آمد و بدین میل مشهور که لغوه صاف
تیباهل کرده شد با حلق و فساد آن که با بول آن طرف راه یافتست تذکره کلام
کند و هر چه که بکافیت سواند رسانید استطلاع واجب دارد و رعایا
را که زبردست عنا و یای مال بلا از محلب حیف وجود پرهاند و در سایه
آسایش و مهارد امش حای دمد و در استقامت و استعطفان جواب حد بلوغ
و سییح پیوند و ملازم حال و فرخورد انداز هر یک لطف گرامت و حسن رعایت
لازم شمرده و خدمت با جو عید خوب مقرون بر فامستظهر گرداند و در رسوم
ولایت دارک عادت کرم دست تدبیر دولت قاصره یاد ستود و مستند سازد
و در اخلاص عدل و انصاف احسان اقتدار با رکان و اعیان حضرت کند و در
ظلم کو تا و مظالم را در دنیا و حواداد و غیره رستگاری از شیوه راستکاری و برین
راستان رسته اند و روز شمار محمد کن تا غوزان شمار شوی

اند وین رست و استخاری کن نادوان رسته و سنگا شین
علیک بالصدق و الواسه احزک الصدق بار الی عید
و ایض رضی الله تعالی الیورک من اعطی اللوح و ارفی العبد
و در کار دولت راقونما الله بالد و ام ثواب جزیل مد خو گرداند و ذکر و شایع
حید نامدی الدهر باقی کلام رذم
ولا شی بدوم نک حدیثا خمد الذکر نالک نیاحدیت
حنی ماند از تو معی یاد کار سخن راجین خوار و بار ملا
فاخاب من خبره و اهل و اغاب من ذکره حاضر
بوجن خاطر خطیر از ترتیب مهمات و نظم انور و لایات فارغ آمد و احوال
مالک بصلاح مقرون و امالی و امانی نجاح موصول شد و روی رایت خوشید
بیکر برست بد و ان که از ان مهمات بلاد و دیار هند است کرد انیله آمد و شعاع
و صول رکاب فرقد سانی و عنان جهان کشای اختیال الدین بختیار که
از انصار دولت و اعتماد مملکت عزید باس و بخت ممتاز بود و از احاطه بنیه
اسلام و حلقه نفوذ دین بیکال شجاعت و بیانات منسی و ذکر مسامحت و مکارم اود
المران سند و سند مشهور و صیرت غر از مشهور اود راضی بر و بجزایرم
یسیر بها الیورکیان شرفا و معربا و سرکی لها العافون شنی و جلا
و از ان جوابا صیت قوا بن عالم بیان عالم دوان چون آب ذکو توانین کشور بیان کسور
از جانب ادب نهاد خد مت نبیست و من با واکه معا یون که شایع
جای از آن کیفی و مسجد جاه قهاران روی زمین است و خشارا خال پیوشید
و دست و محبه بید کن اندام خویش آشام که از دها فلک انجیب خورم از دها
بیکر ایشان سود مردم می کشید و شیر گردون او نیم حک خون در بریناخن

کفر

کفر

دو بجه نهمان من کوه محمد چون ایش سال استایله وسان آب منشیب کرانیله ومانند
 باد برکشتن سنگ تادرو بکوه خاک بر حمله کران مسابر
 یک رمد کوه دین هرگز کس که دوان شد بروکت بخوابو
 هر یک اندر دنیا نهد وشتوت ازدهای فرونگند زسیر
 کوه و تارشان بکوه و بدشت بانگ دانه شان بخور و بپیر
 همه غفریت شخصی صاعقه فل نمه خارا سیرین سندان بد
 ثانی مای قبل علی سبعة ارکان و با جوج و با جوج من الخند مو حان
 و انواع جواهر و اصناف نمود موخت عرق رسانید و سوانت بیکو خندتها
 او بلوا حق بخرون گشت و جان سپار بجا که در مسالک و معارک تقدیم نموده اند
 و دست در دامن الاخطار و الاخطار و ده موقع لطیف یافت و شجره افلاک
 او در زمین خوادری صدق عنایت شهر یاقوت شمره داد و در خدمت درگاه
 معظم عتود امور و اسطام بدیروفت و از نواخت و الطاف بازشاهانه و اصطلاح
 و رست ملکانه از سروران عصر بر سر آمد
 از کوش و محسن توتی شاه جهان دارند همیشه اسکارا و حان
 احباب توجهن صدق دجان بر کوه و اعدا تو چون هفت جگر بر بیان
 فانت الذی تعطي المکارم حقها و یخص عن اسرارهن و سب
 اذ قدح الکافی برنگ فی الهند فلانان بحولا الوند بعلب
 بخشیدن چو لسمای رسد اگر نشا آوان بخار تو چون بعد در دهان
 و لوقت خدمت و دایم شال مایون محمدید و مزید ولایات نافذ کتب و یگوایان
 و افر حون سوار برده و نویب و طبل و علم فابرومهم مقلد شد و مسرفات
 فاح از اسب و ساخت و کوشش و کسوت خاصه اختصاص یافت

در

ز رود ایش و خرد دین سپهر کلا و کلین تیغ اسب و کوه
 و لجره منقلة الرقاب نو دغا حیل الفضل کله و زمین
 بر طالع سعد و طایر مجنون ریاات مبارک و اعلام مایرون و حرکت آتد و عثمان صوا
 بر صوب و صلیح کرد از الملک اقبال و قبله الفضل است یا نه شد
 طایع امرا و زمین و زمان تابع حکم اقتضا و قدر
 و حسن منقلب می عواشه جان ساسته من سوستلب
 و بوقت وصول رکاب سپهر جلالت اجوال و امور دولت بتارکین نظامی
 از سر و قوامت دیگر گرفت
 انگله رکابی جلالت بر ابرش درون کارزار
 و قواعد و ارکان دین تمهید و پیشد نسزا یافت و اختر ملک کامکار کی از پنج
 تاسله تاسله شد و کوه صدف و عیار دین از درج معانی و خشنه کست و ساکنان
 آسمان سیاهی و روشنای جرج و لایله در عالم سفلی دادند که
 این ملک ترا عرصه عالم سرگوشی و و ملک تو تا ملک سلیمان سر مویست
 یا مالک الدنیا الدنیا یثیبه عقم النساء و صب الادوار
 و صد و سال خورد طاق ازرق ساسانی تهر فرتد ساسانی افتخار نمود و
 و خلیف ابوان سیمکون لب محدث و ریان سا بر کفنا و تزل تنگ چشم طایم
 سلمی بنده و ارجون مهر و حمایل سیمین در بر افکند و شهر سوار کلبه کلین از
 بهر کلین تراج شهنشاهت دست بصباغی لعل بدخشان بر او در دختون سپهر
 مینا فام در صوبی بزم خلداسای بلب و ارسامدن گرفت و دیر سفت
 پیرو نه بر مشهور دولت طهرانی تیغ و طغر کشید و مشعل دار بارگاه زر
 نکار سر بر آستان درگاه آسمان رفت بخادم

رسیدند و در باطن امن و سلامت و حدای فراخ و رفاهیت آسوده گشتند
 و از مشرب و نوال و فرم کرم و انصال سیراب شدند
 من ذابعدک عن خلال بالکرام مستقامت
 کرم السحیبه خلق لایلیب الطوق الحماة
 زشاح بادرم آید کت جناز برون گراز مهب کن او و در لیم شمال
 ترازوی که بندان باد بر او سنجند سحر کفه از دین و زمین متقال
 زحرس انک بر سابلان سوال کنند معن سوال بخواند و سابلان سوال
 دلش ملال ندانند می رعشش و جو مکر و محش و جودش ملول گشت
 و ایم و علم ادین که بکین خاتم شویب و واسطه قلا و سنت و در درج
 تقوی و مرکز دایره علم و قطب فلک خند و ماه آسمان معانی و خورشید سجد
 معانی اند و انبیاء بنی اسرائیل علیهم السلام در سلک منزلت عز انتظام
 یافته در رحیلان ملک و عقل کوی همایت و حدیث از فیلسوف کوه در رفو
 و بنور منیر و مفاد من بر ابرار حکم و مشکلات حکمی و قوف یافته و صبح افق
 افق فتاوین هر یک جال داده بلطف اعزاز و نواخت و کرامت تشریف و سب
 و ساخت اختصاص یافتند
 کان الله لم یخلفه لا لشر العدل او ب الصلات
 چنان محشود در این چنان بارنده بارانی که خورشید از حیات ارمی دیر کشد جاذر

و چون ریاات عالیله لایلت محبوبة بالفخر و القدر ان حضرت خراز در اجلها
 در شهر رسته ستایه مراجعت فرمود لشکر خطا خذ لهم الله و ابادم جمعیتی کردند

هند و مفت سرائی حایس ایران تست و زنده یاقوت منزلت بر تو
 تربست مشورتی کو نکند طالعیت جرج سید بخواب چهره نیک اختر کن
 ازنی خدمت که داشت با تو سرگردی در کف مزاج اجل کوه
 تا کی کند افتاب خیمه اتبال تو در دل کان تان کرد تا بعد ز کوی
 کو گزند عزم عیش رایت تو باطل گشت زحیره بر بطونان حرفه خینا کو کن
 زایش عین شود تیر فلک سوخته چون تلمت بر کند چهره خاکستر کن
 اندر خرم کلمات پیش که یاد آورد کو تو بدست فروش ضیا کسرتی
 یا من احاط باقطار العلی کللا احاطة الفلک الدوار بالحبک
 و من علا ناله شمس الجحی فحوی من خطه الجید سیمای غیو مشترک
 لقد سبقتهم ما فی خصلتی شرف قدم رفیعاد و ام الشمس فی الفلک
 و بدست تارین بناعدل جنایان انا ذیانت که سماج لیک ارا جلاجل باز شد
 و بنوع طوطی رنگ بساط طلم جنان طن انا ذیانت که سولند شاهین بر افکند و بر استوار
 یافت و چشم چرخ و عقاب جان شکر جبهه سار آهو نشین کبوتر نشین
 پشت باز دست اشیانه لیک چشم کو گشت چشمه سار غم
 لقد بطلت فی الارض عدل انصا به ایتلت آساده و طبابوا
 زاضاف تو ما من سبک دل با شیر کند می تنی
 قور عدل تو لیک تیر و تشار بر باز می کند بختر
 شد عدل تو دشمن تو ظلم شد عفو تو عاشق تو عمر
 در عهد تو تیغ من کشد مهر وین باشد غایت تهور
 یارای تو خیر دین زند صبح اینست بحایت تحسیر
 و کانه خلق از ظلمات ظلمت حیره انصاف و داد کسرتی عدل و نیکو کارکت

در

و معاضه در اثنای راه جلوه اند خود بر چرخ میفروزد و زدن و خنایان اعظم
الله نکرده و نغمه امن از آن طایفه که چون میبارد آسمان بی نهایت بودند
و بیان ذرات زمین بی غایت اندک چشم زخمی و شکستگی افتاد
شکست ناله از هیچ روی در حشمش مگر نظره و جعد پتان خوکامی
و عنان کلامی از میدان کین بر حمت حضرت عزیز معطوف گردانید
مرد او نزدی عطفی و باشد عافیت که کاف بی حد حرکت کرده جمله شیر
من کاف فوق حد الشمس موقعه فلیس بر نغمه شای و لایضع
و اینکه باک توئی که از دهنه قزبان و خواص حشم بود و پرورده در کاه و مکرم
و پرورده با رگاه معظم از نصف جگر روی حرم تحت نماد و کمال جنان برده کلاه
حوادث آسمانی آسین بذات مبارک خدا بکاف رسیده است و از کور نشک
آفتی بعضی میایون با دشمنی راه یافته و بر مرکب تعجیل چون باد بران کشته
روی مویلتان آورد و بوقت رسیدن با امیر از حسن امیر علم برالحی آغاز نماد
و شیوه مکره تبلیغ بر دست گرفت و روی براه و برید سگای آورد و کورده لفظ
حید و دویا به باری بر بلند و قاف تو و بر و توبه را کاست و گفت که مثال میایون
که همیشه مفاد و خصم مقرون باد صادر کشت که در حق و نفع مفاد و صفت
مخلوق پیوسته سود و زیارت احوال آید بنازی حادث شده است در میان
نماده آید جنانک صلاح و فساد آن با سماع خاص و عام پیوندد و هیچ وجه در
افواه دوست و دشمن از ده ساید و بنان را از اندر سید ارجل و صمیم جان
خطورت و مستور نمادند
و بیرون کاف عیند امیر و سوا لشکر خیر الحقی
سین کاف کدست از میان رفت و بر اکتله شد بر سرانجمین

اذا جاوز الایمن سرفته و نكش الوشاة قریب
و اگر در کمان این معنی قصیر جانی فاسته اید و شرط اخفاکی از لوازم احتیاط
است بتقدیم بیوندد و نور بشعه کشف اسرار مشاهده و معاینه کرده و غره نداشت
از شجره اسبابی نماید و از حد اعتقاد و زیور امانت ساقط و عاقل ماند و فدا
یو در آن آن و شادک بزرگ متولد شود و نایره شود و فتنه هر چه تمام است
بدی یزد و بر خاطر اشرف خدا بکافی شرفه الله عیار کثیفه که بر خاستن آن
از نگارخانه و هم و خیال صورت نبیند و بعد بر عقل پیش اندیش و فکر و در
بین راست نیاید و دست تدارک و تلافی از دان آن ظاهر آید و باین مساعی
و مطلب اصلاح آن بسته ماند و تلافی این بختیافت دلبدر رسع امر داد و جالبگیر
آنگاه و دایمی و بواعث حرکت در نماد او روشن کشت
ان الامور اذا خذلت ازوالها بشواهد الادبار و بها نظر
چون از در خواست تافتن سر بدید آید و راهنگ کمان و در
درختی کون باشد راست بالا جو بر روی شود و اغا و بیدار
اذا ذوی الضم الطیب فاعلم ان ضاراه و مفاد و قوی
و از راه استنابت عقل و ستمانی که رفیق تیک دایمی و باین مردی دست کبریت
عدول نموده و ن داخل و ند بر زیادت روی بدان خیر آسمان و نفع نماد
و اذا اراد الله رحمة و له عن دار قوم اخطاء اللذی یسیر
چون پیرو شود مرد را روز کار همان کند کشتی نیاید بکار
و بیچاره نیک غافل بود که از بهر کشتن او قلب و جناح بر کشیده اند و همیشه و همیشه
زینت و تزیین داده و تیغ حواز از نیام پیرای بر کشیده و سنان بر جفت
بهره و طغیان آب داده و کوشوخ جفتی بر میان حور و کین بسته و دست ستم

کل صلاح الی و ساد کل نفاق الی کساد
من ذایم صلاح حال فی علم الکون و الفساد
و انک شهر و حصار من مزاحمت اغیار بدست تو گرفت و بیستم عقود و لایت
و طواف امور امارت شادمان شد و از خدایت عاقبت خلافت و شومی کفران
نعت بد و تشیک و غره و شجره بد کرد اوی و ربع ذبح خفا کار کین بروی پوشیده ماند
من نوبع المظیر محمد فی عواقبه و نایع الشرمکوس علی الراس
همدکام شادخت درختی مکار که زهر او را بار و روز کار
که هر کس که ختم جفا یا بکشتن خوش و دل باید در خرم بهشت
و مدتی سر رشته سراین کار بیلانیمان و در افواه جنان افتاد که او را بکشم
او امر علیه نقدها الله و امضاها مفید کرده اند و بعد از چند کاه که اصناف
جسم این واقعه کاشفند و خبر این حادثه در اطراف و اکناف مملکت شایع
و مستفیض کشت و ذکر آن با قاف و ادای بلاد هند و سند رسید جماعت
کو کویان ایدم الله و بدد شملهم این حال عجیب و مستکبر و غروب و مستبد
شودند و گفتند که هر یک اندک نطقت و کلماتی دارد و با خود و حصار غریب
و جوع نماید بروی پوشیده نکود که اگر ذات مبارک سلطان که همیشه بر پرور خود
محتی باد و بر سر مملکت باقی از حلیت حیا عاقل کشقی و عرض میایون
با دشاه که تا بید ناست و مال و امانی باد از عرض وجود خانی مانند شد
این حرکات از آن یک پاک بر صورت بنی و حسن انشور از انوار و العار
او ممکن و محو و کشی مگر خدا میکان اعظم تحت جمانا را کین بخت بد کرده
و ان طایم باد شایع و سرای انس روی بعام ندس نماده و طلعت نو و کس
در نقاب خان تیره آورده و از حد و نایق خیا لات ناسد بد باغ هندوان

و بیلا بدقت عید یکشاده و از نشته انگیز و رنگ آمیزی تعینا شناخته
و شطرنج نیرنگ و حیل و برخت خلع پیش گرفته و در دست چون بناده و ستان
و شون را مان و نند و فاق بودن نفع نفاق ترا غره و در زمان مانند نورین
شیره کور و دنا کین آنگاه نماده و کشتا تا بگرد از رخ راه راست نمایی آورده و از
خانه عذر اسب و غا و بیل جفا باخته و بیازی بازی شاه امرواد و در حق عداوت
و در جفا رفاقت بلا فغانه بر ستمات ساخته و بوقت حضور را و مک نام بر اندک بدایت
و نشت در میان آورده و خوشن بکرمیت آنگاه او و همین و همچون نوا غره و آب
بر روی بازار اتفاق و ان کان لاهی کلام المناق نکاه داشت
لا یتکلم المومن خلا یقه فی وجهه شاهد من المظیر
و بند بر و سامان قرضت کافیک و از جیب و راست و جوانی و اطراف
نظر من انداخت و با نوع تعبیه و احتیال حساب الموهی لا الحال من برداخت
و از صریاب ضایع رنگ آمیز که لحد یث و بختون با هم آیمیت و سخنان سرایت
که ان فی المعادین لند و حه عن الکذب کرم من بیوست ناکاه در اثنای مفاد
بکشتن او اثنای و اند و ترک خون حوار که میایه ان کار و بود و برق کرد و خنجر
برد بر سر و ترک ان نامدار و تو گفت منش سرینا و در باد
و کان بر قاف منون غما و هندیه فی کف مسلو لا
برق مضاربه و نیت کافا و بدین من عسق الرقاب و خلا
و سیمین هر از نیش و نیش زهر کین نیش آورد و در صری و قاسر و ریش
و سوره مایه بدل کرد انید
کذاک الدهر و لسته سحاب بیوم من نساء او سرور
چنین است تا بود گردن شهر که با نیش زهر و نیت و با کینه مهر

راه یافت و در سربازان کوک بکر و سوز که سودای ایالت و امارت پیدا گشت
نیز و شایه هر کوه دارد قیامت که که میروشد کسی باشد که علم را که دارد
نیز خیزد از قیامت که میروند هم قیامت نیاید از کله شایه که شایه هم کل دارد
الکلب اعلى حمة و من الخفايه في الحساسه
من ينام في الرياسة قبل اوقات الرياسة
دارت ملک کی شود دشمن او بزرگ و زر مفتی شهر کی شود مور و کشتی
و پیش از تصور معنی من قصد قبل او آنه قصدی که خواند معنی استخلاص
لو هو در رطبه ایشان کشتی کوفت و سواهی سرور و ملک طبع عنوان
تا ملک از دست ببرد
اگر چه خیم تو دعوی سلطنت دارد زمانه که برادر دخت و انوار
عدت اگر چه نماید جو خا و سربازک شود در دین به از کی جو خیمه و مفر او
براست حق تابع بدست معنی تیغ چکوه پیش دود دعوی مزور
و سزان طوف قیامت و در قبه از ربه بیهان بتا دشت و پای از حد بندگی و خیز
طاعت داری برون بخاوند و دست تخریب مواضع و مذهب موافق بر کشادند
و میان آب حلم و سله آتش فتنه و شرار اشتغال دادند و یا جیتی معصیت
از انعام و اشیا شیطان که در کلش را می راه و نواهی آسایشی نداشتند و رستان
طرب جنگ بطرفیت می نواخت
در کوه خواب کرده بیکای با شک در دشت آب خورده یک حوس افنا ب
می شرم چون بخفت و می عاقبت جوت می نفس میروند و می صبر چون صاب
رجله کالد با و میروند کالاسد با و خیل کالمتور
روزی ببارت و تاراج آورد و چون حال می خواستی آن کرو و از حد اغضا

دساندن

و مسامت و درجه ابقا و چاهان بکشت و لطف و عطف و نسیه و تمهید و وعد
و وعید بایشان موثر و مفید بنام طایفه از ارکان ملک و امراء بزرگ چون بهما
محمد و ابی شکران و برادران او که بعد و دوستان انقطاع داشتند و بهر بنا
ملارن و مشهوران شهر که روز جنگ در پیش چشم ایشان چون چشم خرد و خور
و خوشی تیغ زن از بیخ خیمه بیتی بیکر ایشان سرباز شکر می اذان بر نیار و کرد
خروج عام کردند
و ملو و زد تو حها و لکنه بالفنا حبل
بنای جیشا حاصه و سدر خیشا حاصه الشس طک
بعد سیر نشاندن بسان آتش تیز معنی کشیدن جو رسم دستان
شان گرفته و اندر کمان نهاد خنجر عنوان کشاده و از هر جنگ بینه میان
و بر عزم اطفا نایه فتنه و تسکین شرارت شوکر مجاهدت بستن و بهر بیان
سروم بشت و چون تیغ یک زبان روک بدفع ملاعین و قهر اعدای دولت
و دین آوردند و بعد از کوشش از املا دگر کار که ماند اعلام در یک و اطفا مهار
نراوان بخزند و انواع آن سپاه کران چون او را از اشجاری کوان بست و آمدند
سپاه می گردید و جین را ز کرد کند چون بیابان برون نبرد
ارادت و فود القطر و الريح حصه نفس ذایع لا یطیع و صاحب
فاحصه القطر غیر مغالب و لا دعت الريح غیر لواعب
و بعضی دست ناتوانی در نطق الفراء لا یطاق من سن المرسلین
روند و کوهی در بایست دام بلا و عنا
فی ساعه لوان لغنا حها و مولحکم لکان غیر حکیم
اسیر و مجروح و قتل و مطروح گشتند

گشت که اندر بر رخ نام و زمین شکسته جوشت اندر بر سفلی کشید و یک
شرف و بالید اما سیوف اخفت فیم و اما فیود
و دوز برون قوت و استیلا مشرکات زیادتی من گشت و فتنه و فساد ایشان
ظاهر و منتشر تر شد و بهر سلا و سلیم که از خنده برفت شمشیر و شیر و پشته
خون گشتی و از کوه بر خیزش جمع تیغ و طغیانه بدی
کو چون دل عاشقان کرده تنگ جو ابروی خوابان کای جنگ
روزی بجنگ حها
دمان بخانه کشاید کلی که بایند میان خدمت بند دخی که جوید کام
و از کثر و سپاه شوک محال سیز و آویز بسته دید و راه عزیمت و کربک از خدایات
الفران فی وقت طغر بر خواند و بر نور بای در بشت با و بهیاتی آورد و بزرگ
سک پای چون با و زمین بهیاتی سوا گشت
و لقت اجتمع رجلی حها حذر الموت وانی لغرور
و لقت اعظمها کار حها حین للموت من الموت هریر
کدام ما لک منی خلعت و بکل لثافی الروح جدو
بجنگ انچه رفت ز بهر و زلیت کوز بختام بپرو زلیت
جو کوید که جنگ بر کشت بشت ازان به که کوید و شمشیر گشت
و انصاف کار زار تا بر خویش کوفت و من مجاراه فقد ریح دست آویز ساخت
بقول فی الامیر بغیر جرم تقدم حین حد بنا المراس
و مالی ان اطاعت من حیوة و مالی غیر هذا الراس راس
کوین هم کام با سیر حها به اتمام حقت بنام و برای
و با رسیدن عقده آسب آتش که بر خا نم کرم می تاخت و جوک و باد شایان

دین

رضیت من العبد بالایات بوزبان من راند و دگر بزرگ از موضع سیز این می نهاده
دلیری که شد یثد از بیل و شیز تو دانه خوانش بخوانش دلیر
ارکان النبا علی غیر من فاکر حها نکیت امشی الیها باران الکثف
شدن سوز جنگ کی که تو پیش بود مرگ را باز رفت پیش
قلوبی فی نفسان کنت مقاشلا با حیدر حقی حوت و اسما
و بدی بخند مراد و عروس مرام جهر و بخود و لیضان ماه بپرو و طبعت و شد
نصرت در شوق افی نموده ماند و چون کیفیت این حال برای خلایقانی که آسمان
از بیخ خیمه نور که تیغ صبح و ارجامه وجود ضرب کند و صبح از تنبیه تیغ آسمان
بیکش جهر با یک نیک شوید
صبح ستاره های خیمه رفت اند و کاه درخش چمان کاه بدخش نواب
بعد السلو فی المضاعف لسیوه و بوند با صفا ناز الحبا حب
تیغش زکله سوزی مغرور شهناب بسترین جرج را جو بهیاتی استخوان دمد
عزمه افتاد و ایش حیمیت و رجولیت در نهاده او شعله رخ و شرارت شرو جنگ
از ناله جشم او جستن گرفت
کو هر خیمه کینه ورش تیز تر شود بر خیمه خا خا ندانند طناب قن
مرحوب ببت عند عزه و لم یسوفی احشایه و دهل الیعب
و بقلقه شوق الی القرن معجل لکن الطعن حی سیر حقی الضرب
و اما بات تقیر و غره مبارک او بنیاد و وینا شد و اکا رکن در جین ابرو
و جین ما یون او واضح و لایح کشت
انک خورشید ممره بر جیند کرد ابرو او سمد جین
و انک کردن لکام بار گشت چون کند هر یک عزیز دین

له غمرة استیغاث الملك بحجها . ولا استعجب الاسلام وركن رادها
ورای بادشاهانه كه خوشی از عكس بر تو آن بود نشو بر روی نوگزارد
و مسترک از لغات نورش طلسان حیات سرکشید بر امضا امود عرو و جواد
و استیصال اصل كنر و غناد قرار گرفت .
متفرد بالراحت مستغن به . لیث لا علق الرجال فروس
بارای استانه و باحت او سحر . چون لعل باشیه ست و جویره با نوت
مطنا بینه و بین . الا عادت . حد رایت بیل حد لحدید
و عزای ملكانه كه شمشیر قدر از سرعت نفاذ او امان جوید و خیر قضا ان تبرک
مضار او نجا خواهد بر سفید احكام جهاد استقام بد برنت
صعب الکرمیه لا یرام جنا به . ماضی العزیمه کالحسام الضحل
عوم او گرنایه تجید بر گوه . افکند . بر خلاف طبع کوه الدجوا اندر شتاب
ور شبات حزم او صرصر بر اندیشد کند . باد برین بوقیسی از عهده صرصر شتاب
و امتداد معایون لا زالت مقرونه بالامتنان باستعداد حشم صادر کشت و رایا
دولت ان دار الملک غزیه خفت بالیامن و السعادات دوان شد و امیر حاجب
سراج الدین ابوبکر که در دره خراس و سلک شتابان داخل و منتظم بود
نجد مت بارگاه حضور جان عیش جهان شتان شتافت و با مکتب اعلام
خدا بکان زینما الله بالفتح و خلاها بالظفر اعلام داد
سحاب افق کالامنت بعد خوف . له فی البرک مغد الشفا کمد رفت
زاکا و قد و مشرب جهان چون حب احسن . ز اعلام سباحت خد هوان چون اجرت اکثر
حال البشیر مشربا بقدر و به . فیکت من قول البشیر سرور
والله لو یقع البشیر بحجها . اعطیها و رایت ذاک یسروا

دوفور

و بر نور مویک منحور از حضرت دهلی نمضت گرفت
مویک مویک تو نمضت کرد . تحت جون بند کافش براترست
مد المالك نحو حشک طریفها . واستشرقت لهو مکتب الاحمار
در ضلع که شیر و آسمان تیرد و کمان فلک رانده بود و کلین از دینت انوار دزد بود
از جاد خانی مانده و اشجار از حلیت شاد و بیا بر یک و بار عاظم کشته .
دور و رب حتم شد لیسان بر و طبل . همان جون که جوت خانه بود بر تو بر
کمان مهر که طستان گناه آدم کرد . که شد برهنه چو آدم ز جامه بار خیز
اتاک المهر جان اعز ضیف . واکرم و اقد و ایت آت
کان الروض مغیر الماکت . تراکض فیه خیل العاصفات
ملاک ز بر حد قد در فیه . صبر شیب بالمسک الفتات
بریک العین کل سراقه لیل . طفاوة النجم وسط الاضائة
کان نفاضة الاوقات فیهما . دنا بر نثرن علی الممرات
حببت تراحم فیهما و یضاً . یکب علی دودع سابقات
اذا درج الصبا فیهما و ایدت . حبابا کالقصوم مضیات
و در زبان جدر نکبان کونایت بد برفته و شب مانند زلف دلبران در
زین یافته ان بیتی چون شب و صد دست شامش بیتی صبح کوفته و این دیگر
جون روز فزانت جشم صحن یکوشام نادیده بد که آن بکره ارتق عاشر روت
براه نقصان آورده و این بر مثال قالب مشقوش بشت حسد کمال باز داده
خزان بر شعله زابروان با زینت . سر کوه سازه زمین در زینت
کل از باده ارقواق بر شک . چکان از هوامیر کانی سر شک
کشیده سر شاخ نبوه بجا ک . رسمه بخور دشت خوشه ز تاک

ان باد بیا می بخور دزد گرفت .
اسرع من الخیطه اذا اعدا . الطمع من عناده اذا جذب
سلع باسخر الرج . ولا . سلع ما یبغضه اذا طلب
دوعر قد صدعت جهته . واذ نهض الشان للتعجب
منظر کانه ذرو عة . وکلهم ملهم صان الذنب
آقون بر مرکبش کوزا رسد جوز الکام . مشقوش زین نهجه نکل و ماه نفا
بال ذلالت ثیر حتم آخیز کردن خور کوش . تحت بر حکم قوام برین شفت افلا با
درد و دست او تو بندای در دست و صبا . درد و بان او تو بندای جنس شاد
و صبا تو کام از شوم بویه او خوشی جلیت من سنده و نگار سبک نکل از رشک
دنفارش عرفی تصویر برین زینت .
نیاله الطلبات الا حیا . تعطف مکان لجامها ما نیلا
ندی سوالها اذا استخطرتھا . وینظن عقد لجامها عیلا
عیلان جنگ اندرون چون حور برکت . بایوان لهواندرون جونی عزالت
بجور او شق بکودار رسکت . بد را بریدن بکودار وانی
بکیتی درون یک شالست و کسرو او . دودوست و مهر بای بیلا شانی
و بعل بخور شکن شورات بقره ماه و دقه آفتاب من و سائید و بهم خواه نکار
دوی زمین جون بشت ماهی شیم و بشیر و سیم می آراست
ز نعل او مضی بشت ماهی . ز کوش او منقطع دوی کیوان
کشی بویک خوش خرام او ان نشاط بر لباط خاک آتاکم غایت یابن و باه بشد نو
کاش جون براتی با د از سیر برین کرد .
آن براتی که خرد جبار لقب داد او را . که کن راه بر و بخور و بر شمار

بر سبب اندورخ بر کرد زرد . تن شاخ کوز و دم با دوسر
اشرف علی طبیب الزمان نقد حد . بالصیف من بلوک اکرم حاد
و اشما بالبد برد فیه . فان تاحت الازواج للاحصاد
و اناک بالانلاء اتلیم الحیا . و الارض للامطار فی استقار
و بر صر منزل که ماه رایت و مهر اعلام شاه طلوع می کوز بر تو تمهیلان و اشما
اخبار رشادت می دادند که خدایکان اعظم دست در بانوان ارجماریت و تنال
بار کشید است و شش بر خون اشکام در نیام کرده و حشم را حتم نوسول شهریار
ترک و بگر بر راه مانده و با سست عاشره بر و زنجیر امله نایز کشته تادارادن بر
شال سبک بای پیش دستی نایز و از صبای جهان بیا می نصب سق بر بایز
و بونت حضور ان آق که میان دولشکر حایل عبور افتد و هم در روز بشت
سلمان بکافر براخته آید و بزیان شان خون خوار خواب معاندان و مقردان
باز داده شود و محصور آب دارانش کفر و ضلال که اشتهاک یافتت انطفا بید
و سیر کند نانا که جون سلاب قاطع نسل اعدا و دولت است ماد بر شرف و شاقه کدخم
کند ناگون خجوش نادر طبیعت جون سلاب . قاطع بر محال نسل اعدا کرده اند
و غضب حام الحداض کاشیه . اخلاص فی نفخ الکبتد نار
بسر جرمک ز حشم جو . چشم خور زاکو تیغش
کوه البرز نکند . آتک . اتق آب برور تیغش
و خسرو جیش فرکه با خورشید قد رش کیوان و مشقوش لاف علو و بر تکت
بریند و حکام و با هیبت روز دم و بر مش خجوش سیم و ساغر زین کپرد
جرام کپرد بد و دست و بنده نواد . جو تیغ کپرد که گواکن است و خشم کن
بر مویک اندیشه منی و هم رفتار بچیل دوان شد و کن و دست بد را بای و دست

ان بو

بحر و براتماخت بهر و رنگ او انجهان د بدن من صوره شو چشم سواد
لاکشی باطن خرم که شود منزل دور و نکشش بیفتن حکیم که بود جای قرار
ایستد ساکن چون نقطه بر کاویم دایره سازد بر خاک چونک بر کا
کان عکله اذ جریک جیحا یقلبه فی الهوا
اکفل اند مشرف واعده لا یقلک الوی
طویل الذنا عی طای الکمر نای الحاس عار النسا
واذن مولد جشور و شدت رحاب و جریه

و بهر یک آب سدره جوار شیر شوره که از تحبیب بانک ایشان دل در بره
و کاد کردن خون من شد و رنگ محوید جویخ از رخ ناخن خون ریز هر یک محو
من کرد و شمس اول فلک ازیم ناب سکان بیکر ایشان سهری اقلک و صند و ک
دایره سان از غایت غایت مرکز طای من کفایت بر شمر بارش و شکر کثیر آسمان من
عشر آتش باد و چون شیر کبابی مقدار بود و شیر پیشت در مقابل خنجر خوف
خوار و بسان شیر شاخ روان خوار سکا بود و بر خاستند و یک جمله از آب تیغ
انش زخم شاه چون خاک راه سیر باد فنا گشتند

من کان فی الکفیه یصلها اربعه من الصواع مانت علیه البشر
یکن کوزد و صولان بر سرش که زیورین ماند نمی پوشش
بد بیکر شد و زدنش زخمی در پشت جناکش زبینه برون نژد بهشت
سیم شهرم اند را مد محشر زبش خیم لاله نهاده جشم
بد سق کرمش معال فلک زبانش بدستی کشید از دمن
بدر لکد پاک مغزش بر بخت جهام روان سوی شبه کرمش
بیند اخت گردان پیش مخلوات شکستش در دست دل و مخلوات

ن

فلم ارضنا من اصدق متکبا عرا کا اذا لهامه النکس کن با
من یومئنی سنی مؤبر او غلبا من التوم لانی بابل الوجه اغلبا
جملت علیه السیف الاثر کما یمن ولایک ارتدت ولا حله بنا
دیم در روز از کد و کاه آب سدره عبره فرمود و بشکر کا منصو و لا زال علی الا
واما الایمان بیوست و بر لب اب حلم منش خداوند سلطان معظم نصر الله علیه
و اعلی اینه زخار خاک بوسید

کان کورد بالا و کفتار نیم کرفت آفرین بر شمشیر کبر
و بهر اطف سکا و مکانم با د شامانه و افق و جبهه منشد و یقول اقبال و عزو
معدود خسروان کبیر و جهاننا را ن افاق کشت و از اینجا یو مرکبان آهوسر کور
سرت سوان شد و تان بان تافته دم با فتنه نیش کوه سرت خالام بگردار

ماهی در آب شاد و گشتند و چون باد بیزیر بر روی آب بکشد
من مع السیلاب فی البرغسل و من مع النینان فی المار عوم
و من مع الغولان فی الواد کف و من مع القیان فی البیق حوم
دلا و جوش بر نکا و جو آهسو تن او جویک و جوامش شاد و
قمر دایم از نغم کوشش منقط زمین دایم از نغم دشت منقط
باب اندرون میجو موسی عمران باش درون چون بر ایم آرد
ممش دم کشاده معش در برستی جوا نکشت مردم و قیاده فقر
رجلام فی الکفن رجل البیان سید و فعله ما ترید الکف و القدم
و بر گران آب حلم حدیث حک و سیکار د میان نمازند و مخلوط و درت بر لک
اسباب رزم و کار زان مقام و صفت بیگردد و خرد که گوش از کوه صرافا و چون صد
معدن کوه رستی و بصیر از نظم عقود کلمات او بر سمع حسد بردی

ع

صفت شدند و صف بهر و دینکار از تزیین دادند جمله در جگر چون آتش
و آب روشن خیمه و صافی و زیت و بستان خاک و باد بابت قلم و قند غزمت و بصورت
لک بیل کوبال آستین گرفته و لسته ناخن شیر نیک بولادی کن یله
یکت بساعد سیمین دردن نکلده کان یکن بسند ملکی درون کشید سیر
یک شکو و در کس گرفته در جوش یک بنفشه و ترکس کونته در مغزو
توم ادا السوالا در مع جبینما حجاب زوره علی اعتبار
و السیف الدایمن کاخما جلیخ تمهید عرض القبا الخفا
و کاخما و اعیان دیویم و عودا فیضهم سراب قفا
زرد افاحم کل موصی حلقه حجاب من موضع المسما
و کاخما صنع السورای عرو ما الحدید ضماغ باقرا و
قد رعو امنون ما را کد و تفتعوا یاب ما جار

و در مقابل لک اسلام سباه کفر که عید و غد را ایشان از خیر یقین و مرکب کمان کد
بوز و شرح و استقصا از کد احصای آن سمعت تصویر یافته بسان کوه خا
در صف میجانب و جناح بر کشیدند و باند موج در باد رقص صور و جیک نخوش
آمدند همه سیر بهر صفت در درون کشید و زخم بر آب و از آن قریب کز زار
بر آورده و حلقه آتش بیک بر کمان بیکار پیوسته و کمر انوش شکل در میان
کار ستیخار داده و روح از دماغان بدست قهر و توان گرفته و نوک ستان آتش
فشان بر صورتین آب داده و بر آستان با دشتا و جگر کاه کین و عزب کاه
جین مهیا متال ایستاده و گوش و بوشن ناران جنگ و جلاد کفاده و نخاده
ادا الصریح دعا حلقا الحمی کزنا و حیم الخید و اصغر و المارطبا
مخون عید ابار عواج مشتقسه مخی الاستد فی الطرافه الشما

اذا قوتوا اعلا و کشفوا وان قولوا صبروا کفوا
ان یرو فالحق حاضره او یطووا الصواب و الحکم
او شهید و الحرب لقا الخله من یج الدارین ما احتسبوا
او کبریا الخیل غیر مرجیه بان افا ذم لها جزم
و تیغ صبر بیکر مدیت از دوی چهار ترک در دگر منی و نوک ستان حلقه اکر
ناصید و انسان سر خورشید بر بودن و کج کمد بر بوبال شیر عین و از دما جویخ
برین بیستی و بزخم کوبال حقه سحر و مهر دریم شکست
کرمش فلک فرو کبر و خط استوار را فتد جین
وز رطام زمانه باز کشد شش از روز یکسازد و جین
اناس اذ اراوا الی الروح لم یخرج مسلمة آسیافهم و الجهاجم
بویک مشهور الذراع اذا القنا ست اذ مع الابطال و من حاتم

اختیار کور و زمان شام یا شمشیر از لشکر کاه جزا شد
ز صحران است بر بیره موی ببولادیک حلقه بوشنه و دوت
و غل ضول الدرع من جهنما علی بدن قد القنا لقا قد
دیش از لک جهر آن شاه حد زبنت بوش و ان نقاب برینان آید برون
بشکر کاه کفر و صید و ان قریب کوه رکار شیب تار
بدید آمد آن خنجر تاب ناک بگردار یافتن شد و دوت خاک
مثال داخ تا فوج از جیم منور کاه و سیر دار از تزیین تصویر ایشان سیر سیمین
بیگند و ان تاب تیغ کز از از مهابت شیر هر یک خنجر درین نهاده ک قطع
اللیب و دفع السیک و دوت جنگ نمازد و بر کز از آب حلم
بدین صفت سیمی در بوند تله کشتای مبارز افکن دشمن برای شیر شکن

مجموعه

کل کلف العتد بحسن تختیه . معناه حسن المکتف حبابه
محرور دامن دکان شکل است انچه انا . سخن او چند کوه و درعدان است
کامها نفس الريحان قد من جنت . صبا الا صایب من انقاس نوار
زبان بویور مدح خنایکان جهان بیاراست و سخن برین غلط اند که چون
سر بر سلطنت بادشاه دومی زمین که معیتش قمریان عالم و مالک رناب بخاکم
باد پایه ندر و رفت بوتاک کیوان نماده است و بشتر از عرصه ربع مسکون
در تخته اندازد کاند دولت آمده و صیت این مملکت بکوش گوشه بسیان زمین
و موسعه داران آسمان رسیده
برید صیت تو در قطع ساخت عالم . قبول حق کند و هم با هم را می
نماید و میر الخس فی کل بلدة . و صوب صوب الريح فی البر والبحر
مهر کار تارک که با خیم خاند ذکر پیش آید عنان جهان کشای بر صوب صوب
و صلاح آن تافتن حاجت نیاید بلکه کفایت مهوات و دفع محضات بکفر زند صیغ
و صوب این درگاه آسمان رفعت و بزرگترین و برادر این بلاد که کیوان زمین است
حال که باید فرمود و تشریف مثال نازد از دانش داشت تا بفرود دولت قاهر و میامین
ایام ظاهر و قهرها الله نادیا الخلیل و عقد هابنوا من التامد در وقع و قهر مخالفان
دری و دخل و قویک و کوش مال عائدان ملک و ملک کوش جان نماد که آثار
و امارت آن بزرگترین ماه و خورشید سمت دوام و ظهور این و ذکونیکو بندگی این بر
رویی و در گذار تا شغرض عالم باقی ماند
ذکر الفی عمی الثانی و حاجته . مافاته و فضول العیش اشغال
چون مردی کوی فانی شود . سخن خود را غم ثانی شود
و شاه عد و بند از پیش خنایکان جهان کشای

المن

بکنت این و برخاست با هم رفت . بر خاک پیش بروش و برقت
بجرو الراح علی الرطل . و لیست و الحاح له لتمام . و از کوه
نمادان این بزمه یا بر زمین . خاک سیاه اندام بزمین
بسان بلنک که بر پشت کور . نشینند آنکیز از کور شور
و بسبب و قد الريح من حیث یفزع . بخبر حق من شدة المتلاذک
و بانی در دکان آن ماه و سیر زهر جبین او و دیدست کامکار من عنان آن کبر
هلال کردن فرود داشت
الکفما عن نفسهما فکانتا . الک حرقه و سط حلقه شاملا
لوم الکفنه لکاد اذا جرکت . منه الشکم یدق فاس المحل
اگر تک بگویی او را عنان . بروی خواست جنت من از جهان
سلیله سابقین شایعها . اذ انسابهم الکراع
کلیف اللون صبا الماکف . محله اخرتها شعاع
و سوار بر کتوفی که بر خیم تیر خامه بر انگشت تیر فلک دوختی و در شب تار تار
بر نیان بنوک بیکان بنگار فنی و بیاد سلاح و دست که بقوت ساعد مبارکها
زحمت زمین بر کشیدن و بزر و باز و آسیا کند گردان از دوران بازداشتی
زحمت دست و پید رثا نداد و بای . کرفنی فروداشتی هم بجای
بر خیم از سنان آتش افروختی . بیک تیر و دروغ برد و ختی
مگر بند گردان کرفنی بکین . بر انداختی بزمه بالا زین
اگر خود و زو بین و حستان بیل . کشیدنی بزرگ فزون از و پید
بکوه از کند اندرا و یحیی . بکند جویان بر انگشتی
توم بلوغ الفلک عسد . طعن غور الکلیان لا الحلم

و المعنی ادمع بالنع فان . حکمت فی الضمیر کان اخره
از کرد جنگ دیه خورشید بر عیار . و زخم کوس تارک کیوان بر افغان
لرزان جو دست مردم بخور و بستود . مردان کار دینه و کردان کار دان
نار کفیه کشته دل سوگشان ز تیغ . زان مار سنگ ناز و گنبدان جوان دان
از عکس روی چهره بد دل کمان بخت . کاستنت تیغ بهمان بر عتقان
و الیوم من عین العجاجة لیلة . و الکمر حرق طلة المد و دا
و علی الصفا من الکفاء و صدقة . دمع احال بیا حیا نورید
و الطن یحبب للیباد سنا حیا . و الضرب یدق فی التریک و قودا
و علی النفوس من الحام طلال . و الحون یبشک صبرها المفقودا
و خسر و شیردل که شیران به شمشیر او حیل و بویه پیش کرفنی و پید از تحب
زخم کویان او بسان شب و راه کوی جنت
ز آسیب و همیب و سم و حشمت بکند دشمن . زلفت و بین زبرد زده زخم جوش ز سر و مغز
بر زبانه دندان و شاخ و روه در زخم . هر بر روش و پیل منت و کک تد و شور نو
اذا مال سرجیضا . لیم . اسرت انی قلوبهم الهاموا
آن سز چهره کوسری که صاعقه ضربه در دل بولا در حورده الماس دین
نمادان زرد کون بیکری که بوق طعش در بونه کان سبیکه ز زنهان کرد
و طعن کان الطعن لا طعن عنان . و ضرب کان النار من حور و برد
کرم کرد و زرم از شمشیر رخشان در کف . کرم باشد چون بوج شیر باشد آفتاب
کفی خنجر تابان او تمکینست که از کوره دهان آرد و بزمین آنرو و زده و بزمه
نجان دانه های که از سنان زهری باغ عیب از محکم که بسان مغاطین
بجاده دم جرم طعن از دوه سهر برین خود کشت و شکفت اذ اهابی که در لایق

و افواج اسلام و کفر بسان افواج دریا بزم بوسستین و بسان و وز و شب و نور و ظلمات
بریم آفتاب و عرصه آو و دهانه از شیران حکمت و بیلا کازار و دشت محشوش
غلب تشدد و بالذخول کانتا . جن الیدک و و انبیا اقدامها
زمین صفت و فصل الشکر کف . ز لشکر جهان دست بر سر گرفت
و مضایق باور دای بیرون و نشاند سدر و سوار و سمن ناز کشت و صوات و حور
از اعلام و دیات کستان و لا لستان غور
نمیز جوینت کشف بر غیبه جوش . خواجوقوس قرح بر علامت ابطال
کفی از ریح نیزه و ران بر صحن صبرا و بشما و و ان کشته بود و از عکس شان خو
نشان روی صبر و ان شهاب در نشان شد
ز جنت سنان آتش آید بودن . زمین شد بگرد دریا خون
بند جان جوینده را بر زمین . نیزه صوامند اند بکین
کان رماح اشطان . لیم . لسانی کل مد لجة خدود
و ان عکس تیغها سداقت رخصا و سوزی صبران بافت و از عیب خنجر
آسمان کون بسان عطارد باشد شاخ یا سمن از باده لرزان شد و ناخن زهر
بکود و بیکر بفتنه کبود نام . کشت و چشم خورشید بر مثال چشم نوکس ز
یوقان کوفت و دینه بحرام از خناب جگر سرخ و اعوان بد بیرون و طلعت
مشترک بسان او را فیلوفریکون بانی بافت و چهره و زحل بسان دل لاله
سیاه و توان و طعان بخور و ان شکوه شیر علم دل شیر شوره در خفتان آند
و دم نایت و بین با وج کیند کفنی ترقی کرد و آواز سبید مهر بجهت کبود
نک رسیده و ان ایغبار سهر چنک آسمان بادی سیاه بر افکند و از حضان
کرد اشعب روز سبت ادمی شب ید برقت

والضی

زخم شریانین آورد که خون من ماه رساند که دید نمی که آن برای برون جان
سرتاسر کرم دندان نمایند و که دید از هائی که آن هر کار را در بعضی بیکار دارد
بر لب جوخته خنجر او کرد و نرا از ای کسب طغی جشمه شرمین بینم
گفت کردن نمودن خون من کین جدا نیست که بوی طغی بینم
لا یوم اکثر من غلظت احسانا و الشرفه فی هائهم تجد
کافا و من فی الارواح والنفه فی الکلی تجد الغیظ الذی یجد
من کل اذوق نظار بلا نظور الی المقابله فی منته اود
کانه کان توب لظرب مدوت فلیس یخبر قلب ولا کبد
و روی لشکر اسلام و یست سبیه و دین زبان در روی زمین اسکنه و ثانی شغل الدنیا
والدن سلطان السلاطین لازالت اعصاب دولته لاجله الانوار فاحمه المصارفه
بیک چکت از بیک که گذارد و زیاده بیک کار کشی و بیرون لا و بارش ستان خون
خوار و خوار و زبون رفتی و مبرور سر از دهان جوی از تپید خنجر آتش باراد
بکلی خنجر و شیر در بستان شیر نیک از بیک شمشیر آید و خون تاب شدی
زنج کوه شمشیر او بیکه و تیغ جوی بار فلک غریبه می خورد و جگر
یقل المانی فی سیونک شرعا اذا التفت من تحت النسا بک نارا
سمند برق سیر باقی اندام را که چون سمند رانش و غایب می شود و بیانی
بر روی آب استراخ می رفت و بگرد آید و نمودن خاک سادیت داشت
فی روس الجبال دعد فی السهل ظلم فی الغای حوت
جب و راست گفتی که جاذ شدست باورد باورده آمو شدست
دو کوشش جود و خنجر آید او بوعبال فوی شایسته نواز
دردن نم و دست امکن و ناکت زنج کرد و کف انکن و کام خوش

نور

فلو طارد دخان تبصرا لطارت و لکنه لم یطر
بر حین صحرای حیات تاخت و در میدان جنگ چون بیک حمل می آورد و در غارت
بیکار بگردار خنجر خویشتن می انگشت
خنجر دمانت اندر نبرد مزبور یافت در کارزار
رکوب لاسع المعالم عالم بان المعانی و دین المهاک
و کردار روی آب نه بوش نفک جوشی و می رسانید و جشمه بیونو
آفتاب بسره عیار جشمه قاری کور آید
و یوم کان الشمس فیه خبیده علیها من النع الاجم لثام
ز کرد خنجر تو مشاطان عالم قلش کشیده غایب حسن کرد عارض جود
دخ میروانی خون اغیانی می کرد و بیک سوزنیک و لا لباب بدیدی آورد
و من صغیر الماس کوش لعل ناب و یاقوت ملاط می راند
تیغ ستمش در عریزه کرد و جو عقیق و بی عیب نبود چون بولد اصلیت
ان مای کهر و دم ششان کور و عیش بشت انلاک چون می جشی بر شکست
سیوف لسانی کل عمر عدت رویت و خیل لسانی کل دار عیال حب
وان جشمه جشم بیکان زهاب خون می کشاد و ت مبارز لشهاب ستان
چون سفی خون حضابی کرد
ملک ستان تئاته و بنانه و پتیار بیان دما و عرقا ساکیا
فی حله اود با کیتی خانی نشدنی و با بندار
بازیت خذ نیک و جهان سوز آیت حمام او شرو بار
و بعد تیغ صخره شکاف آن بیکر بود لان سید خون می کشاد و بزخم کرد خنجر
خون در روی زخم کوش محوش می آورد

و موج دریا خون از آب حلیه بیک اعظم بر آورد و بخار و نم بروی شیر آستان و بشت
کا و دین رسانید
بس از بید و در دوزان بوسر کوه و زخم تیغ تو بروی خون دوند ابدان
فکم من وحوش لکن حیاء و کم من طیور منک صواری
فاشیعها لحوم الحذور و اوروها بدما الحوادن
و از علی چون سبزه زار آستان کون کرد و کلش نیلونی و دان فریغ آن
ارغوان بوشی کور آید
ز بس که خون اعدای بویخت و دین بید کونیت در دل کان و بیک ابروان کوه
و بروی انابیب الرماح بمازت یقل غلظه الروع بالدم مشیرا
و تیغ آید و مشی خاکسار را با ز کردار بالشی خون در ستاد و سراج تواناد
خود را با شکوف و آتش کور داند و سرسور و ان لشکر کور بزخم نیز حاجتی
ساخت و دران دیار ساکن دادن و باغ نایک نکل داشت
طلعت علی الدیار و مع ساب و اعزذ السیوف و هم حمید
ما ابقیت الا حطفا ت حی الاخطان مغا و القود
بران دیار که شمشیر او برهنه شو و خون بد کشتان خاک او شود و جوی
تاب دیکه کخم تو غفلان و دین کجا آد تیغ تو و دیکه آد برون
و دیر نقد بر برمشور و ملک طغیانی فیه و ضررت کشد و جامه تابید بر
صحنه دولت آیت بیروزی و نهر و زکی بشت و دست تدرب بر آستین
بقا صلا و صند و طران فنا و دخت
سرازمه سرخشا شد ز تن بران خاک جنگ و بران خون دمت
کن جوش و بستر از خاک و خاک تن بارد بدی شمشیر خاک

ز روی که بزخم کور خنجر و من کونیت عذر یک ملک راسو
چون کلک برون و در غنچه بوی جوشید خون ز مغفرو
و انرک جان اعدا بود و در چای خون من راند و صدوی زاع جهورا
بان مرغای دوزخ تاب خون غلظت می داد و باد پای باد و در میان در دین
خون اشتیاق آموخت
و کم رجال بلا ارض لکثرتهم و کثرت جمعهم ارض بلا رجل
ما زال طرک محرت فی دایم حتی شتی بک مشی الشارب النمل
صوائ بزم و طیب شاه تو مزوج زمین زخم خون عذوبت تو بچون
بریه نسل عذیخ تو چون کافور برده ووش جهان حبیب تو چون انون
و ان خون باد مشی لون اشقر و دین داد و کور اشقر و دین دایون او شمشیر
می کور آید
و ضرب بیک الخیل و جغیه و اشهر بمان لون اشقر و حنب
و ان من کشته روی جامون شد کور و ان خون خسته بر سر بشت آب می راند
و کسه بشت کشد و غوغای زخم روزی بکودش اغوغای
تو کف جرج زمین ناله باید بکودش ناله باید
نکل قرار بالجماع تلعة و کل وهاد بالدمه لیل
و بختیر آن کون بیک و سسک را بروین بیک داد و خاک میدان بیکار خون
رایات ناند و من سرشت
خون غریبه شد خاک و سنگ و کیا بکشی زخم کور بدی آسیا
بیا بان جود دایم خون شین در بشت تو کف کور و زمین لاله دست
اذا اضی الیف دارین الارض جود نفی موافقه العادات و التکل

نور

کتاب من شرق و غرب تالبت خرازی اناها الموت وهو تمام
و غنایم بسیار از اسب و دود و سلاح که نفاق عقد بنان میخ محاسب و مقرب بلان
محیط نگردد و سیاح هم در مع بسر حد عدد و حصرو شده و طول و عرض آن
کند رنگد و مساح نکر و خیال بساحت نقد پروا سخن راچ نگیران راه نباید و مضطرب و مشرب
شیاع کان الحروب عاشقه له اذا انا رها فانه بالخیل والرجل
و یک بر کوکس که طناب عقاد و باب داذ بود و فتنه خفته را بیاید و کرده و شرارت
شور و عقد عهد کشفه و در خاک رعد در آسای تف کارزار
و سحر و بیکار و با قوی ملاعن لذ احزاب شیاطین حوسس
بر آب و دم و کروا و مغوا و فراد و اند موا
گردد ز منزع حق تیغ در هوا و یک جای آذر
برخیزان هلاک دشمنانست سارند ز لقمه عشا خور
یک قوم جو کاسه داغ بر دل یک قوم جو کوزه دست بر سر
و انی علی حرب العدی و عظم لاینا الحروب طو و ح
نفا و دهمین رهن السات کانهم عوانت سرخ بالهن مر
قطار و اضا صاهایم کما یوت و الونی مختلف المصد و یخ
غان سلیب بالصغار مضع و نادر صرح بالاعمال طر و یخ
و عار با طراف البلاد مشرد و حار با طراف الجبال طلیح
و از خوف شمشیر بکار افش بای کست و باز کرده از عرصه خاک بیرون کوفت
و از تنبیل خنجر صید بیکر ناکه صید مشیب از شام عارض او بد مید و از میان
بنفشه و عنبر سازه سوسن و کافور سود و سر بود
خلاف تیغ ترا در ازل بزال نموده ز بیع تیغ توانا ده خنجر سرش زال

شبهت

شبهت علیهم الغارات حتی لشت شهباء اس الولید
و یک سوار از بی بنا کام و دود و دسه کلاهی انداخت و در جمار خانه شطرنج
عنا از حواس حکانه کشت و در ششید و نود بلا هفت منزل از شست بساخت و کربن
کا و از شستن نه پوشش افلاک به باه بالاتر خواست و در تاخت اوقات روز با سات
شب اشانت کرد و عزیمت از حصار جنگ بقعه کن خود بود و جشاعه را که از دست
سیرت حوت دست بود بلان طرف انگشت
ازین چنانک جلیل باز آید از هوا کجشک رود با کو بزد با شیان
و فی وقد لم یلم الخلفی منقطع سکینه عظم الا حشرات فی صعب
و بلان حصن حصین که سربا به آن از کنگره قطره ماه و برج سیم و مری کشت
و پاریان خند قش شست کافور ناخت من زبیده التماساخت
بن خندق و اوریس و عمر که سواره او کشته زهور
مخی زم و العدریان رواقه علیه و سیت الذ صرعه کاه
و بعد از آنکه حشری زیادت از اعداد مو و کرد آورده بود و مار صفت سر
در زندان غار و کساران حصار کشیده
کریم و مو و خیم تو کرد آورده حشر او را جو کم بیل ز زندان کزیر نیت
علاک منهم و معهم و منتشر جمع کالجراد
نفس مساعد فی ظهور النجود و من صابط فی بطون الوهاد
صیبا نهم فی حبال الاسار و لسانهم فی ثیاب الحداد
مخیم کان با و ی الاسود و تضارب سیکل مشوی القناد
اکلام فی حرم النیاف الین الیکام حلیف الصناد
و خنایگان و بی زمین که بیوسته

بشت شامان پیش ایش خمر گرفته جو طاق ایوان باز
بر تیسر و چنین فتنه باید که عروس زمانه مثل آن سترون و اما ایاام انا
یکارت آن عاجز بود و بر حصول خنجر شادان که در زنجیر آن
منسوخ شد حکایت کا و کوس و کیتباد انسانه کشت قصد دار و اده و ان
بجاء شکر گزار و دو انیت حضرت حدیث با شکریم شرایط سیاسی دارک
از تباط و اجب شاخ و در و دیگر
جوان با خنجر خسرو نیک و نیت تمام بلور اندر افکن و نیت
شب تیره از یون کوکشت ست خاک سید سوز و بر و برست
عنان مبارک برست کون خود معطوف گردد ایند و بلان قلعه کرده و نضاد
تاف بنیاد سیر شای شاه سباه که کنگر باه آن دست در منطقه جوانی نه
و سر بر خنجر بای از قنار بر تارک اسد و فرقت نزدیک نهاد
فی لاس حلیما من عظم مشرقه لا یلغی دغضامه و لا جیل
آسمان همچون حق و این در کورد چون مهر مشعشع و این
سرمه و سرچند و بر حفته بوفه مهر و برست و مهر و بالای
فلک مساعد و یزد حلیطه و کیتی بار تقاضا و افی و دولت بلند و نخت جوان
و لحد عال و الونی مستکرم و السیف ماض و العدم مبین
و بوقت وصول رکاب فلک رفت و ایت خرنشید و فریحال نو و کتر روت زینت بالا ست
و سرباده شایق سر بجهار طان کیند کوهان و خیمه از رت کیوان افراخت
تا خیمه از فتنه بر بای با ذرا خیمه تو بر بای
و هند و لن دزم که مای صفت آرای کشید همه جون بلبل نوازان بر کلن شجاعت
و لسان مصلحت دود نواز بر شاخ و ارجلا دت ناسد بد و حرم سوره خنجر و خنجر

بگردد

بگردد دراج با بان ملاله و بین و ستان خون ریز و صورت طافس جلوه و چمن
دزم و جنگ و شبه قمریت دستان سوامی و در سوامی نام و شک بر مثال یک خزان
بر کسار مرد انگیز و بر منول و در شان بای ذب بر سر غزا و روزا نکی و بر عادت
طوطی منقش و روش در بیا و در حوب و نمید و مثل عقاب سخت کوش در صوابن
و ضرب لیرت کلاغ حذر و در نور و وقت کیز و صفت کلک بیل و موشیاد و شکام
آویز و شکل قطار اهریروز کار کا دلا و نبرد و بطیر خفاش راه جوین در شب باه
گردد و مایل کوس و در بین در کشیدن کمان عذر و کشاد کین و مشایه علوار و در
میتان جنگ و کین و هم حوی خند طالب خراب و شاد و معتنا خروس راعب
بیکار و عناد و هم تنک زاغ و وقت مشاهله نگو صیده منظوم یک شامی به و جمله سوده و مجرم
جولان خان بصیرا جو ماغان نوادیت جو سمرخ ترک جو بخیر جرد
تقال اذا الاقوا خفاف اذا دعوا کثر اذا اسد و اقلیل اذا اعدوا
درد و لجه سباه کفر و لشکر جوار اسلام ساخته قتال و آخاد و جلال کشند و بیملشکر
اژدها بر دین میهای جان و لسان سمندر بر افش و عا غلطان و بصفت
خمشک زده و شک و نیز حرکت و معتنا بلنک شکاد و دست و بلنک و معت و لنبه
شیر و شیر و انگیز و دزم جوین و بر مثال بر خون ریز و سک حوی و مانند کوکدن
باز سقوط و انی جوش و بکدر اریل برن زخم و دعد خروشت
دع و بر یک شهاب غیبه کسل تیغ حریک و دحش خاه کدار
مهر کتم کمان آرش تیر همه آه و سوار شیر شکاد
البادی العرب و الا نوا ماحله و المافی الحیاد و الاعار تحرم
حب الدمی الموع و الیض الصوام و والاسد القوارس و الخلیفه الایم
و یدین سان و لشکر دزم سار حرب آغار نهاد و مانند دو کوه انش زای بر صفت
محرانی جنگ روان شازند

محرانی جنگ روان شازند

و چون در بروج افراخت بر عرض خیلان کین بجوش آید بد
 بیان دریا لکن محله صاعقه نعل که دید هرگز دریا صاعقه کردار
 نوع خیز و صفت کثیفه شان کین می زبانه در آتش در آیین دیوار
 ز باهام جود بیاید بکون که پرو کین نگردد ز نگار ریزه برنگار
 بزیر مردان اسبان جو که آهن پشت پیشتر اسبان مردان جرس در آهن یار
 لا یخضعون لخطب ان الم یحی و هل یجز الزمان الم الم یحی
 محال اندک می آید داجیه و الحرب تحت ظلال السمک اسادا
 اذا الریت جد بلا طاک کلکله فی ما یط بالاجاد ایما دا
 جدوا الذبول من الدراع می علت لایسب الم الم الذیال ابدا دا
 و در نهاده نادره از کلک مملکت و نیزه خطن نیسیان پیدا آورد ساخت و زکاه
 از حال پرکتوانی خضار آهین شد و زمین معرکه از جوشن خرد عینیه و زو
 شک حلقه بولاد بوش کشت و موصوفه ند لا حک السیرد لیسها حکت علی القاء بالناع ارقم
 ز مغرورده و ترک وجوش و خفان و نیزه و سپر و نیزه و دایم و کوبال
 عوا تو کفنی سلبت آستین دندان زمین تو کفنی شیریت آستین دندان
 عدد ریب لخرمان فیه لیس صفادع و الیل داج
 و جوشن خطاطین ارغینیه را سیم اندوخت بشیر ماهی سیم اشکای کرد و دیم
 داود کین از دام تنگ چشمه مشکین و سلسله عنبرین ظاهر می گردانید و لیسک
 موج نمای جعد در کین و زلف جشش می نمود
 بمشک نوسان الوغن کل شری یوحل و اکاد و نکو عفا
 ادا لیسق الارض می ماریه الخ الما حلت الارض می معینها

و می علی القاع السوک یلیها و معینا من ان سب لیها
 و ما یحیی فی ساحة السمک لیسک و ما یحیی فی ساحة السمک لیسک
 عد و سسته الیخ و سسته صاع فلم یغیر حق دام نکو عفا
 کان الداعری فی ساحة عریین اذا رة یقها نالقرن قیس
 و مانند قوم هند و خطوط عبرت نقشها مغریب می نکاشت و شبیه سینه
 بار و پوست ما و شکلهاء بدیع بدید می آورد و ان غایت لغمان چون ایند جین
 ماه و تیغ الماس بیکر صبح عکس بر زمین نادره می افکند و بسان سرب در سده
 و انقاب تابنده چشمها خیره می کرد
 الم لیسب لیسک السوا و الموصفات بمکرها و خطا عفا
 بریه فی سبها بحر یه عیاها شمشیه شعاع عفا
 اس الفی من عند عقده و حق علی القدمین ربع راعها
 و توهم الشجوان و اب صاله و استخرجت صفات یس شعاعها
 اطمار صد و فیه و کانه ان یزدحم نصابا و لا یعرا عفا
 خلعت علیها دم عمن و لم یحل علیها و لا رما عفا
 احب من المرح و قد و سره ادا سب رجلا یزد طبعها
 لوحه و د نوب مانا یل فی مد نب سب من اسرا عفا
 مح علی الارض الغزاة لیسها فاما مین و یعودها و ثلث عفا
 لا علیک بارت مشلع ان البر و یحوی ی تلم عفا
 من سبها لیسک عصره سحان ماری سبها و صیا عفا
 و حوان گرد سواران برقع کفنی نو و کلاه شسته و کنبه لا زورده ان عفا زبده
 معجز نیکی بر سر افکند و چشمه تابان انقاب بقیر و قطران مشحوب کسه

و انکان که بدون عتبه آن گذر کردی از بیابان زخم نیزه و تیغ حرم زور و دما
 سوار کشت
 از سنگ خنقینت سبکته خنقینت جو نالک از تجلی شکست طور سبنا
 و هند و ان جوسیک از نواز کوه روی بنشیند نهادند و ان بیم آن باز زخم نش
 نعل بیان آب در خاک بغلیبند
 سیرت کان الموت حالف حدها من طبعه صری شون المیا جم
 شوق تیغ در زرم بیم آن باشند که از طبیعت آتش برون بود احراق
 و رای کوه خورده و دیر که چون پروانه کرد شعاع بلا طواف می گردند و دا
 فصول در دماغ گرفته آتش فتنه می افروخت و حتم حصار بسته و خا و دانی
 خراشید و تنگ مرکب عدد رنگ بر کشید و پای اندا بیره ایمان بیرون محاذ
 سر بیوقوفی افراخت و گردن از طوق طاعت بپیچید لاف سروریت می زد و در
 از جاده بندگی تافته دعوی سر کشی می کرد از ذروه خود زانی محض عین عین
 و مال گزاف است آمد
 نضال الیسق حق انقاد من کان آتیا فلما استقر الحق سم مضاربه
 و بازال مصوبا علی من یطیعه بقصد و تصور اعلی من محاربه
 سخن شذران شامی کجا بشنید ناشی و بتعلیم اندرون ناشی و کرم سبش
 و خود را اسیر داد در پناه بارگاه خسرو نرین و زخم انداخت و بدرگاه
 اعلی که و شوق تیغ و زور و کثر مامی است شکل ساخت
 این شود دند قضا که پشت را کاه سلام بدیش تو شکل گمان دهد
 امام الهدی غم الیویه عذریه و اضحی لدیده آستنا کل راصب
 ما عینش برون تازد از کین مملکت بد و ستیش فرود آید از نالک عین

بشیر
 و کرم سبش
 و کرم سبش

و جامه بلایه بر شیده بنده وار رضا خاک بوسید و سر بر سیم محمد زینب بیابان
 بر زبان محاذ
 سبقت مها تیک القوس حدیثها بالامریکم و ان لم یعلم
 اگر شیده شود عقل ختم او نکشت باطن شیده بشود عقل در دماغ سلیم
 و کرم سبش لایب از پیش جد عجب ملی کینه بیا لایب از عذاب حیم
 و بر عادت از عجب عاطفت نسیم لطف و زیند کنن و ان اثر کرم باران رحمت
 ستار کشت و سیم رخ دانت بر وبال اتصال بکشد و دهمای بخشایش جناح جناح
 بشاد و شامین کوشش شهبه بخشش با کرد و شهبه از سطوط شفقار نقار دست
 و عقاب عقاب غلب قهر وینداخت و آتش ختم و کین باب سرور رضا تشکیل دانت
 و نند باز حور و رت باین بست خاک نواغ اند و ان شیم بار جهان جان امان دانت
 حیون علیا بعد ان اشرب الوردی علی نفس سرد و عن الحق نایک
 حمایت و شب تیره را اگر خوا صد از خیم خنجر خوشی وینهار دهد
 ادا سقا صحن علی الحام حا کما عدا العرمه و هو فی السیف حاکم
 و در دیکر صبح ملع نقاب شیشه سیمین از قریاب سبها بر کشید و دست سبینه
 دم مدله فستیق نلک جاک نقد و جهره نور کستر و ریکار و سق قیر کون شین بر
 آورد و آینه جینی از آتش شوقی و آسمان سیمانی پیدا کرد
 جومر بار و تخت زینب نشست سبه باش از شب تیره اندر کشت
 سبیه هم آنکه ز که بر دمید میان شب تیره اندر خیم
 طوی الکلام السود منتفوا حین رای الفجر یبشر العذبا
 و الیسق من مکة الصباح به کرا حب شن حبیه طر با
 در دماغ شب بها ناخون کریت روی خون آلود انان بهود صبح

قال الفخاد لها والشمس حمله **هـ** وللهنا يا بيهوف غمها القم
هنا عجاج فابن الاقن وجو **بها** وتلك خيل فابن الارض وهي دم
زكود كودان كودون شلر باون زين **هـ** زفيل اسبان هامون شلر بشك قمر
غباريه جواير وخذ نك چون باران **هـ** سنان نيره جوبون ودر چون سدر
وموج خون بيه منوش زنگار كن جد و لشكر كن كشيده و بر صدره مستقر مصدا
برور ماري حماد و در مياض حيوان طران خسرواني **هـ** دخت و انكس چون تيف
سنان و نك خسرو سهر صاي شد و خفيو كند تا قام بهرام ارغوان كشت و كنجت سز
دلوخ زمردين كواكب بيكر عقيق و مرجان بديروفت و بكن مينال كنبدينو درمي
احمر شسته آمد و خلد اخضر روحانيان **هـ** باب معصفر كوزه شد و شمشير طوطيان
كردون بر نك طبر خون كشت **هـ**
و در حوافير الارض ارضان دم **هـ** ثم اسوا متوا سماعبارا
بكر داند ريم شد چشمه نهما **هـ** بخون اند ريم زف جرج حصر
زمين دريا موج انكن شلر خون **هـ** درو كشي سوار و كشته لشكر
اجل مالدوران هوسومي شلر **هـ** بخون اند رجور مرد آسمان در
از آكون بابسين روزي بكني **هـ** بلان خاك از غرو خايد كوت
زبس اغار خون كودانه جسد **هـ** طبر خون رويدش در حلق و زاغر
دا وليا دولت و انصار علت كه بول خاك خوش كزار نقطه از دايه دايه سهم بروراند
و بزخم بلك قضا رفتار نور انجمه خورشيد رخساره بيستانند
جو طاق و جفت ريد ارطوبت لعب كنند **هـ** تير تيرها جفت و تيج سر طاق
از روض جند جاي رخشه كودند و سروران اسلام و صند ران دين كوبال
چنگ و جلج بر آورده و شمشير قمع و طغوز انيام اسقام برانجوز و درم شيان صيات بركت

قمر

قمر و تابيد كرفته و خذ نك بشهاب ان كان كمان كمان روان كود **هـ**
بركه موشان كوسي كه ان تندر بر سران **هـ** برله تيشان كوسي كه اصرت كمر حار
مرو هريك اريابك كرا كوه بوسا **هـ** بلوك سريك ارغواند شهاب انجوز بردار
واسن قد سدي دانا **هـ** سنا البرق علوه احسن سنج
واسر محلول الكعوب ساسف **هـ** اليك بهي الكعوب نتوج
برعت چون باذو اش روكن بالا حصار نهما **هـ** و مكابره باخبر ميندي و ماخ
ديلي ماده صنان قلعه كرا بيلندي بانلك دوار ديلاري كره باكو اكب سيار
اسرار مي كفت بر آفتند **هـ**
عالت على لفظ العيون كاعنا **هـ** و نظرون منه الى بياض المشقوت
ملاط جوانبه الغضار دعا صمت **هـ** شرفاه طمع السحاب الميطر
از بيلندي نه بروراه دعا مستجاب **هـ** و زحصفين نه بروراه قضا كودار
ماد كود مانه كرايد برويك راه راه **هـ** ديوكود سته كرايد درويك باربار
كه در بالا او باشد بسان پاي مور **هـ** دست در سمن او باشد بسان چشم مار
اخر انرا از فروزاو بود دلم روشن **هـ** آسمانرا از فروزاو بود دليم مدار
جرج نتواند شكست زو بصر **هـ** دهر نتواند سبرد زو بدي وركي يك
بوسرش بلس خزان ارد ريش **هـ** دريش بلس خزان ابر سوش باشد بهار
و سيم بلد ربح الكواكب جوفش در كذا **هـ** چشم يابن دروا كرايد بطولش در كزار
و دريك ساعت بروح جين حصي حصين كه ديوار آن ان غايت احكام
و صوبت مولم باجودى و شلمان دست در كرم كود و خندق آن اركال
ز رقي و بعد غور با قدر محو بصر هلموت زدن دست سرع شمال اجزب
نافوت و قدرت كه بطف دامن آن تنك نمودي و نه باي صبا و دروردا

تولمن

جام تو معون خبر ده تا بجاست کاش موی عیان بخود مع
تا برادر تو رفتی از جاء شب دلو سچین دیان بنور مع
و کافرا الصبح المنیر و قد بل نارطاهن الظلام عرابیا
و حسر و سیا رنگان خنجر خون الوفا و نیام سیم اند و خبر برکشید و کلاه گوشه زد
از آسمان سبز قبا بخود و پیش آورد و معین کرد و در آن حال آتشی متوکل و پائین
و روی مامون حجامه از رفت و دیبا از دیبا راست
آن فیض تو در و کاهوان د و عند و طفل شیر خوان
دارد تو در و در میان آب خایند تو چند زنگیان تاب
دیبا که دوم را در نور تک آتید تک را تو رنگ
از دیشی و ناکشاده کفایت داد و ناکشید و نخت
کرد و حقیقتان جو شاخ عزیز که در یوقان جرحیم عیبر
طایفه و بیروزی روی بیروان که بود و طلیعه لشکر تلمذ برت طلوع کتاب
چهره بنموده
چرخ خورشید بهزاخت درین کلاه شب آن سوسن داخت شعریا
و الشمس تبزع صحنها و الغرب بحر الجوانب
و هم در مع روز اولک
بام داد آن که یک سوان جرخ ساخت بر پشت اشقر اندازد
از در مشرق آتش افروزد این مهر و وزن احقر اندازد
چنان تاجه که قدم او ارتفاع برهما رطایق ابلک نهاده بود و سوار قهر آسمان
و ایوان کیوان گذاشته و بیوسف ملوک و سلاطین گذاشته را معیت در استخلاص
آن گذازه و مضبوط شد

چین سپاه گریاد شکست جز شاهی که شد دست بد و رسم و دین بیامیر
چین حصار که یار کشاده جز ملک که پیش خدمت اویت روزگار مگر
ان الصبح عین تدر الملوک عدل الولاة و انذار المقادیر
و رایات حضرت سر بر اوج فلک افراخته و اعلام غوایت و ضلالت نکو ساز شد و نمایم
بسیار که از حد تیاس و حیز تقدیر گذشته بود و مسرع و مع که با برات برت اسب
مبارات بن تاخت عمارت سواران سکا فند و شمشیر و فک که از مرید نلگ دست
و زمان حق بود که در خصل احصاء آن در نیافته بر صحرای حکم سوخته کشت
فلا ارض الا انا انان و باخه و لا غنم الا انا فادعت مقامه
و غنائ مراد بر نعمت و هو و لازالت محن و بالهاسن مکتوبه بالیاسمین تا فتنه کند
و حسن و شیر شکر در موافقت رایات خورشید فرقه برهما الله بالظفر نگفت فرود
و بوقت اجازت الطراف رخسار و دایع بکرامت شواخت و لطف تشربیل مصحوب
گفت و سوسن بخورده و معی حرس الله طلال اجلها و اشبع اویال انصافها غانم
و سرور روان شد
نموده عکس طبیعت بحشم و ششم ملک چنانک عکس نمود و در معی را
و حوت الزمان ما برید و ما مجاول من مزید
و مواکب ما یون ایدل الله مکتبه علیهم در جنبش آمدند و طبقات حشم و خدم
در بر تو کتاب احسان و سایه سایه یزدان روی نهاده اند
الی الخضره العلیا و مجمع البرک و مجمع الجودیت و معتدل الوفد
و بوقت وصول عدد و مسک نزول کردند
علی نیما و ارده و باها مختصر کوشی المیبر
ماوح حر عارضها سعیرا نیم کاد سرت بالعیر

وعدوان اذا خبطت شمات **•** بحمار مسلول للمعير
مخال الما حین جری اسیرا **•** برین بالسلال فی القدير
اسوق الریح طامس کسید **•** برحی حشو حکمة القمیر
مرجان عود سوزد ووشاخ شترن **•** مینا مشک ساین در دیرک شجران
زلف بنفشه عنبر کن سوده و شکست **•** رخسار لاله لولو کن کوه دودمان
ویرکان آب صافی کنون المار و حیون لاله مانند آینه زنده و خوش
و عکس بدیران باذ جون زلف زل سان دیران بریند و بحیر عظیم ساختند **•**
نمازش جرد دیار کوثر و لیکن **•** نال فی زدر با باکی جو کوثر
ز خوشی جرجان دودی خواس **•** دصفوت هو اول طانات خواذر
روان اندر و دمانت سیج سیما **•** جوامه نواند و سیمه منور
یقلون به ذوب اللین مان مدت **•** له الشمس اجوت نوقه ذوب حمید
سبب النجوم الزهر فی جوارحه **•** شواوح ملک اللولو المتجدد
فاطمین فی ابا حین سوانطسا **•** علی الماء حق کون ملطین بالید
والهتاب سرا بر دیکه شایخ در بیان موعظا و کن نزه تواف سوسن و نسوین و کل ریا
و خوشنوا و علفا یار و حرم تراز و صد له دار آب کن الطیف من نسیم الصبا و هوا
آن اصق من بیدر الما بار کشیدند **•**
ناوارها مثل نظم الحانی **•** و انهارها مثل بیض القصب
دشت شاخ از کل نقش جون هم طاکتی **•** دوی آب از لا کوکب جویشت سواد
از نسیم باذ کرده غنچه بر عنبر دهن **•** و ز سر شک ایگرده لاله بر لولو گار
و لل نسیم علی العذبان و قز قز **•** پرو و حاملقاها با مواج
و للبحار لمان یذ کو نا **•** احاساس ارمال و اهراج

دعویا

و صبا از زلف بریند و تاب بنفشه مشک تاب من کشاد و شمال از جعد شکن بر شکن
نترن عنبر تو من روبرو دریا حین بدست برید باد بجنه شمات جان من فرستاد
و آب یزدان منهن صفای عنبر خویش خنبر من داد **•**
و الما حصل بین زهر الروض فی الشطین فضلا
کیسار وشی جردت ایدکن الصون علیه فضلا
بهر سوکین آبلان جون کلاب **•** شتا و شتا باغ بود و کن آب
جون کی که بستر نچوشت کنند **•** جو حند و که آینه روشن کنند
جمود ندیم علی القضا **•** نیظهر صفه سر لخصا
رسق العوض الفام علیه **•** و مجلوا علاه من قضا
و منج حوله لبدکن سماء **•** بطیحة ارضه وشی النبات
حین لطف الملیح طیب نسیم **•** زمان محله دوب الجماء
یادح کانه و قواک **•** یرنخ للنواظر فی القلا
و کرم و حشر و دزدان و مفسدین سلطان من الدنیا لایح محب سیم انما شیه حرامه
و غلا یکان روکن زمین از بخت اسب کی کانی بخراک و خواجه اند راه و زمین
الکمال سار خاطره بریشان نکرت من بود که **•**
جو ملک غ یذ آید کمانی **•** کمانت را بدید آید زوالی
یقین من دان که ملک لایزالست **•** کمانت کان منزله از زوالست
کمال کار جهان نفس دان اناک فلک **•** برکس انور زرداد و چشم تابینا
و از عابله محله اجل که بهیج سبیل و تادیل معصوم و مد فوج نکردد و بازخم
ایاب آن حد و نیمه و نیمه نافع و سفید نیاید **•**
هل للفق من سات الذمیر و اق **•** ام حمل له من جمالم الموت من واق

ومان اهست برانج الرعية لكن اهست برانج الرعية
 بقوت الظاسق اداست عن الاله حله والدوا
 سوا القيل به والمبيت انفعه واخلاف الحرام
 دند كان لور عرب الحرام سديد التوقي طريد احنا
 حرسه في ظلال السيوف ومش بر من شيع الدماء
 درين المير المعجب من فرسه وثار الوغاة له لاصلاء
 ومان لبوس سوك السابق برتوق مثل متون الاضاء
 فهد كان مذكان حتى ضيق حديد له غير هذا العدا
 وتمر خورش وراي از نشانه مهر و بهر بكن شت و آواز ناله و تيرن از هر سر است
 و برزن بديون برامنه

صبح د راعه جان كوده زخم شب سوكيوان بيا ب نذ
 ملك خرقه پوشي حش سجده بر تاراك بر آب رده
 نادى سايه مبارك او خاك در چشم آفتاب رده
 كوزه آفتاب بر كفش بدهان سحر كلاب رده
 آهوان در عشق رسنه كرم شعله در نان مشك باب رده
 فاليم در ملك و حش نافه دمه و كان كانه تيطلع
 و صالحت سمر الساط و خيله ولوت الهمما شرقها و لا ذرع
 و عفا الطرا خلا شان بافت فوق التناة و لاحام بايع
 قد كان اسير فارس في طقة فرساد لكن المنيه اسرع
 لا قبلت ايدى الفوارس بعهده رعدا و لاحات جرادا اربع
 و ماه كده و رن لشكر كا و انلا كست نوحه كشان اين مرثيه د روناك بسمع ساكنان

عالم اب د خاك رسانيه
 كج برده دار برده و هو هل كه باو مست امروز و روز ديذ ان شهر يار نيست
 ايضا النفس احملى جرد عا ان الذي تحذرين قد و قضا
 و از اذ ان راس حال و غيبت مرم كه محقق ماتر دين و مصدبت دولت
 است جهان يار و روشن و بين كشت كه انتات سبوت با جهه مضعفان بهر آن دارف
 كه د نيا خارستان غم و محنت است نكشتن نوح و راحت و سهر بيرون ثياب
 لباس نيست از بران آن پوشتد كه كيتي سراي معرفت و وحشت است نه مسكن
 انس و سلوت
 و در ديت جرخ نقب زن اندر سراي عمر آركي محروم قامت او غم بيا مذست
 و رجانه كوفه فلک س يفتن بدلات كين خطه جز سراج ماته نيا مذست
 المرفض صايب ما سقنى حتى يواركن جميعه في رسمه
 فوجلى ملق البردكن في اصله و معجل ملق البردكن في نقشه

و بعد از وفات خلك و نند سلطان سعيد سقى الله ثوابه و كساه ثواب
 رضاءه سرير ممالك هند و ستان مادل عقد بهر ياركن و واسطه عقد جهاندارك
 و در صدف سرور كن و بيرون تاج بيرون زكن و كوه درج غنباركن و اختر بوج
 كامكاركن و ماه رايه باخ شامكن و كتابه علم شمشامكن و عنوان نام جهان ستاني
 و طفر كن مفسور كشور كشايين و طراز كوت خسرو افق و سايه رحمت بزداني
 دارنده معر و عالم مالك رقاب بنى آدم سلطان د اذ كستر و خذا بكان بنده برور
 ملك ملك كدر د رجاه فلک قصر و بارگاه كيوان ششم و كين مستر ممر و تكين سهرام چنگ
 ديگار خورشيد ميلان و ما د ناهيد حسن و برزم عطار و حزم و عزم ماه و ايت و علم

در نقش باد ساهان

ستاره خدم وحشم م ستاره خیل نخل مدت سهیل کین شهاب رخ سیم

ناوک حلاله کلاف

بزرگ سمت وقت رو بلند و استوار کاه **جسته** رایت و رایت و بزرگ نام و نشان
خاندان جهان وقت بخت جهان نیا و الدین و لی العهد فی العالمین
شهریار اعظم شهنشاه ترک و عجم خسرو صاحب قران دند و عالمستان دالامن
لاهل الایمان و اوت ملک سلیمان صاحب لسان فی ملک العالم سهرورق و قلندر ابوالمظفر
ایدهش السلطان عین خلیفه الله ناصر امیر المومنین نغد الله و امره فی المشرقین
و اخری احکامه فی الحانقین دوسمور سنه سبع و ستایه دین و صبا و ریت و هایت
سور مملکت اکون کند سرافرازی که سایه بوسوش انکلی خسرو عمارت
نکله کلاه غور و این زمان نیر بنمزد که مدت افشوشه بوسر سرافرازی
خطاب خسرو شاه انجهان بگرداند که مصلحت بود خسرو و با بیا زکی
اذا خضر الدست الفیند **سحاب مطهر** او بد و استیما

و خاتم ملک و دولت بکین مکنین و لی عهد و تقطیع عقد بد و فو ندی آرایش
ان سر کون و منابر اسلام د رموره عالم و بسط خاک بد کوا القاب مبارک و سر

مطایر جمال و جلال یافت

سرد کوه جریل آید برین بیرون کون منبر کند افاق را خطبه نام شاه جریل بود
سازد قباب جبر و بیاد قامت رایت بیاد پای تخت و محمد و کوه و انفر
بیاید کون خاتم بیفزاید کون سکه بیارم کون منته بیارم کون منبر
توسعت الدنیا بملک و ما عدت سما و ایت البیدر تطلع نیما
و اموردین و دنیا میامن تیغ کوه و دار و قلم مشکلیار نظام و قوام بد و یوسف و بولطه
سخ ناسد کسوف سلطنت بطران کل میر لیا خلق که معلم شد و علم عنایت ازین

دو قوت

بوشور دولت طغراء توفیق الملک من نشا کشید

بوسر شش حق نهاد اضر ملک **زاک** داند که گیت در جود ملک

الفت مقابله ها الدنیا الحت ملک **ما زال** و تقا علیه الجید و الکرم

دل او سایه بزدان شد و خوشید و دایم **جز جهان** خدمت ان سایه بزدان کند

او حق شاه جهان بان شد و شکست کین **میچ** کسی را خطا شاه جهان بان نکند

و اهل تیغ و قلم که کشاید عتد و تیغ و نکا و نکه جبره و غنوند بجنوس شاه جواب

بخت بمرتد بمر بر تخت سمنیت گفتند

ملکت انا حق الشرف منیتها لما **ملکت** نواحق الحاق بالوعب والوجع

عت چون بر تخت بدش تمینیتها کو دوت **این** که بر تخت جهان نازک تو می دانی نشست

چون جهان نازک کم بریند و علم من کفایت **وقت** کار آمد کون بیکار تو را فی نشست

زابر کف با دن دعت بوسلم انان **ببار** مین که کرد کفر و بروی سلمان فی نشست

و بشو اقبال بوسم مبارک ماد دان چون زبان تیغ بکشاد و صورت دولت میامن

بان قلم بکیر متابعت بجست

کشاد صورت دولت بشکوه دهان **که** بست زبیر اقبال بوعروسان جهان

فیما حسن الزمان و دلمحلی **سعد** العرف و الاقبال صلدع

و کان الدمر مدد و تبیل هذا **خلد** و ناه و انخل عذرع

و قبضه تیغ جهان کفایت و نوک قلم دولت آراست در دست تصرف و بنان اقتدار

آمد و تیغ فرمان و قلم دیوان بر کل دیار و بلاد مشرق چون ابو باذر و ان کشت

و افرق تیغ شرق البلهاد و غزها **بحور** بحار و بحوب حلالا

بام یار سلیم بعزم شبیه کلیم **بفوق** ترین فریذون سلاک مثل قیاد

و احکام تیغ ملکاز در انصای بر بوجوبان قلم قضایمضا مقرون شد و او ابرو قلم

افعی

قلم بادشاهان در مالک سده و هند مانند تیغ و نیک و بنفاد موهول گشت
 ز کور و نجات کور جانش کنگار کز نیست برتر مگر کور کار
 الدار و ملک و الوین لک علمه و الدار و ملک و الوین لک دار
 و ریات تیغ و قلم که در ریاض خیم دولت قاهره نشو و نما یابند و در ریاض علم
 ایام زاهره سیراب شده و در شیوه مباحثت و مباحثت بسوی تیغ سبزه و نوک قلم
 تیر و تیغ شکافته و شرف مزین بر افرازان و انتاب بر تیغ آداب سیخی و قلمی یافند و قلم
 سبقت در پیش آقا و امثال بکال اعجاز تیغ و قلم نهاده و در مباحثات و مباحثات تیغ
 معنی و قلم تنویح بحر حلال آنگاه که در تیغ جهاد و قلم اجتماع نام نهاد و در ستم
 و ستان در ملکت شهبان آه و ده و حدیقه شمع و سنت تیغ و قلم در افشان و قلم در افشان
 چون حدیقه بنور آست و رویت دین و دولت قلم مالک آرا و کین بیان صحنه تیغ
 کوهر نگار نگاشته و کوی شجاعت و براعت در سبیل تیغ و قلم از بهرام و بهرام و بهرام
 و الماس تیغ و قلم در دوزخ شمسوار گرد و در کشیده و قلم مشکبار بر رخسار و
 خال عبیرین نهاده و بالطف و تزیین بادشاهان در تیغ و قلم کشته که صد روز
 ناله اهل تیغ و قلم بدگره اسب اخبار و مراضی آگاه و موی ماند و رویت صحنه تیغ
 معانی و صحیفه قلم معانی بلفان قضایات ابدی و طراوت سوسن یافند و قواعد
 و اصول در دلت مضاعف تیغ آبیاد و جریان قلم باد و نثار استوار شد و اساس و میان
 مملکت مجد تیغ قلم بخافت و نوک قلم تیغ حدیث با بیدار گشت و بسوی قلم تنویح
 که تیغ جهاد بدست و قلم و فرمان آورد و احکام شرع و اوامر دین نفاذ یافت
 و بسوی قلم تیغ جهاد که قلم تنویح رویت و طراوت از وی که در نهاده و توحید
 احکام و نهاده شوک انهدام بدست
 حسابک للتوحید والعدل ناصر و روحک للتخلیل و الخیر قاصع

جهان

و جهان از من آثار تیغ فتنه نشان و قلم مشک نشان خلد برین گشت و دعا از مزار
 صلیب تیغ خون ریز و صبر قلم مشکبار مانند تیر راست بایستاد
 تیغ تو کور دست دلیبران قلم تو خیم تا کار ملک راست بسان قلم نهاده
 و کارنامه هستند یه بیض احدی و شهنشاه الصاقل
 و الفرمقتیل محب صریحا و صلیب سیف و الجواد الصاقل
 و ما در دمر از یاس تیغ قلم حرکت و شکو تیغ قلم سرعت از نازدن سر سرتوب
 شد و فتنه از بیع نمک تیغ خون خوار و شکو قلم شهبان به فتار عفا صفت و مکتوب
 از جهان در کسب
 نلک بباغ شود ز اسب جو چون میند انامل و کف او را سوار تیغ و قلم
 چو بانگ بر دوش روزگار زد عدلش پیام کست و قلم دان حصار تیغ و قلم
 بر حرد و رخ بد سقالات او را رد بزد و کج و خدای شاعر تیغ و قلم
 بر هند خوبرو و سرنوین شریف ترست حصود است مکرست تیغ و قلم
 دخی و ماح او را کورد هند و کسر ز بان لال و میان تزار تیغ و قلم
 بس کشید جهان انتظار و انت او جنایک دانش و داد انتظار تیغ و قلم
 سوزن نلک تیغ او قلم جو بر نشت حواله کست بد و کبر و در تیغ و قلم
 جهان نشاند در و کوهر سان و سان که سر زرد و کهر شد کنار تیغ و قلم
 عجیب بود جو بلون و بشکب سیم و زرند بدست او در جنتان نوار تیغ و قلم
 بنور قهر براد می حلال و دمار زود و زمان عدوان و در تیغ و قلم
 آکوین و خدای عدلش تجارها کوردی نهانه زرد و کهر بر بخار تیغ و قلم
 جو دست آتش تیغ و زرم از جگند سبزه آکوین کسید حیف و بار تیغ و قلم
 و اصغر و در امین منه مضیقه لعادیه لکن المحب منافع

به عاده مرد الملک اخضر تا خسرا و لکنه فیت العین اصغر تا فتح
منته حدوده التامین صواعده و منه حدوده الکاتخین صواعده
و این شهر را الفرائین میگویند و درین شهر به المشرق
له فی الحرح المبطین مطاسعهم و من مغان المشرکین مشاعر
نظروا من والاقه بالفسخ باعس و طوارق المین عاده بالصرع صواعده
و کانه خلق در بناه امن و امان تیغ و قلم المود لله المین اذ هبت عنا الحزن و ده
زبان ما خنک و بلبسان در کلمات تیغ معدلت و قلم اضافت دستان سرائی
داستان مدح با دشمنان کستند و طوطی صفت بر شاخ صیوان تیغ و بهار ضعیف
قلم نوا مباد و لا شهور است زده شد
ز بهر مدحت تو زین سبب بروی زمین زبان طوطی بیرون ده بجای کلاه
کل الوری بحمد شکر لاطقت حتی لکادت تشعل الاشجار
بطن بهادرت نزد سون المان ایلم است سوره طالع لکادت تشعل الاشجار
و محتضان دولت چون صفای تیغ دل از تیرکت نفاق و رنک شقایق زده کوه
صفای اخلاص عرضه داشتند و بگردار قلم رفیق و نایق ایستاده و سر بر خط
عهد و میثاق نماده صحایف مدح و ثناء جستن گرفت
معاودت و المدح حتی کانه با حسن مایه فت علیه تعالی
عطا و جوشد کاتب مدح تو سرور که شود آسمانها و قوت
ثنا تو بر جان نکار در جناب که جاذبه طبعات بروی روت
جد عن مدح المدح فند کاذب کون المدح نیه حیات
و قلم و زبان که سواد او زده بود دولت است در شکوه عا شاه جهان که زان شد
و تیغ در وین که پشت اعضاء دین بدو ایستاده دارد در لثا و اطراف خا یکان

اولی

حکایت یکان دوت زمین یک دویه کشت
حق به سبک السالک دکت النادیت و لک ذکر شکله
حرم شاه عشق جمال مبارکت کوه و قرائت تاجیه ملک کنده
این در زبان خلش و سوسن مملکت و آن در بلبان دینه و کس که بدید
و حاسد از غیرت تاج و جگر از دیدن چون ابو تیغ خون بار در کوبه ایستاده و ده
از رشک جهاد بالش و سر بر سلیمان بیان صبر و قلم ناله آقا ز نهاده
الغریدون فی التاج ام الاسکندر کت الثانی ام الرجعه کت عادت السابلیین
زمان با یه بحث خواند خاک را ساکن جهان با گوشه ناچش خواند صرخ و اوالا
الابایه عتت مرد و بیکر ماهی الایا گوشه تا جنت نرا و لبید خضر
نلک عمال الدیون کما حین مد و فی تاجیه اللعنه و
و دوت در دوازده و ن شایع بد خواه با بر اظهار دشتنایک بافت و محرض است
جمع تحت تان و تان کت شده باشت وصف دشمنی چون شمع و شمع آن کایم بریقین
شخص لا غرول ضعیف اندک بقا سیار اشک زده تن سوزان جگر دهم صروح بر جبین
دیر حلداد مرگی سر غوغا افتد و شر بود و بیستوار طیفه شفق و در منهای نیه
جانیه عبوه خلاف و عصیان و عدوان بیش کونت و پای از حد بندگی و حیز
فرمان بردارم با نبر کشید و بدستیار خنک لای دست بخون ریختی مملکت
بر کناد و از دستکار کن انبال با بر شاه جهان دشمنی بنی و طغیان بار نه کن
و بانوی ترکان خون خواران در لیوان روزگار و جان بازان روزگار که در سراطیر
از زخم تیغ و تاج ایشان شهر انداختی و که تاجت قدم از صدمه کوبال ایشان
بر سوزانادی عهد چون تیغ در دوت و خون آشام بریان قلم و زبان و سباه کانه

مهر عباس

ویکردن کجاست و کوشه کشت و مانند نیرافایت سبکسازن سران نشانه داشتن
 بیاید و پوشا نیزه میان خود و کین بسته و صفت حلقه از سر بر او بپوشد و درم آورده
 و صورت عینه جوشن پشت بپوشد و هم بپوشد و
 بعد بد عورت صفت برآمده چو ملک و لیک برده و جالبی در ازل ملعون
 بقتل چون عثرات زمانه مضبو ط بطبع چون حرکات سپهر ناموزون
 کشیده و سوسوی کد و نالیه چون نر و گوان شله بر زمین سر بختل چون قارون
 دجال مهورون لکلی معاقده طعان او خراب
 کفران نعتی خلیگان عالم آن کامکار تیغ و نیزه و آن کامران تیره قلم ظاهر کرد و شش
 مشی او ذال بسان دسته تیره قلم بر روی آورد و مفرد کشت و با ست ظمیر
 جوی او باش بکوه از اخگر کوه و بیکار تیغ آسمان رنگ چرخ آسمان فروخته شد و در نو
 کار زاده و مقام بیکار و او سر برسدن گرفت و در صفت جنگ و معروض نام و تنگ
 تیغ کوهان سراندارت اغا زنده و به فوج و تهدید زبان دران تیغ دست از فساد و عناد
 کوهان بکوه آید و بوعده و عید قلم زبان او برسد و آن سر و تهی بکوه و بصورت تیغ
 در دست ستیز و در مستحضر بیای آورد و بصفت قلم دو اسبه صحن صحرای آورد کرد
 من نوشت و از خط نکلف بر یک تیغ فردا لکن کوه صحرای لکن من بخود و از کمال فصلت
 در مضامیر که چون قلم از سر قدم من ساخت و بسان هد آید و تیغ آتش نشسته و راد
 شرمی انکیقت و بکوه و نوک من قوار قلم سوس و تاراج من شتافت و مانند تیغ
 کوهان زخم در میان فواج خون خوارن سرافرازی پیشه من گرفت و بر دشت قلم
 سبک سیر در راه سگ جان با زنی بر جبهی پیش من رفت
 یعنی کما شئت الامود الخ الوفا و الخیل نفس بالقنا لخطار
 و معوض مشجر الرماح بعلم عوسه هواها اعجاز

و چون

و چون اردیه العجاج محفل لب من له الرکت جداد
 و المشوفات المقاتل کاخها با اصاب قرائت نادر
 سقون فرعان دواب و حبه حصل حواشی بلعید خاد
 و کرات برایت اعلی که تیغ رخشان آفتاب و دشتی از کوی او بد برده و تاقی کردن
 قلم للسیل و اضاحت دین بر دقت نکوت و رواب او راند
 اذ اباب فی امر تفکر و حد غلا و صوم ادا کیه فی کما یب
 و ان برت للجه و الجود دایه دایت اسمد نیما طران الذواب
 دایت او را زها کند بفسان که جو اندیشه فی کوان باشد
 عرضه داشتند که ان جماعت فی عاقبت چون تیغ و دخیز روی از راه جبهی دانی
 و خلی کس بر عارضه ثابت و چون کاغذ و دوا به سبیل و تاویل صفت سبیل
 کار بر رسیدن نکل شست
 و لا بد من و نقد بر تحت باید بطع و هام بطر
 و یوم الاعادی طویل بها و یوم الردی بی نجا قصیر
 و روی چند ان سوا اختیار بای از موقت جنگ و کار زاده بار کشیده آمد و دست
 افتاد از مصا و لت و مها و بت کونه کرد آید شند
 دران کوش تاجنک با ان لکن و کرجه و تین که شان بشکفت
 و کوهانه نبوذ را و بختن نکو تا بتیسن زخون و بختن
 و در اثار آن وقت اقبال صورت صواب در آینه صیبر منبر بفرد و هانت
 دولت این معنی بکوش صورت فردا گفت
 فوالرائ الا ان صرح عزمه بحسب اذ یال العجاج و صعا
 و لاغزو حتی یزک القرن مرفعا حمله العالی ان نفس و برعا

صحرای
 عاصیا

و بنوروت بیخ مهر را فقام که در نیام بپایم مرگ اعدای داد بر من کوه شد و بقلع خشم
 و اسقام خه زده ترحم و جویده اعضا کشیده آمد
 و بعضی لطم عند الجبل الذی له امامان
 و فی الشرجاء جین لایحیک احسان
 که اندر بد بود رستن چون هاند نکو کار کن
 و لا خیر فی حلم اذا لم یکن له **۲۲** بود ریحی صفویان نکو را
 و لا خیر فی جمل اذا لم یکن له **۲۳** جلم اذا ما اویرا الامرا مددا
 و بالشرکری جوار کرد غیر فراد عدد بند قلم کشای مصاف شکن سف اکرام
 مر یک چون کپو دیزن و سیراب و تهممت **۲۴**
 ابد لجام بیضها و سحرها حد اول مطرد اب و احمر
 پلانش کند انکن و کوه کبر **۲۵** سوادانش دوزخ استدان بنیر
 همه چون کوه تیغ و خنجر و شش دل مانند تیر و قلم راست انگب و بکودار
 تیغ هیچ و کشت کشتن کیر و جرمان ستان و بسان نوک قلم و سنان چار کن سخن و کلام خندان
 سهامی جو و حور و عین شمار **۲۶** دلیران جنگی و مردان کار
 پلان دلاور که در روز مکار **۲۷** بنیز ستانند از جرخ ماه
 بستند و نشتایم کا خیم **۲۸** لایسوس من الدنیا اذا اقتارا
 اسد العربین اذا اذالوهم صیها **۲۹** او صحت و لکن غایما الاصل
 سادل العوق لیدی الموت قار **۳۰** اذا تامل و سیفا منم بطل
 گوشتانک اهل بی دعدا و بر میان بسف که وان طایفان من المومنین اصلوا فاما
 پیغمبران بعت اخذهم علی الاخرت نقاتوا الحق می حتی می الحق امراته
 و درین حزم و عزم میدان طعن و ضرب نماز **۳۱**

کوانیم

کرا نماید مغلوب بر سفاذ **۳۲** می کرد بد خواهش از مرگ پاد
 ویتی و الحید علی شک **۳۳** و یکفیه مهاتبه النرا
 و باه کرداد باین دود کاب سمند **۳۴**
 اعوجی رفتار دلدل قامت محوم نعل **۳۵** رخش نرمان بوق اندام شید بزرگوار
 عنان مساعت بران برت اندام بسان تیغ و قلم بی آرام بکشا **۳۶**
 بشیر مانک در حیک و اژدها در جنگ **۳۷** جو بر نشیند بر اسب و بر کشد مصمام
 کالکیش لیث الغاب الا ان ذا **۳۸** فی الیث لمام و داک شیم
 ما تیغ و خنجر تد بر بیکر مخالف نیزه اسافلم کرده اند و چون صواب انسان بنوک
 شان و حد حاسم یز بوز بان اتمام داده شد **۳۹**
 السیف اصدق ابنا من الکتاب **۴۰** فی حله الحد بین الحد و اللعاب
 بیض الصفا ج الاسود الصیایف **۴۱** متوزن جلا الشک و الوب
 کادان بران قهر اعدای جنگ **۴۲** آن اکبار و بر کمر نامدار داد
 کاه از برای دوزخ خلائق بدست تو **۴۳** آن مشک با و لعبت زرد نزار داد
 و دین سپاه دین و دولت و دشت و بنای ملک و ملت ملک محکم شهر باز ویر و جنگ
 خسرو هند و ستان شاه خوارزم سیف لطف و الدین که اختر سعادت و ناطقه
 تیغ متیز دایش از افق تا بیل طلوع نماید و تیر و بری و سیلت قلم مناک آرایش
 مشهور و برانگری بطغراف فغ و قلم نیاراید ما حارم جنگ و جدال آصنک و تیغ و زم
 و قتال کرد **۴۴**
 بیرون کون سپهر شود اهل نام اکو **۴۵** بروی رسد ز چشمه شفت بر او بخار
 تیغش چون کند ناست و ایکن می کشد **۴۶** در مغز منته صیبت او فعل کوکستار
 احب مغفراش درون گفت اینک **۴۷** در جان دشمنش بخیا لش بود شاد

مهر عرس

کوه صحرای خورشید بد کوه رنک لعل بد خشان و کوه عقیق و مرجان یافت
 کو تیغ مهر از او املت همه سال زانست که مهر نگردد چشم سار
 و در کل سپه کار تو ز دست و تار است زانست که مهر نگردد چشم سار
 و دوازم عربین من اغدا صا حق او تدین من الطلق بخود
 و لواحق اقلاب السواد احقی بیض الصفاح بحامن البتروید
 و سرحدات ابرکت با سولتان سخن بسو تیغ تیز بر زبان قلم می گفت و آن بود که
 فاسد همه شب خیال تیغ فیروزین و نقش قلم فیروزین بخواب می دید
 کوه همه شب خواب پیوسته جهان بافی دهند دفتر سودا بد کلین خواب را تغییر
 از پیش دست غوغا در محراب انکشت نعلایت بدندان گرفت
 زنده کی بشما فی ابدت بار بود بوستان تخم تندگی مکار
 بشما کی نگردد ابدت سود که تیغ زمانه سرت را درود
 عقیق الیمین علی عقی الوفا ندیم ناخا بریدگی فی اقداسک القسم
 و فی الیمین علی ما انت و لعل ماد انک فی المهاد منتم
 و تیغ هند کی او در صف کارزار چون خنجر عقیق قلم از کار بازماند و در میان
 بیکار ترا تیغ خطیب و قلم ضعیف ترکیب شد و در پیش تند باذ صولت خدایان
 که روزی زرم و بزم بقیع سیاست ابرو دارین محابا خوف و سربار و بقللم ساحت بحر
 کوه دارین مضایقت و در کوه حشید زبان کل از دست هر مر جلا دت
 بشکند و صحن آورد کاه مانند تیر بر تاب آتش بای کشت و مستجل نواز باد
 خاک بپای دور آب خون زده و دریا به صفت از بیم شیرایت منصور روی
 سوزن نواز آورد و بگرد او بیلد و شکله کوه و صحرای گرفت و بر مثال خار گشت
 و کشف در پناه خار و خار شدند

امام

ادهار بود و ما جو کشتک او کشت اندر جهنم ز بیم بهر راح شد نادر
 و شاه انگشت و راه از این قبل کوشک و عاریب اسیرین کشت مار
 و شکست تیغ و قلم که بحسب پیام و نقل اندر میان جنگل و پیشه ترسان و هراسان نهان شدند
 شمی که تو ترسان شرف خواجه دت که در سک بر آستان باشند
 ز بیم حاسمت روادار دت که در کام شیران نهان باشند
 بغیر عنه عن الفارات هسته و ماله باقا صحن البراح مال
 و در یک ساعت جنان لشکر کتی عدد صحن تیغ و خنجر خون بر یکدیگر میخورد
 من افشا ندند و سباحت کتی حد که بحد خنجر مرغ نام بره سماک را میخ قلم می
 کردند بر آتش تیغ آبرویشان خنجر حباب و درج شزار و دره میرواند که بقا کشتند
 و بیک حمله حمله باجی مال سک و بلایان سیر رخ و عناق شدند
 جاک دامن تیره دل انگله سر کونا و مهر چون کل درون لاله و چون نرگس چون یاسمین
 و حیش کلما حار و ابار من و اقبل اقبلت مند محار
 و کانوا الا سلسله هم امسال علق طهر و لیس هم امسال
 ادا فاقوا الراح تنال و لثم بار داح من العطش العفان
 بیرون الموت قد اما و خلفا و مختارون الموت امطار
 توبه اکت شدان ساعت زهر کشی خیمت قضا بهر تیغ توقیضه اجل بر تیر تر بیگان
 بجان جنت انک جنت از تو و لیکن منم چون گشته برجم تیر در ده کام خفتان
 نرسند از سر تیغ و در رسد سبک الی یکن در کوشه عاجز بکن در سحرین بهمان
 اگر بخواه منی آورده بر د از لشکر کتی و کرد دشمن بپا ندیشد و پند تیغ تو خدایان
 هر جیت کردن اعدا را و بیرون آمدن انکه جرماء از ابرو را ز آب و شکر انانف و زارگان
 و مستوفی از دخل و خرج حیوه سر جمل هموع عمر و بارز صرف بقا هر یک بقلم نثار

تیر کشید

وصال یافته ایشان که چون او در قلم کن تا و بخ و نذ لک محبت قاطع تیغ معطر رسانید
 هم نغمه الطاف بر نهند **تغاور و عاشقانها و کوهها**
 نهایت جمیع اد اطلت و قلبهم **سوف هم المار من صلیبها**
 مگر که چون قلم نبرد بر او بس **تقدیر در جویله عرش کشد قلم**
 به بلوتی کند اجد از تیغ اولیک **از دشمنان دولت او بر کند شکم**
 دستان تیغ و قلم بزد و کوه بر روی آرایش **تلافی درین قی اندازد یاقوت و رکت**
 مهر و ماه را به تیغ و قلم و نه ننگاشته آمد **+**
 تجلیت الایام عن غرت الدهر **و حلت باهل البیت قاصحة الظهور**
 دلی سواد داریا دارم و قد **تخلم فیهم صاحب الدهر بالقمیر**
 و تیغ کوشش عرصه مالک از اعدا **دین خانی ماند و قلم محنتش اولیا دولت**
 طراوت عهد تدبیر یاز یافت **+**
 از تیغ اوست دولت عالم شایه بدید **و نکلک اوست محنت کیفی شده نهمان**
 صلاح العباد و رشد **نام دامن البیوة من کل غم**
 سنین ماهها **ثالث برخ لطاف و رفیق القلم**
 و از شکوه قلم نبرد و بیکر نفس بدعت **و ضلالت از لوح زو اند و از انتاب ملک و لوت**
 سرده شد و از اس تیغ انتاب شعاع **ز کار از روی آینه شمع و سنت زده و نه شبت**
 کو باس یکصد نیل و نون رسید **جاد و کند کبوه جو نیل و نو آفتاب**
 بنیان شود ز شعله صفا سیقش **ز یخات غرب رخ اصفرا آفتاب**
 له جبهه فیما التواضع **کامن و عریذیل الکبر ماما**
 و آیات ماکر و مفاحیله که بر رخسار خویشد **رماه و قلم عطار و ننگاشته آینه و ذکو**
 مقامات و مساعی یاد شاهانه **بالطراف جهان و مسامع جهانیان رسید** **+**

انت

انت الدین فی الزمان بذکوه **و ترونت محدثه الاساور**
 کوزه خضر بر دیگر آینه نام نیکت بس جلا **هم بگوید که در عالم هم سمان**
 در جهان را شاهد جهان کنایت **در کوه صرشت بر شمشیر یاری مشاهدا افشا و دلا لیک دور**
 ستان در چنین منور خطا بکا **فی عینة کشت**
 بدین کبریا الملك فوق حین **فی قمار اطرا بالمهیا معوبا**
 هر آینه که آمد در شان کبریا **اند رحمت و ناصیه ارمینست**
 و ساین حیرت مایون از قاف تا قاف **جهان سایه کسره و طابوس مراد در کشت**
 کار این جان ملک سلیمان کرد **+**
 هم سگندرت دولتی قی مت آب حیات **هم ساین ملکنت و مت انگشتی**
 بمن اقرب الاشغال من اتیس **الیکه اسل الدهر و نکل الدهر**
 و نکل در بحر رخا **شاهن فاخته سان طوف و ناداری در کوه ن انگشت و کند**
 کیوان شد اندازید که حق احزاب شیاطین کینشک **و اد بریدن کوفت و مشترک**
 ساین خمیر و لبه دولت چون کبوتر عقد موالات **و لغت بیوست و بهرام خون و بر**
 محلب تا مین قهر سرخ روح اعدا ملک شکا **و کوه و آفتاب زوین چشما از فراخ جبر**
 ما و تر مین سرده و در رسان افق **مخفته کرد ایند و زهره جلیل نوا از سکودا و دما**
 اسام و حجه هو و طوبی انلاخته **و مبر و پرشته از موله و طیر و رواج کمان جامه و نکل**
 بنهاد و نه سیمین سبزه از یخ عقاب **حدک جان ستان بجان امان خواست**
 عجب نباشد از ان تیغ آسمان رنگست **بر آسمان کرا از سم بکلند جونا**
 و دل در جوشن جوی از هیبت شیر اعلام **مما یون خون شد و نینه از سایه رنج**
 بجان چون عتقاد و ن از اقطار **جهان در کشید و سراز جیش وایت فاضل و حد**
 در حرابی آرامگاه ساخت **+**

انت

حکمت سهروردیک الاقدار و تقاضا حضرت لعلک الاقدار
دایت او پیش اندک خانه برد از منته بسیار
داسته شیرجوخ را دایم سایه شیر را پیش بشکار
و فاخته خوش الحان بر شاخ معدلت نوای ماو مدتی سگ را پیش زده و قمری
غزل سرائی در بیتان سرائی افغان دستان شایر ایلان گرفت
شیرک کردس با دایم شایر از عدل تو دانه انجیر زرد دام کاغذ خراب
دست که ز اصفاف تو صورت شکار کبک جوت مقراض کشت بو بر دیال عقاب
دایت التواضع و الاضاف بکرمه و انما اللون بین العجب والتمیذ
محب فی جمیع الناس ان ذکرت اخلاقه العزیز فی اعمادیه
و در سایه امن و امان نیمه حقیر جسته در ده یاز شاهین جفا پیشه آشیان بخا
و در ساسه عنایت با کبک طعنه مارون مهرجوی خیره کشت بکذا داشت
دو بنا و معلولان کبک و تندر و آرد جرون جوزکان دانه جبین از بیضا شاهین باز
سلک الرومان و بلاد مد مومسه الحاد و ثبات و لا حوام مد عو
علم البلاء و ناصحت و کائنات ععد سیر العدل فیها جوهر
چنان کوردادش که ای بار خستید معنی کبک در برابر
شود و یکین دوزده بار پیش بر سندن کوک بهار میش
و فضیلت عدالت بر عبادات که عدل ساعده خیر من عباد و سبعین سده ملاکند
و مزینت و از دهن بر طاعت که نایده آن بنات عابد عابد است و شک و شمهت
فاند و کعبه ای آرام در مزینت خویش متفاوت و مختلف است و آب خوش خورام
در کوردش که آب معطر و معطر نکشت و خاک لا به قدم ادر دست مسامروک
ایس مانت نکست

باز با عدالتش بنارد دست بازیدن بچاک آب افاضش بس
دلی قلام الظلم منه خاله اثر و شاع لا اعدا له
دست و شاید و راق روا و مجید و اصيل اصحاب
ز عدل کامل خسرو ز نور شام سلطان تذرو کبک و کور و مور کشتند و کبک
یکم هم خانه شامین یکم معنای طغول مدیکو نیم ضیغم چهارم مهمم ثقیان
و سهیم و سکار غاشیه جاکون در میان برکت بردش کوفت و زمانه کینه و در منطقه
مهر خدایگان بنده بر در بوسیان بیت و در جفا کیش حلقه و نادار کت شمر بار کت
زمین در گوش کورد
از این که در هر پیش تو سر بر زمین نهاده دایم بحب که بد دست را بر سخت
و صالده و الیک بعد مضیضا لری فضا لری عصرک المناخر
و قدم سرویان در مقام صدق و موقوف اخلاص و سوخ و استخوان بد برفت
و رقاب گردان در ربه نعمان و طوق عبودیت و فرمان آمد
مناجعت ترا چون سیمه خرد و بزرگ مستخیزند ترا چون زبانه بر وجودان
فدا کنند حتی ادعای الشرف عنو و دایم علی صهر اعالی المقارب
و دیان نامدار و توفیق منشور آری را که از دوت کار و صورت مانی و ایت آری
بر دافسر ساختند و پیش آن طغرای
کلی لخواه و متلف النواحم و دوشی الررض مختلف الوقوم
زمین بنده کت بوسیدند
از خط توفیق شد بغیرت و در دست لعل آرد جناح صورت مانی
در صمد آداب مجبور در خط و تو قیج جمع شده اند زمانه چون شه مانی
یا من له قلم اضفی السنان و السیف و الخلف فی يوم الوفا خا

و خسروانی در نثار مثال مایه‌ی باد و دما گد بود چو دما صحت شرق و غرب رفیده
 او صحت او مثل نمودند **۴ ۳ ۲ ۱**
 هوان مثال که تو تیغ شده بران بنود **۴ ۳ ۲ ۱** ز ماه طبع نکند جز برای حنا را
 ذلت له طرد او من خوا **۴ ۳ ۲ ۱** محبت سحر و عید او و عید
 و در بیطن سیم و آداب کوی کمال از مفسدان جهان و سروران آفات بود و در
 رزم و بزم حکام باد و بیچاره برمان قدرت و امکان و عاقلان و احسان و ملوک
 و سلاطین عالم نمود **۴ ۳ ۲ ۱**
 باشد او را جاوید من مضر اندر چار و جبر **۴ ۳ ۲ ۱** و فتنه دامن و روز باده و کاه و جود و وقت
 شمس انور و در منیر و سعد اکبر و دلتا **۴ ۳ ۲ ۱** موت احمد و حسام و بحر اخضر و دیم
 کالبد من حیث التت دلیت **۴ ۳ ۲ ۱** بهیوی الی عیدیک نور تاتیا
 کالج و تفتان للشرق جواهر **۴ ۳ ۲ ۱** جود او منصف للبعید تعالیا
 کالتش فی کبد السک و ضوفا **۴ ۳ ۲ ۱** بهیوی الی عیدیک نور تاتیا
 و روز باز از فضل و اتصال که روی بکساده آورده بود **۴ ۳ ۲ ۱** و مشایخ و ذکری و اخلاص
 روزگار و دلت و لاج یافت و اسباب معالی و معانی که بای سمعت و صبح صاحب
 معنی و سوساط آن نرسد دست در مع داخ **۴ ۳ ۲ ۱**
 بدلس معنی واحد کل و اخر **۴ ۳ ۲ ۱** و قد جمع الرحمن یک المعانی
 این ترا آورده و دلت ز آسمان لکسرت **۴ ۳ ۲ ۱** در معالی آسمانی در معالی مشرکت
 و معال اذا دعاه سو **۴ ۳ ۲ ۱** از منم خنار السراق
 و غوث و استغفار خاص و عام با منا بخیر شبیه معدلت و دانت بکن و زار کنت
 و ساحت نبل لانی و آمل حایق بفایز فی سیم و عرصه پس عربی یافت و اصناف
 لطایف و عواطف ناطق عقده امور و جامع شمل احوال جمیع و خلق باشند و ابواب

و عواید شریف و دنی و دهر و معی کشفه آخند **۴ ۳ ۲ ۱**
 از فیض مکررات کن را خا و خماید **۴ ۳ ۲ ۱** در شعر بجز لولو در جود **۴ ۳ ۲ ۱**
 کان فیض بدیده عند مسال **۴ ۳ ۲ ۱** باب اذا ما لم الحیا انما **۴ ۳ ۲ ۱**
 زار کنتش بتظلم شکست و بخت **۴ ۳ ۲ ۱** که کاندین بودش کاه و کاه و پیرامن
 و صیت مکارم و ابیادی خذایکائی که حق جهاد و تحقیق سایه افزین کار است
 بشوق و غرب رسید و ابرو لولو با و از حیا آن دست دویا نوال بجای آب عرق
 بشویر و سرشک سارین دخت **۴ ۳ ۲ ۱**
 دست خناس حرب تواید زابو و بحر **۴ ۳ ۲ ۱** چون بریم افکنند خطا و طمع عثمان
 ملک کیمک مشه اسه **۴ ۳ ۲ ۱** وجد الد نیا فاعطی ما وجد
 اومن الصفا الذی بحریه **۴ ۳ ۲ ۱** واحصاء من نزل الحد
 حقن الکمال فیه کرم **۴ ۳ ۲ ۱** ملا الدنیا عطا کرم و صفد
 جود کزاف کادش من اهل و بحر **۴ ۳ ۲ ۱** با صد هزار دیه بیلادی رود
 حزم طبعه دانش کردنین چرخ **۴ ۳ ۲ ۱** با صد هزار دیه بیلادی رود
 دان شیم شایل شاهوار خاکین مقد از چون ناف آفرین عیشک از فرجه شین
 و انعموم بس حسان کنایه سوانی دلکشانی بسان در دانتس مار و صواکشانی کشت **۴ ۳ ۲ ۱**
 از نسیم شایلیش بیوست **۴ ۳ ۲ ۱** در خون نجاست آفرین
 و نسیم بیاضش دایم **۴ ۳ ۲ ۱** در تب بحر شست شمع عین
 کالتیث یلی الطامین بواب **۴ ۳ ۲ ۱** سمح و یلی الخاسدین بحاص
 اندر حین از نسیم تپش **۴ ۳ ۲ ۱** شد ناله آخوان معطر
 و ندین از نسیم تپش **۴ ۳ ۲ ۱** شد رنگ رخ عقیق افسر
 کنتی ابر و کپس شریک از عذاب الیم و عقاب حیم است و نتیجه لطف

لطف و مهرش از ریاض محبت و نعيم مقيم
 محاسب صاعقه انجا که شنبت بنشت
 نسيم لطف تو در باغ درامنی انشا الله
 سحوم قمر تو با کج صد سق بنفوذ
 اعولناهی يوم ردي و بدین
 در طنه حوة سسل فلأ صرهما
 وجد از چند گوشت کسیر سیرین آینه سیاه ماه بزرین دلی بدل شد و آینه محرم حد
 اسای او بر صحن میدان نکل چون مخم جوکان شهر یار جهان کشت
 اسبان میر سلاح تست از ان اندر گشت
 در دید الدرس بر معرف فی غد بر ما
 کار جهان و آینه روی مصالح جهانیان است و پیوسته آفتاب کوه ادریش فروغ
 از سایه کوه اندر رخ بر زمین دانه و ماه آینه داران بهار شیر میخ سزاو صید مشقه
 صا و سایر حنین
 از دامن شاه کبره نوره هوا کتاب
 محمود باحر الامور بر ما
 تقويم ملک دای تو انداز انک نیست
 جنان عرصه داشتند که ساکنان قلعه حال نورد و مقام اقام چون رنگ بر روی آینه
 ثابت دای کشته اند و از راه یک دای صافی تراز آینه بر قدم مصافان با هم راست ایستاده
 و بدستی و مقام بر یکد بگردون از آینه حق نماکی صدف شد کن بر ما بسته
 و آینه چون ریک هوا او که حال خزان سیاه و تاریک کوه و از راه حبت غنیمت
 آینه عهده و میثاق بر طاق نفاق و شفاف نهاده و از شوره جستن شونده و آینه

صورت

صورت

صورت حیل خیال خدای دایه و در کین دایه و زمین بر سر بر سر سیم بر نشسته
 زمین آینه مانند مردم در دخته
 و هم ادا الحیل حالوا عن کرامها
 بود کوه در رخ ماهیون کسند
 بنیزه کنند ازین آستان درخت
 بدر یا سبابان نهنگ آوردند
 و یک دوت در کوبل کودا رکت و نامعوار کن آن طایفه منش تحت معظم که قزایم فزنتای
 بر سطح آینه نو کسرت خاویز نهاده است و از حیا عظمت و مهارت او آینه عالم
 افروز و در دست انق متواتر شد
 شاهنشین که بر عروس جلال او است
 ماه کورد و از هر صر محنت الش چشم خدایکافیت چون آینه حوائه شش قرص آفتاب
 بر افروخت و غبار تغییر و کوه کبر جهم بر نور آینه اعصاب مساحت خوشایند
 باز خشمش کو کله هر خال و خاکستر کلد
 هوا بصو غنض نیه اذ اکان ساکت
 کوسند از جبین توجین کوا هیتا
 و بر نور با بر صفت بولاقی چون بوق بر روی آینه معان صوای آرام داکش
 کمر باز بایستی بسان آب آینه فام بر صحن خاک خوش خرام
 نه بد ستن در رخ و نه بای اندر عطف
 بهتر از حوت باب اندر دورنگ بکو
 تحبوا لویاح الهوج فی افواجه
 کالنار ان حوکنه فی حصن
 و ان مکة نکالها جریعت

صورت

سوار کافر کافق و هوک الصنا علق الصفا
 بگرد از سر سید بر جویخ فلک سوار گستند
 در پیش از دهان دمان دو جبارت بر بار عنکبوت دو اسب دو کت سوار
 و عنان جهان کشای برضی آینه چشم سیم بر چشم کیوان چشم مشرقین جبین مویخ
 صولق افاب جهمت زهر نشاط عطارد هوش ماه سپرداد
 کوسوی آفتاب بنای عنان او
 ساطع اعراف النجوم بلسانه
 اشبهی کرد سمن برین کرد سوت
 بکه جستن باذ و بکه رفتن ابر
 ست بودی حوصی تو بر و کردی جرج
 شیخ نو دهی که بتدلیش بودی نگار
 از فراز او سوتی شدت جز جوقنا
 و اشبهی و قناد الادیب مطهر
 و شهاب استوی الثواب محسنها
 و بالکرتی فی شمار که از غبار سواکب ایشان آینه لطف افلاک بسان محبت کسوف
 خاک تیره کشی و ناظر ولایت ظاهر یعنی مردی که آینه چشم از سواد آن سیاه
 خیره مانندی زیادت از ذرات آینه نور عشق خسو و سیارگان و بیشتر از اعلا
 اخته بر روی آینه برهنه و آسمان
 زده با تو گفت که برخاست موج
 شد از سم اسبان زمین سنگ و یک
 و اطل اطراف البیطة مختلف
 لب لب سر سر السرحان

عوی

عوی دبول المع فیله صوارم
 باکن ابطال یکاد در عیم
 من کل عراض اخلاک الودک
 و همند سدی مضارب دسا
 لوکان للارواح مه سار
 و جیتی از ارکان ملک داعیان روزگار خون رکن الدین حمز و عزالدین عتیا
 و ضمیر الدین مرد انشاء و ضمیر الدین عات و بدر الدین سنقر کلین که بزرگ
 مرغ صفت از آینه مهر و ماه و دهن و برجاس سازند و از کمال نادر اندازت
 و رشب تاز بزخم تیر آینه بر شانی بیل دوزند و نوک ناوک خوش گذار آینه
 خود حشمت زده بیک کنند
 خد نگشان بدر بر سیم هر سینه لور
 زار تیغ بیسی موج خون بر انگیزد
 هم الحسنون الکر فی حومة الوعا
 و هم محسنون العنوع کل یکدم
 و لولا احصار الاسد شهباسیم
 هم مصطفی اخلاص آینه هوادارین زده و بخاکستر دس و طاقت روی آینه
 موالاة باک کرد ایند و آینه کرد از حلقه فرمان برداری و دگوش بند کن کرده و از
 خود سمن دای نسا راه چون پشت آینه مرصع بزد و کوه و گران بار کشته برمت
 جالبور و محضت فرموده تاسد بزدانی مسکار و دستیار و حضرت آسمانی بر شمع
 هر یکا شایه جهان لشکر کشد بر خشم ملک
 حضرت و تابید باشند هم رکاب و هم عنان

بهشت عجب دله حسن مانه **حس القین وقادة الاقدام**
 معقبو لب حرکت سلامه **همین محرق الفضل احام**
 ماسیر نوک نادرک ارجم مارا سده جسم بدمرک **دک جان وز هاب چون یکنا**
 دالماس سکان سله عجب وظفوه بعوت ارجم منایش **بوداره دباک تیغ انش**
 مارغیا غوروان آینه دل زنگ خورده آفرینش **دکوه حرک چون بحر خمر برکت**
 آینه خنجر سوختی زنده خون آن بد کو صوبیا لایب **۲۲**
 خنجر چون برگ نیلوفر کشد در کارزار **مادوم و حتم عد و خون پرک نیلوفر کند**
 کاه کوه در حصار مغز کردن گش نهند **کاه و بیگان از خدنگ از دیوار سفید کند**
 جرم کردن روحش از دلت سانی نه **دست بکوان مرغی نکش دار صرت بر کند**
 سج چون بردارد و مغز نهند بر سر و دم **جانی مغز بر سر مردمان مگر کند**
 ولما ملتی اموالی دعت ریب **لعمرم بردا العنوب و موت لیل**
 وجود من اغراض کل و حقی **اذا ما احسنه الکون کاد یسیر**
 چون فوت منیه افروزد کانا **منسی نیه القین رمن حیوین**
 داعیه کیف التصاحیف بالفا **و کیف یروین البیض و هی محول**
 سرچ الی الاعداء اما صوته **فناض و اما وجهه فجمیل**
 و بسبب تنگی آب و علف بر مقدار و مهالکی **کذا افتاد که ایجاد رآینه و مع و خیال**
 جزیره در بو و غول معاینه نکشتی و در لوم **محفوظ دانش معنی آینه مغیر و طبع**
 نسب و سده آن صورت مستقی **۲۲**
 و مسافه کسانه البحر ارمی **فی صد و مای الحلب و البحر ارمی**
 زحاکوش در صد آسمان همیشه **ز نوک خارش در عرق از دمای بر**
 لبس بلندن بالا کوه او کفتم **عجب که بسته نشد راه کسدا راه و**

مغفرت راه

عالم

محال سده او دایه رانشد محوس **مضیق پیشه ارمی راند اذ گذر**
 جو خواست شیر که بیند نهانش صواب **دوسری صوب با نادر خبر**
 سحر و ابرسیخ را بسوخت جنا ننگ **شکار بریدن محروم تا که محشر**
 هست مار که صبر مرد و کد مت محسب **دصول او داران پس چینه شد**
 آینه روشن تاب خاوری از عتاب آن دشوار کد شتی **۲۲**
 غولان در ده کرد و کم ماران درو کینه دم **کوران در وقت سوده سم از بیم شهران**
 لکان حو باحافی کل حاصره **ذو شنه من شیوخ الهیند صلاب**
 مهارد و حق عواد کمره اندر دست **جنانک نوره شیران شوره اندر دعا**
 نه چشم سرع صبا جهان کرد یک چشمه آب آینه سان **درویشی شوی خواب دیله**
 و نه قدم مثال عالم نورد بر سر آب آینه مثالش **دو زیت رسید**
 برکت لاسات الکال بهما کانهما **دحال صوبی تاه و لوبل**
 نه مرغ اندر و دیله یک قطره آب **نه عول اندر و پوزه فرونگ باب**
 هواش آتش و اخگر تفتد بوم **کیا هاش همه زحور و بازش محوم**
 دستیش چون داغ در دل نهان **در ایش چون روزگار جهان**
 نه وحش مجوسرک زیاده نه **دو و حج جبین جز با نه**
 بهمنه کیکت نشیب و فراز **شوکتی که فرشیت کشته باز**
 رسوده در و بود و ریک ساد **دوه وحش رنگ و در یوان کار**
 واد سده لعین حوق دآینه حال بیکو بیکار **و در کت کار خوش دند جهان فراخ**
 بر حتم جهان بین او تنک تر از حلقه آینه شد **و از شکوه نمایان رایت طاوس**
 نو که صد آینه ظهور دهد و ارد بیان **ما بجان کشت**

دور از آید باریت او مارافق شود عبد و راف
ملازم است به الجوارح رصبة بطلت لکنها سولة الایطال
لولاء راجع بواجب صمد و رهن الموال
کیت اندر زمین مندرستان ای شگفت زاری و بار بار
که نوزد ربع توجون برک که بنیاد نعل توجون مار
و باتیغ و اشیا اخذ که در جلوی کاه محو که چون آینه زدده خود و منظر بر سر
نهاد و چون در روز آید و کوی زبان آید شیوه در یکی و پشت دوی پیش گرفته
و یکبار داخل بیری پای در راه قطع و قدم در کویت فضل نماز و مانند دیگران
شانه نول بیکان خون ریز و سرستان ستیز نیز کرده
علی مطهمة جرد حافلهما بیض یوج علیها وغوة اللبن
خون ابرو باز دران کشت
عرو بر عاریت الروع حب لایه الروع بر شفت فی القیود
در اطراف ساسش عاریت غا که نه هیئتش زده و مرصه
ست حینا سیوفک فی ظلامم و لمک مشیهامشی الوسد
سوف عودت سعادیا سعادة کل جبار غنید
و بجهاد و دیار حصار حالیکه حصنی حصین و قلعه منیع است در یکه هیچ پست
در آینه خیال صورت فغان خواب ندیده و مستراح مهت مع صاحب دوت
تا آینه بخشان ماه و آفتاب گردانست ابواب ان نلشاده و در جام جهان نهای
عقل و آینه نور دایم بصورت صورت استخلاص آن روی تنوید و التماس ساخت
در و سباحتی بر دین مثال از انوینی که نین شان بر باید سمت زعفران رنگ
اگوساه زاده محمد روی بند کتی سید بر جیش مکر یکو فوسک

مفسر

م

سما لعل بالعبون و نزلت کت هضبا بها حمل الحجاب
و حملها عصب بصره للفتوت سد الا وال وحاده
یوم حصونهم الا ست و القوت و الخیل عطفی مطار العتیر
القواطع الموقیات و ما در و ان المسیرانی بطون الایسر
لدور و حصان پیا لا و حصا در و جمع اوصاف جرح بدور
دران قلعه ای پاک قوتی که بود که فنا و بقا نرد ایشان بر ابر
در نام تو کشتند یکسر مزیت جو حیل شیاطین زانده اکبر
و در چنین محلی نه پاشاوت عقلی کامل که صفاء جوهر آن چون آینه بیکر بقیان به
و نه باستصواب دای صایب که از رشک ضیاء آن جرم نوزد کسرت کینه رخ بکاستر شقی
چون در چشم آینه ساد مع و آتش در دل خون افشان تیغ نهان شد
برون نامزد ابر و رز جنک نه باوان ز ابر و نه آتش ز سقل
ولی فالهی الودک من حایة له غیر اما الروع الذ و الیل
و عاد باطراف المعامل محصا اسی ان الله قوت المعامل
انیم سر شانش آتش بیرون ز دل مجر نیاید
و بنده کان و فرمان برداران دولت که از حرص بیکار و شره قتال آینه جنک
و حلال بسج و زو خردن و بنیاد نبرد و کرد آورد آینه دل افروز و روز برنگ شب
بار کند و از کمال مردانگی طوطی صفت در آینه شجاعت همه عکس چهر خیال
صورت خود سید و از غایت بخت و بسات آینه خنجر در روی شیر زبان و مردان دارند
قوم اذ اجمع الحی من الوفا جعوا للمهاج للسوف مقبلا
معه کارشان کوشش و تاختن معه رایشان بایت افرا ختن
بدست اندرون ابر و برین سپهر بزر اندرون باز و برض ق حمر

خواب آینه ساخت و بارگاه جهان بناه که هیچ از افق آینه من نمایذ مطلع آینه با خنیا
دلاذ کوفت
بلو به الاحرار من کل خطه و با و ای الی عالم ذره الامثال
بود عنایتش از ناسات جرح بناه ده خدایتش از خادکات دهر امان
و بیکار خنجر نورا که در عرو ب محسوس فانه بود آینه آستان از افق نیل مزاد درام
در شقی افروز و در حریم حمایت و عنایت جهان آینه حال ابا و انوار حسن بر حمت
در انت نور یافت
رومی کریم جان هرگز نکود کرد شبر که حمایت باید از تو مکنل بشیر بال
بالا که بر بای کفان بسته بینند خط تو بر سر کفان محضت کسرت اندر مال
الح لوعادت الحمام بد ماحشیت رانیا و لا صاید
اودعت الوحش و هی بکاه مارا غما حائل و لا طار د
و آینه دارد بر پیش سایه یزدان که آفتاب نلک جراتش از شفا عقیدت ظاهر
گردانید و کو هر خنجر بندگی که در عرو ب فیه و سربلاد دل نهافت داشت
محو و بسان سوزن و آینه سر و پای برونه سر بر خاک افرع و جبین بر زین تواضع نهادم
ز سر شاه خند دین بر گرفت برهنه سر و دست بر سر گرفت
معان موله از بای بیرون کشید بزارکت نذر کان معنی خون کشید
و دایاگ الا یام بالوعده و صوت الیک اللیالی فارم من شیت قصد
بسیع اما من دغان و رجب من الروم قن نهاک سبعة اعبد
در و شایان اما خواست دوسه بر ج که سر بر طاق اردق کردون در و راق
اخر سهر آینه کون نهاده بود
کیتی صدف و نهاده ادر کردون عوض و نشانش جوهر

و فوالیس مع علی الا حرا لا مبد و لا عر و لا اعمار
زهر انوجه کاشا و دامت فوق المعاطس منم اثمار
نالهود حین نزلت منه الم طح و البحر حین صدرن عنه معاد
پکود ارتفاع آینه با حصار دایم میان کوشند و زیادت از اجرام انجم و اعداد
کواکب مجله جهان و جوانب آن محیط کشند و از باران نیر و گرد نبرد جبین خورشید
رخشان ناید پد شک و از برق تیغ و صاعقه خنجر آینه بیکار بر حق مردان کار شنید
عقاب فنا جرحه باز بقا را غمزه زمره بیکار بیکر
سازد عین حس در حصار کان شجاع از کس بر بار
ز بس خسته رسته بر جای خد ز بس کشته بشته بر کوشه می مر
و در حجب لا ذوا الم جناح امامه بناج و لا لوحش الما بسلام
ممر علیه الشمس و می خفیه بطالعه من بین ریش القشاع
اذا ضواها لانی من الطر و حرة ید و رونق النسم مثل الدرام
و اد نسد که از فرط ضلالت و غوایت بصفت آینه صورت بر سق پیش گرفته
بود و از خانه لان و طغیان آینه عجب و غرور قبله ساخته و در آینه سودا و هوس
معه خیال باطل و بیکر خلاف دله اردید آینه خود بینی شیمان کشت و ارمیت
شاه جهان کیم بسان شیران کوه آینه شخیر ترسان شد
سیاست نشکست از صود مد و نرا سوزن جهان آتش عجائی خون رسام
مهراس عجب کوعد و بد دل را بجائی مغرور کند خون روان ز جوی عظام
که هیبت ست سر کما الفت ساه عین المرفی و ران
خود کوفت جهر از مزیات و حفاف که مست دم زدن و شفت بد شادوت
و اسرا بزرگ و ارکان ملک را که دوی آینه دین و لیشیوان دولت اند شفع و علف

مفسر

خ

هر دو کرد و بجای بخت هر دو در و زور بود
تا بعد از آنکه در بانی بعد از اسلام تمام بد بیوفت
کنازه در زید بن شیباه بر اندازد و بانی زیاد خواه
رفت یک الله بر چه ما بد خدا دلوری یک غیر الله لم یضرب
من بعد ما اسوها و انصرحها والله مفتاح باب العقول الاشبه
وقال ذوان من لا صرع صرع للساحین و لیس الاراد من کتب
اما سلمتم مع ما جسرنا طبع السیوف و اطراف القنا السلب
ان الحما من من یضرب و دلو الحما من من ماء و من عشب
و خاندند کامل قدرت که تیغ قهرش زدا پند آینه نفع و نصرت است جان و
بدیشان بخشد و صورت عشت و عشتایش در دروغ در آینه عدل و احسان
با صفت خلق جهان و طبقات جهان عود
ز اقبال عدل بر و او جای ممکن است کوشک زنگ باز دهن یکسوی آینه
له کرم فی الخافین مطیع و عدل لا نظار الاقالیم شام
توفیق ملوک و محو اب عدل راست بقطب راست شود و خلاف در محراب
ز عدل تو بکنند یک ناخشان هر بر بانو تو بکنند که یک دین هار عقاب
و احباسیل العدل بعد دت و داخج سبل الجود حین تعفت
و یوفو صد رست بار ما و یه که در جنب سمت خدا بکافی اموال جهان کثر
از قطره بیش آینه کوه صحرای و حقیقت تارده در مقابل آینه کینت افزون
افتاب با هم خراج کزادگی و رسم خدمتی تسلیم گویند ما دست صله اسیر حسین
سرب ستر ساق حیات سیر ملک ساق طایوس حسن کز کس احساس التیجیاس
نویک تان اسب چون یک بکامی و طوطی و کله نکر و فخر خوش دیدار و زو یک طبع و حقیقت

نور

بوت جستن و نوا و وسف و دهله ذریه یلان
بسیار خا بنعل اکثر بر کسین یک مصر
هر یک نام نبرد و رایش و باری و آراش زحل کبر و عطارده و هم و هم و هم و هم
ز قند و حشمت و اقبال و جاه و نور و زین و خورشید و یلان جرج و خنل اختر
از راج قنات ادمه ام صیقل او عن قنات اسلمج جدول
عادل الالحاظ فی ادراکه و یجاد فی المناظر المتامل
نکانه فی اللطف هم بافت و کانه فی الحسن خط مقبل
و محسن جنت و سبک ممکن سما کان و لشران جسته و خاستن سبل و آستان
سینه اسد و سرطان خسته و لسان سبل سوت نشینت بسید استیصال ریه و بیم
سبک و سبک و سلطوت مسجون و سورت سعیر سلیم دانسته و با سبک سم سخت سنک
و سبلان شکسته و سراسان سطح آسمان سوده و سلا و سیه مدرس سقف
مقرن نشی سوده و امیر شتاب سهر مقوس و سرب و خسرو سبل کان سرب و سرب
سرب سبک و سبک عروس شیدان سبکی کشته و مسوده و سرب سبل بسان سرب
سرب سبک سبک سرب و سبک آسان سبک سبک سبک سبک سبک سبک سبک سبک سبک
گاه بوفت جومر و گاه بوسدن جو با ذ گاه و گاه و گاه و گاه و گاه و گاه و گاه و گاه
چون سبک کان اندراب و چون بکنان بر هوا و سبک مسومان سراج و سبک طایوسان نکون
در و دوی زجود زخم و در و دوی زخم و دوی زخم و دوی زخم و دوی زخم و دوی زخم و دوی زخم
ی نفوس و یک زن و یک ذبح و یک زکوه و سرب و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
دع نس آتی حسی کهند سرب آتی کف و سبک دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
دیر خواب و زده و زده و زده و زده و زده و زده و زده و زده و زده و زده و زده و زده
سخت باد و خنجران و راست دست و دهم و سبک و سبک و سبک و سبک و سبک و سبک و سبک
ابر سرب و باد کرد و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم

نور

کورسان و شیر زهرم بر بار و عزم نکل
بیل کام و کورک سینه و یک مانی و کورک و کورک
مر جستم آس جگر و لاد سم کجخت کتب
بسیار دندان جاه و بین ماه کام لوم و کورک
بر و تیغ و کسند و باغ و تیر و کورک
دین خوافی الذی فی حجرها و سماع و سماع و سماع و سماع و سماع و سماع و سماع
بسیار منقش کی بیلفن ما و سماع و سماع و سماع و سماع و سماع و سماع و سماع
صخرت و سربها و الصاد و صحت و الطوف بر کف فی صاب الادرع
من کل معطیه الاغنه سرحا و بی فوار سرب الیه و سلم
عز اسلمینه کان لیا حها مال النما به سان المحکم
و مقابل بین الوجیه و لاحت و اناک بین سظم و معظم
صاع النار و حوله و کامها و نطق له الظلم لکون الادم
ملک السرا و کسند و لریما و بعض الضار علی جبین الزوم
مثل عرالس ما لیت من غارة الاخصیه السانک بالدم
سهرت و قد جمع الالک بلایس و بود لیا باب مجیه نعل الضیف
ادمت لوا حدها الطی و کانا و صیغت شکایما عثل العنلم
و یان مالک آتانی که آینه و دوی و دوی آینه و دوی است و از نور و صفا
و صو و سواد و سواد و سواد و سواد و سواد و سواد و سواد و سواد و سواد و سواد و سواد و سواد
بعض من کل فیه غیر مختار و قد اعاد الیه غیر مختلف
و کاب نیک قدر و دهم که آینه فیه و ظفر و سبب از دوی بدرد در سبب و نصرت
روان شد
گردون سقا بر کاشش و امن دامن نشانده کوه
و حضرت دهنی که داد الملک اقبال دولت خانه جلالت و خون آینه مستند باد

عمر

عکس بد بر چشمه مستی و انشاب اتصال باز رسید
مال را و دین توکی اختر بلند کام حاصل تحت عالی جو دام
باحسن احوال دایم مقدم و اتم اقبال لیلید و دام
و مارغ جهاد و دوی لک و هدی دوی آینه بدعت و ضلالت چون شت آینه کله
و معطل شد و با نوار سحر و دین بشت و دینا و سبک و دین و دوی آینه ملک و دولت
تا بح صومر و نور و حصل مانند و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
مانند آینه دولت نور و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
مشکو الاسلام ما و لیت و الله عنه ما و لیت و لیت و لیت و لیت و لیت و لیت و لیت
و وجود بت برست و بر من چون ذره بیش آفتاب و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
شوک و رسم آفتاب برستی از دایره و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
تیغ سبک و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
و ارادت بالص و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
و لیب فی اللید شبا حها و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
و قد عابنت اعین المشرکین و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
و ان عابد اصنام و احثان که سرد و کنگر و نصرت و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
مانند و مسکن و امن و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
بود اکام کا و وحش و سباع شد و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
یامن به دیم الدلال مسمدم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
از باد کینه و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
اسلام و بقوت تیغ و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
و نور ایمان از تیر کفر و سبک ضلالت بسان آفتاب از سرب و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم و دهم

نور

آدم و ابراهیم از انبیا اجتماع و محقق چون آفتاب از عقده کسوف خلاص یافت
و آفتاب که علیا بر مالک بنشیند و صند سایه کشد و اضواء انوار آفتاب مسلمان
باقای راحی بلاد و دیار کفر رسید و آفتاب ملک و ملل از مشرق علا و سنا
بخشید شد و ماه وین و دول از انق اقبال و جلال تابنده گشت
فاصله ایق الدین ایض زامرا کراخ و وض الملک اخضر نا خرا
و اقبال رجه الدمر و هو محاسبه عن الرشید مفترا عن الین سا فزا
رضن یافته دولت و دین ذنو منیابن که کوردون ز اختر نیافت
جده ماح که در مدح نود و صفت چه سایل که از جود نور نیافت
ز اولاد آدم و کس باند و بس که از کان جود تو کو هر نیافت
یکت انگ نادر و نوزیش نوا د کو انگ عهد ترا در نیافت
و آفتاب سلطنت سایه آسباب ط اوس حسن اسباب بر رعایا و زیرستان
پوشانید و بیکر آفتاب اصناف در سایه شهر بار خرم و فرسای از انق تابید
بد میند نور آفتاب معدلت که در حجاب سایه نوادم و خونی زاغ سید سار ظلم بود
اسراف بد یزیت و فتنه چون آفتاب با رخ صفا ز شکار همت رایت شاه جهان
و سایه یزدان جهان گرفت
د هو که بد عیب جویت بر صفت آینه راست چون مقراض بست بود رعایت
منته که چون شافه نوی کند شوی ببر همچون آینه که در کورد ملکش کوان
افضی یک الدین مفر امیاسمه و الملک بعد ثقات الشمل منتظما
فاصرف العدل و الایام داحیه تنبیه البظم فی ارجاها الظلما
و در آفتاب دولت قاهر که جاوید از انق تخلید و تابید از قواعد
داد نسوا همیند یافت و رسوم بیلاد جنات از عرصه صند بر افشا که ذکوان

در انتظار جهان سایه و چون نکل ماه و آفتاب ظاهر خواهد بود
تا وقت نشتر صیت معالیش منتشر تار و زنجش در دین عالمیش با باد
بید الصیت منبت السرایا یثیب ذکر الطفل الوصیها
و آواز احسان شامل جود دشنه سپین سبیل دم عرصه عصر و صحن
بسیط زمین بگرفت و صیت شمایل دانق لبان شمشیر و جینا آفتاب همه اقالیم عالم رسید
مثالیک الحسنی صفاء و رقه تعوف شمولای بد یعوق شولا
نیم کل جویق توفیق دایه بصد زبان بشتاین هزار دستا نش
و آثار محاسن سیر در اطراف شرف و غرب بوضوح و ظهور پیوست و اخبار و آثار
مراحت شیم در آفتاب بر و بحر محمد استفا صفت و نوات رسید
صفت مثل ما یصفوا المدام حلاله و رفت کنار ان النیم شمایله
کل صد برک چگونه دمد از خاک سیاه کون خلق تو کند با ذمه با تعلیم
و آفتاب عالم آفات بسبب لقیث تانی او خسرو و مبارکان شد و کل انش افزای
بواسطه بر ستارای اخلاق او شاه دیاجین گشت
بر ستار آثار اخلاق او شد انان کل پتری جیجک
و ناحت خصال منک حکى عربا بها به طل اثمان التثا عوالبها
و ماه رایت آفتاب سیاه دنگ مطلع خورشید رخشان و ماه تابان شد و سر پرده
رفت و جلال سر یقیه ماه و قریه آفتاب افراخت
ناید کله جلالش را از صفت ستان نیم بر سن
در شکل صلا آتشش را و زجرم شهاب مایه بران
توسعه اشش نهم بعزت نادر عدتش ریزه مان
از خاک در راستاش کورست در سگ جهان دمنی

مترض بالارض ناخنا السماها حق اطاعت برع غیر مشکون
مقتش چون هوام کرد و کرد بای ازین خطه هوام برداشت
نور با برع از کشف بستند قوس رافضه از کان برداشت
و بدست قضا و قدرت از سیر رختان آفتاب بر سحاب حکمی آینه جینی
بست و بر خیز بر ارباط سپهر کجین ماه و مهر مستند و جویکان هلال آسا
کوی ز راند و آفتاب روشن تاب بر بود و خطه مساعد از مری بلورین ماه
در کون اسب جویکان طوق همین انگل و حلقه حادجی و فرمان بزی در کوش
خورشید انور و زهره زهره کرد و دوح خلک و احسار بران ابلق بد لکام
ایام و تو سن تند روزگار و مدار نهاد و باعد کامکارین شرا و حایل خور
لکست باز که کاه جرخ دوی عقله راس و ذنب نهادم
بر دست کف و صحرارا روزی اردوی انخان بود داشت
دمن بحر اسینه بود کرک تاملان برداشت
خانت الی الاملاک مسله نقدت نند و تقوسم و بحین
اوین الی الفقر الخدیث بکته فیله به روض و ناض معین
و بنایب آسمانی کلامی و جاه از سر ماه فرو گرفت و دوا و زیت و نکنت اینیش
پیرد بر داشت و معجز از تارک ناھید و اضر از سر خورشید برود و خرقه
بر جیس و قبا خفتان بهرام بستد و بای شرف بر شرف قصر کیوان
و سر کند گردان نیخا نان دم که در ریاضت کوردون نیست
جبرکاب امر و عثمان نفاذ او منج نیم کور و کیوان فروست
خورشید سرنگار و مریخین شاس منج نیم کور و کیوان فروست
اذا البرجیس و المریخ راما سوی نارت خاسما الکنان

لجبال اذا شرب له اكسبه البرا غیر مكشبه
و لطف طاع غیر طالیه و عود الد غیر خنایه
مشر باكل فت طلب العلیا و الحاسد و فی طلبه
اعلام ذرة و اسبقیم الی المندی و اعلی علی عقبه
برع نور و المود و الحقت و الحاجات مسد و الی طنبه
و بعزم جهان کشتایب کسان کشورستان آفتاب مسا و نفاذ از وی که در حیا
بن رنگ طغ و فتح با و کرد و بران مالک آری که ماه شب چهارده و نور از وی که در حیا
استواض کند آید و دوق و طراوت از وی که آفتاب طلعت و دای بیور
دای بان که بر سپهر شرف چه از نور مستعار گرفت
عالی رابیک سوال بلد خطه رابیک سوار گرفت
الرائ قبل شجاعة الشجاعت هوال و من الحل النافق
فادانها اجتمع النقی سوة بلغت من العلیا کل مکان
و جمعت و قد بلند لبان ماه و آفتاب بر عالم علوی و سفلی و الخ و متوالی شد
و قدم بر تری و سرور و بر سر سوبن و سماکین و قوف فوق الدین و بنین نهاد
لله صمته الی من شانهها جر الرماح علی السماک الرماح
ناقد و صفت نور سیدند بر فلک کوی خلائ سعد فلک را بهار کرد
و دایه الطاف شامی که جهان را بختاب بر و آفتاب و منزلت هوا و است اطفال
بنات و در مریخ خاک بر ووش داخ و سر و بوستان شویبت و در زمین ترشع
و ترتیب بواسطه آفتاب عتایت بهر است و نهال باغ ملت و در سایه آفتاب
معالی یکال صفت عالی با و زک و آید
دو صفا بالعتی مشعور جمع من الکامه ابکار الی عون

ما الذي ان اعياك عذرا فانما الباق اوداها
كروى بدلت عجب بغير عنان جرح جز بزم كودني تكلم جرح نورش
روزگار از جرم حسين اختر وصال ميخ نعل محمد ديكران ساخت و مقام
ما چون چشمه زرين آفتاب جام شرب و مي ناب خواست
حور كويد كاشكي كه زدين بختي تام جام سراب شاه شير او زني
مكوي كاشكي كه از آهني نامل محمد شاه كيق مغي
و قد اعي هذا الملال قريبا ليكون نعل جوادك السباق
وكذا عطار دان علاك كاتبا والشمس تعنيه عن الاحراق
ومتى تشرفه نداك حسنه اعني الملال من اعترافك
وان يرض كفن دريا نال كه فضله افضل او شك يرض آفتاب سحر وابر
مطيرست كوش وكودن جهان چون بهار و خزان بزر و كوهر اياش داده
ما د اتملك للندى فكانه الفيت الملقب
اكر خريشيد بودي كفاش سدي جوم زمين يا قوت احمر
زمين بالان جودش كوسايد بجاي سين ووبدان زمين زر
وكا د خديك صوب الفيت ملكا لوكان طلق الحيا يطر المصا
والله لو لم يخس والشمس لو لم تطف والليل لو لم يصل والحر لو عذبا
كفني آفتاب بزر ك عظيم سميت با جود عيني و نور جيت او خرد تر از ده
است و سحاب دريا انا حنت ما آفتاب نوال و عيش في ملل او ك ان قطره
من يرض جد واه السحاب كقطرة ومن هو عليه الشهاب كخبره
كوكب غار بكونت بر صفا رود نادر و خشر ناله زرين رد سحاب
و در استادت شعاع آفتاب دولت و استيفاء نور ما و جلالت و اما ما ينع الناس

فكر

و مصلح آثار و صا براتقا كصاحب رد كنت حله حلنا
و املت الشعرى العبر و مكنه عزمها العبر طرقتا
و قد بادرتا اخفا من بواقها لحر من من بحر ما سحفا
خاف رير الليث قدم مبره ويد بر في الظلمة ينفه باسفا
كان المالكين الذين تقاطرا على لبد يته صامان له حفا
نلاراح سوي اليه سا به وذا عزل قد عصف اغله حفا
كان رقت النجم اجدل مرم يثلب تحت الليل في ريشه طرا
كان في نفس ونفاس مطايل بوجرة تد اخلل في ممد حفا
كان سميلا في مطالع انقه مفارق الف كم عجل بعد الفنا
كان سها ما عاشق بين عود فاوته تبدو واوثة عصف
كان على قطبها فارس له لوان تذكره الوصفا
كان تداعى النور والندى اصب فلم يميز الخوا في به حفا
كان اخاه حين حرم طابير لي دون ضمت البد و فاحتطف لحنفا
كان الصديق الاوسى مصفا سي بالسمح الحسروا في ملتفا
كان ظلام الليل اذ مال صله صرع مدام بات شربها صرفا
و صد و يام سقت مينا فام مملد صدي بصر صاب داده و خطيب منبر فلنك
اخضر لباس سياه سوگ بو شين و بيان كودن كينه كون شين خور الود
ان قزاق تيراند و ذ بكشين و شمسوار ميدان جرح زنگار ك تاج شهر يار ك
ان تارك سر و ريت بركوشه و خاتون سيمر بوجد ك ياله خلخال نه رين اخت
و باني كنده و ديو آسمان سياه جامه و دجاة سيمين ارش بر داشته و شعله
دار طام كومر نكار شمع مصايب و نوايب افروخته

قد كتب الدع علي خلد بشارك الله سبحانه
در چين و قتي جنان توت نايك عليهم لعائن الله مروت دست بكارد و در دند
وسوي بارك شاه جهان چون ابر و باخ دوان و روان كشتند و برف و سلاحدراك
و در و نراش سوي را شيد كودند و هم ان كره را كود خركه شاه فرو گرفتند
و كيد و قن ازان سد چهار خون حوا سوي شاه جهان را رشتا نشند و سبك پنج
زنان بياله قهر بهشت و به كناره آسمان برآمد و بزان كان سوي ارواح عشره
مشتره كه در جناة عدن و نعيم مقم اسوخه اند و في مقعد صدق عند مليك مقتدر
شنان بان رفت
ممد عالم جو سر بر بكت رفت رفت ناعا ملق دكو كيرد
جات منه و الوين ها جعة هلا الله المنايا و الساقص
علامه اعاديه جاحه و الحرب يعبرو الا بطل محتلد
قد كان اضاها يحون حورته و للوردي دون ارصاد الفق لصد
واجب الناس و نفي نجون له لسامر با لري حواله النند
عليك اسباب من الماده واحد وليس فونك الا الواحد الاحد
واختبر برج معالي از برج اقبال استال كرد و كواكب نلك سعادت از اوج
دولت خانه جلال محضض و بال ابد و اسطورت تند باذاجك سرويتان
و زبهي انجين سرودت فونكست و ان صولت صر صر قمر مرك كل باغ
د لغو و نك بر كلين چمن بيرو نك او از بار سقادر و ايات ما بون و اعلام بيون
سر كون شند و نجر افضال و شرو اسال جلال في ضرماند
فد باه ما و اعم بالعلني كذا ك كسوف البدر عند تمامه
ماه تمام ملك بزر نقاب شند آب حبه و خلق درينا سراب شند

كان اسوداد الافق بالليل ياكل تسربل للامداد و يوسودا
كان نجوم الجوف وسط السماء عون من الاحباب رقت موعدا
شني كسو نور بصته بيا من بلا عين جامه و نير بيش كوفن
بكره از دن زكي كه هوشب يكن فرود و مي دايلا نالدين
كنن سوش بمر و كست فزوت و زان نور نالدين شذ برون
شي چون جاه بيش نك و نالريك جو بيزن درمياني جاه ارمي
نويا چون سيزه بر سز جاسه و د و جشم من در و چشم بيوش
مي كركد كره قطب حدك چو كره باب زن مرغ سمن
بنات الغش كره او هي كشت جواند و دست مرد جب نلاض
دم عقرب شايد از سر كوه حبان چون چشم شاهين از شمين
يكى سلسله كين مر عبده نذره كودش نقطه از آب دوين
خايم بيش اذ چون جار خاطب سش جار خاطب جار موزن
وسلطان عالم بر سر سجاده ران و نياز نشسته و در ميدان وحدت و خلوت كوي
موانست انداخته و ز بان بوره و تحيد و ذ كرقديس و ترميه و بكشاده و ديت
تايد و توفيت باي بد مرغ و اوج انقص قالب برده و چشم بصيرت نوار
داخل كه الموت لحظه الموت عفاه و كوش هوش بفرمان يا ايها النيب
المطهية ارجعي الي ربك داشته و مجيبت مهر سياه بر خاك تواضع و بزر بزر
ساي شله و امداد بوشكند امت و امانت و جبهه و كنو آثر الدرع من الفخ و دان كود
و جوعش ز نولو شله نابد يده مي زده و خون نقطه بر شين بيليد
كتب سديب انجمن نه ذكر في المختاره عصانه
محيي لحييا بين احشايه يطلب من مولاه وضوانه

سرور زبستان معانی فز و شکست **•** برین آسمان معانی خراب شد
 و آید و آسمان بساط زندگانی شهر بار و روین زمین طغی افیاض و منقوش
 شاه تو قیام اخا جلیلم لایست خورن ساعه و لایستقون یافت و کور قضا
 محترم محتاج کل من علیها فان محترم باند **•**
 از فنا خاک حاصل جرفنا چیزی نماند **•** خود فنا اندر نوشتن دست هم شکل فنا
 عب القی طول ابتادانه **•** علی عمران للبتادانه
 زیادت بی الحیم نقص حیون **•** ولیس علی نقص الحیوه **•**
 و ما نور انزائی مملکت در حد استیصال برافق تابید نابین شد و مهر سهر آرای
 سلطنت در صراحت اجتماع از خلق جهان نمان گشت **•**
 ای سلطنت جو صبح بدو چاند تابست **•** و می مملکت خوشام شوی تابید و ش
 ای سگدی عیاد بماندای دران سمع **•** و می خطبه از خطاب فنادی دران بگو ش
 این تیر آسمان که جرج بکشتای **•** و آن تو کش موکب شه باز کن زدوش
 این تاج عقد ملک جو بکست خاک خور **•** و می محبت جام شاه جو بکست زهر بوش
 فیاد انبیه فی البرق ان لحه **•** مغر الثریا فاد منوه علی علم
 و یا حلی اعداده و نورها سما **•** دی سوزنا بنه الکواکب بالرحم
 و ما قصه الاکتش وحده **•** اما الماب لا یحق من السمر
 نوع المشایلم یحق غایه **•** فلعن الباء و اطلق علی النجم
 اعدا ان اصم التباعن بعیه **•** فوا حله من بوله النبا الصم
 بکی السیف حق احمده و مع حقه **•** علی فارس برور من فارس الدحمر
 بلد العوالی و الوطن فی سبانه **•** لقا الوردیامن فاول ومن حطمر
 و بالله و بها ما صلد صا **•** و لم یشتب فی یوم حرب و لا سلم

دلاص

و الاصح بالخیل اقدم فی عیاجه **•** ادا منک حدی مال فی حکما امت
 و لا ضرب الحظ مثل عینیه **•** عین وان کانت معاوده النعم
 و لا امکت لمری عمالعا **•** کراهه و الفرس طامشه العرم
 و مشورت سهر مکت از شرف روی محبوبها و ناخیزد برج سعادت از دره
 مراد محض گرایید **•**
 بود چون ماه و عطارد روشن و روشن منیر **•** جرج بودش جانی و اکنون در زمین دارد قرار
 گزین منند جرج اول و ثانی نشد **•** ما و امکن جواکشت و عطارد را حصار
 کف الندی اصحت بغیر نیاف **•** و قنانه امست بغیر سنان
 خیل الخیل عدت مکه **•** بر کنه و مو مردم تارکان
 ابی دی القنن لمری کن ب **•** قول و ابی دی القنن
 عثر الزمان و اساب حروقه **•** عملنا عثرات کل زمان
 لم یمرک الخلد بان یوم سطا بد **•** احد اصول بر علی الخلدان
 قد کنت حبو الدرع یمازاک قد **•** اصحت حبو الخلد و الکفان
 شعلت تلوی الناس بر عویم **•** بدمت للحدید و الم لاف
 و اسعد نوالا حرا حق انهم **•** عاسدون مصاحبه لا حرا
 ما یروون احدی احد و لا **•** لثاق انسان الی انسان
 و اصاب سک النوت بر حرا ساعه **•** فغلب علیک و اینا اخوان
 بر الذی ابی لیوم شکرم **•** و من الذی سولوم طغان
 و کوش و گردن عروس دولت از حلیه اضاف و دیور اضاف ساه جهان عا
 ماد و بر سانی بنیل ملیم و عقد مسطی جهانیان راه یافت **•**
 و ما کان میس مملکه و ملک واحد **•** و لکنه بنیان قوم مهدا

او که حلم بود جو برخواست از خانه **•** ای کف که تو را بد بر بد بنا خاک
 کورای او که بود صبا عیش افتاب **•** کوفظ او که بود کدورت زده خاک
 زان فک و حلم اهل زمین و بیض باند **•** این گفت و ای انش و ان گفت و خاک
 و سه حصه چون بود کس جیه سوچی **•** زین بار کساد و عدل مستدل بر اج
 بنفشه صفت سر بر زانوی جبروت و صحران نماز و ذلک از رن رواق نیلوف
 عار لباس نیلی و کسوت کجلی بوسید **•**
 افلاک را بلاس مصب بساط گشت **•** احرام با و قار ظلمت حجاب شد
 الزهر انک نامه بر حش و شو ند **•** شام و صبح و بیک کبوتر شتاب شد
 و بر ترک مارش و عکس خیال حور **•** کیوان بشکل صدوی اطلال شد
 طار البواغی یوم فاد براعنا **•** فید منه لمواق و مناف
 اسفاسف بهاد و انک نه خفا **•** بالحن فین علی التراب هواف
 و بصیرت کجیه و حدها **•** اثر اسود قواحه و خواف
 لاخاف سبیل الحون حواصم **•** کحیم الاسدک او الحواف
 چون کتب الحون یصوح دابا **•** و عیس فی برد الحون الضافی
 عقرت نکاسک اس دایه عاریا **•** ای سر طغی و ای قواف
 صفت علی الاطلال سا مکه **•** من المار و لا کما و الا حواف
 خندق ملیمه السرا و من کما **•** لما لعا له ابیس عدا ف
 و الطیر اعرت علیه با سو صا **•** فیه السرا و سا کفان اضا ف
 صلا استعاض من السرا جوا ده **•** و بان کل تزان و ساف
 صیحات صا و لثایا عسکر **•** الا منی بالک و الا الحواف
 و ما و من سیفه فی فتن فایره **•** معدن ذاک که خلیل داف

اشداده

ان ناره الموق کسانیم فی السلی **•** و لکان ای کفیه الاضیاف
 و الله ان خلق علی عییم حله **•** و نعت الی عیلهما اضعاف
 مدب مناصح لثان و اعنا **•** و شوال بین یادی به الحواف
 و کل مراد در عیقه انک جون نام و فاسا به عیقه مقد و فاند و کلین را ش
 و کایش از و نعت برک و باز عا طل شد و زخمیه بلیک خوش نواد و کام عیش
 و صراشت و یکام و ناکام مقدم لشکر صبر و آرام منمزم گشت **•**
 از صراحت ماند زایام باز کار **•** الا بنا احاد نه حکم که یا نعت
 و الله صلا یقی علی خد ماه **•** حون السرا و حدها اربع
 و نلک بیلد کراخ باده بود باز ستد و و زکار و شو لیه و زخشیه رجوع
 و راداشت **•**
 چنین است این ان کند بیو **•** ستاند ز فرزندستان شیر
 الله را خد ما اعطی مکر را صافی و معشک ما اهدی بر ایند
 فلا یترک فی دهر عطیه **•** تلین تارک ما اعطی علی احد
 و زمانه جانی دش صبح دکنشانی امانی کل طمانی بست و برجش خلافت
 چشمه نور و حش افتاب سیاه و تراز چشمه تیر و قار کور و زرخش که بیان
 روشا یی بوت و اشتای خیال و رنگین نداد و بشک فنا رسانید و سرور
 بشون و سور بهایم بدل کور ایند **•**
 جوج کردان بیج برادر دست **•** نوحه نوحه کور معدن سور
 سکون من الایام سدک عاد **•** و بوف و صلا من سرور الی مع
 و حالا کوشن السرا را بینه **•** جناح ابیم آف و ریشا علی سهم
 و جهان نو بدنه که سهم عول و عین است می خوش گذار یی بطم خط
 کور و دمر

باک ده که آله کاه مارگوزه است در میان نریان زهر تاب در داح
نقی عناه تاج من قصار و فی سیراء قید من حدید
دوس و در جمان چون رقی که شیه است در او در شهر تو در دوزخ باب
می بیزن نظونا که وقت خاسد خیم مایه زهرست و دست در جلا
بر آستان جهان خوش دنی جوئی که کشت نیافت شمشیر حنقا در ایشان غراب
نکلی بکل جابیت بیکو محقق او خوشست بخت ولی که بخت محو
اری دنیا و زخو رخ ما ککاس تدو علی اناس من اناس
نلاسی علی احد کمالا بدوم بقا هانی کف کاس
و صند و ت شهر یاد و بین زمین محضوت غزین نقل افتاد و در دینه حوره
در سرائ فنا بر طریقت و الحصان من انسا گرفته بود بر سیرت ناسات تالیات
شباب خاک محبت شاع دین کرده آمد
ماکت احب قبله ملک فی الثری ان الکواکب فی التراب غور
مرزایه و لکل قوم حوله ذنوب موسی یوم دکل الطور
حقی ثویت حد ما کان ضریحه فی کل قلب موحده غور
کف السالده بر حسا لما انطوی و کانه منشور
کو کوه مشک عسل دله داردی بر ترست مبارک او خون بیاریدنی
بر روی خود زمین غم دیگر نراندی دلالت خود خیم دیگر داری
گرد اندی اند که بیان شه فلک جگرود تخم امیل باقیامت نکاردی
و شرفت و فضیلت و نور حضور خدایا فی نور الله مشتهد و طیب مرتله
بر وقت بیوست و منزلت غیب انتاب معالی که داشته آمد
و یغیث قدر الشمس بعد غروبها

مژده

مژده آفتاب نلاند مردمان تا نو او نکود از آسمان جلا
انگاه قدر او بینا نلاند در زمین کاید شب بدید شود بر فلک سها
فالتس لاسد و فضیلتها حق یعنی الیل بالظلم
و ملق بسبب این مصیبت در ناک جای آن بود که جهان سر اسیمه بای او از
خیر وجود بیرون سها و فلک می سر و بای از دور باز ایستاد
چون مدانا نکود با او جریخ اسحاق می ملار با یستی
ارنی انکد زیر خاکش کسود جریخ را سگسار باستی
محبتا لد صرا و رقی موهوم و شلت بدالایام لا یغلب
و چون این خبرها یک بخبر و شیر دل رسید کلاه خسروک از سر و جامه
شهر یاری او بریند اخت
ککلی کشت و کز بوذن آرزو مند ست زبان و کوش کنی کین حدیث کنت و شنید
کلام سر که جود رکوش او شد این آواز ذکر به دینه ش با خون دل برون ند وید
بنای تقاص و نه الانبیا و اسطر العبرات و حق دما
و المشریات خواشع ایضایا میل الوکس صهیون بکات
و السع علی فی الغور کالوب و قتی قبل مقونزا الانباء
و الشمس راجعه کان کو بجا نای معافد هاید شلا
و الشمس شاحبه عور ساعیا مور العذیر طغت الذکبا
و النیرات طوانع راد الخفی بصب علی صفحا الظلمه
و العین برب ما حرق المیون و الوجد صمیر نان الاعضا
و خیل ضیعت و نکوت بر صحن سینه او تاخت و انواع غم و اندوه بر صغیر او
اختلاف ساخت و در خلوت جبهه با خون بر صفحه رخسار روان کرد و بر ملاس
رکت

که در صمیم دل و حقیقه سینه زمان داشت اثنا آن مصلحت ندید و گفت
خلقتنا رجلا للصبر و الا ستم و ملک الغوا فی الکواکب و الماکم
مرد باید که حکم سوخته خندان باشد و هه مانا که جنین مرد فوادان باشند
علما لک الاسعادان کان علما لثقت قلوب الناس حبوب
فزیب کبیب لیسندی جزونه و رب کثیر الدع غیر کتب
و لواجد المکر و ب من ذنوبه سکون عز او سکون الغوب
و دهاتانی واضطراب کنی کشاده بود بسته کرد اندی و با ذیال شکلیا باین
که الصبر عند الصدمه الما و فی عسک غمود
و الصبر فی رعان کل ریه نص الجواخ عزمه بقرآ

و جهت اسماء و رعایت جواب امثلها بیرون در اطراف و کساف بود
نقاد و مضایات و احواد و لای که از درگاه و دیوان منشور امارت و دیانت
داشتند شعار در تار هوا و الا ظاهر کردند و از راه حسن اخلاص و صفای قیاد
روی بنارگاه سپهر و نفوت و حضرت جنت صفت نهادند و در زمره خول خدم
و سلک عبید و حشم داخل و مستغنی گشت و حین حیا دان و مروتها و ان عمر برکتان
متابع و وزیرین متابعت فرموده شد و رقاب سروران کبیری و کردن کشتان
افان در طوق طاعت و حلقه عبودیت آمد
سوکشان را کی نیست زهره انگ نای عصیان بیرون محمد از در
کردن تا واکسب کلمات آن یارا که بر او اند بر خلاف تو سر
ملکت و تاب العجم جام و نادر و درشت صغاب المجمع اوس و خرج
تواند کشید و خور نکستند بیج سرور او تو کردن

نک

تا کن در کردن گمان باشند و میور کردن عدوت رسن
زانکه کردن تند کردن کشت و پروردش تبع عن
و تبع نفاذ کاه سستی و کردن کردن کردن زن
ناده و کردن سران جهان از کف نومیث طون بین
و خال اطراف اشرف بجهه کاه صنادید و اشرف روک زمین شد و بساط
بارگاهها بیرون بوسه چای رایان هند و خسروان جبین گشت
لب ملوک بود و رجا که دارن دست سز ملوک بود و رجا که دارن بای
بزرگ جاکو ابوان تست خانه خاف سمد بنده محض تست رایت رای
نکان و قدال و رخ بنامه ارضها برین و غفرته النحان
من عرصه فم المیوه بترها صید رطفت بحرهم افغان
خضعوا المکرم الخلق عرصا نه للمعص و لعلی اوطان
و مقابله و عقل و امر و مکن حضرت عزین اجلی الله بعد از انهرام ملک
تاج الدین بدست کار داران دولن افتاد و تمان کشور هند ابر نشوار سراج
در محیط و از دیگر جانب از سیستان تا سرحد کوه در تخته اقتلار خواص زندگان
و تعون فریاد بزداران آسود
جز ترا بس بر سیط زمین ملک آراسته بدولت و دین
و لکل السیط حیث مذ عطا لیل و ما کشت الغضا نهار
و خطبه و سکه درم و دینار در کل دیار دیا با بنام و القاب خدایا فی زمین
و محاذین و جمال یافت و کلامت بدست با خورده صد خایک رانک از نام ترا و رشت کجای دارد
و ایضا ضرب الدانیر با همه و نقلیه من امرنا ما نقلنا

زجوب منیر خنک از نشاط کل بد بد
 و دلهای موالا دولت قاهره لایزال مشرقه الانوار سوهقه الازهار قرار گرفت
 و نیک خالفت و معاد ات و تیرگی مناره اراکت ضایع و سراسر زور و شهن و غبار
 نیر و کرد اختلال انچه و امان و زخار مال و بخت و عرصه و معادن از بید
 حیالات فاسد و قیو رات باطل خالی مانده و صیغه احوال رعایا و زیورستان
 بزیور رعایت دعا طفت با دشمنان آرایش یافت و زبان داف و قوامی را خنای
 و فوایق بن کو احسان و شرف انصال ملک کشاد و گشت
 در مدحش کشاد و ننگ چون دو ابله در خد متش بیست ملک حون تلم بیان
 اقامت فی الزمان له ایا **ممن الاطواق والناس الخيام**
 کوی صدق شاکر از ده خویش ساخت **کوی که کل مرآت اختیار کرد**
 کین مجر شاعر تو در اندر دهان بجا **دان مجر را پر نور اندر لمار کرد**
 و خطه لوهو که مستقر بر سلاطین و مطلع خورشید ارباب یقین و تله اخین
 و ابرار و کعبه اشوان و احاد و مرکز اصل بر تو تو و منشأ اصناف فضل
 و شوی و مامن زهاد و عباد و مسکن اقطاب و اوتاد گشته است دار الملک دولت
حول العباد ساه و مهابه **و مسا الزهاد و العباد**
والله فضل و اعلى امور **و غلامه الکفر و الامجاد**
بنیاد شریعت اندر و حکم **بنیاد خلالت اندر و دیوان**
از مرصعت تو در دو عالم **از هر دو نه مغر و تران**
هر یک بمنش جویست از مدی **در دین بی فاضل و نمان**
 و عذبات دایات شرع و سبب بشیخ صبح هدایت خاتون کشت و اعلام احکام
 حقیق سر بر دوه کیوان و اوج گنبد گردان افراخت

ما

لما رایت الدین بحق قلبه **والکفر فیه عطف و عظام**
 اورب تخت عوام تحت الدین **اسر جن نکرک و الهاد ظلام**
 تا کرد درین سدهت سرگرای **اعتقاد شرع بر رای تو باد**
 بوی مشک محطت و درین **از مثال عالم ارای تو باد**
 و شعار شایع اسلام بنایت ظهور انجامل و مناج و شعایر مسلمات یکمال و وضوح بیوست
 و کتاب سعادت از انقی تابید بر دیار و بلاد هند سایه افکند و ماه جلالت از سهم
 کامکار بی عرصه ممالک نور انداخت و روضه کوهین بغل درین انضات از کشت
 و بیضه اسلام بر رای سبیل آرایش حق نهاده است یافت
و بیضه المیک و السلام تد حیت **و طایر الملک و الاقبال بد سجا**
اسایش خلایق و آرایش جهان **در طلعت مبارک و رای متین بست**
 و چو محمد مراد از تنق آمال حال داد و بیکر جمع غی از انقی امانی روی نمود
 و شرارات نوایر نوایب از جهان نابندید کشت و داعی ستم و سدادی که انقب رایت
 شهرت من کشاد سر در حجاب افول و قبول کشید و ساعت فساد و فتنه که بیان خبیله
 دم خیر از قیام خادری انراخت بای بست سلسله قهرماند و صیت معدن و ذکر
 رافت بکوش ساکنان رنج مسکون رسید و انوار و اضواء اضاف و انضات باضات
 بر و مجر بیوست **تاخت از بیق قهر و نشسته** **زان سویت نیستی بعد نرسک**
و اطمع خسر العدل من ان الیها **و للعدل من بعد الحناء و وضوح**
 و در سایه این و ایمان که از رنج غلب باز بار دست و کبر و از قید جنگل جرج خلاص
 یافت و دیار و جرج عقاب مان گرفت و تندر و در آشیان شاهین نسیم ساخت
 ساس الوری و صیبر الظلم بلغم **و اعتب العدل بنهم و وضه الاصل**
 نه عجب کوزد و ادب ان **ین** **خویش کرد و تندر و باشا صین**

و در بهانه و دیوار بنویسد و شپور مادی گرفت و آهو و غیره و دنیا و ملک نیز جنگ
 اراکله یافت و کول کینه لایق با پیش خویش و بریره مهربان شد
 از بهر استماع مقامات عدل تو **انلاک جمله کو کوش جوسین بر آسند**
 در عهد تو که یوسف مصر جهان بوی **مستند میش در کول باغیور آسند**
 مهربت عدل و سرور و رسته **علم و ان ریح الزمان الظالم**
 و صفای و راد التاجد شرعا **و بارز العادی بمجاد الناعم**
 و آب ان اندام بر خالفت و عداوت انش باز ایستاد و خاک از دست تسلط
 و استیلا باذ بر اسود
والارض من عدل الامام و جوله **ومن النبات الغض سرح یزهر**
 در نبات استعدا لانش نیایم کینه جری **و دیوارت باذ را بر خاک بیغم مهربان**
 و در دوران و توفیق دیله افق بر خاست و کمر با ان عمل جذب کاه معول آکند و به
 انرا قه و انقاسی آفتاب بی خورشید و نور از تابان نور و اعتبار فی کونند کشت
 بد و عدل تو سوزن و داعی دارد **که پیش ظلم کند به تن لطف جری**
 تدعی بطاغی و الحوش نیر عری **والاسد فی عویشها مدین**
 و ما و از مد اذ هائی جرح سیاه و دین نشد و مهران سرتین سهمین جرح نکشت
 و ننگ ابر و و دیلا ذی تو بر کرد و جهان از ظلم و خیر کشت استماع نمود
 و قطعت فی الایام کل عین **و تو نیت فی الاسلام کل معوج**
 خنق شد بتوا حوال جهان جمله جانک **موج آهو ی جین پیش شرام است**
 و لطف حکمت کرد و بزم تو با تو بیایست **جنت ساقیت که با دوق چاهت دژم**
 ان فی جنت بدست انک و ایام بهار **خار با خاصیت عدل تو با کلب هم است**
 و خرد که شوار کرد و ن عایشه و خشت سبیل او کند و ناصب روز و نواز مجلس

آرای

آرای بزم او زبید و بحالقی که رایت عشرت سریر آمان افراخته بود و انواج غر و اندر
 از طلیعه لشکر شادان بیت بهریت داذه روی از کاشن عیش و خرمی به نشاط
 کوی زدن آورد
بزم را انرا سیای زدن لکین و دین **داذ را نوشین و دانی ملک را اسکندر**
کانه قمر و ضیق حصر **اوحد و کوا و عارض هطل**
لا یضیک الدهر الا حین تناله **ولا تقبی الا حین لاتل**
 و در زمینان نه صبا جهان کور کرد و مر مراد و دنده شمال نیز کام بهار مرگ
 تیور کام او شکافت سبک تکی که اگر بروج دریا کز در سطح آب نقش تیزید
 و کمان سخی که از باد رنج نقاش روی صخره هلال کار نشود
و دین زمین در رفتن او نیست بر هلال **و دین فلک زنجبش او نیست بر عباد**
باو نیست که بیکر و کوه نیست باذ پاکت **بر قیمت ابرو کوش و ابرین برق وار**
سامون معی کز دارد و کور و ن ازو مجل **مجرامی نوردد و دریا و سوار**
اندر جرد بدین کشوران که نیرد **و اندر رسد با کوی و خشی که شکاد**
کانه **کانه اذا البزخی فی سیره** **جمع من الحوائی الارض سقط**
کانه عذره من الرضی **صیقت و باقی جسم من العیظ**
اذا حوین محمد رافی صبا **قلبت علا و ان علا و لب صبا**
کانه صمیه و تول حبیب **لحج ند غفر نانا فرط ط**
کای من قنبره القنادر فی **ای مکان شای ان محط**
نکاد املا و الصفا مشق من **حیط مفا حافوه ادا اخط**
 کاه بر عتاق از صبا و شمال سبقت می یورد و گاه از آسیب رکاب بر جوب
 و کجا بهشی می کوف و صا و برسان مانند کوه بر جای من السناذ و باشا تازان

صم اسب

بگوید از مرغ بر برین آورد
 صدم هیچ الصوت من شود بگوید
 حب سواع و طینه فله اند
 بهشت کام بزم و هنر کام شدت
 محنت و محنت و سیریت
 بکیم بکیم و بر قنار شاهین
 باب اندرون بچو لوله
 و دست چون نیر و پای کان کردارش
 گذشت و سایه از زمانت و عاقبت آن افتاب
 و در افتاب یک ایو کردار پاران
 کاخانی سرعان الواحد
 آب کردش موی که چاکلی خنکام تک
 خرد موی و زان چشم زمین دین و کردیم
 آب بادی و در ششای مفاک با دین در کج
 کام بوی کاه چمن کاه و قن کاه تک
 و صید او کوش فلک چون کوس صدف کوش
 صبح گوری کرد اند و نور جبر حرم کو کارد
 و بزد نظلمات نفوس و مشاهده می کرد
 تیر حشی که عیارش چمن گیوان کشت کوز
 طبع او ساحت مضطرب و اسی پیش از خیر
 اذن مولد و قلب اجمع و حشایه و کلک ملوم

مستط فله صفا عباد
 فالود من مهلا منزل
 بیدک لغیرک خود فکا نه
 و کاند النمان فون سوابه
 و موت و هم اناسراف و ابکار خا طرا کاه من شد
 و بر سنگ بیک فرسنگ می شنید
 کان اذ نبه اعطت قلبه خیرا
 یحس وطا الزا و ادهی نازله
 من الجیاد الموالی کان عودها
 نفی عن الوردان سلوا و ادهم
 و بدیع کام یسان برات خوش لکام سطح آب
 چون ستان و آسب سم آتش افتانیش بشوای و ثور و ماه و ماهن رسانید
 و طرف صوت البرق عند کلاله و یسیر فی الطایر لجه الطرف
 این زین نعل آهنب سم
 این یای صبا کز نته در کل
 سیر تو بکرد خط ناورد
 بود امن کوس صمیت
 له که نکفی و در تحدرک
 از بهر شمع توشو جو
 و در جولان بیک نقطه صفا له چون فلک بر کوه زمین می کشت و در شب
 تاد بر تار ریمان یسان عکبوت باین باز می کرد

منشأ

کسر و سیر خورشید شوی سوار می کنید و بهرام سلاح دست چون مشورت
 طلیسان برین انداخت و گیوان بر طارم و در کار دست بر روی سیم بکوی نهاد و
 راز او را جوکان و هم عندش را گیوان بوسه می داد
 بهر رفته شکل هلال هرامی کبد معارضه با شکل کوی و جوکانش
 و در اثناء کوی با خن باین از کمیت یکسانی در جنگ جوکانی آورد و بهر یغوا
 که بر دوستی او که توان زنا کاه و کین عذر یکشاد و اختر جماعتی که بروفا و آبیه
 توان و دخت خاصیت خویش بیلا کرد و در ستمکار روی می مهر سوخت
 و بناء دولت و دین محاذ و جهان فرزند آتارین شفق ظاهرا گردانید
 و شفق سپهر ازین دان که از سفق هر شاه که بخون نوا کوه دامست
 خوش دل جو کوی مرد بهام که بر فلک آن روز دین که هست طریاک هم
 باج جهان بین و حدیش مکرک ازانکه کورک در روز نوکی و کنگر سوخت
 ضرر لید الی بلی و الوصل فی الدنیا انقطاع
 این اجتماع لم یبر لیت منه احقاعه
 ام این شفق بلی شمر لیه اسفاه
 یا بوس للدهر الذی مازال مختلف طباعه
 قد قیل فی امثالیه کیفیک من سرعاه
 و از مضاد است اسباب آب سیرایش که با د باین یارک خسرو عازک در سر
 و ذات بهامون از بالا چک که مثال کون بر خاک میدان افشاد
 تو کون علم و حلقی و سکندر کبک
 و اندست مصره قصه ایام که

مفت عازت تد با لطعان کاغذا
 نه وقت جلوه چون اولش فرخار
 هر کوشش چون دیرک مورد قایم
 له فصله عن حنقه فی اسبابه
 و الملیل الاصدیق قلیله
 اذا لم تشاهد غیر حسن شانها
 و از گرد بر روی آینه صافی هوا انتاب کل می لبست و حشمة بر نور خورشید
 بر د ظمانی می پوشانید و هم مرکز خاک چون بکا و ایرهای کشید و بشکل بخیر
 دره حلقها که بید و کوه می غود و لیشه سینه باز نقشها بدیع بدید می آورد
 ماسی یا بد کاها و آب الصبا
 و یغور من سود صوا فی الدنیا
 و من الجبر من الخلق سواعا
 فل در افتاب از شمشیر و قله اند
 و خن کند هفت طاق بیهو بنگون
 ساعد رهن از شمشیر و قله اند
 در قند بیهو چون دم صوا لیل
 جرج فواج و ابر حلقه شک اوشت
 و کوی بد کرد از جفت جوکان هلال کما کشته بر صبا بجهان کرد و مصره
 زمین بیهو سبقت می گرفت و از حقیق خاک چون انجم بد روه ابلالک
 می رفت و از آسب صدمه و زوکی سپهر یسان جشمه ماه بید می کشت و از
 آتش زخمش فله را نکشت تیر و پیر مانند انکشت می شد و از بزم زهر و لعش

عمر کون باقی

نالهک الیائی ان ایدها * اذکران کرسن النع فالغوب
چون کل لرد بر دستی باد حونه عیش ز بر بانی آورد و بیان بنفشه باقاس ملا
وقالب خیز رانی مست بر ستر منعت و فتور و سر بر بالین عجز و نا توان نهاد و مناج
مبارک ان بایه استقامت و حد اعتدال عدول نمود و عرض بهایون اردو بر صحت
و حدب خفت خالی و عاقل گشت و صبح نور افزای روح و راحت شام ظلمت
زای ریخ و لالت بدل شد و رخسار هم نشانی سحر عافیت صحت تغییر یافت و طلعت
غم ز دایت روزتی درستی بشب و محرومانندگی محجوب ماند * * *
چون شد او بهار نرگس گشت خاک بر شین * و روی بهار در حشمتش بدید آمد خار
چون بنفشه یافت از آشوب عمر و ناسف * چار ز در دین ویش از مری که شد و کوار
لام چون بشنید که خواهان شد آن لیلی برون * رخ بخرن شست از غم او و بیان لاله زار
کل چو آله شد که او چون کل خواص در رف * جامه بپوش کرد چاک و بستوان غم کرد خار
روی آن ناکند دوش و رانش را دعا * دست بردارد می بچون دعا گو یان خیار
تا لعلیل فقلت ایف بنا * ذوالذک سنی که من نصبه
من حسرت نیده الم به * احصا عضا که علی قضیه
یا لیلی کنت من ملا به * فی التوب اوله نلکس سوبه
ماخذ ما دلتنا و مریکنا * مستشیا بالحقاک من جوبه
لا صاحب العیش بعد احد * و استلب الفیض کف مستلبه
و ما آسمان محیاری زمین محاق با سیر احتراق شد و کتاب سهر کاسکرت در عقده
کوف کفتار گشت و دست بقرن طیب از لیلین معالجت ویدار او کونا و ماند * * *
ان الطیب بطیبه و دوائه * لا یستطیع دفاع عقده و راق
ما للطیب یحوت بالالدک * قد کان یبرکت مثله نیا مضی

ملک

و ناله

ملکت فی الارض بر خواند و ایند واران کتاب جود و کرم را که از رحمت
من دریغ و انعام من مایا نظام تمام داشتند و از او یارید و نواید بخشش
حسین بر کمال در سایه آفتاب برو احسان برورش داد و تشکیک بلان افصال
را که همیشه مستشین و قوی بر زبان سپارد و زین کتاب مکرر و مبرور
دوران از مشرب عذب و عطا نمود و خوش کوار سهراب کرد ایند * * *
من تائب جد و اک بالعام فدا * انصف فی الحکم بین شیبش
ان اذ اجدت ضاحک ابدل * و صواذاجاد دایع العین
من نکوم که ایوما * نندیت * که نکونایند از خرد مندی
او می خندد و می خندد * تو می عیشی و می خندد
و ترس و تقویت لحظ و ضعفایب مزید نیست عرصه دولت و بسطت ملک
ساخت و دعا صالح و شایع و کمال اساس بهماناری و محصل کمال کار کرات
داشت و چهره من رنگ ارباب امانی را بنیل مقصود و یافت مطلوب مورد کرد
ناریک احباب آمل را که و ابصرت عیناه من الحزن جمال یوسف نوادر سی دادم *
منی طلاقه بشره عن جود * نکاد ملی الخ قبل لقاب
ضیا طلعت او و شانی دل جود * غبار مرکب او توتیه جیم ایل
و شاه نامه مغرور و کاکه ملکانه آب کار نامه رسم دستان بر در و ز نامه مساعت
با شمشاد باذ باز نامه حاتم طای نو شاد * * *
کذا ناعده فی بوی نندیت و رکت * کا الدور معون تغیر ابلیس
رسم بوقت کوشش با ستم او جیان * حاتم بکار بخشش با جود اخیل
من کعبه روح الدنیک متلا طبر * و من سیفه شمل الردی متفایع
در روضه دولت بمقام محمود و موافقت مشهور دینت و بهایات و حدیقه
ملکت

نقدم و ابان از جود * کتبم الله من قبل السطور
کرم و س باغ و اعتد کهر بودی کون * کودی باه و نایع
مورضا خوش نباشد زان عروس نهاده * بی دعوت شد چو کون در و بیری
بر زل گشتت چون زلفین یار آب زلال * در نشان گشتت چون دست سخن شاخ شجر
بر عادت که لشکری بی شمار و حقی نامدار زیادت از کواکب بوج و ارواح باوج
در ملک خدمت ششم شد * * *
درواج سیاه در نوجت * خورشید سر در بجای جاوش
ملا البلاد کما یلم یو ضحوا * الالبان العزیز البصا
یسترون الی الوفا بصوا به * خلعت بنشر المسک و رخ دما
لم یهر الاغدا الا انما * نوری لیلدی ملی الاعلا
من کل سبوح الاساجد * فی الذیل ذیل السیر للصداء
ینساب فی الارواح عامل یخ * کالایم یسبح فی عذیر المساء
مه چون تیر از حوص کارزار پر ساعت بر آورده و نشه نوره تن مکرر انعام از صمیم
دل بیان جان بسته و بشکل و آزاد در حسن بندگی بر ندم استلاص راست
ایستاده و دیگر از نرگس جیم بر او برت قیغ و ساعقه خیره کشاده و مانند بیکوش
کوش باذان حریف غما ده * * *
منی محجوما لا محجوا سیرت الردی * صوا بهار سهر و سوا صا
ری عذها الشهر الحرام یخلد ا * ادا حرمها لوی عرا و ما
وا حل حلق الله حق ادا حق * الیها الاذی طارت به حلما
سبا من چون یکن در بیان سیم * کیا کردش بود نولاد جسر
بود و جش همه کونه کونه در دشت * شتا سورتیها و بنفش

محاسن انار خوار و دین و لطایف ازهار و دین و وقت و طوالت انزاد *
کرد و ضیافت دست تو یک خاصیت کنند * کوه و نشان رخاک براید کف چنار
ذی الناس ما حصی هم به * تقاریر لکن منی مجتمع
فانقر الجند و المکر مات * تواضعت فی فکر مرتج
وصیحه کتاب نرگس بدگو نغم و یادی مودخ شد و صیغه تیغ مرد آتش کوه
جود و کرم جمال بد برفت * * *
کوز جودش مصاصت یابد * ذاله زین زند هوا عظیم
ورزیش مزاحمت بیند * جود و بیکر شرد است بدو نیم
ملی الدنیک رفق وجه مستور * فاذا التی الجمعان عاد صغیرا
رجب المنازل بالام بان سرک * فی محفل ترک الغضا صغیرا
و درازان برای قهر و خفاکان دین از برک بید و چنار خضر و ذوالفنا و ساخت
و در ز کاران بهر جمع دشمنان دولت از سترن بیاخ و از نالون سوار کوه
برای کارزار دشمن تو * که جانفش خضم باذ و طبع دشمن
کهن از غنچه سازد و هر یکان * کهن بر آب پوشد باذ جوش
ناله مختار العشی و انما * عن السعد یرمى دونک التلوان
وما لک نعی بالاسنه و القبا * و حدک طغیان بغیر سان
و لم یجل السیف الطویل مجاده * و انت غنی عنه بالحد ثان
و چون سبیل خوب بیکر سرانهد میتا سهری مری و ن کرد و از ظهور طلوعه
سپاه سربانک لشکر کرام و دین بهرعت آورد و جهان از نجات نسیم روح پرور
کسوت سموم و لباس خور و بینداخت * * *
اتاک المهر جان حلیف عیب * بل از حاده عصب طبریر

نقدم

و سهر و ناله

سنانها من داد در گرد مات **ج** وارش زمانه یابد در آب
و بستت عین جان شکر تیز کرده و بصورت کل سیراقتی بیکر بدست
گرفته و بیان سوسن حربه ایگون و دشته نشین خون کشیده و معتاد لاله قبا خفتان
لعل در بر کرده و مثل نرگس خود ز مرد بر سر نهاد **ج**
توکان تو چون و شاق خوشید **ج** ششیر زن ملک سوارند
در بیم جولاله دل کشایند **ج** دیندم چو سربایل رند
در مجلس لوحان نرایند **ج** در حالت حرب جان سارند
از برده لقب اگر بنا کا **ج** بر ماه فلک نظر کما رند
صد می یک کمان گروهه **ج** در دامن آسمان شمارند
الباقین من الفار الحی القی گفت المفاخر
طاه القلوب مخافت کل سقم و نا ظیر
ماداعد و فی محنت جم العا **ج** و الما بر
مرواحیا الاوض الرحمة بالمهاجم والناجر
وسلوا باید لا تزد عن الحدی الا قواصر
کف الدما الصرم و المملو البواصر
و بدین سان سمنی چون سرو و صفیو تمام قد و راست بیکر و شکل بی
و کلین رو بین دار و سیر و در چون آفتاب جو شش بوش و چون بعد تیر
کشای و چون بوق تیغ کوا و روی شوی قبله طاعت و متابعت خذایک آوره
و جشم بر راه و امر و نوافی نهاده **ج**
معه عالم کشاده چشم تا او کن کشد لشکر **ج** همه کیتی نهاده کوش تا او کن دهد در
والله عز و جل و الا و امر طاعة **ج** و الملک مقبل و زندک وار

در شکر

و منتظر و متر صد با عزائم مبارک بر استیصال کلام طایفه از ملاعین کفر نصیم
نایرد و متغیر و متغایب تا ایاات مایون بر اختلاص کلام شهر از یلاد و دیار
هند توجه نماید **ج**
متابعند ترا چون سپهر خرد و بزرگ **ج** مستحضرند ترا چون زمانه پیر و جوان
خاصات کل الکوابک خصص موالیک بالحل لا شیر
لا یثرب فی الولی و لا الحاسد حق سیراقتا شیر
در اثنای این حال رسولان ملک تاج الدین کبر سر بر و چهار بالش با خفاص
تکیه کرده بود و با ذغور و رنخوت بد باغ راه داده بر تو انزو تعاقب عند متار
و کلمات بیان ماری لجام در رم پیوسته و رسالتی مانند تفسیه سال راست
نهاد و مشتمل بر انواع التماساتی که عزت سلطنت حق در ظل و صوان اجابت
آن ندهد و سمع جباری و عظمت از استماع ان استیجاب و انفتخ نماید تبلیغ
کودند و این معنی از دستور معمول قول خرد بشنو و ند که **ج**
فلا تقول الا الطعن والضرب عندنا **ج** و لا رسل الا ذابک و حاصم
مروجو تیغ با تو زبان آوری کند **ج** قهرت جواب او بزبان شان **ج**
و لا کتب الا المشریفة عندنا **ج** و لا رسل الا الخفین العرمم
و شاه شیر شکار که بر زبان سباط سپهر می و ماه بر باید و برخت نرد نبرد
از جرح و دالک بارش ضربه نره دارد و در کشاد راست و زیاده کان جان
ختم در رشتد و وغا بلا اندازد و بزخم تیره خانه کبر حقه حدیة اعلاست رشتد
یکتا جرح در و طاعت تا کند و بگز و کا و سار ندب ده هزار نبرد از شیر سوار کبند
مینا غدا ببرد و بریح طویل که رشک یزده و الیزن است نوزده سماک دوک بیوه زن
شور از ان کلمات فی اصل مستوحش شد **ج**

در ندب شهنشاه منله توی بکی عدد **ج** دست تاملش بر گوشه و نفع بر نشان
و از صحرای غبار تیر و عبرت بالا کون و از شد باد صحرای و چشم نوبت بر آورد **ج**
برضی السیف بدی الروع مختصرا **ج** و یضرب الدین و الدنیا و اعضبا
جهان را که که خشم او عا نادر زنده اند **ج** شمشیرش که مع او بر ارادتش از خا
و اب حمش از غیر بخور شد آتش بر **ج** سوی حلقش از آتش بر وید غیر سارا
اگر تیر بر دم اندر و خشمش بشود لفظی **ج** و کرحان نا محین اندر زمانت بشود آ
یکی خم تو سسد و حای خنجر **ج** بی کون تو بر سر دجای خام و طعنا
تا و نا اهل الحقل عسکر **ج** و لا مهم ان الجنان حیم
و بر نور از بر قدر و شمع **ج**
ز آهن پیوسته پیرا صفت **ج** بکف کورد چون رای پیرا صفتی
بغیر سینه لفظ المنا **ج** کما خرج الکلام الترحمان
و یسلک رجح فی کل باع **ج** کاسلک المصیق الانعوان
تیرش اندر دل مخالف خصم **ج** دنته کساح بهجراهم
دل دشمن ز روح چون الفش **ج** تنک و ناریک بهجور دیله میم
و تیغ آید که نور زنده آتش غضب است از نیام نم اعتمادی علیکم ناعند و اعلیه
بمثل ما عندی علیکم بر کشید و خذ نک بخور و که در زنده حتم بر کمان و لاید کر
الا و نا الا المجد بسوست **ج**
صبر کز کاش عزم نفاذ یافت **ج** در مع موالیفت و بدین نه سیرت
الف حام الا یک و حیت **ج** و الا ان بالها کسر الحار
شهر بر این تیر تو آنگیز **ج** و روح ندس **ج** کیو ندای بر جرم تو کورد و رعین
در دیله سبیل سنات کشیده میبک **ج** در ابروی ملال کانت فکله حین

در دی

بعدون بن اید عواص عواصم * بصول باسیاف فواض فواض
اذا المیکل حاب مثل الحرف صاعا * صدور العواصی فی صدور الکتاب
معه جون سحر و ماه جوشن خطایی و سبر کیلی بدست جلادت گرفته و بیان
نیر و ناصید بر صبر و ناله جنگ آواز یلب شاعنی و کوس جوشن اختیار کرده
و کبر جاد آفتاب و صحرای آب دار و خجرا کش باران قباب حباب برآورده و مانند
برنجیس و گیوان در وقت مهر و کین مقام شریف و محل نین رسیدن * * *
و ساق صدق ان صلب بهم العدی * الی عزرات لایر عجم و رودها
اذا اخضر و ابيض الصوایم و اوصت * عمر المنايا و الدروس و عودها
علی اعوججات همش الی الو غا * و ملی تکالیف الوعاس مدوحها
نهان دستشان پای نایسته مانند * نهان رخشان باد باخته مانند
اگر نیره بر ساختند ی بکوه * بر دندک از کوه قد و رشک
و کبر کشیدند ی از جسم تیغ * شدی آب خون در دل و چشم میغ
و کرم و مرغ بران روندن ی بشیر * بلوریدن از بیم ناهید و شیر
بکندند ی از یغ و باران درخت * که هرگز عسدری از باد بخت
کند از برانداختند ی بلند * بهامون بران تاختند ی نوند
شدن خسته و بسته بر جایکا * اذن بشت ماهی و زان روی ماه
و روز و شب و نیم ماه شوال سه امی عشره و ستاره باختر و ماهی نورانی
بر ولایت سامانه انداخت و از طلوع آفتاب اعلام مهر سپهر آینه نام خواند و خوان
عکس ماه چپام صدمه ماه و افق از چند و دان طرف روی غوغ * * *
ز ماه رایش از صحرای داشت خورشید * در اجتماع جرات شکست شد از ماه
اذا ضربت خیالک فی مکان * ندک جیش نسل قط المغان

مغش

مغش

مغش مغش و تأیید پیش رویا شک * مهر طرف که رود وایت مغش و تو
و بوقت وصول لشکر منصور و جی ان مقدمه سپاه ملک تاج الدین که بر تخت ملک
باموک کیتی داد شطرنج بیکار وین باخت و در میدان کار با سلاطین کامکار
اسب مبارزت می تاخت و عطا هفت پلان بار و ز کار و هلوئی سود و ارسنی
چاه و ببطت عزمه دولت فوزین صفت از مهر و سوت می شافت و بکدر ابرخ
رخ براف تخیل آورده هفت هشت منزل بکین می کرد با کرم سازه روان سپاه نا
بعد از قطع منازل بجزارت نورینی رساند و خود بیان شاه شطرنج در عزم
و صدور رفته اعلی مرتبه جهان را که ممکن کرده و بر بساط کارملی از دست سائیان
براد شواب صفا عیش و خرمی پوشد * * *
حیه الویاسه دآ لا دو آله * و قلما بعد الراسین بالقسم
دولت مه انتشت خصمت نا * کاخیک و بال روم و افروکت
ناگاه از جانب بیره اصار دین و اعصاب ملت برآمدند و خواستند که بشنوی
ایدار اقی فتنه لایا لاد دهند و بطریق دیوا به بشیران کارزار کین خلع علی پیش
برند و یلین سودا نامد مالک صند و ست بدست فرو گیرند * * *
این مملکت کرفت و این ملک داس * در کوه صر شریف نهاد ست کرد کار
زخم درست باید و بیگان شک سب * تیغ نبش باید و یاند کامکار
اعلی الماکل مالدی علی لاسل * و الطعن غنجد بحیث کالقیل
و ناقص سیوت قمت ما لکها * حی یعلق ذرامل فی الفل
عروس ملک کو آتی ترست از آنک بود * بیرون ز کوه شمشیر شاه زهر و
من رام عزا بغیر السیف لم یبک * فادک شبا الهی و الاساب لاسل

مغش

این بقیه نکند بیان آتش نیو * یکی عسره دردن بیان و ستم ز
بجای جابه یی بر همیشه نشان جوشن * بجای تاج بسو بر همیشه نشان مغش
پال و ماه بود طرف و نشان یالین * بر دوش و شب خون و شب اسبان
باید از دهن او ان سوکت کوس حان * کجارد و زکبان تیرشان بسوکت بصیر
بل که مرید جوشا حین در صوا چک بر داز کرده و بیان عتاب در بر و جان
اعلا بر باز گسترده و بر مثال عقاد ریس سد سبر فراخ نهمان کشته و بشکل باز
زه تکل حلقه در پوشیده و بصورت ناخست طوق شوق حور در گردن انگشته
و بصفت بلبک بر کلین زرم بانگ و خروش بر آورده و شبیه ایک بر کسار بیکار
ساق بای مجتمه سار خون فرو برده و بکدر و سرفا فی در گرداب چک و کار
زار غوطه خورده * * *
چو کس در بین چون عک بارای * کشان باز کبوتر واد دیای
بحالم ارا قم فی دروع * عدد من مطا و بها لجراد
اداد لعلو الی الهی و عسب * علی الاعلیه داعیه ماد
روی اعدام جون رخ شطرنج براف اشتقام آردم * * *
و عزمه بعثها بعد ز حد * من عتیا بیکان القرب من زحل
جون عزم سفرد و شب کورک * نصرت که همیشه با دیارت
بیش از خدم توفی خرامد * منزل منزل در انتظارت
ستود الخومات لور میت بها * و بها النجوم لا ذنت عنود
و از جات توفی که چون جرجیک کو چک راه کورک در بیش که نته بودند و بسا
خار بشت خار بیکان حان خل بیکار و نوک شان در کار زان تیر کرده *
مه کان کش و روز آرمای و تیر انداز * مه عباد و آرمی کدیان و جوشن و

ان العین فی شفا البیض کامنه * اوفی الاسنه من عسله ذیل
و چون شاه جهانگیر که بیاد کان لشکر او از شیر سوار کردن اسب نبرد پیرند
و بیخ گوزن کادش شیر و یان وید دمان خوار از شیر و کوبه وید شطرنج
باشند و از نسیب ملک نیزه از دها بیکرش اسد و شور و فلک در شاع سنبله و شکم
خوت نهمان شوند و از مهابت تیغ آب کون و بیکر آتش رنگ او تیغ مهر و سپهر ماه
جون تیغ جوبین و بر جاس کاغذ بین اطفال بیکار مانند * * *
بر زبان طفل بد خواست جواب شوند و تیر * از هیبت نکل و دادرش جز نهمان
از خواس نیزه و دوشین و تیر و نا و کت * سال و ده چون نقطه سیاه باشند و نهار
دیله اند رحم باز و کرده اند رحم یل * زلمه اندر ناخ شیر و مهر اند و رفتن مار
صعی حباد و عین من مهابت * فلا یکل الا عین بعثتم
اگر بعثت زنی با یک ناگهان بوزکو * نصبت تو صدارا و شوخ آواز
از حال کور و فاری ایشان بر مثال فوزین اکا حین یانت بالشکر کین می شمار
و حقیقی نام بود از یادین از لعلها و شطرنج و تضعیف خانها آکن * * *
جن اذا اللیل القی سوره مرزا * و خفضوا الصوت کما یرفعوا الصیفا
تو کشتی که دیوت در کار زار * می شیر کبرند مرید عمار
جملد جون شاه توفی حال بغورین بند خرم و بیان فوزین مستطیر و کاف
ماملد عزم و بکدر و اسب تیز روی بر عوصه میدان مباسات و مانند بیل راه کج
بر صحت صحرای اصوات و بر مثال پیاده سل جگر و در جنگ آواز و بطور و رخ
تیز و زود و کین و ستم * * *
و لما احلها مثلها عریب * لعل عدرا و اوصون دمارا
اشد علی من حاربه لسلطا * و بعد منها فی الهلا و مغارا

یک

همه فکنند تن اندر خاکها هلاک همه نهاده دل اندر کفها بخطر
 ادا اعست الاطال حلت عروم مثن شرار الزاری تحت المغافر
 ببولون والیهما ملحق حراهما مایه نصف دایه قواد
 بیک دست بردار دانه دایه برارد و از آن سواران شیر زهره در بره ران
 رفت و نیک کافتی همه گردانید
 پیاده شوذ دشمن از دست دولت جو یاشی براسب سعادت سوار
 معی احد کن پندیه ممان قوم فی الاخری حیوة لم یحیه
 و انزل بحول الاقبال حق غلاضرا وانت التورینه
 و رکاب فلک قدر خفا یکنی که طاموس ماه جرخ آرای جز در عوائی هایت
 چتر او بران ننگ و سیمرخ افتاب نور کس جز بر شهبان زایت اوسایه نکسترد
 و از دها جری از بیم خنک مار سگش کشف کور در سر در سپهر زمان کند
 و شیر کوه از ان پیش کوز کوا سادش روباه صفت روی بر او کویا آورده
 نوکی که پیش تو شیر دین جنان باشد که پیش شیر دین در دست رویه
 صید الملوک ثالیب و انا بی و اذا کبت تضیدک الابطال
 بر تعاقب من معتیان روان شد
 عشی کما شئت که سود الی الوفا و الحبل مع الملقا الحطار
 تو گفتی تنش کوه آهن کش است معان اسبش از باد و از آتش است
 کالیت و العیش طبعان حین و حین و الحیم و الرحم شکلات ساور حین
 و در نمل رایت مایه یون مویک تصور قلب و جناح بیان مصریح ساده
 جنگی آراسته و مجتهد و دیسره و قلب و جناح چون ضعف شطرنج یو وار
 کستوانی زیب و زمین داده بگردار مصر روی باستصال آن جماعت عادی

منو

مشوالیهما باسیات کما انکد ویت شنب نوابت فی اثر الشیاطین
 بر نند باوش و لایت و در ننگ که نیزی سهای آرد و نیک
 و از آن کوهی جان باز که در عرای حیرت سرگردان بود و در ورطه نمل
 باخ کور در بر ساط خاک تا از آن مهر که رسیدند و بحال بر پیشرو و قبول و پیشبر
 آب رنگ کشی زخم جلا کردند و نعل یازد بیان و سم این سان را خون خون و اخشاب دادند
 سر بردند بیان معی خون بنعل شاه باکی بیل از دل کشته لعل
 دینا الخلیل سالد علیم و نلانی الصی و صی مباح
 دند رخ بیکر نوحی بر جم نفع جوشن کنار کمان کور ارکسته از سر زمین بستر
 یافت و قامت الف سان حوی بضریت تیغ مغفر شکاف دال مثال باشد
 از مده خاک حوا بکاه ساخت
 عطر لدن صحاح کعوبه و کن رونق غضب یقتد القوانینا
 و چون آن دو لشکری کمان بیان صف شطرنج نزدیک آمدند و از نقاب
 آن دو سپاه کمان عرصه آورده و تضایق پذیرفت
 خیل از نظریق خیل و کوه از پس کوه جوق از قفا جوق و نفراز پرنشو
 و نرسان میا و یضیق صد و رها با حقاد ها حتی تضیق دروغها
 ادا انتر قواعن و نفعه جمعته صبر لا حوک دما باطل یجیها
 بدم الصاء الود سبه نعلها ادا باب دون النار و من یجیها
 و سران سر و نوبت که بر صحرای جیبا مانند عقد شیا جمع کشته بودند
 و بگردار و پیگرد روی در روی آورده
 در روی سیه بر کشیدند صف زخمر معی یافت خورشید تفت
 پیش سپاه آوریدند بیل جهان شد بگردار در پام نیل

مفوض

سواران جنگ از بی و بیل من همه برگزیده دل احسان خویش
 تو گفتی هوا چون خروشد من زمین از خروشدش بچو شد من
 و از آن اسبان و بانگ سواران حرکت کند کوز ها کوان
 تو گفتی زمین کوه جنگی شدست و کوه آسمان روی رنگی شدست
 سبلون طلا به و کلو مهم سبل من الخیج الاحمد
 لا یخرون سوی التقدام خواجه المهریه سمر
 من کل من لولا سحر باسه لا خضر فی معنی پدیده الاسود
 یذکی ظهیر دهنه او تاته نکات عوفی القند و مهور
 و صیج طفلم الحسام و ان روی منمن فنی قمع المهند بقبر
 نکاتیم بر چون لقیار بهمی المصن سنع عنله و بکفر
 همه چون جنگ لک بر نجه جنگ راست کوره و بیان بر بیداد از حرب
 مهمل سینه کوره و مانند دست زاب کور نقال و نطق جلال بر میان
 بسته و بگردار و سربکار جلالت نهاده و پیشه کما جبه از شون بیکار
 آواز ز پر ناله نادر برداشته و هفت دن روی عزم و حزم سوی لطمه رخ
 رزم آورده و بصورت جلال منی صدان حقد و قرطه کین چاک زلفه و بر
 مثال نای باد بخت مردانگی و در زانگی در سر گرفته و بشکل جفانه کوش
 بدست مالیدن طعن و ضرب بار داده
 جمن اطراف ناس سمری محصر علی السافی فی المعاش
 یضرب حاج اطراف المنایا سوی غروب المثلث و المثلث
 ملک را وقت خوش شود جورید شیخها ضرب زخمه و انتفاع
 و اوان طلیق شاخت صلا و رطاس نلکی انکند و خروشد رعد حوریت زلزله

در

در کوه خاکت انلاخت در کوه خاکت انلاخت
 نفر کوس تو یذخو ملک باجماع جنان بود که جمل را نسیم کل شام
 و انجوشش دریا کار از انجوشن در بر دیر ان روزگار روج نذران سورت
 نایره بیکار زه بر سینه مردان کار بنفید
 من کل ماده انی فواجیبا کیف استماتت نفع الصارم الذکر
 قبه آهن زلف سوز زدم بر فراز تارک سر سوخته
 سینه از جوش جوش تافته نقرها در بر مغر سوخته
 و زلف آن بر خلاف خاصیت استخوانها سخته سوخته
 عوب الدرع و نکل حنف انتف و سکی نوق عاتقل الجناد
 و چشم هوا از سمره غبار بیان چشمه فارنا ریک شد و چشمه آفتاب از دایر
 کرد چون حدقه چشم سیاه گشت
 ستاره نیدید ابل از تیره کور رخ زرد خورشید شد لا جورد
 در دشت کفتی که بر خون شد خور انجوش کور نله بیرون شدست
 کان النع اذ ارضی سد ولا علیم مل مملکیم حداد
 کان الصافات الجرد نیجمر بیات عنی توایم الحصاد
 و نله بیان شیطان صفت عفریت صورت برق سیر بواق آسار عد بانگ
 سیاح سیماباز جنبش خاک آرام کشی کوشش آب خوام بر صحن میدان جنگ
 چون ابرو با دمی شناختند و مشک انش زخم خاک معرکه لیبلا ب خون می شنوند
 فیما العول الهامات ادا البیوت غاد الصیون من و حی حصون
 من کل نفع الذکا و کلکس یدری الذی معنی و لبس بین
 مثلا حک الاساخ محب احما قد مار منها مر سون

برهنه عظم و غش داشت / و بر مادی الاثافه ندید
 باب کما اعترض الحجاب و حوله / من لونه الیل الیمیم و جون
 بلون ابر و سیر صبا و زور و فلک / بشکل کوه و بحال زمین و فعل زمان
 بیان موسی عمران بفرمودن خصم / کشتن جنک دودن صریک یک ثقیان
 یکت صیپ قیامت نماید از عظم / یکت عذاب جهنم نماید از دندان
 و حیکل کوه شاخ / چست باخته کردون بیکار صریک کفر از جرم ذره در نظر
 آید و حقه جرح کبود باخانت باهر پشت آن کوی بیکران خرد تراجم ماه در خیال غوغ
 میگویند کبد جرح اندر سلاش و صست / اذتاب همه شان آینه بوشانی
 بهر باطل شدن بحر تفاق و دشمنی / کرده خرطوم بهر خا صیت ثوبانی
 متنا کبیات الخوریت مالا فین الدهر کذا /
 ردفا کذا غیر متنایل الا واک نصد ا
 دنیا کمثل السوط یضرب حوله ساقا و رندا
 محطوع علی امثال اعمدة الخلیف ادا قصد ا
 او بقل امثال صدف من الصغیر الصم فصد ا
 متورده اخوص المینة حیث لا یشفاق و ردا
 تمکنا کما کانه متطلب مالا یو دکت
 سلما با لکیر ماک کانه ملک مفدکت
 ادکت من الشی البعید براد من دیم و لمدکت
 اذکت من الانسان حق لودای جلد المرکت
 لوانه ذلحی و فی کتاب الله سرور ا
 و بر تیغ و در نشان خون در تی بیل دنان عویش می آورد و سرها کردان

دمیدان

در میدان مصاولت بیان کوی کردان من کور و هزار هزار زندگانی نیش
 فنا خزان من و سانیذ و از خیمه بر کوه شربت و نال و کاس نکال می جفا نیش
 و مجد کمال چون با خاک بهای آتش بیکار می افروخت /
 حاشا بالقب دادست نصرت / برند آب رنگ آتش افشان
 کدرنگ آب دارد در نمایش / و لکن آتش افشانند میدان
 ما اذا التهل فی نارا الوغا استعرت / بنار موت تلغی فی المساعیر
 ادا و جال النفع لاحت و هی لالعة / کالغوب لمع فی اساک سکر
 و بر جرم آسمان رنگش کوکب کهر چون حباب بر سر آب می نمود کفقی در
 شاخ مینا نام سرور یزها الماس نشاند اند و بلوح زمرود رنگ سد خردها
 سیم افشانند و تا اوقات بنفشه طری بقطرات شب تم آراسته و تابوروت
 سینه ترسلک در رد عقد کهر گسته /
 میجون کردون برش بر اختر / مجود ریادش بران کوه سر
 بحسب الماخیط فی ت لب / النازاتق للخطوط فی الاحراز
 و دقیق ند الهنا اینت / متوال فی مستوهزها ز
 و رد الماک فالجواب مد را / سرت والقی بلها جوارکت
 حلت حایل الدهر حتی / من محتاجة الی خزان
 و هو لا یلیق الدمار غرا ید / و لا عرض منضیه المجارک
 و از خون بر صفحه نیلن آب بقی تاخت و رخ لا زردی بر تنک معفر
 من کوراندید و بیکر زنگاری بشکرت رومی بر تنک می زد و بر حریر بر سر
 کار دانه انار می افشانند /
 جو جوشن بود تیغ صند و انخت / ان و بارنده سیل اعوانی

از آید ایغیر آتش صیپ تو / چون با کشت دشمن ملک تو خاکسار
 نفاص ماسا الا فرندا / ادا یک الموارد خاص طام
 فاکت سالما الا صا / علی ابره من ابر الصام
 له لعل الحداد فبوا را س / و اصعاد التلب موبام
 کان الصب کان له سحر / خالعه علی العمد الاوام
 اقل عمود شهرکت ر بیع / و فیظ للمینة فی احترام
 حصم سیفه الخ الرزایا / و صیخته من الموت الزوام
 و شعره خدام فلار تیاب / بان القول ما قالت خدام
 بوارنه بنوسام بن / نعل الهمد من دروسام
 و از خون رخ و خشان خون بیکر کل و کلنا من غوغ و بر جهره سیمانی
 سرتک عای من افشانند و بر جویار رخسار آب انار می رانند و بر صیغه
 سیم عقیق مذاب روان می کرد و صیغه کوه رنگار بلبل ایلاری آرت
 غوغه خون عد و بر کشیده خنجر او / بگونه شفت سرخ بر سیم بر میوز
 و کان اللون حمزه / یضد او احد له صقالا
 کاه و تف تیغ شانی از جگر کردان و دل دلاوران کباب می کرد و کاه الماک
 خنجر هندی اوداج بد خواهان و رک جان یز سکا لان می کشتاخ
 خنجر هندیش چون هندو را کش می جرد / آری آن آتش زخون خصم و اردن کرده اند
 ظمیت صوایحه الحداد فما / له الا وید بنی الضلاله مورد
 ماداب رنگ تیغ تو الماس بر دمید / الماس خود زاب بیکر و می قرار
 کفنی در آینه خنجر صفا اجل جهنم می نماید و از چشمه شخیر بر کوه
 موت اجمری زاین

جوشاخ مورد بروی بر کلنار / جو برک نادر دکت دانه نادر
 و هر سوب و صفت / بایدی زجال لا یخلف صابند
 و درنی سق البرد عن من الدکت / و یکن منهم اندسکن الخقد
 و روکت آینه جیبت باذه اجمری آلوده و جهره و جهره یکگونه خضاب می کرد
 و عارض صیغراتی بلا لیدر آب می داد و رخساره بیلو فری یکلر یک طریک
 مور می کرد اندید و بر سبزه تر شکوند و ارغوان بد ید می آورد و بر صحن زبر جریک
 عقیق و بر جان من افشانند و لعل مینا بلبل و خشان می آراست /
 کاهن جو جوی آب بود که جو برک برید / کاهن جلولح مینا که چون زبان مار
 زنگار کون چو سبزه بود و امکان خنجر / شکر کون حلاله سود و زکار زار
 و کاغذ ابواه صبر نادر / اذ کان برضخ ده له الحددان
 بحرین مهابه دایوم الوعت / نکاحا حله مقضدان
 و در شنه لشفه خون از تن اعدا بیل خون می راند و سر سر و روان از تیغ
 زبانی او بر نهاده می خواست /
 مر جند کس آب تشنه خون ازق / آت که خون تشنه بود و دشته اوست
 اذ اظلمت اسبانه فی کو حید / نمن مجات الدار عین او تو اوصا
 و بسورت مضاد و نقاد بر حق و ضا و قد رسقت می کونی و از شاخ بفاش کوفه
 جوی چون با در خاک نماند و بیفت و از د خان کرد بهمان آتش آب سیم و یا آفت
 آتش آساجرم کوه رنگار من غوغ و خاک خذلان در چشم کوهی با ذساری اندا
 و بر جهره آب کون از عکس خون مغاب آسری می بست و باذ عوت و دعوتشان
 دماغ ششی خاکسار می کشاند و مجد آب دارد در دل سنگ و سندان آتش می جرد
 و بهاد زخم آتش افشان خون دشمن چون آب بر صحن خاک رانند /

نیل

و من الجایب ان بیض سیونم * بلد المنا یا السود و من ذکور
کونایذ از واجل نه طرفه است * زیرا که برنگ آسمان راست
سدا کمرش ز جرم مجنون * بر جرح نجوم کبکشان است
صدا انقضیت من جهات غرق * احق بالصن ابدان من الخجب
و رخ خیزان صورت سرسوران بزبان سنان در دهان می کورد و نقلد
قلیم بگوید یا خد اعلا بخون عرب و میچ می کوردانید و بر عرصه خندان جنگ
شقایق نجان می کشت و از زمین معرکه کلنا و ارغوان می رویانید و جامه
مادور و عریبان قباخفتان کل جاک می زد * * *
برخ جوانی کف مرعد و را * رک وی در اندام افغنی و ارقم
و بان منک و من تیغ زهراب خود * جوخ فسرود در عروق عدد دم
دع البراع لقوم یخز و ت به * و بالطوال الریدیات فافتخر
منی افلاک اللای اذ اکتبت * محلا انت ممد من دم حد ر
دکل ایض هندکی به شطب * مثل التکسر مرعاه مخدر
عازت فیه ازواج موت به * من الضراغ و الفریسان و الجزر
روض المنا یا علی ان الدما به * وان غطافن ابدان من الوصر
ماکتب المنا یا علی ان مل مسکنة * فی الحصى بطوی علی مار و لایم
ولا طست صعا و الریل یکتب * شی علی الی اوسن علی السحر
و کوز کوان آسب صدمت خود تولدی بر سر دلاوران می شکست و سادغم
کود ارتاک کوردان بگردون کوهان می کشانید و مخز و روان کوردن کش
و کوردن کشان سرور با خاک می آید * * *
زمنی از زخم کز او می خواهد که بگذرد * ولیکن راه او نیست ازین کوردن به نازد

و از

و از ترس تاب کند افغنی مانند آذدها جرح سرنگون می شد و از نیم آن جرحام
نشان شکل شمر فلک رویت دیر غزا و سهری کشید * * *
مخیدن افغنی یکمندی ماند * انش بستان دیویندت ماند
و شیر سوار می که کابریشت ماد تارک بآب هندکی سرها گردان از بد ن
طاق می کوردانید و گاه از خود جیل جکت شیر جرح تنهاد دلاوران جفت
می کورد و بخار بیکان بر براهن وجود چون صبا صدای کل جاک می زدن و
سک خن و یز قبا و بستان بسان صر صر قباخفتان لاله می درید *
ذتیغش تو کفقت که در مغز و ترک * معن آشیان کورد رنور و مرک
بتیغ زستان هر کجا کینه توخت * کهن دل در دین و کهن سینه شوی
معن داد شش برش اند و شتاب * هم اندر هوا کوسانرا کباب
فلیس یوفتی غیر السیف من و ر * و لایذ سوک المادک من حلب
ناگاه از شست قهر صاحب اجل کبر موبد الملک که از زاغ کمان عقاب جان
ستان براند و از جرم کوزن مار بران جهاند و حکم در شب تار و نیر از چشم سوزن
و جرم از ن بکند رند و حسن بطر وحدت بهر از آرایش و بهرام کور کویت نادر
اندر کت بریاید و بکشا سبک نوک ناوک خون خوار و مدهان در دل سبک
و سندان نشاند * * *
کونا و کت اندازد عدا بنشاند * بیکان بسین ناوک در پیشین سوزان
و هنگام سوار می بر تار بر نیان سمند و بیکان تار و دوز میلان با زدها
بیجان نقطه از روی حدقه بریاید * * *
در شب شیر از رخ زنگی * حال مشکین بنیزه بریاید
و بجای هدف دیده کوهان بران خار و الماس بیکان کند و بدل آماج از جرم

منزل

برنجین برجاس سارد و خذ نک خون آشام در دل بهرام نشاند و کلک جوشن
کنا یا ز چشمه آفتاب بگذراند و بیک اتش زخم زخمه و زهره و زهره بسوزد
و بنیر موی شکاف تلیم برانکشت تیرد و پیرد و زدن و بیکان زه سب انسر
کودان سهریه سپین ماه بریاید یک جویه تیر عقاب بر شاهین پروان در دست
آن نام جار برادر شد * * *
کان تلویق الشباب فیه * تلویق الخوض فی السعف العباس
تیرت بیکاه زخم جوی بود بویخ * کلکت بوقت مهر جوخید در بنان
این داعیت بای عمل و بیکو دل * وان هادیت دیت اجل و ابوی جان
آتش آکوبید زدن تیر و کمانت را * نشناختن زیم تو قربان زده و ک دان
و بیکر بیکان نیلوفری از رنگ جان آن یذ خوا و رنگ طبرخون یافت و زبان
بیک سوزن کوردان در گوش دل آواز مرک گفتن کوفت * * *
زبان بیک بولاد بادها سخن گوید * چون آن بیک اجل جرم کوزن ابله دهان کپرد
و اذ القی العوج طارت سلها * سوم الجراد بطرن حین تطار
خمنت له اعجازها و تکلف * اوتارها ان مقص الاوتار
ان خام و کور و شاخ کوزت می جهند * شیران رزم کونته چون رنگ برنغر
و سنان که کزانش از بیکستوان خطایی سبک برادر سوزن آذنا و برنیان کزانه
می شد بر حوس طغای آسمان توان سوزن بر حو و جبین می رفت و از خود
و مغز بگردار سوزن از حق کله و بیکس پروان می شد و بر سهر و خفتان
بسان سوزن از سیر کل و خفتان لاله می کشد * * *
کدر یابدستان او خفتان * خزان کوز خزد خفتان نوک سوزن
صع السنان حیث شاعها و لا * حتی من الاذان فی احوایها

الغیر

سنان سینه کنا و ت برون و د آسمان * ز کوه آفتاب همچون زبرنیان سوزن
و بیکرادر شب تار میان عیار بسان اختر می در نشید و در میان دوز و کرد
بگردار جراح می افروخت * * *
و کین نطق فی الظلمه سار * و حکم فوف قسته الذ با لا
شانتش اتش کین من و زخمه * خذ نکش دل شیر سورد همه
و اسرارها الاعالی یومه * سنان بحساب القلوب مستع
من اللای سدرین الفیج من الکیر * عریضا و پرویت غیر من فیتغ
و نهال ریح از خون بد سگال شکوفه کل و ارغوان بار می آورد و از شاخ
سنان سر معاندان چون میوهها آونک آویزان می شد * * *
نهال ریح تو کو جوی فخر آب خورد * بوقت حله سر بد سگال بار و حد
و دین فلک و لیس به حیو * تیغ طول حامله و طاسا
تو هم کل سابعه عذیرا * و رقت لشرب الحلق الرحالا
مات به صد و رامن اناس * نلاقت عن ضغاینها اشتغالا
و انصار ملک و اعوان دولت کور ملک تاج الدین یک سوان بیاده می آمدند
کالیوش للواد و العقبان الکواسر داسندند * * *
بیک تیر باران بکودند سخت * جو با خزان بر جهد بود رخت
هوا با بوشید بر عضا ب * سد حسان ردم حکمی بخواب
لحیش حیشک غیر آنک جیشه * فی تلبه و عینه و شماله
کل برید ز حاله حیو شه * یامن برید حیانه لرحاله
و جنات شهر یاری در چهار خانه آفتاب بیک نگاه خواهر برشته شهات
اننا و ان جوانب و اطراف اسیر عری عتا و صین نورین بند بلا شد

الغیر

دوسری ظہرت اذ دست توشاہ بنجروز **د** در ز کام غیرت از خلق تو کلمہ کلمی
وان خواص بندگان شیر سوار کن کہ شمس و اورج رخ بش او بادہ ہروداد کن
وہرک خون دین نگ داد دست خون رخ واسط طرح نہاد کن مالک تاج الدین
کہ در بناہ سدا از خطو شہنامت نمی اندیشید دیمیان رقعہ حرب در جوار خورد
وہیک لعب او را یادہ ہی شہاہفت اقلیم آورد **د**
انہا کہ زہیل رخ نمی کو دایند **د** امروز یادہ بیش شہاہ آوردند
و قدید ہم السیف المہم **د** و قد بر جہج المرء المظفر خایہ
فانہ ذان لا یصادف صارہا **د** واقفہ ذان لا یصادف خارہا
بس پلست لاکہ بہبت کوکت **د** بس شیر شرنہ لاکہ شکوہت شکا کرد
ہرکس کہ ہرغیر تو کردی نشت اند **د** در حال کردش فلکش خاکسار کرد
وہیسترا سوزدان لشکر و صفدان ناہور لاکہ باز سیک تک مساحت طول
و عرض لشکر گاہ ایشان عاجز بود و خاک کوان سگ از تحمل آت و عدت و غو
واہبت آن سباہ ستوہ و شہر ہر یک بانہی دزم و قتال زیادت از حرم مستقی
یاب زلال و شغف مجور ہر و وصال و پیوستہ از یاد ساری کرد بلائی انجند
وازی آب دین الشیخ رحمتی من افروخت و از کمال خاکسار کن و غایت شفاوت
انہا ہر دبال عاریت می خواہستند و چون آب در نغیب و انہی بالائی شہاہمند
اساد لابلانی انہی فتنہ را بالاد ہند و خون مسلمانین نیاخت چو آب ہرودین
خاک دیند و باش چوہ سدا آب از دین کار عدل و انصاف بہرند یک جملہ
را یادہ زخم شہر آب رنگ انہی فعل در و صمیم دل خاکسکن داد آمد **د**
لشکر کن کہ چیش ایشان فہر عام خاست **د** خاست ان کہ غلام خاص تو زلفان نفیر
لا تلد عن عدلک این اسفرو **ا** الحق القوم بالاطین الخیر

نہ

مہاختہ و ہستہ بلانک نہست **د** ہر ان کشتہ و ہستہ باید کہ بہت
نہخت و نہ تاج و نہ ہر و ساری **د** نہ اسب و نہ مردان جنگی بجای
و ہر مہر مہر گردا سطل اند و دمان بد خواہ دولت بزادہ و انہی فہرود
انتقام از بیط زمین با وج جوج ہرین رسانید **د**
اتش قہراست انک محم **د** صفت در و رخ بجنب او شہرست
نیض انعام است انک بقدر **د** صفت در یا نیزہ ار شہرست
مغرور علی اعدایہ **د** و علی الدین حلوا کالحل
وان سیاست ملکانہ کنایہان از ابتکات و ابی خانی شد و ان باش یاد شہاہ
دامن زمان از ساب حوادث ہی ماند **د**
امروز از سیاست فیاس تو در جہان **د** عمار ہر تیغ زن و شب و رواجترست
شہاب الاعادک و ہوساکن **د** کماہفت مہر لہر مہر اسرارہ
وہر حرار سقی و ہو معقد **د** و لہ نہال المنی دون انتقامہ
و روز عیش و کویش دلایب مہر و کین عوالتی و معادتی عود و ہنکام بزہ
و رزم دست دریا نوال و تیغ اعلامال بیدل نقایس و مہر نفوس برکاذ **د**
فت حہدہ لہجود سبہ ابحر **د** عہد خلیج الحدی متوقدا
بہاہ ماند با جام یادہ در مجلس **د** بشیر ماند تیغ و نیزہ در میدان
نہ در ہزار سخا باشدش بکی عہد **د** نہ در ہزار سخن باشدش بکی ہمتان
بدشش اند با عیاز علی سریم **د** بشیش اند ہر ہان موسی عمران
بمری سوجیہ مساسہ مالہ **د** و شہا الاسنہ عجرہ و درسا
امت ان من السامح شجاعہ **د** یدمن وان من الشجاعہ جودا
واطراف ہر و ہر یانوار انصاف و انصاف آرایش یانہ و اقطار شرف

و غریب محاسن کمال مدلت جلال گرفت **د**
کساد را کن تو بند جہان جوہرست **د** بہشت عدل تو دست زمانہ رحمت
بدم علی اللصوص لکل ہجر **د** و یضمن للصوارم کل جان
اذا طلعت و داہجہ صاب **د** دفن الخ الحالی و الرعان
صاب فوقہن بلا عیاب **د** نصیح عن ہر اماہر الف
و روضہ کوہ و دولت از طیب مواہر فراع و رناہیت معطر شد و بیضہ ہلک
و ملت از نیات نسیم امن و سلامت محبہر کشت **د**
عالم ز عدل فتنہ شکار تو این است **د** کیق ز خلق زانہ کشت معطرست
حق ندیم علی ہر بسو **ط** فند امن المظفرۃ الفخا لا
و ہند و جرج و سواناک سر بر عینہ شہاہ جہان بخش جہان تحت مخا و قاض
انجیم و حاکم خطہ شہر زبان بوظایف دعا و صیایف شہاہیاست و توک معرید و
بہلوان کو آب بنفایب مواہب بہایون بیرون آمد و خسرو ستارکان و شہسوار
سیدان آسمان سہرکش بندگان دولت شد و با مشکر و دوز و نواز و معنیہ خوش
آوایاہ و نادر دست و کوشاوار ہر د رکوش کرد و ہر دیر و نیلسوف روشن
ضمیر بقلم مشکبلا و طغراہ فتح و طغر بنکاشت و ہرید شب و سفیر عالم نور و نعل
سعد ہر اہ الدام و مرکب خوش خرام کشت **د**
ہرید فلک عزم کیتی نور دست **د** ہر اہ شرف بارہ ہر کامت
حلت من العلیا مہوہ داد **د** ہرہ الصوارم انہامن ہمامہ
اذا انفجر المسک المذکی فاجنا **د** و قول ادعاوات و ہر غنابہ
اداما طوبید الصم دافی حصہ **د** سوانہ و انقباعنصامہ
منال الورہ الحام ہمرہ **د** لمارع من عہلہا من حمامہ

و روز ہر و ماہ سعادت از سہر قدرت و کامکار کن نور من افروخت و اختر ہر و زین
از انقیاسد و بختیار کن ناہندہ تم می کشت و طہر ہر من و اقبال با ستیال عزیمت
مبارک و مہمت چہستہ می کند و ہر شہرحت و دولت بہر اہد مقاصد بزرگ و اغراض
خطیر نوید من داد **د**
بیشات ہشت کشت جہان **د** نصرت آورد شاخ طویں بارہ
روز نصرت نمرہ یانہت فردغ **د** باغ دولت زجرخ دیدہ ہماہ
جرج زنگارگون زد و د زجرخ **د** تیغ ہر از رخ را زنگار
ان الفتوح علی ہر یک تانہ **د** کتناہج الانواع فی یمان
و مٹی انماک مشہور ملک دیہاسام شہاہ کبیر ہر ہر فلک خیر تر می کرد و خطیب
نیر نہاد خطبہ مالک مہر اقلیم ہر و ہماہن التاب ہماہون ساراست **د**
و دانست لہ الدشا فاصح جالسا **د** و ایامہ نیمہا ہرید پیام
اگر ایزد ترا از دست مشہور ہند دیشا **د** اگر ہر دوزان ترا کو دست دارائی کیمہا
سیرہر کوکان کند را دل بودست نا **د** شطوط در داخہ ایزد غلطہ در کردہ یزدان
و بعد از مدتی کہ وانی کش و آب نازسان ہر ہر غمہ خاک دان قہرمانی کردہ
و ہر کشی یانی با دخان ہر دوزی آب و خاک چون دست شہاہ جہان ز ر
انسانی کرد **د**
دست او بہریت کوہر خاک زرباشد جویاہ **د** تیغ او آتی کہ در جنگل انہا یزدان عیان
خاک ز رانہان **د** آتش آسار ہر دیش آب کچ شہاہ یکان
اعراد مالکی از تیغ بابہ **د** فرادون مادہ عجب دلاست
وان سامن الوی بدہ الجمل دونہ **د** یقین ان العسر یبعثہ الیسر
سدا ملکہ ماسل ساسہ **د** فلیس سوک الذ کوہ الجبل لہ دفر

و صد و مسند و زارت بکمان صاحب اجل کبر بود ملک محمد حدیثی که از کمال
 رتب او آید بر خیزد و خجاست بودی از ایش غیرت آب حصار سختی و صاحب
 عباد کز نه کشق پیش آفتاب قدرش چون مادر سایه رخ بر خاک نهادنی
 هست از صاحب رت درجه در فضل و زو کم خاتم طین درجه در جود
 لوان سخنان ماراه لا **سخنه** علی خطایه اذیال نافک
 بل که خاطر ایش مشت اذ آب روغن و طراوت از روی کارنامه ایش
 پروردی و خامه با ذرفارش خاک اذلال و اهانت در چشم بارنامه ایش
 مقرب و مجمل شد **ع** **ع** **ع**
 در آن محنت توان شد چو دل چسرد **ع** خرد بطاعت نوزده شد چو شرف
 جنال شود ز خیال خلاف توجو ستر **ع** ستر شود ز نسیم رهنای توجو جان
 کون نماید با طبع تو صواء **سبک** **سبک** نماید با علم تو زمین کران
 مکان ندید کسی عقل را مگر انگشت **ع** که دید شخص یکین توانی مکان
 ام الوزاره اخفت همه الولد **ع** لکن شکل لم عقل و لم نلد
 و برای صایب که در شب تار بواب چراغی نور افزای و شمع ظلمت زدای
 است از سر اشراف و اماند چون آتش و با ذرا زمر کو آب و خاک پیرا کند
 دایش از بانگ خطاب کند **ع** خاک در چشم آفتاب کند
 جرخ بدست رایت غرور **ع** نایم هشیار و خواب کند
 داریت الامر را مشکلات ترقی **ع** ظلمت را من رایة المتوقد
 عش رایت او خورشید رایت خروید **ع** اگو تادامن محشر کز بیان سحر کبر
 و بکمال فضل و جمال افضل که یوسیت این ضایل و فضیلت این وسایل
 حاد ملک و دین حین کان پیرا گرفته است و خاتم عز و تمکین در انکست

عجل

صاحب آثار گوید و بیان چهار ارکان انکست نمای جهانیان شد **ع** **ع** **ع**
 اسان جو تکین پیروزه ست **ع** دهر از آب آمد بد بر تکین
 از بسیار تو دهر کرده بسیار **ع** عین تو جرح خورده عین
 نیک کلک تو را ز دار **لک** **لک** نور طین تو روم طین
 لا تا حوا را که و طلو نه **ع** ان النوب لاهن لاهن
 به خود دایه من اقلله **ع** ان السیوف لاهن لاهن
 و جس تد بیر که پای داری دولت و ماموردی او ممکن نکرد و بر روی
 مالک صند مار آورده و پس تلم که در سکاری حین دستیار بی او صورت
 سید دانش شر و کرده نشته بشتاند **ع** **ع** **ع**
 داد کلک و تواریق کار عالم را تواریق **ع** داد دای تابش بر ملک دنیا را تابش
 نلم ماراه او نلک بحر ساسا ساسا و سمر
 ساجد خاشع بصل قرطاسا کمال الماسا سکور
 مزل لا ترا بحسبه السک اذا ما جری ولا الشکیر
 و حلال المعی لطیف و خف و کبر لا نخال وهو صغیر
 کم عطایا و کم منایا و کم حب و عشق نعم تلك السطور
 نعمت بالمدح تمها ادری اخفیتین ام تصور
 و بنور عقل که آینه صفت صورت حقایق نماید آتش عین را با لب لطف
 و محبت لشکین خاز و بکمال بردباری که بپرایه خرد و زیور صراست با دین
 نمای بیست خاک تواضع کور اند **ع** **ع** **ع**
 تواضع کالیم استبان لساظر **ع** علی سفیان الماده و هو طمع
 و من دونه یعوانی الخیم ماعدا **ع** محمود خان النادر و هو ضیع

نقاد حرم زمین با عهد ثبات قدم **ع** عجب حلم تو در محنت سیکاری
 ز دست ساقی لطف تو یک بیاله بود **ع** که رحمت ترک از دست جام هشیاری
 ز صوت بلبل طین تو یک تو باشد **ع** که ساسی در او دلباس نکاری
 اقدام عروفت سماحه حیات **ع** فن حلم اخف فی ذکاء یاس
 بذات او که بر امتداد ذوات عناصر باقی با دهمشارکت این دو صفت که جامع
 شی الی شی افضل من علم الی حلم آدایش یافت و با سجماع این خصایص که با د
 نور زنده آتش و آب معشین خاک است مثل آن ندیده اند از بزرگان روزگار و مستحق
 رسی ادا القوم حسب حلومهم **ع** و نور ادا ما حدث الدهر احدا
 حرون ادا عار و نه وقت ملت **ع** فان حقیقه من جانب الدل اصعبا
 از حلم اوست یا نه حرم زمین در تک **ع** و زعزم اوست مایه روز نلک عجل
 و صیت آن خصال بسند بله و خلال کویده در قطع مسالک از پرید صبا و غیر
 تلباست ببرد و ذکر احوال ستود و افعال شایسته او بر روی خاک کون رکاب
 و آب سبک عنان از سرع آتش بای شال بگذشت **ع** **ع** **ع**
 حول لا فاعله مراغ الدم ولا عرصه سراغ العیوب
 سیر سرح تولد ادا ما استقرت عندة الی فی لسان الخطیب
 لفظ تو کست اسالیب هنر را پیشوا **ع** حفظ تو کست اقالیم جهان را با سباق
 الفایله القول لوفاه الزمان به **ع** صارت لیا لیه ایام بلا ظلم
 و الفاعل العجله العرا کولو و محبت **ع** بالناد و کمیک بالانیران من حمیم
 و سبط خاک و اسطه تیج اکبار ایش تا بمرثا و طین سیر بر ترم کشت
 انلاک و عرصه ملک از آقا رتلم با دهمیز دستور کشت بد پیرا شرافت عهد و بیم
 با زیادت **ع** شنیدی حدیث سلیم و آمنت **ع** بیانا سلیم و اصف بیعت

دعا

و ضا و زیک دون ملک عرصه **ع** لکمه مهضة ثبات شعبة
 و اصابه الخلفاء فیما حاولوا **ع** مصرو نه بکفایة الوزر
 و دولت از کفایت کلک نظام دین **ع** سم انزجنا کلک عسلک نشان تیغ
 کو باسیان ملک جهان تیغ نوزشت **ع** از فروشت خامه او باسیان تیغ
 موفور شد ز دانش او کار و بار ملک **ع** معوز شد ز کوشش تو خان و مان تیغ
 بر دای جهان آرای خدایا کنی که بر ایش دویت سبک تر از باد آب لطیف
 بر خاک کثیف گذرد **ع** **ع** **ع**
 آب را با دای او ایش ساید سرفراز **ع** خاک را با عزم او با د سبک آید کران
 کهل الخی عروص سادح راند **ع** والعصن مقبل الثباب و رین
 جنان عرصه داشتند که سکه عیار ددستی ملک ناصر الدین بر عجل امتحان
 چون خاک ذیف نقصان بد بوزنه است و از بوته آتش خیرت و تجربت
 در دادن دست راست خالص بیرون نیامد و عقلم مودت و عقد عقیدت
 او بان عصاره اب و هوا و سخی بد برفته و بیکار کن مواسق عهد تدیر چون
 جرمه در خاک ریخته و خرمین حقوق یاد عقود شلاشی کرده و سوا پیش عهود
 فواکب نسیان داده و آتش مدتی در دوزمان بیان زد و آب ختمه موالان
 تیر و گردانیده و در افق و جتن نایره بیکار ایش بای کشت و ساد کامکار رت خاک
 در چشم وفا داری انداخته و فریاد و اوفوا بالعهدان العهد کان سوء ولا
 بیش خاطره نیاز زد و در جمع و خرج جباب حق کوارت حاصل مردی
 در خود باقی و تاوان کرده **ع** **ع** **ع**
 کم من اخ تد همت اخلاقه **ع** فی احراما بدی فی الاول
 نسی الوفا و لست انسی عهد ما **ع** شملت منه فی الزمان الاطول

و در سبک

دو چیز هست که در آفتاب گردش نیت و ناعهد در بین دور و سایه غفا
 و صاحت نافع تر از آب آن لال تر و طایمان خاک خوار و دین مقلد ارگشته و موافق
 روشن تر از نور و نازش او چون بادی ویت و اعتبار شد **ع ع ع**
 و ما خلیم و اعظم مثل نفسه **ع** و لا یصلح و اعظم خلیم
 هوانکس که در بر خازن دست بند **ع** زدنش سختی پذیرفته بند
 و حتم داران آن طوف چون آتش و آب رویت بر آه ویت و ترائی و خلیج العزاک
 نهاده و در سهج و انارت کورد بلاسان صیه جهان کورد و شمال ماده ناز دست
 عود و بیله در کشاده و عفا صفت سر بر شرو و فضول در لبس قاف نشسته و فساد
 کشیده و در کان کین باغ و مکر و خلیج زین کورد و در مقام اشقام کمان اقدام و
 و انعام بر آرد **ع ع ع**
 کتاب با انکت محوس عبا **ع** من الارض تد حاست الهام و اما
 یکی لشکر که که ما را بسم اسب که یکو **ع** براندازند همچون کورد بر کورد و کوردان
 از دین دینه برسد بندگی که خاتون **ع** لسان صورت مردم ملان بری خوان بر
 دیامد صاعقه کورد از دریای بران آتش **ع** لسان آتش سوزان که اندر برستان بر
 نهنگانی که در دریای خون که یکی از ایشان **ع** بشیر واد بر دوزخ دوز بر پشت تاجان بر
 بناگاه که فراشان بر آید ابواسدا **ع** بر آید تا که از میدان خروشی تا یکوین بر
 شعاع تیغ و اشتهاء مثل من با کانی **ع** صحن ماه نوا نشانند بر خورشید تابان بر
 و لسان سرخاقت و نغمه بر کورد و عا و آتش هیچا مفتون شده و بشکل مایوس
 نند و در هفت بر و بال و رنگ و نگار عجیب شده و بگردار و گرد و کفنا سد گردار
 و کفنا شیفته و فریفته کشنده و چون خرگوش و راه باید اری و حید
 اندیشی سر بخواب غفلت فرو برد **ع ع ع**

مستور

مستور

همه خرگوش خفته پیدا **ع** همه مصرع مانده بیکار
 خوش دل از رنگ جامه چون **ع** معجو طوطی بکرت محبوس
 شد پید لعل و اند لایالی **ع** اصحاب ادا امرام اصیبا
 و از سوت بدیر با خود صوری کژ راست تر از تیر تفتد بر کوفته که فی المثل
 روزگار جنگ و بیکار اگران بویخ خون یا طوفان بلا نارد و از برق خجور کارد
 آتش فدا جلد رنجه تعطف دامن و شرک بره بر این ایشان برسد و از
 بند ماد حوادث کوردی بر طراز آستین و طوف آستان ایشان نختند و هرگز از یکبار
 نکت لسان مدف خاکسار تیر نوایب نشنوند **ع ع ع**
 مصمت که بولیم و در بر امرم **ع** احدا هم تد بر غیر صواب
 هوانکس که از توشنیش راد **ع** زمانه در و را خردیش داد
 کوکم شود راه آموز کار **ع** سرور که چنانسد از روزگار
 و از ضعف حال سر انجام حال دیان کار ندیدند و بد بر صورت عاقبت
 و نقش نکلین خاتم خاتمت بهند آختند و از دستکاری اقبال باید و ارشاد
 و لیتا که برات هفت سوسران و فرف فرتان سپرد و شهاب جویشت
 دو دزد و دمان دیو فتنه با وچ کیوان رساند غافل وین خبر بخند و نه آگاه
 که ناکا و از آتش قهر سرور دم و بر حاش خیزد و آب لطف و مهر بندد باد
 و کین بدل کورد و خاک تحل و تواضع از سوزنایین صفای باز کورد و آمد و سوز
 اش تیر صدق و حالات و صادقت شکسته شود و صفت آب حسن اعتقاد
 و خلوص و داد نکرک راه باید و از خرم ساد با یان خاک میدان طعن ضرب
 پالای کنگر آسمان بر آید و آتش جنگ و جدال اشتغال پذیرد و آب دریا
 جنبش و کوشش در توج و جوشش آید و صبر صبر حتم و قهارکت از نهیب

قدرت و کامکاری حقن کورد و خاک سکینت بر دباری سکین سکون و بر کر
 طبعیت کلداد **ع ع ع**
 اگر حتم نمیب بود جهان نکرده **ع** شود مسلط بر صفت کتو و آتش و آب
 عین و درم کلد و کورد هب تو کرفت **ع** دماغ و دیله نفور و قهرش و آب
 خیال ختم تو ناکا و خویش بنو **ع** ننداد لرزه چو دیوانگان بر آتش و آب
 و یلوی با حداث الزمان انتفا **ع** اذا اخطوب الدهر بالناس الوش
 بطوع له الايام خونا و رهبة **ع** اذا امتعت من غیره و تانت
 فلک کند زینت عجل عوض بدیک **ع** زمین کند زینت سکون بر لفظ
 زیم خجور تو بر صحر جوکان و ش **ع** طبان شوند نوایب جوکوی بر لب طاب
 و زبان آب رنگ کوهرکت از سموم باد و مکر زهر آید کشته و برق زخم بیکر
 انحر و آتش حله شعله انگیز شد و حواب مخالف و سعادی گفته اند و حید
 آب آتش بار باد سر کشی و لک کشی از باد خانه و طبع مشت خا که او شاد
 دوز میعاد نهاده خاک و باد **ع** تیغ تو آتش زند زاب حمام
 یوم الهیاج صفاح البیض طلته **ع** و الجویب لب الطغیان صهار
 نحاس الحرب والادواح رفته **ع** الحی الترائی و طرف الموت نظار
 و در اوایل جمادی الاخر سنه ثلث عشرة و ستایه داعیه جهان کبری در
 خاطر خطی چون تیغ آفتاب پیدا کشت و باعث کتو و کشایق در خیمه سیر بیان
 خجور صبح بدین آید مان سباه و مرصفت زام از خندنگ بران و از صاع
 بر بیجان تی جان کند و مجام خون اشام صبح دشمن شام و زهار بدخواه
 ظلمت کورد اند و ساد و زخم شمشیر آب بیکر ماد هم خاک رنگ آرد و کونیا قرت
 احمر دهن **ع ع ع**

مستور

مستور

مضمر للمنايا عن سوادا **ع** ما الوداع سل توبیه علی القدم
 خاص الردي للعدی تلافی **ع** و لحین ملک سی الموت بالجم
 سرتیت از خون اوداع دشمن **ع** زشکرت و سیاه سیما کوفته
 که از خون دل شکل یافتن داده **ع** که ان عکس خود رنگ مینا کوفته
 و بارت محص بالمنايا **ع** صحت الودع دامية القلال
 لب دو اب الايام رعبا **ع** و صعب و رعبا لم الیالی
 و بفال فرخ و طایر همچون از حضرت دهلی حرمها اند که دام خاک و آب
 آن ملایم مزاجها مختلف بوده است و آتش و بادش با طابع هر کسی همه ساز واد
 و متفق آمده و آتش معالی و موالی دولت پیوسته اینجا مستند بر افروخته کشته
 و آب خوش کو از خفص عیش همیشه در حشمه سازان صافی و جاری مانده
 و باد غایب سایش از شکن زلف بنفشه و بعد بر بند سبیل نامان آید و خاک
 نعت افزایش از عکس و ضار کل خیرین و معنی طریق نور پذیرفته و این
 جهان آرای بر حرکت قرار گرفته **ع ع ع**
 ز دایش ذره خردست خرنشید **ع** ز قدرش بایه بیست کیوان
 ادهم التي بین عینیه عزمه **ع** و تکب عن ذل الجوان جانب
 ولم یسترفی امره غیر نفسه **ع** ولم یرض الا قایم السیف صاحب
 در عزم میخاک در عزم محبوباد **ع** در بر میخاک در رزم میخونار
 و برمت و لیت کوهر خرنه تر و قوتی و خسته تر طالعی نهضت فریوخ
 شاه عزم خطه بدخواه کبرد **ع** تا فریاد دین و دولت را صلاح
 ثابت الاقبال مضمون السوا **ع** مستقیم الاموال الحاح
 دولت اندر پیش و بیروزی زلب **ع** نصرت اندر قلب و غرت بر جناح

بالسكر جوايون مری و سهر تیغ زن و سبر د او و بسان سماک و شهاب نیزه بان و خیر
 گوار و مانند آتش برخاک آرد با خوش و خروش و یکجا آب از یاد نادر زله و چو
 بوش و بشک انش از سر سوران رخ درین نگر و تیر انداز و بر مثال آب ارحام کور
 آب درم خود کبر و سبر ساز و بصفت باد سبک عنان و جهمان کبر و بصورت خاک گران
 رکاب و ثابت تدبیر و بشبه آتش سرفراز و عالی همت و مثل آب روشن رانی و صافی
 رویت و محتای یاد عالم و نورد و رسک و نورد و نظیر خاک را بخ قد م دفت چنگ و نبرد
 و موشیه بالیخ و الیخ و القنا و حطفة العطف بالضم القب
 بعد ما بین الخناجین و السوکت و بیده ما بین الیمینین بالضم
 من السان الشی ثوب ضایرها بثوب تولی لجه عنبر القرب
 زره بریشان چون موکت رسته بر اندام شله چو تارک سرخورد بر سر عقیق
 براب شیه و مانند هر یک آب کنار و اقلش لشت م غندر هر یک آب خود
 زو حقیق چو کج و دان بر زمین بر راه جو بیجان طلسم اسکنند
 و چون خیر و مصلوب را با ت فرود ساحت و اعلام سبیه اسای عجم مخالف رسد
 سان آب و باد بوری خاک بازان و آتش بائی شذند و از منیب خذند
 ماد زخ آتش نعل ماهی صفت برخاک و خشکی طبعی کوفه و از مخافت
 رخ افقی شکل بگردار و معانی آب ساه را بنده ساختند کفتی از مهر صفر مهر
 بسان مود و بار سحر و خاک منان خواصند کور و از نیم آب مندی چون نوله
 و عند رسوی کاه و شتاب و
 و الهامع بالسيف اذا لم یک قتل
 نکر حمله السيف و معها لک خلعا
 لعمک الی یومین بنه تیغ و ترک که چنگ آن کند که نرسد از ترک

مفسر

و لیس نصیب الصند الکیناس من القتب و کف المیدان المعرد
 و یوکوان آب با ساهی فی کوان چون طیور و دوش بسیار و دشتی کوان بسان
 مود و طبع و شمار و بشکل زنیور کور و و کین بسته و بر مثال مار و غار غندر
 کین ساخته و بشبه بشه خون خور کین بشه کورننه و یکدار یکی دینه شفت
 و کین شرمی کشاده و بصورت خرتجک کز و رین از راه راست روی بتافته
 و بصفت ماهی نیز و فنار بجائی لشی و سیمین جوشن خطایین بوشیه و مانند
 عتکوت بدل نسج داد کین سلب ساخته بل مائل زاغ و علوان کورسند و رانه
 و مثال کجند و عقاب خواتی جوری و ظالم بشبه و مثابه طوطی و هزارستان
 صحن فردوش و دستان آور بپریت بو تیار و خوروس دژم و برخاش کور
 تدر کور دند
 علق و خلق زشت و بد قول و فعل دام و دود با صل و ذات دون و در دشت و طبع شور و ش
 بفتنه دست کشاده و لپک حن حن کرک بشوخی حم نهاده و لیکن کور چون عجب
 چنان بسیار در آهین شله بنهان که بندارک مگر یا جوج و ما جوجند اند رسد اسکنند
 و هم الیخ و الخوارب الی انه صار عندک الحورک الی
 و بند کان دولت صریک چون آتش شویده در صفت کارزار و بسان آب خرابه
 در میدان کار و بصفت باد مستعمل صرک سوارک و مثل خاک صابرو کاهان سبارک
 نبد کانت بوقت کوشش و جنگ با حوادث شوند در بیکار
 و اذا لا یمن و هی غیر اوصارت من دم الطعن و ردة کالدهان
 اقبلو حایلت الخید و الی فی الاعداد سلسل بالعدوان
 نصر بون الاقران ضمر ما یبعد السعد بحسانی حکم کل قران
 دخلوا عمرة الوفا بوجوه حسنه فی مدن الاحسان

در چهاردهم ماه شوال از حد لوله نریا آسمان بر کشید و میمنه و میسر و انج صفت
 نسه داده و تلب و جاحین بسوار و بیاده و بزمین کرد اینده و شرایط لشکر کتی
 و سپاه را باین بشدیم رسایند و اعلام خورشید بیکر و زایات طغر فورا خنده مجبور
 حبه رسدند
 یکم رزم حزم تر از آب شاه کزان خیره شد چشم خورشید و ماه
 در نشان علمها بکاه و نبرد و نبرد و دسرخ و خیرک و ز ر د
 نقش زهر سونکالین دکر ملون خزان د د بهادکت دکر
 سواران و مژه چنان می نمود که بر کوه آهن یک پیشه بود
 در آمد ز جای آن سپاه کوران نوکعتی که شد شیر و پیشه و ان
 جیش حصین حصار و افاد اسلا یک هم عند اللقا چون
 من کل یمنون العمد حه سق مامون العشار امون
 آساده و حب قد مرین فالحا الا الوماح الشاجرات عرس
 لعی حکوم الافق حین بطاعتوا و ادا ارتقا بقذی لمن عیون
 و ادا احسنها الاعداد سارفت سرعاتها التامید و التکین
 و هم برین سوال که از پیشتر اقبال شاه جوان تحت دولتیارک دودار د
 جواب شیشه بود و نبود رانی و تدبیر و دستور عطار و حدین آفتاب خمیر
 حلق و صواب دیده خود را هم ننگ آسایران مجر حیطه سباز دند
 معنی دند بک اندرون چنانک دند خیال خیل برکت نیر و بلای
 سیر صلیب الی الخوف کاعنا من الخوف و یلینم ارحام
 آساده و حذران فالحا الا الصوامر و القنا آساحام
 و باذ بایان الش کور و ادیان در دیار مغرب که دجله و قلمر بلبت با آن خو

مفسر

بود و همچون دجیون دجیون آن چشمه نوزد بگردار ماهی در آب شنا و رکشند
 و ان تعمر عمار سنان جبراه طاق و شیلند و چشمه مهر و ماه و نیر بیکر
 سانشند
 چنان ز کور سپاه آفتاب که آتش بر آید رد و یا آب
 نکان العرب جوامن سبیه و کان الشرق بحرین حیا د
 راب نادکت برعد و شد خا ز تیغ آب و شت بر هوا کور ایدار
 امیر سغور حق که بر کوران آب آتش کارزار و نوزخته بود و بر مرکب تجلیک یاد
 کور از سوار شده و خاک و میدان رزم تو تیار حدت و محاسن و بسالت ساخته و یا
 نوجن انبوه از غول ابطال بشه آتش تند و جمل بر و بشکل آب شنا یان و موج آرد
 و بر مثال باد سبک سک و نیز و فنار و یکدار خاک کوان بال بلاح بیکار جنگ را
 آگاه و ایناده
 نبودش جز از رزم جیز آرد و ساد و هم حام و هم د و سرد
 طاعن الغیاب فی الاسلطان شریا و عیاج الحرب للشمس تعاف
 ما عطف النش علی الهول الذک لیس لشمس و قعت ینه ایاب
 چون کذشت خضم مضمون از ان دریا و حارین و سیلت و ذریت کشفت
 مشاهدت کور و بطر بر آتش محرق بیکار و آب مغرق کارزار انداختن چو
 با سراسیمه و سرگردان خذلان شد و ان رعب نذر بیلان جنگی و ذرع
 تیر باران کور و بصفت بشت بهریت داد و از بهر باران و دهانشانه و شیر رایت
 و دبا به مثال روی از رزم و قتال بر تافت و با حشم و دین عریق آب و حریت
 آتش چون باد بر بیا ط خاک می کشد و از موم آتش میبارد و کور باد و غایب
 آسای صحن صحرایی شفاف و برید یاد و اسبه غبار مرکب خال بیامی او غن

و در آن وقت و در آن شب و با آن بختی بر آب و آتش پیش دستش می نمود و در زمین
از مسع میبارید و چنان مساعت عاید می خواست و از مرکز زمین و نقطه
ساکن نهائی خاک بریند سکون می برید و بگرد آتش تیز و با ذسبک خیز را و کیز
می جست و پروردی خاک تیره و در آن بان آب روان شناپان می رفت گفتی باز
بانی خاک بیامی او چون مسدود طبع آذر گرفته بود و مسدود راه سیرش بان
مانی در زهاب عرق یک غرغره کشیده بود ع ع ع
نصیر بر خاک آنک چون آب دغنی کوزدور ع سدایش چه مکت مادیات زیوان
مقی بعد ما الضب الرماح شاعة ع کما سلق الیدب فی الزفء الحدبا
و لکنه و لحب و للطن سورة ع اذا کوثر انفسه لیس للسا
و چون او بدین صفت معمول الحد معمول الید معدوم و منهزم شد بر شور
جهان را و سایه آفرید کار ع ع
ایزدش و قصار صبر و توفیق رفیق ع بخت مصرا و طعن موی و اقبال ندیم
عنان جهان کشایق بر صوب خاک او و در آن وقت سرسان آید در کینه
مخالقان شکسته و در دین ششیش آتش مار چون معادیان خضاب کرده ع
زنجکال شیران بیرون کرده ملک ع ز کام نهز کافی برآورده کام
و صدور الرماح متکسرات ع و حوائی المظلمات د و ام
و ارض حصاها لول و تراها ع تضوع سکا و البرام شول
بنازگی در ضبط فرمان و تصرف بندگان در لب آمد ع
محوظ ملکات زیر بخت چه آید ع بخیزد و رکودن بخیزد چه خیزد
امید سیک لما اجث دارم ع ما کان من حای ملک البلاد دمی
و در کل ولایت خطبه بنو و هائی القاب مایون که نایحه آن چون در کواش

و آب در جهان سیاحت و پیمان صبا نیز گرد که خاک دایر آرایش از سرگرفت
تو در عواذل الماریا عده و حضرها من هرة تشکلم
در بقعها که سکه بنام تو نیست هست آکا انفاش ز نقش زر آرز
در خطه که خطبه بنام تو نیست کنند روح الامین بهمنیت منبر آرز
فکل سریر یثرب صبا به الیه و منی العطف لشوان صاحبها
و تهرمن شوق الیه سببا لطالت به اعدا صفت الناجیا
و تیسر حنین فقی نامدار که کتاب دایست نصرت و طوارز کوفت فتوح است
و آنگاه آن بجزیره و وزگار نامدست اسقامات ارکان و عناصره باقی خواهد ماند
خدا بر او اجل و علائجه شکر کرده شد و جان مشتی خاکسار با ذیما می که در صفت
جنگ اسیر سرگشته بودند و مستوجب شعیب اکبر آتش بار شده بدیشان بکمال آمد
کوهی دهد در جهان خاک و آب همان بر فلک جسته آفتاب
که بنودت شامت چنگ نه در خشت و کوش و نام و نیک
فقی عنده خیر الثواب و شوره و منه الایا المراد الکرم العلیب
و بتبلیغ این فتح بنام و یثارت بزرگ معروفی را از ان اعیان و اولاد دولت
و مخلصان و مقربان حضرت که از بیکر آینه اخلاص او رنگ رب و مهمت
و عباد شک و شبهت بر خاسته بود و صفای عقیدت و حسن سیرت او بهیج
آورد را مجال طعن و وتیعت نماند و روی فضل و صفا و بزرگواری خود
و محاسن آرایش یافته و جمال حال او بحلیت فطنت و ذکا و زینت و پاکیزگی
و از آنکه کفایت و درود و دعا عصر عزید کفایت و درایت مستثنی شده و سعت
جمیل او در کلیات و جزیات امور مشهور آمد و مکان ذات او بغیر آیات
از کشف و ایضاح نیازی نداشت و محاسن صفات او بوضوح بینات از شرح و تقریر استغنا

از قنن الشکوتی شجایا و شمه **۴** و اندکی اذا ماجد من فاقه اللد
جبل مانده از فضل او در فاخته **۵** حد برده از خلق او مشک از فخر
مالک و اقطار دیار هند ما بر روی کرده شد و از ارجاع عنان مبارک بر صوب
حضرت دهلنی که هوا و فضا را چون الش و آب نور انزائی و نزعت رانی
است و یاد روح برو رخا که معطرش غم زدائی و نایب کثای
و هوا را ح الشیم و بر بها **۶** مسک تنها از العدا را در فخر
ایعطاف پذیر و زنت **۷**
مال او فر دین قوی اختی بلند **۸** کام حاصل تحت عالمی جبرخ رام
و ریا خد مایون در ظل کامکاری و کشف عنیاری بران سمت خاقی
مالک کوس نیر و زنی کوش بر جیس و گیوان کو کرده و آذ انطبل شامی
بر جهر هم و ما منق ترقی پذیرفته و شیر رایت منصور و سر شیشه و روح اخضر
افراخته و باز جتر مایون سایه بر تاراک تیر و فوق ناهید انداخته و از دها
نشان از طعنه کرده دایره ماحلقه کشته
چون کند برو از بیون فرمهای جفر شاه ساز خاند رسایه او بار حضرت آشیان
سیر حواله الملکوک باوجه **۹** ساهی طبی سیاف فی صحافتها
ذرا کز دها فاما الانام عما تحکم **۱۰** وان معوها مالو و رغافتها

مؤاد و لاک و احسنوا کد اہم عنان رحل و عقدان و لایت مع تیاعد اطراف و ہا و تباد
 اکسار یا سواب دیوان خلد و بند و خند و بند را ذہن جان و لیت نعمت جہا میان خرد
 روزگار تحقق نام حار و روزگار مصدد روی زمین نافر الخ و الدی و اللہ
 ملک و دولہ و اعلیٰ را بہ و پایت کہ دوی لشکر اسلام و پشت سبا و ایمان و مسعد
 دین و دولت و یان و ملک و ملت و نور دین و اولیا و وار سینہ اعدا و نیکین خاتم شہر
 یار و لعل کان کامکار و یاقوت افسر و روی و واسطہ عقد مصدد لک
 و تمیہ و شاع و ختیار و فیروزہ تاج حاتم و لولو حدت معانی و ذر و دریا
 بخش و کوہر گوش است
 ملک هرگون زاد جوف تو ملک خون برادری تو ملک کست عظیم
 مفت دریا تراست در کن دست زبردست از تو ملک هفت اقلیم
 رودی کی ملک این عالم کند ایزد خد بتو تسلیم
 انت الوبع ادا ملک یکن مطر السایس الخادم المفعول و اما را
 و قد بہت فلاحی علی احد الاعلیٰ احد لا یعرون القمرا
 و انعمد صبت و اوان طغولیت نسیم صبا شہر یاری از ریاض معاش
 سر و مکام عادت او ہم کردہ آمد و ان مطلع عمر و ریغان شباب امارات
 جہان کشای و عد و بند کی و حرکات و سکات او شرف افتاد
 فی المہل سطح عن سعادۃ جلد اثر النجایہ ساطع البرہان
 ترا غزل ملکست روی باش هنوز کزین خجستہ سفر و خجستہ فرسنگی
 چنین کہ بدینک تو آیمخت صورت کو میرہنت کہ از نہر تاج داور نیک
 و بسعت فی القباط بہ الاعادی کلکت اذا تطلس او تعیم
 و بہر اکثرہ پیر و دی از طاعت سہا یون دطالع دیون او روی نموز و پشایر

م بد کن تا قوافی مکار * خوشی بر او دهد روزگار
 جفا که بر او ز غمت و غما * بدان الفتی یوما با ما هو دایم
 و چون ارکان باد شاهن و سنان جهان اندازد * و استوار با ظمها را آزار
 مدلت و استوار او در صفت می بدید چنان سار * که در عهد بهایون رفت
 همچون او نهال انصاف و اتصاف تو نهال * و بر و من و شاداب باشد و در غلب
 عقاب طایر بر و من و من و من و من * که در و از آواز جلال باز بدی روار
 صحت جحد حوائی خواه بهر عالم آوار * و شوخ و از بانک شاهین مهر عفا
 کفاده بال ظلم بانی نیست ناف تواری ماند * و سعادت مرد و سوائی عیالی
 انبال نمودن بر نیوکاری و کم آزاری * مساعدت نماید * * *
 جوی رخ بانی و پاکیزه رانی * از و بهر یای بهر و سوائی
 نلیس محی علی الرحمن خافیه * ان اخلص العبد فی الطاعات لودای
 و در همه احوال بر من بحسن و حسن * مکارم شمع خروانه و جاده مستقیم
 و نیم قوم اقوال و افعال باد شاهانه * که درین نوب دولت و مهاله بال و له
 و الخلود مشاهله کرده است و معاینه دیده * برو * * *
 ازین سمک المکارم انحصار * ارش حوت و اولوک اکرام
 جاد و اعلی شرف و حیث امام * مثل الکوب امامین همام
 سخن مرجه کف بانی سب * نکارت کن این را و دل را سب
 اند بدل لکم صحتی بلا عین * فاستبیطوا ان خبر العلم مانعا
 اگر بیدار شوک کار بنید * همیشه ماند کلاهت بلند
 و بعد از فراغ خاطر عاظم از اصلاح * و مناظم امور و بود لا زالت کعبه الوفود
 شاه دشمن مال که همیشه دشمن * ملت از میدان کوشش بایوان بخش

مکر

خرامید دست در یانوال سدل ابوال بر کشاد و کف شایگان و حاصل بحر
 و کان عشیذ کوفت * * *
 دست او در و بزم کوه ریاز * تیغ او در و زرم خون افشان
 شعله مایین الحباب و بیت * نایبها قطر و نایب عمر
 و لو ترک الدیاعلی حکم کفنه * لاصحبت الدنیا و اکثرها بزر
 و مجلس انس و خرمی بسان بهشت برین * آرایش یافت و اسباب شادمانی
 و ابواب کامرانی آماده و کشاد کشت و الطناب سر برده عیش و عشرت دقیقه
 کیوان کشیده شد وایت سرور سلوت سر بر او * فلک افراخت و نغمه خشیان
 خوش الحان رخ نشاط و طرب بر افروخت و نسیم صبا مراد راجحه * روح
 عیشام روح رسانید و هوا خلیل کسارم رنگ از روی آینه هوار دل پرور *
 و کان مجلسه عون محلی * و الماد چون به سان معرف
 ماستی الاذان سمعه و سا * مهوی العیون من المناظر لطیف
 مجلس از جا و تنوره کرم و خوش * باد و آتش زین و آن برخاسته
 انش و التکث بین سر برور * دوم در صند و ستان برخاسته
 زخه مطرب شد جوت قبح صور * ذوقیات در جهان برخاسته
 می جوعلیست و در و می از عیون * عنده انجیل خوان برخاسته
 کوشی بریط را جوب انباشته * دالتش از راه دیان برخاسته
 مای من کوشی و زبان بسته کلو * از و حشمتی نقان برخاسته
 جنگ میجوت قامت لیلی و زو * بانگ میجوت هر زمان برخاسته
 و مجلس نرم ازین ماه دیوان رشک نکار خانه * چنین شد و عطار درایت
 حش و زهره را شکر بزم کشت * * *

کفقت جفقه آفتاب از افق بلورین طلوع کرده است و جرمه آتش از میان آینه
 شای اشغال بد پرنته * * *
 می جودر لروح بنید شایه * فلذک اصحت الراج من اسمایه
 زان من که بسان شعله آتش * انگشت کند در آب و درق را
 ناریه الوصف الا انهم اعدا * نار الخلیل و لم تهیم باحراق
 زان من که چون بجان بلور اند را کشتی * کوی در آب و درق و شعله آدست
 و لب میخواره باب بیاله و دکن رازی کتی و دهان با ده نوشی از شراب و میانی
 چون ناف آیدان جبین مشکین می شد * * *
 ناراح ناراح شمس و الثریا بید * اعجب شمسی من شریا بعرف
 می ماه شد از لبش فریشت * خورشید شد از لبش برید
 الی و طلوع من و رید حنا * و الشمس یغرب من شقایق
 ملک الجلال باسره و نکامنا * حسن العریة کل من عنده
 و سپاه شکر بر عید و ماغ ناحق من آورد و عنان تامل و تامل از دست
 سلطان خرد می شد * * *
 عترتم معقوره لوسالم * شریها ما میبت بعقار
 دکرمت مصابها الدعاده * صری نالسی ارجل العصار
 لانی لهم حتی انشوا انکمت * نیمیم بصالت نیمیم بالانار
 اگر جوعه بر نکند و بزرگ انشی * ملک چون زمین حمدا کان مانند
 و اگر تو بوی از جوعه بر نکند و بزرگ انشی * زمین چون است دوران نماید
 و ترک می کسار سعبه زلف تابدار رفته نشسته و تابانی و خا و بنو زین بند
 جمد بر بند دل و جان عاشقان بیعای برور * * *

ترا بید مرا نکاه کن نوشی با ده در مجلس * معنی زهره ساقی قلع بوف
 و خورشید از رشک عارض دلفروز خیابان خوی نشو بر حمت و معراج کجاری
 نیکوان مشهور طلعت بر بیان * * *
 ماه شاد کن آن جعد و جینت خواهد * مشهورت بندگت بند قیام تو کند
 الشمس طلعت من اسره و جهمه * و الی و طلعت من جلال قیامه
 بدی را که آن چنان خلف است * مادرت را که آن چنان بمرت
 افتابش بر آستین قیاسیت * ما هتایش بر استان درست
 و کیوان من مهر حلقه مهر شاهان بر و من و من در کوش جان کرد و طوق
 شوق سائیان سو و قد رگلا خد در کردن دل افکند * * *
 ساقیات و جکوم که جکومه یارب * که به کلکون از دم معتبر گیرند
 شاهداتی که بدان معنی اکرسان * زاهدان هم بهر یک برانند گیرند
 سهاد لا جنان و معنی لنافر * و سقم لایان و سقم لایان
 و از فروع با ده خسوفات کل خیرین بر عارض خورشید روان بهار آمد
 و از عکس شواب ادغاف ماه و خسار بنفشه عذرا و ان رنگ اهل بدخشان گرفت
 و کاسته و الکاس فی ید * قمر تقبل عارض الشمس
 از عکس شیارب خاک تیره * و لکن جو میان لاله زار است
 چون شاد حد در آب بسته * در جام شارب خوش کوار است
 چون آب فزوده را نش * ساغر زعفرانی کون عقار است
 عقار علیها من دم الصبر صمه * و من عبرات المستهام فوامع
 معوده و عصب القلوب کاغذا * لها عند الباب الرجال و حاج
 بحر الدمع الزن فی کاسها کما * محمونی و رو الخند و الدامع

و صحرای

کفقت

جوین قوطه بهم برنگیند جمل کشن * جو حلقه از زله برکوه دوزلف دوا
 ذواب سود کالنا تیدار است * نمن اجلها منا النفوس دواست
 دوا از شرم مهر رخسارش مهر و زیبا ط سهر بازی جید
 کما از ذاک لحظا * رد تاحنا و طیبا
 مدد و کوه و حق از حسن بنا گوش * شش ضربه نوبه اهد و آخربا اهد
 یریدک و وجهه حسن * اذا مار دته نظرا
 و عطار دشتور خط و خالکش بر جریر سبز ذک غریبی کرد
 خد و خال عشقان کاغذ * لمطت حبات القلوب خدود
 چشم مستثنی ناز شوخی جادوی در جادوی * خد و خالش را ملاحت کارون در کارون
 و زهره در قنار دلبری از تیر غمی بر تاب او در خشم و تاب می شد
 نقره زهره و مرجع بهم یا نه اند * که همه نورد نوانند و همه شیر شکار
 بکه رزم ندانند چیراسب و سلاح * که بزم ندانند عجز بوس و کفار
 نفس عمرالظباء لها صبار * ومن سود کاسود لها احترا
 و یوم الاثنی شتمها لیان * و یوم الباس شتمها ابا
 کذاک المهری اللدن نیه * اذا هذ استوار و انتیاس
 و خرو و انج از شاه خواجه سلطان جمالش در چهارخانه افلاک مات می شد
 چون دوزخ او گرفتار می شد * خوشید بقی ده ز نور فترستی
 چون دوزخ او گرفتار می شد * چند بدی ز رفعت یک من شکرتی
 سبک و دوزخ و دوزخ خیزد * سبک و دوزخ و دوزخ خیزد
 بدیع حسن و شین شد * بدیع حسن و شین شد
 نصیب بان غلیه یدر * مثال حسن عروس خدر

درج

و مرجع دوزخ خون از دست برکس خون خوار و بیاد و زبون کت رفت
 و فادر الا لحاظ و الحقد * محتدل القامة و القند
 چشم تو بهیج تیر غمزه * خون کوه دراز جان شیرین
 الا چشم بدامی که دارد * دندان و لب تو شکل ماسین
 و مشتق از خلعت زیبار او ندب ربای و بهار رانی باند
 و غزال کل ماسه * سلاله بد و ظلمه
 تال اخلافت ما لوم می * قد مدست و اشرفی
 حسن ماه زمین است و غلال دا * که اصل حسن و ملاحت زمین را
 و هند و افلاک از زلف هند و چشم جاد و او شطرنج مینا را می ماند
 از رخ و زلفین او شطرنج بازی کرده ام * زانک زلفش ساج بود و دیوت او چون عاج بود
 اصداغه الف و لام * و لحاظه سیف جسام
 و کلامه در هویت * لما خوره النظم
 لم تنقص فی حسنه * نله الکماله و القمام
 عبد الجبال جماله * فله القیقه و السلام
 و سنبه کل برشتش بیدار مشکین بای ذل سکین می بست و ترکس
 نیم بشتش بالماس نیش مژگان رگ جان می کشاد
 آن به خفته چشمک و بر نهاد لب * چون تو شکسته برکس و خون نیم نکته کل
 حکمی خله و در و عیضا و نرجسا * و صد غاه و دجنا و قاسم سر و
 و زلف سیرایش از کلر که طری و لاله خود و من مشکامی ساخت و کند
 عنبرین در کنگره برج مهر و ماه می انداخت
 و صبا ساجه رسل ساطعه * محلولک الدون غریب و دمجور

درج

ممش مشک ساق و شکری فروش * در برکس کمان کش در کل درج
 و تابه اشکیش بر عارض آفتاب و ماه منیر ز رنج خیر می نهاد و حلقه
 مفتولش حلقه جاکری مهر عالم آرای می کرد
 یک حلقه کوتاه و زلفش بکشیدم * نان حلقه مهر و ایمان بر یکر کش
 و اذ اندت پدی طرسته * افلتت منه و دانت حلقه
 و جعد ماه و آفتاب برشتش بر یکر سخن و لشرن بای بازی می کرد
 و طره مهر و سایش برده دانه برون و سلبه بان کل و سرین می کش و کرد
 ماه و دو هفته صد دام خنجر و دست و طوطی نهاد
 غلام ان چنان مای شیم اندام دلدارم * که از هر طره مشکینش بخت بخیزد
 تباش را شدم بنده که چون بکشید * و من خصم که کشم که چون برشت بر خیزد
 له من مهات الولد عین مریضه * و من ناظر الریحان حیره و شارب
 و من ناغم الاغصان قد و قاصه * و من حاکل الجیر اسودام الذواب
 و من کل ما تهوی النفوس و لشمی * لصیب و ما یبه نصیب لعیاب
 که بخیزد جاد و از کمان ابر و تیرارش می انداخت و که بزلت هند و یورخ
 دوی و ش درج داودی می ساخت
 کان غریبه من تحت طرسته * بحیثی نوسن بدت من دوج داود
 زلفش بجاودت بر دمر کجاد لیت * و انکه بخت و ابر و نام بران دهد
 هند و ندیده ام جو ترکان جنگجوی * صریحه آید بدت تیر و کمان دهد
 و بازمی آزان سر زلف بسته * صید طلبه عطاری کساد و در هر یک نشان
 و باره زان نازک شک تبار و دعت می نهاد
 و بر می علی المین اسیم و اردا * حج تفتت المسک بر سره المشط

کرکد

کو کند عطاری ان خوشید خلق بی بود * مایه اش بخیله زلف و آن دانه بران
 این یکت برسم خام و را می ساید عید * و ان ذکر ما لمرای بر دخت زعفران
 قلولا النور و فی وجیهه * و ما را می من سواد الشعر
 لکت اظنت الالهال الحیب * و کنت اظن للحیب القبر
 و خط غایه سانی خوبان آیت حسن و جمال اشک کرامی کرد و عارض خور
 بخشان بنقطه عنبرین و خاک مشکین می بکاشت و بر عذار ماه تابان
 بنشمار بدیع بدیدی آورد
 لغاش جیره دست از دل خوب کرده است * نقشی رسم سوخته بر عارضت کار
 ام حسرتی خدیگ خطکان * اولایکون کتاب دون عنوان
 کاغذ الخط فی الواح عارضه * سطور کفر علی الواح ایمان
 اش از شرم توجون کل در خویشت جفت * زان خطی که عارضش آتش نشان آتیش
 دینه ام کافور که هند و ستان خیزد همی * تو ز کافور بای عجب هند و ستان آتیش
 و از اطراف من و سوسن سبز و ترقی دمانید و بر و راق کلاجر و شک آذوقی افشانند
 تهر کاف بجا ضیه کلیمها * مکا ساقط فو و در احمد
 خطمت که بر عارض آن ماه دیکریت * یادست نلک غایه بر و کشیدیت
 یان کدر مور جکانست کل بر * یا بر من تاز بفتنه بدیدیت
 و بنهر سار و وی لاله سیراب می آراست و بر صحنه عاج اشکال بای بود
 می کردم از مشک خطی کشیده بر عارض * کان برک کلست و بای موت این
 کان عارضه و الشمس عارضه * انا در نلک بدت فی صحنه عاج
 تو حلت فی طیم المسک ارجلها * نعدن راجعه من غیر منهاج
 و از سنبه بر چین روان عنوان و برینان بر چین می بست و از برک صیران

برین زن نامه لغزای ملاحظت کشید
ز بیک شترش چون بنفشه سر برزد
و مهمیز لما آفتاب و جنت
گلت محاسن و جبهه نکاح
و بنفشه خوش بوی سرین و کل سوزی آب از روی کار نگاه آری
پود و ادخ حسرت بر دل نشان دوم و صورت کوان جین می بخا
زعم البشع اب کعد راه حسنا سوا من قفا و لسانه
برک بنفشه خوشی از خطا و خرد بیرون کشید طبع زیانی از بس قفا
و آفتاب غارفتن از سایه خط مسلک زمین کوف می شد و ماه چهلش
در عقده عقرب زلف محمد اسیر محاق می کشد
در بند آردها چونند مه سیه شود روشن تر است ماه نور بد آردها
و کان عقرب صدغه و قفت لادناس نار و جنت
مکوتسید رخسارش زلف مار کردارش بگرد خوشی عیادت اقباله افسون
کفنی زلف سیه سار او داری از شب تار شیفتگان پذیرفته است و عذر آینه
و نکش رنگ از آه دود آساعاشقان گرفته
و هواء بدت فی کل قلب کدیب السواد فی عارضیه
دوست مکلف خطش کلیرک درو سدا اثرست مکر زلفش خورشید درو نهان
دودی که فکله است او در خونش ابی که کشاده است از دیرینه می آید
و بوقت خله از نقطه تومعه عقد بر دین می نمود و از حلقه می درتیم طهری
گردانیدیم کاغذ اسم عن لولو مضن و بردا و افاح
تا نمی خندد کمان کسی نمی کرد و یقین گزین داردهانی در کمان ساختن

دارم

و از صدق مرجانی رنگ مروارید خورشاب بیلای آورد و از حدن یا قوت
دانی عند لولو عرض می داد و لعل آید از دج عقیق لولو شاهوار شکار
می کرد و عنان شکریارش از بستن تنگ شکری کشاد
در دمان تکیش آن سیاه کون دندان راست از برای لکله باند حای بر سیاه تنگ
بسم ادبتم عن اتاح و لیسفر حین اسفر عن صیاح
و اعفی بواج من رضای و دواج من حق خد و راج
فی لاله عزیزه صیاحت و من جریب آریقه اصطلاحی
و مطرب بوی چهره که کل شاخ اسب و راحت و عش تنگین لطف و ملاحظت بود
کان علیها کل عقد ملاحظه و حسن وان است و اجحت بلا عقد
بسیل تافته سردربانی دلچسته می بست و بیکس نیم خواب تنه
خسته را بیدار می کرد
هزار فتنه برانگیخت نوکس خفته نعوذ بالله اگر خود یکی شود بیدار
و ضاحه الثقیه طرانه الحشا و ماله اللواحظ ثمانية الحین
چشم میست خوش او بود که شده است ملام عمر در می شک نیست که خورشید کدو
و از بسته شیرین و جسته نوشین آب حیا می بخشید و از لعل می کید
و عقیق شکریار یا قوت دوان می داد
سفاه کیف لایحلو و قد صنعت خزانه الحبل فی انتوعه القبل
انان قبل که عمل را طایفه لیت خنای عز و جل در عمل نهادن
کاغذیها بعد الکری عمل استغفر الله بداحی من العمل
و بر خسار نور افزای دیر و نورد و دل و سر و پیران و ن می داشت
و بحال شهر آری روح را شرب روح و راحت می در ستاد

و التوتی فی حنوة الذنوب مغلفة بتاعد الخیط منه فهو یضطر
و زهره از شکان سلسله موت مرصع طرب می شکست و مهر از غیرت آن ماه
روی رخ چون دیده می شست و لور آقا قیص البیان لم یس
خریله نور آنها الشمس ما طلعت و لور آقا قیص البیان لم یس
روی چون حاصل نکو کاران زلف چون ناله کانه کاران
عمر مانند آرزو مضر در کین کاه طبع بهاران
اندر آمد مجلس و بنشت جاذرش بسند از دیاران
دیووم را بر خه کویا کرد تا بکشتند و از می خواران
و شمس ترحل فی مجلس لند ما لها و تخی ارتجالا
و لا یعرف اللحن المالحا ادا ما الحفات یغن القالا
و چشم از برای چهره دلکشای و صورت دلربای بر گوش حسدی برد
و گوش از مهر کل دنیا روم رخسار او از دیده عصه می خورد
فوجیک نزهة الابصار حسنا و صوتک تنعده الاسماع طینیا
دیدار تو وصف صنع آرد رخسار تو در شک نقش مانی
باردی تو شوره باع جنت باذن تو خارش طوین
کشت ملت ذواب من شعرها فی لیللة فارت لیالی اربعا
و استقبلت قمر السماء بر جمها فارغنی القریین فی وقت معا
بد که صبر صد دل فتنه دوی و موت و شبته چشم و ابو دوی شد
و سمع هم از جان تنم مدای صوت و لحن و نغمة سرود و نغمة رو خاد می شست
از صوت تو خفته بوش علوی صد صبح در دیده طلیحها
و سمع اذ اعسک طار ت عن القلب السکینه و الالاة

جمال بعض الطیوف منها جلالة و لعل من البین المشتب اسج
حلا وجهه البلیل فی عین الدج ثاب عن الاصباح و اللیل ادع
ان جوینا کاسته چون کلین بر است همچون بهشت آراست روی جوهر بر
نازک لب و کوچک دهن بر دین سکن دل و سین بدن نوین لب
برخ نکار آری از جشم بحر سامری و بر بر بند و شکر می بر لب
دلهار روی خوش کویان زانده و خوش آن زلف بر رخ و چش بر ماه مشکین صغلا
و جبهه آتش آسباب کل و کلای می شست و خد من سیاه بر روی می شست
و کان الجویال شبت عا الدد فی خدها دما العقیق
کل رخسار او بدست خیال دیده ها از خواب خاردهد
بضار تبری فی الظلام مکسی نور و تبد و فی النهار فتطم
ملحوم با لود اطلاق طرفها فی الحلق و صومع المنون حکم
و ترک نادر رسد لمانش را و قافله عقل و کاروان ایمان می زد
و سلطان حسن و ملاحظت خرم صبر و قرار بنا و تاراج می داد
سلطان حسن از جهان چون سیاه غر نام و نشان ملک سجیر بر آنگاه
برواته الجید و اللبات و اخعة کاهها طیبة اضی محال
عبار مکررة خصات قلوب عنها الوشاح و تم اللحم و القنب
زین الثیاب و ان اثارها استلب علی الخشیة یوما لثها السلب
برک سته وجه غیر مصره مله لیس نه خال و لند
تزداد اللین ایها جاذ اسمرت و یخرج العین نیها چین
لبا فی شفتها جوة لعب و فی اللثا و فی اینها شبت
کحلافی برج صفراء فی یخ کاهها ضنه تدسها ذنب

و القیظ

وان لانتها مع لطيف الرقص **م** صفت من الايام لها اللغات
 ولحن روح انما في جاد بالسان ذره در رقص من آورد و بخت دلکشانی
 از شاخ گل من انگشت و پا از جنک انجم سنگ حال خون می راند **م**
 در برده شرم و رفت و بلبس **م** چون ناله جنک او بر آمد
 آشفته عشق در سببانش **م** ناهید کبود جاذ را آمد
 از بقیه بجان فرائی او عقل **م** سرگشته بشکل من سر آمد
 طبعه بالغنا فهم لاسقام **م** اندامی لطافه کمال طیب
 الغنا القلوب لما را تحفا **م** صاعها الله من سواد القلوب
 و بر خرمه گرم دل بولاد نرم می کرد ایند و بتحرک او تار در دم دود و مان
 صبر و قرار آتش می زد **م**
 و طاعتش با و تار من قبیل السلخ این طاعتی
 و حسن مثالش عمر جفا سفر الموم فاطر سق
 عهدن لا صلاح او تار من فاصحی من و اندامی
 در بزم توساقی و مغنی **م** چون بر دارند جنک و ساغر
 خورشید شود در بید جامه **م** ناهید شود شکسته مزهر
 که بفریب زامیر رنگ از روی آینه خمیری زد و د که بناله نای روی و آه
 در کلامی آورد **م**
 فمن مشو علی نای **م** و من متثنی علی صبح
 باذغالت علی نای فرود **م** ناله رعد از دل رباب بر آمد
 و ند ما بجل که کان خرد و مکان من و ری جمع افاضل و انسان غیر فضل
 بودند و نه مال اخلاص ایشان در بین اختصاص بالاکتفاء و سر مدح عالی هر یک

بدین

بدست شرف کتب و منسوب پیراسته در جشن شاه چون سپاه کرده ماه در اندک
 کور نامه است که شاه اهل هنر را کرده است **م** شکل تد و بر که بر دیو دینار است
 و بواسطه نظم لطیف و نثر بدیع در و کبر بر سر جمع نقادین کردند و با الفاظ غند
 و عبارات خوب قلب را در روح و قالب را در معنی دادند **م**
 لایطقتون عن الغشا ان نطقوا **م** و لایارون ان ما و لایا کثاف
 فلک با کلکشان عاجز قضایا و هشتان قاهر **م** روان بر نظرشان عاشق خرد بالفظشان
 و هر کشته از آن سخنان متفوق که جامع ضایع آداب و فهرست مکارم اخلاق بود
 عطارد بقلع سیم باب در بریاض چهره خورشید و صفحه ناهید سواد می کرد **م**
 معان لوبدت بظلام لیل **م** لعاد بضوها الاظلام خیرا
 بهای بعد و سواد الخیر طرسا **م** کما بعد و بیاض الطرس خیرا
 و لفظ رف حتی لوتیدت **م** لسانه العصور لعدن خضر
 زهر لفظ تو در و درجه ایست **م** هزاران معانی پوشیده دارد
 زهر صفت تو عقل اگر چه جواد **م** هزاران غمط کج در دیزه دارد
 و خفا چکان بنده بر و که کوئی کمال در انواع هنر ان جهانداران کیتی ربوده است
 و دلایل تد و کما مکارک در باب ادب و جهانیان عمود از مجلس نرم
 و کلاش شادی هوا صید و نشاط شکار فرمود و بر اسب ماه سیر حلال
 نقل چون خورشید بر سر خنک نلک سوار شد **م**
 در صد هزار تون سپهر بیا ذره **م** نارد چو سوار بمیدان روزگار
 و کیش که بر تن آب و شهاب و محقق برق و یاذ بود بساط خاک می می کرد
 و در انش تک گردان بساط خاک بحیط انلاک می رسانید **م**
 آینه تراز خاک و شتاب تراز یاذ **م** رهجوی تراز آب و سواران تراز ناز

در هر

بجز الروح عن یروح مداه **م** و صورت الویاح غیر حسی
 و بران مثال از رنگ میرش محبت آب صفت در خوی جلیت من نشت و لیل
 صبا از بویه او خاک بر سوی جنت آب روی و بود سبک لکام و عجب تیز کام می
 ریخت و از مهر صورتش در نگار آتش بانی دست و دمان می بود **م**
 بگو صبر عقید مد بر صبا **م** بگوید صبر عطفه الیله من علی
 کینت بزل اللبذ عن حال منه **م** کما زلت الصفا آه بالمتزل
 علی الولک حاسن کان امتزله **م** اذا حاش فیه حمیه علی مرجل
 مع اذا السامحات علی الوفی **م** اثن الصاد باللد مد الحوکل
 در سجد رون الولید امرو **م** تنابع امینه بحیط مو صل
 له ایطلا طبع و سافرا نعامه **م** وارخا سر حان و تفریب شغل
 زینکوی چون در و بوق جویهای **م** بر صبری جو کلک و بسو کشی جرقاب
 رونه تر که مدنی ز ماه بر کوه و **م** جهنم تر که جنت ز نهر و بر تاب
 و جنت او جود و لولو بیامد و صل **م** در گوش او جود و خنجر بر اختره و قراب
 و لوله بوش لسان چنکیان جوشن کین می پوشید و بر تل مروارید و شب صفا
 بر تن سیمین من ساخت و از رندش عاج و ساج سلسلهای بر برو بال می بست و سواد
 طوبه شوبه در بیاض عارض روز من آید و از غلب و سینه لون که بار و شب
 دیامی نمود و از دیزه و اندام ز رنگارخت و نقش دیم سوخته ظاهر می کرد
 و بکشت و ت چون بران بسنی با لایق رفت و در بر او بانظر طایر معز می کشت
 کان الولیش منه می صیام **م** علی حیدر عجم من ریاح
 کان الود من انلام غلا طبا **م** معین بریش جو جود و الصباح
 تا صبر می صحت صفر **م** له نعل الاسنة و الویا **م**

چون

چون باز تو کشاد کند برو بال خویش **م** خورشید را نسیب نود ماه را خذ
 نودا بر طوی و سدل و ده جبرا **م** هر صید را که مار تو گیرد بر بر
 و سرع بوز را از اوج هوا شمن خال می آورد و منقار و دخیل خون کبک و تندو
 می الودم نذر و ان چنگال باز اندرون **م** جکان از صواب بر جفت بر کن شون
 دیدن عوا صید سار امیر **م** و سر عصب الصا کالخنجر
 ذی مثله اسرح نون الحجر **م** کانه فی جوشن مزرر
 محاله صفا بالانصر **م** و صامه کالحجر المدور
 رجو جو صغف عجم **م** کانه رف حق الاسطر
 و ذب کالمصل المذکر **م** او کحتی الطلعة المقشر
 و صمه بصل ان لم یکر **م** لصق فوق الدستان الا
 و یوزر جهنم دینار ک خطها عنبرین می نمود و بر بیکر زعفرانی خالها مشکین
 بدی می آورد و در سرعت حرکت مانند ماد بر معنی خاک من کلاشت و در
 نواز و بسبب چون آتش آب می شذاقت و لسان شیر در سر غراند و بلسک و در کمر سار
 حله می آورد و بر سرین سینه صید معصفر سوخته می بخت و مدری
 اللسان ناخن جرج جشم شکار بگردار دین سست و بنفشه ملا رک دندان
 رک جان آهو می برید و ساعد و نیجه ز دین مثال چون حربه قتال خون
 من شست و بر و بال نگارین ماب بقم رنگین می کرد و دهان ماسک
 لعل نام خون نازگشته سار و لاله می کند و از خون چون دو نیمه مرغ جو
 مشجون می داشت و بر خار دهان کل و کلانری افشاند و بر سنگ و دیک صفت
 رنگر زنی می نمود و خاک صید کا لون آتش و شکل دین می داد **م**
 کما مجلس من مکان الردیف **م** کز کیه قد سبتها العرب

وثلثا سالی کحلها * وندخلت لحنای ذهب
 لکحل الحیت چنان چشمو * کرجوز نان سرمد نادر بکار
 کبر کجا کردی هرگز بلنک * کوبه خورده ای بروی زکار
 شیشه خواب جوشانده جفا * مست مگر طعم او کو کسار
 بیکرش از مشک شد و نفعها * ضرورتش از آهن و زریار
 و سکه شکاری در تنک برابر * با دست کوفت و با شش رخم نعل برت و
 سلامت آورد و اسات او را * صید نمی کشد و از خون دهان چون صد و
 لعل نام می گوید ایند و بر صحن شکار کا * عقیق مذاب می راند و رخ و سحره
 رنگ سبز بگلونه خضاب می کورد *

له ادا اهر بر خط المقلب * کاغذی نظرم سنجید
 یقی چارن الدوی المصلی * باربع محد و له لم یجدل
 مد الیاد کن ذلت الارجل * کاد فی الوش من الفتل
 صحیح بین شته و الکلاکل * دئی ذب اجو غیر اعزل
 عطفی الارض حساب الخلد * بنید الحق و حکم نفس المرید
 و عطفه الطی و حصف السفل * افتقر عن صفوه کمال الصل
 لا تعرف العهد صفد الصیقل * سرکبات فی عذاب المنزل
 کانهما سرعة فی المثال * کانهما همل فی یذبل
 کانهما صفه فی حوجل * کانه من علمه بالمقبل
 علم بقراط تضاد الاکحل

کفی در سردندان اویگان اجل نهان کرده بودند و در بنجه او حربه
 فنا و خنجر بدلا نهفته *

خبر

چون بود مال شیران بسدین و عقیقین کشت و نعل با پایان از دل شیر
 شرده رنگ لعل بدخشان کوفت و در غراب خون شیرینه چون حرافتی
 غوطه خورد *

شیر در دین حیت انیت * زرد کور و جود نشان تو دیم
 کاه در پیشه نهان جوط لام * کاه در فاذی زبان جوط لیم
 اسد دم الاند الصر بخله * فوت نوح الموت حمد یرعد
 توان شامت که گویش اندک علی شیر * شود هرگز سبزه شیر شیر شرده در بستان
 وادایات دهان شیر نام جود و شمشیر کشته بود و بجه از ان اطفال چون رسر
 مکان داسه شده و در چشم در نشان ارجون در بجه خون کفی با قوت احمد و
 اصغر نشانه اند و عقیق در کمر با و لعل درون ترکیب کرده اند و اند دوا فخر از کلبه
 و دانه دین تات و بسان دولا از نوره شنبلیله و خرمن کل زردین نمود
 و جشمش ز خون جشمه خون شده * زوتبال کوروش پیکر دهن شده
 کاشته دم چون کجاست سر یر * همه نوک دندان جو یکان شیر
 سوجنک چون بیش الماس تبر * جو موزن سر موی بشت از شیر
 ز دندان نمی ریخت اش جشمک * ز غار اسمی کفد سحران جشمک
 در اندکده بانکیش بهارون مناک * ز کفش جوتطان شده روی خاک
 مختنّب بدم الفوارس لایب * فی عیله من لیل بیه غیلا
 ما قبلت عیناه الاطنتا * تحت الذی ناد العریق حاولا
 فی وخته الرحمن الااثره * لا یعرف القویم الخلیلا
 نطل البرق من یافغان سهره * نکانه آس حس علیلا
 بر در شقه الموت یا حوضه * حق صیر لرسد الکلیلا

خبر

ذابش کتف الحذا * وعتله تلیله الاقدار
 صافیه کقطوه من مار * سباب من الم الصغیر
 شد انیاب حیه الاقدار

و شاه جهان که خسرو سیار کان غاشیه دارا و زبید و خند و آسمان چوبک
 زن قصر رنج ایوان و سزد براتی برق صفت زپوش آورده و عنان هلال
 نعلن ماه سپهر زهره جبین داده و بر اثر شکاری می تاخت *

کرانان و یو کو رنفره زنان * سمنش جهان و جهانرا کغان
 و سبک الشی کورش چون باد و آب بر غرضه خاک می گذشت و باد بای
 راه پیمانش از رخم و حید دست دهان می برد *

تراه کالج خرمضلتا * اثر العفاریت و الشیا طین
 بطیر ماند کش تنک بر کشن رایض * بطور ماند کش نعل بر نعل ناط
 چهار نعلش محکم شد بشارده مسج * جود بر نژاده نیم اندرون چهار هلال
 و اند مشرف السموات ساط * کیت لاحت و لاسبت
 که افی بجان او چون قضای خطا سوی ببر و شیر من شنافت و که
 نهنگ جان ستانش بسان ندر دئی ذرنگ اصنک بلنک می کورد *

که بر کوران کندش بسته دار فساد دشت * کاه بر شیران خد نکلیک دار فرغانه
 کاه عرومان تیغ او کید بغداد اندر بیا * کاه در تنک از تیر و ساز فسنک اندر حصار
 له من الوجش ما حارل شنه * عروص و خنار و خیال
 و از بیب شیر شاه شیر شکر شیر نرجون و روباه ماده عاجز ماند و شیر جیح
 مانند شیر علم از باد لوزان شد و کوه بر بلنک و پیشه بر شیر زندان آمد
 و از عذاب تیر چون مار سان سیر ژیان سان طیر بر آورد و بر و بال برغان

فهرت بخانته الخلیف نکانهما * و کتب الکیم جوده مشکولا
 و دق ما صلد الحار کاغذا * یعنی المانی الخلیف سبلا
 و کان غرر عین وادی * لا یصر الخلیف الجلیل جلیلا
 و دم بر نیش از بشت ارجون از دهای خود را حلقه کرده و بسان چو کانی زین
 بیال از رخ پالاند ز رنج بر آورد که با و از رعد کرا بروق صفت آتش می
 افروخت و که بجملة ساعة قبل دولت تضاد و دین غور *

ضرغامه اصرت السدین ذی لید * کانه بر نیش فی القاب مدع
 دمن او فراخ چون غار رکت * مجرود غار سمک مارکت
 کام مجرمین ز ز خام * بر کز رگاه صفت دسته حمام
 بانک و نوره ش چور عد وقت بهار * دست و بایش جوشا خها چنار
 کف دستش بشکل چون سرطان * رخ داس دور شده نهان
 بشت او چون رکبر ماسته * وندران بشته زعفران کشته
 دم او سمک جو ثعبانی * حلقه بر بشت او جو چو کانی
 بود در حمله چون قضا و قدر * کوه یا زخم او حیا و هدر
 و شاه که بود او دئی یا زخم تیر تارک شکاف او چون شیخ عکبریت
 داعی بود و کوه باستان کوه کدازش بسان تاد بر نیان منیف از هلال
 کان شهاب دار عقاب جان ستان می برابند *

چون تو کمان کودی بز کوبد کمانت را که نه * کورون ز کاکری زه خورشید شنکری سیر
 و حصار الاوتاری کل مجبه * عاصک او را بهار و حول
 اذ انهم غصا ارن و انما * صداه حبیب اللدی و عویل
 و درج کند کرک و کفنار هم عنان می کوراند و بر رخ خدنگ شاخ آهوا
 شاخ

کوزن قوی می کرد **۴ ۴ ۴** که هر دو را از پس یکدیگر بود
 کجایان شود از شب و دست او در خاک **۴ ۴ ۴** که هر دو را از پس یکدیگر بود
 خود را با ساند خدنگ سی را **۴ ۴ ۴** که خدنگ دوم را با ساند و سواد
 و سیک دل دوز او از تن طپوری کشا و اسینه و دیه و جوش ترکش
 و اما می ساخت **۴ ۴ ۴**
 ز تیر او قصبی کشت بر طپور هوا **۴ ۴ ۴** ز تیغ او بر بخت کشت بر خوش فشار
 که از نشاط برانگیخت یاد کرد نورد **۴ ۴ ۴** که از نیام بر اکت آب آتش باد
 و مندکان همه سر برده پیش از تیر **۴ ۴ ۴** برندکان همه جان کوه پیش از تیر
 و یکا ز هر آوذا با جگر کوزان می گفت و در حد فکرها رکت جناح در
 حلقه انگشتی که راه می جست **۴ ۴ ۴**
 تیر چون دره نشاند از کمان جوش **۴ ۴ ۴** کفتی مجور می راند ز خط استرا
 سعد دایم سر برده بر شکار می باک شام **۴ ۴ ۴** سوتی او مجور می راند ز خط استرا
 پیش یگان دو شاخش از برای بجه را **۴ ۴ ۴** شیر چون شاخ کوزان بشت و اگر می
 و نوک و شاخ او بر شاخ نجیر جوسوزن ادا دهر بر کلاه می شد و بر جوش
 کوه بان سوزن بر سمن بوی کشد و در دل صید یکدور سوزن
 در جامه نهان می کشت و در دیه کور مانند تار را بر لیمان در چشم سوزن می
 رفت و بر چشم شیر صفت و صورت سوزنها اجد این صفت می زد و سوزن
 و از بالاس حد شاه بلند بر سرین کوزن می دخت و ویشکل پیش نهاد
 در ریختن رک جان شیکار کین سوزن تنگ می داشت کفتی دیه بهر
 و شیر از زخم ناوک تار یک پیام سوزن کشته بود و هم کور و آهوان نوک
 یکا بولاد بسوزن تیر آذده **۴ ۴ ۴**

نور

بیاده کوردد بر جرج جا زمین خورشید **۴ ۴ ۴** چو بر شود هوا کور یک سوار ملک
 جن علی جن وان کا نواله شد **۴ ۴ ۴** کا نوا خطا علیها بالا بر
 و روی از کرد با دایان مملک و معطر می شد و سطح زمین از غلنگ و دایان
 معطر و مملک می کشت **۴ ۴ ۴**
 زمر کبان که در تنگ سه مار رشت برند **۴ ۴ ۴** یک تنگ و دم عامه و سوم مهر
 مرکبست مکرر دست و بایشان نه جیز **۴ ۴ ۴** یک زباده و دم ز آتش و سوم نجیر
 و الحبل مرع و سالی اعتها **۴ ۴ ۴** کا الطیر بخون الشو بوبه دق الهمرد
 و شهر یا دغان کون نگر در خم چوکان می باخت و با دای تارک بر عرعه
 خاک می تاخت **۴ ۴ ۴**
 واده طول الصاد و طر نه **۴ ۴ ۴** یسیر الیهمان بعید نیتهم
 بخاوبه فخلا و ما یع الو می **۴ ۴ ۴** و یبعها لحظا و ما یحکم
 زین دوستی که چون کسی زبردش **۴ ۴ ۴** اندوستی بیوست خود اندر زنیما
 چون موید دست و پای شود موک **۴ ۴ ۴** از خرمن بویه کوشکالش کنی رها
 در تنگ چنان برون کدزد زبیر و زمین **۴ ۴ ۴** چون آب تیز در تنگ جوی آسیا
 ابریت استینم از دعد و دم درخش **۴ ۴ ۴** بغلش که بر جوی کند چهره و غنا
 و خنک جکی شاد و سرعت سیر از سیر چنک نلکی می کشد و بخت و حرکت
 بر اشد و دوزاد هم شب سبقت می کردند **۴ ۴ ۴**
 بناری نجوم القذف فی کل لیل **۴ ۴ ۴** نجوم که من دید وادم
 بنم جو و دیگر در میان نقش **۴ ۴ ۴** ر م بنک چو درشت برون آید از میان بحر
 ان اد بوت قلت لا تیل **۴ ۴ ۴** او اقلت قلت ما لها کفیل
 در زده و بر مر برادرش از برت نصب سب می ریود و از آتش نگر در غار

نور

بوسه بر یکانش داده جان آفران کین **۴ ۴ ۴** چون بر آهوستی نوک یکانش از کمان
 یا نشند از تیر خورده بر مان کون کسوت **۴ ۴ ۴** آهوان مشک نای از خون چو شک از بهمان
 یک شد مادام جشم از آهو با دام سم **۴ ۴ ۴** خاک بر پا قوت کور از خنجر پا قوت سان
 و املت معمور بر تع خلد **۴ ۴ ۴** و نیده لا قار السالح خروت
 بحر العوالی و المهاد حمه **۴ ۴ ۴** لحتطب للحیل لیس بطش
 و در کشاد از بند شست سواران یک تیر بر زمین معتقد و بشت کور و شست
 آهو بر عقاب پوشیده کشت و روح هوا صحن صحرای از برنده و رسته غانی ماند **۴ ۴ ۴**
 بر کشاد دست را بشکا **۴ ۴ ۴** بر شکار می زمانه کشت حصار
 یوز بکوت کورن **۴ ۴ ۴** آهو **۴ ۴ ۴** باز بدید سینه تیمو
 کست بازان بسوی کور کند **۴ ۴ ۴** چون شهاب از فضا بر شرسند
 شد هوا معجوب بر نور دین **۴ ۴ ۴** از بر باد و باسه و شانه
 و خاک شکارگاه چون شکار می سرشته آمد و عرصه تمسید فوس عالی
 و بساط از غوافی یافت و دشت کوه طبر خون و لون بهر مان کوفت و سک و رنگ
 بعد از خشان و پا قوت و رمانی بدی رفت و خار و خار بآب و دین و دار بر نیان
 شسته آمد **۴ ۴ ۴**
 در دند شیران زمین شد سخت **۴ ۴ ۴** بر دند مرغان بهریند اکین
 کله هر سوت مرغ و نجیر بود **۴ ۴ ۴** اگر کشته درخت تیر بود
 نطقت لحوم طیار الفلا علی البحر مجله بکتهیب
 کان سکا کینم لست معصرة فوق جزل الحطیب
 و در دیکر بندگان دولت عزم میدان و نشاط کوی و چوکان کردند و بر کبان
 طایر حرکت و جنب جنوب و فضا سوار کشند **۴ ۴ ۴**

عرق غوطه می خورد **۴ ۴ ۴**
 کا تحسانی فیضا و ذایب سبقت **۴ ۴ ۴** و استعذت بعد ان اشفقت علی الفون
 طبعش نوبت رجستان او برق روشن **۴ ۴ ۴** اصلش نه باذ و جنبش او باذ مر مرست
 تیرش کنی بر چند اندک عالم لست **۴ ۴ ۴** بوش دهن بر د چند اندک کشور است
 کا و خش سبک خیزش یک خاشک پای از حد خاور سوی باخر می نهاده و کا
 ابرش آتش که ش یک جیقت دست از کوه درین بر جیز جرج بر می می زد **۴ ۴ ۴**
 تنش بر نگار از کوان تا کوان **۴ ۴ ۴** چو دایم کل سرخ بر زعجوان
 می کل مثبت شعرة و س جمه **۴ ۴ ۴** خط نطقه الحسام الحدم
 مانند را الا بصار ادیت جریه **۴ ۴ ۴** حتی بغوت الوج و هو صد
 و کا غمعت الخوم بطر نه **۴ ۴ ۴** دکانه بقرین الحجرة طبر
 و کوی چون مهر در دست مهر با زنجیر حرکت می کرد و با کور در اسر بر
 ساخت میدان بسوی دنت و سجد کنان بر خسار خاک می بوسید و آب صفت
 جبین بر زمین نلکی می نهاده و با ش زخم بر جرم ماه رخ سیاه بدی می آورد
 و معجز نه امید را مشکر را بر سر خورشید انور می سوخت **۴ ۴ ۴**
 چون مهر زمیلان برود کوی توری جرج **۴ ۴ ۴** مانند شهاب آید از لیا سوه میدان
 و را کوی آنک و چوکان کوی **۴ ۴ ۴** و را **۴ ۴ ۴** بر ماه شود و باسان شو چوکان
 چون بدو کردان اندر خم کور و **۴ ۴ ۴** آن کوی تواند رخ چوکان شاد کردان
 در رخ چوکان هلال آسای برین و بسیار غلظت و بر کار صفت بر عرصه میرا
 بغیر می بویند با زمر کو خاک بلدریة افلاک ترقی می کرد **۴ ۴ ۴**
 کوی کوی در خم چوکان نکند **۴ ۴ ۴** بران سانش رخی جی کور دان نکند
 کدر کرد و کت جرج انبوس **۴ ۴ ۴** بر رفتی لب ما را داد بوس

جواب آمد از دیر بکشد است **ج** بگو گشت هم از چرخ بگذاشت
بر انداخت چند انگ تا زهر کوک **ج** چنان شد که سنی سوی سوی
و جوان از بساط سیر آسمان همه هم اعلای افشاند و سعد اکبر سعور خویش
بر صحن میدان شادی کرد و بهرام از تنبیل زخم جوکان سرور پس سر تیغ
خج رنگ آسمان می کشید و روی شمسوار کرد و از صدمت کوک آسیب می
می یافت و هم سعد شاه جهان در خدمت یاب ناصیر از می گفت و عطارد
ه ای و ان یکاد بر جنت ماه ثبت می کرد **ج**

ملک خواند مدح او جو که در جام در مجلس **ج** ملک سوزند سبند او جو باز کوک در میدان
کهن اشتیاق سازد بد و لث کوک جوکانا **ج** کهن از ماه نوسازد بهمت کوک را جوکان
خاتمه کتاب و ختم مسند **ج** بعضا صاحب کاش

سطل

ناظم لای ماکر و نا غریب مقامات نمایون لازال متنق النظام مامون العهد
عن الاضرار بدویت امید بد رکاء آسمان رخت خدای کافی که پیش دست خورشید
آفتابش کوک شایگان و دین و خرابین جهان را وزنی نباشد آورد و صوف
ملاح و نون محمد شاه سلیمان تد روجا را نقش بکین خاتمه تیل براد ساخت **ج**
هر انگ خاتم مدح تو کرد و ر انکشت **ج** بر وارد بر چرخ ز دین بر و ن کند جو کین
و غیر کین آن ر و و ک لاجل **ج** غیر جمع ملکا للعراقین و الیا
و عروس طبع را بر یوز و ز رشاد و لث قاص نیار است و کوش و کوش او کوک شوال
و تلاء و عا و لث ایام زاهره زینت و بهاد و پیش بخش نمایون حقه الله
بالمیامن و السعادات و حقه مزید الوفاة و الکرامات جل جلاله **ج**
بپوشم این عقده مدحت **ج** همه شایسته و نه بریا و در زور

کبر پوز

که بیوند چنین عقدی که تاحشر بود بر کردن ایام ز یوز
کم معان دسها نیک بالمده فاصحت فها ابر الویاض
نظم شکو تو بود چون معنی آمد در ضمیر **ج** نقش مدح تو کم چون خاتم کبریا
و بهر خدمت کله بطری و نوبادها ناله بدین مجلس ارم صفت بختنه آورد
اکو آب رویت قبول و لطف هوا القات باید و از مطالعه ان عقل عزیر شاه
که شبه آتش است د رستک از ناله عظم الکتابی و بختی که انرا قاع العقول
گفته اند مدد یزد و از بدایع و رواج اصول آن کلماتی که در طینت و طینت نمایان
ایضاً کرده اند محاسن نوع غره توف و شرف اطلاع باید و نظر کامل شاد عرایس
و نغایب امثال و حکم و جواهر و نوا و منظومات و منشورات شود و اخبار و مفاخره آثار
ماهر بواسطه دیوانی رخت و مست و مع بکوش و موش رسد و این تاریخ روضه
نوا طو شعرا و بلغا و نزع جای بهمایر فضلا و فضیلت است **ج**

کتاب لولائه الکبیر قالت **ج** شرف الحسن من لم الکتاب
از هو الروضه الحسنه بابت **ج** شرف لیله در الحجاب
چون نکته عاشق از فصاحت **ج** چون جهره دوست از ملاح
چون اعوض سور و شادی **ج** دل باید از نشاط و راحت
ما تصانیف سخن و ران دهر و استادان عصر که هر مرکب مقدس و سوا گشته
اند و در میدان بلاغت و براءت کوک کمال از جهانیان بود و مقابله و موانه
کرده اند ای اعلی زاده الله اشرفا که حاکمی عدل و شاعری صدق و نایب
بسیر و عالمی جبریت انصاف و نایب که هر دو در درج آن کلمات درج
انفاذ و لث و در سلک سیاق این کتاب مسن شده اند و در عبارات و لطف
و سف معانی و غرایب و عجایب الشیبهات و موارد و محاسن استعارات که امثال

شنا و المرام شجون کرده و نهال عنادات باز هار معانی فضاوت باید و شجره نغایت
از شرف الفاظ باور و ماند **ج**
جمع بوستان نفت سرا **ج** خاطرم آن درخت بار و برست
که مدح و ثنا و شکو و دعا **ج** داعش شاخ و برگ و بار و برست
نظم المدح بان بکون مذهب با **ج** ما کان منه فی اعتر مذهب
عزب خلافت و اعرب شاعر **ج** فیه ناحسن مغرب فی مغرب
لما کویت نعت نیک منطلق **ج** حق فلم اکت و لم اغرب
و معی مدحت سوال کس نمی **ج** لصدق له صدق المقالة الذی
و شمه از شمایل شاهوار و طری از فضایل من شمار خلد و ند عالم سلطان اعظم
سکندر ثانی باخ شاه روی زمین سایه یزدان داشت ملک سلیمان عظم الله اعانه
و ادم اقتدار که مریع هم از اداک بلیات آن قاهر است و معی و هم از احصاء
نهایت آن عاجز گفته آمد **ج**

جاسی رسیده زمعانی و مرتبت **ج** کاجا بجهله نکرت انسان نمی رسد
بنی الکلام و لا یحیط به وصفکم **ج** ایحیط ما یفنی بما لا یشفد
بیان جواهر و صفت توفیر کدود **ج** بیاری که دیدند کلک و بنان
برسد منی کشی لفظ من **ج** که در بیا مدحت ندارد کران
شمار خرد از من چه برسی نرس **ج** زو بیده کا بد از قیودان
جهان بزرگی و شکفت اکبر **ج** عطا تو کجی بود شایگان
بوصت تو می کرده و صفت نلک **ج** بمدح تو ای گفته مدحت جهان
ز معنی معی آن فرزان آیدم **ج** که لفظش بکشد معنی در جهان
بسان نده آسمان و زمین **ج** طراز نده کوهها و رختان

آن تا قلم بلاغت جاری بوده است و زبان فصاحت طاعت در معنی تالیف تصنیف
منتقدان و مستخوان بر تعاقب ایام و لیا و ترا و شهور و سنین چنین سخن
عام دان خاص بسند اعاق بیغنازه است **ج**
سخن پیرایه کینست و طبع من مطرا کو **ج** مرا بنمای استادی که چو بین که بد
بذی العبا و من انضاد صاخر **ج** کما انظر ریا و الورد بالجلل
و ان طرا و خان طبع یک صافی و بخت بذین سان شاعری زهره جهره کوک
زیبا پوشیده و ان اکار افکار د سارخی بر معنه کاه و وجود رویت نهوده **ج**
حکمت معاینه فی انشاء اسطوره **ج** آثارک البیض فی احوالی السود
بدانی کران جان و رو بیکرت **ج** که جان کنده ام تا تو جان پرور
خدای جهان را هزاران سباس **ج** که کوهر سیردم بکوهر شناس
و بلبل کلین اسید چون غنچه خندان بخت می کشاید و طوطی شاد امانی
بلان سوس زبان بوعده می آید که در مدت نزدیک این مجموع مطلوب محجوب
جهانیاں کرده و صیت ماهر مقامات مشهور تمامی عرصه رویت زین بکیر **ج**
ناریده من لایر مسموما **ج** و غنی به من لای غنی معترضا
بفر نام تو کشتار جا کر **ج** بود بر هر زبان تا غنجر
عوت ردی القول من قدر **ج** و جیده سخن و ان مات قایل
و تعلیم اقبال و تلقین بخت باقی کار نامه دولت قاهره و لال زالت ثابتة الازداد
را حقه الاطواد اغاز افتاد و مع برین نعت و عطف که فضیلت و مزیت بر دای
ملکانه و تمجید یاد شاهان و پیشه نیت بر داخت رسد و نظام سخن را بی از
ترتیب و تسلسل بریده نکرد و هیچ تاویل در نظر بر نگذاشت و بال کسته
سعاد و کینه صمیم بقود مدحت و دعاملو شود و حقه خاطر بر واقبت

ش

که انهم بر بخش گویم شفا * توانی بخش زمین و زمان
 نه محکم بود سرگز بند کت * جو پر کار باشد پرو سون یان
 و با قبال روز افزون شفا * روزی چند شعله آتش زندگان انظفا
 بنده روز و شب بقا از تلاطم امواج * حوادث فنا نباید و مرغ دوح از نشیمن
 خاک روزی بهرج خانه افلاک نیاورد و ارسان * سه و دامگاه قالب هوا یوان
 نکلند و از شکستنی نقص نیست روزی بفضا ر عالم ارواح برسد * * *
 ازین پس کز نریب جوخ عذار * با قبال خداوند جبر انداز
 مواشود عجم مسک ساقی * بگویم هم پرین منوال باقی
 نکادین کوردان بر روی انبیا * که از حشش خیل کردند اجوام
 بساد انالکوزین سو مایه سازد * عروس طبع را بهر ایه سازد
 برید ازین ان یس طعن مناه * و یان الله الا یا شاهر
 والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین * * *
 صلوة و کتاب الحمد الشجاع الی وجهه تعالی و غفرانه
 محمد علیهم السلام الی وجهه تعالی و غفرانه
 سوال کند مع عرس معصوم و کائنات

(Extensive handwritten notes in Persian script, including various signatures and dates, written over the printed text and around the stamp.)

